

Incestus incestu deflorans vel homicida
Sacrilegus parentum percussor [illegible]
Transgressor voti periurus sortilegus
Et mentita fides [illegible] [illegible] [illegible]
Oppressor blasphemus hereticus omnis adulter
Penitentes [illegible] [illegible] de votis [illegible]
Ad papam clericus feriens [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] celebrans [illegible]
[illegible] [illegible] nolens [illegible] ligatus

Emptus hic liber [illegible] de [illegible] in Cracovia 1599

Confessiona-le anthonini

Speyer, Jo. et Conr. Hist ca 1487

~~Hain, 1169~~ ?

H. 1167, GKW. 2124 (Wisl. 176)

Confessionale Antonini

Prima ps de pte seu auctoritate confessoris

Incipit Summa confessionis utilissima. in qua agitur quō se habere debeat cōfessor erga penitētem in confessionibus audiendis. quam edidit reuerendissimus vir ac in Christo pater dñs frater Anthoninus Archiepiscopus florēn. ordinis fratrū predicatorum

Defecerunt scrutātes scrutinio ps. lxiij. Scrutiniū qdē est cfessio vel inqsitio in quo et penitēs scrutat csciām suā et cfessor cū eo scrutās q° est cfessor. q in hoc pt tripliciter deficē. Quia vel p maliciā absoluēdo quē scit nō posse. vel p ignorātiam nesciendo discernē inter lepram et leprā et quē possit l' nō possit absoluere. vel p infirmitatē ccupiscentie inde sumēdo occasiōes malorū ex auditu dū incaute se hz. vn̄ August. de peni. di. vj. c. i. Caueat spūalis iudex. vt sicut nō cmisit crimē neqtie. ita nō careat munere sciētie. Ex quibus vbis innuit. q cōfessor siue sacerdos dz habere illa tria ex auctoritate Augu. pallegat a. Primo potestatē in foro cōsciē. vt iudex sit spūalis. Secūdo cōseruaē puritatē vite sue. ne cmittat crimē neqtie. Tercō habere sufficientē scie claritatē. vt nō careat mūere sciētie

Capitulū primū de ptāte seu auctoritate cfessor. et qs possit vel nō possit audire confessiones.

Notandū pmo est q nō sacerdos: et si possit audire cōfessiōes in casu mortl' non tn̄ absoluere pt. alias si absoluit vt sacerdos indicatiue scōm quosdā incurrit irregularitatē. sicut si celebraret. Hoc tamē est dubium qz non est in iure expssum sicut de celebrāte. vn̄ nō videt irrglaris. extra d sen. excōi. c. is q li. vj. Ibi em̄ dr q nō incurrit qs irregularitatē. ppter aliqd delictū. qn̄ nō est in iure expssum. et cfessus tali nō sacerdoti tenet iterū cōfiteri. rō est qz sol' sacerdotib' dictū est. quorū remiseritis peccata etc. Jo. xx. Nec tamē a quolibz sacerdote pt qs absolui sed a ppo aut altero de licētia ei'. Vn̄ dr de peni. et remis in c. ois. q qlibz semel in āno cfiteat omnia peccata sua ppo sacerdoti. et de peni. di. vj. c. placuit. rō est. qz nō potest qs soluē l' ligare eū. q sibi cfitet. nisi hēat iurisditōez super eū Si aūt sit pprius platus. et nō sacerdos. sicut curatus

episcopus non sacerdos potest absoluē p aliū ↄmittendo
hoc alteri. Sed nota ꝙ ꝓpri⁹ sacerdos aliter intelligit᷑ cū
dr̄ ꝙ q̄libet dꝫ. ↄfiteri ꝓprio sacerdoti. ⁊ aliter cū dr̄ ꝙ de
licentia ꝓpriꝫ sacerdotis p̄t alteri cōfiteri. Nā p̄mo casu
dr̄ ꝓpri⁹ sacerdos q̄cūqꝫ habet ptātem absoluēdi ordinari
am l' delegatā. siue sit cōis. siue sit singularis. q2 actor seq̄
tur forū rei. sꝫ est in elcōe eius. qꝫ forū de multis seq̄t᷑. nisi
sit actio real' in q̄ seq̄t᷑ forū rei de q̄ agit᷑. Et q2 in foro pe/
nitēcie idē est actor ⁊ reus inde est ꝙ idē seip̄m p̄t accusa
re corā quocūꝫ ↄfessore de oib⁹ q̄ illū possit absoluē de cri
mine vbicūqꝫ cōmisso. q2 h⁹ absolutō nō r̄espicit territoriū
sicut alia rōne rei vl' delicti. Propter qd̄. Hosti. ꝙ q̄libet
hꝫ tres sacerdotes ꝓprios ordīare. s. curatū de c⁹ ꝓrochia
est ep̄m suū ⁊ papā. Sꝫ in secūdo casu ꝓpri⁹ sacerdos de
c⁹ licētia p̄t alteri ↄfiteri. intelligit᷑ stricti⁹ ille q̄ ō iure suo
ordinario hoc hꝫ. nō ex ↄmissione. ⁊ sic intelligit᷑. c. oīs eq̄/
uoce loq̄ de ꝓprio sacerdote f̄m ōes. Nā ↄstat ꝙ ad implē
dum illō p̄ceptū de cōfitēdo semel in āno oīa peccata sua
ꝓprio sacerdoti. ita sufficit ↄfiteri vicario curati. sicut ip̄e
met curato. ⁊ tn̄ ad cōfitendū alteri nō sufficēt accipe licē
tiā ab ei⁹ vicario sicut sufficeret ab ip̄omet curato. Vn̄ re
spectu p̄mi vicari⁹ est ꝓpri⁹ sacerdos. sꝫ nō respcū scd̄i. vn̄ ⁊
si possit q̄s cōfiteri vicario curati. tn̄ ip̄e vicari⁹ nō potest
dare licētiā illi ꝙ alteri ↄfiteat᷑. hec Pe. de. pal. in iiij. di.
xvij. Caplm̄ secūdū de ordinario cōfessore quo ad eccle
siasticas. ꝑsōas ⁊ clericos.

Sciendū est ꝙ papa q2 nō hꝫ sup̄iorē a xp̄o. nec a
concilio quoꝫ habꝫ ꝓpꝰum ↄfessorē qꝫ duxerit eli
gēdū q̄ auctoritate xp̄i p̄t eū absoluere. vl' ligare
in foro pn̄iali. n̄. āt in foro exteriori. q2 ip̄e n̄ p̄t ligari vin/
culo excōicatōis. a q̄ indigeat absolui. ⁊ p hoc nō optet a
xp̄o sibi ↄmitti. q2 tn̄ p̄t ligāi vicl'o peccati. sic̄ ⁊ alij. ꝓptēa
indiget remedio. sicut ⁊ alij. q2 nec xp̄s dimisit eū sine re-
medio. id̄ hoc ↄcessit. vt sicut a p̄ncipio q̄libꝫ potēat qꝫlib
volentē se sibi subicē absoluē. ita ⁊ nūc quo ad illū q̄ nulli
est subiect⁹. sicut papa. Si x̄o excōicat⁹ eligat᷑ in papā an̄
qꝫ cōsentiat. sup̄iorē hꝫ a quo absolui p̄t. sꝫ si p⁹ assentiat
absolui postea nō p̄t. sed nec indigꝫ. q2 nulli legi subest. Vn̄
ex positia q̄ arcet excōicatū a cōione fideliū ⁊ p ceptōne

⁊ collatōne sacrorū ipm nō ligat, ppter qd excomunicatō nō impedit electū nec electōez ipam. Qui vo sunt de familia pape hñt sūmū pñiariū, ppriū sacerdotem cū papa. qz nulli alij subsunt. Secus est āt de capellanis ei⁹ q̄ p mo dum sunt dispsi. q̄ p hoc nō sunt ab alijs exempti.

De cardinalibus.

De cardinalib⁹ aūt q̄ sunt epi ipi nō min⁹ hñt q̄z alij epi. qꝛ .s. libē pñt eligē. Idem si sunt legati qz sunt plati l' exēpti. Si vo sunt simplices cardinales nec epi nec legati. dic Hostiē eos nō habē nisi papā ⁊ sūmū pñiariū ⁊ quāuis immediate sunt sub papa. ⁊ p ꝯñs exēpti nō tñ pñt sibi eligē ꝯfessorē sine ipi⁹ aut sūmi pñiarij licētia. qz nō sunt p lati. sz coadiutoēs plati ⁊ pastoēs liz sint pſbiteri cardīal ⁊ iō tuci⁹ ē ꝙ hēant licētiā a papa. faīlia vo cōmēsal' eorū ðlicētia eorūd cardīaliū pñt sibi eligē ꝯfessorē. qz ꝯ ꝯsuetudine sunt subditi eis. siue. sacerdotes sint siue nō. Vl' forte sūm⁹ pñiari⁹. quia est q̄i curat⁹ respcū oim̄ mā̄sionariorum curie pape quorū ipe papa est q̄si eps, pprius. hec pe de pal. in iiij.

De patriarchis ⁊ alijs.

Patriarche archiepi epi hñt, pprios sacerdotes suos imediate supioēs. vt eps archiepm. ille p̄matē. ille pāiarchā. ille papā. ⁊ hoc nisi sint exēpti. nichilomi⁹ oēs isti pñt sibi eligē cōfessorem ex de pe. ⁊ remis. c. fi. q̄ possunt eos absoluē nō solū de occult⁹. sz ēt de māifestis. ⁊ notorij etiā archiepo inuito. ⁊ ēt a vinclo excōicatōis maioris ⁊ mioris ⁊ mutaē vota. ⁊ relaxare iurameta. ⁊ oīa alia, ppt' q̄ non eēt ꝯsulenda sedes aplīca. licꝫ Hostien. dicat ꝯriū. ⁊ illō ꝯrium tenꝫ fr Bartho. in pisanella ꝯfessio. iij. §. xvj. Nec obstat ꝙ in illo. c. fi. nō fit mentio. nisi de absolutōe a peccat⁹. qz cū intentō pape sit ipis epis q̄bus est' g̔ue semp ad archiepm recurrē ⁊ graui⁹ ad papā. ita, puidē eis p ꝯfessorē ab eis electū. sicut prouisum est inferiorib⁹ eporū p ipos epos. iōo de oī pctō ⁊ vinculo de quo p̄t eps absoluē inferiorē. ⁊ elect⁹ ab eo p̄t ipm absoluē ⁊ in oī casu in quo p̄t eps dispēsare cū inferiori. ⁊ ille cū epo qz ibi eadē rō ⁊ idē ius. Et sicut bñ dicit Ho. Istud p̄uilegiū nō pdit p hoc ꝙ vēit Romā. quia ibi nō distinguit vbicūz fit. sz si desinit esse eps. puta qz a iij

cedit loco ⁊ dignitati forte perdit priuilegiū datum episcop⁹ q̄: ipse nō plus habet epi. digtatē. si vero cedit loco ⁊ nō digtati nō pdit. Ratio q̄z aliq̄ pbāt q̄ ꝯfessor ab epo elect⁹ nō pōt eū absoluē a vinculo excōicationis est. q̄ nō nō hȝ ptātē nisi ex electōe epi. Sed ad hoc rn̄detur. q̄ nō ab epo eligente. s aiure ꝯmittēte hȝ ptātē ille. sic q̄ eligūt ab ill' qui p lr̄as penitentiariorū hn̄t q̄ possint sibi eligere ꝯfessorē ab ipis pn̄iarijs. nō ab eligentib⁹ habȝ auctoritatē. Sicut cū epus cōmittit fratribus quos p̄or eligit. ipi sunt ꝯmissarij p̄latorū nō eligētiū. Et q̄ etiā dicūt q̄ si ille elect⁹ ab epo in cōfessorē eēt excōicat⁹ minori uūq̄z cū eligētur ad hoc possit absoluē q̄: ligat⁹ minori lȝ possit ꝯferre sacramenta nō tn̄ eligi. Respondet q̄ nō valet istud q̄: intelligitur de electōe ad dignitatē. immo ⁊ si qn̄ ab epo eligat cōfessor. essent tūc ambo ipe ⁊ elect⁹ ligati maiori. adhuc n̄ impediret factū. dūmō elect⁹ ille q̄ absoluit. nō sit ligatus maiori nec suspēsus. hec pe de pal. in iiij. dis. xvij. q. iij.

Prelati exempti hn̄t sile p̄uilegiū cū epis in eligēdo libē ꝯfessorē. nā ex q̄ sunt exempti ⁊ p̄lati. sicut multi sunt abbates. ex hoc ipo hn̄t istud p̄uilegiū. quia g̃ue esset eis sp adire papā nouū p licētia ꝯfitendi. Si aūt sic sunt exēpti q̄ nō p̄lati nō hn̄t istud p̄uilegiū. Xbi g̃ra. Oēs subditi collegij exēpti seculares l' regulaēs q̄d est exemptū in capite ⁊ in mēbris. hi enī imediate suis p̄lat' ꝯfiteri pn̄t. non alijs nisi de licētia iporū. Si āt sic sunt exempti q̄ citra papam nec decanū nec p̄positū hn̄t q̄ hēat curā iporū. ⁊ ad hoc nō pn̄t sibi eligē. s petūt hoc ipm a papa l' ei⁹ pn̄iario cū alius null⁹ possit eos absoluere.

Abbatissa quid possit in sp̄ualibus.

Similiter nulla abatissa quamuis iura epalia exerceat ponēdo officiales. nisi in h° hēat speciale p̄uilegiū. q̄z tūcūq̄ exēpta nō p̄t hoc hr̄e. quia nō est p̄lata cū nō hēat claues iurisdictionis. ⁊ q̄ ei⁹ official' excōicat q̄ p se ipa nō p̄t. nō est auctoritas ipi⁹. sed pape. Sil'iter q̄cūȝ pet̄ q̄buscūȝ ex cōmissiōe alteri⁹. ⁊ est delegat⁹ nō pōt dici p̄latus. vn̄ q̄ztūcūȝ exēpt⁹ quia tn̄ nō est p̄lat⁹ nō hȝ hoc p̄uilegiū. puta subprior in religione. vel p̄or nō ꝯuentualis. aut cōuētual' sub abbate. non per electōez. ſȝ ab ipo abbate ex ꝯsilio seniorū pōitus vel

institut⁹ nisi forte qñ mortuo abbate vel p̄ore ipi fuerint quasi ordinarij. qꝛ tūc actio subrogata hꝫ p̄uilegiū ei⁹ in lo co cui⁹ subrogat̄. sꝫ prior q̄ p electōnem canonicā instituit̄ platus est. ꝛ iō si est exēptus hꝫ idē p̄uilegiū ꝓpter qd̄ non oportꝫ ꝙ ꝯfirmās det sibi ptātem eligēdi ꝯfessorē. sic nec cōfirmās l' ꝯsecrans epm. Nec obstat decretal' ne ꝓ dilati one. ex̄. de pe. ꝛ re. Istud n. priuilegiū de eligēdo ꝯfessorem equaliter ꝯcedit̄ epis ꝛ minorib⁹ platis exemptꝭ. Vñ cū epi licet imediate subsint archiepis. nichilomi⁹ sine eorū de li centia hoc pn̄t ēt q̄ sunt nō exempti. ergo ꝛ p̄ores hoc pn̄t licet subsint abbat. b⁹ l' maiorib⁹ sine licētia eorū cū sint or dinarij. Si āt sunt in digtate ꝯstituti. nō tn̄ plati. sic cātor thesaurari⁹. sacrista ꝛ hm̄oi ꝑsone nō hn̄t priuilegiū q̄ʒuis exempti. Si vo ēent plati. sꝫ nō essent plati in foro pn̄iali sicut sunt archidiaconi de pari ꝯcurrentes cū epis in foro causarū. adhuc n̄ puto eos hr̄e hoc p̄uilegiū. sꝫ solos prela tos. hoc dico qui hn̄t curā aīarum. Sicut aūt dixi de epis ꝙ q̄ʒdiu sunt epi q̄ ad dignitatē retinēt hoc p̄uilegiū. ita ꝛ de istꝭ q̄ʒ diu sunt in platōe. ꝛ similiter qui elect⁹ ab eis p̄t agere cū eis absoluendo ꝛ dispensādo q̄cquit p̄t eps si ei subessent. Sic elect⁹ ab epo nō potest tātū q̄ʒtū archieps excepto in sentētia lata a sup̄iori cōtra eos. puta ab archi episcopo ꝯ suffraganeū suū. ab abbate cōtra p̄orē ꝯuētua lem sibi subditū. ab huiusmōi. n. nō p̄t absoluere elect⁹ tal' confessor. Quicūꝙ em̄ pōt eligē vno electo siue mortuo siue nō mortuo p̄t alium mutare ad placitū. ꝛ eoip̄o ꝙ tal' qui potest eligere ꝯfitetur alicui videtur ipsum eligere. qꝛ plus est factis. ꝛ mentis intentione eligere quā verbis. ii. q. vj. c. i. ꝛ de ma. ꝛ obr. c. legebatur. hec Pe. de pal'. vbi sup̄ Inferiores prelati non exempti. si subsunt immediate epis copo ipsum solum habent cum sup̄iobus pro proprio sa cerdote. sicut abbates decani prepositi ꝛ archiepiscopi ru rales. curati vero decanos rurales. ꝛ episcopum quando ille decanatus est annexus cure. similiter priores qui sunt sub abbatibus illis. subsunt ꝛ episcopis. non prelati vero subsunt immediate suis curatis. siue abbatibus. siue prio rib⁹. siue decanis qñ sunt de collegio l' simplicib⁹ curatꝭ. qñ in prochijs suis ꝯōrāt̄. clici vo corales sbsūt ei q̄ p̄e coro

siue sit cātor siue. succētor in exterioribus. Sed quantum ad forū ꝯscīe sol⁹ decan⁹ vꝫ curat⁹ eorū. hec Pe. de pal. vbi. sup. di. xvij. Caplm terciū cui dēant laici ordiarie cō

Imperator ꝫm hostien. de antiquissima ꝯfiteri cōsuetudie confitetꝰ capellanis suis. ꝫ sic dꝫ ex de pe. ꝛ re. c. li. vj. Nulla ꝯsuetudine introduci potest. vt ꝑter ꝓpriū sacerdotē licēciam aliqs possit sibi eligere ꝯfessorē nisi de licētia pape. Rex habet episcopū siue archiepm. in c⁹ citate est sedes regni. dꝫ aūt sedes l metropol regni nō in q̄ plus moraꝫ. sed in q̄ iniūgi ꝫ ꝛ coronatꝫ. Principes miores. si hn̄t sb se citates plures sīliꝫ a sed ꝑncipl i ducat⁹ l cōitat⁹ dōiciliū sortiūꝫ. ꝫ si hn̄t vnā citatē alia ꝑncipaliorē ab vtroꝫ epō l metropolitāo licē tiā ꝯfitēdi capiāt ꝫm Hosti. Sꝫ hoc nō est verū q̄ntū ad metropolitanū. qꝛ null⁹ sbdit⁹ suffraganeorū est ei sub ditus īmediate nisi qn̄ visitat ꝫ solū ipi suffraganei. Vn̄ cū dn̄s illarū citatū in tp̄alib⁹. ita suberit epis in sp̄ualib⁹ ac si esset ꝫuus sicut dn̄s castri subest in sp̄ualib⁹ curato. Jdo sicut metropolitan⁹ nō posset dare licētiā ꝯfitendi honū hn̄ti domos iu diotesi suffragāeorū ita nec ꝑncipi. De illo ꝯo ꝑncipe q̄ hꝫ dn̄iū in diuersꝫ diotesib⁹. ꝫ nō sup citates vꝫ ꝙ ipe multomagl ab ipis epis petē dēat hoc. s. in c⁹ diotesi hꝫ ꝑncipaliter dn̄iū. l ab vtroqꝫ si eq̄lr in duab⁹. Nā absurdū eēt ꝙ a tot curatl hrēt petere q̄t iu suo dn̄io includūt. Domini ꝯo q̄ in eadē diotesi in diuersꝫ vill hn̄t dominiū. si in vna hn̄t ꝑncipale dn̄ium in q̄ nō sit nisi vna parrochia tm̄. siue vn⁹ curat⁹ tm̄ illi videꝫ subesse. Sed quādo nullū habet dn̄iū in illa villa. q̄ sub sub se nō cōtinet plures parrochias. maxīe si vna n̄ ē ꝑncipalior altera. tūc nulli curato subē. ꝫ mediate epō. Si ꝯo in vna villa sit ꝑncipale dn̄iū in q̄ nō est nisi vna ꝑrochia tm̄. vel sunt multe ꝛ vna ꝑncipalꝫ. curat⁹ illi⁹ est sibi ꝓpri⁹ sacerdos citra epm. Vali uisi uullibi hrent mā sionem nisi ꝫm ꝙ assistē reqrūꝫ mō huc modo illuc discurrūt vbiqꝫ confiteri possunt. vel episcopis ciuitatū. vel curatis in quorum parrochijs hospitium eligunt. Si vero ꝑncipaliter alicubi degunt. ibi curatū habēt illū. in c⁹ ꝑrochia hospitiū suū situē est. ꝛ de ꝑpositl lꝫ hēant domos ꝑentū ex balliuā ꝛ seneschaldiā l ꝑposituram. quia ꝑ hoc officiū quasi contrahendo sortiūꝫ forū.

Ceteri vero burgẽses et alij laici nõ in põtestate ɔstituti illr curatis subsunt in quorũ prochijs degunt pncipalit. Ut si in duab' equaliter in q̃ tũc manẽt qñ ɔfiteri volũt illius prochie sunt. hec. Pe de pal. Regulariter ergo cõfessio fienda est pprio sacerdoti. vñ dic Inno. in c. oĩs extra de pen. et remis. Si qs alieno sacerdoti iusta de cã ɔfiteri pctã sua voluerit. licẽtiã pri' postulet et obtineat a pprio sacerdoti cũ aliter ipe nõ posset soluere l' ligaẽ. hec ibi.

Caplm iiij. in quo notãt viij. casus in quib' qs pt alteri confiteri q̃z pprio sacerdoti sine eius licentia

Et nota fm Pe de pal. casus octo in quibus qs pt alteri cõfiteri q̃z pprio sacerdoti sine ei' licẽtia quos ponit Hostien. in sũma. Prim' p pt' indiscretõnem sacerdotis pprij et sub h' casu ɔphendit qñ ipe sacerdos ppri' est sollicitator ad malũ l' reuelator ɔfessionis. vel est tal' q' ex cõfessiõe imminet piculũ cõfitenti l' confessori. In hoc igit casu dic Hosti q' eo ipo hz licentiã a iure aliũ adeũdi. de pe. di. vj. c. placuit. Sed alij dicũt q' tũc dz petẽ licentiã ab eo vl' a supiori quia. c. oĩs dicit q' q̃ ex iusta causa voluerit alteri ɔfiteri petat licẽtiam a pprio sacerdote Et quis q̃dam hoc intelligant nisi ex culpa sua hoc pcedat. videt tñ meli' etiã si hoc sit ex culpa sua. q2 culpa sua nõ dz alteri nocẽ. puta supiori. sicut pprio sacerdote mortuo. vl' excõicato nõ eo ipo liz ire ad aliũ sz oportet recurrẽ ad epm. si supior adiri nõ pt. vel ẽt si est eque ɔfectuosus. tũ q2 ad papã nõ est facil' recurs' eo ipo ad aliũ ire pt. Qñ ergo ppri' sacerdos oĩno indiscretus et inept' est et q̃ tũc nõ pt adiri sine licẽtia petita l' saltẽ cũ licẽtia petita et si nõ obtẽta pt ire ad aliũ dico at petita. q2 et sit sit indign' audire. nõ est tñ impotẽs cõmittẽ. et in hoc. s. q' dz petẽ licẽtiã ab ipo. vl' ire ad superiorem ɔcordat Tho. Pe. Al. Inno. et Uul. q' si negat ab eis licentia. tũc dicũt pdicti q' idem iuditiũ est de eo qd' et de illo q̃ nõ hz copiã cõfessoris. Uñ magl' dz eligere laico cõfiteri. nec in hoc trãsgredit pcepta ecclie. q2 pcepta iuris nõ se extẽdũt vltra charitatẽ. nec ẽt fit iniuria sacerdoti. quia piulegiũ mẽtur amittẽ qui cõcessa sibi abutit ptãte. Sed Pe. de pal. dicit q' tũc pt libere ire ad aliũ vt ptz sup. Et si nõ posset aliũ hrẽ et necessitas imineat. dicũt pre

dicti doctores. q̄ confiteatur peccata sua i genere sine eo de quo possʒ malū ꝓuenire ¶ Scd̄us casus.

¶ Secūdus ca⁹ est qn̄ prochian⁹ trāstulit domiciliū suū. qꝛ tūc desinit esse prochian⁹ p̄mi sacerdotꝭ. ꝛ fit prochian⁹ illi⁹ ad c⁹ prochi⁹ se trāstulit. Sed si in duab⁹ prochijs h̄ret domū. ꝛ in vna maneret tp̄e estiuali. in alia x̄o tp̄e hyemali. vt n̄ sit vbiq₃ sortitꝰ forū. sed successiue b̄m q̄ habitat mō hic mō illic. ꝛ tūc recipiat sacramēta vbi tūc h̄itat alias ibi

¶ Tertius casus

¶ Tertius casus est cū est vagabūd⁹. nec h̄ns nec petēs domiciliū. tūc iste p̄t ꝯfiteri cuilibet curato. vꝭ ep̄o in cui⁹ parrochia est. imo etiā nō curato videtꝰ qꝛ nulli subdit⁹. sʒ subdit se cui vult. Nam oīs sacerdos p̄tātem hʒ ordinis ꝛ iurisdictōis ex sua ordinatōe. Sed subditos hʒ solū eos q̄ se ei submittūt. nisi q̄ b̄m iura q̄ se semel alicui submisit. fact⁹ ē ei⁹ prochian⁹ nec p̄t se alijs submittē quousq₃ de primo se subtrahit simplꝛ. nisi de volūtate illi⁹. vn̄ dr̄ ex̄ de pe ꝛ re. c. si. ꝑmittim⁹ eligē. q. d. iure dīno licebat eis eligere. sed electōne eis subtracta ꝑmittim⁹ relaxantes retētionē q̄ possit eligē. Vn̄ in dicto. c. placuit de peni. di. vj. dicitur Sine ꝯsensu ei⁹ cui p̄mo se ꝯmisit. ꝛ postea cui penitens confessus est ¶ Quartus casus.

¶ Quartus ca⁹ est si querit domiciliū. q̄ sc cōferat quousʒ se alicui subdat. Et de peregrinis q̄dē dicendū est q̄ si sine licētia curatorū ꝛ ep̄orū ꝓfecti sunt nil ꝑuilegij h̄nt in hoc. cōcor. i hoc. s. q̄ ꝑegrini ꝛ negociatores ꝛ alij viatores si n̄ habent licētiā a suis curatis vꝭ ep̄is. vꝭ sine licentia eorū iter arripiunt. nō p̄nt ab alijs absolui. Inno. Hosti. ꝛ Guil. Si autē de licentia ep̄orū ꝛ curatorū ꝓfecti sunt eoipō h̄nt licentiā interp̄tatiuam ꝯfitendi cū sine ꝯfessione digne peregrinari nequeāt. si etiā supueniat. pascha cōicare possūt ꝑpter eandem licentiā implicitā. ꝛ de casu ep̄ali absolui. quia ep̄s nō retinendo sibi auctoritatē licētiando ꝑegrinos ꝛ hoc ip̄o videtꝰ eis daē licentiā ꝯfitendi de casib⁹ ep̄alib⁹ sicut curat⁹ ¶ De mercatoribus aūt si nusq₃ h̄rent domiciliū. nisi sp̄ sequendo nundinas idē iudiciū est q̄d de vagabundis. ꝛ idē si in loco suo tenēt hospiciū. sʒ nō declināt illuc in pascha cōiter. Non eīn nō videntꝰ ibi h̄re domiciliū quo ad sacramēta. Et idem de familia p̄ncipis vꝭ balliuiq̄

unquā iu eodem statu pmanent. de quo licet ipsi teneant hospiciū alibi. nec tamē illō declināt nisi ad horā. isti vagabundi censentar Idem de familia epi laica. q2 nō sic habz ius in ea sicut cardinales Sz si essent de diotesi ipa de ei⁹ licentia pfiteātur. Si āt de alia ex quo ei⁹ hospitiū dimiserunt. q2 p diotesim vagāt respectu illius diotesis vagabūdi reputant vt de licentia epi illi⁹ vl' cuiu sibz curati. ad c⁹ prochiā veniūt pfiteri pnt ¶ Quintus casus

¶ Quintus ca⁹ est rōne dilecti. vj. q. 3. c. placuit. q͡ qdam dicūt esse verū tunc solū qn̄ p hoc est excōicat⁹ a plato loci illi⁹. pp͡ter illō pctm̄ sicut psueuit fieri in futurū 7 huius quorū iguorant auctores. mittend⁹ est tal' ad excōicatorē absoluēd⁹ ab eo sz si pctm̄ est occultū. 7. p. pt̄ hoc n̄ sit excomūicat⁹ pt̄ de hoc pfiteri. pprio sacerdoti. vt dr̄ in sūma pisani. Fran. caba. refert Laudē. tenē q͡ curati. 7 ēt frēs admissi ad audiēdū pfessiones fm formā clemē. dudū pnt audiē 7 absoluere peccata pmissa. nō solū in diotesi. sz ext territoriū diotesis dum pfitentes se pnt ill' pfiteri. i. q͡ sint illi⁹ diotesis. vel prochie quo ad curatos.

¶ Sextus casus.

Sextus ca⁹ rōe studij vt scolares ēt si nō sint moraturi nisi p ānū in studio. vl' q2 nō hn̄t de spatio. l' ab epo. vl' capittulo. de c⁹ licētia ibi sunt. l' q2 sic disponūt. vl' de prochia in parohiā mutāt. De ill' xo scolarib⁹ q̄ veniunt de omni pte regni ad plamētum parisi⁹. cum rex reputet se fiscum nō cognoscens supiorem in toto orbe videtur q͡ ibi possit confiteri epo 7 curato in quorum prochijs domos cōducunt. sicut olim in tempe Impator Rome erat ibi cōis patria. 7 qcunqz illuc veniebat hēbat iudicem suum. s' ptorē peregrinum. Sed ptrarium est verum. s. q͡ nō pnt absolui rōne plamenti. si nō habent licētiam a suis platis. quia rex Parisius non habet ptātem in spiritualibus. nec in ceteris partibus regni. Episcopus autē non potest in spiritualibus soli sue diotesi. solum em̄. Rome vbi est sedes pape in spiritualibus omnibus est patria cōmunis. sicut eccl'ia cathedralis omnibus de diotesi. vnde in curia romana sicut curato suo sūmo pn̄iario d̄ oī loco mūdi pt̄ pfiteri. 7 pn̄iatiariis simplicib⁹ sic vicari⁹ sui curati ¶ Septi⁹ casus

Septim⁹ casus est rōe nccitatis qn̄ cēt i mortl articulo

tunc omnis sacerdos ab ecclesia nō pcisus auctoritate iu
ris fit ppri⁹ sacerdos. ex̄ de offi. or. c. pastoral. ex hoc q̄d ha
betur de cōse. di. iiij. c. sanctū videt̄ q̄ etiā laic⁹ in hmoi ne
cessitate possit ēt excōicatū recōsiliare eccl'ie. si nō est ipe p̄
cisus nō tñ p̄t absolue᷒ a peccatis audiendo confessiones.

Octauus casus.

Octau⁹ casus q̄ pōit Hosti. est. si sacerdos nō ppri⁹ po
nat spem in ratihabitiōe ppriȷ̄ sacerdotis s; vt dr in sūma
pisana ꝛ bñ. iste ca⁹ cōit̄ nō tenet̄. cui⁹ rōnem assigt. Pe.
de pal. nulla em̄ ratihabitio ꝯfirmat sacramentū q̄ nullū
fuit. q: ꝛ si nō in sacramētl ratihabitio saltē pape valē potest
quia illā solēnitatē mutae᷒ p̄t. sicut de eccl'ia p nō epm de/
dicata sola ratihabitiōe pape dedicata l' recōciliata reputa
tur. ex̄ de cōse. ec. vel al. c. aq̄. tñ in sacramētl valē nō p̄t. quia
illa papa mutae᷒ nō p̄t. q: r̄gula iuris est q̄ ratihabitio re\
trotrahit̄. ꝛ mādato ꝯpatnr. q̄n solo mādato ꝛ a p̄ncipio
res agi p̄t. in talib⁹ āt locū nō h; q̄n. s. essentia sacramēti de
ficit. q: tūc totū iterandū est. De essentia aūt absolutōis
est ptās iurisdictōis. quā ptātē erga talem nō h; ex hoc q̄
ponit spem in ratihabitione

Quis possit cōmittere. ꝛ quis nō audiētiā ꝯfessionū.

Capittulum quintum

Nota s̄m Pe. de pal. in iiij. di. xvij. q̄ oīs sacer/
dos pprius q̄ iure ordinario potest audie᷒ ꝯfessi
onem. pōt hoc ipm alteri ꝯmittere. q: h; causā
meri imperij. ꝛ q: quicū; p electōe; hab; curā aīarū est or
dinari⁹. ideo omnis talis p̄t licentiare q̄; libet subditū cure
sue alteri cōfiteri. Itē ordinari⁹ est q̄cū; ex officio sibi an/
nexo hoc h; li; nō sit p electōnem. Itē gerēs vicē curati p
legem vl' ꝯsuetudinē. sicut fact⁹ pōr p abbatē. q̄ viuēte ab/
bate erat delegatus non potēs subdelegare. eo mortuo l'
amoto eius vices in om̄ibus obtinēs est quasi ordinarius
delegatus quantū ad hoc. vnde licentiare potest sibi' sub/
ditos de confessione. Idem videtur de subpriore amoto
priore. vel vicario eū cōuenięter nō h; priorem.

De Archipresbitero.

Archipsbit̄ citatl' ō quo iura loquūt̄. videt̄ q̄ sit ordiari⁹ sic si eēt pbēda sacdotal' cui ex
officō eēt ānexū officiū audiēdi ꝯfessiōēs illorū ō diotesi et
citatē ꝛ ml'tomagl' si ō citate s; si pn̄iari⁹ n̄ h; officiū ex sua

pbenda. sed ex cõmissiõe viue voci epi. q̃ reuocat qñ vult q2 iudiciũ soluit vetãte eo q̃ iudicaꝫ iussit talis est delegatus ꝛ nõ ordinarius /De Archidiacono.

Archidiacon⁹ lꝫ sit iudex ordinari⁹ de cõsuetudie/ non tñ in foro cõsciẽ/ nisi sit sacerdos/ ꝛ tũc audit ex cõmissione vñ nõ potest subdelegare /De legato.

Legatus est ordinari⁹ in vtroqꝫ foro vñ sicut in exterioribus dat iudices delegatos/ ita ꝛ hꝫ suos pñiarios.

/Summus penitentiarius

Summ⁹ pñiarius est ordinari⁹ in spũalib⁹ tñ/ vñ habet penitẽciarios suos ꝛ ꝯcedit ẽt licentiã eligẽdi ꝯfessorem. Sed simplices penitentiarij pape/ q̃zuis sunt delegati pape q̃ sol⁹ eos põit nõ summ⁹ pñiari⁹/ pñt q̃dem eos audire de toto mũdo/ sꝫ nõ pñt sumẽ adiutores/ nec ẽt dare licentiam eligẽdi ꝯfessorẽ /Decanus.

Decan⁹ ruralis q̃ etiã archipsbiter vocaꝫ si iste decanatus est ãnex⁹ alicui cure spẽali/ reputaꝫ ordinari⁹ in parrochijs sui decanat⁹ p⁹ epm. Supcurat⁹ videtur etiã ordinarius curatorũ/ ꝛ sic curati de licẽtia ei⁹ nõ solũ epi possunt ꝯfiteri. Si ãt epus seu archidiacon⁹ cõfert illũ decanatũ mõ huicmodo illi curato videꝫ delegatio/ ꝛ hoc respectu cõiũ casuũ. Nã respcũ casuũ epaliũ tam de curato q̃ꝫ de decano q̃bus de speciali grã ꝯmittit absoluẽ/ de ill' videꝫ distinguẽdũ an sit retenti de iure/ l' cõsuetudie/ ꝛ tũc in ill' nullũ ius hr̃et de se inferior epo. Vñ cuicũꝫ illos ꝯmittit auctoritate d̃legata illos absoluit. Item nota q̃ qñ ptãs iurisdictõnis est vna apõ plures/ ꝛ nõ apud q̃slꝫ insolidũ tũc nõ pt q̃libet p se eã ꝯmittẽ sine cõsensu aliorũ/ Sed q̃ oẽs tãgit ab oĩb⁹ dꝫ appbari. Vñ si caplm sede vacãte gerat vices epi in tpalib⁹ null⁹ de caplo ẽt decan⁹ pt ponẽ officialẽ sine ꝯsensu aliorũ/ sꝫ caplm de ꝯsensu maioris ptl.

Potestas aũt absoluẽdi a peccatl vna ꝛ eadẽ potest esse apud pluẽs ꝛ nõ penes vnũ/ sicut pẽs caplm sede vacante qñ hꝫ ptãtẽ ei⁹ in spiritualib⁹/ dico q̃ꝫtũ ad ꝯmissionẽ nõ q̃ꝫtũ ad executõeꝫ/ q2 ꝯfessio soli est fienda/ vñ totũ caplm nõ vn⁹ canonic⁹ ponꝫ pñiariũ Sꝫ qñ iurisdictio pfecte in solidũ remanꝫ apõ q̃ꝫlibet eorũ/ ita q̃ vn⁹ sine alio pt p se ipm de cã ꝯgnoscẽ/ tũc vn⁹ sine alio .cui. vult pt ꝯmittẽ/ ꝛ mĩor sine maiore/ multomagis ecõuerso Et q2 ptãs. absol

nendi q est apud curatū papā ⁊ epm nō est vnꝰ.s.quilibet pōt p se audire sine ꝯsensu alteriꝰ ita etiā q̄libet eorū sine consensu alteriꝰ pt ꝯmittere alteri. Unde vicarius curati sine licentia episcopi pt audire cōfessionē illorū.scilicet.q̄ sunt subditi curatorū ⁊ nō aliorū.⁊ mltomagis ecōuerso s.de licentia epi audire eorū cōfessiones q̄ sunt subditi curatorū sine licentia vl' cōsensu eorū. De hoc erat bullata declaratio Clement ⁊ Alexā.post cꝰ bullatōez nullꝰ parisius dixit ꝯriū. Qui aūt ex ꝯmissione solū audit ꝯfessiōes nō pt alter cōmittē audientiā cōfessionū. Quō ⁊ q̄n curatꝰ vel p̄sbiter parrochialis possit dare vel negaē licētiā alteri confitendi subdito si petat illam

Capittulum sextum

Nota ꝯm Pe.de pal.in iiij.di.xvij.q si prochianus petat licētiā alteri cōfitendi indetermiate n̄ det curatꝰ.nisi sit xisiꝯe q penitēs nō eligeret nisi eque bonū l' meliorē. Si xo nōiat sibi aliū de quo verisiꝯe est q sit eque bōꝰ l' melior ad ꝯfessionem audiendā nō neget.q2 forte h3 pctm̄ qd̄ erubescit cōfiteri sibi.⁊ priꝰ moreret̄ sine ꝯfessiōe q̄3 sibi ꝯfiteret̄. Si xo appaēt q nō est eq bōꝰ aut p famā.aut p visū sue p̄sōe p ꝯuersiōez p̄sōarū sibi ꝯfitentiū q̄ miꝰ religiose ꝯuersant̄ ⁊ tūc simpl'r d3 negaē inotescēdo q ille nō pt eū absoluē. qd̄ tn̄ intellige cū ille ad q̄3 vult accedē prochianꝰ n̄ h3 auctoritatē nisi ex ꝯmissiōe ipiꝰ curati declarando ēt q ipe paratꝰ est eū audiē.si tn̄ est tal' q ad hoc sit sufficiēs.l' etiā q est patꝰ sibi dare vnū aliū loco sui.in q̄ casu bn̄ videat vt det sibi ad hoc sufficientē. Nā si insufficiētē daret sibi imputētur detrimētū qd̄ īn̄ seqret̄ oui sue.q2 ꝯm iura.q̄ parū diligēti socio suā rē custodiēdā ꝯmisit.facilitati sue īputari d3 si periit. Si āt ille petitꝰ a prochiāo.l' diffātus habs ptātē supioris.puta q2 est vicariꝰ epi.l' ꝯfessor ꝯputatꝰ in ordine mioꝝ l' pdicatorū.⁊ hꝰ.n̄ pp̄ter hoc ꝓhibēdꝰ est simpliciter.q2 iudex malꝰ ordiariꝰ l' delegatꝰ nō pdit iurisdictionē suā s3 d3 dicē petēti n̄ expedit tibi.vt tu vadas ad illū l' ad aliū.nec ibidē de volūtate mea.nec assensu.nec licētia s3 ipē habes ptātem ab alio maiore.vn̄ nō possū tibi ꝓhibere sed patꝰ sum te audiē.vl' p vicariū.l' exneū idoneū ⁊ ꝯm hoc soluit̄ instācia illiꝰ regule.s.q nō pt esse pastoris ex

cusatiosi lup⁹ oues comedit. ⁊ pastor nescit. qꝛ hoc verum
est qñ pastor scire debet. ⁊ p̄t. ⁊ licet aliq̄s semꝑ debeat re
putaē aliū meliorē̄ se simplr. ñ tñ q̄ʒtū ad oīa puta quātū
ad officiū hoc ꝟ illō. Itē suspitiōnes hr̄e possum⁹ nō ad iu/
dicādū ꝓrimū sʒ ad cauēdū nob̄. Nā si vidō paupeʒ nō iu
dicabo fureʒ tñ ne forte sit fur custodiā rē̄ meā ab eo ⁊ sic
in ꝓpōito. tñ si ꝯriū nō appaēt pl⁹ dʒ hō p̄sumere de his
quos papa. ꝟ ep̄s ꝑ totā diotesim p̄fecit. q̄ʒ de se q̇ ōputat̄
ad vnā ꝑuā prochiam ¶ De religiosis q̄ nō pn̄t audiē cō
fessiones sine licētia p̄lati sui ¶ Capl̄m septimum.

Ota q̄ religiosus nō dʒ audiē cōfessiōes et illoꝝ
q̄ hn̄t licētiā sibi eligēdi ꝯfessorē q̄ʒcūq;. et si habe
rēt a papa sine licētia ⁊ auctoritate sui sup̄ioris qꝛ
sine suo sup̄iori velle et nolle nō hʒ. ꝑtʒ hoc ꝑ si̇le
ex̄ d̄ elec. c. si religios⁹. li. vj. ad hm̄oi officiū. vbi dr̄ q̄ electō
ni de se fcē nō dʒ nec p̄t assentiē s ñ licētia sup̄ioꝝ sui. Sed
vbi papa nōiati eligit religiosū ad aliq̄d officiū p̄ suīt nos/
cē p̄sōe īdustriā vñ ñ reqrit̄ alteri⁹ licētia siue ꝑiq̄sitōe. siue
ꝑ p̄dicatōe. siue ꝑaudiētia ꝯfessionū. siue ꝑ p̄latōe siue a/
lio quocūʒ officio. Sʒ ex hoc q̄ papa darʒ alicui licētiā q̄
possʒ sibi eligē q̄ʒcūʒ etiā religiosū ꝑ audiēdo ꝯfessiōes ꝟ
ꝑ p̄dicatōe ex ista tn̄ licētia ñ debʒ religios⁹ audiē ꝯfessio/
nes vl̄ p̄dicaē sine licētia sui sup̄ioꝝ vl̄ p̄lati. vl̄ abbatꝫ. ar.
ad hoc ex̄ d̄ iude. c. q̄dq; sit laudabile. si tñ in dicto casu au
dirʒ religios⁹ sine licētia sui sup̄ioris vel prelati teneret ab
solutio. ita q̄ ñ essʒ reiterāda talis confessio. quāuis male/
faceret talis sic audiendo. Pe. de pal. vbi sup̄. q. iiij.

¶ De potestate audiendi confessiones attributa fratri
bus predicatoꝝ ⁊ minoribus a iure ꝑ textū Clemētis. du
dum. §. ij. de sepul. quō fieri possit ⁊ quō exponitur
¶ Capittulum Octauum.

Ota textū cle. dudum. §. ij. de sepul. vbi dicit̄
Statuimus ⁊ ordinam⁹ vt in singulis ciuita/
tib⁹ ⁊ diotesibus in quibus loca fratrum ordi
nis predicatoꝝ ⁊ minoꝝ consistere dignoscū
tur et in ciuitatibus diotesibus et locis ipsis vicinis in/
quibus loca huiusmodi non habentur magistri priores
prouinciales ordinis predicatorum aut eorum vicarij et
generales prouinciales. ministri et custodes minorum

ad p̄n̄tiā p̄latorū eorūdē locorū se ꝯferāt ꝑ se vel per f̄res
quos ad h̄ᶜ idoneos forte putauerīt būlit̄ p̄ituri/ vt f̄res
ad hoc electi fuerint in eorū ciuitatibꝫ ⁊ diotesibꝫ ꝯfessio
nes suorū subditorū ꝯfiteri sibi volentiū audiē libē valeāt/
⁊ huiusmōi ꝯfitentibꝫ ꝓut s̄m deū expediē ꝯgnouerīt pe/
nitētias imponē salutares./ atq̄ eisdē absolutōis b̄n̄ficiū
impēdē de litentia gr̄a ⁊ b̄n̄placito eorū Deinde p̄fati ma
gistri ꝓuītiales ⁊ ministri ordinū p̄dicatorū eligē studeāt
ꝑsonas idoneas ⁊ sufficiētes vita ꝓbatas discretas hōes,
tas atq̄ ꝑitas ad tam salubre ministeriū exequēdū/ quas
sic ab ip̄is electas rep̄sentent. l̄r faciāt rep̄n̄tari p̄latis/ vt
de ip̄orū licētia gr̄a ⁊ b̄n̄placito in eorū ciuitatibꝫ ⁊ diote,
sibus huiꝰ ꝑsone sic electe ꝯfessiones audiāt sibi cōfiteri
volentiū./ ⁊ impōant p̄n̄ias salutares ⁊ b̄n̄ficiū absolutōis
impēdant/ ꝓut sup̄ius est exp̄ssum ex̄ ciuitates ⁊ dioteses
in q̄bus fuerint deputate/ ꝑ quas eas ⁊ nō ꝑ ꝓuīcias volu
mꝰ deputari ꝯfessiones nullatenꝰ audituræ. Numerꝰ autē
ꝑsonarū assumēdarū ad huiꝰ officiū exercendū esse debet
ꝓut diuersitas cleri ac ppl̄i multitudo vl̄ paucitas exigit
eorūdem. Et si idē p̄lati petitā licētiam ꝯfessionē audien/
darū cōcesserint illā p̄fati recipiāt cū gr̄arū actione/ q̄ si
forte dicti p̄lati quēcūq̄ ex huiꝰ fratribꝰ p̄n̄tatꝰ eisdē ad hu
iusmōi officiū nollēt habere./ vel nō ducerēt admittēdū eē
/ quo amoto vl̄ subtracto loco ip̄iꝰ/ silr̄ eisdem p̄n̄tādꝰ possit
alius subrogari: Si vo idem p̄lati p̄fatis fratribꝰ ad ꝯfessi
ones vt p̄mittit̄ audiēdas electis huiusmōi exhibē licēti,
am recusauerint. Nos ex tūc ip̄is vt ꝯfessiones sibi ꝯfiteri
libē volentiū liciteq̄ audire valeāt. ⁊ b̄n̄ficiū absolutōnis
impēdere gr̄ose ꝯcedimꝰ de apostolice plenitudine p̄tātis
Per huiꝰ āt ꝯcessionē neq̄quā intēdimꝰ ꝑsonis seu f̄ribꝰ
ip̄is ad id taliter d̄putatis p̄tātē in hoc impēdere āpliorē
q̄ȝ in eo ciuitatis seu parrochialibꝰ sacerdotibꝰ est a iure cō
cessa/ nisi forsan eis ecclesiarū p̄lati vberiorē in hac parte
graciā sp̄ealem ducerēt faciendā. Petituri Pau. potest
peti hec licētia a p̄latis ex̄ suū territorium/ q̄r est volūtarie
iurisdictionis. Custodes gl̄. priores ergo cōuētuales quo
ad p̄dicatores ⁊ gardiani quo ad miores hoc nō possunt
Humiliter Pau. si petat̄ ista licēcia asp̄ere nō videt̄ satis

factum constitutioni. et ideo iterum est repetēda propter omissionē forme. Ministri glo. Nota q̄ de vicarijs pri orum, puintialiū et de custodib⁹ nō repetit de q̄bus ꝯsuit sʒ ergo illi petōnem possint facē. de q̄ ꝑmisit nō tñ electō nem. de q̄ h̄ loquit. Pñtari gl. ergo ꝑsōal pñtatio fieri dʒ nā dr̄ pñs q̄ ꝑbetur sensib⁹ corpis. Facit de pe. di. i. in prin Idem dicit. pau. sup ṽbo repñtēt Exigit glo. Si ṽo epūs ꝯtendat cū fratrib⁹ dicēs minorū numerū sufficē. recipiat eps numerū sibi videt̄ de reliq̄s recurrat̄ ab arbitrū boni viri. i. iudicis ff. de ṽbo. ob. l. ꝯtinu⁹. Concesserūt gl. q̄ʒ licen tiam sine cā reuocaē nō pñt. c. ꝯcet. ꝺ. reg. iur. li. vj. Sub rogari glo. si nō recipit̄ iusta de cā. q̄ʒ scilicet nō est talis q̄lis sup̄. ꝺscribit̄ sibi imputēt q̄ malū elegerūt. et possēt oēs recusare. cū nō sint apti. sʒ sine cā hoc succedit sine li centia pape Reccusauerūt gl. si nō recusat expsse. sʒ nō dat nec negat videt̄ q̄ locū h̄ret hoc ꝑuilegiū p⁹ trinā mo nitōnem l' req̄sitōeʒ p. c. i. ex̄ de sup. ne. ꝑla. Uolentiū gl. forte nō itellexit de religiosis q̄ s̄m statuta suorū ordinū ꝑlatis suis ꝯfiteri debent Libere gl. denotat q̄ nō est ne cesse h̄re licentiā sacerdotis prochial'. c⁹ ꝯrium dicit Io mo. sʒ ei nō stat̄. Imptiri gl. absoluti ergo nō h̄nt necesse vlteri⁹ ꝯfiteri. ꝑprio sacerdoti. Nec obstat. c. oīs in ꝑn. de pe. et re. q̄ʒ illō intelligit̄ de eo q̄ alteri⁹ nō est ꝯfessus legiti time. Io. mo. dicebat ꝯrium. sʒ male dixit. Idē pau. q̄ absʒ licētia prochial' sacerdtis ꝑt q̄s alteri ꝯfiteri. nec tñ ex h⁹ sequit̄ q̄ sint curati isti. rō est s̄m glo. q̄ʒ nec ipi frēs sunt a stricti ad executōeʒ. l' exercitiū istorū actuū. nec fideles s̄t astricti. vt in hijs ad eos recurrāt. Item nota vt d̄r in su ma pisana et h̄n q̄ ꝑt eps acceptaē frēs ad audientiā ꝯfes sionū. et hoc sine solēnitate ꝑdicta pñtatōis. si vult ꝯmittē do eis iurisdictōeʒ suā. q̄ʒ etiā sine ipo ꝑuilegio possʒ eis dare licentiā audiendi De effectib⁹ q̄ sequūtur ex com missione audiētie confessionis alteri facte

Capittulum nonum

E comissione autē alteri facta de audiētia cō fessionū siue ꝑdicto mō. siue per aliū modū se quuntur isti effect⁹ vt dicit pe. de pal. in. iiij. di xvij. Prim⁹ q̄dem q̄ʒ tal' cōmissari⁹ ꝑt audiē et absoluere alteri⁹ licētia mime req̄sita

nec ille qui vult confiteri tenetur petere licentiã a ꝓprio sacerdote·ar. efficax ex̃ de ꝓcur. c·is q̃. li. vj. Nec obstat q̃ curat⁹ dʒ cognoscere vultũ pecoris sui. nã vultũ exteriorẽ poterit ꝯgnoscẽ sicut ⁊ ꝑus ⁊ ẽt intueri ⁊ corrigere frater na correctõe ⁊ paterna admõitione sicut pri⁹ ⁊ q̃ʒtũ ad ex exteriorẽ vultũ attinet non min⁹ honeste viuũt. q̃ ꝯfitenẽ fratrib⁹ quã qui cõfitenẽ secularibus curatꝪ Quãtũ ꝟo ad interiorẽ vultũ melius potuerũt reddẽ rõnem de con fessis f frib⁹ ⁊ hui, q̃ʒ de ꝯfessis sibi l' suo vicario. q: de in teriori vultu prochianorũ q̃ se respuerũt ⁊ sine licentia sui vicariũ pape vel epi elegerũt nõ hñt reddere rõnem. quia ꝑ eũ nõ stetit quo min⁹ eos audiẽt ⁊ instrueret. sʒ ꝑ supio rem qui eis coadiutores dedit. ⁊ ꝑ parrochialẽ q̃ eũ elegit hec pe. de pal. Dicit tñ Tho. in iiij di. xvij. q. iij. ar. 3. q. v. q̃ si alicui ꝯcedatur ptãs a supiore iudice cõfessiones audiẽ di prochianorũ alicui⁹ curati. ex hoc nõ fit ꝑiudiciũ. q: po testas iurisdiccõis nõ est cõmissa alicui in fauorẽ sui. sʒ ad vtilitatem ꝓximi ⁊ populorũ ⁊ dei honorem. Idem etiã tenʒ Jo. an. in c. si eps. d pe ⁊ re. li. vj. in ꝑma glo. Idẽ ẽt tenʒ Jo an. in cle. dudũ de sepul. vt sup̃. patuit s. q̃ nõ teneat̃ petẽ licentiã a suo curato q̃ vult ipis fratrib⁹ cõfiteri. Idẽ tenet expresse pau. vñ glo. Ber. q̃ hoc dicebat dãnata fuit tãq̃ʒ falsa ꝑ clemẽtẽ iiij. in quodam ꝑuilegio qd̃ incipit. Quidã temere. Secũdus effect⁹ hui⁹ cõmissiõis ẜm dc̃m pe. est q̃ ꝯmissari⁹ p̃t audire ꝯ ꝓhibitões alteri⁹ ꝑlati. an q̃ est dr̃a inter supiorem ⁊ inferiorẽ. nã inferior cõtra inhibitõnẽ su perioris nõ p̃t alicui ꝯmittere. sicut nec ꝑ seipm̃ audiẽ eũ ita q̃ possit eũ suspendẽ ab audiẽtia ꝯfessionũ ꝑ aliũ sicut potest ꝑ semetipm̃ ecõuerso aũt ꝯtra inhibitõnem inferio ris supior p̃t ita ꝯmittere sicut põt audire eo inuito Sil' r si essent duo curati de pari ⁊ vterʒ insolidũ vn⁹ ꝯtra inhi bitionem alteri⁹ p̃t audire ⁊ ꝯmittẽ. q: par in parem nõ hʒ imperium. Nũ ergo inferior ꝓhibʒ ne subditus ꝯfiteatur cuicũq̃ sine sui licẽtia dʒ excipe. nisi subꝑori vł ei⁹ vicario alˀs temere agit. nisi loquẽtur talib⁹ q̃ bñ sciũt q̃ nõ inten dit vel non p̃t ꝓhibẽ q̃n cõfiteanẽ tales superiori suo sic̃ in religionibus. cũ ꝑor ꝓhibet ne q̃s ꝯfiteat̃ de tali pctõ si ne licentia sui. Certũ est omnibus q̃ nõ intendit q̃n possit cõfiteri mgr̃o ordinis vel ꝓuintiali. vel eorũ vicarijs. q: si

prohiberet spueremus ei in faciem/ 7 multomagis supior
q̃ nō p̃t dare licētiam alteri ↄfitendi. cū sit vicari⁹ hōis q̃3
diu prior viuit. si inhibēt ne q̃s sine sui licentia ↄfiteret̃ 7c.
derideret̃. Sȝ mortuo l' amoto priore vices ei⁹ gerit p cō
stitutōnes. vñ reputat̃ ordinari⁹ curat⁹/ ergo ꝓhibēs subdi
to suo. ne alijs ↄfiteat̃/ dȝ excipe ep̄m papā legatū sūmū
pñiariū 7 archiep̄m dū visitat. 7 hñtes ab eis ptātē. Ep̄s
vero non debet excipe oēs p̄dictos nisi seip̄m. 7 sic q̃libet
excipiat suos supiores a tali ꝓhibitione. Tertius effe
ctus huius cōmissiōnis est ꝙ tenetur curat⁹ ei eucharistiā
mīstrare. 7 etiā alia sacramēta. ex q̃ dicit se ↄfessum illi qui
potuit eū absoluere/ nec est absurdū q̄d det eucharistiā illi
cui⁹ tñ ↄsciētiā ignorat. sȝ cū eque bona 7 tuta cōsciētia
immo tutiori p̄t eū cōicare qui ↄfessus est sine sui licentia
habēti ptātē/ sic illū q̃ cōfessus de licētia sua. l' sibi. q2 nec
etiā vicari⁹ curati reuelat sibi ↄfessionē. cū idē curat⁹ dat il
li cōionē. vñ eq̄liter scire debet ↄsciētiā ↄfessi vicario su
perioris sicut scit ↄsciētiam talis ↄfessi vicario suo. Et dȝ
curatus p̄sumere ꝙ meli⁹ ↄfessus est. q̃ confessus est ei quē
papa vel ep̄s eligit in ↄfessorem p totū mūdū l' diotesim
suam. q̃3 q̃ cōfessus est illi quē eligit ip̄e ꝓuidendo de ipso
suis subditis. cū ep̄s non debeat hoc ↄmittē nisi viris po
tentib⁹ ope 7 s̄mōe. vt de offi. ordi c. inter cetera. l' etiā q̃3
ei q̃ confessus est q̃3 elegit ip̄e ꝑprio arbitrio de licētia cu
rati generali. 7 hoc nisi cū esset excōicat⁹ vel notori⁹ pctōr
/ nā tūc añq̃3 det eucharistiā. dȝ ei daē ↄstare de absolutōe
ab huiusmōi. Quart⁹ effectus est ꝙ pctā ↄfessa habēti
talem ↄfessiōe3 nō tenet̃ iterū cōfiteri ꝑprio sacerdoti/ vt
declarat Jo xxij. in extrauagan. q̃ incipit Uas electōis

Quintus effect⁹ est ꝙ p hanc ↄmissionē fit iudex q̃ prius
non erat. Cum eñ ad absoluendū requirat̃ ptās ordīs/ 7
iurisdictōnis. licet ab habente ordinem 7 iurisdictionem
vel iurisdictionem tantum possit hec audientia committi
habenti ordinem/ licet non habeat iurisdictionem. puta
simplici sacerdoti. ita non curato sicut curato/ non tamen
econuerso. Sacerdos non curatus potest hoc cōmittere
vel curato. vel sacerdoti: 7 ratio diuersitatis est

quia non eq̄liter hee due ptātes transfunduntur. Habens em̄ ordinē ex sola cōmissione nō transfert ordinē. sȝ solum ordinatō sacramental' transfert siue sit iudex siue nō/ sȝ iurisdictio ab habente eā ordinarie sola ꝯmissiōe trāffertur indr̄nter priuato q̄ nullā hēbat/ ꝛ ei qui hēbat aliq̄ȝ/ sȝ nō istam respectu ipsius. Sextus effect⁹ est ꝙ q̄ audit ꝯfessionem nō iure suo ꝑdit ptātem suā. delegāte mortuo l' amoto/ ꝛ idē forte est ipo excōicato l' suspenso/ nisi ꝯfessione iā inchoata q̄ȝ audiuit. ex tūc quasi ex iure suo. sic etiā ꝑdit ptātem illo reuocāte/ qꝛ soluit' iudiciū ꝓhibēte illo q̄ iudicare iussit. Vn̄ sicut epo mortuo vel traslato offitial' cessat in caus/ sic dȝ cessare pn̄iari⁹ iu ꝯfessiōibus audiēdis/ nisi ꝙ absoluē dȝ de peccat/ iam auditis/ glo. in. c. gratū. ꝛ relatū de off. ꝛ po. iudi. dle/ qꝛ mādatū expirat ꝑ mortē mādator/ Similit' si dedit cōfessorē monialib⁹ expirat ptās/ nisi eēt rector earū/ cui ex officio q̄i ꝑoratus/ l' rectore esset audientia ānexa/ ꝛ tūc esset quasi ordinari⁹. Videret' tamē ꝙ nō sīliter ita expiraret ptās delegati delegāte excōicato/ vel suspenso/ sicut mortuo vl' amoto/ quia iu ꝑmo casu retinet delegās iurisdictōeȝ/ licet nō vsum/ in scd̄o āt neutrū retinȝ Ad hoc āt ꝙ delegat⁹ vtat' iurisdictōe req̄rit' ꝙ delegat⁹ in delegando q̄dem hēat iurisdictōeȝ ꝛ vsum ei⁹/ qꝛ delegare est vsus iurisdictōnis/ sed postq̄ȝ delegauit nō req̄rit' ꝙ habeat vsum/ qꝛ vsus ei⁹ nichil fac/ ergo ꝛc. Posset tamē dici ꝓbabilit' ꝙ si eps non exn̄s excōicat⁹ l' suspensus instituit officialem vel penitentiariū/ ꝛ postea excōicet' nichilominus vterq̄ȝ pt̄ ꝓcedere in offitio suo/ qꝛ vtitur vice eius qui iurisdictōnem habet/ licet nō vsum ꝑ se. Si aūt iā erat excōicat⁹ officialis nil agit/ qꝛ institutō vel cōmissio nō tenuit/ De penitentiario xo vr̄ secus/ qꝛ ēt nō sacerdos vel non ꝯsecratus qui min⁹ habet q̄ȝ excōicatus cōmittē pōt quia non minus est cōmissio q̄ȝ ꝑmissio. qꝛ iure suo sacerdos audit ꝯfessionem/ ꝛ cōmittēs tm̄ est causa sine q̄ non propter prochiarū diuisionē ꝛ eccl'ie ꝓhibitōeȝ/ q̄n āt cōmittens moritur vel amouet'/ non est dr̄a inter cōmissariū in foro penitentiali/ aut iuditiali/ quia vtriusq̄ȝ potestas exspirat quantum ad negotia non incepta.

Capitulum decimum de differentia inter fratres ꝑn̄tatos scdȝ forāȝ cle. dudu/ ꝛ dr̄a iter sacerdotes curatos

Fratres predicatores habent priuilegium q episcopis mortuis q ipsis suaz dederūt aucto ritatem vel cōmiserūt possunt vti ea auctori tate quousqz fuerit puisum ecclesie de pastoē Item nota q p istos effectus non habet com missio effectū in psonis ordinū re pbatorū de qbus dr in .c .i. de reli doli. vi. Hec pe. de pal. ¶ Nota vlterius diffe rentiam inter pdictos fratres sic pn̄tatos z curatos nam pdicti frēs ex tali pn̄tatōne z cōmissiōe pn̄t audiē omnes prochianos oim̄ curatorū illi⁹ diotesis vbi sunt pn̄tati sed non aliarū diotesim. z nō pn̄t hoc cōmittē alicui. Sz cura ti non pn̄t audire inq̄ztū curati nisi prochianos suos tm̄ alios non nisi cū licentia epi. l' curatorū eorū z pn̄t hoc cō mittere alteri. s. audiē suos prochianos ¶ Nota etiā aliā differentiā sm Lan. z Fran. caba. in cle dudū. Nā curati possunt audire cōfessiones. z eorū vicarij sibi subditorum in diotesi sui epi. z etiā ex diotesim. sz frēs electi z pn̄tati sm formā cle. dudum. de sepul. de q̄ sup. nō possunt audiē seu absoluere ex diotesim vbi sunt pn̄tati. z si secus fieret quāuis cōfessi possent ex ignorātia excusari. tn̄ q ad eccle siā nō eēnt absoluti. sz si nō cōstaret eis deberent iterū cō fiteri eis z infra diotesim absolui a pdictis ¶ Sed si sine pdicta solemnitate pmittētur fratrib⁹ ab epo vl a curatis auctoritas audiendi cōfessiōes simpliciť. tūc possent etiā extra diotesim audire sicut alij vicarij eorūdem. ¶ De casibus epis reseruatis nec curati nec dicti frēs psentati possunt absoluere nisi inq̄ztum fuerit a diotesanis pcessū

¶ De casibus multiplicibus episcopo reseruatis. de qui bus agitur in fi. cle. dudū. de sepul. Caplm .xi

Sciendum q varie sunt opiniones doctorum in dictis casibus Aliqui em̄ ponūt plures: ali qui pautiores. Unde materia ipsorū casuum nō est bene clara. Et in summa Pisana dici tur q Benedictus papa. ij. in extrauagan. in ter cunctas declarauit quatuor esse casus episcopales de iure ¶ Primus. s. peccatum clerici p quod incurrissz irre gularitatem ¶ Secundus de incendiarijs ¶ Terti⁹ de peccato p quod inducenda est solēnis penitētia ¶ Quar tus de excōmunicatis pe approbata consuetudine.

¶ Primus est peccatum homicidie voluntarii. ¶ Secundus
est pctm̃ falsariorũ. ¶ Tertius est peccatũ violantiũ eccle
siasticã libtatẽ ¶ Quartꝰ est pctm̃ violãtiũ ecclĩasticã im
munitatem. ¶ Quintus est pctm̃ sortilegorũ diuinatorũ
⁊ incantatorum, q̃uis aũt dicta extrauagãs fuerit reuo/
cata ꝑ cle. dudũ ex̃ de sepul, tamen q̃tũ ad dictos casus
nil innouatũ fuit, ⁊ si alia ibi contenta sint, ⁊ sic videtur ꝙ
adhuc illi remaneãt. ⁊ additur in pisanella ꝙ pñt nichilo
minus epĩ in suis epatibus casus eis reseruaẽ, ꝓ ut videt̃
eis expediẽ, sicut possunt ↄstitutõnes facẽ, ⁊ multomagis
consiliũ synodale vl' ꝓuinciale, a quorũ sententĳs religiosi ñ
valent absoluẽ. Jo. an. in. c. si epš de peni. ⁊ remis. in glo. iĳ
li. vi. ꝑdictis casibus addit pꝰ crimẽ enorme ⁊ publicũ hõi
cidiũ. ⁊ sortilegiũ. obꝑssionem puerorũ et̃ ex casu. incestũ.
corruptõnem mõialiũ, coitũ cũ brutis, mr̃imoniũ clãdestĩe
contractũ l' cõtra interdictũ eccl'ie, ꝑiuriũ, falsum testioni
um, blasphemiã dei ⁊ sctõrũ. Hostiẽ. vo in sũma põit oẽs
ꝑdictos casus ⁊ addit ↄ naturã. ⁊ qd̃ pctm̃ et̃ q̃libȝ enor/
me qd̃ ꝑticulari vl' generalit̃ ↄsuetudo reẽuat ipis epis. in
quibus aliqñ epĩ remittũt pctõres ad sedẽ apl'icã ꝑ enor/
mitatem criminũ, ⁊ ad terrorẽ aliorũ. hec Hostien. Ego tñ
nõ legi adhuc esse aliqd̃ pctm̃ ꝑscise ita enorme a q̃ nõ pos
sit absoluere epš subditũ. dũ tñ non hẽat aliq̃ȝ sñiam ex/
cõicatõis ãnexã q̃ȝuis aũt possunt absoluẽ, si aliqñ ad cu/
riam mittãt bñ faciũt Guil. durã. ⁊ Speculator in repto/
rio suo vltra ꝑdictos casus addit alios s. deflorãtes virgi
nes vi oppressas l' seductas Cõtrahentes pꝰ votũ castitatis
emissum Fornicatõez cũ iudea l' sarracena. Concipiẽtẽ ꝓ
lem ꝑ adulteriũ, q̃ȝ vir credit suã. Procurãtẽ aborsuȝ l' ste
rilitatem in se vl' alio Cõtrahẽtes mr̃imoniũ post spõsalia
iuramẽto firmata Cognoscẽtẽ carnaliter baptisatã ab eo
vel cuiꝰ ↄfessionẽ audiuit Tenẽtẽ ad baptismũ l' ↄfirma/
tionem filios l' filias ex̃ necessitatẽ Baptisantẽ ꝓprios fi/
lios ex̃ nccitatem Uerberantẽ pr̃em l' matrẽ. ⁊ vsurarios
⁊ tandẽ sic cõcludit Tot casus ponẽ nichil aliud est q̃ȝ sa/
cerdotum. ꝑtãtem restringere. que eis plenarie data est a
Christo. Unde breuiter dico sacerdotes omnia posse quo
ad forũ spirituale que non sunt spetialiter in iure episco/
pis reseruata, ⁊ q̃ non sunt ipsis sacerdotibus directe vel

per aliquam consequentiam interducta. arg. c. at si clerici de iudi. et c. nup de sen. excoi. Hoc tamen fateor quod vbicunque fuerit aliquod grave delictum vel enorme superioris est iuditium requirendum, et idem dico in omnibus casibus in quibus est generalis consuetudo ecclesie quod sint ipsis episcopis reservati

Conclusio Jo. de lignano.

Jo. de lignano in declaratione quam facit sup. c. omis de pe. et re. probat et concludit ex dictis immediate per Guil. et Spe et ex cle. dudum fratres predicatores et minores presentatos pro audientia confessionum posse absoluere ab omnibus casibus peccatorum exceptis precise illis qui in iure reservantur episcopis Secus a casibus quos episcopi sibi reservant vel de consuetudine sue diocesis vel ex suo beneplacito vel per constitutiones suas synodales vel provintiales posse absoluere, etiam si episcopi dictos casus non concedant. et probat sic cle. dudum de sepul. statuit quod dicit fratres non possunt absoluere nisi a casibus a quibus possunt curati absouere qui eis permittuntur a iure nisi ipsi episcopi vellent aliquod plus conferre eis. Sed et Guil. dicit quod non obstante quod doctores ponant multos casus episcopis reservatos, curati enim possunt absoluere ab omnibus occultis que non sunt in iure episcopis reservata et non sunt ipsis sacerdotibus directe vel per aliquam consequentiam interdicta. licet ergo episcopi possint reservare certos casus qui de iure competunt inferioribus non tamen hoc possunt simpliciter. nisi in duobus casibus secundum Guil. dupliciter. s. directe. s. cum aliqui fuerit legittime in crimine deprehensi quod merito fuerint tali potestate privandi. Secundo indirecte. s. per aliquam consequentiam vt cum aliquis casus evenerit in quo ad vtilitatem communem expediat quod talem casum retineat et non aliter. xxv. q. ii. c. de ecclesiasticis Non autem expedit vtilitati communi reservare tot casus. sed hoc est ponere laqueos in via salutis. Sed si aliquis puer velit defendere plures casus posse episcopos rationabiliter reservare quo ad sacerdotes parrochiales. cum sint de foro episcoporum et eorum constitutionibus subiecti. tamen hoc non possunt facere episcopi erga predictos fratres qui exempti sunt nec eorum ordinationibus subiecti vt ex de exces. pla. c. nis prius. Cum ergo non possint dicti fres absoluere a casibus reservatis in iure episcopis. vt dicitur in dicta cle. dudum. ergo possunt ab omnibus aliis absoluere videlicet de consuetudine reservatis particulari

loci vel synodali cōstitutione, vnū negando, aliud tacendo cōsentit di. xxv. c. qual. nec pūt plati dictā ꝯfessiōm reuocare l' defalcare, nec directe negando licentiā audiendi, q2 nihilomin⁹ hūt eā, p cle. dudū. nec indirecte, phibēdo prochianos ne ꝯfiteat eis, ex de puil. c. qnto, nec p retentōm multorū casuū, q2 fieret in fraudē leg. qd fieri nō dz. vt. c. ꝯstitut⁹ de ꝯces. pben. Sileat ergo Jo. mo. h q dic ꝙ si epus pt artare ptātem ordinariā curatorū. pt multomagis artare ptātem ex ordinariā ipoꝝ friī. q2 qd p supiorem ꝯcedit p inferiorē artari vel reuocari nō pt. vt dis. xxj. c. inferior. Ad ꝯstitutōem āt cle. de puile. religiosi vbi dr ꝙ a casib⁹ ordinarijs refuat. queq3 absoluē nō psumāt. Rndēdū est ꝙ hoc intelligendū est de casib⁹ in iure refuat. sic intēdit cle. dudū. nō āt p ꝯsuetudinē l' statuta alioꝝ platoꝝ q2 illa remouet papa in dicta cle. dudū. a qb⁹ pūt dicti fres absoluē. ⁊ p ꝯseqns videt qcqd dicat p modernos l' atiquos de talib⁹ casib⁹ p epos refuat. totū reuocat. p cle. dudū. spāliter qntū ad dictos fres. si. n. ꝯstitutio posterior. l3 nō faciat mtōz de pori ipam reuocare noscant. c. l3 de ꝯsti. li. vi. multomag. reuocari dēa dz doctoꝝ. si in ꝯriū pmulgēt. h' Jo. d lig. Sz frā. caba. p⁹ Lan. dic ꝙ de casib⁹ epālib⁹ nō pt dari doctrinā. cū depēdeat ex ꝯstitutōib⁹ ipoꝝ epoꝝ ⁊ doctrina ⁊ qzuis Land. dicat ꝙ hns irregularitatē q3 sol⁹ papa tollē pt. nō pt absolui a pctō an̄ dispēsatōm Frā. caba. d. ꝯriū. s. ꝙ pt absolui a pctō remanēte macla irregularitat. Cu ergo nō est clarū q sunt cas⁹ epis refuati in iure cōi. iō tutior via ē in h⁹ ꝙ fres si pūt sciāt ab epō quos cas⁹ vult sibi refuare ⁊ de illis non se impediē. oēs vo alios cas⁹ faciāt sibi concedē. Certū est autē sm oēs ꝙ absolutō ab excōicatōe maiori reseruat epis. Item dispensatio l' cōmutatio votoꝝ. Itē relaxatio quoꝝdā iuramētoꝝ. Dispēsatō vo incertoꝝ. an ptineat ad epm l' ad aliū hēs. sup. in ij. parte summe ti. de re c. iiij. ⁊ ibi diffuse. Fran. caba. in cle. dudū. in gl'. sup vero concessa. dicit glo. Jo. an. Lād. Pa Steph. ⁊ cence. tenere ꝙ episcopus possit reseruare casus de quibus curati poterant an̄ hanc ꝯstitutōnem dudū absoluere ita ꝙ reseruatio preiudicet fratribus. i. ꝙ ec non potuerūt tunc ab ipsis reseruatis casibus absoluere, quod est cōtra hoc quod dicit Jo. de ligna. Et intelligitur ista reseruatio

casuum episcopalium de actibus exterioribus cũ effectu et non de interioribus / viz si quis desiderauit vel etiã quesiuit aliũ occidere. istud homicidiũ cordis non est de casibus reseruatis epis. Dicit eñ de pal. quod incestus qui conmittitur a pueris qui non habent vsum rationis nõ est de reseruatis epis. quia per hoc tollitur virginitas nec cãtur affinitas. Capitulũ. xij. de sacerdote qui absoluit aliquem a casu a quo non potest absoluere.

Et nota quod si confessor quicunque aliquẽ absoluerit de aliquo peccato a quo nõ potest. siue quia est reseruatus epo. siue quia nullam habz auctoritatẽ / quamuis grauiter peccet. precipue quando absoluit scienter vel ex ignorãtia iuris crassa tamen ex hoc non incurrit aliquam censurã vel excõicationem. siue sit clericus secularis. siue religiosus talis absoluens sm. Fran. caba et cence. sz tenet illũ quẽ sic absoluit auisare de errore suo. si cognoscit vel potest inuenire. ille tamẽ quo ad deum excusatur dũ hoc ignorat. Et quod dictũ est quod cõfessor dz illũ auisare quẽ absoluit. cũ nõ possz intelligitur quãdo fieri non pt sine scandulo notabili. vñ in consilio Basileñ quidã multũ periti hita sup hoc collatõne dixerũt quod talis cõfessor petat auctoritatẽ a superiori sup hoc casu a quo non potuit absoluẽ. et tñ absoluit quo habita vocet illũ quẽ absoluerat cũ non possz. et per aliquẽ modum cooptũ interroget de aliquibus quę sibi est confessus quasi volens se melius informarẽ. ac si plene nõ intellexissz. et siquã alia criminalia postea commiserit. et sic ab omnibus iterũ absoluat. de tũc alias auditis et prius Uel si magnũ scandalũ ex hoc timẽtur. sic quod pdictus modus seruari non possz absoluat absẽtem. si ab vltima cõfessione credit pseuerasse talẽ in gratia. aut vt alijs placuit. cum ex hoc timeretur notabile scandalum eueniri. cõmittat xpristo summo sacerdoti. presertim quando multitudo est sic neglecta. vel multum distat a loco vbi est confessor Sed si religiosus absolueret aliquẽ ab aliqua sententia excõmunicationis suspensionis vel interdicti in iure posita incideret in excõmucatione a qua nõ posset absolui citra sedem apostolicam. cle religiosi de priuile. secus si absolueret a sententia hominis. quia tũc nõ incurreret sm. Pau. quamuis grauiter peccaret. sed clerici seculares

absoluendo a sententijs iuris. quāuis ꝛ ipsi malefatiāt nō tamen aliquā incurrūt censuram

Caplm. xiij. an in generali cōcessiōe ꝯtineāt spetialis.

Nota etiā ꝙ vt dic̄ Jo. an. sup. c. tua nob. in gl̄ ex̄ d offi vica Si eps dedit vicariū genēalem ꝛ in mandato aliquid expssit de bis q̄ reqrūt spetiale mādatū secuta genēali clausula ꝛ oīa alia q̄ p nos possum⁹ eē si mandatū exigāt spēale ƀm host. satis videt̄ ꝙ talis eē possit spēalia ad instar ꝓcuratoris secus si aliqd de spēalib⁹ nō fuisset ibi expssum. hec io. an. Nō vr̄ intelligēdū q̄ztū est de ꝟtute verborū. ꝛ in foro cō tentioso. nā si in foro cōscie aliter ꝯstaret de intentōe ꝯfe rentis. auctoritatē ꝙ ille intēderit. hoc eē si nō expssisset a liqd in generali ꝯcessiōe intelligerent̄ spālia. xxij. q. v. c. hu mane. ꝛ hoc idē dici p̄t de auctoritate data ab epo ꝯfesso ribus. q: s. dicendo. do vob̄ auctoritatē meā in ꝯfessiōe. nō intelligit̄ p hoc ꝯcessisse casus suos n⁹ alicui ꝯstarꝫ. ꝙ p h̄ᵉ verba generalia intēdit casus suos concedere. sed dicen do istū ꝛ illū ꝛ oēs alios meos casus. tūc intelligit̄ totum dedisse.

Caplm xiiij. qd possint pn̄iarij curie romane.

Et nota ꝙ penitentiarij minores in curia pn̄t absoluere vndecūꝫ venientes ab oībus casib⁹ peccatorū ꝛ sentēcijs epis reseruatis. hn̄t em̄ auctoritatē quasi epalem in foro pn̄ie ꝛ maio rem q̄ ad quosdā casus excōicatōnis ꝛ dispen sationis Summ⁹ ꝟo penitēciari⁹ adhuc hꝫ maiorē in plurib⁹ alijs casibus excōicationis ꝛ dispensationis.

Caplm. xv. quid fiendū qn̄ ꝯfessor nō intelligit pēitētē

Nota ꝟo ꝙ cū cōfessor nō intelligit penitentem. aut experientia lingue. aut ex dn̄atione. aut ex distractione mentis ad alia applicate. vel ex alia causa ƀm Jo. de neapo. in quolibet. ꝙ cū sacr̄alis confessio ꝑexigat confessionē. cōfessio ꝟo importat reuela tionem q̄ nō p̄t esse nisi reuelatōne vni⁹ s. confitent̄. ꝛ per ceptione alteri⁹ s. confessoris. q: si alterū istorū d̄ficit in p fato casu. credo de illo pctō nō esse factā ꝯfessionē. ꝛ p ꝯn̄s non impendi absolutōnem. hec ille. Si tn̄ non hoc facit ꝛ confessus quidē de hoc non ꝑpendit absolutus est coram deo nec tenetur iterāe quousq̄ nesciat illū nō ꝑcepisse seu

intellexisse pctā sua. ₇ hec dc̄a sunt de pctis quib⁹. i. morta libus. que sunt de necessitate cōfitēda. nō aūt de venialib⁹ ad q̄ q̄s non tenetur de nccitate. ₇ vbi talia modica raro obaudiunt̄ ab eo qui alias cognoscit psonam.

Explicit prima ps q̄ fuit de ptāte seu auctoritate cōfessoris. Incipit secūda ps q̄ erit de scia ipius q̄ erit duplex. pm⁹. §. s. q̄ duplex est clauis ordis. s. scie ₇ potēcie

Dicto. de potestate cōfessorum. nūc videndū est de ipo rū scientia. Est est em̄ duplex clauis ordinis. s. clauis sci entie. ₇ clauis potētie. Vn̄ xp̄s petro dixit. Tibi dabo cla ues regni celorū Math. xvj. Nota tū q̄ ista scia nō dr̄ cla uis. sed ipa potestas discernendi atq̄ examinādi. siue cog noscendi in foro consciētie. ₇ ptās determinādi. seu diffi niendi causam. i. ligandi ₇ soluendi dr̄ clauis potētie Ista vero duplex potestas est vna in eētia. s₃ duplex in effectu Scientia āt acq̄sita non est clauis sed bene iuuat vt claui ₇ de hijs clauibus hēs di. xx. p totum

Quanta scientia req̄ratur in confessione. §. ij.

De quantitate scientie ꝯfessoris. quātam s. oporteat eum hr̄e peritiam. Dicit Augu. de pe. di. vj c. i. oportet vt spiritualis iudex sciat ꝯgnoscere q̄cquid d₃ iudicare Dicit. Tho. in iiij. dis. xvij. in expositione littere. Hec scientia ₇ si non sit maior. tū de bet esse tanta. vt sciat discernere inter pctm̄ ₇ non peccatum. ₇ peccatū mortale ₇ veniale. ₇ si in aliquo esset dubitatio sciat dubitare. vt possit ad peritiores recurrere Alb. autem in. iiij. dicit q̄ non tenetur sacerdos scire discernere nisi in communi. que sint capitalia. ₇ q̄ mortalia cōmunia ₇ que venialia ex genere. Sed hec nesciēs dic̄ idem. puto q̄ peccat mortaliter talis audiendo. ₇ eum instituens pl⁹ peccat quam ipe. ₇ eum permittens institutum ministrare si sua interest talē ꝓhibē Dic̄ etiā q̄ in pplexi casib⁹ sacdos ecclesie. ꝓchialis d₃ esse ita discretus. vt talia difficilia esse sciat nec esse procedendum in eis sine superiorꝫ con silio l' auctoritate. hec alb. in. iiij. guil. durā. in sūma sua dic̄ q̄ quotiēs ꝯfessor se ingerit ad ꝯfessiōs audiēdas. tociēs se offert ad ꝛndū d̄ q̄ li₃ ₇ interd̄ de casib⁹ inopiati. ₇ alias in auditis. ₇ questiōib⁹ seu casib⁹ valde pplexi. Deb₃ ergo cō fessor sciē discernē inter peccata ₇ differentias peccatorū

¶ Unde scire debet confessor si ea que exprimit sibi peni
tens sint pctã vel nõ, puta an bella ꝑncipũ ꝛ ipoꝝ exacti/
ones sint licita vel ne. ꝛ vtrũ ꝯtratract⁹ q̃ fiunt sint liciti vł
illiciti. ꝛ qñ ad restitutões teneat̃. ꝛ qñ nõ. ꝛ an ei debeat ꝓ
hibere cõionem. vł ꝯcedere. q2 si ꝯfessor iudicat licitũ. qd̃ est
illicitũ. tã ꝯfessor q̃3 penitẽs in foueã cadũt. n' forte ꝓbabił
ignorãtia eũ excuset. puta si h3 aliquẽ doctorẽ autenticũ ꝛ
famosum. cui⁹ opinioni imittit̃. Uñ si cõfessor nõ est expt⁹
in casibus. ita q nec nouit dubitaẽ. nec ꝑ se iudicare cũ pe
riculo aĩe sue audit ꝯfessiones. Hec Guil. pe. de pal. in. iiij
di. xix. oñt maiorẽ sciam requiri in eo q̃ se ingẽit. q̃3 in eo
qui põitur ad hoc a sup̃ioribus suis ex obediẽtie iiunctõe
ꝛ de ꝑmo ꝑt intelligi dictũ rigorosũ. Guil. Durã. de scd̃o
dictũ Tho. ꝛ Alb. dicit. n. ip̃e pe. oĩs sacerdos h3 clauẽ sci
entie ꝛ potẽtie. i. auctoritatẽ discernẽdi. ꝛ potentiã ligãdi
ꝛ soluendi. li3 młti nõ hñt sciam debitã ꝛ ecouerso. Multi n̄
sacerdotes hñt sciam q̃ nõ hñt auctoritatẽ discernendi. se
cũdi q̃dem sine pctõ s3 ꝑmi cũ pctõ suo. si h⁹ ꝓcuraret. ali/
as si initi ponerẽt̃ excusati sunt. si ꝓposuerũt ĩpedimẽtũ
nec sunt auditi. Dun⁹. i. officiũ iudicãdi necessariũ est ꝛ ꝑt
ad hoc cõpelli s. ad offitiũ iudicãdi ꝛ ad ꝑlatões carẽs scia
ꝛ tũc nõ peccat. sicut in religionib⁹ ꝯsuetũ est fieri. Et qd̃
dicit. Greg. q si indign⁹ est nõ d3 obedire. ꝛ si dign⁹ debet
obedire. intelligẽdũ est de illo q̃ h3 defect⁹. q sunt iuris vi3
irregularitatis. ꝛ tunc non debet obedire. nisi ab eo ꝑ dis/
pensatõnem ꝓmoueat̃. alias tenetur religiosus obedire.
alio q̃n quilib3 religiosus bonus qui reputaret se indignũ
refugeret. ꝛ sic soli indigni promouerent̃. ꝛ ponerentur.
¶ Qui vero non coactus. sed spõte accipit potestatem siue
prelationis. siue audiendi ꝯfessiones non habens sufficien
tem scientiam peccat. Sed q inuitus ꝛ coactus non acci
pit. sed suspicit. non peccat. Uñ sine peccato ab insciio ha
beri ꝛ suscepi potest. sed accipi nõ potest potestas iudicã/
di sine peccato. Hec pe. Si tam̃ in eo esset tãta ignorantia
q omnino ineptus esset. quia nec etiã scit. que Tho. ꝛ alb
dicũt sup̃. credo q nõ excusaret̃ a peccato. etiã si ex obe/
dientia iniũcta ponẽt se ad id qd̃ oĩo inept⁹ ẽ cũ ꝑiculo aĩa
rum. ¶ An cõfessor tẽat̃ scire an peccata in confessione
audita sint mortalia vel venialia. §. 3.

Utrum autem confessor teneatur scire de omnibus que dicunt sibi in confessione an sint mortalia venialia. Henricus in quolibet sic respondendo distinguit. Peccata sunt in duplici genere. quedam sunt peccata quia prohibita. quia si non essent prohibita non essent peccata. ut sunt omnia que sunt de iure positiuo. ut audire missam die dominica. semel in anno confiteri et communicare et huiusmodi. Et talia tenetur quilibet confessor scire. nisi habeat causam rationabilem que eum excuset. ut si forte tempore prohibitionis erat in terra longinqua vel in carcere. Alia sunt peccata non quia ab homine prohibita. sed quia de natura sui mala sunt. etiam si non prohibeantur et horum quedam sunt capitalia. ut superbia luxuria etc. Hec enim sunt quasi elementa et principia que de necessitate quilibet confessorem scire oportet. Quedam vero sunt peccata que sunt species peccatorum capitalium. ut illa que recipiunt horum predicationes. ut fornicatio et ebrietas et huiusmodi. Fornicatio vero luxuria quedam est. et ebrietas quedam gula et eorum peccatorum species. quedam sunt que important malum de substantia sui actus eo quod statim nominata habeant annexum malum ut fornicatio. et de talibus etiam confessor scire tenetur. utrum sint mortalia vel non. ut venialia. Quedam vero de substantia sui actus non habent deformitatem sed ex libidine facientis sicut cognoscere uxorem propriam non est peccatum de se. tamen possibile quis uxorem cum tanta libidine cognoscere quod esset peccatum mortale ut si eam cognosceret etiam si non esset uxor eius et de talibus non oportet quod confessor sciat utrum sint mortalia vel venialia. quia nec confitentem frequenter scire oportet. Alia sunt peccata que sunt filie peccatorum capitalium. ut illa peccata quorum fines terminantur et ordinantur ad fines capitalium. sicut dolus et acquisitio rei iniuste. et de talibus peccatis frequenter opiniones sunt contrarie inter doctores. et de talibus non tenetur simplex curatus non ordinarius scire utrum sint mortalia vel non. Curatus autem ordinarius. ut episcopus et archiepiscopus et ceteri alii superiores prelati tenentur scire. quia ipsi sunt purgatores et tenentur alios purgare. perficere et illuminare purgari facere et illuminare. et ideo tenentur scire nouum et vetus testamentum hec ille. Caueat autem confessor ne sit preceps ad dandum sententiam de mortali quando non est certus et clarus et ubi in aliqua materia varie opiniones sunt quarum plurium et solennium doctorum. utrum sit licitum vel illicitum. sicut de non soluendo decimas. ubi non est consuetudo. parati tamen sunt ad dandum si ecclesia peteret quod quidam dicunt. eos esse in statu damnationis. ut

Inno Alij x̄o dicūt q̄ nō. vt tho. Io'an. Archidi. ꝛ de emptione iuriū montis florētie l'. imprestitis venetoꝝ q̄ quidam dicunt esse vsurā, alij licitū dicūt ꝛ multi hi'. Consulat tn̄ semꝑ q̄ tuti'est a talib' abstinere. ex̄ de spon. c. iuuenis. non tn̄ condēnet ꝯtrariū faciētes. seu cōtrariā opionē tenentes. nec ꝓpter hoc deneget absolutōez. Sȝ vt dicit Guil. dicat cōfessoꝛ q̄ illud faciēdo nō est tutū ſȝ dubiū. ꝛ ideo bn̄ sibi ꝓuideat. Si āt oio ꝯscia cōfessoris dictaret illud esse mortale. ꝛ non posset cōscientiā deponē qō tn̄ dȝ ad cōsiliū sapiētū recurrat. ꝛ nullo mō dȝ facere ꝯ̄ ꝯsciam quia peccaret mortaliter. xxviij. q. i. c. dinceps. §. ex his iūcta gl. Sȝ cū illud tale eēt ꝯtra opinionē doctorū. ꝛ sic communiter seruaꝛ a sapiētioꝛib'. q̄uis aliq̄ȝ doctorē audiēt contrariū tenē nō dȝ illi leui adherere. Quō x̄o q̄s debeat deponē in h° ꝯsciam erroneā l' scrupulosam hēs sup. in ꝑma ꝑte ti. ij. c. de ꝯscientia

q̄ iteranda est confessio in sex casibus. §. liij.

Scire etiam tenetur ꝯfessoꝛ q̄ sunt illi casus in quibus teneꝛ q̄s iteraꝛ ꝯfessiōez. ꝛ sunt q̄tuoꝛ ſm pe. de pal. duo vero sunt ex ꝑte ꝯfitētis. Primus ſm pe. Tho. R ay. hosti. ꝛ oēs alios s. qn̄ aduertēter tacȝ aliqd̄ qō est mortale. l' credit vl' ꝓbabiliter dubitat esse mortale ex verecūdia l' alia cā iniusta. tūc etiā mortalit̄ peccat ꝯmittēdo fictionē in sacramēto ꝛ notabilē irreuerentiā. ꝛ iterare teneꝛ talē ꝯfessionē. Si tn̄ talis ꝯfitētur eidem cui ꝛ ꝑus. ꝛ ille hȝ in mēoria pctā eius. sufficit dicē illud occultatū ꝛ illam fictōez ſm Guil. Duran. imo etiā si nō hr̄et in mēoria vt ptȝ in fi. 3. casus Sed si dimittēt ex aliq̄ iusta cā. puta q2 ꝓbabil'r dubitat eum sollicitātez ad malū. de q̄ ꝯfitetur l' reuelatorē ꝯfessionis. l' dicēdo id cū sit cōfessoꝛ manifestarȝ pctm̄ qō audiuit. puta si iniuste absoluit eū nō debeat. ꝛ in hm̄ōi casib' non habendo copiā. nisi talis confessoris cui confitendo aliq̄d predictorum sequeretur. tunc satis videtur q̄ sit excusat'. Dicit etiam predictus Duran. q̄ si ex ignorantia crassa ꝛ supina aliquid retinuit mortale. quia noluit cogitare de suis peccatis. tenetur totum iterare. secus si ex ignorātia ꝓbabili. q2 tūc solū illud quod dimisit. Secūdus est ſm Tho. ꝛ pe. qn̄ nō impleuit pn̄iam seu satisfactōez iniūctā pro mortalibus ex contemptu vel ex negligētia ꝛ est hāt

obli

tus eius, si enim ei⁹ recordaret adhuc possz pficere, et tunc pficiendo reiterare non tenetur, et precipue quando non est sibi prefix⁹ terminus, quod non possit transgredi, quamuis sibi sit declaratum in quo ipsam debeat facere, vel in alio tempore ipsam supplere eo ipso autem quod facit sibi propositum non implendi penitentiam sibi iniunctam pro mortalibus ex negligentia vel contemptu peccat mortaliter, quia tenetur ad illam sub precepto. Secus vero est de penitentia iniuncta pro venialib⁹, ad quam non tenetur de necessitate secundum Tho. Idem si penitentiam iniunctam pro mortalib⁹ dimittere ex impossibilitate puta infirmitate et hui⁹, posset tamen penitentia iniuncta ab vno confessore mutari ab alio cui confitetur, et sine audientia peccatorum illorum pro quibus erat imposita secundum pe. de. de pal. de hoc infra vide. Tertius casus secundum pe. tho. Ray. et Hosti. est ex parte confessoris, quando videlicet notabiliter est ignorans sacerdos, ita quod nescit discernere inter mortale et veniale de communibus peccatis, et precipue cum penitens habet casus intricatos et difficiles. Concor. Duran. et addit et hoc nisi penitens sit peritus et instruat confessorem. Cum autem vadit ad eum quod scit ideotam et ignorantem tenetur iterare. Hec duran. Non videtur intelligendum quando potest habere alium sufficientem, nam si alium habere non potest et multomagis quando est in periculo mortis, potest et debet confiteri ei quod habet. Vnde Augu. dicit de pe. di. vj. qui vult confiteri vt inueniat gratiam sacerdotem querat scientem soluere et ligare. Quart⁹ ca⁹ est ex parte confessoris. Est autem impotentia absoluendi secundum pe. Tho. Ray. et Hosti. quod potest esse dupliciter secundum pe de pal. et Duran. vel quia habet potestatem artatam absoluendi, quia scilicet ab aliquib⁹ peccatis non potest absoluere superiore reseruante sibi illos, et tamen ab illis de facto absoluit. Et confessus illi cum ei constat, tenetur iterum confiteri, non quidem omnia secundum pe. de pal. sed illa tantum de quibus non potuit absoluere, aut hoc est quia nullam habuit potestatem, et hoc quia non erat sacerdos quamuis reputaretur, vel quia non subditus, vel quia intrusus aut quia excomunicat⁹ vel suspensus ab officio hui⁹ et absolutus a tali cum illi hoc constat, tenetur iterum confiteri, quia realiter non est absolutus, quamuis ignorantia facti excuset eum in conspectu dei ac si esset absolut⁹, dum nescit secundum tho. in quolibet. sed pe. de pal. in iiij. di. xvij. q. vj. sic distinguit et notabiliter quia vt impedimentum quod habet absoluens est iuris diuini vel humani. Si iuris diuini vt quia non fuit baptisat⁹ tal⁹ vel non ordinat⁹, et in hoc casu absolutus a tali tenetur iterum confiteri

hoc scito. nec papa posset ꝺ contrario dispensare. Si vero impedimētū est iuris hūani. puta q2 suspēsus est l' excōicatus ꝛ hui9. tūc impedimētū aut est notoriū. aut occultū. Si notoriū. puta q2 mãifeste l' publice verbauit clericū. ꝓ qꝺ est excōicat9 notorie. aut mãifeste intrus9. s. ꝑ ↄcessionē secularium pōitus in eccl'ia curata. ꝛ nō ꝑ cãonicã cōcessionē ꝓ qꝺ titulū nō h3 nec ꝑtãtem sup ꝑrochianos illi9 ecclesie ꝛ talis ↄfessus isti tētur iterū cōfiteri hoc scito. Si vo impedimētū est occultū tūc ãt ↄfitens scit illꝺ impedimētum aut nescit. Si sic cōfitēdo illi tenet iterū ↄfiteri. ꝛ peccat mortalit cōicãdo illi in diuinis. Sꝫ si nescit īpedimētū qꝺ etiam aliis occultū est ꝛ hoc ignorãtia facti. puta ꝑcussēat clericū nullo vidente. tūc ñ tenetur iterare. Argumētū ad hoc de sentētia l'ui. q liber putabat publice q rata est. Sꝫ si hoc nesciēt ignorãtia iuris. puta q2 scit illū ꝑcussisse clericum. sꝫ credit nichiloīn9 ipm posse audiē ↄfessiões ñ excusatur. ꝓpt hoc qn teneat iteraē ↄfessionē scꝺm pe. de pal.

Quint9 ca9 in q qs tenet iterare ↄfessiõeꝫ f'm pe. de pa. vbi sup. est īpedimtū ex ꝑte ↄfitent' scitū l' oblitū. l' ignoratum ꝓbabiliter. puta q2 erat excōicat9 maiori l' minori excōicatōne. sꝫ nesciret. ꝛ cū ꝑ postea sciuit. tētur iterū cōfiteri absolut9. q2 ligat9 excōicatōe absolui nō potuit a pctis ꝛ ꝓbabil' igorantia ꝓseruat a culpa ꝛ a pena irregl'itatis sed nō facit eū nō esse excōicatū. ꝓ qꝺ si tūc eligētur. vl' sibi beneficiū ↄferet ignorãtia nō faceret. q sibi aliqꝺ ius acq̄retur. c. apl'ice. ex de cle. ex. mi. Est aūt min9 capax sacramtorum a quorū ꝑticipatōe directe excludit. q3 quorūcunq aliorū. ꝛ iꝺ absolutiꝺ nulla. Et dic idē pe. q in hoc casu esse in aliis in qbus qs tenet iteraē ↄfessionē si cōfitētur eidē non opteret iteraē pctã explicite. sꝫ solum implicite. dicēdo peccaui in aliis q al's vob dixi. sicut si nulla fuissꝫ absolutio de facto. Dilata. n. absolutiꝺ ꝑ multos dies fieri pōt etiam si ipe oblitus fuerit. dū tñ pñia ei l'us innocuerit. quia si nō taxasset pñiam. tūc oportet ad memoriã reducē vt moderet iste. propter quod remittens ad episcopum si non absoluat. debet penitentiam innotescere. quã post reditum absoluens iniungit dicēs. facias quod tibi dixi quia ligari non debuit anteq3 absolueret. ita ꝛ in proposito. Hec pe. Guil. etiam dicit q penitentia non reqrit.

tantam continuitatem agendorum et dicendorum sicut alia sacramenta Sed in vna die potest fieri pars confessionis et in alia die altera. vel in vna die confessio audiri. et in alia impendi absolutio et iniungi penitentia peccatorum. Sextus casus est quando quis facit confessionem in mortali sine proposito abstinendi, sed quia iste casus habet varias opiniones et satis difficiles, sic declarabitur in sequentis. §. An valeat confessio ab incontrito facta, vt eam iterare non oporteat. §. v.

Vna ex conditionibus confessionis est quod sit lachrimabilis. i. cum dolore seu displicentia de peccatis saltem secundum rationem. Vnde querunt doctores. vtrum confessio facta a non contrito. quia s. non dolet sufficienter. vel non proponit se abstinere a peccatis. valeat. ita quod non teneatur eam iterare Et respondet pe. de pal. in. iiij. xvij. quod ad arg. hoc est triplex modus dicendi Primus est quod non valet ad remissionem culpe, nec pene nec tunc nec recedente fictione vnde et tunc tenetur iterare et hec opinio. Hos. in quolibet. Ray. et hosti. in summa. Bonauen. in iiij. Duran Rob. Vlc. hot. Vincen. in speculo histori. Secundus modus dicendi est quod talis confessio valeat ad remissionem culpe. quando impenitens confitetur et absoluitur: licet tunc non recipiat fructum confessionis, tamen recedente fictione recipiet, sicut dicitur de baptismo. et ratio huius forte est, quia sic in baptismo imprimitur caracter ad quem recedente fictione, sequitur gratia. ita impenitentia imprimitur quidam ornatus ad quem recedente fictione sequitur gratia. Et est opinio pe. Tho. Ricar. in. iiij. Io. et Ber. in gl. videtur etiam esse de pe. di. i. c. mensuram . §. se. Dicit enim quod non est necesse quod peccata que semel sacerdoti confessi sumus eadem denuo confiteamur

Et est tertius modus dicendi concordans ambas. Aut enim talis non habet intentionem confitendi sacramentaliter et absoluendi, sed deridendi. aut habet intentionem confitendi. In primo casu non liberatur a precepto diuino de confessione. quia sine intentione non potest suscipi essentia sacramenti quod consistit in visu. vnde tenetur iterum confiteri. Si autem intendit tunc distinguendum est quia intendens implere preceptum et suscipere verum sacramentum quod ecclesia confert. aut nullam habet penitentiam de suo peccato. aut aliquam. si nullam tunc penitentie sacramentum non suscipit. quia potestas huius sacramenti essentialis que consistit in actu c j.

suspicientis est actus interior. vnde sine eo nō est. sic non
esset m̄rimoniū. si q̇s intēderet verū sacramētū suscipe. non
tn̄ ꝯsentire nisi in carnalē copulā ⁊ ad tp̄s. Sꝫ si aliquā hꝫ
pn̄iam de peccatꝭ suis. tūc iterū distinguēdū est. q̄r aut ta/
lē hꝫ pn̄iam ꝙ sufficit cū sacr̄o. puta attritꝰ accedit ad ꝯfe
ssionē ex quo fit ibi ꝯtritꝰ vi clauiū vn̄ fugat̄ fictio. ⁊ sic nō
hꝫ dubiū. q̄r ⁊ sacr̄m suscepit ⁊ effectū eiꝰ. s. remissiōm pcō
rū. vn̄ nō tenet̄ iterare. ⁊ silr̄ immo fortiꝰ. si accedit ꝯtritꝰ
Si vō hꝫ talē pn̄iam. ꝙ non sufficiat cū sacr̄o ad gr̄am. q̄r
nec etiā attritꝰ accedit. tūc est v̄a opinio Tho. s. ꝙ recedē/
te fictōe tūc incipit valē ꝯfessio. ⁊ nō tenet̄ ꝯfiteri nisi fic/
tionē suā. puta si hūit quēdā dolorē impfcm̄. sꝫ nō sufficiē
ter discussissꝫ ꝯsciām suā. putabat āt discussisse q̄ntū suffi/
ciebat. vl̄ si dolebat de pctō p̄terito nō ꝓponēs cauē in fu/
turo. aut ecōuerso. vl̄ dolor nō erat maximꝰ sic debebat ip̄e
tn̄ s̄m ꝯsciām suā nō erat fictꝰ. lꝫ s̄m veritatē essꝫ ⁊ sic nihil
celauit. qd̄ crederet mortale. ⁊ ꝑ ꝯn̄s s̄m suū iudiciū ꝯcur/
rebāt oīa. q̄ erāt nc̄caria. postea āt certificatus de errore
sue ꝯscie penitet de illo defectu. Pōt igit̄ opinio Thome
multꝭ modꝭ saluari Uno mō loq̄ndo de eo q̇ fictꝰ est p̄uati
ue nō positiue. q̄r s. hꝫ dolorē sꝫ ita impfcm̄. ꝙ nec cū sacr̄o
actu suscepto sufficit ad ꝯtritōem. nihilominꝰ tn̄ hāc imp/
fectōm q̄ est fictio nō ꝯfitet̄. q̄r credit esse sufficiēter dispo
sitꝰ. ⁊ sic nō sciēter celat pctm̄ qd̄ fuit in hoc q̄r. s. non exa
minauit ꝯsciām suā sic debuit. ⁊ sic ꝙ erat error iurꝭ diuini
nō tollit fictōm respectu vltimi effectꝰ sacramēti. q̄r im ꝓba
bit̄ vn̄ nō excusat. sꝫ tn̄ eoip̄o quo error tollit fictōꝫ q̄ exclu
dit essentiā sacramēti. vn̄ verū sacr̄m fuit. tali ergo q̇ verū
sacr̄m suscipit. ornatꝰ imprimit̄ sꝫ gr̄a nō dat̄. sꝫ potest ea
qn̄ redit ad cor ⁊ recolit se nō bn̄ fecisse debitū suū ex ne/
gligentia sua oblitū. tūc incipit valē ꝯfessio. ⁊ nō tenetur
ꝯfiteri illa q̄ prius cōfessus fuit sicut fictꝰ. q̄r non fuit dimi
diata ex intentōe. sꝫ solū illā fictōnem tēetur iterū ꝯfiteri
Si āt fuisset fictio positiue. q̄r. s. non dolet. ⁊ scient̄ celat. fu
isset ꝯfessio nulla. vl̄ si ꝯfessus fuissꝫ. nō debuissꝫ sibi dari ab
solutio. sed si data [illegible] ei fuit. dubiū est vtrū. ornatꝰ sit imp̄/
ssus. quo casu Tho nō p̄t intelligi. Scdō mō pōt intelligi
opi. Tho. qn̄ est positiua fictio q̄ꝫtū ad hoc qd̄ nō dolet.
nec ꝓponit abstinere. tūc ista fictio. nō occurrit sibi. vt cō/

fitenda nec actu cogitauit q teneat eam confiteri.tunc.n
sic ō pctō qd occurrit qdē.ʒ nō credit q sit pctm.aut q sit
mortale.ⁱ de ncc̃itate ɔfitēdū pinde est ac si fuiſſʒ oblit⁹ p
negligētiā.nec fecissʒ debitū suū ō scrutādo ɔsciām suā.in
q casu solū illud ɔfitēdū est.ⁱ est ꝟm sacrm.lʒ sit h ignorā
tia iuris diuini.ⁱ h⁹mō pt sustineri dcm Tho.xxij.di.ar.i.in
solutōe vltimi ar.vbi dic.q ignorātia iuris diuini n excusat
a fictōe et talē vocat fictū.Ter⁹ pt sustineri opīo Tho.lo
qndo de illo q ɔfitet eidē cui pus.ⁱ tūc n oportʒ iterare ɔfe
ssiōʒ pmā factā ei.lʒ fictā ec̄ si ipe sacdos nō recolēt pctā
prius sibi dcā.q: nec qn confessio integra est.oportʒ q re/
colat actu a pnci⁹ vsq ad finem .ⁱ maxime q: hoc sufficit
sꝫ absoluere ab oib⁹.ⁱ iniūgē pniam p fictione.ⁱ p alijs.q
tūc faciat pniam sibi iniūctā. Item paulo post dicit idem
ipe pe.de pal.q cū ɔfitens exprimit fictōeʒ suā. puta dic se
nō posse.l nō velle pponere abstinē in futurū qʒ absoluit
sacerdos.qʒuis nullo mō debeat absoluē.als peccaret abu
tens claui.nec valeret sibi tūc illa absolutō.tn ex q inten
dit absoluere.ⁱ sacramētū verū ɔferre videt q ɔferat.ⁱ si
tūc nō hʒ effectū pter illi⁹ indispositōeʒ.hēbit tn postea
qn cōteret.l ex expectatōe vl dispōitione ornatu manēte
Et si dicat q qʒuis sit ibi forma nō tn materia.ergo n .e
sacramentū .materia em est pctōr ɔtrit⁹ Dicēdū q qn sibi
sua fictio nō occurrit vt ɔfitenda.tūc nō est ɔfessio dimidi
ata.ⁱ qn suā dicit fictōeʒ cū alijs pctis est ɔfessio integra
Et sic materia pfecta.cui mat ie pt inpmi forma qd si fiat
verū sacramētū erit.qʒuis fieri nō debeat.sicut sacerdos
hns hostiā sup altare pollutū nō deret qdē celebrare : si tn
celebrādo ꝟba pferrʒ eucharistie ꝟa eēt Pctōr.n.ē mat ia
ʒ immōa.n sit saltē attrit⁹.l ɔfessio sine attritōe est mate
ria immōa.h Ipe.de pal. De attritōe ⁱ ɔtritōe

Et q: dcm est de ɔtritōe ⁱ attritōe quō pēitens sup
ipis debeat instrui a ɔfessore Ido de ea clari⁹ dicen
dū est Nota ergo ꝟm.tho.in.iiij.di.xvij.q drā est in
ter attritōeʒ ⁱ ɔtricōʒ.nā attritō iptat qʒdā displicētiā de
pctis.ʒ ipfcāʒ.vn atē tū.i.aliq⁹ tritū.ʒ ɔtritō iptat pfcām
displicētiā de pctis.vn ɔtritū.i.sil totū tritū ⁱ in puluerem
redactū. Est āt ɔtritio ꝟm pe.in.iiij.di.xvij.dolor volutarie
assūpt⁹.p pctis cū pposito ɔfitēdi ⁱ satisfatiēdi volūtarie

ꝛ secūdum eūdem ea di. oportet ꝙ contritio habeatur de omni peccato mortali/ ꝛ rō est q꞉ in omni pctō mortali est actualis auersio voluntatis a deo. Et q꞉ ꝯria cōtrarijs curantur. ideo oportet ꝙ in omni remissione pctōꝝ sit actualis conuersio ad deū ꝛ auersio a pctō/ ꝛ hoc dicit ꝯtritio De peccatis autē oblitis sufficit cōtritio generalꝭ cū conatu ad recordandū ꝛ dolendū. dolere etiā dꝫ de obliuione peccatorū/ q̄ ꝯtingit ex negligentia/ si aūt queratꝭ si spālis contritio de quolibet pctō requiratꝭ. vel suffitiat vna generalis ꝓ oībus/ sic respondet Tho. in iiij. di. xvij. ꝙ quātum ad ꝑncipiū cōtritōis. s. cū quis de peccatꝭ suis cogitās dolet. ꝛ si non dolē contritōis saltē dolore attritōnis/ oportet ꝙ sit spālis dolor de peccatis q̄ q̄s habet in memoria/ sed quantū ad terminū q̄ est dolor iam gr̄a informatꝰ/ sufficit ꝙ sit vna cōis cōtritio de oībus/ tunc eīn motꝰ ille agit virtute oīm dispositōnū ꝑcedentiū/ ꝛ quia nemo scit vtrū habeat gratiā q̄ reqritur ad contritōnem/ iō nemo p̄ōt esse certus de sua contritōe/ nec ꝑ ꝯn̄s de remissione. Et dicit Richar. in iiij. di. xvij/ ꝙ si ꝯfitens in peccato mortali attritus de suo pctō/ vt ꝓbabiliter possit ꝑsumē se esse dispositum/ non peccat absolutōnē recipiendo/ immo frequenter virtute clauiū ꝑ suspitōnem absolutōnis formatꝭ sua attritio/ ꝛ fit contritio. Item nota ꝙ duplex est cōtritōis dolor ſm Tho. ꝛ pe. in iiij. di. xvij. s. intellectualis/ q̄ est q̄dam ꝑfecta detestatio peccati ſm rationē/ ꝛ dolor sensibilis/ qui est dolor excitatus in ꝑte sensitiua cū alteratōe/ ꝛ afflictione corpis. Primꝰ dolor requiritꝭ de necessitate ad remissionem peccati/ ꝛ ille eē solus est sufficiēs/ q꞉ sic pctm̄ mortale sufficientꝭ cōmittitur ꝑ solū actū voluntatꝭ/ ꝛ ꝑ cōplacentiam deliberatā rōnis/ ita sufficienter destrui p̄t ꝑ detestatōnem volūtatis/ ꝛ displicentiā rōis/ ꝛ hec est etiā in potestate nr̄a ꝑsupposita gr̄a/ Secūdus dolor. i. sensibilis eē vꝫ ad remissionē peccati/ sꝫ non est necessarius/ sꝫ de ꝑfectione cōtritionis/ nec est in ꝑtāte nostra eē ꝑsupposita gratia. Item dolor intellectualꝭ nō p̄t esse nimiꝰ/ sic̄ nec charitas a qua ꝓcedit p̄t esse nimia/ sꝫ sensibilis p̄t esse nimiꝰ ꝛ ideo optet ꝙ sumatur ꝓ mensura debita ad cōseruatōeꝫ subiecti/ sicut ex ieiunijs ꝛ alijs corpis afflictōibus. Itē nota ſm Tho. in. iiij. di. xvij/ ꝙ vera contritio sꝑ dꝫ remanere

in habitu.i.q semper dꝫ habere istam dispositōem/q qn
do recordatur de pctis ꝯmissis hꝫ displicentiā/saltē ꝑm rō
nem Itē ꝑm pe.in iiij.di.xvij.dolor maior intellectualis dꝫ
esse de maiori pctō habitualit nō actualiter/si ꝯsiderētur
pctā in cōi inq̄ʒtū sunt offensa dei/sꝫ etiā in spāli dolor dꝫ
esse maior de maiori pctō/q maiorē rōnem doloris habet
maius pctm̄. Dolor ṽo sensibil ꝯueniens eē est/vt si maior
de maiori q̄ʒuis nō fit de neccitate Itē ꝑm Tho.in q̄libet
ꝛ Inno.Contrit dꝫ magl diligē deū q̄ʒ seipm: culpa āt est
ꝯ deū/pena ṽo est ꝯtra seipm. Jō dꝫ ꝯtritus eligē poti om
nem penā sustinē q̄ʒ deū offendē. Descēdere āt ad hāc pe
nam vl ad aliā non tenet/ immo facēt fatue ꝓdendo ad
ista ꝑticularia.l aliū sup hoc solicitādo

¶ Sexdecim ꝯditiones q̄ reqrūt in omni bona cōfessione

Ponit autē Tho.in .iiij.di.xvij.q cōfessio bona dꝫ
hr̄e sexdecim cōditōes/q̄ his versib continent.
Sit simplex humilis confessio.pura.fidelis.Atq
freq̄ns.nuda.discreta.libens.ṽecunda.Integra.secreta.la
chrimabilis.accelerata.Fortis ꝛ accusās ꝛ sit parē ꝑata
Sit simplex.i.nō recitet in cōfessiōe nisi id qđ ꝑtinꝫ ad de/
claratōnem sui pcti/ꝛ etiā q̄ʒtititatē ꝛ nō alie historie mis
ceantur. ¶ Sit hūilis.vt se miserū ac pctōrem cognoscat
sine fictione. ¶ Pura.i.recta intentōe.i.vt nō reputetur
bonus vel laudetur ab homib. ¶ Fidelis.i. ṽa ꝛ sine vlla
falsitate/vt nō dicat que nō fecit./vel etiā habeat fidem
de remissione pctōꝝ suoꝝ/si vere ipm penitet ¶ Atq fre
quens.i.sepe cōfiteatur.istud tn̄ est de bn̄ esse cōfessionis.
ꝛ non de necessitate. ¶ Nuda.vt.s.nō inuoluat obscuritas
tem ṽboꝝ.sꝫ dicat verba vt intelligat pctm̄ suū cū circū/
stantijs saltē necessarijs. ¶ Discreta.vt maiora cū minori
pondere dicat/vel nō plura sil.sꝫ distincte loq̄ndo ꝛ dicēdo
nūerum si fieri vl scire pt/l eē vt discreto ꝛ suffitienti ac
perito cōfessori confiteat pctā sua. ¶ Libēs.volūtaria nō
coacta timore ṽboꝝ.vt pueri.l timore penarū tꝑaliū vel
infernaliū ꝑncipalit. ¶ Verecūda.vt erubescat/ꝛ nō se iac
tet.vel mēte gloriet ꝓpter seculi vanitatē aliq̄ʒ.ꝛ ꝑcipue
ibi cōfundat rōne respcū diuine maiestatl offense ¶ Inte/
gra.vt nichil retineat de his q̄ ꝯmisit ꝑcipue de mortali/
bus ¶ Secreta.vt nō publice sꝫ occulte sacerdoti

dicat pctã sua q̃ eum possit absoluere. Lachrimabil. vt doleat de pctis ꝯmissis. ꝛ detestetur ea saltẽ intellectu rationis. Accelerata. vt q̄ꝫ citius p̄t cõmisso pctõ ꝯfiteat̃ hoc tñ est de bene esse. Fortis. vt nihil dimittat p̄ verecundia ꝛ acusãs se ꝛ non alios. nec in confessione se excusꝫ ꝛ alios inculpet. Et sit parẽ pata. i. adimplere pñiam sibi iniũctam. ꝛ facẽ ea q̃ hꝫ necessario facere. vt aliena restituere si habet ꝛ hmõi. Explicit scd̃a ps q̃ est de scia. que requiritur in confessore. Incipit ps tercia de bonitate cõfessoris. Et p̄º q̃liter cõfessor duo dꝫ hr̃e. s. timorem dei. ꝛ zelum aĩarum. §. j.

De bonitate cõfessoris in se. ꝛ in exercitõ tal' officij. Dic Augu. de peni. di. vj. c. q̃ vult cõfiteri. Sacerdos añq̄ꝫ statuit̃ oĩs languor in nllõ illorũ sit iudicandus. q̃ in alio iudicare est prompt⁹. Iudicans em̃ aliũ q̃ est iudicãd⁹. ꝯdemnat seipm̃. cognoscat igitur se. ꝛ purget in se. qd̃ videt alios sibi offerre. Curet vt a se ꝓijciat quicquid in alio dãnosum repit. aĩaduertat quidem qd̃ dr̃. Qui sine pctõ est vr̃m ꝛc̃. iõ em̃ liberauit peccatricẽ. q2 nõ erat q̃ ꝓijceret lapidẽ. quõ lapiparet q̃ se lapidandũ cognosceret. Null⁹ em̃ erat sine peccato. in q̃ intelligitur oĩes fuisse reos. nã venialia pctã semp remittebãtur p cerimõias. Si qd̃ ergo pctm̃ in eis erat crimiale erat. Deteriores g⁹ in h⁹ sunt sacerdotes se prius nõ edificãtes illis q̃ dñm obseruabãt insidijs. Augu. ꝟm. n. Tho. ꝛ Alb. audiens cõfessionẽ cũ ꝯscia mortalis peccati mortalit̃ peccat. tamen effectũ sacramenti ꝯfert cũ sacro. si non est precisus. vel suspensus q̄ꝫtũcũqꝫ alias malus. Unde Augu. i. q. j. c. dictũ est a dñõ. Numeri ad Aaron. Uos ponite nomen meũ sup filijs ysrahel. ꝛ ego dñs benedicã eos. vt gratiam traditã p ministeriũ ordinati transfundãt hõibus. nec voluntas sacerdotis ꝓdesse t'obesse p̄t. sed meritũ benedictõem poscẽtis. Nã dr̃ ea. q. Remissionẽ peccatorũ non ꝓdant auari ꝛ silia. intelligit̃ ꝟm gl'. vl' simpliciter de p̄cisis. vel si intelligat̃ de tolleratis. tales nõ dãt ex merito vite. i. non sunt digni dare.

Duo que debet habere confessor.

Debet autem habere confessor p̄cipue hr̃e duo. s. timorem vnde fiat circũspectus. ꝛ zelum aĩarum. vnde sit

sollicitus circa ea que necessaria sunt. Quantū ad pͥmū considerare dꝫ ꝙ ipe est mare eneum in tēplo dn̄i vbi lauabant sacerdotes ⁊ leuite aīalia offerenda in sacrificiū. vn̄ ex inmūdicijs a qͥbus illa abluebātur efficiebātur inmūdi. Vn̄ greg. in pastorali dicit ꝙ fit plerūqꝫ vt anim⁹ pastoris audita tentatione ouis. ⁊ ipe tentet̄. ⁊ iō cū timore ⁊ treore dꝫ poni. ⁊ nō se ingerē. ⁊ cū leuitate. ⁊ cū risib⁹ instare. vn̄ in figuram. Moyses vt dr̄. Exod. xxxviij. fecit labiū eneū de speculis mulierū in q̄ lauarēt sacerdotes scta scto͛ꝝ ingressuri. ⁊ ꝑcat scripturā. vbi sunt exempla sctāꝝ aīaꝝ ad quā dꝫ sepe inspicere ad videndū maculas suas. ⁊ intelligēdum insidias diaboli. Vn̄ subdit greg. vbi sup. hec neqꝗꝫ sunt timenda pastori. qꝛ deo pensāti cūcta subtiliter. tāto facilius liberat̄ qs a sua. quāto magꝭ tentatōe fatigat̄ aliena. Quātū ꝟo ad zelū dic̄ greg. ꝙ nullū sacrificiū ita deo acceptū est. vt zel⁹ aīaꝝ ⁊ fructū hui⁹ ostēdit Jaco. c. v. vbi post ꝓmulgatōnes confessionis dicit. Qui cōuerti fecerit pctōrem ab errore vie sue. saluabit aīam ei⁹ a morte. ⁊ caritas opit multitudinē pctōꝝ. Nō āt min⁹ trahūt ad deū ꝑ ꝯfessionē anime. qn̄ diligent̄ fit. q̄ꝫ ꝑ ꝑdicatōnē res moderno tp̄e. vt expientia docet. dꝫ ergo nō tardare q̄ vocatur ad hmoi. Quō se hr̄e debeat ꝯfessor erga penitētē ⁊ de qͥbus interrogandū est iu ꝯfessione. ⁊ ibi versus decē ꝑceptoꝝ dcalogi. ⁊ versus septē pctōꝝ mortaliū. ⁊ ꝙ in cōfessione tria dꝫ obſuare interrogando ꝯfessor. §. ij.

Dicit Augu. de pe. di. vj. c i. p⁹ mediū dicēs Diligēs inquisitor. subtilis inuestigator. sapient̄ ⁊ q̄si astute int̄roget a pctōre. q̄ forsitā ignorat. vl̄ ꝑ verecūdia vellꝫ occultare. cognito āt crimīe. varietates ei⁹ nō inuestigare dubitet. ⁊ locū ⁊ tp̄s ⁊c. qͥbus ꝯgnitis adsit beniuol⁹ pat⁹ erigē ⁊ secū on⁹ portare habeat dulcedinē in affectōe. pietatē in alteri⁹ crimine discretōnem in varietate. adiuuꝫ ꝯfitētem orādo ⁊ alia ꝓ eo bōa fatiē⁹. sp iuuet leniendo cōsulaodo spem promittendo. ⁊ cum opus fuerit etiam increpando doleat loquendo. instruat operando. sit ꝑticeps laboris. si vult esse ꝑceps gaudij. doceat perseuerantiā. Hec Aug. Ex verbis Aug. ptꝫ ꝙ non sufficit audiē cōfessionem eoꝝ que sibi dicūt̄ a peccatore ⁊ ipm nō interrogare. nisi esset

psona in his bñ pita ꝛ scientiata, q̃ sufficient̄ scit dicē que optet. Sȝ cū psone cōiter sint grosse in istis, ec̄ ille q̃ sunt in aliis negotiis mūdi l' scientiis acuti Nō pmittendū est di/ cē vnicuiqȝ id qd̄ vult, ꝛ eo ordie quo vult, ꝛ de pctis q̃ p se sufficiēter dic̄ nō est iterū intergād' ne molestes eū in quo non optet. Sȝ si aliqd̄ nō bñ intellexisset pcipue de mortalibus, faciat sibi iterū declarar̄ vt meli' intelligat. De his vo que nō plene dixit, puta q̄ nō dixit circūstātias necessarias. l' nūerū interroga eū de his. vt plene dicat q̄ntū est necessariū. De ill' vo pctis. q̃ nō dixit. nec scit p se dicē interroga eū. Quo ordie fieri dēant introgatōes de q̄b'

Sed Ray. ꝛ hosti. in summa dicūt q̄ interrogatōes fieri dñt de septē vitiis capitalib' ꝛ eorū spēb' filiabus de q̄bus hēs sup. diffuse in. ii. pte p totū, nō est interrogandū de oibus, ȝ pl' ꝛ min' bm ɔditōnē psonarū Sicut autem q̃ cōfitetur, nō hȝ necesse tenere magis vnū ordinē quā aliū dicendo pctā sua, ita nec cōfessor interrogando, tamen ad meli' memorie cōmendandū, de quibus debet interrogare, ꝛ de quib' iam intergauit, ne amplius habeat triplicare ɔgruumeſt tenere aliquē ordinē, ꝛ si placet interrogare de decem pcept̄ que continent̄ in istis versibus. Vnū crede deum nec iures vana p ipm Sabbata sanctifices hēas in honore parentes. Nō occisor eris. fur mechus. testis iniqu'. Nō vlli nuptā. nec rem cupies alienam. Declaratione horū versuū habes infra. Post vo interrogationē sup decem pceptis ɔueniens erit interrogarē super septem vitiis capitalibus, q̃ in hoc vsu ɔtinent̄.

Vt tibi sit vita semp saligia vita. In ista dictōe Saligia sunt. vii. lre. a q̄b' incipiūt nōia vii. capitaliū vitiorū, per S vero intelligitur supbia, sub qua cōprehendit̄ vana gloria per A auaritia, per L. Fetida luxuria, per I inuidia, per G gula, p I ira, p A accidia. Sȝ añqȝ interrogȝ de pctis, pri' querat de excomunicatione maiori, ꝛ si inuenit eum aliq̃ sententia irretitū, si habet auctoritatem sup hoc absoluat pus Si vo ñ hȝ auctoritatē, remittat ad eū q̃ pt eum absoluē. In introgatōibus fiendis tria debent obseruari.

Ho. in iiii. dic q̄ ɔfessor ta dȝ obuiaē in introgatōb' fiendis. Primū est q̄ nō interroget omnes de omnibus, sed interrogentur persone de peccatis.

que consueuerũt reperiri in hominibus illius cõditõis et sta tus Ut stipendarij de rapinis et incẽdijs Clerici de simõia et horis omissis Adolescẽtes de luxurijs et huiusmodi. Unde a principio confessiõis decẽs est interrogare confitẽtẽ de cõditõe sua, de exercicio et statu, an clericus, an laicus, an solutus vel piugatus et huiusmodi, vt prudẽtius inde possit formare interrogatõs, et quantũ est tpis quod fecit vltimã confessionẽ, et si fecit pñiam sibi iniũctam, et vtrũ in statu gr̃e vel peccati mortalis. Secundum quod debet obseruare confessor est, vt interrogent ipsi a remotis de pctis et in genere nõ in vltima spetie et modo peccati subito Ut si nesciebat tale pctm̃ committere illud adiscat, et si ducatur in tẽptatõem, vbi gratia si fatetur se cõmisisse vitiũ luxurie, nõ statim interrogat confessor si seipm̃ manibus polluit et huiusmodi, sed ita paulatim interroget de modo et circũstantijs talis pcti commissi et huiusmodi. Terciũ est quod in peccatis carnalibus nõ descendatur nimis ad particulares circumstãtias nõ necessarias, quia hoc est seipm̃ in tentatõem inducere, et ad inuẽtõnem pctõrũ docere eos quas ignorãt, et aliquãdo postea talia referunt in plateis in derisum et scãdalũ sacerdotũ. Ubi gratia si vir fatetur polluisse mlierẽ extra vas debitũ, nõ vlterius querãt confessores in qua parte corporis, et quomodo, sic iam habet vltimam spẽm peccati, alias nouo turpitudies quas miseri hõies inueniũt, ipimet si volũt exprimãt.

De circũstantijs pctõrũ, et ibi versus earũ. et quod circumstantie sunt in quintuplici spetie. §. iij.

Sed nota, quod confessor nõ solũ debet interrogare de mortalibus, sed etiam de circũstantijs que aggrauãt vel alleuiãt Unde Inno. in c. oĩs. de pe. et re. dicit. Sit discretus sacerdos et cautus, vt more periti medici superinfundat vinũ et oleũ vulneribus sauciati diligenter inquirens pctã et eorum circũstantias, quibus diligenter et prudenter inquisitis, intelligat quale ei debeat prebere consiliũ, et cuiusmõi remediũ debeat adhibere diuersis vtendo experimentis ad sanandũ egrotũ hec ibi. Ad illud facit quod dicit Aug. de circũstantijs pctõrũ de pe. di. v. c. consideret qualitatẽ criminis. in loco, in tpe, in perseuerantia, in psone varietate, quali hoc fecerit intẽtõne, et ipius vitij multiplici executõe. Omnis ista varietas confitenda est et dicenda, et dolendũ est nõ solũ quia peccauit, sed quia se virtute et gr̃a priuauit. doleat aliorũ vitã in suã fuisse corruptã et suo exemplo, et cõmodũ quod dedisset, primo suo exemplo

bono doleat de tristicia quam intulit bonis peccando / ꝛ
de leticia quā eis nō adhibuit / hec Augu. Que oīa intel
lige ꝫm ꝙ declarant̄ h. Illas āt circūstātias q̄ trahūt pc̄m
in alterā spēm / optet nc̄cario ꝯfiteri ꝫm Tho. Alb. ꝛ alios
doctores. Alias .n. circūstātias ꝯfiteri / cū sint pctā venialia
ꝯfcōis est virtutꝭ / nō tn̄ est nc̄cariū Pe. de pa. in. iiij. di. xvi
dicit ꝙ nūer⁹ circūstātiarū ꝯphēdit̄ hoc versu Quis quid
vbi ꝑ quos q̄bus auxilijs cur quō quādo Ray. vero addit
octauū s. quotiēs. ꝛ vbi in vsu dr̄ q̄bus auxilijs / ipe dic ꝑ
quos Pr̄ ergo q̄s / ꝑ varietate ꝑsonarū / ꝛ stat⁹ etatꝭ sapien
tie ꝛ ordinis / ꝛ sic fuit grauissimū pc̄m Ade / qꝛ q̄nto gra
d⁹ altior / tanto casus grauior / ꝛ ingratitudo maior Quid
vtrū malū qꝛ ꝓhibitū / vl' ex genē suo / vtrū mortale l' venia
le / an occultū l' manifestū / ꝛ q̄ntū ad hāc ꝯditōem graui⁹ fu
it pc̄m Cain q̄ȝ ade / q̄ntitas eīn generꝭ hōicidij grauior ē
pctō gule l' sup bie Vbi / qꝛ in loco sacro graui⁹ peccat̄ Per
quos / qꝛ traxit illos ad peccandū / qō est ꝓpriū diaboli / vel
quos posuit mediatores ad malū ꝑpetrādū / qꝛ pctōꝝ illo
rū est ꝑticeps / l' cū quib⁹ / ꝑ q̄bus. ꝛ ꝯ quos Quotiēs nō so
lū q̄ntū ad ꝯsuetudinē / ſȝ etiam q̄ntū ad nūerum / q̄ nume
rus refert̄ ad actōem / nō ad obiectū actōis. Vbi grā Si hō
ī iniusta ꝯtrectatōe accipiat saccū plenū mille florenis / est
tm̄ vnū furtū Si āt tres florenos accipiat diuerꝭ actibus
successiue erīt tria furta / qꝛ in ipō actu est pc̄m ſp essentia
liter / ꝛ iō nō ꝑt vnū in plurib⁹ actib⁹ Cur / an ex infirmitate
l' ignorātia / l' elatōe / l' q̄li intētōne fecerit / qꝛ mortalia pctā
trahunt spēm a fine / iō hoc diligenter est explicādū Qui .n.
furat̄ vt mecheť magꝭ dicēdus est mech⁹ q̄ȝ fur / ꝛ tn̄ vnū
pc̄m est in vno actu / ſȝ hn̄s ples deformitates Quō. natu
rali l' innaturali / qꝛ ſp est graui⁹ in eodē genē. s. agendo q̄ȝ
patiēdo Qn̄. si in sacro tp̄e / puta dieb⁹ festiuis. l' alio tp̄e ꝛ
de ꝑseuerātia in pctō

Circumstātie pctōꝝ ꝯfitēde sunt in multiplici genē.

Ad declaratōem huiꝰ. s. qn̄. circumstātie pctōꝝ sunt
ꝯfitende sic dicit Pe. de pal. Circūstantie sunt in q̄n
tuplici genere Prime sunt que nō alleuiāt nec aggrauāt
sicut ille / que nullā imptant ꝯuenientiā vel discōuenientiā
ad rationem / nec ex se. nec ex suspitione / vt furari cū ma
nu dextra / l' sinistra / ꝛ istas confiteri est superfluum Secun

de sunt q̃ alleuiāt/s. que impoꝛtāt cōuenientiam/ vt facere malum ex bona intentione/vel ignoꝛātia/ ⁊ istas confiteri est imperfectum/nisi timeret scandalum cōfessoꝛum. Tercie sunt/que impoꝛtant discōuenientiam ex suspitione/ vt furari multum/ ⁊ istas confiteri est pfectum/ qꝛ aggrauāt peccatum/nisi immineret periculum sui l' ꝯfessoꝛis/vel alterius tercij. Sed quia non mutant spetiem nec aggrauāt in infinitum/nō est necessarium eas confiteri ꝭm. Tho/ s3 Pe. dicit/ ꝙ quāuis ista sit cōis opinio/tutioꝛ tamē ē alia s. vt confiteantur eas/s. cum notabiliter aggrauāt/vt furari centum multo grauius est quā furari vnū3. Quarte sunt que aggrauant ⁊ mutant spēm/nō tamē in infinitum grauant/vt qñ vtrumq3 est veniale/vel qñ p̄mu3 est moꝛtale secundum veniale/vt in spetiebus gule/quaru3 vna aduenit alteri/ ⁊ sunt quādoq3 veniales/ ⁊ qñq3 moꝛtales/ ⁊ istas cōfiteri non est necessarium/nec illud est cōtra hoc qđ dicit Tho. ⁊ cōiter alij s. ꝙ que mutāt spetiem necessario sunt cōfitende/quia loquitur de illis que sunt moꝛtalia. Ratio āt q̃re nō est necessariū eas ꝯfiteri est ista/ q̃re circūstantia est cōfitenda necessario nō qꝛ mutat spēm/vt pt3 in veniali/sed qꝛ mutat in infinitū/vt pat3 in moꝛtali. S3 circumstancia non mutans in infinitum/nunq̃3 aggrauat in infinitum/qꝛ intendit penas ⁊ nō extēdit. Extensio em̄ est infinita/nec p̄t crescere/s3 intensio est finita/ ⁊ semp p̄t crescere. Nulla ergo tal' q̃ nō mutat seu aggrauat in infinitū est necessario cōfitenda. Quinte mutāt ⁊ qñq3 aggrauant in infinitum/vt quādo veniali actui/puta ad gulā studiose ꝑpatā addit' ebetas/l' notabil' anticipatio hoꝛe in ieiunio sine causa. S3 vtrū in religioso sit moꝛtale/qđ alteri est veniale/dicēdū ꝙ nō/puta dicēdo ꝟbū ociosum ⁊ h⁹ nisi spēm mutar3/qꝛ nubē l' velle nubē/qđ sc'arib⁹ nō est pctm̄/si hoc fiat cā ꝓlis generādē/l' veniale ꝓpt' voluptatē/est moꝛtale religioso/pfesso clerico l' oꝛdinato/qꝛ sacrilegiū ē/nō āt p̄mi mot⁹ luxurie furti l' inuidie/qꝛ null⁹ vou3 se ñ habiturū p̄mos mot⁹/q̃ nō sunt in nr̄a ptāte. hec Pe. de pal'.

Circūstantie q̃ trahūt pctm̄ ad aliud gen⁹ sunt ꝯfitēde.

T nota. ꝭm tho. in q̃dā epl'a/ꝙ ille circūstātie q̃ trahūt pctm̄ ad aliud gen⁹/ ⁊ iō de nccitate ꝯfitende/que hn̄t spālem repugnantiā ad aliqđ p̄ceptoꝝ diuine legis/

Sicut furtū simpliciter repugnat huic pcepto / non furtū facies. Si vero fiat furtū in loco sacro / circūstātie loci illam repugnātiā hʒ ad aliud pceptorū / qd̄ est de veneratōe sacrorū / et additur noua spēs peccati / et sic de alijs

Pctm̄ ꝯmissum die festo trahit ad circūstantiā aliā

Dicit Nico. de lira sup Exo. / q pctm̄ mortale ꝯmissū die festo / hʒ spiritualem repugntiā ad illud de sācotificatione festorū et sabbati / q2 magis est opus seruile opus peccati / q3 opus manuale Opus aūt seruile ibi prohibetur / et sic est mortale vltra ppriā deformitatē sue materie / ex hoc q ꝯmittit in die festo hʒ aliam deformitatē quā opt3 ꝯfiteri / et in fine dic idē. Tho. q illud qd̄ dr circūstantias nō trahentes pctm̄ ad aliud genus siue spē3 nō esse de neccitate ꝯfitendas / nō esse referendū ad numerū peccatorū et eiusdē spēi / q2 numerū tenetur ꝯfiteri si potest / q2 non est vnum sed multa / et hoc nota diligenter

Nota tercio q cū cogitatio cū deliberatōe rōis in actum peccati mortalis / s. deliberādi illū actū agē etiam absq ope sit pctm̄ mortale / idō ad singulas peccatorū spēs post peccata operis interrogā / ec de pctis cogitatōnū illius peccati tm̄ / et de pctis oris / et cū opus alicuius. peccati et deliberatio mētis / ad illud agendū absq ope sit eiusdē spēi spetialissime / s3 differt bm maius et minus / vel pfectū et impfectū / quia. s. maius pctm̄ est in ope q3 in sola cogitatōe / idō ec de circūstantijs huiusmōi cogitatōnū interrogādū est / puta si dicit penitēs se ꝯsensisse cogitatōnibus luxuriosis / q2 pōt hoc esse mltiplicit / et in diuersis specie bus / idō interroget de qlitate ipsarū cogitacōnū / vt si deliberauit tale pctm̄. ꝯmittē cu3 soluta / q2 tūc fornicatio est si ipe solutus est / aut cū ꝯiugata. q2 tūc adulteriū est / aut cu3 ꝯsanguinea / q2 tūc incestus est / et sic de alijs luxurie spēbus et aliorum vitiorum.

Peccatum diuiditur in tria.

Pro aliquali declaratōe pdictorū. nota q dic. tho. c. ij. q. lxxij. q pctm̄ diuiditur p hec tria / s. pctm̄ cordis. oris / et operis / nō sicut p diuersas speties completas / sicut differunt spē bos et leo / et capra / sed sicut p diuersos gdus peccati / sicut domus in fundamētū diuidit in parietem et tectū / sicut in spēs incōpletas. Cōsumatō igit

peccati est in ope. vnde pctm̄ operis h3 spetiem cōpletam Sz prima incboatio ei⁹ est q̄si fundatio in corde. Scd̄s gradus ei⁹ est in ore. ſm q̄ habeo. prumpit facile ad mani festandū ↄceptū cordis. Terci⁹ grad⁹ est in ↄsumatione operis Patet ergo q̄ h tria ptinēt ad vnā pfectā spēm cū ab eodē motiuo pcedāt Iracundus. n. ex eo q̄ appetit vindictā prius turbat̄ in corde. scd̄o in v̄ba ↄtumeliose p rūpit. tercio pcedit ad facta iniuriosa. vt pcussiōem ⁊ h⁹. ⁊ sic de aliis q̄bus libꝫ de luxuria Nec tn̄ intelligēdū est pe ccata cordis esse speties incōpletas. q̄si non sint mortalia. ymmo q̄n in eis est ↄsensus deliberatiuus ad actus. q̄ de se sunt pctā mortalia. tales cogitatōes sunt pctā mortalia ⁊ si nō ita grauia sicut pctā opis. vt dictū est. ⁊ q̄n sunt sim̄l cogitatio cū locutōe ⁊ ope. vnū est pctm̄. vt patet de luxu ria ⁊ aliis peccatl. q̄n vero quodā tpe deliberat fornicari. ⁊ alio tpe diuerso ⁊ distāti fornicat̄. sūt duo pctā mortalia De delectōe v̄o morosa aliq̄d dicet̄ suo loco.

Regule q̄nq3 cognoscēdi pctm̄ mortale a veniali.

Ad cognoscendū v̄o q̄n pctm̄ est mortale vel veniale Nota q̄nq3 regulas. Prima est q̄n amor l' affectō ad aliquā creaturā. s. se vel aliā tm̄ crescit. vel est tā magn⁹ q̄ in eo ↄstituit̄ vltim⁹ finis. i. q̄ nec in actu nec habitu ordi nat illā creaturā. aut e⁹ dilcōem. aut et seipsum ſm deū. vt vellet cū tali creatura ↄtētari. ⁊ nō curaret deū offendere. aut ei⁹ p̄cepta trāsgredi. ppter illā creaturā. ita q̄ ibi est a liqual' ↄtēpt⁹ dei. si nō est formal'. tn̄ interp̄tatiu⁹. ⁊ est frui tio creature. q2 p̄ponit̄ creatura deo. vn̄ cū aliq̄s vellꝫ hic cū creatura sp̄ manere. nō curādo de eterna beatitudine. l3 nō sint sp̄ rudes de hoc interrogādi l' temptādi. tn̄ talis amor creature sp̄ est pctm̄ mortale Q̄n āt aliquis dili git aliquā creaturā plus quā deū. s3 ppter hoc nollet deū offendere. aut eo carē. nec ei⁹ amititiā pderet. tal' amor cre ature est pctm̄ mortale Scd̄a regula satl ↄcordat cū p̄ce denti. s. cum notabiliter ↄ dilcōnem primi aliq̄d cōmittit̄ tūc est mortale pctm̄ q̄n vero non. tunc est veniale. q̄n vero aliq̄d fit ↄtra dilectōnem dei. p̄t attendi penes hoc q̄d re pūgnat caritati vel amititie. quā debem⁹ ad deū h̄re sup omnia. quando āt aliquid fit cōtra dilectōem primi. p̄t at tendi penes ista p̄cepta legis nature. s. q̄d tibi

non vis fieri alteri ne feceris. et quod tibi rõnabiliter et ex debito vis fieri alteri fatias. et põt etiam attẽdi penes scã dalũ actiuũ qd ego infero ꝓximo meo p mala exempla. sz inquantũ importat aliqd ꝯtra dilectõez l' qñtũ sit illd scã dalũ ad hoc q sit mortale non ꝑcise determĩatũ est. quia in modico facere ꝯtra ꝓximũ non est mortale. aut in ꝑuo scandalisare. vñ qlibz attẽdat seipm q sibi vellz fieri. et qd sibi nollet fieri. et p qd factũ et nõ factũ soluere int se et ami cum suũ amititiã quã sil' hñt. Tertia regula. qñ omittit ꝯtra ꝑceptũ dei et ecclie l' legis nature l' supioris. q ꝑcepta sunt de necessitate salutis. l' ꝯtra votũ publicũ vel ꝑuatum vel cõtra iuramentũ licitũ. et tunc est mortale pctm. qñ ve ro citra. tũc nõ est mortale. Quarta regula. cũ aliqd fit vl' ꝯmittitur l' omittit ꝯtra consciam vel vl' false dictãtẽ ali quod pctm mortale l' cõtra ꝯscientiã formidantẽ ꝓbabili ter l' dubitatiue. an aliqd pctm sit mortale. tũc sp est mor tale. si conscia non sit sufficient instructa. Quinta regula de actibus intus manentib9. qñ qdam hz solam cogitatio nem de aliquo qñtũcũq turpem. vl' malam absq ꝯplacen tia. seu delectatõe l' ꝯsensu. tũc nũqz est pctm mortale. vel nullũ l' veniale. qñ vo est ꝯsensus in actũ q eẽt pctm mor tale. tũc semp est pctm mortale. q2 de9 volũtatem ꝓ facto acceptat. qñ aũt cũ cogitatõe aut cõplacentia est delecta tio morosa in aliq turpi spãliter in libidinos. tũc est mor tale ẜm dictũ Augu. esto q non sit ꝯsensus in actũ ẜm dic tum Augu. iudiciũ est de pctis interiorib9 ad qd etiã fac distinctio supposita de sensualitate et actõe. et de peccatis ꝑuenientibus et sequẽtib9 delibatione. Applicãdo igit sep tem vitia capitalia q nõ semp sunt mortalia. sz sunt male radices in hõie ex qbus oriũtur septẽ venialia.

Que debeat ꝑuare et scire ꝯfessor vtilia et necãria in ipo

Contra excõicatõm iur l' cõis sciat ꝯfessor si pẽitẽs incidissz in sñiã ꝯstitutõis synodal. iõ debz inuestigaẽ de ꝯstitutõnib9 illi9 diotes. si qs hẽt vel ec ꝓuintie l' legationis. vt meli9 possit pñitibus ꝓuidẽ. Diligent querat de nũero peccati. quotiens incidit in id vel illud. q2 hõies sepe transeũt illud leuiter. et de circũstan tijs nõ necessarijs. et de peccato qd alteri iam rite ꝯfessus est. non queras cum non teneatur nisi in casu in q tenetur confessionẽ iterare. de q plene sup. in ti. ꝑce. et nõ solum de

pctis ope ppetratis/ sz etiã de pctis cordis & de nũero eorũ q̃ psone puipẽdunt interrogandũ est. Et qr ſm Ala. ho. p. ij. pec catũ cogitatõis & opis in eadẽ materia sunt vni⁹ & eiusdẽ speciei/ sz differũt ſm mai⁹ & min⁹ qr. s. pctm̃ opis est grauius pctõ cordis. Jdõ ec̃ interrogãdũ est de spetie & circũstantijs necessarijs pctõrũ cordis. Vbi gr̃a Si dicit se in mẽte solum deliberasse mulierẽ cognoscẽ interrogãdũ est vtrũ solutã vel nuptã virginẽ vel aliam/ & q̃ die/ & hoc qr ipi faciũt illud pctm̃ esse diuerse spẽi. Et si mulier facias eã ex transuerso stare/ n̄ faciẽ ei⁹ aspitias/ qr facies earũ vẽt⁹ est vrẽs ait ppheta. Sed nec virũ decz freq̃nt̃ aspicẽ in fatie/ ne eũ erubescere facias vltra q̃z optz/ virosq̃ ↄgues & sapiẽtes dulci⁹ & vrbani⁹ oportz repꝛhendẽ/ rusticos grossos ac ideo tas duri⁹/ ne pctã sua puipẽdãt ex leuitate ſmõis. Stimulatos vero ex doloẽ & despatõe/ quãtũz pctã ↄmissa sint grania cõfortaẽ & aĩare expedit inducẽdo exẽpla Dauid/ magdalen/ pau/ petri/ Latronis/ & hm̃oi induratos/ & se excusãtes aggrauaẽ pctã eorũ/ ondẽdo picula/ exẽplo de saulis Jude/ & hui⁹ q̃ seipos desperauert̃. Nota ſm. m. vber. li. de of. or/ q̃ illorũ ↄfessiões. p⁹ sunt audiẽde & libẽti⁹ q̃ magis indigẽ putãt̃. l' qr raro venire solent l' qr sunt extnei. l' qr sũt in maiori statu. l' de quorũ ↄfessiõe spatur vtilitas futura.

Quomodo se habere debeat ↄfessor audiendo mliẽs

Jtem dicit de audiẽtib⁹ mlieres/ caueãt ne nisi in publico audiant/ & nisi ab aliquo videantur/ nec multum immorentur/ nisi quantum necessitas cõfessionis requirit/ & eis que nimis frequenter cõfiteri volunt/ assignent certum tempus extra q̃d ipas non audiant/ nec alijs colloq̃js se eis exponũt/ & semp duris vb & rigidis vtãt̃ circa illas poti⁹ q̃z molib⁹. hec ille. Et h̃ est ↄ illos q̃ q̃tidie audiũt mliercłas/ & faciũt eis lõgas pdicatõs/ vñ ait tũt młtũ tpis & scãdulũ seq̃t̃ ↄit̃ in ipis & in pplis. Qualr & q̃zta dẽat iniũgi satisfacõ/ seu pñia a ↄfessoẽ pñitib⁹ & q̃li

Nota q̃ p q̃ lib3 pcõ ter se hr̃e dẽat pñias iniũgẽdo mortali eẽt reglr septẽnis pñia iniũgẽda seu imponẽda/ vt hẽt. xxvj. q. i. c. pdicãtiũ i glo. & 33. q. 2. c. h⁹ ipm & §. se. qd̃ ſuabat̃ ãtiq̃t⁹/ & ista septẽnis pñia magis l' min⁹ aspa ſm varietatẽ cminũ maiorũ l' mĩorũ ↄ c̃cũstãtiarũ & ↄpũctõs exrat/ qr vt dic̃ Jero. Apd̃ deũ ñ tm̃ vz tpis m̃sura q̃z doloris

nec tãtũ abstinentia ciborum quam mortificatio criminũ de pe. di.i.c.mensurã. Sed hodie pñie oẽs sunt arbitrio ꝯfessoris taxande ꝯsideratꝭ circũstantijs criminũ / ꝛ psõarũ ꝛ hui⁹ ex̃ de pe.ꝛ re.c.de⁹q̃ Dicit eẽ Leo papa.xxvj.q.vij.c tempa plenitudinis tue moderatõis arbitrio sunt ꝯstitueñ da ꝑut cõuersorũ aĩos ꝑspexeris esse ꝺuotos Ray.ꝛ guil ꝛ Spe.in suo reptorio hoc tenẽt ꝛ generalꝭ ꝯsuetudo sic se hꝫ.nec est ꝯ id qδ dicit Gre.de pe.di.v.c.falsas pñias dici mus/q̃ non ꝫm auctoritatẽ sctõrũ pr̃m ꝑ q̃litate criminũ ponũꝶ Hoc.n.intellige ꝫm Ray.cũ sine necessitate rõna/ bili dimitterenꝶ pñie antiq̃t⁹ taxate Nã vltra illã cõeꝫ pe nitẽtiam septẽnẽ ꝑ quolibet pctõ mortali in genẽ ponũ/ tur alie pñie maiores ꝉ minores ꝑ certis pctis/ꝑut hẽtur in diuerꝭ capl'is decretaliũ ꝛ decretorũ / que qꝛ cõiter non dantur hic nõ pono/q̃ pleni⁹hñtur in summa ꝯfessorũ li.iij. ti.xxxiij.q.xij.v.ti.de pe.ꝛ re/vbi ponũꝶ casus.xlvi.de hui⁹ Estãt satis rõnabilꝭ causa nõ dandi hui⁹pñias in dispositi one pẽitentiũ/ꝛ eẽ aliq̃n non sufficẽt temp⁹ vite/Nam vt Ray.ꝛ hosti:dicũt dꝫ ꝯfessor talem dare pñiam q̃ꝫ verisili ter credat illũ implere/ne ip̃aꝫ violãdo deteri⁹sibi ꝯtingat ꝙ si mag̃ pctã ꝯmisit ꝛ dicit se penitere/ꝫ non posse aliq̃ꝫ duram pñiam facere/animet eũ ad hoc ꝯfessor ei oñdẽdo grauitatem pctõrũ/ꝛ ꝑ ꝯñs pñiam penarũ sibi ꝑpter hoc debitarũ/ꝛ sic t.idem iniũgat ei pñiam/q̃ꝫ libenꝶ suscipiat /ꝛ si sacerdos nõ p̃t gaudere de oĩmoda purgatõe eius/sal/ tem gaudeat/ꝙ libatũ a yehẽna transmittit ad purgato/ rium Itaqꝫ vt dicit Hosti.ꝯfessor nullo mõ dꝫ ꝑmittẽ pec catorem despatũ a se recedere/ar.xxvj.q.vj.c.p̃s biter/sed poti⁹impõat ei vnũ pr̃ nr̃/vel aliud leue/ꝛ alia bona q̃ fece rit ꝉ mala que tollerauerit sint ei in pñiam. Concor. Tho in hoc. Hoc tñ sane intellige/viꝫ si ip̃m alias penitꝫ/ꝛ diẽ se ꝑatũ facere qδ dꝫ/sed hoc non⁹ pñie sufficere non posse /tunc ꝑpter hoc q̃ꝫtũcũqꝫ deliq̃erit nõ dꝫ dimitti sine ab solutõne/ne se desperet. Sꝫ si dicit se nõ posse dimittere odium/vel caste viuẽ/vel alienũ non velle restituere/ꝉ artẽ dimittere/q̃ꝫ sine mortali pctõ exercere nõ p̃t/ꝉ aliud hu/ iusmodi/cũ possit nullo mõ dꝫ absolui ꝫm Tho.pe.de pal. Alb.quia vt dicit gre.in i.q.i.ij.c. Tunc ꝟa est absolutõ sacerdotis/cũ interim seq̃tur arbitriũ iudicis.i.dei/q̃ nũq̃ꝫ

absoluit impenitentem. de pe. di. i. c. neminem. Sacerdos aūt nullā dꝫ ꝓmittē falsitatē in sacris ꝟitat/ vñ de pe. di v. c. fratres nostros amonem⁹/ vt falsis penitētijs animas laicorum decipi non patiātur/ falsas penitentias dicit cū sic agitur de vno/ vt nō recedatur ab altero. Verū si talis pctm̄ puer vult confiteri. debeat audiri ei⁹ ꝯfessio. vt dicit extra de pe. ꝛ re. c. ꝙ q̄dā/ ꝛ si aliqd dꝫ iniūgi non tñ absol/uendo eū/ sꝫ ei declarando ꝙ ꝓpter hoc nō est absolut⁹/ sꝫ tñ satisfaciat p̄cepto ecclesie ānual' confessionis fiende/ ꝛ hortetur eū ꝙ faciat oē bonū qḋ p̄t. / vt de⁹ cor ei⁹ illustret ad pn̄iam/ vt dr̄ de pe. di. v. c. falsas/ et' non est dimittēdus sine cōfessione ne desperet/ ꝙ si instet ꝓ absolutōe ostēdendo scādalū ꝛ despatiōem si nō absoluat. / nullo⁹ dꝫ ei assentire sꝫ tñ ei declarare/ ꝙ fieri non p̄t/ nec iuuaēt eū. Et si ꝑmanet in scādulo non est curādū/ q2 est scādulū phariseorū ij. q. iij. c. inter verba. / Qualiter se hr̄e debeat confessor penitentias iniungendo penitentib⁹.

In imponendo pn̄ias/ ne vilescat' auctoritas ecclesie arbitretur confessor/ ꝛ ne potestas clauiū contēnatur/ de pe. di. i. c. sunt q̄ arbitrātur. Jo. di. c. absit ꝛ. c. siqs p̄postera/ nimi⁹ malū est si puer ꝯtingat errare/ ꝙ erret dando nimis paruam/ quam nimis magnam. / vt dic̄ Chriso. xxvj. q. vij. c. alligāt. / quia vt ibi dr̄. Melius est dō reddere rationē de nimia misericordia/ q̄ꝫ de nimia seueritate/ si. n. benign⁹ est de⁹/ vt qd sacerdos vult esse austerus Exm̄ habem⁹ a Christo vt dic̄ Ray. qui nulli nūq̄ꝫ grauē imposuit pn̄iam/ sed dixit. Uade ꝛ amplius noli peccare/ ꝛ ad hoc maxime dꝫ attendē confessor excidere ab eo causas ꝛ occasiones pctōrū/ puta si cōuersatio ei⁹ cū aliquo l' aliqua est occasio ei alic⁹ ruine/ dꝫ imponere sibi qḋ dimittat si p̄t/ ꝛ hui⁹ de pe. di. iij. c. satisfactio/ aliqñ imponere p̄t ei loci mutatōnem/ q̄ ei est ad scādalū si fieri p̄t/ di. gi⁹. c. valet/ aliqñ tamen res sic se habent. qḋ fieri non potest.

Contraria penitentia debet imponi delicto.

Item imponenda est. pn̄ia cōtraria ad malū qḋ cōmisit s̄m Ray/ vꝫ supbo opa humilia/ guloso ieiunium/ auaro elemosine ꝛ hui⁹/ q2 ꝯtraria cōtrarijs curāt. d pe. di. ij. c. i. Nō intellige/ si credit illū velle ꝛ posse ꝑficere Hoc. n. est ad bn̄ esse imponē magis istā

quam illam. Item si est negligens ad audiendum verbum
dei/ sibi pt iniungẽ ẜm Jo. q audiat certũ nũerum pdicato
num Dz tñ cauere ꝯfessor ne det talẽ pñiam p quã fiat al
teri piudiciũ/ puta si ẜuo iniungat lõga pegrinatio/ l ieiuni
um plixũ/ ita q ei⁹ dñs recipet detrimẽtũ de ẜuitio suo/ si
ec imponeret vxori vt daret multas elemosinas/ dabit de
bonis viri/ si pafrenalia nõ hz

Pro pctõ occulto nõ dz dari manifesta pñia.

Item p pctõ occulto nõ est manifesta pñia iniungenda
l. tal. vt possit inde oriri aliq̃ suspitio peccati cõmissi.

Et nota ẜm Jo. an. sup cle/ dudũ/ de sepul. sup ẜbo au
dire/ q prius dz sacerdos imponẽ pñiam q̃z facẽ ab/
solutionẽ a peccatl/ qd pbat ex ipo textu cle. q pri⁹ loquit
de pñia iniungẽda/ postea de absolutõe/ tũ ec ex rõe. q: cũ
absolutio sit cõplemẽtum ⁊ forma in pñia/ pri⁹ dz esse satis
factio q̃ est ps materialꝭ pñie/ saltem in pposito actuali vt
expssa satisfatõe q̃ dz imponi p sacerdotẽ acceptet eã pe/
nitẽs sicut ꝯfessus est/ ⁊ doluit/ ⁊ inde sequit absolutio. Sz
ꝯriũ dr esse de cẽsi. c. fi. vbi dr/ q archiepi pñt in visitatõe
absoluẽ/ ⁊ pñias imponẽ/ ergo hoc de nccitate non pcedit.
q: tñ cõiter fit ꝯtrariũ/ vt. s. pus absoluat ⁊ postea iniũgat
pñia/ quõcũq fiat/ vel añ/ l post sufficit. Presupponit eñ
ꝯfessor illũ hr̃e ppositũ eã faciẽdi qd sibi iniũget cũ ipm
peniteat Scdm Jo. si penitentẽ absoluis. cui⁹ generalẽ cõ
fessiõm audiuisti/ absoluas eũ/ ⁊ a penitẽtijs oblitl iniũctis
ab alijs sacerdotib⁹/ ⁊ si aliquarũ pñiarũ iniunctarũ meõr
sit/ q nõ impleuerit eas/ si iudicaueris expediẽs cõmittes
eas nisi essz in casu a quo nõ posses absoluere

De p mutatõe pñie hẽs sup ti. pcedẽti c. fi. vbi ec multa
de satisfactõe Memoriale dicẽdũ penitẽti circa pñiaz

Tantum est etiã sibi declarare ⁊ p   tendam
[illegible] mittẽ/ q si aliq̃ die ex obliuiõe l negligentia dimittẽt
pñiam impositã/ puta ieiuniũ/ vel orões ⁊ hui⁹/ q possit a/
lia die remittẽ Et ẜm Pe. de pal. ꝯsulendũ est diuitibus
⁊ nobilib⁹/ q q̃rãt pticipatõem bonorũ q̃ fiũt in religiõib⁹
in q̃bus sunt ⁊ plures penalitates/ q̃z alibi. ⁊ magl deo ac
cepte/ ⁊ q in pñiam imponat eis/ q non solum q̃ facient p
seipsos/ sz etiã q̃ pcurabunt/ ab alijs/ ⁊ oĩa quorum spẽli/
ter sunt participes Dicit ec Pe. de pal. in. iiij. q dz con/

fessor cum minorem pniam debito imponit innotescere ei q illa pnia sibi imposita no est digna ne decipiat putas sufficere s3 qd deret p quolib3 mortali septenne age pniam. q3 si h non pficiet in purgatorio luet. Si tn p illa declaratoem crederet eu incide in despatoem no d3 sibi hoc dicere

Quid fiendum qn penites no pfitet pctm aliqd mortale. qd pfessor scit esse in eo.

De pfitente at qui non pfitet aliqd mortale qd nouit de eo pfessor ex eo q reputet illud pctm Sci. Goff. in quolibet. ix. q si est certu illud esse mortale tuc quicuq cofessor d3 ei face psciam de eo. tu pfessor ordinet ad vtilitate eius. S3 vtilitas eius est q sciat statu suu nec d3 eum absolue s3 reputare eu indignu et indispositu ad recipiendu absolutom du manet in tali statu. S3 si dubiu est vtru sit mortale. et opinioes doctoru sunt diuerse videl3 vtrum sit licitu eme redditus ad vita tuc aut pfessor est ordinarius eius ita q tenet pfessiom ei audire et tuc si sit opiniois illius q illud no sit pctm d3 eum absoluere simpliciter. Si at credit q sit pctm d3 ei face psciam q pfites se diligeter informet de illo facto vtru sit pctm s3 dato q ille no vell3 recognosce illud esse pctm nihilominus ex quo est ordinarius tenet eu absolue nec d3 eum reputare inhabile ad absolutoem. q2 hoc ex errore et no pterua opinione pcedit. Ordinarius at absoluedo d3 seq pe iuditiu ecclesie no suum. Si at sit pfessor delegatus q in nullo tenet pfitenti nisi velit si credit illud esse mortale non d3 eum absoluere. q2 ex mera volutate depedet vt absoluat l dimittat. d3. n. sequi ppriu iuditiu in absoluedo. et peccaret si absoluet. hec Goff.

Sacerdos dicitur soluere vel ligare tripliciter et de modo et forma absoluendi. §. vi.

Nota tandem sm Ray. q sacerdos dr soluere vel ligare tripliciter. Uno modo p ostesione idest ostedendo solutu vel ligatu. dico cum absoluitur s3 em sit peccator per cotritionem a deo absolutus tame in facie ecclesie adhuc manet ligatus et sic intelligitur. c. quantumlibet de pe. di. i. Alio mo ligat sacerdos dando penitentiam ad quam obligat peccatorem.

sacerdos dando penitentiam ad quam obligat peccatorē
⁊ soluit cum penam sibi debitam dimittit/vel ad sacramē
ta admittit de pe.di.c.multiplex ¶Tercio mō p excōica
tionem/⁊ absolutōez ab ea.ij.q.iij.c.nemo sit/tñ fit ꝰm pe.
absolutio a peccatis realiter p ministeriū sacerdot/nō q̄dē
p̄ncipaliter ⁊ auctoritatiue/q: hoc est ꝑpriū dei.de pe.di.
i.c.verbum ¶Nec solū ostensiue/q: ⁊ hoc faciebāt sacra
menta veteris leg/ siue testamenti/nec solū depcatiue/quia
sic magis absoluēt bon' laicus/q̄z mal' clericus/nec solū p
cōtritōnem ꝯfitent/q: tūc nūq̄z q̄s efficēt ibi de attrito
ꝯtritus Sz opatur instrumētalit absolutō ad remissiōem
disponendo ad grā/z ⁊ nisi oppōat obstaculū fit de attri
to ꝯtritū/⁊ iam cōtritio adaugz grāz/ hec pe.de pal.cui cō
cor.tho.⁊ fit hoc ꝟtute clauiū q̄ dicūt plurēs in effectu/q:
vna est ptās discernēdi alia diffiniēdi. Una tñ est eēntia/
liter/s.ptās iudicandi in foro aīe collata a deo/⁊ in aīa im
pressa delebiliter p susceptōez sacerdotij/hec pe.ꝰm vero
Ray/nota q̄ triplex est iudiciū.s dei petri ⁊ celi ¶In p̄mo
absoluit pctōr p contritionē ¶In scdo.s.iuditio petri.i.cō
fessionis p absolutōez/si tñ pri' sit absolut' a deo/saltem
ordine/alioq̄n non/vñ dr.xxiij.q.i.c.manet petri p̄uilegiū
q̄n ex equitate fertur iuditiū In ter'.i.iuditio celi.i.curie
celestis absoluit p approbatōem.de pe.di.i.nūquit cayn
¶Alio mō/⁊ alijs verb dr triplex iuditiū p̄mum dei. Scdm
petri in ecclesia militanti Tertiū sursum in eccl'ia trium
phāti/p̄mū est de quo de'mundat aīaz in ꝯtritōe/⁊ hoc p̄
cedit.reliq̄ duo.s. tpe/digtate/⁊ effectu/est.n. ille q̄ claudit
⁊ nemo apit/aperit ⁊ nemo claudit. Scdm qō seq̄t post
illum est iuditium sacerdot/q̄ auctoritate clauiū ligat vel
soluit/eo mō quo paulo añ dcm est. Tertium qō sequit est
iuditium approbatōnis/s. celestis curie ⁊ angelorum
¶Nota etiam ꝰm Pe.de pal/q̄ est triplex clauis regni celo
rum Prima est auctoritat/⁊ hanc habet solus deus/quia
cum clauis sit ptās aperiendi celum/⁊ deus solus p̄ncipa/
liter possit remittē peccata/quibus solus claudere celum
⁊ gratiam infundere q̄ aperitur/ïdo habz hanc ipse solus
¶Secunda est excellentie/hanc habet solus christus in
q̄ntum homo/ipse em̄ merito passionis aperuit celum/tol
lens impedimentum nature/qō nullus tollere potuit

Tertia est clauis ministerialis/hanc habent sacerdotes q̄ misterialit̄ ꝛ dispositiue agūt ad āmotōes obstaculi.i. vectis seu peccati.ꝛ aperitōnem in collatōe₃ gratie. ¶Clauis autem misterial' est duplex/vna dr̄ ordinis/alia iurisdictōnis/ꝛ forte sunt realiter distincte/q₂ lic₃ clauis iurisdictōis non sit aliquid reale/tn̄ clauis ordinis est aliq̄d reale/ꝛ indelibile/ꝛclauē ordinis h₃ oīs sacerdos/s₃ clauē iurisdictionis nō h₃/nisi habeat subditū/vn̄ ꝛ curat⁹ non sacerdos h₃ clauē iurisdictōis/ꝛ nō clauem ordīs. Itē clauis est duplex s. clauis sciētie/ꝛ clauis potentie/vna tn̄ est eēntial'r.

¶Forma verborum absoluendi penitentem

Dicit Pe. de pal. q̄ hō q₂ ignorat vtrū vnq₃ fecerit vnam pfectā ꝯfessiōe₃/expedit q̄ in oī ꝯfessione sacramentali p⁹ oīa sua pctā spāliter enumeāta/sequatur generalis clausula/s. de oīb⁹ aliis mortalib⁹/ꝛ venialibus ꝯfessis ꝛ non cōfessis/ac oblitis/dico meā culpā/ꝛ sic seq̄tur absolutio/et' valebit ad remissiōe₃ culpe ꝛ pene/etiam mortalis/ꝛ scite/ac eē oblite/ad q̄₃ tn̄ nō tenebat̄/al's in spetiali ꝯfiteri/iterū q₂/s. sufficient̄ confessus est.

¶De forma ꝛ vi v̄borū q̄ requiruntur in absolutione.

Forma āt absolutōis s̄m tho. in tractatu de forma absolutōis est hec/q̄₃tū ad substātiā/Absoluo te.ꝛ cōsueuit addi ego ꝛ a pctis tuis/ꝛ si nō diceret̄ subintelligeretur/q₂.n.in sacris v̄ba hn̄t efficatiā ex institutione diuina tenenda sunt d̄terminata v̄ba ꝯsonātia institutione diuine dicēti: Quecūq₃ solueritis.ꝛ ista v̄ba cōueniūt ego te absoluo Idem Inno.ꝛ Hosti.ꝛ meli⁹ addit̄ s̄m pe. de pal. ab oīb⁹ pctis tuis/q̄₃ dicē a pctis tuis ꝯfessis ꝛ oblitis/ꝛ meli⁹ dr̄ ab oībus pctis q̄ cōfessus in generali l' spāli de quib⁹ intendis De ista ꝛ aliis formis diuers̄ absolutōis ab excōicatōe ꝛ pctis dicet̄ infra in fine interrogatorii.

Solet āt papa aliq̄n tantā facē grām q̄busdā/vt ab oīb⁹ censuris ꝛ penis simplir iur'/ꝛ ab hōie latis possit absolui in foro saltē consciē/ꝛ tūc cōfessor p̄t ista forma vti/q̄₃ a curia romana habui ꝛ vsus sum.

¶Forma absolutōis ab omnib⁹ censuris ꝛ penis tam a iure quā ab homine latis

Ex plenitudine ptātis aplice c⁹ auctoritatē p pn̄ti gero absoluo te ab oībus censur' eccliasticis sentē

tijs ꝛ vinculis excõmunicationum suspensionum ꝛ interdi
cti tã ab hõie quã a iure latis. nec nõ ab oĩbus negligen
tijs ꝛ defectib⁹ cõmissis in sacramtoꝝ administratõe offi
tijs actib⁹ tuis. vel nõie tuo factis supplẽdo de solita apo
stolice sedis clementia oẽs defect⁹ eorundẽ aboleo ꝛ oẽm
maculã infamie ꝛ inhabilitatis vndecũqꝫ ꝓtractis. dispẽ-
soqꝫ tecũ sup oĩi irregularitate. simonia in ordine ꝛ bñfi-
tio actiue vel passiue quacũqꝫ occasiõe ł causa. etiã circa te
in collatõe ordinũ ꝛ alioꝝ sacramtoꝝ ꝓtractis seu cõmis-
sis Restituo ꝛ habilito te ad statũ famã honorẽ ꝛ execu-
tõem offitioꝝ ecclesiasticoꝝ quoꝝcũqꝫ. ac ad oẽs grad⁹
dignitatũ ꝛ honoꝝ. ad bñficia ecciastica habita ꝛ hñda ꝛ
tibi ꝛ his q̃ habes de nouo ꝓuideo relaxãdo tibi fructus
quos male ꝑcepisti seu lesa ꝯscientia ex eisdẽ. ac alia q̃ in
ludo ex successiõe ac alias ad te supueñt/que subiacẽt re
stitutõi vage in forma plenissima In nõie pr̃is ꝛ filij ꝛ spũs
sancti amen. Si ãt aliqs dubitat an ꝓ istis spetial' exi
bat forma absoluẽdi necessaria. qui a sede aplica hñt pri-
uilegiũ q in articulo mort' dũtaxat sel' pñt absolui ꝛ hre
plenã remissiõem oĩum suoꝝ peccaminũ. i. a culpa ꝛ a
a pena vt alij exprimũt. Rñdet ẜm q a magistris tã in cõ
cilio ꝯstañ. q̃z basilieñ. dictũ fuit q nõ sꝫ sufficit q ea om
nia ꝛ singula faciat ꝓ quib⁹ p̃fata indulgẽtia dat. ꝓut in
bullis vel priuilegijs taliũ exprimit Nec putet aliqs q qñ
in articulo mortis fuit sel' absolut⁹ plenarie. ꝛ vsus est sel' il
lo priuilegio q postea in alio articulo mortis vti illo iterũ
valeat. nisi papa latiorẽ auctoritatẽ daret. quã dat qñ po-
nit q in articulo mortis dumtaxat sel'. ꝛ ita Rñsum est in
ꝯcilio ꝯstantiensi alio a clarissimis viris plurib⁹ de hoc re
quisit'. Nec mirũ q priuilegiũ de indulgẽtijs tm̃ vꝫ ł dat
q̃ntum sonat. nõ ãt extendi dꝫ vltra.

Quid fiẽdũ qñ ꝯfessor absoluit penitẽtẽ de q⁹ nõ debuit

Sed quid de ꝯfessore q̃ absoluit ꝑñtẽtẽ. de quo nõ de-
buit aut ex ignorãtia vel verecũdia vel festinatõe vel
hui⁹. ꝛ ꝯfessor postea expit se errasse. nunquid tenet ꝑñten
ti hoc dicere Rñdet ẜm oẽs q ꝯfessus excusat⁹ est. ꝛ corã
deo absolut⁹ interim q nescit. lꝫ ꝯfessor nõ dicat. q̃d ergo
faciet Collatio facta fuit de h⁹ cũ mult' notabilib⁹ doctori-
b⁹ theologie in ꝯcilio basilieñ Nã q̃dã dixert q ꝯfessor dꝫ

auctoritatē a supiore impetrāe absolͦuēdi eū. ⁊ si sine magno scādulo fieri p̄t. vocāe nō absolutū. ⁊ sibi dicē ac eū absoluere pͦ auditam ↄfessionē. vł si magnū scādalū timeret̄ absoluat eū absentē. si ab vltima cōfessione adhuc sperat̄ esse in gr̄a. Adhuc āt ⁊ alijs placuit si notabile scādalū timeretur summo sacerdoti deo ↄmittat ⁊ solā ↄdignā pn̄iam p̄ eius negligētia pagat ↄfessor. p̄sertim qn̄ mł'titudo sic est neglecta. vł multi eorū distant a loco. vbi est cōfessor

Quid de cōfessore q̄ non intelligit penitentē.

Quid etiā sentiēdū est de eo qui ↄfitet̄ ⁊ ↄfessor nō intelligit eū. aut ex dormitōe. aut ex impitia vel distractōe nimia ł simili cā. R̄n̄det Jo. de harthebergł antiquͦ doctor in quolibet. suis Sacramētał absolutio p̄exigit ↄfessionē Omīs ꝟo ↄfessio impᵱtat reuelatōem que nō p̄t esse sine relatōe vniͦ ⁊ p̄ceptōe alteriͦ. cū ergo alterū istorū desitiat s. pceptio sacerdotł in p̄fatu casu de illo pctō nō credo esse ↄfessionē. ⁊ p ↄn̄s nec impendi absolutōnem Hec ille. Sꝫ istud videt̄ debere intelligi vbi obaudita sunt pctā q̄uia que sunt de necessitate salutł ↄfitēda. nō de alijs q̄ cadūt sub cōsilio. ⁊ vbi talia modica obaudiunt̄ raro ab eo q̄ alias noscit p̄sonā dꝫ cōfessor facere iterare ea q̄ ex somno nō intellexit. An penitēs teneat̄ iterare penitētiā ei iniunctā in pctō mortali factā in toto ł in p̄te ⁊ an dicta pn̄ia taliter facta ei valeat in foro militantł ecclesie. §. vij

Utrum ꝟo pn̄iam seu satisfactōem impositā p absolutōem debitā in pctō mortali factā. ł in toto ł in p̄te teneat̄ hō iterare Sup hoc sunt varie opiniōes In hoc tn̄ oēs ↄcordāt q̄ satisfactio facta in mortali nō vꝫ ita sic nͨ alia opa facta in mortali valēt in foro dei ad tollendū vel minuendū debitū pene p peccatł ad qͦd ordinat̄ oīs satisfactio. qꝛ cū nō sit amititia cū deo nō p̄t esse acceptū tale opus ipi deo sic factū Sꝫ vtrū valeat in foro eccłie militātis. ita q̄ nō teneat̄ eā iterare In hoc est varietas opinionū. ⁊ aliq̄ dicūt q̄ tenet̄ iterare. qꝛ cū nō potuerit satisfacē deo. nec ec̄ potuit satisfacē sacerdoti. q̄ in p̄sona dei illā sibi iniūxit Sꝫ pe. tarā. ⁊ Jo. pi. vident̄ simpłr dicē sine distinctōe q̄ tał nō tenet̄ iterāe tłes satisfactōs. qꝛ satisfec̄ i foro eccłe militātł in qͦ date s̄ūt. ⁊ vͥ nō iudicat̄ de dispōe interiori Jō videt̄ sentiē Vinc. ī spe. hist. li. ix. ⁊ d. Anibal i. iiij

Et pro ista opinione videtur satisfacere impositio septēis pñie que regulariter fiebat p quolibet mortali ātiquitus vt xx.q.i.c.pdicandū. Et verisile est q in tāto internallo ali quod mortale cōmittebāt. vñ si optuisset iterare fuisset la queum imponē animabus Tho. vo cū Alb. in iiij. distin guūt de satisfactōe dic. n. q qdā sunt satisfactōs in qb[9] re manz aliqs. effect[9] in satisfaciētib[9] ec postq̄z act[9] satisfactō nis trāsit vt ieiunio remanet corpis maceratō l' debilita tio. z ex elemosina substātie diminutio. z tales satisfactio nes in peccato non ositare qz q̄ztū ad illō qō ex eis rema net p penitentiā sequētē accepte sunt. Alie vo satisfactō nes sunt q̄ n̄ relinquūt effectū in satisfactōe. postq̄z transit actus sicut in orōe z huius. Actus em̄ interior q̄ totaliter transit nullo mō viuificatur. vñ oportz q tales satisfactio nes iterent̄. Eandem opīonem tenz pe de pal. magr decla rans. dicit em̄ q in satisfactōibus hn̄tib[9] effectū derelictū post opus. vel elemosina puatōnem eris Ieiuniū corporis debilitatōnem z huiusmōi. si postea pēiteat z pseueret. sic baptismalis charact̄ hz effectū recedēte fictōne. sic z istud derelictū ex sacramēto qō opatur ex ope opato incipit va lere ex sequenti eius approbatōe z sacerdotis ratihabitio ne. cū illum ve penitz z non ex simplici viuificatōe. qz op[9] opans mortuū nūq̄z viuificatur. z sic illa pñia satisfacit. n̄ solū in foro ecclesie. sz ec̄ in foro dei q̄ztū ad illō derelictū vt non opteat iterare sicut ieiuniū elemosina z hmōi. Sz si nō habet effectū derelictū. vt oratio. tal' pñia fcā in mor tali nullo mō satisfacit. q̄n h vl' alibi oporteat satisfacē. qō videtur intelligendum in foro dei. qz nec rōne ipius opis cū faciat. nec rōe derelicti cū postea penitet eum cum nō habeat effectum derelictum. sz in foro ecclesie satisfacit. qz non est ncc̄e eam iterare si vult esse in statu salutis. po stea penitendo sicut necesse habebat ipam implere cū fu it sibi imposita Unde idem Pe. dicit paulo supius q q̄n hō est de om̄ibus ptritus z cōfessus. z accipit pñiam cum absolutōe. si recidiuās pagat eam in mortali. ipe q̄dē se li berat ab iniunctōe sacerdotis nec incurrit pctm̄ inobediē tie. qō incurreret si eā nō pfecisst. qz nō est fortius vinculū confessionis quā dei vel ecclesie. Sed in mortali existens implendo preceptum dei s. de honore parentum. vel pcep

tum ecclesie. vt de ieiunio ⁊ de elemosina ab illo absolute
se liberat. ergo ⁊c. h' pe. Cum ergo pñia iniũcta ordinetur
ad tollendũ l' diminuendũ debitũ pene tpal'. talis q̇ pñiã si
bi impositã nõ hñtem effectũ derelictũ. vt orões pfecit in
mortali. si reuertit' ad pñiam ⁊ tãdem morit' in statu grẽ
ex q̇ illã nõ iterauit. cũ p ipaȝ nil sit solutũ de debito pene
tpalis. soluet eã in purgatorio. n' p alia bõa h' satisfaciat.
q̄ si non reuertat' ad pñiam. q̇ penitẽtiã pfecit in mortali
qñcũȝ. siue hñtem effectũ siue nõ hñtẽ derelictũ soluet il
lud debitũ in inferno semp. sic ille q̇ morit' cũ mortalib' ⁊
venialib' de vtrisq; soluet penã eternã in inferno. Quãuis
enĩ p veniali debeat' pena tpal' q̃ finẽ hȝ. tñ p accidẽs est
q̄ veniale puniat' in inferno pena eterna. s. rõe stat'. q2 in
inferno nulla est redẽptõ. Non. n. est ille stat' expiandi cul
pam ad q̃ȝ sequit' pena ⁊ iõ sp remanẽte culpa veniali du/
rat ⁊ pena. Ita tenet tho. in iiij. di. xxij. Sȝ de pena tpali
debita p mortali p' ȝtritionem. pe. de pal. sic declarat in
iiij. Pctõr postq̃ȝ est deo recõsiliat' est debitor pene finite
nõ qualitercũȝ soluende. sȝ in statu grẽ in q̊ solũ est deo ac/
cepta. Alioqn est debitor pene tante. q̃tã meret' culpa. ⁊ il
la est infinita. Vñ peccatori p se debebat' q̇dem pena infi
nita si erat in mortali sȝ mutata fuit. in tpalem supposito
q̄ pseueraret in amititia. Acceptauit. n. de' absolutõeȝ a pe
na et'na. ⁊ impositõem pene finite sub ȝditõe si in grã fiet
Et si q̃ratur quare de' magis acceptauit absolutõeȝ a cul/
pa sine ȝditõe q̃ȝ absolutõeȝ a pena. dicendũ est q̄ culpa
transit ⁊ macula transit. ⁊ grã in momẽto aduẽit. sȝ satisfa
ctio futura est. Futuris ãt solet ȝditio apponi nõ ãt pñti/
bus nec pteritꝭ. vel si apponat'. certa est. q2 si est in grã pro
tũc non põt esse sine grã. Ideo remissio culpe fit sine ȝtra
dictõe. vl' fit simplicit' quia ȝdictõ existit. Vñ sicut p sacra
mentũ non remittẽt' culpa nisi adeẽt grã. sic nec postea p
satisfactõeȝ remittitur pena nisi adsit ĝtia. Talis ergo di
missa culpa punietur in inferno pena infinita. nõ propter
cõmutatõeȝ finite in infinitũ. sed quia debitor est pene in/
finite. ex q̊ non soluit penã finitam sub conditõne q̃ debu
it. sicut pdens puilegium cleri incidit de foro meriti ad fo
rum sanguis. sic q̇ declinat forũ eccl'e incidens in mortale
ad forũ iusticie exterminãtis inuenit penã eternã

Hoc qd dicit pe. videt intelligendum de eo qui penam iniūctam nō hñtem effectū derelictū factā in mortali. scito ab eo l' de q̄ dubitabat ɔtenit iterare vl' etiā credit vel dubitat se debere iterare ex negligentia dimittit ⁊ ex labore recusans h ⁊ in purgatorio facē emendā deo. Sʒ siqs dimittit iteratione talis pñie ex impossibilitate. q2 ei deficit temp⁹. vel credit se eam fecisse in statu gratie. vl' si fuerit in mortali cognito ab eo l' etiā si sit se eā se eā fecisse in mortali. iterare facit p aliū quē credit bonū. l' ec si nec p se nec p aliū iterat credit sibi sufficē ad salutē qd impleuit sibi iniūctam intendēs q h min⁹ fecit satisfacē in purgatorio. et' deo facere emendā p hui⁹ omissionē talis non dānatur. Un̄ ⁊ ipe pe. dic. di. xlv. q. ij. q q̄ facit pñiam iniunctam in mortali, p se, p tanto non tenet iterare. q2 pōt in purgatorio satisfacē. Et si dicatur q videt incōueniēs q tm̄. qs puniatur p pctō dimisso. sicut p nō dimisso q2 pena eterna. ⁊ sic non videtur in aliquo pfuisse ɔtritō ⁊ confessio. Rn̄det pe. q lʒ tāte puniat extensiue nō tn̄ intēsiue sic p vno pctō. ita diu q̄ʒ p mille. sʒ non tam acerbe. Si ec ptem pñie fecit. s. in statu grē. ⁊ vn⁹ dies remāsit p illa die eternā luet penā. si non penit⁹ tn̄ non tam acerbe. ac si nūquā ɔtrit⁹ nec confessus esset. nec in aliq̄ satisfecissʒ alias pctm̄ rediret hec pe. Remediū tuci⁹ siue ɔsiliū dandū penitenti q̄liter pficere debeat pñiaʒ sibi iniūctā. ⁊ q̄ penitētia debeat sibi dari securior.

Nota tamen q dum qs facit pñiam sibi iniūctā. si labatur in mortale. q̄ʒuis bonū sit q̄ʒ citi⁹ ɔfiteri. tamē cū p solam ɔtritōeʒ pctm̄ dimittatur ⁊ grā restituat. quā cito ipe conterit. et an̄q̄ʒ ɔfiteatur psequendo dictā pe pñiam. ⁊ si sit talis pñia que nō relinq̄t effectū p⁹ se in foro dei realiter. satisfacit q2 in statu gratie ē. vn̄ in nullo tenetur iterare. Ad tollendū āt omne dubiū tutius videtur q cōfessor ⁊ si dat pñias diutinas. det pñias vt ieiuniorū elemosinarū pegrinatōnū ⁊ hui⁹. put reqrūt pctā. non tn̄ iniūgat diuturnas pñias oratōnū. ⁊ pcipue his de q̄bus potest dubitari de recidiuo De celatione ɔfessionis. ⁊ de penitentia sacerdotis confessionē reuelātis. §. viij.

Notat Thom. in iiij. di. xxi. q audiens confessionē tenetur celare audita in ipa. quia in sacramentis id qd

gerit exterius est signū eius quod gerit interius. vñ sicut deus hōi ꝯfitenti tetigit pctm̄ interiꝰita ꝛ sacerdos dꝫ celare exterius. vñ tāqꝫ violatoꝛ est sacramēti reuelatoꝛ cōfessionis Et est alia rō. qꝛ. s. hoc ꝑ hōies magis trahūẗ ad ꝯfessionē ꝛ simplitiꝰ cōfitenẗ. vñ ꝛ si ex hoc aliqḋ ꝑiculū futurū immineret. ꝛ hoc solū sciret ꝑ ꝯfessionē. vt de heretico q̇ corrūpit fidelē l' de mr̄imōio illicito. qḋ aliq̇ volūt cōtrahere. l' de ꝓditōe ciuitatis fienda non ꝓpter hᵒ dꝫ reuelari ꝯfessio ad impediēdū malū. vt q̇dam dixerūt. sed fl'm est. Dꝫ āt mouere eo q̇ cōfitenẗ vt obuient l' desistāt. ꝛ ꝓlato dicē ꝙ vigilet sup gregē suū ꝛ huiꝰ. si vlla reuelatōne hec Thom. Et si iudex inq̇reret ab aliq̇. an sciat aliq̇d de illa materia ꝑ ꝯfessionē. l' ꝑ aliū modū dic. Guil. ꝙ si nō ꝑt alio mō declinare iniquū iudicē ꝑt r̄ndere nihil inde scio qḋ subintelligitur vt hō vel ec̄ nihil scio ꝑ ꝯfessiōꝫ. qꝛ subintelligitur tibi reuelandū. sic exponiẗ illḋ Math. xxiiij. c. de die illo ꝛ hora nemo scit. nec filiꝰ hōis. ꝛ subintelligiẗ reuelandū vob. Potest ꝛ hoc variaē hō cū nō adduciẗ in testimoniū vt hō Et idō absqꝫ lesione ꝯscie ꝑt iurare se nesciē id qḋ sit tm̄ vt deꝰ Sed neꝫ ec̄ ꝭm pe. de pal. in iiij. di. xxj. ꝑ licentiā l' ꝑceptū cuiuscūꝫ supioris factū ec̄ pape sub pena excōicatōis nō liꝫ reuelare cōfessiōeꝫ qꝛ sigillū ꝯfessiōis est de iure diuino ꝛ de nccitate sacri. Papa āt licꝫ aliqñ dispenset in ꝑceptis diuinis. vt in votis. quoꝝ reddītō est de iure diuino nō tñ ꝑt dispensare in sacramt̄. s. vt q̇s non baptizeẗ vel ꝯfirmeẗ. vel non ꝯfiteaẗ ꝛ qḋ dictū est celatōnem ꝯfessionis esse de necessitate sacramēti nō sic intelligitur q̇n sit verū sacramtū. etiā si ipa cōfessio nō celareẗ. qꝛ vtriqꝫ esset sacramētū ec̄ si sacerdos reuelaēt. qꝛ nec sic est de neccitate ꝙ deꝰ tegat. ꝙ si non satisfatiat deꝰ nō tegit sꝫ reuelat ad penā aut si accedat fictus deꝰ nō tegit. ꝛ nihilominꝰ sacerdos tenetur celare. sꝫ dr̄ celatio ꝯfessiōis de necessitate sacramenti. qꝛ natura sacramēti necessitat eū ad celandū. natura dico ꝛ q̈ꝫtū ad id qḋ est sacramentū. ꝙ fit in occulto solus cū solo. ꝛ q̈ꝫtum ad id qḋ est sacramentū ꝛ res. s. licet pñia. interioꝛ q̄ etiā est occulta. ꝛ quantū ad rē tm̄ q̄ est remissio pctōꝝ. ꝑ q̄ tecta sunt pctā. Nota ꝭm pe. de pal. qꝛ qḋ di. tho. ꝙ occultatō ꝯfessiōis ē de eētia sacramēti. nō sic est. intelligē d. ꝙ sit eiꝰ materia l' forma eius

sed q est de natura eius obligatio ad occultatõez sicut si dicẽmus de essentia leuis est ferri sursum l' de eẽtia mri/monij est reddẽ debitũ.i.obligatõ ad ipm. et ãt pctm̃ mor tale reuelare ꝯfessionẽ.qr est ꝯ ius diuinũ et positiuũ. vnde et grauiter ponitur ab ecclesia.

Penitentia cõfessionis ꝯfessionem reuelantis.

Sacerdos reuelans ꝯfessionẽ de iure ãtiquo dꝫ deponi et toto tpe vite sue ignomĩosus pegrinari.dꝫ pe.di vj.c.sacerdos Sꝫ ſm.c.oĩs.de pe et re. dꝫ deponi et ad agẽdã ꝑpetuã pñiam in monasterio arto detrudi.sꝫ ſm hosti faciet pñiam certo tpe et exinde aliã' Sꝫ h pñia imponẽda est qñ qs in iuditio conuicitur de hoc l' fateẽ de iure.nam alias in foro pñie videẽ esse arbitraria sicut.ꝑ alijs pctis Quãuis ãt confessor. ..nia penitẽtis mãifestare ei⁹ pctm̃ alteri ſm Tho.et pe.nõ tñ debet vti licẽtia tali.nisi ad euitandũ aliqõ malũ.teneẽ tñ ille cui aliqd reuelaẽ de sentẽtia penitentis illud celare nisi forte pctõr velit q ille absolute et libere sciat Licentia tñ qꝫ dat penitens ꝯfessor de reuelatõe peccati qꝫtũcũꝫ general' nõ intelligiẽ nisi ad bonum cõfitentis ſm pe.de pal. Sꝫ nota ſm eũdem est q si iudex diceret aliquo capto ꝑ malefitio dat licentiã confessori q dicat.si tu es ꝯfessus de hoc l' de illo nõ teneẽ dare.nec ex hoc ꝯtra eũ debet haberi suspitio de delicto.qr qr forte hoc facit ꝑpter vitãdũ scãdalum.sꝫ et si daret sententiã.sic licentiat⁹ nõ dꝫ dicẽpctm̃ illõ si est ꝯmissum. Itẽ si ꝑcipet ꝓlatus alicui cõfessori q dicẽt sibi pctm̃ alicuius qõ est oĩo occultũ.ec̃ si confessus dedissꝫ licẽtiã illi q diceret nõ tenetur dicẽ neqꝫ obedire vt reuelet illud.qr ꝓlatus non est iudex occultorũ.immo etiã si ꝯfessus eẽt diffamatus de illo pctõ.et ꝑ infamiã ꝑueniret illõ ad ꝯgnitõez iudicis.qꝫnis ipẽ ꝯfessus interrogat⁹ a iudice sue ꝓlato tenetur se mãifestaẽ.tñ ꝯfessor ei⁹ec̃ habita licentia ab eo dicendi.nõ teneẽ iudici sibi ꝓcipiẽti vt dicat ec̃ si sit n' dꝫ qr fori non sunt ꝯmiscendi.s.pñialis et contentiosus Sꝫ si confessor scit pctm̃ alicui⁹ nõ solũ ꝑ ꝯfessiõm sꝫ etiã ꝑ aliũ modum puta qr vidit l' audiuit ꝑ talẽ et talẽ modũ pt dicẽ q illud vidit l' audiuit.dũmõ dicat se scire illõ ꝑ ꝯfessiõẽ. nec refert vtrũ pri⁹ ꝑ ꝯfessionẽ audiuerit. et postea ꝑ aliũ modõ sciuerit et ecõuerso. In quo casu.s.prius sciuit pctm̃ añ cõ/

fess.onem non opor3 q pteltetur se nō recipe illud in cō/
fessione. q2 sine ptestatōe pt dicē q3tū sit ex pfessionē. nec
tñ d3 hoc dicere sine mag causa 7 rōnabili. Itē fm eūdem
pe. cū pfessio ñ auferat pfessori ius suū n pferat ei ius nouū
in alio foro. q̄cquit videtur pfessori faciendū vl omittēdū
p bono ipi pfitentis. l p bono cōi pt facē l omittere. dū/
modo pter hoc nō reuelet pfessio ad qd solū obligat. li3
alias illud non esset factur Vñ si p cōfessionē prioris l al/
terius scit abbas q nō expedit pori tenere monasteriū. 7
scit talis q aks ad libitū pt āmoueri. expectet quousq sine
nota reuelatōis possit eū āmouē. 7 tūc statim āmoueat cū
eīn ex audientia pfessionis non obliget ad aliqd nisi ad ce/
landū. 7 si obligaret ad aliqd hoc eēt ad medendū anime
penitentis. sicut medic absq tñ reuelatōe pfessiōis. ex q
aliq3 in cura suscipit tenet sibi dare remediū ptra recidi/
uū. 7 sic in pposito q3cito pt āmouē āmoueat Si āt talis
erat q non sine iusta cā amoueri poterat poterat cū audi/
entia pfessionis nullū ius sibi pbeat in alio foro in q non
stet sibi vt iudici amoueri nō potest. Idem tho. Itē q2 pla
tus licentiā intrandi ciuitatē sine villā subdito dare pt ad
libitū l negare. l3 alias nō esset negatorus ppter piculum
qd ex sola pfessiōe nouit. negare pt dum tñ ex hoc suspitio
non oriat. In occulta tñ est sp mouere potest illū q pfess
est. q2 hoc nō est reuelare pfessionem. Silr curat ppter cō
fessionē pt negare cōiōnē qñ eā dare alias tenet. vt in pa/
scate. alias sic dicens. Tibi nō teneor nūc dare nō obijciēs
de crimine pfessor non ppter hoc dr reuelaē pfessionē. S3
si alicui cōquerēti ptra suū prochialē sacerdotē. q2 nō vult
sibi dare eucharistiā. ipo sacerdos alijs dicēt q hoc facit.
q2 h3 pctm a quo non pt absoluē. 7 ipe ñ vult ire ad epm
hoc esset reuelare pfessionē q3uis ipe non intendēt hoc q2
grauitatem peccati exprssit. hec pe. Et idē est cū dicit se
audiuisse q3dam nōiando eū. 7 non absoluisse Silr de epo
q p cōfessionē nouit corruptōe3 moniat que petit bñdicti
onem. q2 aut est casus in quo tenetur 7 tūc negaē non d3
q2 si p confessionē eiusdē sibi pstat. nō tñ sibi constat vt iu/
dici in illo foro in q sic ab ordinario monasterij petit mo/
nialib benedictōe3. 7 q̄libet p se ipa. Si āt hoc scit p con
fessiōem e q vidit. vl q eam corrūpit. nō sufficient e iij

constat.etiam si extra confessionem dicat.vnde negare nō debet Si āt aliter scit nō tenet bn̄dictōez impartiri. ⁊ ꝑt sine reuelatōe ꝯfessionis negare ita confitēti.sicut nō ꝯfi/tenti. Et qd̄ dictū est de bn̄dictōe monialiū.s. ꝟginū. idē est de bn̄dictōne abbatissarū.vbi ꝟgines cōiter bn̄dicunt ꝫm quosdā q̄ dicūt ꝙ licet aliq̄ possit esse abbatissa vidua sicut paula mr̄ Eustachij.tn̄ absurdū eis videt ꝙ monia/libus benedictis possit abbatissa ꝑesse carēs illa bn̄dictōe sicut etc̄ ꝫm iura ꝓfessis nō dꝫ nouitia ꝑferri in abbatissā immo nec ꝓfessam tacite nec expsse.ð.elec.c. indēnitati/bus.in prin.li.vi.qꝛ tn̄ qd̄ nō ꝓhibitū ꝯcessum est.iō videt bn̄dictio abbatissarū q̄runcūqꝫ nō req̄rat ꝙ ꝟginitatē ma gis q̄ȝ abbatū cū nō sit iure cautū. sic de bn̄dictōe ꝟginū Pe.de pal. Sil’r qꝛ hō hꝫ liberā electōez ꝑ solā ꝯfessionē. licet ꝑ solam ꝯfessionē sciat aliquē indignū ad ꝑlationem ad q̄ȝ eligitur quē alias putabāt dignū non dꝫ eligē ex con scientia sibi sic dictante.qꝛ eligendo sciēter dignū l’indig/num negotiū gerit inter ip̄m ⁊ deū. Un̄ potest etiā ex his que scit vt deꝰ iudicaē.ita ⁊ in ꝓposito·sed bn̄ ꝓputarē ꝙ pa teretur penas iuris.puta ꝙ esset ꝑuatꝰ iure eligēdo.⁊ a fru ctibus ꝑ trienniū suspēsus. q̄ eligerit illū quē scit vt deus indignū.ſꝫ nescit vt hō.qꝛ de his que scit homo vt deꝰ so/lum deū hꝫ vltorē.non hōieȝ ⁊ hmoi.pe. Quāuis autē di mediādo cōfessionē nō sit ibi sacramētū tenet tamē sacer dos celare.qꝛ pars est sacramenti. Pe.

Qui teneātur ad sigillum confessionis.§.viij.

D Icit Pe.de pal.vbi su.ꝙ ad celandū confessionē te netur is q̄ confitet licite vel illicite mediate l’immedi ate. Un̄ ⁊ nō sacerdos qui in casu necessitatis audit de mortalibus ⁊ venialibꝰ. Item interpres quē ꝓ se penitēs adhibet. Itē qui casum audit. Item cui de licentia cōfitē tis reuelatur. Item q̄ se cōfessorē fingit. Itē qui latēter ab sconditus ꝯfessiones audit. quod est sacrilegiū. ⁊ iniuriā facit sacramento Item cōfessor añq̄ȝ absoluat.⁊ etiā qn̄ ñ absoluit tenet celare Item nota cū quis recipit aliq̄d sub sigillo cōfessionis.quāuis ei non fuerit confessus dicēs illō tamen debet ita secretū tenere.ac si haberet in confessio ne. non quidem ratione sacramenti quod ibi non est. sed ratione ꝓmissi si promisit illud sic celare. Hec ꝫm Tho.⁊

Pe. de pal. Dicunt tamen Tho. ꝛ pe. ꝙ homo non debꝫ aliq̄d de facili recipe in ꝯfessiōe Addit ꝗ̄ pe. de pal. ꝙ q̄ tradidit in ꝯfessiōe aliq̄d qd̄ nō est ꝯfessio. videt̄ facē irreuerētiā sacramēto cū nil fit. eq̄ celādū eo ꝙ scit ī ꝯfessiōe Sic̄ cū q̄s accipit ab ali q̄ ꝯsiliū recōmēdās vt illd̄ teneat secretū tenetur ad celādum. ꝛ frangens quodlibet istorum sigillorum siue secreti siue cōfessionis. peccat mortaliter. Et tn̄ que quis recipit sub sigillo confessionis ꝛ non in cōfessione. non plus obligāt quā si quis iurat tenere secretū aliq̄d Unde cū aliquis quādo iurat celare aliqd̄ malū quod manifestando cū alijs possit impediri. illud malū aufertur. vt proditio aliqua ꝛ huiusmodi. tenetur manifestare non obstante iuramento. xxij. q. iiij. c. inter cetera Ita ꝛ qd̄ accipit sub sigillo cōfessionis. ꝛ non in confessione.

Ad que se extendat sigillum confessionis. §. fi.

Dicit Tho. in. iiij. ꝙ directe non nisi ad illa que cadūt sub sacramentali cōfessione. Indirecte autem non solum se extendit ad ea que audiuit sub confessione vt pctā sed omnia alia per que possit peccator ł pctm̄ deprehēdi vt si diceret ꝙ non absoluit eum vel talis cuius impedimentum cognouit per confessionem solū. non est tali vxor. nihilominus alia etiam que in cōfessione dicūtur non pertinentia ad cōfessionem summope sunt celanda. tum propter scandalū. tum propter pronitatem que ex consuetudīe sequitur ad dicendum audita in confessione. Tho. Pe. d̄ pal. melius prosequitur istam materiā dicens ꝙ directe ꝛ principaliter peccata cōfessa ꝛ circūstantie inquātum huiusmodi ꝛ psona tercia cum q̄ quis cōfitetur se peccasse cadunt sub sigillo confessionis. licꝫ quidā hoc negent de persona cum qua quis confitetur se peccasse. quod tamē ipse reprobat. ꝛ quādo p locutionē de peccatis confessis potest deueniri per se vel per accidens directe vel indirecte. vel per quēcūqꝫ alium modū in aliquam cognitionē vel dubitationem. vel opinationem vel suspitionem. de confessiōe vel inquantū potest ei eueniri detrimētū in anima siue in corpore siue in fama possessionibus vel amicis. vel potest propter hoc scandalum in populo generari. vel confessio magis odiosa vel nimis dilecta.

vel magis onerosa. vel minus p̄ciosa reputari. dꝫ ꝯfessor ⁊ hui⁹modi locutōibus abstinere. ⁊ q̄ꝛ raro vel nunq̄ꝫ p̄t cōtingere. q̄n ex reuelatōe pctōꝝ in ꝯfessiōe scitoꝝ. ⁊ non ꝑ aliā viā possit seq̄ aliq̄d de p̄dictis in cōueniētibus. q̄ꝫuis forte nullū ꝯtingat. dꝫ multū cauere ꝙ nō dicat pctā audita in ꝯfessiōe q̄ātūcūq̓ generaliter loquat̄. l' quō dicat. hec Pe. Et mgr̄ Vmbert⁹ dicit ꝙ cauēdū est ne vnq̄ꝫ dicat q̄s in ſmōe vel alia locutōe Ego audiui hūc casum in ꝯfessione. nec vnq̄ꝫ etiā dꝫ dicē ꝙ in illa abbatia l' castro l' villa l' ciuitate in q̄bus audiui ꝯfessiōs fiunt multa pctā ⁊ huiusmodi. q̄ꝛ ꝓpter hoc credūt simplices ꝙ hoc sit reuelare ꝯfessiōem. q̄ꝫuis nō reuelet̄ ꝑ talia verba. ſm Pe. Nisi ex h⁹ locutōe possꝫ pctm̄ alicuius dep̄hēdi. dicendo ā̄t iste est mihi ꝯfessus sua pctā. nō est reuelare. q̄ꝛ nihil ponit in palā. q̄ꝛ si dixerim⁹. q̄ꝛ pctm̄ nō habem⁹ ⁊c̄. ſꝫ dicēdo sibi fuisse ꝯfessum de magnis ⁊ multis peccat̄. hoc est reuelaē cōfessiōem ſm Pe. Bona ā̄t alicuius opa q̄ q̄s scit ex ꝯfessione. puta q̄ꝛ est virgo. l' q̄ꝛ nūq̄ꝫ peccauit mortaliter ⁊ hm̄oi lꝫ dicē. nisi q̄ꝛ ex hoc ꝙ vn⁹ laudat̄ de h⁹ q̄si alteri⁹ pctm̄ reuelet̄ cū nō laudat̄ de eodē. q̄ꝛ q̄d de vno d̄r de alio negatur. di. xxv. c. qual'. vñ si de duob⁹ ꝯfitentib⁹ dic̄ ꝯfessor ꝙ ē virgo esſꝫ statim suspitio ꝯtra aliū si idē nō diceret. hec pe. de Pal. Vñ ⁊ mgr̄ Vmbertus dic̄ simpliciter abstinēdū ab hui⁹ locutōib⁹ addēs etc̄ ꝙ ꝯfessor dꝫ cauē. ne vnq̄ꝫ per aliq̄d gen⁹ peccati ostēdat ꝯfitenti minorē familiaritatē l' signū minoris dilcōis Alia que dn̄r in ꝯfessiōne nec pctā nec valētia ducē in manifestatōem ꝯfitētis: puta ꝙ in tali terra sunt bona vina. nō cadūt. sub sigillo ꝯfessiōis

Quid fiendum q̄n ꝯfessor indiget ꝯsilio sup̱ vno casu

Nota etc̄ ꝙ q̄n ꝯfessor indiget ꝯsilio alterius. nisi habeat licētiā a ꝯfitēte de p̱sona manifestanda dꝫ loq̄ ita obscure ⁊ caute ⁊ a remot̄. vt nullo mō consulēs vnq̄ꝫ possit imaginari de p̱sona Vñ dꝫ cōsiderare p̱sonā ⁊ tps idoneū. nā si quis audierit vnū clericū aduenietē. si cōfessor vadat subito ad interrogandū de aliq̄ simonia ⁊ hui⁹. nonne satis ꝓbabiliter. ⁊ q̄si violēter habebit ille suspicari de illo clerico. ⁊ iō in h⁹ magna cautela est adhibēda. ꝙ si confessor ne sciret. vel nō possꝫ casum exprimere sup̱ quo indiget consilio. quin ille consultor intelligeret personam ⁊ il-

la non vult sciri dз ire ad alium ꝑ consilio. q̄ si alium suffi
ciētē hr̄e nō ꝑt nō se intromittat Un̄ Pe. de pal. dic Si
nō possз ꝯfiteri pctm̄ ꝓpriū . nisi dicēdo aliqd̄ pctm̄. ꝑ qd̄
manifestat̄ cōfessio alteri⁹. nō dз illud cōfiteri . etiā si esset
mortale q: sufficit tūc cōtritio cū ꝓposito cōfitendi qn̄ ip
se habebit copiā tal' sacerdotis. cui illud pctm̄ suū cōften
do nō manifestet̄ alteri⁹ cōfessio Rō est q: fortior est obli
gatio ad celādū q̄з ad cōfitēdū Si q̄s āt reuelat in cō
fessione debita sua ꝛ credita sua ꝛ hui⁹ ꝛ qn̄. ꝛ an sacerdos
possit alias reuelare. vide de hac materia plene in tercia
ꝑte summe .

Explicit Tractatus de confessore

Incipiunt. xxxvi. excōmunicationes reſuate sedi apo
stolice tam a iure q̄з ꝑ ꝓcessum. siue ꝑ extrauagātes. ꝛ bre
uiter recollecte Deinde sequunt̄ excōicatōes reſuate epi
scopis vniuscuiusq; diotesis

De iniĳcientibus manus violētas l' temerarias in cle
ricū l' religiosum vel monialē l' alterā religiosam ꝑso
nā . papal' est absolutio. si iniuria est enormis. h⁹ tn̄ declara
tōem vide in. iĳ. ꝑte in ti. de excōicationib⁹. ꝛ. xvĳ. q. iiĳ. c.
si q̄s suadēte diabolo. in decretis De incēdiarĳs eccl'ia
rū l' aliorū locorū sacrorū l' religiosorū vel cimiteriorū ē pa
pal' excōicatio. post q̄з sunt denūciati. sз ꝑ epm̄ possunt ab
solui an̄ denūciatōem. de hac vide in c. cōquesti. ꝛ in. c. tua
nos. extra. de sen. excō. De effractorib⁹ ꝑdictorū locorū
sacrorū q̄ etiā post q̄з fuerint denūtiati. est absolutio papa
lis. sз an̄ denūtiatōnem epal' absolutio. extra. de sen. excom.
c. conq̄sti. De incēdiarĳs aliorū locorū nō sacrorum. de
consulētib⁹ aut fautorib⁹. q̄ tales non sunt exconmūicati a
iure conmūi sз sunt exconmūicādi Si tn̄ fuerint excon
mūicati aliquo iure ꝑticulari. puta exconmūicatione syno
dali. l' ab hōie. ꝛ fuerint denūciati est papal' absolutio. Vi
de de hoc in c. tua. de senten. excom. De falsantib⁹ lr̄as
papales. vl' falsis sciēter vtētib⁹. ex̄. de crimine falsi. c. dura

De apponētibus manū ad corrigendum etc minimū
lr̄am vel punctū mininū in his lr̄is. except; his q̄b⁹ est com
missum. est papalis absolutio. ſm Hosti. ꝑ sniām curie la
tā De fingentibus nouā heresim vel iā dānatā seqn
tibus. xxiiĳ. q. i. c. i. ꝛ. ĳ. ex̄. de here. c. ad abolēdū. ꝛ nunc est

casus papalis p extrauagantem. Martini quinti vt patet in processu ipius annuali. De scismaticis et precipue de sequentibus scisma Petri de luna. et successorum eius et fautorum ipsius scismatis est papalis absolutio p processum curie. De credentibus receptatoribus defensoribus et fautoribus hereticorum est papal' absolutio. et quo intelligant ista nomina. vide in sum. ti. de excommunicationibus in. iij. parte sum. De committentibus simoniam siue pro ordinibus siue pro beneficijs et officijs. vel platuris ecclesiasticis. l' pro ingressu in religionem. l' pro alijs spiritualibus est absolutio papal' p extrauagantem. Martini quinti. vide de hac in ij. parte sum. ti. de simonia. De facientibus vel promissionem recipientibus ex pacto l' promissione occulta vel manifesta. aliquid etc pnum pro aliqua iusticia vel gratiam pro alio vel pro se in caus' iudicialibus seu pro lris obtinendis ab apostolica sede est papal' absolutio p extrauagantem Bonifacij octaui. De scienter vtentibus talibus gratijs l' lris sic obtentis est absolutio papalis p extrauagantem bonifacij. De piratis et quibuscumque alios in mari depredantibus est papalis absolutio p processum curie. De impedientibus depredantibus l' inuadentibus adducentes victualia seu alia ad vsum romane curie necessaria. vt ne talia deferant aut adducant ad curiam. et de defendentibus talia facientes est absolutio papalis p processum curie. De capientibus detinentibus depredantibus romipetas et pegrinos ad vrbem romam accedentes tam causa deuotionis quam pegrinationis. et silr in ea morantes et recedentes ab ipa. est absolutio papal' p processum annualem q fit in curia. Et similiter de dantibus consilium et fauorem ad talia supradicta faciendum est papalis absolutio p processum. De portantibus arma equos et alia necessaria ad impugnandum xpianos l' transmittentibus seu galeas et naues vendentibus vel in piratic' sarracenorum gubernationem exercentibus l' dantibus auxilium consilium et fauorem in dispendium terre scte ex de iudeis. c. ad liberandam. et est casus papalis p extrauagantem Clementis et per processum curie. De portantibus etc victualia et alia quecumque mercemonia in Alexandriam vel in alia loca sarracenorum terre egipti l' mittentibus ipa. l' de suis portubus vt eis deferant exhibentibus l' exhibi pmittentibus aut dantibus auxilium et fauorem. et est papal' p processum curie Nota quod venti i h° hnt lnam. de ptantes pdcam l' aliquo modo pdctorum et ad h° cpantibus ad oes tras sol

dāo ſbiectas eſt papalis abſolutō p extrauagātē Clemētis De eūtibus ad terrā ſctām ec cā deuotōis ſeu voti ſine li centia ſedis aplice. ⁊ eſt abſolutio papalis ꝑut repit̄ in li/ bro pñiarij ſummi penitētiarij. q̄ ⁊ ipē hoc pt. De inſecu toribus cardinaliū hoſtiliter ⁊ eſt excōicatio papalis p. c. felicis de penis libro vi. De bānientibꝰ epos vel capiēti bus. ⁊ inſecutoribꝰ. l' hoc fieri mādantibꝰ aut facta ab alijs rata hn̄tibus l' in his dātibꝰ ꝯſiliū ⁊ fauorē vl' ſcient̄ tales defendētibus. eſt papalis abſolutio p. c. ſi qs. de penis in cle. De exeterātibus l' fruſtra ꝯcidentibꝰ ſeu decoquere vel incidere. aut oſſa de carnibꝰ euellere ꝓſumētibꝰ cuiuſcū qꝫ defuncti vt eiꝰ oſſa ad ptes alias deferāt̄. eſt papalis ab ſolutio p extrauagātem Bonifacij. De occupātibꝰ l' deti nentibus vel hoſtiliter diſcurrētibꝰ p ſe l' p aliū directe vel indirecte ſub quocūꝫ titulo l' colore ciuitates terras loca vel iura ad romanā eccl'aꝫ ptinentia. ⁊ adherentibꝰ fautori bꝰ. ac defenſoribꝰ eorū ē abſoꝰ papal' p ꝓceſſum curie. De his q̄ occaſione ſentētie excōis ſuſpenſionis l' interdicti la te dāt licentiā eos grauādi q̄ eā tulerūt. vl' ſuos in ꝑſonis rebus l' bonis illorū quorū occaſione late ſunt. l' q̄ eos obſ̄ uant vel q̄ taliter excōicatꝪ cōicare nolūt. niſi licētiam ipaꝫ integre reuocent. Similiter q̄ dctā licētia vſi fecerint vel etiā ſine licētia hoc fecerint ſuo motu excōicatōnē in/ currunt in qua ſi pmāſerit p duos menſes. eſt papalis ab/ ſolutio. vide de hac in caplo. de dn̄is in ij. pte. ⁊ infra in ex co. ptinentibꝰ ad dioteſanos. in. ij. excō. De his q̄ cogūt aliquē celebrare in loco interdicto. l' ad audiendū ꝯuocāt excōicatos vel interdictos. vel ꝓhibent interdictos. vel ꝓ hibent eis ne moniti exeant. ⁊ de his q̄ moniti nō exeunt cle. grauis de ſentētia excom. De his q̄ imponūt in ter ris ſuis noua pedagia vl' augent antiqua. ⁊ eſt excōicatio papalis per ꝓceſſum curie. De laycis recipientibus in romana curia litteras dn̄i pape de manu alicuius niſi de manu dn̄i pape vel bullatorū vel nuncij recipientis de manu predictorum.

Excommunicationes papales cōcernentes religioſos religioſaſqꝫ

E clericis ⁊ religioſis inducentibus ad vouendum iurandum, vel penitendum, de eligendo apud

apud eos sepulturã vel vt eam vlteri⁹ nõ mutēt iam elec/ tam excõicatio est papal. p cle. cupiētes. de pe. De reli/ giosis q̃ absq̃ spetiali licētia ꝓprij sacerdotis solēnisarent mrimõia aut ministrarēt sacrm eucharistie l' extreme vn/ ctionis. cle. i. de ꝓuile. est excõicatõ papal' De religios q̃ excõicatos a canone absoluūt a casib⁹ nõ ꝯcessis. aut q̃ ab/ soluūt a sententijs p statuta synodalia l' ꝓuītialia ꝓmulga ta. aut absoluūt a pena ꝛ a culpa est excõicatõ papal. p cle i. de priuile. De inquisitorib⁹ hereticorũ q̃ odio grã vel lucro ꝛ amore ꝯtra iustitiam ꝛ ꝯsciam omiserint ꝯtra quē piã ꝓcedē l' ipãz heresim alieni imponerēt. aut imponerēt q̃ impedirēt officiũ suũ est excõicatio papal. p cle. multorũ de here. De mēdicātibus ꝓfessis q̃ transeūt ad aliq̃z re ligionē monachalē excepto ordine cartusiensiũ. ꝛ recipien tib⁹ tal' scient' est excõicatio papal' p cõstitutõez Martini factã Cõstantie De clericl sciēter ꝛ spõte cõicātibus ex cõicatis a papa in diuinis est excõicatio papal' ſm Hosti. Ista excõicatio tñ hz dubiũ. ex de sen. excõ. c sigficasti De participātib⁹ in crimine ꝓpt' qõ aliq̃s est excõicat⁹ aliqua ꝑdictarum excõicatõnũ est excõicatio papal. p. c. si ꝯcubi ne. ex de sen. excõ. De his q̃ absoluūt' ab aliq̃ ꝑdictarũ ex cõicationũ citra sedem aplicã. ꝑterq̃z in articlo mortis. q̃ talit' absoluti si non repñtāt q̃zciti⁹ pñt ei a q̃ pñt absolui. vel mittāt ꝓ absolutõe reincidūt in eãdem. s. papalē excõ municationē p. c. eos de sen. excõ. li. vj.

Excõicationes episcopis ex iure reseruate.

De verberantibus clericos religiosos l' moniales seu talibus man⁹ violentas inicientib⁹ seu teme rarias est epalis excomũicatio. si fiat leuis iniu/ ria talibus. per. c. ꝑuenit extra de sen. excon. De his qui intuntur ordīationib⁹ seu alienatiõib⁹ a scismaticis factl est epalis p. c. i. extra de scisma De his qui vsurpant de nouo vacātiũ ecclarũ monasteriorũ vl' aliorũ piorũ locorũ custodiã. seu guardiã titulũ aduocatiõis seu defensionis q̃ ꝓprie sūt nõia ꝑonat⁹. l' ipsorũ locorũ vocātiũ bõa occu pāt. l' regalia. i. collectã q̃ fit rõe regl l' impatorũ seu t' butũ r̃gi debitũ. vt. c. genāli. ð elec li. vi. De cle. l' mo. ipsorũ loco rũ vacātiũ q̃ h⁹ fieri ꝓcurāt. ꝛ h excõica⁹ cũ ꝑori hēt'. excõ. ē epal. p c. genāli. ð elec. ī vi. De his q̃ ab eccl'ijs ꝛ ꝑsõis

ecclesiasticis per se vel p alium suo nomine vel alieno pro
psonis l' reb⁹ q̄s nō cā negociatōis deferūt vel deferri fa/
ciūt seu trāsmittūt exigūt aliqd̄ pedagiū l' guidagiū est ex
cōicatio epālis.p c.quāq̄z.de cēsi.li.vj. De his q̄ fece
rint statuta ꝯtra libertatē eccl'ie.⁊ qui scripserint ea . qui
sunt ptātes.ꝯsules.rectores ⁊ ꝯsiliarij locorū vbi dcā statu
ta seu eē ꝯsuetudines edite sunt l' ſuate ⁊ q̄ ſuare ea fece
rint.⁊ ſm ea iudicauerint.vl' q̄ in publicā formā redegerit
iudicata est excōicatio epālis.p.c.nouerit.de sen.excō.

De rectorib⁹ ciuitatū faciētib⁹ exactōes indebitas cle
ricl religios' l' ecclesijs eorū.si postq̄z fuerint moniti.nō de
sistant est epālis excōicatō.p.c.nō min⁹ ex dc immu.eccle.
⁊ c.aduersus ꝯsules De his q̄ absolutōem ab aliq̄ excōi
catōe l' reuocatōe ei⁹ suspēsiōis l' interdicti extorquent per
vim l' p metū.neq̄ vz absolutio.s3 incurrūt noua excōica/
tionē est epal' excōicatio p c.j.de his q̄ vi metu siue cā fiūt
li.vj. De his q̄ p assassinos.i.quosdā infideles.q̄ ex fals
suis opiniōibus de facili mittebant ad occidēdū xp̄ianos
⁊ q̄ int'fici fecerint l' mādauerint aliquē xp̄ianū.eē si mors
nō fuerit subsecuta.⁊ de receptatorib⁹ ⁊ defensorib⁹ ⁊ oc/
cultorib⁹ eorū est excōicatio epal'.p c. p hūani.de homici.
li.vi De ptātibus.capitaneis.rectorib⁹.ꝯsulib⁹.iudicib⁹
ꝯsiliarijs.⁊ alijs officialib⁹ q̄ statuta faciūt scribūt l' dictāt
p que q̄s cōpellat' soluē vsuras l' solutas nō repetē est epa/
lis excōicatio.cle.ex graui.de vsur. De his q̄ occasione
snīe excōicatōnis l' interdicti late dant licētiam grauandi
illos q̄ tulerint eas l' suos in psonis l' rebus.h tñ casus est
epālis vsq̄ ad duos mēses ab incursiōe snīe.ad inde vero
est papal' excōicatio.per c.q̄cūq̄ de sen.excō.li.vi. De
his q̄ iudicāt statuta edita in fauorē vsurariorū.⁊ q̄ hñt su
per hoc ptātē.nisi statuta ip̄a deleuerint aut si ea permise
rint obſuari Uñ illi q̄ faciūt capitula cū iudeis.vt dñi ⁊
cōitates ꝯtinētia q̄ possunt fenerari.⁊ q̄ nō possint repe
ti in iuditio vsure extorte ab eis ⁊ huius videtur incidē in
hāc excōicatōm.⁊ dñi qui ea faciunt ⁊ ciues qui ꝯsuluunt
cle.ex graui.de vsuris De his q̄ ꝯcedūt rep̄salias ꝯtra
psonas eccl'iasticas spetialr̄ aut geneālr̄.est episcopalis ex
cōmunicatio p c.si pignoratiōs.de iuris ⁊ dam.da.li.vi.
De Rectoribus sclaribus vl' quibuscūq̄ offitialibus eorū

qui cognoscerent de crimine heresis. aut captos liberarẽt
vel diocesanorũ ł inquisitorũ officiũ impedirent est epalis
p c. vt inq̄sitōis. de here. li. vi. De his q̄ sciẽter ↄtrahũt
mr̄imonia in casibus nō ↄcessis ⁊ ꝓhibitꝭ ↄsanguinitatis
⁊ affinitatis. ⁊ de ↄtrahẽtibus cũ monialibꝰ est epalis. vt
cle. eos de ↄsang. ⁊ aff. De dn̄is tpalibꝰ q̄ subditis in-
terdicũt ne p̄latis vel psonis ecclesiasticis q̄tq̄ȝ vẽdant vł
emāt ab eis bladũ molāt. panẽ coquāt ⁊ huiꝰ obseq̄a exhi
bere p̄sumāt. est epālis excōicatio. p c. eos de immu. eccle.
li. vi. De his q̄ impediũt q̄n corā iudicibꝰ ecclesiasticis ł
legatꝭ vel ordinarijs in casibus q̄ ad eos ptinẽt illi q̄ ↄque-
runt iustitiā possint obtinere excōicatio est epal. p c. q̄m
immu. eccle. li. vi. De hijs q̄ compellũt impetratores lit
terarũ aplicarũ. ł alios recurrentes ad forũ ecclesiasticũ in
causis. que de iure ł antiq̄ ↄsuetudine ad ipm ptinẽt. ł ad
desistẽdum ł litigandum de eis in foro suo sclari grauan-
di iudices ecclesiasticos. vel impetrātes seu litigantes seu
volẽtes coram eis litigare. vel grauādo ꝓpinquos eorum
vel capiẽtes res vel ecclesias taliũ vł quocũq; alio mō. di-
cto c. q̄m est epal. ⁊ silr de dātibꝰ ↄsiliũ ⁊ fauorẽ. ⁊ auxiliũ
ad om̄ia p̄dicta in duobꝰ. §. p̄cedẽtibꝰ De his q̄ p̄latos
capitła. seu alias psonas ecclesiasticas cōpellũt ad submit
tẽdum laicꝭ. ł ad alienandũ bona immobilia seu iura eccle
siarũ. ⁊ silr laici q̄ vsurpāt sibi illicite hmōi. ⁊ si nō destite-
rint postq̄ȝ fuerint admoniti est epal excōicatio. p. c. hoc
ↄsultissimo. de re. eccle. nō alie. li. vi De his q̄ fingũt frau
dulẽter aliquẽ casum p quẽ aliq̄s iudex mittat ad aliquaȝ
mulierẽ ꝓ testimonio. est e cōicatio epal. p c. mulieres. de
iudi. li. vi De his q̄ vocant̄ ad dirigẽdas mōiales in ele
ctionibꝰ. nisi abstineāt ab his p q̄ possit discordia nutriri. ē
excōicatio epal. p c. indẽnitatibꝰ de electi. li. vi De his q̄
grauāt clericos vel alias psonas ecclesiasticas ad q̄s spec-
tat aliq̄ electio ꝓ eo q̄ rogati seu alias inducti eũ ꝓ quo
rogabant seu inducebāt noluerīt eligē. ł ↄsanguineos eorũ
aut ipsas ecclesias seu loca bñficijs seu alijs bonis spolian
do. seu alias iniuste psequẽdo, c. sciāt cũcti. de elec. in. vi. ⁊
est epal excōmunicatio. De his q̄ loquunt̄ secrete. vel
mittunt scripturas vł nunciũ alicui cardinali quādo sunt

reclusi occasione electionis pape. est episcopalis excōmunicatio. p c. vbi piculum de elec. li. vi. ⁊ de dñis ⁊ rectorib⁹ ⁊ officialibus q̄ imminēte dicta elcōe nō ſuant ipam ↄſtitutōem. p c. vbi piculū De his q̄ ꝓcurāt q̄ cōſuatores dati se intromittāt de his q̄ nō licēt. i. de alijs q̄z de manifestis iniurijs ⁊ violētijs. est excōicatio epal'. p c. statuim⁹ de offi dele. li. vi. De dñis rectoribus ad regimē vrbis Rome ⁊ elect̄ ⁊ fautoꝝ. b⁹ q̄ fecerint ↄtra ↄſtitutōnem sup hoc factā est epālis excōicatio p c. fundamēta. de elec. li. vi

De electis mgr̄is doctoribus ſꝫ ſcolarib⁹ tractātibus cū aliquo ciue Bononiēſi de ↄducēdo hoſpitiū irreq̄ſitis in q̄linis nisi tps ↄditōis fuerit elapsum est epālis excōicatio p c. ex rescripto. extra de locato. De doctoribus seu magistris q̄ sciēter illos religioſos q̄ dimiserūt habitū docēt lr̄as. ſ. legē l' phisicā est excōicatio epālis. p. c. vt piculosa. ne. cle. l' mo. li. vi. De dñis ⁊ rectorib⁹ tpalib⁹ q̄ non fecerint obſuari ea que statuunt̄ ↄtra insecutores cardinalium. seu alicuius de familia eoꝝ vl' pape est excōicatio epālis. per. c. felic̄. de pe. li. vi. De his q̄ impediūt visitatores monialiū vl' canonicarū. si moniti nō desistāt est episcopal' excōicatio. p cle. attēdētes. de statu mo. De impugnantibus litteras pape añ coronatōem ei⁹. ⁊ est bñdicti pape. ij. De q̄busdā mulierib⁹ que beghine dñr. ⁊ de religioſ⁹ facētibus eis in illo statu. ⁊ erāt iste certū habitū assumētes. nulli obediētiā ꝓmittētes nec renūciātes ꝓprijs. nec regulā hñtes. lꝫ q̄bnsdā religioſ⁹ ſpūaliter inhereāt. de here. c. ad nr̄am. in cle. Nec intelliguntur sub hoc nōie ille que etiā beghine l' vestite dñr de pñia beati Dñici. vt patꝫ in declaratōe Johis. xxij. ⁊ idem dr̄ de tercio ordine beati Francisci. immo ex illa cle. vident̄ dici beghine ille excōicate que habēt illos errores ibi positos q̄ cum sapiant heresim. est hodie forte casus papal'. ⁊ est ↄtra tales behginas De his qui absoluti ab excommunicatione in articulo mortis. vel propter aliud impedimentum non representant se q̄zcitius commode possunt ei a quo debebant absolui. quia reincidunt in eādem. de sentē. excom. c. eos. libro sexto De participanti bus cum excommunicato in crimine.

propter hoc est excōicatus dando ei consilium ⁊ fauorem c.si concubine.de senten.excō. De his q̄ absoluūt a sede apostolica vel legatis. ⁊ iniūgit eis q̄se.repūtent ordinarijs l' alijs suscepturi pn̄iam ⁊ passis iniuriam seu alios obligati eis q̄bus scient satisfaciāt.si hoc nō faciūt cū p̄mū comode poterunt.quia reincidūt in eādē sentētiā.d.c.eos

De his q̄ ꝯtinuaciter assert romanā eccl'am nō esse caput oim̄ eccl'asiarū.nec ei tāq̄ȝ capiti esse obediēdū.di.xix. c.nulli fas De his q̄ sepeliūt corpa in cimiterijs tp̄e interdicti in casibus non ꝯcessis a iure.cle.eos de sepul.

De his q̄ excōicatos publice aut nōiatim interdictos vel vsurarios māifestos scient sepeliunt in cimiterijs dcā.cle eos De clericis qui manifestis vsurarijs ad exercēdum fenus domos locāt.l' alio titulo cōcedūt est excōicatō ep̄alis.per.c.vsurarū.de vsuris libro vj. De eo q̄ nō est elect⁹ a duabus ptib⁹ cardinaliū.⁊ se gerit ꝑ papa.caplo licet de electione De monachis ⁊ canonicis regularib⁹ archidiaconis decanis p̄positis plebanis cantorib⁹ ⁊ alijs clericis personatū hn̄tib⁹.aut etiā q̄buscūq̄ p̄ßbiteris q̄ audiūt leges vl' phisicam.est ep̄alis excōicatio.p.c.nō magnope ne cle vl' mo. De religiosis q̄ temerarie vbicūȝ hitum sue religionis dimittūt excōicatio est ep̄alis.per.c.vt piculosa ne cle.l' mo.li.vj. De religios q̄ accedūt ad studia.nisi a suo p̄lato cū consilio maioris partis ꝯuētus licentia sibi sit concessa.d.c.vt periculosa li.vj. De religios q̄ decimas debitas ecclesijs sibi appropriāt l' vsurpāt siue q̄ nō permittūt solui ecclesijs decias de aīalib⁹ familiarū ⁊ pastorū suorū vel aliorū immiscentiū ipa aīalia gregib⁹ eorū.tales si non hn̄t admīstratōnes ⁊ beneficia sunt excōicati.si habēt sunt suspensi.nisi requisiti destiterint infra mēsem.cle.religiosi de dci. Et est episcopal' excōicatio De monachis ⁊ canonicis regularibus non hn̄tib⁹ aliq̄ȝ admīstratōnem qui se cōferūt ad curias p̄ncipū sine licētia suorū p̄latorū.vt dānū aliqd̄ inferāt suis p̄latis aut monasterijs.⁊ q̄ sine licentia arma tenēt infra septa monasterij.est ep̄alis excōicatio per cle.ne.in agro.de sta.mo. De religios vel monialib⁹ ꝓfessis ⁊ cle.in sacr.ordinibus ꝯstitutis.q̄ ꝯtrahūt mrīmonium de facto est excōicatio ep̄alis.cle.eos de cōsan.⁊ affi

De inquisitoribus hereticorū q̄ p̄textu offitij inq̄sitōis

quibuscūqȝ modis illicite pecuniam extorquent. vel scientes bona ecclesiarū ob delicta clericorū fisco ecclie applicant nec pñt absolui nisi q̄bus extorserint plene satisfecerint ō pecunia est excōicatio epal. cle. nolētes de here. De religios̄ q̄ non s̄uant interdictū qd̄ s̄uat sancta mr̄ ecclia romana. vt cle. ex freq̄ntib⁹. de sen. excō. De religios̄. q̄ ꝯfitentibus sibi non faciunt ꝯsciām scientes de decimis soluēdis. tales ab offitio p̄dicatōis sunt suspēsi. donec cō mode possint faciāt eis ꝯsciām. ꝛ si interim p̄dicāt. sunt ex cōicati epali excōicatōe. ꝛ silr̄ de religiosis q̄ dicūt aliqua v̄ba. vt retrahant audientes a solutōe decimarū est epal̄ excōicatio. p̄ cle. cupiētes de penis. De religiosis mē dicantibus q̄ domos ad habitādū l̄ loca de nouo recipent aut de nouo recepta mutarēt. vel alienarēt. c. i. de exces. p̄ la. in cle. De fratribus minorib⁹ q̄ tp̄e interdicti reci piūt ad diuina frēs l̄ sorores de tercio ordine s. Francisci est epalis excōicatio. c. cū de eo. de sen. excō. in clemētinis.

Ingrediētes monasteria monialiū ordinis p̄dicatorū ex̄ casus nccarios. q̄ declarant̄ in ꝯstitutōnibus suis. pn̄ta ad dādū sacr̄m infirmis. ad medēdum eis. ad repandū edifi/ tia. ꝛ hui⁹. nō habita licētia a papa vl̄ a mgr̄o ordinis. vel alio cui fuerit ꝯcessa talis absolutio. vt patȝ in bulla ipsius ordinis. cuius bulle trāssumptū vidi ego Ingrediētes mōasteria monialiū ordinis minorū extra casus nccarios ꝯcessos in ꝯstitutionibus suis sine licētia pape vel ministri ordinis excōicatōem diocesanis res̄uatā incurrūt. put au/ diui a q̄busdā fide dignis Nota q̄ ab excōicatōibus q̄ fiunt ab hōie siue a iudice regulariter non p̄t q̄s absolui nisi a suo excōicatore. l̄ ab hn̄te plenariā iurisdictōem sup̄ eū. vel a sup̄iori suo. nisi in articulo mortis Itē nota q̄ frēs p̄dicatores ꝛ volentes ingredi eorum religionem pn̄t absolui a p̄latis ipius ordinis a sententijs excōicationis su spensiōis ꝛ interdicti latis ab hōie. vel a iure. saltem ab il/ lis quorum absolutio res̄uat̄ ep̄o. De materia omniū supradictarū excōicatōnū tā pontifici summo q̄ȝ ep̄is vni uscuiusqȝ dioces̄ tā a iure q̄ȝ p̄ extrauagantes ꝛ ꝓcessus curie vide plenius ꝛ clarius ac diffusius si vis videre in titulo de cēsuris ecclesiasticis. in tercia p̄te summe. siue compilate p̄ me frēm Anthoninū archiep̄m Florentinū

Et sic est finis olm casuu tam summo pontifici quam episcopis reseruatorum

PRimo notadu est q sunt due spes excoicatois.s.maioris z minoris. Excoicato maior semp est pctm mortale. z talis pmo est sepat a deo. z no pt coicare p aliqua vtilitate anime sue Scdo est sepat a scta eccla.i.a coione z participatione fidelium exceptis his casibus qui supra specificati sunt. Et sunt qnq in quibus ipe excomunicat non pt pticipare q cotinentur in hoc vsu. Si p delict ana thema qs efficiat. Os orare vale coio mesa negat Qui sic intelligutur. Os.i.locutio Orare.i.oro cu alijs in eccla Coio.i.coicatio sacramentoru. Vale.i.salutatio. Mensa i.cibus z pot Excoicatio vo mior aliqn est mortale pctm aliqn veniale. Sz anqz dicatur qn sit mortale l veniale. noto prius q nouem modis ho pt incurrere excoicatone minore Primo qn qs pticipat cu excoicato excoicatione maiori aliquo istoru modoru supi dictoru Scdo qn quis comittit sacrilegiu.sicut q furat in eccla l in ea illicitum qd facit Tertio. quado qs est publicus cocubinari vel fornicator Quarto qn quis acceptat aliqz ecclam a layco z illam sic tenet.vt xxvi.q.ij.c.si qs Quinto qn qs est simoniacus q est ec excoicat excoicatione maiori Sexto fm quosda qn in bello iniusto 9 xpianos exercet qs artem balistaru aut sagittaru Septimo oppressores inopum z pauperu publici pdones. publici vsurarij. meretrices qui oes largo mo loquedo pnt dici excoicati.p qzto taliu oblationes no dnt admitti ad altare sctm dni Octauo illorum quibus denegat ecclesiastica sepultura.sicut sunt illi q moriut in torneametis. qui dato q peitentes moriatur non ponut in cimiterio.silr etia df de illis qui no coicant semel in ano sine necessitate z ca.vt c.ois.de pe. z re. Nono oes publici pctores Oes at casus supdictos poit Inno. Ray. z hosti. z in quolibet pdictoru casuu pt absolue simplex sacdos eps. pterqz forte in simonia z excoitoe maiori In pmo ergo casu.s.in pticipatoe cu excoicatl maiori excoicatione pt homo peccae mortaliter z venialiter Mortaliter tripliciter. Primo qn pticipat in eode crimie ppter q est excoicatus dado 9siliu auxiliu z fauore.rone c pctm 9mittitur Scdo qn pticipat cu excoicato in aliq alio cri-

mine vt dictū est incurrit excōicationē maiorē. sed in scdo mō cadit tm̄ in minori excōicatōe et si mortaliter peccat

Tercio q̄ cōicaret cū excōicato maiori excōicatione in sacramentis puta accipe corp⁹ xp̄i cū eo. l' sacros ordines incurrit excōicatōem minorē. peccat tm̄ mortaliter. In aliis autē casibus supdictis nō peccat quis pticipādo cū excōicatis. nisi p q̄zto aliquis in cōtēptū pcepti et phibitōnis facte audacter cū excōicato. et ad libitū conuersaret. aut in salutādo. vel in comedendo. aut in loq̄ndo sine necessitate aut in orādo l' cōicando Sed nota q̄ sacerdos recipiēs aliquē excōicatū. maiori excōicatōe ad offitiū eccl'e. aut ad sacramenta. aut ad ecclesiasticā sepulturā. nō solū mortaliter peccat. sz subito est suspensus ab admīstratōe et sibi est interdictus introitus eccl'ie quousqз sit absolut⁹. et efficitur quasi irregularis. et si taliter interdictus moriatur non dz poni in cimiterio. nec dz pp̄ter timorē sacerdos desistere q̄n talem excōicatū expellat de ecclesia. q2 non excusat' ratione timoris nisi talis esset timor qui posset cadere in cōstantem virū. tūc enim fm quosdā excusatur ab interdicto Host. autem dicit q̄ beatus erit talis sacerdos si se preparet ad martiriū. Nota igitur quō habuisti q̄ in nouem casibus homo cadit in excomunicationem minorē ratione cuius separatus est ab effectu sacramentorū et quantū ad deum. Nam peccatum mortale animā separat a deo et excōicatus quōcunqз est in mortali peccato. preterquā participādo cum excōicato maiori excomunicatōne in loquendo. salutādo. et orando. cōicando. et comedēdo. in quibus casibus fm. Tho. homo non peccat mortaliter nisi propter contemptū dato q̄ excōicationem incurrat. ideo qui est in peccato mortali quocunqз aliter est excōicatus. etiam quantum ad ecclesiā est separat⁹ ab effectu. i. a gratia et sacramentis. quia nullus qui est in peccato mortali cum sit indispositus pōt consequi gratiā spūs sancti pōt tamen intrare in ecclesiā stare in offitio diuino. et etiā cū aliis in aliis participare. sed nō potest pacē in ecclesia recipe cū pax ipa sit loco cōionis. Sed hec om̄ia plenius habentur in decretis et decretalibus. et in summis ideo cum expedit videre. quere diligentius in ipsis.

Postq̄ȝ ille qui vult confiteri dixit ex se ea que voluit

de peccatis suis. si non dixit sufficienter. qđ q̄si semꝑ acci
dit interrogandus est plene de his q̄ nō dixit ꝓut videbi‑
tur fore expediēs. Si v̄o modicū l' minꝰ dixit potes inter/
rogare ſm ordinē impositū. viȝ pͦ de decē ꝑceptl. postea
de vitijs capitalibꝰ. non āt oēs de oibꝰ. ſȝ de illis q̄ solent
in talibꝰ repiri ⁊ nō solū de istis pctis interrogādi sunt. ſȝ
de omnibus circūstātijs pctōꝝ ꝓut sup̄ satis ostensum est
Nō tñ est necesse de quoliȝ pctō mortali oēs circūstātias
ꝑdictas ꝯfiteri. ſȝ solū illas q̄ trahūt pctm̄ in aliā spēz. que
s. hȝ spetialē deformitatē oppositā alicui ꝑceptoꝝ Sed ⁊
de nūero pctōꝝ mortaliū s. quotiēs mortale pctm̄ ꝯmissū
est in q̄libet pctōꝝ spē diligenter interrogādū est.

Incipit ꝑma ps de mō interrogādi penitentes a cōfes
sore ſm decē ꝑcepta legꝭ. Primū ꝑceptū ꝯtinet tria capi.

Primum.

Unum cole deū Circa hoc ꝑceptū sic potes interro
gare ⁊ primo de votis.

De Uotis.

Uota ſm magistrū s ētētiaꝝ in iiij. di. xviij. q ꝯ vo
tū est testificatio q̄dam ꝓmissionis spontanee q̄
fit deo. de his q̄ dei sunt. ⁊ fieri debȝ vel breuiꝰ:
ſm Tho. Uotū est ꝓmissio deo facta de aliq̄ qđ sit deo
acceptū. ad qđ req̄rūt tria. s. deliberatio volūtatis. ꝑposi/
tum ⁊ ꝓmissio. vltimū oritur ex scđo. ij. ex ꝑmo. Si trans/
gressus est seu obmisit implere aliqđ votū licitū. ⁊ si aduer/
tenter cū possit est semꝑ mortale. ⁊ totiēs quotiēs frangit
Secus si ex obliuione l' q2 non poterat vt infirmꝰ ieiunare
⁊ huiꝰ Si vouit se aliquid mali facturum. vt vindictam
vel maioris boni impeditiuū vt non ingredi religionē hoc
est mortale ⁊ sine aliqua dispensatōe dȝ illud infringere

Si nimis tardauit implere ꝑpter qđ a memoria exci/
dit omnino. l' venit ad statū nō valēdi implē. cū priꝰ potuis‑
set mortale videť Idē qñ dimisit ꝓpositū implēdi. cum
tñ possȝ. alias mora implēdi votū qñ sibi nō ꝑfixit tps nō
videť mortale. nisi mora esset valde nimia. ⁊ nisi ex hoc ei im
mineret piculū nō valēdi implere. vt de voto ingrediendi
religiōem cū tñ nō hr̄et causam legittimā cogentem dila
tionis. tūc eē est mortale Si fecit votū de re licita. vt de
elemosina. ieiunio ⁊ hꝰ. ſȝ ob malū finē. puta vt possit facē

vindictam adulterium ꝛ huiusmodi mortale peccatū est nec tenetur illud implere. Si fecit votū abstinētie ꝛ hꝰ ꝛ dubitat vtrū possit implē ł nō ꝛ sine dispēsatōe ł cōmutatione supioris cū possit faciliter recurrere ad eum. vł ad cōfessorem suū ꝓ ꝯsilio frangit mortale videť. Nota tñ ꝙ viri possunt irritare vota vxorū. s. s bstātie pegrinatōis elemosine. ꝛ accessus ad talē locū. ꝛ maxime votū elemosinarū si non hñt nisi decē absqꝫ alia supiorū dispensatōe ꝛ si fiat tał irritatio eť sine causa rōnabili a viro āmō nō tenetur vxor implere talia vota. Dubiū est de voto hyerosolomitano qꝛ hoc in fauorē fidei emittiť De irritatōe votorū impuberū ꝛ filiorū familias ꝛ religiosorū vide in scō a pte summe ti. vltimo. Si hñs votū castitatł. ł religionē intrādi ꝛ mrimoniū ꝯtraxit mortale est. nō pt ꝯsumere illō absqꝫ mortali pctō. qꝛ adhuc pt illō implere. ꝛ dꝫ añ ꝯsumationem matrimonij. post ꝯsumationē vo reddē teneť debitū etiā interptatiue petenti. Sed exigendo sp pecat mortaliter. vñ ꝯsulendū esset ei petere sup hoc dispensatōez a papa. ſm Guil. posset eť eps dispensare nisi talis esset ꝯtinēs ꝛ obseruās ipm. Si fecit votū stultū ꝛ irrōnabilē. vt ieiunare dñica die. vel nō pectinare caput ł lauare in sabbato ꝛ hmōi mortale non est. sed ꝓhibendꝰ est illud implere.

De voti transgressione.

Et nota ꝙ a transgressiōe votorū pt de iure cōi ꝛ cōsuetudine ꝯfessor absoluere qꝛ nō est de casibꝰ reseruatis. sed de dispensatōe ꝛ cōmutatōe votorū nō pt se intromittere sine spāli ꝯmissione diotesanorū. ł alteriꝰ q̄ possit illam dare. Epi autē in oībus pñt cōmutare ł dispensare. nisi in voto castitatis ł religionis ꝛ tribꝰ votis pegrinatōis s. hierosolomitani. ad sctm̄ Jacobū. ꝛ ad limina aplorū. i. Romam. in quibꝰ votis papa ł summꝰ pñiarius soli dispensant vel cōmutant.

De votis habes in scđa pte summe.

De superstitutionibus. c. ij.

Si fecit ipe ł fieri feť aliqđ malefaciū. seu iuxta vulgare malias in quibꝰ semp fiūt incātatōes occulte ł manifeste. demonū inuocacōes. qđ sp est mortale. ꝛ dignum morte corporali. De Incantatiōibus.

Si fecit vel fieri fecit vel ꝓcurauit aliqꝫ in/ f iij

cantationem cum sacramētalibus ecclesie vt aqua bapti smali vel oleo sctō ꝛ hui⁹ ob sanitatem ł aliā cāꝫ est morta le ꝛ grauissimum.

De Adoratione creaturarum.

Si adorauit aliquā creaturā faciēdo orōem ad eam. vt ad lunā solē ꝛ stellas cū pmo apparēt ꝛ h⁹. est mortale peccatū.

De Diuinationibus.

Si fecit vel fieri fecit aliqꝫ diuinationē ad inueniēdū furta ł ad sciendū occulta. vel futurū. quod sibi cōtingere potest est mortale.

De Arte notoria.

Si didicit artē notoriā. vel vsus est ea ad sciendū aliq̄ vel si vsus est arte nigromātica mortale est. ꝛ si habꝫ librum inducend⁹ est vt eū comburat. al's nō est absoluendus sicut est liber Almadel Sexiforas ꝛ alij libri cōcuburēdi sunt. qꝛ mortale est vti eis.

De constellationibus.

Si ex cōstellationib⁹ vel planetis sub quib⁹ nat⁹ est aliquid indicauit determinate de ꝯuersatōe ei⁹. Idē si ex phisonomia credere. n. hōieꝫ ex facto vel ꝯstellatōe ł ꝯplexiōe cogi ad bonū ł ad malum est hereticum.

De Sortibus.

Si vsus est sortib⁹ diuinatorijs qd̄ est mortale. ex leuitate autē veniale. Si dedit aliqd̄ turpe vxor viro ad comedēdū. ł alteri vt amaret eā ł fecit vł dixit aliqd turpe ad hui⁹ est mortale. interrogādū est quid fuit illud.

De Incantationibus.

Si fecit ł fieri fecit aliqꝫ incātationē ob sanitatē cōsequendā. ꝛ qn̄ hoc fit sciēdo esse ꝓhibitū. est mortale cōiter. qn̄ ṽo ex simplicitate fiēt putādo eē bonas orōes videt̄ veniale. Sꝫ si nollet in futurū abstinē negāda est ei absolutio. qꝛ ex obstinatōe ꝛ malicia videt̄ eē mortale ꝛ interrogādū ē de ṽbis quib⁹ vtūt̄. ꝛ de obſuātijs q̄s addūt

De Breuibus.

Si fecit ł fieri fec. ł vsus ē breuib⁹. q̄ cōit̄ sūt sr̄stitiosa ex ṽb ł carta in q̄ fiūt. ł mō īponēdi ł portādi ł tempe scribēdi. ꝛ inuēta supscriptōe earū īponēdū ē q̄ ꝯburāt. ꝛ si nollēt nō sunt absoluēdi qꝛ tūc ē mortl'e. Si ṽo putabāt talia eē licita tāq̄ꝫ orōes vēiale videt̄.

De Obseruationibus temporum.

Si obseruauit vnam diem magis quam aliam in non incipiendo aliquid tamquam malum. vt dies egiptiaticos. vel diem in qua occurrit decapitatio sancti Io. bap. vel diem ascensionis. in colligendis herbis et huiusmodi veniale videtur. quando ex simplicitate hoc fit siue scribendo aliquid. vel portando ad suspendendum in aliquo loco si simpliciter credit veniale est. Si vero hoc credent animo abstinato. tunc mortale esset talia obseruare. De somnijs.

Si obseruauit somnia fatiens aliquas orationes et obseruationes. et postea ex his que somniat volendo de futuris et occultis iudicare et pronunciare mortale est. alias autem sine obseruatione adiuncta adhibere fidem nimis somnijs peccatum est. et si ex se non sit mortale. tamen periculosum est quia sic diabolus multos decipit. Si ex effusione olei de lucerna vel crasitatione aliquorum auium vel vlulatu canum vel magnitudine et continuitate ventorum et huiusmodi existimauit aliquid mali euenturum quod factum est. Si existimauit mulieres conuerti in cattas vel alia animalia et ire de nocte et sugere sanguinem puerorum et huiusmodi quod est impossibile nisi deo et ideo fatuum est credere. De hac materia diuinationum incantationum et omnium sortitionum vide luce clarius in decretis. xxvj. c. per totum.

De blasphemia multiplici dei et sanctorum. c. iij.

Si blasphemauit deum dicendo eum vix non esse iustum et omnia iniuste disponere et esse acceptatorem personarum. vel non videre que fiunt. vel non curare de actibus hominum vel proditorem. vel sine merito punire et flagellare eum vel non posse istud vel illud facere et huiusmodi. qualibet horum est mortale. cum aduertit quod dicit et intelligit. Si blasphemauit deum vel aliquem sanctum quod proprie dicitur maledictum vt maledictus sit etc. vt fit ex ira semper est mortale. si aduertit ipsa verba.

Secundum preceptum de iuramentis et piurijs. habet. c. ij.

Primum.

Nec iures vana per ipsum. Primo de piurio si iurauit in aliqua curia coram iudice mendatiose mortale est quantumcumque alias habet iustam causam. et qui inducit ad hoc aduertenter vt iudex aduocatus procurator. et huiusmodi mortaliter peccat. Si iurauit etiam extra iuditium in communi sermone quecumque ex causa vel leuitate vel vtilitate vel iocositate. vel qualiscumque modo. non solum ad sancta dei euangelia et per corpus christi et sanctorum. sed etiam per fidem. per deum. si deus me adiuuet per virginem mariam. per crucem per animam suam et huiusmodi. hoc semper est mortale quando aduertit se iurare et falsum dicere et tociens quoties sic iurando aduertit. Si aliquid iurauit pro certo de quo dubitat vtrum sic sit mortale est

ꝛ pcipue iurãdo in iuditio. Si iurauit ꝑpetrare aliq̃d quod est mortale. vt facẽ vindictã nõ dimittere ꝯcubinã. seruaẽ iniusta statuta. tenẽ secretã iniq̃ ꝯiuratões mortaliter peccauit. nec dꝫ illud ſuare. Si iurauit tenere secretum aliq̃d qd̕ est tractatũ in ꝯsilio. vel aliud qd̕ nulli est nociuũ. si aduertenter maĩfestat peccat mortaliter ipſe ꝛ q̃ simulat eũ ad manifestãdũ sciens illud eẽ secretũ. Si iurauit seruaẽ statuta alic⁹ ciuitatis l' vniuersitatis aliqd̕ scienter ex illis transgrediẽdo statutis peccat mortaliter. Si tñ aliqd̕ statutũ est abrogatũ p ꝯtrariã ꝯsuetudinẽ. q2 quotidie p oẽs fit ꝯtrariũ ꝛ diu nõ videt̃ piurus si nõ seruat illud eo q nõ hꝫ vim statuti. di. iiij. §. leges. Si iurauit p aliq̃ modũ opprobriũ p dei mẽbra l' sctõrũ vt faciũt ribaldi mortaliter peccauit. q2 blasphemia reputat̃. xxij. q. i c. si q̃s p capillũ. Si ꝓmisit se aliq̃d facturũ licitũ in honorẽ dei l' aliorũ sctõrum. si nõ intendebat obſuare mortaliter peccauit. Si ãt intendebat obseruaẽ sꝫ veniẽte termino q̃ dꝫ implere nõ ſuat ꝓmissum. cũ tñ posset lꝫ cũ incõmoditate sua peccauit mortaliter. nisi ille cui ꝓmisit añ terminũ relaxet iuramentũ. qd̕ facere p̃t si ꝓmissum in illius vtilitatem tm̃ cedat. nã si in vtilitatẽ aliorũ l' in honorem dei ꝛ sctõrũ nõ p̃t ille relaxare. sꝫ ad epm l' papã ptinꝫ relaxatio l' ꝯmutatio. si ãt nõ p̃t implere excusat̃ a pctõ ꝓ tũc cũ non p̃t. Si q̃s eẽ ꝓmittat cũ iuramẽto se aliquid facturũ qd̕ nõ est alic⁹ importatõis boni l' mali. vt mr̃ de verberãdo filiũ. vl' de bibendo l' nõ ꝛ h⁹ videt̃ venialis iuratio ꝛ piuratio. Si iurauit sine cã rõnabili ꝓ q̃buscũꝫ minimis. dicẽdo eẽ ꝟitatẽ veniale est. nisi facẽt in ꝯtemptũ ꝛ inducẽdus est. vt abstineat ꝓpter piculũ piurij. Si induxit aliquẽ ad iurãdũ q̃ꝫ oĩo credebat fl'm iuraturũ mortalr̃ peccauit. nisi esset iudex hoc faciẽs ex offitio suo ſm iuris ordinem.

De Adiuratione. c. ij.

[A]d iuratõe q̃ est inducere aliquẽ ad aliq̃d faciendũ ob ĩuocatõe alic⁹ rei sacre. ꝛ si ẽ p modũ coactõis intẽdẽs eũ obligaẽ p mõd iuramẽti ad aliq̃d faciẽdũ. vt ad supiores ꝛ alios ĩ q̃b⁹ n̄ hꝫ ptãtẽ ẽ mortl'e. sic adiura⁹ cayphe ꝯ dñm. ad sibi sbditos ꝟo ẽ licita eo casu q̃ licet eis pcipe aliter nõ. ꝛ tũc adiurat⁹ tenet̃ illd̕ facẽ vel dicere a l's esset

mortale sicut transgressio p̄cepti. Si adiurauit p̄latos vel socios l' inferiores p modū de p̄catōis intendēs receducē ad iuramentū ad aliq̄d boni faciendū. nō est malū l' veīale Si leuiter ⁊ sine causa est adiuratus nō faciēs illō non peccat Tho. Si adiurauit demōes p modū p̄cis l' ad fiendum aliq̄d ab eis. vel aliq̄d obtinēdū auxilij est mortale. nisi quis faceret ex familiari consilio sp̄us scti. l' nisi ex quadam simplicitate. querēs ab obsessis a diabolo. s; p mod̄ coactionis l; eos adiurā ne nob noceāt Si adiurauit creaturas irrōnabiles ne diabol' eis vtatur in nr̄m nocumentū l; Si āt vt demon opet in eis mortale est. vt incātatores s̄pentū Si in cātilenis ⁊ turpib' fabul' miscuit deū ⁊ sctōs. ⁊ in narratōib' turpib' ⁊ amatorijs est mortale al's veniale nisi facēt in cōtemptū dei Tertiū p̄ceptū de obseruatione festorum ptinet duo. c.

Primum.

SAbbata sanctifices. Quia q̄ztū ad determiātōnem dierū istud p̄ceptū est de iure positiuo. iō h̄ ānectere p̄t de ieiunijs eccl'e ⁊ auditōe misse. Primo ergo si fecit aliq̄ō māuale op' dieb' dn̄icis ⁊ festiuis. vl' alias p̄ceptis ab ecclesia ex necessitatē. q̄z mortalit̄ peccauit si p notabile spatiū. secus si fueret aliq̄ puncta Si v̄o ex necessitate vi; q̄z hostes expectāt̄ l' veniūt inundationes aq̄ū ⁊ huiusmōi. tūc liceret remouē blada ⁊ suppellectilia ⁊ hmōi. ⁊ debent obs̄uari de vespa in vespam i. de sero ad sero. de conse. di. iij. c. pnūtiandū. ⁊ h reqritur magna prudentia in ꝯsulendo Si vendidit l' emit dieb' festiuis non cōmestibilia de die in diem vt panē vinū caseum carnes ⁊ huiusmōi mortalit̄ peccauit. Si p modū negotiatiōis nō in casu magne necessitat̄. In nūdinis tn̄ ex q° p̄lati eccl'arū tolerāt. si ū īmittūt audiē missā s̄m pe. de pal. vident̄ excusari q̄ mercātur in dieb' festiuis. s. a pctō mortali. Si fieri fecit aliq̄ō p̄dictorū a suis filijs discipulis seruis laborātib' sine necessitate peccat mortalit̄ mandans ⁊ exequēs. Si tn̄ mādās seu mgr̄ l' patron' nō h; necessitatē. sed discipul' ei' l' s̄uus l' rustic' h; necessitatē ita q̄ aliter nō poss; viuē. vel q̄z discipul' nō obedit aliq̄n magistro in his dieb' vendendo l' faciendo aliq̄ō exercitiū ei' artis p aliquo tp̄e. Et nec ille nec ali' de illa arte vult cō/

ducere eū secum ⁊ aliud exercitium nescit facere videt᷑ ipse excusari. Nā si in obsequiū ecclīarū paupcularū aliqn̄ licet aliquid laborare dieb᷒ festiuis s̄m doctores q̄ztomagis licz ꝓ sustentatione vite ei᷒ in necessitate. tuti᷒ tn̄ esset eligere aliq̄z artē si posset. Similiter de scriptorib᷒ ꝓ ꝑtio ⁊ ꝯficientibus instrumēta ⁊ iudicātib᷒ ⁊ faciētib᷒ longas dietas non causa cupiditatis sz necessitatis. q: non bn̄ aliter pōt fieri De barbitonsorib᷒ ⁊ hmōi Medicinalia āt sp licz facere ⁊ medicari ⁊ talia vendē Si p totū diē festū vacauit ludis venationib᷒ aucupijs choreis ⁊ alijs vanitatib᷒ mundi. Freq̄ter. n. in his occurrūt mortalia pctā ⁊ si de ista n̄ sint mortalia. Et etiā mortale pctm̄ dieb᷒ festiuis ꝯmissū sit grauius ptz. ⁊ iō de hui᷒ confitendū est.

De auditione misse dieb᷒ dn̄icis ⁊ festiuis.

SI non audiuit totā missam dieb᷒ illis. sed obmisit. vel ex ꝯtēptu. l᷑ ex cupiditate lucrādi l᷑ cā eūdi ad solatiū vel ad cōniuia. seu ex negligētia l᷑ ignorātia crassa mortaliter peccauit. ⁊ totiens quotiēs dimisit. Idem si audiuit. sed non totā dimittēdo notabilē ptem de conse. di. i. c. missas Secus ṽo est si modicā ptem misse dimisit. Et autē quis audiat in ꝓrochia sua l᷑ alibi missam ꝓpriā de die vel aliā audiendo. l᷑ non intelligēdo ṽba. vel non audiēdo. q2 submisse dr̄ vl᷑ audiat alibi seu a concubinario. l᷑ simoniaco ⁊ huiusmodi. vl᷑ non simoniaco ⁊ cōcubinario. ex q̄ prelati nō ꝓuidēt sup hui᷒. non videtur simplices sollicitandi sed dimittendū ꝯscientijs eorū. vl᷑ talia abūdāt s̄m pe. de pal. ⁊ Guil. durā. Dimittētes ṽo auditōez misse ex infirmitate l᷑ ex tali occupatione q̄z non p̄t dimittē vel seruire infirmo. l᷑ alia iusta causa. puta q: manet in castris excusat᷑

Excusantur etiā puelle q̄ dimittūt᷑ a parentib᷒ domi. nō tn̄ euntes ad choreas. vidue etiā q̄ manēt in domo clause ꝑ menses non excusatur. secus si per dies xv. vl᷑ ꝑ mēsem

De obseruatione ieiuniorum c. ij.

SI quis dimittit ieiunia ecclesie vel quadragesime. q̄tuor temporū. ⁊ vigilias festorū xp̄i ac aplorū ⁊ sctorū post. xxi. ānū peccat mortaliter. nisi hēat causam legittime eum excusantē. l᷑ saltem existimet se hr̄e. puta cū est satis debilis vel videtur sibi esse ꝓpter qd credit nō posse ieiunare sine notabili corꝑis detrimēto. licz s̄m veritatem po

stit. talis non videtur de facili condemnandus de mortali ex quo paratus erat obedire pcepto si credidisset se posse. aliter est mortale. et tociens quotiens dimisit aliquē diem ieiunij. qlibet em̄ dies sub precepto. sed an̄. xxi. annū indu/cēdi sunt iuuenes ad ieiunādū. sȝ ec̄ interrogādū ē de nūero dierū quos dimisit et q̄ de cā. Si vo notabilit̄ āticipauit horā comedendi. puta circa horā terciā sine cā legitti/ma nō est ieiuniū. vn̄ et mortale. hora āt ɔgrua est circa nonam. tardare āt pꝰ nonā nō est vitiū. nisi fiat ex supstitōne Si cū ieiunauit ex statuto eccłie vel ex voto. vł ex iniūctione cōfessoris comedit de sero frustū panis. ł de pluribus fructibꝰ aut cōfectōibus. ł de vno genē tm̄. sȝ in mag quātitate ieiuniū fregit. Si vo aliqd ɔfectōnū sumit in pua quātitate nō soluit ieiuniū. nisi fieret in fraudē ad nutriendum. sed sumēdo aliqd fructuū p modū medicine ne. s. vinum lauet stomachū nō videt̄ esse malū. Potest autē quis in die pluries bibere sumpto prandio. et nō frangit ieiunium nisi fiat in fraudem vt. dictum est Debiles et multū laborantes itinerātes pegrinātes ac nutrientes pauperes et huiusmōi quō et qn̄ a ieiunio excuset̄ vide plenius in summa. Quartū ꝑceptū de honore parentū et hȝ duo. c. Primum.

Habeas in honore parentes quere pmo. Si dixit verba cōtumeliosa. vel oppbriosa parētibꝰ mortalit̄ peccauit. et multomagł si verberauit etiā leuiter Idē si parentes irrisit Si blasphemauit ł maledixit ipis defunctis et viuis. Si nō obediuit eis in licitł ex ɔtemptu mortaliter peccauit. etiā in puis rebꝰ. secꝰ si ex negligētia in rebus non multū ponderis. Si nō ꝓuidit necessitatibꝰ eorum. cū posset mortale est. Si non impleuit legata fctā ab eis ad pias causas. sed multū distulit ꝓpter incōmoditatem. cū tamē posset peccauit mortalit. Si non reuerenter se habuit sed cōtempsit vel dure locutꝰ est. ł ꝓuocauit ad iram vel non supportauit eos. vł diligenter nō ꝓuidit. veniale est.

De gubernatione familie. c. ij.

Si nō ꝓuidit magnis neccītatibꝰ victus et vestitꝰ filiorū

vroris seruorum cum possz ex auaritia vel crudelitate mortale est. Item si pp̄ter hoc illegittimos filios misit ad hospitale vł suos q̄ sibi bn̄ fuiert Si nō adhibuit diligētiā ad hoc vt boni essent. ⁊ mādata dei ⁊ ecclesie obseruarēt. vt de ꝯfessiōe. cōmuniōe. auditōne misse de honestate. ⁊ hꝰ. ⁊ si notabile in hoc cōmisit negligētiam. nō curando ł nō corrigēdo mortale est vł veniale graue Si dixit vxori v̄ba ꝯtumeliosa vocando scortum ⁊ hꝰ. ł verberauit aspere sine causa rōnabili. sȝ ex iniuria mortale est. secꝰ si alias ei dura ⁊ aspa verba loquit̄ Si vxor ꝯtendit cum viro in licitꝭ rebus nolens obedire ex hoc, puocans eum ad plasphemādū deū ł sctos ł ad aliō grāde incōueniēs mortale. si est occasio data ad hoc Si vir pmittit vxorem facere vanitates aut ornatꝰ ł tripudiatꝰ ⁊ hꝰ. ⁊ alia multū prouocantia ad lasciuiā mortale videt̄. si vero nō videt̄ multꝰ excessus veniale Mater q̄ mittit filias ad choreas ⁊ alias mūdi vanitates. ⁊ nō ducit ad missam ꝯfessionē cōmunionē peccat mortaliter ⁊ nō videt̄ posse excusari a mortali Si dn̄s vel dn̄a nō puidit nccitatibus corpalibꝰ suorū ⁊ ancillarū ⁊ infirmos mittit ad hospitale ⁊ nō curat de necessitate eorū ł nō dat eis abilitatē ad ꝯfitendum cōmunicādum audiendum missam cū possit. vel faciat in festis laborare. mortale est in quolibȝ horū Si nimis dure vel nimis remisse alias se habuit in gubernatione familie in quo oēs delinquūt ec̄ pfecti cōiter veniale est. di. xxv. c. q̄ł.

Quintū p̄ceptū de Homicidio. c. vnum

Non occisor eris. ⁊ primo quere. Si occidit extra ordinem iuris aliquē volūtarie. ł p̄ter intentōem a casu dando opam rei illicite. vt in ludo noxio. vt ad saxa vel etc̄ rei licite. sȝ nō adhibendo debitā diligētiā vt pūtiendo regulas de tecto mortale est. ⁊ casus epis reseruatus Item si ex necessitate euitabili ⁊ etiā ineuitabili. ad quā puenit ex culpa. puta qr adulter est inuentus a viro mulierꝭ adultere q̄ vt mortem euaderet eum occidit. interrogandum est de causa homicidij. Si iudex occidit aliquē innocentē sm iura. ł aliquē nocētem sȝ p̄ter ordinē iuris. ł sm pcessum ordinariū sȝ non hn̄s legittimū dn̄m ł vel hn̄s ptātem sȝ non ex iustitia. sȝ ex vindicta. ł auaritiā ł crudelitate. ⁊ est casus episcopalis. nisi in vltimo puncto. Si mulier.

Quintum praeceptum De Homicidio.

grauida quesiuit aborsum per medicinas vel labores vl' p aliū modū. etiā si nō sequatur effectus est mortale in ea. et in quocūq; cōsulente et opante ad hoc. nō tñ est casus episcopalis. Si vo sequitur effect⁹ et puerperiū erat formatū in vtero. homicidiū est in ea et coopante et ɔsulente vñ casus epalis est. In aliquib⁹ ec locis si nō seqtur effectus p synodales ɔstitutōes est epalis et alicubi est excōicatio. Si occidit mater filiū l' filiā sponte ad occultādū crimen suū grauissimū est. et multo plus si non baptizatū.
Si pater filia vel frater sororem fornicātē. si vir vxorē. si vxor virū ,ppter odiū l' amorem ad aliq3 aliū. si filius patrē vel matrē ex ira l' auaricia. vel fratrē frater gūissima sunt et digna mag̃ pñia et epo reseruata. Et nota q epi solēt cōit eos mittere q̃ ire pñt p casu homicidij ad pñiarios curie ad terrorē incutiēdū. Si tñ nolunt pñt absoluē tales p se l' per alios iō pape nō reseruat⁹. Si mater vel nutrix suffocat filiū vl' filiā quē tenet iuxta se in aduertēter opprimēs ei mortale est ,ppter negligentiā et est epalis. Si mlr grauida pter intētōem abortit. si ɔmisisse ibi notabilē negligētiā. puta q: nīs saltauit l' q: nīs inordinate laborauit. l' ,ppt inordinatas lasciuias nō eēt absq; pctō mortali Idē in viro l' alio pcutiēte eā vñ hoc sequit. sec⁹ vo si nō esse3 in cā
Si quis ec nō occidit tñ inutilat aliqd mēbrū l' reddit inutile. aliter extra ordinē iuris vel vulnerat l' alias pcutit aliq3 ex iniuria peccat mortaliter. Itē si iniuste incarcerat vel tenet p violentiā ne liber possit abire nisi faceret p pūctum temporis ad impediēdū malū ei⁹. Si clericū hñtē tantū primā tonsurā est excōicatus. Si quis vbo l' mandato. s. mandādo ɔsuadendo ɔsulendo ratificando vl' incitando. coopatur aliqd pdictorū vel mortem l' corpalem lesionem peccat mortaliter etiā si non sequat effect⁹. Sed si sequitur effectus graui⁹ est et si pcussit. vl' hmōi incarceratus esset cleric⁹ vel religiosus in quolib3 pdictorū casuū percutiens vel includēs est excōicatus. nisi esset platus ei⁹ qui hec faceret causa correctōnis. Et vbi in pdictis. s. mādato consilio cooperatōe l' facto si eēt enormis iniuria facta clerico vel religioso non pt absolui citra sedē aplicam vel legatum vel summū pñiariū. Secus vo si non esset enormis iniuria. De huiusmodi materia habes

diffuse in tercia pte summe. Enormis iniuria dicitur quā
do ad mutilationē membri seu effusionē sanguinis magꝫ
s. per vuln⁹ illatū ꝓcessum fuerit. Aut si in epm. vł in abba
tem ꝓpriū manus violētia iniecta sit. vt. c. cū illorū. de sen
excō. Aut em̄ dicitur enormis arbitrio boni viri ex circum
stātijs locorū tpm psōarū. vt insti. de iure naturali. § atrox
Vel si est facta religioso. q2 nō absoluitur talis citra sedē
apostolicā ł legatū ei⁹. vel ei⁹ summū pniariū. secus vo est
si nō essꝫ enormis. Si qs interfecerit. ł mādauerit. ł fecerit
interfici aliqꝫ xpianū p assassinos. et si non sequat effect⁹
est excōicatus ꝛ depositus omni gradu ordine ꝛ digtate
seculari. vł ecclesiastica. siłiter receptor ꝛ defensor hui⁹ assa
ssinorū. c. p humani. de homi. li. vi. Dicunt assassini quidā
heretici. vide de hoc in. iij. pte sum. ti. xxv. Si qs deside
rat mortem alterius deliberata rōne. in malū alteri⁹. siue
ex odio siue inuidia siue ex auaricia vt habeat eius bona.
vel ex luxuria vt aliā accipiat. vel ex supbia vt in platione
succedat. vel ex accidia. ne habeat causam gubernādi eum
vel vt sit magis liber. ꝛ nō hēat corripientē in quolibꝫ ho
rum est mortale. secus aūt si hoc desiderat ne ipemet vel
ille deū ampli⁹ offendēt. ł ne peior efficētur. aut ne bonis
personis vel ecclesie dei noceat sicut tyrāni. Si vo qs
ex impatiētia ꝛ ira pcutit seipm iniuriose peccat mortali
ter. ꝛ si clericus sit excommunicat⁹. secus si ex zelo deuoti
onis ad repmendā carnē vel tēptationes. non tū licet ab
scindere aliqḋ membrū alias peccaret mortaliter ꝛ effice
retur irregularis. ꝛ si esset clericus eēt excōicat⁹. Si oc
cidisset ł vulnerasset aliquē in loco sacro esset sacrilegiū ꝛ
ecclesia violata. Si p violentiā etiā si sit offitialis edux
erit malefactorē ł debitorē de loco sacro vł fecerit capi eū
peccauit mortaliter. Si fecit vel fieri fec torniamētū
vel aliud spectaculū vbi fit piculū vite mortale pctm̄ est.

Sextū pceptū de luxuria actuali ꝛ spēbus eius. c. vnū.

Non mechaberis. Luxuria actual que ꝯmittit extra
matrimoniū. sp est mortale pctm̄ in omnib⁹ spēb⁹ su
is. que oēs h ponūt. q2 distincte oportet eas cōfiteri. vel
interrogare ꝯfitentes si a seipis non dicūt nullo mō. tamē
necesse est interrogare de his oībus nisi necessitas cogat
ne quis adiscat qḋ nescit. sꝫ ꝓut ꝯuenit psonis q ꝯfitētur

z cum habetur vltima spēs non est vltra descendendum ad alias pticulares circūstātias nō necessarias. z cauto z honesto mō interrogādū est. Si cognouit solut⁹ solutā que dr fornicatio. z si est meretrix l' serua sua vel alterius l' vidua. z ec̄ si tales induxit ad pctm̄. Si tenuit ꝯcubinā z quāto tpe qꝛ vltra fornicatōez est ibi scādalū ꝓximorū qꝛ publicū. licȝ sit fornicatō. Si ꝟginē deflorauit ex̄ matrimoniū qḋ dr̄ stuprū. z si seduxit eā ꝓmittēdo ducere in vxorem cogēd⁹ est in foro cōscie. vel ducē eā in vxorē sibi. vel eam dotare si pt. z iniuriat⁹ est pntibus eiusdē. si hoc nesciret. Si ipe solut⁹ ꝯgnouit vxorē alteri⁹. l' ipe vxoratus cognouit solutā qḋ dr̄ adulteriū. z est duplex qn̄ vterꝫ est ꝯiugatus. Si intulit violentiā alicui qḋ dr raptus. z si cōtra volūtatē pntū. grauí⁹ est. Si nupte vel ꝟgini vel moniali grauissimū est. Si ꝯgnouit ꝯsanguineā suā. vel cōsanguineā vxoris sue vsq ad q̄rtum gdū ꝯsanguinitatis vel affinitatꝪ. z dr incestus. Idē de muliere q ꝑmittit se ꝯgnosci a ꝯsanguineo viri sui. Si cū moniali scelus est opatus. l' cū hn̄te ꝓfessionē castitatꝪ z dr̄ sacrilegiū. Idē si mlier cū religioso clerico ꝑlato ordinario. z huiusmodi.

Si cognouit cōmatrem vel quā tenuit ad baptismū filiam spiritualē vel chrisma. vel quā audiuit in cōfessione. z dicitur incestus vel sacrilegium. Idē de muliere que cum compatre se miscuit volūtarie. Si per semetipm vigilans z voluntarius se polluit. z dicit̄ mollicies siue manibus ꝓpriis l' aliis modis. de modo non est interrogādum.

Si cum masculis opatus est turditudinē. vl' femina cū femina. l' vir cū muliere ex̄ vas debitū. z dr̄ vitiū sodomiticū. Si cū brutꝪ opatus est nephas. z cū quibus. z dicitur vitiū bestialitatis. Si diebus festiuis aliquod horū operatus est. quia grauius est secundum aliquos vero necesse est confiteri huius circumstātiam. quia mutat spetiē peccati. Si in ecclesia vel in loco sacro aliquod predictorum cōmisit. quia dicitur sacrilegium z per hoc violat̄ ecclesia. z si istud esset manifestum esset recōsiliāda ecc̄lia

De peccatis vero qui cōmittuntur in coniugio scilicꝫ tactib⁹ z actib⁹ inhonestis z oscul' ac verb̄ z hui⁹. dicet̄ in c. de luxuria. Nota tn̄ ꝙ de iure cōi pctā luxurie nō sunt reſuata epis. n⁹ ꝓ aliq̄ illorū ē lata sn̄ia excōicatōis a iure

sed cōiter per synodales constitutiones episcoporum ali/
quos ex dictis casib⁹ sibi magis reseruāt. vt incestū sacrile
gium. s. cū monialib⁹ aliqui vō epi vitiū bestialitatis aliq̄
eē vitiū sodomiticū ⁊ quedā alia in q̄bus lata est sentētia
excōicationis p sinodales ɔstitutōes. Et iō quere in diote
sibus in quib⁹ audis confessiones.

Nonū p̄ceptū de luxuria mētali ⁊ eius spēbus. c. i.

Et nota q̄ cogitatōes ɔmittēdi aliq̄ō pctm̄ luxurie.
que sunt cū cōsensu rōis semp sunt pctā mortalia ⁊ ɔ̄
hoc p̄ceptū. Nō desiderabis vxorem ,pximi tui. ⁊ sunt
diuersarū spērū. sicut sunt opa carnalia. liʒ nō ita grauia
mortalia sicut op⁹ exterius ɔmissum. ⁊ cū dicit penitēs se
habuisse cogitatōes quib⁹ ex rōne cōsensit. interroget con
fessor erga q̄s psonas ⁊ cū quib⁹ habuerit. q̄r si erga ɔiuga
tam est adulteriū. Si ad soluta ⁊ ip̄e sit solut⁹ est fornicatō
Si cū consanguinea est incestus. Si cū masculo est
sodomiticū. Si cū v̄gine extra m̄rimoniū est stuprū.
Si cū religiosa est sacrilegiū. Si p violentiā est raptus.
Interrogādū eē est quotiēs habuit hui⁹ cogitatōes ad ali
quā q̄r tociēs peccauit mortalit̄. Si p interualla tpm h⁹
fecit. viʒ rōne desiderat fornicari cū aliq̄. postea vō se occu
pat in aliquo negotio l' cogitat de gubernatōe dom⁹ ⁊ hu
ius. ⁊ exinde iterū deliberat fornicari peccat denuo morta
liter et' deinceps. Sed si cōtinue versat̄ in tali cogitati
one p horas. vnū tm̄ pctm̄ est. sed tāto graui⁹ quāto diuti⁹
pseuerat cogitādo. Itē si mutat cogitatōnes de vna pso
na ad aliā. l' ad diuersam spēm cū eadē persona deliberās
per se de q̄libet semp de nouo peccat mortalit̄. Vn̄ si cē/
tum mulieres videret vnā post aliā. ⁊ ad q̄libet spālit̄ ani
mū determinat. cētū mortalia ɔmittit. sec⁹ si vna cogitati
one hoc appetit. q̄r vnū est hn̄s deformitatē tot pctōꝝ.
Interrogādū est si diebus festiuis discurrit p ecclias ,pcā/
do muliēs. ⁊ si philocaptus ex aliq̄ secut⁹ est eā ⁊ q̄ɜto tpe
q̄ō dr̄ de viro idē dicēdū est de muliere erga virū. Delec
tatione morosa in cogitatōe supdictū est infra in. c. de lux
uria. Si mulier cōtēptat̄ hr̄e amatores ⁊ cū ppendit ali\
quem l' aliquos ,pcari vl' eā amare carnalit̄. ponit se ad fe
nestrā l' vadit p aliq̄ɜ locū vt videatur ab eo. l' pōit se in ec
clesia. vel alio loco publico. vbi discurrūt iuuenes ad pro/

candum mortale est. etiam si non appetat peccare cum ta libus. q2 occasiōem ruine pstat. ex̄ de in iurijs z dā. da c. si.

Septimum preceptum de Furto non faciendo. z de vsura que diuersis modis fit. Et h3 octo ca.

Furtum nō facies De Usurpatione rei aliene que in hoc pcepto phibet. nota q2 in oīb9 infrascriptis spetiebus est mortale pctm̄. z tenet ad restitutionē ei a quo res capta est Qð si ille ignorat vel nō inuenit paupibus erogāda est. z nō solū q̄ accipit s3 etiā heres ei9 si tn̄ de bonis ei9 ad eū puenit. c. michael extra de vsuris

Circa Usuram quere primo.

Si mutuauit pecuniā nūeratā l' aliq̄d eorū que vsu cōsumunt. vt frumtū vinū z oleū z hmōi intentōne aliq̄d recipiēdi vltra suū capitale. z illud pl9 qð accepit tenetur restituere Si mutuauit sup pign9 rei mobil' puta vestis equi z hmōi. vel immobil'. vt dom9 agri z hmōi. z interim accipit vsufructū pignoris. dum alius tenuit pecuniā suā3 vsura est Excipitur tn̄ casus q̄n gener accipit possessionē in pignus a socero suo. quousq3 dat sibi dotē. z sustinet onera mr̄imonij nutriēdo vxorē suā. ex̄. de vsur' c. salubriter Si posuit pecuniā penes mercatorē vel artificē cū intētōe aliq̄d pcipiēdi vtilitat' l3 nō fiat pactū de hoc. sed ponit in discretōe ei9 volēs in oīni casu capitale suū saluū vsura est. s3 si vult ita pticipare de anno. sicut de lucro. tūc l3 ec̄ cū pacto. z hoc solēt ec̄ offendere mlīēs de dotibus suis. z dn̄r vulgariter deposita s3 est vsura. c. plerisq3. xiiij. q. iij. in tex. z glo.

De Soccedis animaliū

Si in soccedis animaliū pecorū boū. z h9. ita pacti scil' vt capitale sit saluū est vsura. s3 si nō est saluū s3 nimis grauat vna ps nō est vsura s3 iniustitia Si in emptōe fructuū terre vel aliarū rerū ex eo q2 an̄ p aliquos menses q̄3 recipet fruct9. vel alias res soluit p̄ciū. z ppter h° emit nimis iusto p̄tio. vt si valebat decē emit p nouē. vsura est. Secus si faceret hoc. q2 verisilr p̄t etiā min9 valere q̄3 illud qð soluit v3 octo.

De Uenditōe ad terminū.

Si vendidit ad credentiā seu terminū pannos laneos lineos de serico. vel alia q̄cūq3 maiori p̄cio q̄3 ad contātos. q2 si vendidit sic plus iusto p̄cio rōe dilatōis vsura ē Si vo nō vendidit plus iusto p̄cio s3 nō vult facē

ita bonum forum ei sicut illi qui dat pecuniam numera/
tam sibi nõ est vsura Z. ho. ⁊ extra de vsuris. c. nauiganti.
⁊. c. in ciuitate tua De Cambijs

Si fecit cambia minuta. puta de vno florẽo aureo ad monetã. vel ecõuerso accipiẽdo aliq̃d ꝫm ɔmũem cursum nõ est illicitũ Si fecit cãbia realia ꝑ lr̃as de loco ad locũ ⁊ nõ ficta. est licitũ moderatũ lucrũ Si fecit cãbia q̃ vulgariter dn̄r sicca. vt ꝑ venetos a libre de grossi vsura est. q꜡ realiter sibi est mutuũ ꝫ sub spe lucri hec frequẽtantur florentie Si tutor ł curator pupillorũ. ł ꝓcurator ⁊ factor cuiuscũq꜡ pecuniã pupillorũ ł pẽonorũ dedit ad vsurã inutilitatẽ illorũ vltra pctm̄ mortale conmissum in casu quo illi nolint ł nequeãt restituẽ. q꜡ illi q̃ habuerĩt vtilitatẽ principaliter tenenẽ. ꝫ nõ restituẽtibꝰ ilł tenet ꝓcurator tutor ⁊ curator ⁊ huiꝰ Si q̃s emit agrũ ł domũ multo maiori ꝑcio q̃ꝫ valeat intẽdẽs q꜡ vẽditor reemat ab eo deducẽs hoc. in pactũ ⁊ ip̃e interim fructꝰ recipiat vsura paliata est D mutantibus sub spe

Si q̃s ꝓpter pecuniã mutuatam aliq̃n petit. vel sperat principaliter hr̃e ab eo aliq̃d obsequm vł vtilitatẽ q̃ ꝑcio possit estimari. vt opa laboratorũ ł bouũ ad colendũ terras. vel mutuatõem iumtorũ. ł aliq̃d donũ. ł vt ꝓcuret ei officiũ ł bñficiũ ecclesiasticũ ł sclare. ł q꜡ det sibi ꝓpter hoc plus de fructibus terre eiꝰ q̃ꝫ colit vsura est Et q̃n ꝓpter hoc nõ ab eo cui mutuauit. ꝫ ab alio vt a dn̄o ł a cõitate recipit vtilitatẽ. exinde dꝫ illud paupibꝰ erogare

De Accipientibus ad vsuram.

Si q̃s accipit mutuo ad vsurã nõ ad ꝓuidẽdũ sue necessitati ꝫ vt det ipse ad vsurã. vel ludat. vel alias male vtaẽ peccat mortaliter Idẽ si eũ inducit q̃ alias nõ erat feneraturꝰ Pe. de pal. in pa. iiij.

De Facientibus statuta in fauorẽ vsurariorum

Si fieret statutũ in aliq̃ ciuitate ł castro vł loco q꜡ vsure soluanẽ. vel q꜡ solute nõ possint repeti. aut repetite nõ debeãt restitui. excõicati sunt q̃ faciũt h꜡ statuta. ⁊ q̃ iudicãt ꝫm ip̃a Vñ illi q̃ faciunt capitula cũ iudeis. vt dn̄i ⁊ ɔmũitates ɔtinẽtia q꜡ possint feuerari. vel q꜡ nõ possint repeti in iuditio vsure extorte ab eis ⁊ huiꝰ videnẽ incidẽ in hãc excõicatõem. dn̄i xo q̃ hoc faciunt ⁊ ciues q̃ hoc ɔsu/

lõt.ex̃ de vsurꝭ clemẽtina.ex gui. Capitu.ij.

De emptõe vero denarioꝝ mõtis vt florentie.vel im pstitorũ vt venetijs l' locorũ vt ianue.qꝛ aliq̄ ponunt ꝯtractũ esse vsurariũ.alij xo nõ.s.ꝯriũ tenentes.iõ nemini ꝯsulas vt faciat ꝯtractũ.factũ xo si potes inducẽ vt post mortẽ ipsius l' vni' alteri' finiat vel satisfaciat cõitati. vel det paupibus bonũ erit Si xo nõ vult adherẽs opiniõi ꝯtrarie nõ facile ꝯdẽnes.qꝛ in h' fm doctores nõ est pcipitãda sententia.de his ꝛ alijs supradictꝭ hẽs in.ij. pte summe ti.ij.de vsuris

De Fraudulentia q̄ multꝭ modis ꝯmittit̃ c.iij.

De fraudulentia q̄ fit.vel in rei suba. vendẽdo vnã rẽ p alia.vt vinũ limphatũ p puro carnes pecudinas p castratꝭ.cera ꝛ aromata cũ alijs mixturis vel in q̄ntitate dãdo mẽsuras ꝛ põdera diminuta.puta vncias nouẽ p libra.vel in q̄litate vt rẽ prauã p bona.vt pãnũ ferrũ coriũ aromata aĩalia defectuosa fructus ꝛ hui'.ꝛ in his si notabiliter dãnificauit pximũ.peccauit mortaliter.ꝛ tenet̃ ad restitutõem Si parũ l' pl' intẽdẽs venial'r.ꝛ paupib' eroget̃ Si vendidit rẽ aliq̃ multo maiori pcio q̃ʒ valebat fm ꝯẽm estimatõem illi' tpis aduertenter peccauit mortaliter.ꝛ tenet̃ ad restitutõem si pxim' notabil'r ledit̃ sec' si parũ Idẽ si emit minori pcio q̃ʒ valeat ex ignorãtia vẽditoris. Si fraudauit iustas gabellas ꝛ pedagia tenet̃ cõitati restituẽ.si multũ l' ec parũ ʒ tñ intẽdẽs multũ mortale est Dñi q̄ grauãt subditos in collectis iniustꝭ tenẽtur ad restitutõem ꝛ q̄ distribuũt ꝑstãtias sciẽtes g̃uãtes aliquẽ vltra debitũ tenent̃ p dãnis.ꝛ de hoc hẽs in.iij.pte c.ij.

De Falsificatõe c.iiij.

Si q̄s falsificauit aliq̄d instrumẽtũ vel falso scienter vtitur vltra mortale tenet̃ ad oẽ dãnũ q̄d iñ sequit̃. Si q̄s falsificauit lr̃as papales l' falsificatꝭ scient̃ vtit̃ est excõicat'.cui' absolutio pape reseruat̃ Si q̄s ex falsa causa suggesta q̄ expssa nõ obtinuiss; bñfitiũ q̄d recepit.lʒ nõ sit excõicatus.tñ tenet̃ ad restitutõem ei' q' sic recepit seu ad renũciatõem bñficij l' reassig̃tõem ꝛ hui' Si q̄s falsificauit mõetas vltra pctm̃ tenet̃ ad restitutõeʒ Jõ si falsis scient̃ vtit̃ ꝛ ec ip̃e q̄ in h' fuit decept' Si q̄s falsat mẽsuras l' põdera ciuitatꝭ l' cõitatꝭ.l' falsis scient̃ vtit̃ vltra mortale tenet̃

ad restitutionem ꝛ omniū damnoꝛū inde sequentium. Si quis falsat lr̃as ꝓlatoꝛum. vl̕ sigilla l̕ alioꝛum. vltra moꝛtale tenetur ad satisfactionem omnium damnoꝛum inde seq̄ntium Idem de falsificāte libꝛos vel alias scripturas in dānū alioꝛū. Et nota ꝙ ꝯtra falsificātes instrumēta vel ꝯstitutiones ꝑ sinodales lr̃as l̕ alia in aliq̄bꝰ locꝫ lata est sn̄ia excōicatōis

Excōicatio papalis

Si q̄s in bullis papalibꝰ apponit. vl̕ remouet vnā lr̃am vel pūctū. ſm̄ Hosti. est excōicatꝰ excōicatōe papali q̄ fit in curia nā in iure cōi nō hētur. ꝛ hoc si bulle hn̄t vigorē. nā si expirassꝫ earū valoꝛ. puta q꞉ erat gr̃a ad tps̕ ꝛ expirassꝫ si totū raderet̃ nō incurreret q̄s excōiatōem. nec in aliquā penā. Ricar.

Ca. v. de iniustitia q̄ fit in iuditio

De iniustitia vō q̄ fit in iudicibꝰ assessoꝛis aduocatꝫ ꝓcuratoꝛibꝰ ꝛ notarijs. ꝛ de q̄bꝰ dn̄t interrogari dicet̃ Infra Si officialˀ q̄cūq꜠ dat iniustā sn̄iām scient̃ l̕ ex ignorātia crassa ꝛ supina tenet̃ ꝑti lese ad satisfactōem oīs dāni. nisi satisfaciat ille ꝓ quo est lata sn̄ia. ꝛ sil̕r assessoꝛ l̕ aliꝰ q̄ ad hᵒ coopat̃. ꝛ peccāt oēs moꝛtal̕r aduocatus ꝛ ꝓcuratoꝛ q̄ scient̃ defendit iniustā cām Si obtineāt sil̕r tenent̃ ꝑti lese ad satisfactōem insolidū Si nō satisfaciat clietulꝰ Idē si ꝑdidit iustā cām ex ignoꝛātia crassa l̕ negligētia. Accusatoꝛ ꝛ testꝫ sciēter ꝓcedētes ꝯ aliquē falso. tenet̃ de oī dāno ipsi accusato. ꝛ peccāt moꝛtalit̃

De furto. c. vj

Si q̄s rē aliquā occulte inuito dn̄o. nō solū abstulit ab extraneo. sꝫ eē filiꝰ ꝑntibꝰ. vxoꝛ viro. fuus dn̄o. discipulꝰ mgr̃o. sociꝰ socio. ꝯsangnēꝰ ꝯsangneo furtū est Si est q̄d notabile dānū vn̄ ꝛ moꝛtale ꝛ tenet̃ ad restitutōm Secꝰ si q̄d minimū. vt aliq̄s fructꝰ. ꝛ q̄trinū ꝛ hmōi Si rē mutuatā retinuit. l̕ aliā rē alteriꝰ veniētē ad manꝰ eiꝰ nō restituit furtū fecit. nisi ille tātundē hr̃et de suo certitudinaliter q̄ō nō vult restitué Si inuēta q̄ nō hn̄t ꝓ derelicto nō restituit sꝫ sibi retinuit, Et si pꝰ inq̄sitōem nō repit̃ cᵘ sunt inuēta dꝫ paupibꝰ erogare. alias essꝫ pctm̄ moꝛtale. nisi ipsi vt indigēti darent̃ De thesaurꝫ inuētꝫ multū stat̃ ꝯsuetudini Si vsus est pignoꝛe ad sui vtilitatē ꝯ dn̄i rei voluntatē Si vsus est re cōmendata ad aliū vsum q̄ꝫ fuerat cōmodata. vel re deposita sine licētia deponētis nisi ꝓsumat dn̄m rei esse contentum tenetur hmōi de illa vtilitate.

Si religiosus dedit de bonis monasterij sine licētia su/
periorū habita vel p̄sumpta. Idem si aliquid occulte re
cipit vel retinet q̄d est mortale ⁊ ꝓprietari⁹. Si p̄latus
expendit bona eccl'ie in turpes vsus deputata reparationi
eccl'e vl' paupib⁹ vel bona monasteriorū peccat mortaliter
Si aliq̄s recipit a religios' aliq̄d sine cā rōnabili. vl' pro
turpitudīe. l' lucri acquisitōe. vel cā amicitie ⁊ parētele sine
aliqua indigentia.

De sacrilegio quod cōmittit' circa res sacras. c. vij.

DE sacrilegio q̄d ē c̄ca res sacras. Si imposuit l' dedit
sup h̄oc ꝯsiliū. vt imponerēt collecte cleric'. siue eccle
siasticis p̄sonis nō habita licētia romano pōtifice. ⁊ si secu
tus est effect⁹ vltra mortale tenet' ad restitutōe3. ⁊ nisi p⁹
admōitōnē desistat est excōicat⁹. Si fecit l' fieri fecit sta
tuta ꝯtra libertatē ecclesiasticā. l' cōsuluit fieri vltra mor/
tale tenet' de dānis factis estq3 excōicat⁹ ip̄e necnō scrip/
tores ⁊ iudicātes s'm ea Si vsurpauit patronatū de no/
uo alic⁹ eccl'e vacātl' vel mōasterij. l' locorū piorū. l' bona ip/
sorū locorū vacātiū est excōicat. Si abstulit res sacras l' ca
lices ⁊ parāmēta de loco sacro. a' rē sacrā de loco nō sacro ⁊
furās in eccl'ia res nō sacras. Si effregit locū sacrū vl' por
tas eccl'ie vel locū religiosū. l' portas ꝯuētus vltra pctm̄ ⁊
obligationē ad restitutōe3 tenet' de iniuria ⁊ ō dāno. ⁊ est
excōicat⁹. ⁊ añ denūtiatōe3 p̄t absolui a diotesano. Post
denūtiatōnē ꝑo solū a papa l' p̄niario. c. cōquesti. ex' de sen
excō. Si fecit incendiū studiose in loco sacro l' religioso.
idē iudiciū est sicut de effractore. vt. d. c. ꝑuenit. Incēdiarij
ā't aliorū locorū de iure cōi nō sunt excōicati. In aliq̄b⁹ ā't
locis sic ꝑ synodales cōstitutōes. Si legata facta ecclesijs
vl' alijs pijs locl' aut pauperib⁹ nō soluit integre. ⁊ si nimis
differt peccat mortalit' nisi impossibilitas eū excuset. ⁊ ali
cubi est excōicatio synodal'. Si cleric⁹ recipit bn̄ficiū simo
niace vltra vitiū simonie oēs fruct⁹ illi⁹ bn̄ficij furtiue acci
pit ⁊ tenetur ad restitutōe3. Si p̄latus eccl'e ex dolo vel
lata culpa admittit bōa eccl'e tenet' ad restitōe3. Si non
dedit layc⁹ decimas vbi ꝯsuetū est dare tētur ad restitutio
nem

De rapina violenta. c. viij.

RApina est qñ res iniuste aufertur ꝑ violentiā. Si rē
alterius rapit vltra mortale ⁊ restitutōe3 ad q̄3 tene

tur. debet etiam petere veniam si cõmode potest de iniu/ria violenter illata. Si qs est pirrata pdãs in mari quos/cunqȝ indrñter vltra mortale, ꝛ restitutõeȝ ad qȝ tenetur. est excõicat⁹ papali excõicatione. vt ptȝ p ꝓcessũ q fit an/nuatim in curia ꝯtra hmõi. sec⁹ ꝯo est de illis q faciũt hoc ꝑcise ꝯtra illos cũ qbus hñt bellũ. Si qs est depdat⁹ ro/mipetas l' euntes l' redeũtes ab vrbe rome l' depdatus est portãtes necessaria ad vsum curie est excõicat⁹ a papa. Si in bello iniusto depdat⁹ eit ec inimicos vltra mortale ꝛ restitutõnem nõ dȝ absolui. nisi disponat in illo ꝛ in oĩ alio iniusto nũqȝ se repire. Si in bello iusto abstulit ab inimicis sicut faciũt stipendarij l' ab eccl'ijs inimicorũ tenet re stituere. Si inuasit hostiliter. l' discurrit p terras ecclie vltra pctm̃. ꝛ restitutõeȝ est excõicat⁹ excõicatõe papali p ꝓcessum curie ãnualẽ. Nota ꝙ oẽs dãtes ꝯsiliũ ad aggre diẽdũ siue sumẽdũ aliqd bellũ iniustũ sine quorũ ꝯsilio nõ fuisset factũ l' fieri nõ poterat tenetur insolidũ de oib⁹ dã/nis inde secutis. hec Ray. ꝛ alij Si pticipauit in crimĩe rapine l' furti l' alteri⁹ iniuste dãnificatõis in aliq infrascrip torũ modorũ. q ꝯtinent in his ꝟsib⁹. Iussio ꝯsiliũ ꝯsensus palpa recursus. Participãs mut⁹ nõ obstãs nõ mãifestãs. tenet insolidũ. i. in totũ de omni dãno secuto quousqȝ isti qui passus est satisfactũ sit. Intellige tñ hoc cũ distinctione. viȝ ad pmũ versũ de tali iussione. vl' ꝯsilio vel cõsensu cooperatõis. l' palpo. i. adulatõe. l' recursu. i. receptõe latro/num. l' rerũ ablatarũ. tali dico adulatõe ꝛ recursu ꝙ sine huiusmodi nõ fuisset facta rapina vel dãnũ. al's nõ tenet nisi in qȝtum peruenissȝ ad eũ de re rapta l' de qȝto dãno fecissȝ cũ suis. vel qȝtũ plus fuisset factũ ꝓpter aliqd pdictorum ab eo factorũ. Quãtũ ad fm versum nota ꝙ nõ obstãs nõ manifestãs. ꝛ ec mut⁹ tenet qñ sunt officiales ꝛ pñt impedire dãnũ ꝛ nõ faciunt. alias nõ tenetur ad restitutionẽ licet peccẽt si pñt impediẽ dãnum ꝛ nõ faciũt. Tho. in iiij di. xij. pe. ꝛ Alb. Item ec plura dic. vel plura de his referuntur sup. c. sicut dignum de hõicidio. Quãtum ad pticipationẽ istud fieri pt multipliter. Uno mõ cooperãdo cum alijs ad rapieñ. ꝛ tunc ad illud tenet qd recipit. l' dã/nificauit si nõ fuit in causa pncipali vel quasi. Scdo mõ recipiendo p viã doni de rapina ꝛ ad illd tenet qd recipit.

Tertio mō per consumationem rapine. vt victus ꝛ vesti
tus. ꝛ hmōi. sic famuli raptorū ꝛ famuli vsurariorū l' ipsorū
vsurariorum. q̄ hn̄t oīa de rapina l' vsura ꝛ tenētur ad illud
qd̄ ꝯsumūt. Quarto mō ꝑ dotatōes vt marit⁹ qui sciebat
socerum nō hr̄e nisi bōa rapta ꝛ vsuraria nō p̄t recipe do/
tem ꝛ si recipit tenet̄ restitue̅. Si āt filia remanz vidua te
netur restitue̅ dote̅ qꝛ de alieō est. sꝫ si nesciebat esse. tunc
diuersa est opīo int̄ doctoēs Utrū teneat̄ marit⁹ ei⁹ sꝫ filia
videt̄ teneri. v. ꝑ ēptōne̅ rei rapte l' furtiue ꝛ si scient̄ fecit
ob sui vtilitate̅. vltra mortale tenet̄ ad restitutōez si inueīt
dn̄m rei. si ꝟo nō repit paupib⁹ erogare tenet̄. l' p̄tiū ei⁹ et̄
si iā ꝯsumpsissꝫ. si ꝟo ignorāt̄ siue ignorātia iur' siue facti
a pctō p̄t excusari. sꝫ qn̄ scit tenet̄ ad restitutōez si nōdum
distraxit. et̄ sine p̄tio petito a dn̄o rei. sꝫ repetat a vēditoē
si p̄t. Ide̅ d̄ oīb⁹ q̄ successiue emere̅t re̅ hāc nisi p⁹ distraxe
rint illā re̅. qꝛ bōa fide distraxer̄t vēde̅⁹ n̄ tenet̄ ipi. sꝫ emēs
eā De hac materia vide in ij. pte sūme. Qui impedit aliū
iniuste a ꝯsecutōe alic⁹ officij l' bn̄ficij l' officij ecclastici vel
secular'. vbi sibi iā erat ius acq̄situm. tenet̄ ad satisfactōez
tal' dāni. Si āt nōdum erat sibi ius acq̄situm sꝫ erat ī via
acq̄rendi tenet̄ ad arbitrium boni viri q̄ztum p̄t istud dā/
num in isto dubio estimari. Siliter ꝛ q̄ deijcit iniuste aliq̄z
ab obtento iuste. l' aliter ꝑcurat eijci. secus cum iuste ꝓce/
dit. Tho. in. iiij. di. xv. Qui infert dānum qd̄ in spe̅ resti
tui nō p̄t. vt mutilatio mēbri cum q̄ ille lucrabat̄. viꝫ ma/
num in scribendo. ꝟginitate̅ alteri auferendo p̄cipue ꝑ vi
olentiam ꝛ seductōne̅. morte̅ inferendo alicui q̄ suo laboē
nutriebat familiā tenetur satisface̅ ad arbitrium boni viri
Qui scient̄ dādo ad vecturā· l' vendēdo equum claudican
te̅. l' aliter nociuum ꝛ n̄ illi indicādo. vn̄ ēptori l' ꝯductori se
q̄tur nocumn̄tū tenet̄ satisface̅ de h⁹ ad arbitriū bōi viri.
Si mlier suppōit sibi alienū ꝑtum l' ꝯcepit de adulterio
nesciēte viro tenet̄ viro d̄ oīb⁹ expe̅ß fact' filio putatiuo ꝛ
ꝯsāgneis ꝛ filijs l' alijs hēdib⁹ de his q̄ ꝑuener̄t ad eā bōis
n̄ tn̄ tenet̄ mler illa māifestaē fcm̄ cū ꝑiclo vite sue. ray. sꝫ
quō ageū. sit. vide ī ij. pte sū. ti. d̄ r̄stitutōib⁹. si exn̄s cāera/
ri⁹ siue thesaurari⁹ ꝯmitat⁹. q̄ vulgarit' d̄r carelig⁹ seu nota
ri⁹ seu aliqd̄ hn̄s officiū, ꝑ q̄ ē sufficiēt̄ salariat⁹ ꝛ nihiloī⁹ ab
his personis cum quibus exequitur officium suum puta
faciendo cedulas ꝛ huius aliquid exigit vsurpatio est.

nec puto q̄ excuset eum ꝯsuetudo sicut nec a rapina. prop
ter hoc. n. statuūtur salaria. ne petat ab illis. vñ ⁊ peccat ⁊
debet pauperibꝰ erogari. hoc dico q̄ difficile esset dare ta
le qd̄ ꝓprijs ꝑsonis cū qd̄ modicū sit. ar. in iiij. q. v. c. non sa
ne. Si cū pecunijs cōitatis q̄sbꝫ in deposito negociat̄.
⁊ si quid cū eis lucratur ꝑ ꝯtractos vsurarios tenet̄ resti/
tuere vsuras ei a q̄ accipit. Si xō per ꝯtractū licitū vi/
detur teneri cōitati saltem ꝓ pte vel ptē paupibꝰ erogare
tenetur. Si quis ingressum in religionē educit. l̄ ꝑ violen
tiam vel per ꝑsuasiones. vltra pctm̄ mortale ꝯmissum est
excōicatus cū violētiā infert ꝑsone ⁊ tenet̄ illū l̄ aliū indu
cere ad religionē in satisfactōnem. Uel tenet̄ ipē ingre/
di si nō hꝫ impedimētū. ſm pe. ⁊ Jo. De eo xō q̄ oīo intē
dit ingredi religionē. ſꝫ nōdū ingressus reuocat̄ ꝑ aliquē
ab illo ꝓposito. idem dicūt q̄dam qñ. s. nō est causa iusta.
puta q̄ in illa religione male viuit̄. ſꝫ ex causa rōnabili.

Decimū ꝑceptū de desiderio habendi res alienas. c. vnū

Ultra ꝑceptū opis iniuste vsurpatōis diuersarū speti
erum de q̄bus dictū est ec̄ interrogādū est de deside
rio habito circa res alienas hn̄das seu acq̄rendas iniusto
mō. qd̄ desideriū siue cogitatio si est cū ꝯsensu rōnis ⁊ ali/
cuius rei notabil̄ semper est pctm̄ mortale eiusdē spēi cuiꝰ
est opus illiꝰ iniuste acq̄sitōnis. Sicut xbi grā desiderās
habere per vsuras est spēs vsure. Si per rapinas est rapi
na. Si per viā occultā est furtū. Si rem sacrā est sacrilegi/
um. ⁊ sic de alijs. iō interrogādū est quō desiderauit rē alie
nam vt habeat̄ spēs peccati q̄ necessaria est ꝯfiteri. In his
tamē pctīs cordis non tenetur ad restitutōeꝫ. Nota etiā
cum q̄s aliquē dānificat ꝓprimū in minimo si hꝫ ꝓpositū
dānificandi in multo si posset peccat mortalit̄. Vñ emen
tes ⁊ vendentes q̄ncūq̄ parati sunt decipē ꝓximū in mul
to si possunt cōmode mortaliter peccāt. licet actu in modi
co decipiant.

Octauū ꝑceptū Nō eris testꝭ iniquus. Demēdatio. c. i.

De mendatio. Si dixit mendatiū perniciosum. i. q̄ sit
contra honorē dei. vt in his q̄ sunt fidei vel dānū no/
tabile ꝓximi spūale. vel tēporale mortale est ſm Tho. se/
cunda scd̄e. xbi grā. Si dixit fornicatōem vel vsurā nō eē
peccatū mortale. Si negat q̄ ipē vel alius dꝫ dare ꝓximo

suo quod ipe nouit. ꝛ huiusmodi. Si dixit mendacium in iudicio interrogatꝰ a iudice piurus est. ꝛ mortalite peccauit ſm btm̄ Tho. Si dixit mendatiū in ꝯfessione de necessario confitēdis mortale est. Idem si in pdicatōe studiose mortale est. nisi ex surreptōe l' subita locutōe impmediate. Si psona que dicit mendatiū eē officiosum est psōa auctoritatis ꝛ magne reputatōis seu pfectōis posset per accidēs tale mēdatiū esse mortale si inde sequētur graue scādalum in mentibꝰ hōim. Si dixit mendatiū iocosū i. cā solatij l' officiū. i. ad vtilitatē aliq̄ȝ consequēdā spiritualem aut tpalē sine nocumēto alteriꝰ sp est vēiale pctm̄. Tho. scōa scōe. q. iie. Si dixit falsum testimoniū cōtra aliquē in iuditio. l' accusauit iniuste vltra pctm̄ mortale tenet de oī dāno leso ꝛ eē ad restitutōeȝ fame. vt. s. dicat se falsum dixisse. sed postq̄ȝ ille est punitꝰ nō tenet ꝓpter periculū quod ei inminēt.

De Detractione c. ij.

Detractō est p quā aufertur fama alteriꝰ ꝛ multipliciter Si quis imponit alteri aliquid falsum qō sit notabile mortale est. ꝛ tenetur ad restitutōeȝ fame. nisi ex hoc inmineret ei magnū piclm. Tho. scōa scōe. Si ad pctm̄ alterius quod narrat addidit aliq̄d notabile vltra pcm̄ tenet ad restitutōm fame. n' ex hᵒ iminēt ei magnū piclm Tho. scōa se. Si ad pctm̄ alterius qō narrat addidit aliq̄d notabile vltra pctm̄ tenet ad restitutōem fame. si illud dictum importat infamiā. Si peccatū alterius mortale cū essȝ occultū ad diffamandū manifestauit alijs peccauit mortaliter. ꝛ tenet ad restitutōnem fame inq̄ntū pt. nisi illud crimē postea p aliā viā eēt publicatū Si pctm̄ alteriꝰ occultū manifestauit nō intēdens diffamare. l' alias nocere. sed ex quadā loq̄citate nō videt mortale. nisi p accn̄s viȝ si ex hoc seq̄retur diffamatio illiꝰ. puta q2 audiētes publicant. Si accusauit in iuditio l' denūciauit plato crimen alteriꝰ non zelo iusticie sȝ maliuolentia peccauit mortalit sed ad restitutōnem fame nō tenet ſuato ordine iuris. Si fecit libellos famosos. i. cedulas siue scripta in detractōnem alterius ponens in loco publico vt legāt. aut cātatiōes ꝛ hm̄oi mortalit peccauit ꝛ tenet ad restitu-

tionem fame Si peccatum alterius etiam manifestum narrat ex odio ꝛ intētōe nocēdi peccat mortaliter. sed ad restitutō em fame. non tenet Si āt ex loq̄citate narrat peccat venialiter Si defect⁹ alioꝝ q̄ sunt pctā venialia cōiter recitauit ex loq̄citate. vl' aliq̄ indignatōe nō est mortale pctm̄. nisi ex hoc intēderet eū diffamare. Si significauit pctm̄ alteri⁹ mortale ꝛ occultū p̄lato l' pntibus ꝯfessori vel alijs q̄ sunt psone mature vt possit meli⁹ ꝓuideri. qō p̄cipue h₃ locū cū timet de reciduo nō est pctm̄ s₃ caritas Nota tū cū q̄s tenet ad restitutōem fame. si falsum dixit. d₃ dicē his q̄bus dixit se falsum dixisse nec excusat. q₂ sit ei verecūdia magna Si āt dixit verū nō d₃ dicere illis se falsum dixisse. q₂ ess₃ mendaciū. s₃ iniuste ꝛ male dixisse Si q̄s narrat crimē alteri⁹ ꝓut audiuit dicēs se audiuisse ab eo dici. l₃ occultū ex loq̄citate l' leuitate nō videt mortale nec tenet ad restitutōem fame vel si est dubiū Si q̄s bona facta ab alio dixit mala intētōe esse facta vi₃. ꝓpter hypocrisim ꝛ supbiā ꝛ hui⁹ intendēs eū famare peccat mortaliter Idē si negat bona facta ab aliquo Si etiā tacet bona q̄ scit cū est necessariū ad liberādū ꝓximū. Si audiuit infamatōes ꝛ diffamatōes alioꝝ Nā si hoc facit q₂ delectat de infamia eoꝝ peccat mortaliter Si āt hoc facit. q₂ delectat de loq̄citate. s₃ displicet ei infamatio aliorum nō videt mortale In p̄latis āt q̄ pn̄t hui⁹ ꝓhibē ꝛ nō faciunt mortale videt. di. xxv. §. alias demū in glo.

De Auaritia q̄ est primū vitium capitale

Incipit scda ps in qua tractatur de mō interrogādi penitētes a cōfessore de septē vicijs capitalib⁹ ꝛ eoꝝ spēbus. ꝛ primo de Auaritia ꝛ h₃ c. ix. Titul⁹ primus.

Auaritia tripliciter ppetrat. s. iniuste acq̄rendo. tenaciter retinēdo. ꝛ inordinate amando. habetq₃ multas spēs Prim⁹ modus s. iniuste acq̄rēdi de quo supra dictum est in. c. Nō furtū facies. restāt tū aliq̄ de q̄b⁹ dicet Scd̄s mod⁹ retinēdi tenaciter. ꝛ tercius s. amādi inordinate postea inferi⁹ ponent

De Simonia c. j.

Simonia q̄ est circa spūalia ꝛ est sp pctm̄ mortale in oī casu Nota q̄ pecūia q̄ recipit simoniace nō d₃ restitui ei q̄ dedit. s₃ de necessitate d₃ paupibus erogari. vel illi ecclesie in cuius iniuria data est. Si dedit pecuniam vel

aliquid aliud qd ꝑtio possit estimari. ꝓ habēdo aliquo sa/cramēto l' baptismo eucharistia bñdictōne nuptiarū pñia ordinatōe crismata. ꝛ ex extrema vnctōe quasi ꝑciū huius sacramēti. c⁹ signū qn datur vt ꝑciū ꝛ fit pactio cū dante. Idem ꝑsumit qn negatur sacramtū si non datur pecunia simonia est nec excusat ꝯsuetudo. sec⁹ ꝟo est si dat vt eleo/sinam ꝛ gratis nō coact⁹ ꝫ sponte. ꝛ ad ſuandū ꝯsuetudi/nem non coact⁹. Si cleric⁹ exñs accipit aliqd tpale pro aliquo sacramento dato l' dando vt ꝑciū ei⁹. l' q2 aliter nō dedisset simonia est. Si dedit aliqd qd ꝑtio possit existi/mari ꝓ aliquo bñficio ecclīastico simplici. vel curato obti/nendo simoniā ꝯmisit. sed soluendo taxā curie. ꝛ bullas nō reputatur simonia. I. ꝓ aliquo bñficio ecclīastico l' digni/tate bñda aliquod tempale dedit simoniā ꝯmisit. ꝛ idē de cōferentib⁹ bñficia ꝛ officia hm̄oi ꝓ tpalibus. Si emit vel vendidit aliquā capellā ecclesie simonia est Si emit vel vendidit sepulturā ecclesiasticā siue sepulchrū vbi pōi/tur cadauer siue officiū ecclīasticū simoniā cōmisit. Si patronus existens pro pecunia eligit vel pñtauit institu/endum simoniā cōmisit. Si emit l' vendidit aliqd iuspa/tronatus alic⁹ capelle vel ecclesie simonia est. Si porrex/it ꝑces cardinales ꝓ aliquo indigno ordinādo vel bñficiā/do simonia est. si intendit ꝫ vt plat⁹ rōne precū principaliter assentire. Si fuit mediator ad ꝓcurādū alteri aliqd spi/rituale vt beneficiū ordinem ꝛ hm̄oi ꝓ aliquo tpali. Si ꝯduxit aliquē ad ꝑdicādū pactiōe pecunie ꝛ hm̄oi simoniā ꝯmisit. Si filiā. vel ꝯsanguineā l' seruā misit ad monasteri/um pactione facta de certa q̄ꝫtitate ꝓ ingressu monaste/rij simoniā commisit. nec non moniales nisi forte monsteri/um esset adeo tenue q2 non sufferet illi ꝓuidere. De simo/nijs clericorū vide in tertia pte. c. de clericis. De hac vera materia simonie habes plenius in ij. pte ti. de simonia ꝑ totum.

De proditione. c. ij.

PRoditio frequenter ex auaritia fit. Si prodidit ciui/tatem vel castrum vel ꝑsonā inimicis vltra mortale

tenetur de omni dāno inde secuto. Si ꝑdidit res alteri⁹ iniuste auferentibus idem. Si ꝑdidit secreta alteri⁹ iniuste. vltra mortale teneť de dānis inde secutis. Secus si secreta inique vt ꝯiuratōes ꝛ tractat⁹ ꝯtra ciuitatē vel nocumenta ꝑsonarū manifestat. qꝛ tūc benefacit ꝛ facere tenetur. Si recipit aliquid sub sigillo ꝯfessionis. sꝫ non in confessione. si reuelat peccat mortaliter nisi illud esset q̄d iniquū. cui possit obuiare manifestādo. ꝛ si de hoc ꝑpēdit qn̄ ꝑmisit peccauit mortaliter. sꝫ nec dꝫ tenere secretū. qꝛ etiā tūc peccaret. Si legit lr̄as alteri⁹ clausas videť mortale. nisi ponēt spem in ratibitione mittētꝪ l' ei⁹ cui mittiť

De acceptione personarum. c. iij.

Si accipit ꝑsonā in iudicio viꝫ qꝛ magꝪ audit vnā ꝑsonam q̄ꝫ aliā. vel credit vni magis q̄ꝫ alteri nō ſuato ordine iuris. vl' magis declinat ad vnā ꝑtē q̄ꝫ ad alterā ratione amicitie ꝛ hm̄oi posset esse mortale. Si indistribuendis bn̄ficijs l' officijs ecclasticꝪ l' secularibus admittit indignos peccat mortaliter. ꝛ teneť de dānis inde secutis ꝑsonis. Si in faciendis cedulis q̄ vulgariter dicūť scrutinia scienter admittit indignū. l' q̄ ꝓhiberet admitti l' excludi dignū peccat mortaliter. Si in distribuēdis oneribus. vel in ponēdis collectꝪ ciuitatis scienter grauat aliq̄ꝫ ꝯtra vel vltra debitū l' alleuiat peccat mortaliter. ꝛ si solū ex eius determīatōe fieret talis distributio teneť dānificatis de dāno. secus ꝟo est si ponūtur cū eo plues alij.

Et sic cū hr̄et distribuere elemosinas alic⁹ societatis vel testamenti ꝛ h⁹ nō fideliter distribuit ꝛ si dedisset nō indigentib⁹ vltra mortale tenetur ad restitutionem.

De turpi Lucro. c. iiij.

Si iudex accepit pecuniā vt iudicaret aut bene iudicaret a' nō iudicaret aut iniuste iudicaret peccat mortaliter ꝛ tenetur illā restituē danti. nisi dedisset vt male iudicaret. quia tūc teneť dare paupib⁹. Idē de teste ꝓ testimonio falso ferendo quia peccat mortaliter ꝛ tenetur restituere. Si fecit instrumentū infraudē vsurarū vt notarius peccauit mortalit' ꝛ mercedē q̄ꝫ accepit dꝫ paupib⁹ erogare. Si seruiūť vsurario in arte vsuraria peccauit mortaliter. ꝛ si bona vsurarij eēnt obligata restitutōni nō posset retinē salariū sꝫ dꝫ restituere creditoꝛib⁹ vsurarij al's āt po-

stet. sed illud debet dare pauperibus de honestate tamē non de necessitate nisi ipse esset paup. Si recepit pecu/niam p turpitudine. vt meretrix vl' alia mala mulier debz illā pauperib⁹ erogare. nō tñ de nccitate sed de ɔsilio ho/nesto. Si quis facit aliq̄z artē vel artificiū c⁹vsus vt plu rimum est mortale. vt facere taxillos vel chartas ⁊ hmōi peccat mortaliter. nec dz absolui nisi disponat illud dimit tere. lucrū vo ex hoc factuz dz paupib⁹ dare. ex cōsilio non precepto. Si dieb⁹ festiuis emit vel vendit negociando nisi forte in nundinis. l' fecit ɔtract⁹ alias non necessarios tunc. vel scripsit l' fecit aliquid manuale ꝑ lucro vltra pec/catum ẜm aliquos dz illud lucrū paupib⁹ dare. ⁊ hoc poti us videt̄ de hoestate q̄z de nccitate. Si tpe messiū vinde miarū emit bladū vel vinū vel fruct⁹. vt alio tpe vendat carius non existens talis rei negotiator. neq̄ ꝑpter aliquē honestū finē sed ꝑpter cupiditatē turpe lucrū est. nō tñ te netur in aliquo. Si accepit aliq̄d vt aliq̄z eligēt ad dig/nitatem aliq̄z tpalē. vel officiū seculaē. l' vēdidit h⁹ officia secularia turpe lucrū est. nō tñ tenet̄ ad restitutōez aliquā

Si mercator vel ali⁹ portauit vel portari fecit ferrū lig ⁊ quecūq̄ mercimonia ad terras infideliū non hñs licenti am aplicā est excōicat⁹ excōicatōe papali incurritq̄ alias penas vt habes in iij. pte ti. xxv. p cotū. Idē de dantib⁹ in hoc auxiliū ⁊ ɔsilium. Si negociator exercet negotiatio nes nō ad aliq̄z finē honestū. viz gubernare familiā vtilita tem patrie ⁊ hmōi. sz principaliter ob inmensam cupidita tem ɔmittit turpe lucrū. Non tñ tenet̄ de neccitate dare lucrum paupib⁹. sz vnā ꝑtem de cōsilio ⁊ honestate.

De Ludo multiplici. vi. c. v.

Ludus si lusit ad taxillos vel chartes. l' ad aliū ludum fortune. Si vicit per fraudē vel ꝑ falsos taxillos vel mendatiose tenet̄ illud q̄ð sic vicit restituere amittenti vl tra mortale ɔmissum. nisi sit q̄d parum. Si vicit ab eo qui alienare non potuit. vt seruo religioso vxore filio famulis ⁊ hui⁹ tenetur bis restituere q̄ habent curā illorū. ⁊ est mor tale. si est quid notabile ⁊ si ex cupiditate acquirendi ludit

Si per multā importunitatem traxit aliū qui non inten debat ludere. vel retinuit volentē recedere vltra mortale tenet̄ illi si est quid notabile Si acquisiuit seu

vicit per ludum huiusmodi in locis vbi ꝓhibet ludus vbi ꝓhibet ludus ꝛ mandat fieri restitutio siue legibus imperialib⁹ siue mūicipalib⁹. ꝛ fuat q̄ntū ad vtrūq₃. d₃ tūc fieri restitutio illi q̇ amisit. sec⁹ si leges ille sunt ab rogate p̱ ꝯriam ꝯsuetudinē Si vicit p̱ ludū in alijs casib⁹. except ꝑdictis nō tenet illi restituē q̇ amisit. q̄₃uis possit elemosinaliter si sit paup̱ elargiri. ſ₃ d₃ paupibus erogare de honestate ꝛ ꝯsilio. ſm aliquos tenet de nc̄citate quod tutius est n̄ optet tn̄ tales stringere ita ad certā restitutōem. sicut in furt vsura. ꝛ hmōi. ꝛ ſm ꝺo Ray. ſuut q̄dā ꝑsone q̄bus indistincte tenet q̇s restituere q̇tquid ab eis lucratus fuerit in alee ꝛ taxillorū ludo. vi₃ furiosi ꝓdigi minores. xxv. ānorū ꝛ maxime pupilli Itē mētecapti surdi muti ceci. ꝛ q̄ ꝑpetuo morbo laborāt. qꝛ tales rebus suis supesse. i. ꝓuidere nō p̄nt ꝓpter q̄ꝺ dādi sunt eis tutores ꝛ curatores. Itē videt dicen̄. de seruis mōachis ꝛ ceter claustralibus ꝛ filijsfamilias qui nō hn̄t peculiū castrēse l' q̄si. ꝛ de vxore que nō h₃ bona parafrenalia. ꝛ etiā de administratoribus rerū ecclesiasticarū q̇ sunt paupm. ꝛ de silibus ꝑsonis. tn̄ tales pecunie nō sunt restituende eas ꝑdentibus. ſ₃ tutori curatori p̄ri monasterio dn̄o marito eccl'e ꝛ hmōi. De restitutōe taliū. vide pleni⁹ in summa in. ij. ꝑte de restitutōe ludi. De alijs vero que ꝯtingūt in ludis vt fraudes blasphemie amissio tp̄is ꝛ hmōi. habes in c. aijs

De Inquietud ne. c. vi.

INquietudo circa tp̄alia acquirenda ꝛ ꝯfuāda Si habuit inmensam sollicitudinem circa hmōi. ꝛ ꝓpter hoc dimisit aliq̄d nc̄cariū ad salutē vt missam. ꝛ hmōi. mortale est Si vero nō dimisit necessaria ſ₃ remissio fuit quo ad sp̄ualia veniale est Si habuit nimiam sollicitudinem circa hmōi ex ꝑua ꝯfidentia auxilij dei in se n̄ est mortale. ſ₃ videt veniale. est tn̄ multum impeditiuū deuotionis ꝛ aliorū bonorū sp̄ualium.

De Inhumanitate retinendi tenaciter. c. vij.

AUaritia in retinendo tenaciter seu inhūanitas nō faciendi elemosinas corꝑales indigentib⁹ q̄n̄ ꝑt hoc versu ꝯtinet s. Uisito poto cibo redimo tego colligo condo. Si hn̄s sup̱flua quo ad naturā ꝛ quo ad decētiā stat⁹ sui p̱ se ꝛ familia sua non subuenit necessitatibus aliorū etiā

nō extremis.ſꝫ magnis q̄s nouit mortle ē. Si bn̄s de ſup fluo q̄ ad naturā ſi nō quo ad decētiā ſtatu ꝑ ſe ⁊ familia ſua nō ſubuenit paupib⁹ in extrema neccītate quos nouit mortale cōiter iudicat.ſꝫ h̄ optet multa ꝯſideraē ad bene intelligēdū.vide de hoc in.ij.pte ti.pmo. Si nō ſubuēit indigētibus de induſtria ⁊ arte ſua cū potuit. vt medicus medēdo ⁊ viſitādo infirmos paupes ſine ſallario.aduocat⁹ tus in aduocādo.pcurator pcurādo ⁊ h⁹ videt mortale. Si q̄s nō ſubuēit paupib⁹ neceſſitates extrēas patientib⁹ cū poſſet.l' tardauit dare.⁊ exaſpauit paupes veniale eſt. Si pauit pauperib⁹ nimis ſumptuoſa. l' nimia q̄ſtuantib⁹ ſine cā indigētib⁹ l' vtentib⁹ male elemoſinis pctm̄ eſt poti⁹ q̄ꝫ meritū. Si laborātib⁹ ꝑ eo quocūq; miſterio nimis diſtulit dare eis mercedē vltra ꝯuētiones factas.cū tamē poſſit ſoluē.poſſet eē mortale ſi incurrēt gue dānū l' ſcan/dalum.idem ſi aliquid defraudauit.

De Auaritia amandi res inordinate.c.viij.

Nota q̄ ſi q̄s res eē iuſte acq̄ſitas ita inordiate amat vt inhēat ei vt fini.cui⁹ ſignū eſt qn̄ ꝑpt' eas nō amittendas eē parat⁹ facē ꝯ aliq̄d pceptorū dei.peccat mortaliter.q: plus diligit creaturā q̄ꝫ deū. Si āt nullo mō vel/let facere ꝯtra ſalutē ſuā ꝑpter h⁹ tpalia q̄ꝫuis inordinate afficiatur ſeu amet ea veniale eſt.

De ꝑdigalitate contraria auaritie.c.ix.

Si ſuperflue expēdit ſuā ſubſtātiā.l' in edificijs ſump/tuoſis.l' in equis l' in ꝯuiuijs delitioſ vel frequētib⁹ vl' paleſtris l' ludis l' ornamēt̄.vel turpitudinib⁹ ⁊ p̄cipue mulierum l' in enſenijs.l' hiſtrionib⁹ ⁊ h⁹ pctm̄ eſt.⁊ qn̄ eſt notabilis exceſſus ſm ꝑportionē ſui ſtat⁹ eſt mortale.al's in modico eſt veniale. Deſcendē āt ad particularia.puta deter/minare qn̄ eſt mortale. l' vēiale nō de facili pt dari iuditiū certum a quo cognoſcatur.

De inuidia que eſt ij vitium capitale. Titulus ij.d inuidia ⁊ eius ſpetiebus.iiij. ⁊ hꝫ capl'a.iiij.c.i.

Inuidia eſt triſtitia de alieno bono inquantū deſide/ratur vt diminutiū proprie excellentie. ⁊ ſi fit ex conſenſu rationis mortale eſt. niſi eſſet de aliqua re parua ſic puer q̄ inuidꝫ alteri puero q̄ hēat plures fructus ⁊ hmōi.

sed si sit ꝫm motum sensualitatis. ꝛ cum displicentia ratõ nis est veniale. vel nullū e: de re notabili Interrogādū est ꝫm statutū de hꝰ inuidia. s. si ꝑlatus alteri ꝑlato inuidet de maiori prelatione lˀ digtate. Si est officialis de maiori ꝛ digniori offitio. Si doctor de maiori scientia ꝛ concursu. Si scolaris de acutiori ingenio alteriꝰ scolarꝭ. Si ciuis de maiori honore ꝛ reputatione alteriꝰ. Si spiritualis de maiori fama alteriꝰ. Si mulier de alterius marito filijs ornamentis pulchritudine ꝛ huiꝰ. Si artifex de artificijs artis sue ꝛ lucro. ꝛ sic de alijs. Siqs cū dolet de bono ꝓximi sui non ex eo ꝙ ille hēat. sed de defectu suo. qꝛ ipe illo caret cōtentꝰ tñ ꝙ ꝓximꝰ hēat nō ꝑtinet ad inuidiā. ꝛ siliter si doleat de bono inimici. ex hoc solū. qꝛ timet inde sibi nocumentum nō proprie pertinet ad inuidiam.

De Odio ꝛ alijs filiabus inuidie. ꝛ ꝑmo de odio. c. ij.

Si habuit odiū ad deū qꝛ flagellauit eū vel impediuit mala desideria eiꝰ lˀ alia de cā mortale est Si hūit odium ad ꝓximū desiderās malū eiꝰ vt maluꝫ. ꝛ si est malum notabile. qđ illi appetūt rōne deliberata mortale est siue malū sit in ꝑsona. lˀ fama lˀ rba. vel alio mō. secus āt si non ꝯsensit rōne vel sit quid nō multū dānosum. Si ꝟo desiderauit malū alteriꝰ viꝫ infirmitatē in bonū eius vt. s. bonꝰ efficiatˀ. lˀ ne peior. vel ne alijs noceat nō est odiū. Interrogandūꝫ ꝛ inuestigādum est hoc caute. nā layci oēm displicentiā solent appellare odiū. q̄ tñ nō est nisi dicto mō

Item odiū ꝯtra vnū reputāt tñ vnū pctm̄. Sꝫ nō ꝙ sicut in alijs sic in isto. Quotiēs reuocādo iniuriā menti de nouo hūit odiuꝫ ad illū cū ꝯsensu rōis tociēs peccauit mortaliter. Interrogādū est etˀ de tpe. s. q̄ꝫtum ꝑseuerauit ꝛ quo freqnˀ odiuit. Itē ꝙ dimittat oē odiū. sꝫ optet. imo nō dꝫ illi petē veniā q̄ꝫ odiuit. si pctm̄ est occultū nisi publice cū ꝟbis vel alijs modis offendisset.

De susurratōne q̄ est ponere dissensiones inter amicos propter malam intentionem. c. iij.

Si quesiuit ponē discordiā inter aīcos lˀ ꝯsanguineos dicēs maluꝫ vni de altero vel ecōtra. lˀ referēs studiose q̄ pñt cāre hꝰ. qꝛ mortale est. ꝛ nurꝰ erga socrū. ꝛ socrus erga nurū solent his vacare. Si dixit aliq̄ ꝟba vñ orta est discordia inter amicos ꝛ ꝯsanguineos. sed hꝰ nō intēdens

sed in caute de se nō est mortale. sȝ posset esse ratione scā dali. Si qs intendit dissoluē malas amicitias vel ꝯuersati onem alicꝰ cū aliis ne decipiatᷣ ꝯgruis remediis n̄ ē malū.

De Exulatione in diuersis. c. iiij.

SI videns dāna euenire ꝛ mala bis qbꝰ inuidet l' odiū habet. letatᷣ delibe rato aīo de malo illiꝰ mortale est. Secus āt nō deliberato aīo. Letari āt de malo inimici. non in q̄ʒtuʒ malū eiꝰ. sȝ in q̄ʒtum nō poterit nocē. vel al's iniuste eū opprimere potest esse sine pctō.

De tristicia in prosperis.

DE tristicia in ꝓsperis. q̄ hoc differt ab inuidia. qꝛ tri/ statur de bono ꝓximi. ꝛ ꝓpter hoc cogitat quō male habeat ꝛ desiderat. sȝ ꝯtingit sepe q̄ nō patiᷣ ille dāna q̄ ei appetit. sȝ magꝰ ꝓsperatᷣ. ꝛ de hoc tristatᷣ. ꝛ est mortale vbi est sensus rationis.

De ira q̄ est iij. vitiū capitale titulꝰ tertius. ꝛ hȝ c. ij.

IRa est appetitꝰ vindicte ꝛ vitiū capitale. ꝛ freq̄nter miscetur cū odio. Si ꝓpter aliq̄ȝ. defectū in se vel in altero ꝯmissum desiderauit vindictā l' punitōeȝ quōcunq̄ȝ vt ꝑ se vel a dō l' ab alio. intēdens solū satisfacē aīo suo irato. ꝛ est mortale q̄n. l' solū intēdit punitōeȝ p̄ter ordinē ra/ tionis. si notabile malū est. ꝛ cū ꝯsensu rōis alias veniale. vt ira quotidiana in gubernatione familie. Si iratꝰ est in seipm̄ ꝓpter aliquē defectū turbatᷣ ꝯtra se veniale est cōi\ ter. Si iratꝰ ꝯtra deū ꝓpter aliq̄ȝ flagellum murmurat in corde l' ore. impatiēter ferens ꝛ p̄t esse mortale ꝛ venia/ le ꝓm modum impatientie.

De indignationibꝰ ꝛ aliis filiabus ire. c. ij.

SI indignatus ꝯtra aliquē nō valēs audire eū. vel vide re reputās eū indignū eo q̄ sibi displicuerit. eū ōbu it seruire potiꝰ est veniale cōiter. ꝛ si ꝓpter hoc retinȝ sibi loquelā. l' aliud signū oñt displicētie. qꝛ auferēda sunt ꝓp/ ter scādalū ꝓximorū ꝛ opīonē odii

De timore mentꝰ

SI excogitauit diuersas vias ꝛ modos ad vindicādū se de iniuria. ꝛ his implicauit mētē cogitatōibꝰ alter/ catiuis ꝓm ꝓcessum p̄t esse mortale ꝛ veniale.

De Clamore.

SI ex ira clamauit ꝯtra aliq̄ȝ inordinate ꝛ ꝯfuse ꝛ furi ose loq̄ȝdo est veniale cōiter.

De cōtumelia.

SI dixit alteri verba ꝯtumeliosa ł iniuriosa importan-
tia vitia ł obꝓbria animo iniuriādi notabilr. vt vocā
di eū ꝓditorē ł inhōestā ꝑsonā. ⁊ dicēdo mala de ꝑntibus.
⁊ hmōi. mortale est. Si dixit ṽba obꝓbriosa familie sue ł
discipul ł sibi subditis cā correctōis. si fit mō debito ⁊ hōe
sto ⁊ sine pctō. ł cōiter est veniale. nisi infamatoria diceret
⁊ sequeret̃ scādalū magnū. De Blasphemia ⁊

SI blasphemauit animo deli maledcōe creaturarū
bato aliquē. vt ꝑcuteret̃ tali maledcōe in malum eẽꝫ
mortale. nisi hoc affectaret in emēdatōem ei⁹ Si ṽo hoc
nō desiderauit ꝫm rōem. ꝫ ꝫm subitū motū ire ei⁹ cui⁹ sig
nū est. q2 si hoc ꝯtingerꝫ valde doleret. sic fit a ꝑntib⁹ cōit̃
veniale est Si maledixit creaturas irrōnabiles. q2 si fec̃
in detestatōem creatoris. ł in dānū dñi e⁹ est mortale. alias
veniale ⁊ ociosum. Si blasphemauit aīās defunctorū suo
rū ꝑntū ł aliorū hōim videt̃ mortale. q2 videt̃ intēdere no
tabile malū. Idē cū seipm maledixit ex impatiētia Si blas-
phemauit diabolū malū est. q2 ociosum saltē

De Maledcōe dei ⁊ sctōrū dictū est sup. ꝑmo p̃cepto.

DE rixa p quā ex ira se inuicē hōies De Rixa.
ꝑcutiūt. i. cū fit aīo nocēdi ł iniuriādi. vt in adultis
est mortale in incipiēte Idē in ꝓseqnte aīo vindicatiuo. se/
c⁹ si aīo defendēdi se tm̄ ł eć ad exercitiū vt pueri

DE seditōe q̄ est qñ vna ps ciuitatꝭ De Seditōe
insgit ꝯ aliā ex pte ei⁹ q̄ iniuste mouet est mortale cū
oibus seqcibus e⁹. ⁊ tenet̃ de oĩb⁹ dānis iñ secutꝭ alteri
pti Ex pte āt eius q̄ resistit seditōi iniuste morte ꝯ se. vel
bonū ciuitatꝭ nō est ꝫm se peccatū. nisi misceantur odia ⁊
vindicatōes. put cōiter accidit Qñ ex resistētia alteri pti
seq̃rent̃ multa picla ⁊ mala cedēdū eẽꝫ. alias nō euaderet
multa pctā q̄ in ꝯflictu ptiū seq̃rent̃ Siq̄s eć ita ptialis
est vt gilph⁹ ⁊ gebelin⁹ seu alr ptialꝭ ita obstinato aīo q̄ ap
petit exterminiū alteri⁹ ptis. seu exilium p phas ⁊ nephas
patus eć in malꝭ seq̄ ptē suā non est sine mortali. ⁊ in malo
statu ꝑditōis De Bello

SIq̄s mouet bellū iniustū mortalr peccat. ⁊ oīs q̄ dat
auxiliū ꝯsiliū ⁊ fauorē sil'r peccat mortalr. De dānis
āt q ibi fiūt. ⁊ de restitutōib⁹ ⁊ q̄d sit iustū ł iniustū bellum
vi. in. iij. pte De hōicidio di. est sup. ca. v.

V. de in fine libri

De Accidia q̄ est q̄rtū capitale vitiū ti.iiij. Et h3 c.v.

Accidia impțat tediū bñ operādi Primū c. de eadē.
Si ita ɔtristat⁹ ꝛ tediat⁹ est ꝙ habuit in horrorē bona diuina. ꝛ in abhōiatōem spūalia ꝛ. ꝑpter bona ad que tenet̄ vt ꝑcepta dei ꝛ ecclesie ꝛ hmōi. qñ ad, est ɔsensus, rōis est mortale. s3 si h3 talē motū tm̄ ꝰm sensualitatē cū displicētia rōis est veniale Si āt ɔtristat⁹ est de morte ɔsanguinei. l' alio casu ꝙ penitet eū bñfecisse vel ꝑponit ampli⁹ nō bñfacē. mortale est Si ita ɔtristat̄ ꝙ vellet nunq̄3 fuisse creat⁹ a deo. seu nō esse nat⁹ in mūdo. l' esse sicut brutū aiāl l' mori quocūq3 siue bñ siue male dispositus dūmodo hinc exiret. tal' tristitia cū ɔsensu rōis est mortale. Si eē ita ɔtristat̄ de aliquo casu aduerso ꝙ incurrit grādē infirmitatē ꝑpter nimiā tristitiā ꝑdēs somnū dimittēs cibū ꝛ hmōi. videt̄ mortale qñ ꝑt se iuuare ɔ hmōi Si ɔtristat̄ ex ɔsideratōe bonorū que hñt alij. quibus ipse est priuatus vilipēdēs oīa sibi data a deo. ꝛ inde sumēs tediū bñ operādi ꝰm ɔsensum rōis. illa accidia coīt est veniale. ꝛ in ꝑsonis spūalib⁹ reperit̄ Si ɔtristat̄ ex hoc ꝙ bona ꝑposita que fecit sepe frāgit. ex hoc incurrit tediū bñ operādi q̄si sibi videat̄ nō posse ꝑficē. accidia est in spūalib⁹ incipiētib⁹ deo ꝰuire Si ex freqntia tētationū attendat̄ in laborādo ꝛ resistēdo veniale est. si tñ resistat in incipiētib⁹ ɔtingit sepe Si attediat̄ in bonis operib⁹ l' bñ operādo orādo audiēdo legēdo lcōes l' ꝑdicatōs aut dicendo officiū ꝛ hmōi. nō tñ dimittit de nccitace fiēda coīter est veniale. ꝛ satl eē in spūalib⁹ reperit̄. Si tristat̄ de aliquo defectu magl ex eo ꝙ apparet defectuosus corā hōib⁹ q̄3 corā deo accidia est. ꝛ freqnter veniale ꝑcedēs ex supbia

De Filiabus Accidie. c. ij.

De filiab⁹ accidie in q̄b⁹ difficile est cognoscē qñ ibi sit pctm̄ mortale. nisi cū miscet̄ cū aliq̄ pctō. vt cū obmittit̄ aliqd̄ ꝑceptū nisi depmat ita mētē ꝙ tollat caritatem
Si desꝑauit de mīa dei ꝛ ꝑximi De desꝑatōe
dei existimās nō posse l' nō velle ei pcē etiā reuertenti ad pñiam. vel nō posse abstinē a peccatl cū adiutorio dei. est mortale ꝰm deliberatōem ꝛ ɔcessum. sec⁹ si ꝰm aliquem impulsum tēptatōis Si desperauit se nō posse euadere aliq̄s miꝰias mōi. l' picla ꝑpt̄ q̄ decreuit se occidē est mortle

Et si aliqd ad hoc fecit multomagis. De malitia.

Si ptẽpsit diuina ꝛ spũalia bõa ex tristitia aggrauãte mẽtẽ mix cũ accidia mortale est. Si ãt ptẽneret ꝛ refugerit ea ꝑ q̃ poss3 vitare pctm̃. q2 tunc ptin3 ad blasphemiã in spiritum sctm̃. vt infra dicet̃ De pusillanimitate.

Si subtraxit se ab illis bonis ad q̃ erat apt⁹ timore deficiendi vt a ieiunijs ab ingressu religiõis a platõe iniuncta ab officio p̃dicatõis ꝛ audiẽtia pfessiõis iiuncte ꝛ hmõi est cõiter vẽiale nisi eẽt p̃ceptum in eo qđ dimitit̃.

De Rancore.

Si habuit indisplicẽtiã ꝛ tedium corrigẽtes eum ppter correctõe3 ẽ vẽiãle. nisi illos odiret ꝛ tunc odium est mixtum De ociositate que ꝑcedit ex tedio.

Si stetit ociosus nihil boni opans corpale l' spirituale vñ amittit tps irrecupabile videt̃ vẽiale. nisi ex ocio addat̃ aliqđ vitiũ qđ freqnter accidit. ꝛ q̃3to tpe stetit ociosus. De tpe seu pigritia bene opandi.

Si fuit tard⁹ ad bñ opãdum li3 illđ fecerit tard⁹ ad ecclesiã ad orañ. ad elemosinas dãdum ꝛ h⁹ pĩter ẽ veniale. nisi ex tarditate obmittet̃ p̃ceptum. vt q2 cito nõ subuenit patiẽti extremã neccitatẽ cum tenet̃ vt infirmo. vñ seqt̃ mors ꝛ h⁹. tunc ẽ mortale. De euagatõe mentis.

Si habuit distractionẽ ment' in orõe ꝛ fuit in eã. l' cu3 voluntate euagat̃. l' audiendo p̃dicatõe3 ꝛ diuina mẽte cogitauit vana ꝛ iutilia ẽ cõiter vẽiale. nisi addat̃ aliqđ spãle pctm̃ l' ꝑ totu3 officium ad qđ obligat̃ ex p̃cepto. vel audit noua. l' si loqt̃ iutilia. l' ex tedio mutat loca hic inde. l' distrahit sensus ꝛ mẽbra diuersimode est vẽiale cõiter.

De Negligentia seu tepiditate. c. iij.

Que ẽ remissio voluntat' circa ea q̃ d3 facẽ. In hac q̃tidie oẽs offẽdunt. s3 vẽialiter nisi obmittat̃ aliqđ necessarium. si fuit negligẽs circa opa mĩe spiritualia q̃ hoc ꝯsu ptinẽt̃. Cõsule castiga dimitte sola refer ora. Nota q2 sub ꝯsulo pphenditur doctrna ꝛ docere ignorantẽ p̃cipue ad salutem vtilia. Si fuit negligens ad adiscendum necessaria ad salutem. vt precepta dei ꝛ ecclesie generalia. quia h⁹ ignorantia nõ excusat. vel ad eundum ad predicationem ꝛ vtile est iniungẽ idiot' vt p̃dicatões aliqs audiat.

Si fuit negligens ad pcurādū sibi sacramēta z sue fami/
lie. z si ex negligētia z dilatōe mortuus est ples sine bapti/
smo est mortale Si infirm⁹ mortu⁹ est sine ꝯfessiōe z cōio
ne l' extrema vnctōe. cū ex negligētia crassa pcedit videt
mortale vel q̄ue veniale ꝯm q̄ plus ille indigebat. Si tu
it negligēs ad pcurādū sacrm ꝯfirmatōis. Si iterū fecis
set dare sacramenta baptismi ꝯfirmatōis l' ordinē scient
sacrū est mortale z ꝯtrahit irregularitas in suspiciēte.
Si fuit negligēs ad fraternā correctōez cū tenet. viz de
pctō occulto z mortali z inde spabat emdatōem illi⁹ tunc
eēt mortale dimittēdo omīno illā. veniale ꝟo retardando
vel de his q̄ nō sunt mortalia Si nō ꝯuauit ordinē de/
bitū in fraterna correctōe. l' nimis aspe l' tpe l' loco indebi
to pctm̄ est. De Negligētia ꝯfessiōis

Si obmisit ad min⁹ sel' in anno ꝯfiteri l' ex negligētia.
l' ignorātia. mortaliter peccauit. Sec⁹ si ex impoten/
tia. viz q̄ nō hz copiā ꝯfessoris. sz si postea cū hz copiā ꝯfe/
ssoris nō suppleuit defectū. mortale est Si fecit ꝯfessio
nē fictā scienter dimittēs aliqd̄ mortale. l' qd̄ dubitabat. l'
credebat esse mortale. eē si nō eēt mortale mortaliter pec
cat. z tenet iterare ꝯfessiōem Si dic̄ esse ꝯtritū de omib⁹
peccat̄ z dispositū ad abstinēdū z satisfaciendū. cū hoc nō
intēderet mortal̄r peccauit. z tenet iterare ꝯfessiōem. Si
pniam sibi iniūctā p mortalib⁹ ex negligētia obmisit facē
peccauit mortal̄r. z tenet iterare ꝯfessiōem. si est illi⁹ oblit⁹
pnie Si sciēter ꝯfessus est ei quē sciuit excōicatū l' suspē/
sum. vel nō hñtē auctoritatē. puta q̄ simōiace accepit bñfi
ciū. l' q̄ intrusus est p laicā ptātē peccauit mortal̄r. z tenet
iterare ꝯfessiōem Si ꝯfessus est in excōicatōne maiori exi
stēs. quā nesciuit ipē nec ꝯfessor ei⁹. absolut⁹ tñ fuit a pec/
cat̄. optz iterū ꝯfiteri q̄ nō fuit capax absolutōis tūc ppē
excōicatōem. Si ꝯfessus est ei q̄ nō hz sufficientē sciām
peccat. z si fuit adeo ignorās q̄ nesciuit discernē pctā ei⁹
pcipue cōis tenet iterare ꝯfessiōem

De Negligentia circa cōmunionē. c. v.

Si obmisit cōicare sel' in āno. s. in pascha refrectōis
post ānos discretōis peccauit mortal̄r. nisi fuisēt legit
time impedit⁹ vt q̄ alterat⁹ stomacho. l' excōicat⁹ querens
tñ absolutōem. l' de licētia pprij ꝯfessoris p aliqd̄ dies dif/

feret. ⁊ in huius casibus dꝫ supplere defectum quõ pt Si nõ cõicauit ieiun⁹ ita. s. ꝙ post mediã noctẽ aliqͩ sumpsit p modũ cibi vel pot⁹ peccauit mortaliter. nisi essꝫ grauiter infirm⁹ qꝛ tũc lꝫ Si cõionem sumpsit cũ staret cũ ꝓposito alic⁹ peccati mortal'. vel cũ essꝫ excõicat⁹ hoc sciens vel ignorãs ignorãtia crassa peccauit mortaliter Si nõ confessus de aliquo mortali pctõ cõmisso. vel aduertenter ex verecũdia. vel inaduertẽter ꝓpter indiscussiõem ꝯscientie vel ex ignorantia crassa ⁊ supina sumpsit cõionẽ peccauit mortaliter Et nota ꝙ si qͥs obmittit ꝯfessiõem l' cõionem in tpe statuto conari dꝫ ꝯfessor vt indicat eũ ad supplẽdũ defectũ nisi sit om̄ino nõ bñ dispositus Itẽ cũ repit aliquẽ deditũ vitijs turpib⁹ ⁊ alijs vsqꝫ ad tũc q̄dragesime cautũ vr̃ ne subito admittet eũ ad cõionẽ. sꝫ ꝓlonget sibi tps p aliqͥs ebdomadas De alijs ꝯo defectib⁹ q̄ cõmittũtur circa cõionem ⁊ missam. vide in tercia pte de clericis.

Si exñs excõicatus maiori sciẽter pticipauit. audiẽdo diuina in ecclesijs ãt sacra pcipiendo peccauit mortal'r. Si pticipauit in crimine cũ aliquo ꝓpter qõ ille cũ quo pticipauit erat excõicat⁹. vꝫ qꝛ verberauit clericũ. vt c. si cõcubine ex sentẽtia excõicatõis. Uel si aliqͥs cleric⁹ subijcit se alicui laico verberãdũ ad placãdũ eũ de iniuria sibi illata clericis ille efficit̃ excõicatus. qꝛ pticipat in crĩe eũ verberãte. ꝓpter qõ est excõicat⁹ ⁊ mortale est. vt. c. cõtingit de sen. excõ. Si exñs excõicat⁹ maiori sciẽter pticipauit cũ alijs fidelib⁹ ec̃ ex̃ diuina p̄cipue in his q̄ ꝑtinent̃ hoc versu Os orare vale cõio mẽsa negat̃ Et si fecit ex ꝯtẽptu ꝯ ꝓhibitõem supiorũ. peccauit mortal'r. alias venialiter ⁊ efficit̃ excõicat⁹ minori a q̄ pt absoluẽ om̄is q̄ hꝫ eũ audire in ꝯfessiõe Excipiunt̃ tñ qnqꝫ casus in q̄b⁹ lꝫ pticipare cum excõicatl'. q̄ ꝑtinent̃ in h⁹ ꝯsu. Utile lex hũile res ignorate necce H⁹ anathẽa qõ faciũt ne possit obeẽ. q̄s vi. i. v. g. s. ũ.

Quintus titul⁹ de inanigl'a hꝫ. iij. c. Primũ c. de inanigl'a.

O E inanigl'a q̄ est quintũ capitale vitiũ importans inordinatũ appetitũ laudis hũane seu inordinatã cõplacẽtiã ei⁹ cui offert̃. ⁊ cuꝫ fit aliqõ op⁹ principaliter ꝓpter laudẽ ꝓpriã amittit̃ ei⁹ merces ⁊ pctm̄ incurritur. ⁊ interrogandũ est ꝯm statũ hõim de diuers' materijs

in q̄bus hōies q̄rūt sibi laudē. viꝫ a doctore de sciā ꝛ doc-
trina. a scolari de ingenio ꝛ disputatōe. a rectore de regi-
mine. a mulierib⁹ de ornatu ꝛ hui⁹ Si quesiuit laudem ꝛ
glīam de ope peccati mortal' mortalr peccauit. si ſm rōem
deliberatā hoc egit. sec⁹ si ſm modū sensualitatꝭ. vel ec̄ si
de aliquo veniali gloriat̄ Si opa sua de genē bonorum. ꝛ
ieiunia elemosine ꝛ hui⁹. q̄si oīa ad laudē hūanā fec̄ mor
tale videt̄. cū ibi ꝯstituit finē. secus si aliq̄s boū aliq̄n facit
alio fine Si ita inordinate accepit laudē de aliq̄ ope. q̄
ꝑpter eā ꝯseq̄uēdā pat⁹ erat facē ꝯ aliqđ ꝑceptorū pecca
uit mortalr̄. In aliis aūt casib⁹ videtur veniale.

De Inmodestia ornatus. c. ii.

De inmodestia ornat⁹ q̄ ꝓcedit frequēt̄ ex inaniglia
lꝫ ec̄ ex aliis cau̾ possit ꝓcedē. ꝛ ꝑcipue muliēs iuue
nes de hoc interrogāde sunt. s. de ornatū capillorū fucorū
gēmarū vestiū ꝑciosarū ꝛ foderaturꝭ ꝛ caudis earū ꝛ pla-
nell' nimis altꝭ ꝛ corōis capitꝭ ꝛ hui⁹. in q̄b⁹ aliq̄n est morta
le aliq̄n veniale Si vsus l' vsa est fucis. vel aliis ornamtis
ad ostentatōēꝫ ꝛ inanēgloriā si de h⁹ supbiuit vel gloriata
est. mortale ē. si tātā delectōm hūit ad laudē ꝛ glīam illā q̄
nō curauit trāsgđi mādata dei ꝛ eccl'e Si vsus l' vsa ē fu-
cꝭ ꝛ aliis ornamtꝭ ad inducēdū hōies ad sui ꝯcupiscētiā ex
mr̄imoniū. mortale est indubitatū Si ita inordinate de-
lectat̄ in h⁹. ita q̄ ec̄ si sciret hōies ex sui ornatu scādaliza
ri. i. trahi ad sui ꝯcupiscētiā nō curās de ruina ꝓximi mor-
tale est Si ad ꝯplacēdū viro suo l' adinueniēdū virū si est
innupta l' ne despiciat̄ ab aliis l' ex aliq̄ leuitate vsa est fu
cꝭ. vl' aliis ornamtꝭ supfluis de se nō est mortale. sꝫ poti⁹ ve
niale. n' h̄ sit notabil' excess⁹ ī h⁹. vt possit iudicari ē occa
siōe data aliorū rūie ꝛ n̄ tm̄ accepta qđ est difficile iudicaē
Si hūit nimiā diligētiā ꝛ studiū ꝛ tps ad ornādū se. l' fec̄ ex
cessū ī portatura vestiū vltra suū statū l' ꝯditōm. l' n̄ ſm mo
rē pr̄ie. l' vestib⁹ nīs delicatꝭ pctm̄ ē   Ca. iii. de filiab⁹ in

Si siīauit scītatē hr̄e p ie   anisgl'e Et pmo d ypocrisi
iuniū orōꝫ ꝛ h⁹. cū mal⁹ estꝫ si h⁹ egit ad ꝯseq̄ndā laudē hūa
nā ꝯstituēs i⁹ finē mortl'e ē al's vēiale. n' aliđ vitiū adiūgat̄
Si siīauit scītatē p ypocrisim intēdēs aliq̄d qđ sit ꝯ hōrem
dei. l' vtilitatē ꝓxi. vt semiaē erroēs. adipisci indign⁹ eccl'ia
sticā digtatē. decipe. n. ꝓximū tpal' vl' spūal'r. mortale est

si fecit causa medicine. Si induxit aliquem ad frangendū ieiuniū ecclesie sine causa legittima suis psuasiōib⁹ peccauit mortaliter Si induxit pueros. ꝛ iuuenes ad lāba/citates ꝛ ꝛ tabernas ꝛ h⁹. vt puertat ad ꝑpia Si freqn tauit tabernā sine cā rōnabili. vl' ꝯuiuia dissoluta pctm̄ est

De Insensibilitate.

Si abstinuit se nimis a cibo ꝛ potu ꝛ alijs necessarijs vite ꝑpter qḋ incurrit infirmitatē cōit' est veniale. nisi fiat notabil' excessus ꝛ addat' obstinatio ꝯ admōitōnes ex hmōi defectu. q: tūc videt' mortale rōe ꝑiculi seqntis.

De filiabus Gule. ꝛ primo de Ebitudine. c. iij

Si ex fumositatibus inordinate comestiōis ꝛ potus incurrit scurilitatē seu grossiciē intellect⁹. ꝛ ex hoc ineptitudinē intellectus. vel ineptitudinē legēdi orādiqꝫ est veniale cōiter

De Loquacitate

Si nimis locutus est seu dixit ꝟba ociosa ꝛ sine necessitate ꝛ rōnabilitate ꝯmūiter est veniale

De Scurrilitate.

Si fecit actus seu gestus inordinatos. ꝛ si sint ꝓuocantes ad libidinē ex' mrimoniū est mortale Si ꝟo ad dissolutōem. vel leuitatē vt vētositatē ꝛ hmōi veniale est

De inepta Letitia

Si habuit ineptā letitiā ꝛ vanā in ludis ꝛ iocis. cōiter veniale est nisi addat' aliqḋ vitiū

De Choreis

Choree q̄ fiunt cū inordinata letitia sunt mortalia qnqꝫ modis. ꝑmo cū fiūt ex libidine. scḋo cū fiūt in ecclesijs q: sacrilegiū est. tercio cū fiūt a clericis ꝛ religiosis cū mulieribus rōe scādali. q:to. cū fiūt exinanigl'a vl' vana letitia tā inordinata ꝙ ibi ꝯstituat' finis. qnto cū tales chorizantes nō curāt de scādalo ꝓximi. mortale est. In alijs āt casibus cōiter est veniale. Possꝫ tn̄ qnqꝫ esse mortale. nec de facili de hmōi ꝑt dari iuditiū

De Inmunditia

De inmunditia q̄ ꝑt intelligi cū quis inmunde comedit. ꝛ estꝫ veniale. ꝑcipue si ex hoc ꝑturbat alios. vel q: vomitū facit ꝛ si hoc facit q: nimiū comedit. l' q: auidius comedat peccatū est. secus si causa medicine. vel ꝑt intelligi de inmūditia pollutōis que cum accidit i i somnijs nō imputatur ad pctm̄. sꝫ pctm̄ ꝑt esse in causa ei⁹. s. si ꝓcessit ex crapula vel turpi cognitōe ꝑcedenti. vel ex negligentia

vel etiam post vigiliam recolens de ipsa immunditia habita in somnijs turpibus delectat͛. et si est ꝯsensus rōis de huiusmōi turpi delectatōe est mortale vel veniale. vel nullum si ex alleuiatōe nature De inmūditia seu pollutōe ꝓcurata Nota ꝙ siqͣs qd agit hac intētōe principalr̄ vt pollutōem hēat. siue vigilādo siue dormiēdo mortaliter peccat etiā si facit causa sanitatis. Si āt ipa pollutio etiā cōtingat in vigilia ꝑter volūtatē et sine ꝓcuratōe nō est mortale.

De Luxuria titulus. vij. et hʒ. c. ij. Primū

Luxuria est Septimū capitale vitiū ſʒ q: sup in ꝑcep tis dictū est sat̄ de spēbus ei' in ope. ac ec̄ in cogitatōe omī ill' omissis. vidēdū est de qͥbusdā alijs ꝑtinētib' ad ipam luxuriā et delctātōem morosam. et pͥmo. Si tetigit aliquē l' aliqͣʒ l' osculat' est libidinose ex̄ cōiugiū mortalit̄ peccauit. ec̄ si nō sequit̄ turpis act'. nā talia exercitia in ope ipo, p vuo pctō hn̄t cū ope ipo. ſʒ tāto gͣuī' qͣnto in huiusmōi cōcurrāt plura. si āt fiāt diuers̄ tpib' diuersa sunt pctā Si scripsit lr̄as l' portauit. l' misit. l' recepit ꝯtinētes amatoria et ꝓuocātia ad lasciuiā aduerteuter mortaliter peccauit. Si fecit cātatōs l' cātauit l' legit. l' audiuit ṽba lasciuie. vl' turpia delectabiliter ad ꝓuocādū se vel alios ad lasciuiāʒ mortale est Si associauit aliquē quē sciuit ire ad ꝑcandū vel turpit̄ agendū. l' ad faciēdū serenatas vl' matutinatas peccauit mortaliter. Si fuit mediator inter aliquos ad turpia. l' posuit aliquos mediatores inter se et inter alios. et huiusmōi peccauit mortaliter Itē si recepit enseniū. vl' donū qͣdcūqꝫ. vel misit de amore libidinis.

De Delectatione morosa.

De delectatione morosa. qd vitium reperit̄ in tepidis et multū negligētib'. nā feruidi subito cogitatōs expellūt noxias. et frigidi desiderijs opis acqͣescūt. Si habuit cogitatōs inmūdas et carnales. in qͥbus trahit morā postqͣʒ rōe ꝑpēdit ꝓpter delectatōeʒ ipam cogitādi huiusmōi peccauit mortalr̄. Nō solū qn̄ qͣs cogitatōib' luxurie rōe ꝯsensit deliberans facere malū si adessʒ cōmoditas. ſʒ ec̄ volendo opus ꝑpetrare. ſʒ non curando ipas cogitatōs libidinosas expellē postqͣʒ ꝑpendit. ſʒ in eis voluntarie immorādo

D E filiabus Luxurie de q̄bus non optet multū interrogare.q2 difficile est intelligē nisi cū mixtura aliorū vitiorū.⁊ prima est cecitas mentis.
D E cecitate mentis.si fuit ita mēte occupat⁹ circa mundana ⁊ carnalia.q̄ nesciuit de deo cogitare vel de rebus spūalib⁹. De Precipitatione
D E p̄cipitatōe.si fuit p̄ceps ⁊ subitus in opib⁹ suis sine ꝯsilio ⁊ examinatōe mēt͛ debita agens. De Inꝯsideratōe.
D E inconsideratōe.si fuit incaut⁹ in fact͛ suis nō bn̄ iudicās circa occurrētia De Incōstantia
D E incōstātia.si in eo q̄ō deliberauit boni agere fuit inꝯstans ⁊ mutabil͛ ex passiōe De Amore sui
D E amore sui.si nimis seip̄m dilexit querēdo corpis delectatōes ⁊ cōmoditatē.⁊ hui⁹ De Odio dei
D E odio dei.si habuit deū vel legē ei⁹ in displicētia. q2 p̄hib3 ꝯcupiscētiā ⁊ hmōi De Amore.vite p̄ntis
D E amore vite p̄ntis.si nimis amauit vitā istā p̄ntem. p̄pter voluptates carnis q̄bus est deditus ita amar͛ vitā p̄ntē q̄ aliq̄s vell3 h̄ ppetuari.s̄m Pe.est mortale.
De Horrore futuri seculi.
S I horrore futuri seculi.si horrorē habuit ad vitā futurā.de alijs vero q̄ ptinent ad vitiū luxurie ⁊ ec ꝯiugiū vide infra de ꝯiugatis.
De Supbia tl.viij.⁊ h3 c.ij. Primum.
S Upbia s̄m Grego. est regina om̄ium capitaliū vitiorū.⁊ est vitiū multum subtile ⁊ difficile ad cognoscendū.⁊ ꝯsistit in appetitu inordinato p̄prie excellētie.⁊ hab3 q̄tuor spēs siue modos de quib⁹ potes interrogare.prout videbit͛ expedir͛ si tn̄ penitēs intelligat Si bona naturalis spūalia vel tpalia q̄ habuit sibi attribuit. ⁊ a deo non cognouit Si bona ip̄a a deo recognoscēs meritis suis principal͛r se accepisse estimauit.vi3 p̄pter sua ieiunia orōnes ⁊ huius Si ea bona que nō habuit sibi attribuit l͛ plus q̄3 habuit cū existimat se h̄re multū humilitat͛ caritatis.paciētie.⁊ hmōi cū nō h3 Si reputauit se meliorē esse ceteris alios ꝯtēnens.in quolib3 horū modorū p̄t esse mortale vel veniale s̄m q̄ rōe ꝯsentit͛ vel non.
De Filiabus Supbie c.ij.Et primo de derisione

De derisiõe que aliqñ ꝑcedit ex supbia Si irrisit sacra
mēta ꝛ alia diuina vilipēdēs ea. aut scõs viros. aut ꝑ
latos aut deo ꝯuiue volētes. vt sic retrahat eos peccauit
mortaliter Si irrisit intēdens ex hoc iniuriā l' vilificatõꝫ
l' notabile pturbatõem eꝰ mortal' peccauit. sꝫ si ex leuitate
l' cā ioci secꝰ De Ambitõe.

De ambitõe q̄ ꝑcedit ex supbia ꝛ imptat inordinatū
appetitū honorꝝ. ꝛ multū repit' in ꝑlatis ꝛ dñis. Si
desiderauit aliq̄ꝫ dignitatē. l' bñfitiū curatū rõe deliberata
ꝑncipaliter, ꝑpter honorē l' digtatē l' vtilitatē tpalē pecca
uit mortaliter. si desiderauit dignitatē l' bñfitiū eccliasti
cū l' sclare ad q̄d est indignꝰ vel ineptꝰ. viꝫ q̄ criminosus ꝛ
hmõi peccauit mor. si desiderauit vl' q̄siuit ad hmõi ꝑ-
uenire etiā faciēdo ꝯtra ꝑcepta mortale est si q̄siuit ho-
norē de q̄cūq̄ re ita inordinate q̄ ibi ꝯstituat finē morta
le est. in alijs ꝟo casibus videt' veniale De ꝑsumptõe.

Presumptio q̄ ꝑcedit ex supbia. consistit in hoc q̄ hõ
ponit se ad ea que sunt sup vires suas. l' nõ ptinēt ad
ꝯditõem suā. vt sclarꝭ ad iudicādū clericos. l' eos q̄ nõ sunt
sibi subiecti l' de his de q̄bꝰ nõ hꝫ ptātē. peccauit mortal'r.
Si posuit se ad faciēdū ea exercitia ad que nõ erat aptꝰ. vñ
ꝑt seq̄ spūale l' tpale dãnū alteri. vt medicꝰ ignarꝰ medici-
ne. vel aduocatꝰ ignarꝰ ad aduocādū. iudex ad iudicādū. cõ
fessor ad audiēdū ꝯfessiões ꝛ hmõi peccauit mortaliter. se
cꝰ āt si ꝯpetēter in arte illa pitꝰ erat Si ꝑsumēs de ꝟtu
te sua exposuit se picul' pctõꝝ vt vadēs ad loca inhonesta
l' freq̄ntās ꝯuersatõem mulierū leuiū ꝛ hmõi. vbi de facili
ꝑt labi in mortali pctõ. mortale videt' Si nimis de se ꝑ
sumēs nõ ꝑuidet de necc̃itatibꝰ l' picul' occurrētibꝰ spūali
bꝰ l' tpalibꝰ expectās effectū miraculosum a deo. s. vt eum
sanet infirmū sine medico ꝛ medicinis l' ministret ei cibū
sine labore est mortale. ꝛ dr̃ temptare deū.

Si facta De Temeraria iudicatione
alterius q̄ dubia sunt quo aĩo fiat in malā ptē interꝑ
tatꝰ est. seu iudicauit ꝛ sine signis sufficiētibꝰ indicātibꝰ ma
litiā alterꝰ deliberate iudicauit aliquē õ pctõ mortali mor
taliter peccauit Si ꝟo iudicauit de veniali venialit' pec-
cauit Idē si iudicauit de mortali. sꝫ nõ deliberato animo

Si fuit curiosus circa De Curiositate

cognitionem intellectiuam vt querendo scire que sunt su
pra capacitatē suā. viȝ de trinitate. de pdestinatōe. l' qren
do scire a qb⁹ nō dȝ. vt a demōijs l' p sortes vl' qrendo scire
parū vtilia. ⁊ dimittēdo mag͡l nccaria l' qrēdo scire solum
ad scienō ⁊ nō ad deū ꝯgnoscenō l' ad aliqȝ vtilitatē pctm̄
est. qñqȝ mortale qñqȝ veniale Si fuit curiosus circa vsus
sensuū. s. ocul' aspiciēdo. aurib⁹ audiēdo. narib⁹ ad odorādū
gustū ad gustanō. tactu ad tāgenō sine nccitate l' vtilitate
sȝ solū delcātōne sensuali pctm̄ est ꝯiter veniale. ⁊ qñqȝ pt
eē mortale Si repit se in spectacul' ad vidēdū. vt torneam
ta palestra. currē ad brauiū ⁊ hmōi. nā si in h° sit piculum
mort͡l spūal' l' tpalis. vt qn̄ sunt spectacula repn̄tatiua tur
pitudinē. l' cū recipet notabilē lesiōn corpis. est mortale. ⁊
multo mag͡l in exercēte ⁊ pbēte occasiōm in hmōi specta
cul'. alias est veniale. n⁹. ppt' hoc aliqs ita delectat' qꝫ mēs
ei⁹ auerteret' a deo ita viȝ qȝ pat⁹ essȝ trāsgdi mādata dei
⁊ eccl'e vt illa aspicēt l' facēt Et hoc idē intelligo de quo
cūqȝ pctō qd̄ de se est veniale. qꝛ p hūc modū pt effici mor

De Ingratitudine

INgratitudo tale repit' in oī pctō mortali. sȝ vt circūstantia aggrauās ip
sum. qꝛ vbi hō dȝ sp fuire deo eū offendit Est et vnū spe
ciale pctm̄ in qn̄tū s. recipiēs bn̄ficia a deo l' ab hōie ea nō
recognoscit recogitat ⁊ regrat' ⁊ recōpēsat' l' qꝫ pe⁹. est vili
pēdit bn̄fitia recepta vel murmurat de eis. l' iniuriat' bn̄
factōi. coīt' āt repit' mixtū cū aliq͡ genē peccati qn̄ mortl'e
qn̄ veniale est.

De Scādalo

OEscāda lo qd̄ qñqȝ nō est pctm̄ spāle. sȝ circūstātia aggrauās
pctm̄ in qn̄tū vȝ ex dcō l' facto alteri⁹ non recto dat' alteri
occasio ruine spūal'. ⁊ hoc est scādalum. ⁊ si hoc intēdat est
circūstātia aggrauās pctm̄ ⁊ mutās spēm. vn̄ ē nccaria cō
fiteri qn̄ est tale qd̄ verisilr trahēs ad ruinā pctī mortal'. ⁊ p
cipue cū h° seqt' Si āt hoc intēdat s. ducē aliquē ex dcō vl'
facto suo ad aliqȝ ruinā ē mortale. ⁊ spāle pctm̄ si intēdat
inducē ad mortale. al's veniale

De Adulatōe

ADulatio q̄ ꝯit' est scandalizatiua. ⁊ ꝯsistit in hoc qꝫ qs
vbis l' fact͡l suis inordinate qrit placē aliijs ad bn̄uolē
tiā captādā. ⁊ si in malo adulat⁹ est crimīal'r puta laudās
aliquē de vindcā fcā l' turpitudine. ⁊ hmōi. est mortale Si
adulat' l' laudat aliquē intēdēs eū decipe notabl'r in tpali
bus vel spūalibus est mortale. secus si aliqd iustum inten
dit ab eo hrē l' qd puū recipe g mod̄ doni vt histriōs. Si

nis laudauit aliquē ex q̄ ille sumpsit occasiōm supbie l' in anisgle cōiter est veniale ⁊ pt ee̅ aliqn̄ mor. Si ꝟo lauda uit aliquē ad eū excitanō magl ad ꝟtutē l' ad ꝯfortād eū in tribulatōib⁹. ⁊ tēptatōib⁹ e obꝟuatl debitl circūstātijs est ꝟtuosum ⁊ meritoriū als veniale De Blasphemia

E blasphemia in spm̄ sctm̄ q̄ ꝓ/ in spm̄ sctm̄ cedit ex malitia. viz inqntū q̄s ꝯtēnit l' refugit ea co/ gitare mēti occurrētia p q̄ poss3 retrahi a pctō ⁊ h3 sex spe ties s. Presumptio. Desperatio Inuidētia frne gre Impug/ tio ꝟtutl agnite Obstinatio. Impenitētia De his ꝟo int̄ rogādū est, ꝓut videt. ⁊ ꝯiter nō repit nisi in multū scelera tl Presumptio āt dr̄ h cū q̄s p̄sumit de dei mīa existimās q̄ pcat sibi ad bn̄placitū suū l' q̄ saluet eū p seuerātē ī pcō Desperatio āt cū credit deū nō posse n' velle sibi pcē ec̄ pe nitēti l' volēti saluari Impugtio ꝟitatl agnite dr̄ cū q̄s ꝯ dicit ꝟitati fidei quā nouit Inuidētia frne gre est. cū dol3 q̄s de gr̄a dei ⁊ gl̄a crescēte in hōib⁹ Obstinatō cōfirmat volūtatē suā in pctis ꝯmiss3 Impn̄ia āt dr̄ cū q̄s ꝓpōit fir mit̄ esse in futurū nō petinē De Scismate

E scismate hoc pctm̄ ꝯmittit̄ cū q̄s recedit ab obedi entia rōane eccle sumēs sibi aliud caput. l' seqns ali/ quē canōice nō electū. ⁊ sp est mortale ⁊ excōicatō ꝯ tales. n⁹ forte cū eēnt duo q̄rū q̄lib3 bēt̄ ꝓ sūmo pōtifice a suis seq̄cib⁹. ⁊ nescit̄ clarē q̄s sit canōice elect⁹. In hoc. n. vident̄ ppl'i excusari si n̄ sūt ptinaces s3 pati illi adherē quē sciūt ꝟe eē elcm̄ canōice. Si initit̄ ordinatōib⁹ l' alieatōib⁹ factl a scismaticl excōicat⁹ est ex̄ de scis. c. i. De infidelitate pa

E infidelitate pagāorū hēticorū gāorū hēticorum l iudeorū. q̄rū q̄lib3 est grauissimū pctm̄ ducēs ad dānatōm nō op3 dicē int̄ hos. Soli. n. hētici sunt excōicati. s3 cū alijs p̄cipue iudeis n̄ d3 hr̄i dōestica ꝯuersatio. ⁊ p̄cipue idiote. Potes ēca hmōi int̄rogaē, ꝓut t' videt̄. s. si hūit aliqō du biū ī his q̄ sūt fidē. viz d̄ sacro altarl ⁊ hmōi. ⁊ si de hoc h3 displicētiā n̄ ē curan̄. Si āt volūtarie ⁊ spōte dubitat esse mor. hētic⁹ q̄ō ē excōicat⁹. ⁊ n̄ pt absolui citra sedē aplicā3 vt3 ī ꝓcessu curie Itē receptor cēdēs l fantor hēticorū ē ex/ cōicat⁹. ex̄ d̄ hē. c. q̄cū3 li. vi Inci. iij. ⁊ vltia ps ī q̄ tractat̄ d̄ mō int̄rogādi stat⁹ diuersos p̄sōarū ⁊ p̄mo ad ꝯiugatos

Unc ꝟo formāde sunt interrogatōs c. i. ⁊ h3. §. xxiij ptinētes n̄ ad oēs s3 solū ad quosdā stat⁹ hōim. ⁊ p̄mo ad ꝯiugatos int̄rogādi sunt n̄ oēs s3 ꝓut videt̄ Si d̄ fcū ꝯx

3

erũt in aliq̄ casu ꝓhibito mortale est. qꝛ ꝯ ꝓhibitõem nisi ignorãtia facti ꝓbabilr̄ eos excusaret Sꝫ sciẽdũ est ꝙ sunt q̄dã impedimẽta q̄ impediũt mr̄imoĩũ ꝯtrahẽdũ. ⁊ dirimit iã ꝯtractũ qꝛ nullũ est qd̄ intelligẽdũ est qñ dicta impedimẽta ꝑus inter eos inueniunt̃ q̄ꝫ sit ꝯtractũ mr̄imoniũ ⁊ ea ꝯtinet̃ in istl̄ ꝟsib⁹ Error ꝯditio votũ ꝯgnatio crimẽ Cul/t⁹ disparitas vis ordo ligamẽ hõestas Si sis affinis si forte coire neq̄bis Hec cõsociãda vetãt ꝯnubia facta retra/ctãt Pro borũ aliq̄li breuissima declaratõe nota ꝙ error intelligit̃ de ꝑsona nõ de fortũa l' bõitate cũ. s. q̄s ꝯtrabit cũ Berta credẽs esse katherinã. cũ q̄. s. intẽdebat ꝯhere. Cõditio intelligit̃ de ꝯditõe ſuili. s. cũ q̄s ꝯtrabit cũ serua credẽs eã esse liberã Nã si liber ꝯtrabit scienter cũ ſua tꝫ mr̄imoĩũ. ⁊ silr̄ si ꝯtrabit ſu⁹ cũ liba credẽs esse ſuã Idẽ videt̃ si ſu⁹ cũ ſua. lꝫ crederet̃ esse libera Votũ. s. solẽne ꝑ ꝓfessiõm tacitã l' expſſam alicui religiõi apꝓbate. tal' eẽ essꝫ excõicat⁹ Cognatio q̄ est triplex. s. natural' spũal' l' legalis natural' dr̄ ꝯsangñitas. ⁊ h̄ hꝫ tres lineas. s. ascẽdẽtiũ. vt pr̄ ⁊ au⁹ ⁊ hmõi descẽdẽtiũ. vt fili⁹ nepos ⁊ hmõi collateraliũ. vt ſr̄es sorores ⁊ hmõi. ⁊ hꝫ q̄libꝫ linea q̄tuor gd⁹ exclusiue ꝑcipue collaterales. nã inter ascẽdẽtes ⁊ descẽdẽtes videt̃ esse ꝑpetua ꝓhibitio h̄ est eẽ excõicatio Cognatio spũal' hꝫ eẽ tres grad⁹ ⁊ ꝯtrahit̃ in baptismo ⁊ ꝯfirmatõe Prim⁹ est inter tenẽtẽ ad baptismũ l' ꝯfirmatõm ⁊ eã q̄ tenet̃ q̄ dr̄ pr̄nitas l' filiatio Scd̄s est inter pr̄em ⁊ mr̄em carnalē e⁹ q̄ tenet̃ ⁊ eũ q̄ tꝫ cũ vxore ei⁹. ⁊ dr̄ cõpr̄nitas Terci⁹ est inter filios naturales e⁹ q̄ tꝫ ⁊ illã q̄ tenet̃. ⁊ dr̄ fraternitas Cognatio tercia. s. legal' q̄ fit ꝑ adoptõem hꝫ tres lineas l' gd⁹ Prim⁹ est inter ip̄m ad optãtẽ ⁊ filiã quã adoptauit. ac eẽ filiã ipsi⁹ adoptati Scd̄s est int̃ vxorẽ adoptantis. ⁊ ip̄m adoptatũ. ac eẽ vxorẽ adoptati. ⁊ ip̄m adoptãtẽ Terci⁹ est int̃ filios naturales ⁊ legitõs adoptãt. ⁊ ip̄m adoptatũ. ⁊ hoc tm̄ cũ ipi filij sunt in ptãte pr̄is Crim̄ istud qd̄ hꝫ dirimẽ ꝯtũ ⁊ implẽ ꝯtrahẽdo intelligit̃ tm̄ de duo b⁹ crimib⁹ in duob⁹ casib⁹ Prim⁹ est ꝙ cũ mlr̄ machinat̃ cũ effcũ in mortẽ vxorl̄ alt̃i⁹ vt hẽat illũ in virũ. l' ꝯtra vir in mortẽ alteri⁹ viri vt hẽat illã ĩ vxorẽ ⁊c̄ Scd̄s cũ q̄s dat fidẽ alicui ꝯiugate ducẽ eã in vxorem post viri sui mortem ⁊ cum ista ꝓmissione seq̄tur adulterium Cultus disp̄itas.

vt si fidelis cõtrahat cum iudea vel pagana ꝑmanente in infidelitatē. secus si ꝯtraheret cū heretica. nā tūc tenet. sꝫ cohabitaē nō ꝺn̄t si eēt ei ꝑiculū incurrēdi in heresim. ⁊ pec cauit mortaliter. ꝯtrahēs cū tali. Uis violentia. s. absoluta impedit ⁊ dirimit. ⁊ siliter. violentia ꝑ metū q̄ ꝑt cadē in ꝯstantē virū ⁊ ꝯtinet in hoc vsu. Stupri atq̧ status verberis atq̧ necis. nisi postea de inuito efficiatꝰ volūtariꝰ. Ordo intelligitꝰ de ordine sacro. i. subdiaconatu. ⁊ sup̄ ⁊ talis ꝯtrahens eēt excōicatꝰ. Greci in sacris vti pn̄t ꝯtracto sꝫ nō pn̄t ꝯtrahere. Ligamē. i. si sit alteri ligatꝰ ꝑ ꝯiugiū. ec per vba de pn̄ti nōdū ꝯsumatū. nā talis nullo mō ꝑt alteri matrimonialitꝰ copulari. nisi ille cū quo ꝯtraxerat ꝓfiteatꝰ in aliqꝫ religionē. Et si recederet vnꝰ ꝯiugū. ita q̧ ꝑ mltos ānos alter nihil audiret de eo nō lꝫ alteri ꝯtrahē nisi sciēt de morte eiꝰ. Honestas. i. publice honestatis iusticia q̄ oritur ex sponsalibꝰ ꝯtractis cū aliq̄. cū qua postea nō sequitꝰ mr̄imoniū ꝓpter mortē ł aliā cāꝫ. nā cū nulla ꝯsanguinea illiꝰ vsꝫ ad q̄rtum ḡdū ꝯtrahē ꝑt. Affinitas est ꝓximitas q̄ ꝯtrahitꝰ ꝑ eū q̄ duxit vxorē. ⁊ oēs cōsanguineos vxoris vsq̧ ad quartū ḡdū. ⁊ vxorē ipaꝫ ⁊ oēs ꝯsanguineos viri eiꝰ vsꝫ ad quartū ḡdū. nec illa mulier ꝑt ꝯtrahē cū aliquo. Et nota q̧ affinitas ꝯhitꝰ ec̄ ꝑ fornicariū coitū. ita q̧ ille q̄ fornicatur cū aliq̄ nō ꝑt cōtrahē mr̄imoniū cū ꝯsanguinea aliqua eiꝰ. vsq̧ ad quartū ḡdū. neꝫ illa mlr ꝑt ꝯtrahere cū aliquo cōsanguineo fornicātꝭ cū ipa vsq̧ ad q̄rtū gradū. ⁊ scienter ꝯtrahēs in hmōi gradibꝰ affinitatis est excōicatꝰ. si forte coire nequibꝰ Jn potentia exercēdi actū ꝯiugalē q̄ pōt ꝓuenire. ł ex frigiditate naturali. ł ex maleficio vel indispositōe mēbri genitalis viri vel mulieris. De his omnibus impedimentꝭ habes plene in tercia ꝑte summe. ti. ꝑmo. Sꝫ nota q̧ nō optet nec expedit interrogare oēs cōiugatos sigillatim de his impedimētis. sꝫ de illis tm̄ de q̄bus possit ꝯsumptio hr̄i. ⁊ ꝑcipue de impedimēto crimīs vel cognatōnis ł publice honestatꝭ sꝫ multomagꝭ de affinitate. Si tn̄ q̄s cognosceret ꝯsanguineā eiꝰ cū q̄ iam cōtraxit ꝑ vba de pn̄ti. ⁊ multomagis si iā ꝯsummauit matrimoniū. mr̄imoniū q̄dem tale nō diuiditꝰ. sꝫ amittit ius petendi debitū. ita q̧ petē nō ꝑt absq̧ mortali pctō. tenetꝰ tn̄ reddere exactus. Jdem de muliere q̄ ꝑmittit se cog/

nosci a ꝯſāgneo viri ſui. Si vo āñq̄ȝ cōtrax̄ ꝑ vba de p̄nti
cū aliq̄ cognouit ꝯſāgneā eꝰ ita q̄ ſem̄ emiſit ītra clauſtra
pudorꝭ n̄ p̄t iā hr̄e illā. ꝛ ſi iā ꝯſuāſſȝ cū illa n̄ tȝ m̄rimōiū. nᵉ
ī hᵒ p̄t diſpēſari cū illa nᵢ ꝑ papā Vn̄ añ diſpēſatōm ſꝑ pec
cat mortalr̄ exigēs ꝛ reddēs d̄bitū ſciēs dcm̄ īpedimētū Alr̄
vo ꝯiugū neſciēs excuſat̄ de pcō ex ignorātia facti ꝓbabilr̄
d̄ hiis ꝛ oībꝰ alijs qn̄ caſꝰ occurrit. vi. plenꝰ ī ſū. Si ꝯxit m̄ri
mōiū clādeſtīe q̄ȝ mortle ē ꝓpt̄ ꝓhibitōȝ eccle Si hn̄s votū
ſimplex ꝯtinētie ꝯtrax̄ m̄rimōiū peccauit mortalr̄ nᵒ ſit di
ſpēſatꝰ a papa pꝰ ꝛ tēr̄ adiplē votū vſȝ ad ꝯſuātōȝ m̄rimōij
nā īpo ꝯſuāto īpotēs fit ad īplēd̄. ꝛ exactꝰ oīo tēr̄ reddē ex
p̄ſſe l' intꝑtatīe petēti. ſȝ exigē n̄ p̄t ſn̄ diſpēſatōe alr̄ mor
talr̄ peccat. Si ꝯtrax̄ cū aliq̄. vl' m̄lr cū aliq̄ ꝑ vba d̄ fut̄o. ꝛ
pꝰ m̄rimōiū cū aliq̄ ꝯxit l' de fut̄o l' d̄ p̄nti mortalr̄ peccauit
ꝓpt̄ fractā fidē nᵢ de cōi ꝯſēſu mutuo ſe abſoluēint. qd̄ fieri
dȝ ꝑ iudiciū eccle Vl' nᵢ aliq̄s. vij. caſuū ſupuenēit q̄bꝰ ſolut̄
p̄nt ſpōſalia q̄s hēs in ſū. Si pꝰ m̄rimōiū ꝯctū ꝑ vba d̄ p̄n
ti ꝯtrax̄ cū aliq̄ mortalr̄ pec. nᵉ tȝ m̄rimōiū. etc̄ ſi eēt ꝯſuātū
ꝛ filios gēuiſſȝ. ſȝ optȝ rediē ad p̄mū. niſi ille cū q̄ pꝰ ꝯctū ē
ingſſꝰ eēt religiōȝ ibid̄ ꝓfeſſꝰ. l' niſi cū eo papa diſpēſaſſȝ in
ſcd̄o. ī q̄ tn̄ ſm̄ theologos diſpēſaē n̄ p̄t. ſȝ q̄ȝ difficile ē diſ
putare d̄ ptāte pape ſi ſn̄ ſreptōe obtēta ē forſitā trāſire
p̄t. Si ꝯxit m̄rimōiū l' filios l' filias iunx̄ m̄rimōio añ etatē
legittimā. q̄ȝ ꝓhibitū ē Etas āt legittīa ſm̄ iura ē in. xij. ā
no. ſi ē fēia in. xiiij. ſi ē maſculꝰ ſ. ad ꝯtrahēd̄ ꝑ vba d̄ p̄nti. ꝛ
ad ꝯſumād̄ m̄rimōiū Si ꝯſuāuit m̄rimōiū añ bn̄dcōeȝ nup
tiarū. ē mortle. vbi. ſ. ꝯſuetū ē bn̄dici nuptias. q̄ȝ ꝯ ꝓhibitōȝ
eccle ꝛ h̄ aduertēd̄ ē. q̄ȝuis ſpōſi n̄ ꝯſumēt m̄rimōiū cū ſpō
ſis añ bn̄dcōȝ. ī multꝭ tn̄ locꝭ multas turpitudines ꝛ corrup
telas faciūt cū eis illas viſitāᵒ vn̄ intrrogād̄ ē d̄ hijs vbi iſta
repiūt̄ Si celebrauit nuptias tp̄e ꝓhibito ab eccl'a q̄ȝ mor
tale ē Tp̄a āt ꝓhibita ſūt iſta ſ. ab aduētu vſȝ ad ephiā. ꝛ
a. lxx. ad octauā paſce. ꝛ a t̄ bꝰ diebꝰ añ aſcēſiōȝ vſȝ ad octa
uā pēt. excluſiue. De actu ꝛ peccatꝭ cōmiſſis in eod̄.

Sciēd̄ ē q̄ ī actu hᵒ ꝯiugali aliq̄ fiūt. vbi ē dubū vtrū ſint
mortalia an venialia Aliq̄ vo ſūt q̄ ſent māifeſte mortalia
Aliq̄ ī q̄bꝰ ē vēiale Aliq̄ ī q̄bꝰ nullū pcm̄ ē Primo q̄dē mortle
ē. ſi exceat̄ talr̄ actꝰ ex̄ vas debitū l' etc̄ ſi intra vas d̄bitū. tn̄
n̄ ſuſcipit ſem̄. ad euitād̄ genēatōȝ Si ex tactibꝰ īpudicꝭ ex̄
actū m̄rimōij ſeq̄r̄ pollutō in alt̄o īꝑoȝ. Si excēs actū ꝯiu

galē hꝫ appetitū ꝯlibatū ad aliā Si se hꝫ ad eā ita iordīa
to affcū ī actu ꝯiugali. ac si n̄ eēt vxor eꝰ. qꝛ eē opꝰ carnale a
gēt cū illa l' alia. difficile tn̄ ē hoc discnēr ꝯgnoscē Si alr̄ al
tēi oīo exigēti ꝺnegat debitū sn̄ cā legittia ꝑpt̄ qꝺ exigēs
incrit icōtinētiā l' gue scādalū Essꝫ āt cā legittia si notabl'r
tiērꝫ notabl'e. nocumītū ꝑsōe l' ꝯiugl l' ꝑl'i vt̄ o l' qꝛ ex adul/
tēio ꝯmisso ꝑdidit ius petēdi debitū. l' eē si ī loco sacro pe
tēt. qꝛ sic locꝰ violaret̄. l' eē ī publico qꝛ ꝯ ꝺbitā hōestatē. n̄
ē āt legittia cā oīo denegādi debitū petēti ī die ieiūiorū l'
festorū solēniū. l' ira qꝫ hn̄t adīuicē ꝑ parū tp̄us. Dubiū de
mortali qn̄ qꝺ ꝟuat vas ꝺbitū sꝫ mōꝰ īdebitꝰ puta si latral'r
l' a ꝑte pꝰterori accedat̄ ad vas ꝺbitū. l' ml'r supꝑgdiat̄ virū
ī q̄bꝰ modꝭ. ꝛ p̄cipue ī vltīo aliq̄ dict eē mortl'e. Alij ꝟo vt
tho. ꝛ Al. di. qꝛ n̄ ē mortale ꝺ se. sꝫ p̄t eē signū mortal' ꝯcupi
scētie. n̄c ꝑ hoc. īpedit̄ gn̄atō. ꝛ si n̄ ita apte ꝑcrēt̄. vn̄ ī hmōi
noli p̄cipitaē sn̄iā. n̄c ꝺnegaē absolutōꝫ ꝑseuerāti ī hmoi. sꝫ
ꝺtester l' ꝛ ꝑhibeas q̄ꝫtū potes. qn̄ ꝟo hoc eē fiēt p̄o ꝛ ꝛ mō
ꝑpt̄ ꝑicl'm aborsꝰ forte tc̄ eēt sn̄ pcō. Dubiū eē ꝺ mortali
ē tp̄e m̄struorū ꝛ p̄cipue ī exigēte sciēte talē ꝺfectū. quē q̄ꝺ
ponūt eē mortl'e. p̄cipue qn̄ n̄ ē q̄i ꝯtinuꝰ. sꝫ ꝯsuetꝰ vt m̄su
ati. alij dict ꝯriū vt pe. ꝺ pal. ꝛ hͨ opi. ē ꝑior. vn̄ n̄c ꝑpt̄ hoc
ꝺneges absolutōꝫ. sꝫ ꝑhibas q̄ntū potes ꝺ exactōe exigēti
ꝛ exactū admōeas. vt n̄ assēciat exigēti. nꝰ ex hͨ tieat̄ ꝺ eiꝰ
icōtinētia Du. ē eē ꝺ exigēte ꝺbitū a ꝯiuge ꝑmanēte ī adl
tio siue occl'to siue māife. qꝺ ipe nonit. hꝰ q̄ꝺ dict mortl'e ī
exigēte. qꝛ fcit ꝯ ꝯstitutōꝫ eē. vt nōt̄. 32. q. i. siqs vx. ꝛ firmat̄
ī sū. pi. Sꝫ ī sū. ꝯfess. ꝛ archid. ī rosa. mitigāt hūc rigorē ex
cipiētes casū. vt hꝰ cū facēt exigēs ad ꝑuidēd iꝯtinētie sue
Sꝫ pe. ꝺ pal. ml'tomagꝭ mitigat hūc rigorē. vt cū n̄ spat̄ e/
m̄datō ex hoc ꝑmanēt l' ī adult̄o. sꝫ potiꝰ ꝺ fiorātō n̄ peccat
exigēs saltē mortl'r. Uēiale āt ē cū exigit̄ actꝰ ꝯiugal'. ꝛ si ꝺ
bito ꝟuato vase ꝛ mō. tn̄ p̄ncipl'r intētōe ꝺlcātōis ꝯseq̄nde
ita tn̄ qꝛ ē intētō infra lites mr̄imōij In tp̄e ꝟo p̄gtōis exi/
gē vēiale ē. si tn̄ n̄ ē ꝑicl'm aborsꝰ. reddē ꝟo nll'm pcm̄ ē An̄
purificatōꝫ pꝰꝑtū exigē ꝟuat l' alijs ccūstātijs n̄ vr̄ mor. ꝟm
guil. Reddē ꝟo n̄ volūtarie nll'm Exigē eē l' reddē ꝺbitū an̄
igr̄sū eccl'e pꝰꝑtū ꝺ se n̄ vr̄ pcm̄. ꝛ pn̄t ml'es ītraē eccl'iā an̄
xl. diē absꝫ pcō. in q̄ tn̄ ē ꝟuda ꝯsuetudo pr̄ie Interrogatōs
Circa p̄ fiēde circa statū mr̄imōij
dicta sic possant fieri interrogationes. Et primo si vlus

De principibus rectoribus et baronibus

est matrimonio ex vas debitum. Si aliqd fecit ad evitandum prolem modo in debito. licet in vase debito et quo. si utendo matrimonio hūit intētionē ad aliā. Si tpe menstruorū exegit l' reddidit. Si in dieb⁹ festorū vl' ieiuniorū
Si tpe pgnatōnis. et pcipue ppe ptum. vel añ purgationem p⁹ partū. si exigit l' reddidit a pmanēte in adulterio.
Si principaliter causa delectatōis. āt alia et q̄ cā et circa hº iudicāō ē de pctō mortali l' veniali iux pdcā. vt ptz in summis. Si oīo negauit debitū petenti. Si ex tact⁹ cōiugū per tactus secuta est pollutio in altero ipsorū. Si excōicat⁹ aliquo vinculo ptraxit mrimoniū. s. excōicatione maiori peccauit mortaliter. et pcipue qñ sciuit et hoc qz pticipauit in diuinis. s. sacramento mrimonij. Idē videt de minori excōmunicatōe si eā nouit. qz sepat a susceptōe sacrorū. et matrimoniū est vnū ex sacris ecclie. Si exñs in pctō mortali ptraxit mrimonū videt mortale. qz sacrm suscipit in mortali scienter. pcipue vo videt mortale ptrahēdo p verba de pñti qz ibi ē eēntia sacri Si ptrit cum aliq p sona p vba de pñti vel de futuro nō intēdēs habare illū l' illā in piugem. se tm̄ copulā carnalē extorquere mortalit peccauit q̄zuis ibi non realit sit matrimoniū. coged⁹ tñ est in foro conscie illā ducē. vel aliter illi satisface maxime si est secuta copula. in quo tñ casu eccl'ia iudicaret mrimoniū et cogeret illum. cui obedire tenet Si vir ñ puidit vxori et familie de necessarijs non tñ supfluis. Si nimis eā exaspauit verbis vel fact⁹. Si zelotipus. et ex hoc nimis suspectuosus ꝯ eam fuit vel nimis remissus in cura ei⁹. Si vxor inobediēs et cōtētiosa et sui sensus fuit erga virū. Si nimis inculta et negligēs circa gubernationē dom⁹. Si irreuerēs et discola ad soceros et cognatos. Si nimis dedit de reb⁹ viri parentib⁹ suis l' paupib⁹ plus q̄z debuit. Si dedit licētiā viro coeundi cū alijs mulierib⁹ cū pegrinaret est mortale. Si mulier nō vult sequi virum transferētem domicilium ad quod tenet. nisi eū trahēt ad pctm̄. aut dubitaret de morte sua aut esset vagabund⁹. Si vterq filios educauit in timore dei et inobediētia mandatorum eius.

De principib⁹ rectoribus et baronibus. c. ij.

Circa principes rectores et barones seculares sic possunt fieri interrogatōs et put fuerit expediēs sm cō

ditionem personarum. ꝛ primo. Si ꝑ vsurpationem ꝛ iniusto titulo obtinuit dignitatē regimē l' dñiū ciuitatis. vel castri. qꝛ mortal'r peccauit. ꝛ sꝑ in ipso manet. dū tenet hmōi vsurpatōem nisi postmodū titulum sibi iustificasset. nec ibi añ iustū titulū pt exercere iuditia sine mortali. Si ambitiosus fuit ad dignitates ꝛ regimē nimis aspirans. ꝛ si intēdit negligere iustitiā ad reqrendū amicos. vt sic in dño ꝑmaneat mortal'r peccat Si p̄latis ecclesiastic͡l l' alijs sup̄iorib⁹ suis nō fuit obediēs. ꝛ admonitōes ꝛ correctōes ab eis factas nō sustinuit pacient'. ꝛ si ꝯtēpsit mortal'r peccauit Si sentētias excōicatōis l' interdicti non curauit. aut sic ligat⁹ diuinis se ingressit qd̄ est mortale Si ꝓpt crimē ei⁹ ciuitas est interdicta. qd̄ est sibi ad mai⁹ iuditiū
Si ꝓpter excōicatōm latā in se iudices vel actores vel ministros grauauit. qꝛ vltra mortale est excōicat⁹ Si de factis aut defectib⁹ ecclesiasticarū ꝑsonarū ad eū nō ꝑtinētibus se intromisit l' trahēdo ad sui iuditiū ꝛ hmōi peccauit mortal'r Et si cepit l' cape fecit l' ꝑcutere l' incarcerare clericos l' religiosos etc delinqntes est excōicat⁹. si nō hūit pri⁹ licētiā a p̄lato suo Si elcōem alic⁹ maliciose impediuit l' ꝑ violētiā aliquē intromisit. l' si ḡuauit aliqd̄ monasteriū l' collegiū eo q nolebat eū eligē. ꝓ quo rogabat est excōicatus. vltra mortale Si ꝓhibuit subditis ne venderēt clericl nccaria. l' eis panē coquerēt ex quo nō habuit ab eis qd̄ voluit Si p̄onat⁹ ecctiarū de nouo sibi vsurpauit l' bona vacātiū ecclesiarū aut mōasteriorū vltra mortale est excōicat⁹ Si posuit talias l' collectas l' alia grauamina clericl l' alijs ꝑsonis ecctiasticl sine licētia pape. si nō desistat post admōitōem est excōicat⁹ Si fecit statuta l' leges ꝯtra libertatē ecctiasticā l' iudicauit s'm ea. l' dedit cōsiliū ad hmōi. vl' nō remouit si potuit vltra mortale pctm̄ est excōicat⁹ Si noua pedagia instituit nō hñs auctoritatē a p̄ncipe sup hoc. l' antiq̄ seu noua pedagia augmentauit excōicatus est. sec⁹ si fecit hoc cū licētia p̄ncipis ꝛ cā rōnabili ꝛ nō tenuit stratā publicā securā vt debuit peccauit mortaliter ꝛ tenet' ad restitutōem. Si a clericis ꝛ religios' theoloniū pedagiū seu gabellā accepit ꝓ his q̄ deferunt l' deferri faciūt nō causa negociatōis grauiter peccat ꝛ est excōicatus Quamuis aliq̄ vt Jo. cal. hanc

non admittant. q: nō est recepta. ⁊ papa scit ⁊ tolerat. immo ipse facit in terris suis s; tuti⁹ est vt obſuet Si publicos vsurarios alienigenas ⁊ nō iā oriūd⁹ ad fen⁹ exercēdū in ciuitatibus suis admittit admissos iā infra certū tp̄s ñ expellit est excōicat⁹ Et idē si ciuis exñs dedit ad hoc ꝯsiliū. l' fauorē. hoc verū est si tal' est p̄sona ecclia̅stica h̄ñs s. dominiū tp̄ale. nā dñs sclaris nō est excōicat⁹. s; excōicādus. c. vsurarū de vsu. li. vi. tñ ep̄i. ⁊ sup̄. incurrūt s; alij. Itē si ciuis exñs dedit ad hoc ꝯsiliū l' fauorē Si nauigātes indistincte dep̄dat⁹ est l' dep̄dari fecit. vel hoc factū nōie suo ratū h̄uit vt pirata excōicat⁹ est excōicatōe papali. Si nauigātes expoliauit. l' res eorū ad port⁹ terrarū suarū a mari delatas sibi ap̄ppriauit. qđ est rapina. ⁊ excōicat⁹ est ꝫm aliquos Si incēdia fecit l' fieri fecit diruit l' fregit ecclesias l' loca religiosa est excōicatus. ⁊ si est; denūciat⁹ est; casus papalis Si emunitatē ecclesiarū violauit. vi; faciendo cape hōies in eis, ꝑpter debita aut malefitia in eccl'ia l' locis ꝑuilegiat' sacrilegium cōmittit. ⁊ p̄t excōicare. ⁊ est mortale. secus est; si ꝯbustores eccl'iarū. illuc fugiētes. l' violatores eccl'iarū. q: tūc, ꝑpter hoc nō gaudet immunitate ecclesiarū Si ecclesias vel p̄sonas ecclia̅sticas siue priuilegia eorū violauit. vt multi tirāni faciūt Si fecit rep̄salias vel ꝑmisit fieri fecit ꝯ p̄sonas ecclesiasticas est excōicatus nisi illas reuocauerit infra mēsem. c. ⁊ si pignoratōes de iniurijs. ⁊ dā. da. li. vi. Utrū āt liceat facere represalias ꝯ laicos. vi. in. iij. p̄te summe. ti. ij Si ad ecclesias in q̄b⁹ p̄ron⁹ fuit nō posuit idoneos. vel nō rep̄ñtauit. s; ineptos ⁊ ideotas. l' ꝯcubinarios ⁊ alios malos p̄ñtauit. vl' subditos suos ecclesiarū p̄ronos tales eligē aut suos p̄ñtare persuasit sic mortaliter peccauit Si recepit pecuniā vt aliquē p̄ñtar; cū est; p̄ron⁹. l' supplicaret pape l' ep̄o ꝑ b̄ñfitio alicui ꝯferēdo simoniā cōmisit. l' ec̄ abs; pecuia si porrexit p̄ces ꝑ indigno est mortale. ⁊ simōiac⁹ Si fuit fautor l' defensor hereticorū aut ec̄ scismaticorū peccauit mortal' ⁊ est excōicatus. Si impediuit volētes recurrere ad forū ecclesiasticū sup causas q̄ ad ip̄m forū p̄tinēt. ne s. corā ecclesiastico iudice hmōi cause agitet. l' ad hoc dās ꝯsiliū auxiliū l' fauore; est excōicatus Si bellū assumpsit iniuste vel fuit adiutor iniuste bellātis. q: oīa mala q̄ inde sequunt ei reputant

ad culpam. ⁊ tenet ad restitutionem omnium damnorū inde sequētiū. ⁊ hoc nisi ad adiuuādū eū teneret ⁊ huiedū viz q: miles aut ei⁹ vasallus. tal' em̄ adiuuans cū est dubiū an bellū sit iustū excusat. xxiij. q. i. c. qd culpat. nō āt excusaretur si sciret bellū esse iniustū Si ꝯsuluit ex̄ns in offitio cōitatis. q̄ s. assumat iniustū bellū tenet ad oīa mala ⁊ dāna nisi ꝓpōeret in ꝯsilio mā mō falso tāq̄ essꝫ iustū. tūc. n. ignorātes vident excusari De matēia belli. ⁊ qn̄ iustū dicat vi. in sum. in. iij. pte ti. ij. Si indiscretos ⁊ tirānos officiales fecit seu ꝑposuit terris suis. tenet de dānis ⁊ mal' eorū si sciebat eos eē tales sec⁹ si ignorabat. nisi cū audissꝫ non remouerit eos si potuit. Si iniustas exactōes seu collectas imposuit rapinā cōmisit. ⁊ q̄ dicatur iniusta talia seu collecta. ⁊ quō satisfacē dēat. vi. in. iij. pte ti. ij Si posuit iudeos in officijs public?. qd̄ ꝓhibet. xvij. q. iiij. c. ꝯstituit. Si ea q̄ sunt cōitat? a. ꝓꝓauit sibi. viz siluas s. ⁊ campos ⁊ hmōi mortal'r peccauit ⁊ tenet ad restitutōm. Si liberos hōies in s'uos sibi subiecit. xp̄iani. n. nō pn̄t redigi in s'uitu t̄ rōe belli. l' ec capti nō pn̄t licite emi in s'uos. l' empti vendi. ⁊ emi ab alijs nō pn̄t ꝫ infideles bn̄ rediguntur in s'uitutē ⁊ emi ⁊ vendi pn̄t. capti in iusto bello q̄ si postea efficiant xp̄iāi. nō tn̄ ex hoc libant a s'uitute. q̄uis sit piū hoc facere Si a decedētib⁹ sine filijs accepit bona ipsorū n̄ pmittēs eos testari ⁊ largir ad placitū nisi tal' p̄ria hr̄et talē subiectionē a tp̄e c⁹ nō est mēoria in ꝯriū Si nīs vindicatiu⁹ fuit. Si hōicidia. mutilatōes. incarceratōs. vulnēa ⁊ hmōi seu a sine iustitia l' cū iustitia ꝫ ex odio ⁊ vindicta fecit ꝓcurauit l' pmisit. ⁊ hmōi ḡuia sunt mortalia Si intorneam̄ta l' duella fieī fec l' pmisit l' ludos l' spectacula piculosa aīe vel corpi. vt ꝓijcē lapides ad inuicē l' rep̄ntatōes turpitudinū fieī fec l' pmisit. ⁊ nō ꝓhibuit. si sine ḡui scādalo potuit remouē mortl'r peccauit. dis. xliij. c. error Si leges statuit q̄s nō dn̄it l' potuit. q: s. iniq̄s mortal'r peccauit Si nīs durus fuit ad dispēsanō l' ꝓcēdū in q̄b⁹ potuit. l' ep̄ nīs facil' ad ꝓcēdū delinq̄ntib⁹ in ꝓiuditiū iustitie ⁊ vtilitatis cōis. Si feuda vasallis suis absq̄ iustitia denegauit. vel s'uitiū indebitū ab eis exegit aut fidē nō s'uauit Si ip̄e ex̄ns vasal l' alteri⁹ nō fuit fidel' dn̄o suo vt dn̄it. s'm q̄ in iuram̄to fidelitat? exp̄mit. l' obseq̄ū dbitū n̄ ꝑstitit l' aliq̄z iīuriā fec dn̄o

f.alienãdo feudū aut diminuẽdo. vel aliqđ hꝰ mortale est ꝛ tenetur de dãnis. Si tutelã alicꝰ sibi ꝯmissam nõ fideliter egit. ſʒ bona illiꝰ ꝯsumpsit ꝛ dissipauit mortꝉe est. ꝛ tenet̃ de dãnis. Si in terra sue iurisdictõis sustinuit iniustas mẽsuras. aut iniusta põdera. aut iniusta ꝑtia rerū venaliū scienter mortale est. ꝛ teneri videt̃ si ꝯmode pt obuiare. similiter peccat si inducit ꝉ sustinet malas ꝯsuetudines aut corruptelas. Si tollerauit aut sustinuit publicos vsurarios inde ꝑpter hoc recipiẽs certã quotã vel summã ãnnatim. mortale est ꝛ tenet̃ illud sic acceptū restituẽ nõ vsurario ſʒ creditoribꝰ eius a q̃bus vsure fuut extorte ẜm. tho Si pignus aliqđ habuit cꝰ fructꝰ non ꝯputauit in sortẽ vsura est. ꝛ de aliis spẽbus vsure si in aliq̃ offendit ꝉ fuit particeps sup̃. in. ij. ꝑte ti. de vſ. Si penas ꝉ emẽdas in pecuniã ꝑpter cupiditatẽ vel odiū non ꝑpter correctões delinquẽtiū accepit ꝉ vltra debitū extorsit. vel penas corꝑales. aut mortꝉ in pecũiariã ꝑpt̃ auaritiã contra iusticiã ꝯmutauit mortꝉe ẽ. Si ꝑmisit in terrꝉ suis latrões inualescẽ vel maliciose eis fauẽs. ꝉ ex auaritia nolẽs expendẽ ad securãdã patriã mortale est. ꝛ tenet̃ de dãnis ꝛ rapinis factꝉ si ꝯmode poterat obuiaẽ. Si iustitiã vẽdidit ꝉ munera iniq̃ accepit ſ.ꝑ admĩstratõe iustitie. ꝉ aꝉas iniustitiã fecit in iudicando vel fieri fec̃ mortale est. Si fidẽ ꝑmissã violauit eč ĩimico nisi pꝰ ille violasset mortꝉe ẽ. Si obsides suos nõ liberauit mortale ẽ. Si viduas ꝛ pupillos ꝯ oppssões nõ defẽdit cū potuit. Si treugas nõ ſuauit. Si nĩs sumptuosꝰ fuit ꝛ curiosus in vestitu ꝛ apparatu equorū ꝛ familie cū canibꝰ ꝛ auibꝰ. edificiis ꝯuiuiis. nã vt possint facẽ hmõi põpas emūgunt ꝑplos vsq; ad sangñẽ faciẽtes mꝉta ĩiusta. Si fec̃ edificari domos suas ꝉ laborare in agris suis vel vineis ꝉ lig portari ꝑ rusticos ꝉ colonos ꝛ nõ soluit eis plene de labore suo. nisi ad hoc ex debito tenerẽt̃ vel si diebꝰ festiuis fecit ꝑ se laboraẽ mortale est sič in pº casu qđ tñ multi faciūt ꝛ male nec subditi dñt obediẽ. Si nimis se occupauit in vẽatõibꝰ ꝛ aucupiis ꝉ qđ peiꝰ ẽ subditos in ĝuãdo inducẽs ad hmõi ꝛ qđ pessimū in diebꝰ festiuis ꝛ ñ auditꝉ dĩnis vt missa ꝑpt̃ qđ dñs peccat mortaliter ꝛ oẽs ꝛ ipe reus est omnium Si ꝑpter discursus in hmõi destruxit segetes aliorū tenet̃ eis de dãno. vel permisit accipẽ. vel fecit de blado.

⁊ feno aliorū a suis ꝓpt̄ equos suos tenet̄ de dāno. Idē ⁊ de alijs fructib⁹. Si histriōib⁹ sup̄flue dedit l' nis turpia re p̄ntātes in curia nutriuit l' ɔcubīaȝ l' ludētes ad aleas ⁊ hu iusmōi. q̄ oīa sunt dānabilia. Si de castitate familie sue n̄ curauit' ȝ inhōeste se hn̄tes cū feīs ⁊ mascul' retinuit nec correxit eos cū posset mortaliter peccauit. Si v̄o sit ɔiu gatus int̄roga de his que hn̄t̄ in. c. p̄cedēti ꝓut videbit̄ fore expediēs. De iudicib⁹. c. iij.

Circa iudices seu q̄ȝcūȝ hn̄tē ptātē ordinariā l' delegatā inq̄rendū ē p̄⁹. Si iurisdictōeȝ aut ptātē recepit simoniace. vt si iudex eccl'astic⁹. aut vsurpatiue. q꞉ vsurpata potestas nō dat auctoritatē. vn̄ iudicādo peccaret mortl'iter Si excessit fines mādati sue ptātꝫ sue peccat mortaliter si scienť l' ex ignorātia crassa. Si officiāl' l' iudex ali⁹ timore odio cupiditate l' amore vel ali q̄ cā iniq̄ꝫ tulit sententiā aduertenter mortale ē ⁊ tenet̄ ad oē interesse pti lese. ⁊ si ille ꝓ q̄ dedit sn̄iaȝ nō vult satisfacē l' nō pt̄ q̄m p̄ncipalit̄ ipse tenet̄. dic̄ Ray. Si p ignorātiā crassā ip̄e tulit iniquā sentētiaȝ in iuditio aīe tenet̄ ⁊ peccat vt p⁹s. Ray. q꞉ debuit scire se insufficientē ⁊ nō iudicare. Si p negligētiā. q꞉ sufficiens erat ⁊ si laborassȝ ad inq̄rēdū ⁊ legendū v̄itatē inuenisset. ȝ neglexit hoc agē tenet̄ vt p̄⁹. Miti⁹ tn̄ agit̄ cū eo q̄ ex ignorātia crassa q̄ȝ cū eo q̄ ex malicia. ⁊ h° hȝ locuȝ in iudice ordinario nō delegato Si delegat⁹ iudex iudicauit bōa fide. ⁊ de ɔsilio pitorū tulit iniq̄ȝ sn̄iam nō videt̄ peccare aut teneri ad restitutōm leso. tū q꞉ nc̄citate obedientie iudicauit. tum q꞉ sepe ex certa scia delegātꝫ assumit̄. q꞉ est igr⁹ iurꝫ. q꞉ bō⁹ vir. qd̄ est v̄m nisi inq̄rēdo ɔsilium fuissȝ negligēs a⁹ culpabil'. tc̄. n. peccat ⁊ tenet̄ ad restitutōnem. Vl. si assessor inducit iudicē ad ferēdā iniquā sn̄iam excusat̄ q̄dē iudex si simplex est ⁊ hȝ bonā ɔsciām s. credens sn̄iām esse iustā. ⁊ si nō fuit in culpa eligēdo assessorē. q꞉ bon⁹ ⁊ sufficiēs cōiter credebat̄ ȝ assessor peccat mor. ⁊ tenetur ad satisfactōm leso sue dolose sue ignorāter inducat iudicē ad iudicand̄ iniuste. Rai. si iudex ignar⁹ iurꝫ secum ducit assessorē q̄ cōiter nō reputat̄ sufficiēs vel iniqu⁹. si d̄ ɔsilio e⁹ fert iniquā sn̄iām. ħ credat iusta. vt̄ q̄ mortalit⁹ pec. ⁊ tenet̄ ad restitutōm insolidū. Si accepit pecuniā ī iuditio. qd̄ p̄t esse. v. modꝫ. ⁊ sp̄ videt̄ mortale

P̄mo si accepit vt male iudicaret ꝯ̄ iusticiā ꝛ ꝯtra ꝯsciam. ꝛ
tūc illa pecunia dꝫ dari ei in cuius iniuriā data ē.i.q.i.c.iubem⁹
Scđo si accepit vt bn̄ iudicaret.l' vt iudicaret ꝛ darꝫ sn̄iam
l' si accepit vt nō iudicarꝫ cū dērꝫ iudicare.l' vt n̄ male iudi
caret. in his.v.casib⁹ dꝫ restitui ei q̄ dedit.ij.q.iij.c.nō licet
Ray.ꝛ ſꝫ vul.in foro pn̄ie p̄t paupib⁹ erogari.sic̄ ꝛ alia tur
pia lucra.de ꝯcilio tn̄.Si iudex nll'o mō voluit ferre sn̄iam
cū dērꝫ.ꝑpt⁹ h⁹ aliq̄s amittit ius suū mortale est. ꝛ tēt̄ illi
restitueṙ lit̄ estiatōnē. Ray.xxiij.q.v.c.admistratōs. Si iu
dex accepit aliq̄d a ꝑtib⁹.vn̄ nota ꝙ ordiari⁹ nihil p̄t acci/
pe ec̄ expēsas nisi modata ensēia spōte oblata vt esculētū
ꝛ potulētū.di.xviij.c.de eulogijs.Delegat⁹ p̄t recipe mode
ratas expēsas.qn̄ s.ē paup.l' qn̄ optꝫ eū exire ꝛ eq̄tare ꝑ ex
amiatōe cāe l'ꝑ assessore ſm gl'.Si āt papa alic⁹ cāꝫ dele/
gauit.n̄ vr̄ ꝙ aliq̄d possit ꝑetē nec ec̄ expēsas.si sua sibi suffi
ciūt nisi oꝑteat eū exire.l' pl⁹ q̄ꝫ domi expēdē. Ray ꝛ Vul.
Si iudex eccl'astic⁹ ordinari⁹ l' delegat⁹ ꝯ̄ ꝯsciaꝫ ꝛ ꝯ̄ iusticiā
ꝛ in ḡuamē alteri⁹ ꝑt' in iuditō q̇cq̄ꝫ fac̄ ꝑ gr̄aꝫ l' ꝑ pecūiā
incurrit suspēsionē ab executōe officij ꝑ ānū ꝯdēnand⁹ ad
estimatōis lit'.de q̄ vide.in.iij.ꝑte ti. Si iudex eccl'iastic⁹
excōicatōis sn̄ia suspēsiōis l' interdicti nis de facili fulmi
nat.a⁹ sine p̄missa admōitōe l' sine script' l' alias ꝯ̄ ordinē
iur' ḡuit̄ peccauit de his in.iij.ꝑte. Si iudex q̇cūq̄ꝫ dilatio
nes aliq̄s ꝯ̄ ius fec̄ ꝛ si ordinē iuditiariū n̄ ſuauit Si ꝑtē al
terā ꝯ̄ iustitiā ḡuauit Si reo fec̄ q̄tiōs l' positōs seu inq̄si
tōs ad q̄s rn̄dē nō tenebat̄ Si appellatōs legittias nō ad
misit Si dolose locū appellādi dedit Si p⁹ appellatōm le
gittimā nihilomi⁹ in cām ꝓcessit Si in dubijs magnis ꝑi
itos n̄ ꝯsuluit Si allegatōs friuolas admisit. Si paupib⁹
viduis orphāis nō subuenit.ꝛ in aduocatōe nō ꝓuidit. in
quolibꝫ istorū videt̄ esse mortl'e cū scient̄ delinq̄t Si iudex
illicite relaxauit penā debitā reo q̄ꝺ fit tripl'r Uno° qꝛ nō
erat summ⁹ iudex s.p̄nceps.nec ei publica ptās est plēarie cō
missa.sꝫ vt iudicꝫ ſm leges ꝛ statuta ciuitat'.scđo mō qꝛ ꝛ
si hꝫ plēariā ptātē is tn̄ q̇ passus ē iiuriā nō assentit sibi re
mitti sꝫ vult reū pūire.tercō mō.qn̄ ꝛ si iudex hꝫ plenariā
ptātē.ꝛ lesus vult remittē.tn̄ n̄ ē cā iusta rei.s.vtil'.sꝫ nocia
s.ꝑbens incētiuū delinq̄ndi R. ho.in q̄libꝫ.ꝛ peccat mor.
Nota ꝙ q̄ fingit fraudulent̄ cāꝫ aliq̄ꝫ ꝑ q̄ꝫ iudex aliq̄s va

dat vel mittat ad aliq̄z mulierē ꝑ testimōio ferēdo est ex-
cōicat⁹.c.mlēs de iudi.li.vi. Si debitā penā auxit l' minuit
cū nō possit l' dēr3.qū possit l' nō.vi.ī.iij.pte sū.ti.iij. Si ec̄
mutaē poss3.vi.ibi Si iudicauit ꝯm allegata ⁊ ꝓbata ꝯdē
nās quē nouit innocētē q̄ tū vtrū peccet l' nō l' excuset.vi.
in.iij.pte sū.ti.iij. Si militer iudicl exñs execut⁹ est iniquā3
sñiam ⁊ iniustā.si ꝑ certo scit innocentē ñ excusat a pctō
Rai.sec⁹ si dubitat.q2 tūc excusat ꝓpt' obediētiā. De
penitētib⁹ xo ad iuditiū hēs in.iij.pte ti.iij.c.

De aduocatis ꝓcuratorib⁹ ⁊ notarijs.c.iiij.

Circa aduocatos ꝓcuratores ⁊ notarios.int'rogandū est p̄mo si posuit
se aduocādo cū ꝓhibet' in iure scieñ h⁹ faciēs videt' peccaē.
Prohibet' āt infidel' ⁊ excōicat⁹ excōicatōe maiori.n' non
religiosus n⁹ ꝑ mōasterio ⁊ de mādato sui p̄lati s3 ⁊ clerici
in sacrl l' ec̄ in miōrib⁹.s3 ⁊ bñfitiati ꝓhibet' aduocaē ī iudi-
tio sclari nisi ī cā ꝓpa ⁊ ꝑ eccl'a sua l' ꝑ ꝯiūctl l' miẽabilib⁹
ꝑsonis.sūt ⁊ alie ꝑsone ꝓhibite de q̄b⁹ hēt'.iij.q.vij.§.tria
Et int' alios ꝓhibet' sodōita p̄cipue nōri⁹ ꝯ iuē l' ꝯ fcō Judex
l' assessor ec̄ ñ p̄t eē aduocat⁹ ī cā ī q̄ ē iudex.n' clēic⁹ ꝑ ex-
neis ꝯ ecclīā suā Rai. Si aduocat⁹ l' curator scieñ defēdit
cā3 īiustā peccat mor.⁊ tēt' alt'i pti ꝯ oī dāno iñ hito.tho.
nisi satisfaciat clietul.q̄ p̄ncipal' tēt' ⁊ scit īiustitiā.qū s.ob
tin3 oē3 victoriā cāe Si xo ignorāt īiustā cā3 ꝯfēdit s.pu
tās iustā excusat ꝯm modū ꝯsuetudinē regiōis.q̄ ignorātia
excusar' p̄t.tho.⁊ si ex ignorātia crassa pec.mor.si ī p̄ncipio
ꝯdebat iustā.s3 ī ꝓcessu cāe videt īiustā d3 derē l' diserē eā
⁊ ñ vlt'i⁹ ꝓseq.al's peccar3.⁊ si obtin3 victoriā cāe tēt' leso
ad satisfctō3.ñ tū d3 eā ꝓdē aduersario.l' secta sue cāe fue
laē.s3 īducē clietl'm suū ad cedēdū vl' ꝯponēdū cū aduersario
suo siñ dāno aduſarij.tho.dū āt ē ei dubia vs3 ad finē l3 ꝓseq̄
sp illā siñ pcō Uul.si aduocādo vs⁹ ē īdebito mō ꝯm Ray.
si ꝓdux' falsos testes l' ꝓduci fec̄ l' corruptos si īdux' falsas
leges seu al's ꝓbatōs falsas iurl l' fci.si mtit' l' mtiri fecerit
l' dol3 clietl'm suū ī iuditō.si dilatōs ñ ncārias q̄rt ī ꝯuāine
ꝑtiū.si apellat scieñ ꝯ iustā sñiā ī q̄lib3 horū vir' mor.si ñ si
ol' cā3 foueat q̄ntū iustitia suad3 obtinēdo ꝯ ꝯtigēti⁹ ex ne
gligētia l' nōbili ignorātia.ī q̄ poss3 eē mor.si ꝓducit secta
aduersario suo.⁊ si ꝑ p̄dictum modum vicit iniustam cau-
sam tenet' leso de omni dāno iñ secuto Si amittit iustā cau

sam ppter suā infidelitatē l' negligentiā l' ignorātiā tenet clietulo suo de oī dāno Si aduocat⁹ nō p̄stauit p̄ocinium i iusta cā paupm ꝛ mis̄abiliū psonarū. nā si nouit tale cām. ꝛ scit illū p se nō posse iuuari. q̄ non h̄z ad soluendū. nec aliū vidz q̄ velit eū iuuare, ppt' qđ amittit cām tenet grat̄ iu uare si p̄t. alias videt mortale Tho. ꝛ rai. Si immoderatū salariū accepit de sua aduocatōe nā moderatū petē p̄t ꝛ aduocat⁹ ꝛ iuriscōsult⁹. vt dic. Aug⁹. xiiij. q. v. c. non sane. q moderatū sumit ex q̄tuor s. ex q̄ntitate cāe. ex laboē ad uocādi. ex scia. ꝛ facūdia aduocādi. ex ɔsuetudine regionis ꝛ s̄m hoc mag⁹ ꝛ min⁹ p̄t accipe s̄m Ray. l' ab initio cū fac pactū l' ex post facto ɔpleto. s̄z ex q̄ cā est inepta nec dū finita nullū dz face pactū cū litigatore quē accepit in ppri am fidē. q: poss̄z esse occasio magni piculi. iij. q. vij. §. p̄tea Itē nō l̄z pacifici de quota cū aduocato. vt decima l' cētesima s̄z de q̄nta l̄z moderate tn̄ s̄m iura. de hac materia. vi. plene in. iij. pte sum. ti. Si iurispit⁹ exn̄s in cā quā nouit iniustā ɔsuluit quō obtineret mortale est. ꝛ si vincit ex ɔsilio e⁹ tenet leso de dāno. Si ex ignorātia crassa male cō suluit. si nō ɔsuluit paupib⁹ nō h̄ntib⁹ ad soluendū. si nīs pecūt. idē dicendū ē sic de aduocato. si pcurator exn̄s defēdit sciēter iniustā cām. si nō fidelr ꝛ sollicite fouet iustaz si paupib⁹ nō p̄statuit p̄ocinium. si nimiū petit salariū idē dicendū qđ de aduocato. si notari⁹ exn̄s aduertent falsauit instrum̄ta peccauit mor. ꝛ tenet de oī dāno secuto. si malicōse occultauit iura aliorū seu instrum̄ta. ꝛ nō assiguit aut destruxit l' alijs dedit vltra mortale tenet de oī dāno. Si ex ignorātia notabili l' negligētia male dictauit instrumēta l' testam̄ta cū defectib⁹ vn̄ oriunt litigia vel pdūt bona aliorū peccat mor. ꝛ tenet de oī dāno leso exin̄. si fuit rogatus in testam̄tis eorū q̄ nō erāt sui sensus scient tāq̄z vsum rōis liberū h̄ntiū mortale ē. ꝛ tenet de oī dāno leso. Si in instrum̄t̄ suis nō est vsus solēnitatib⁹ legalib⁹. vn̄ validāt ɔtract⁹. q: mortale est. ꝛ tenet de oī dāno. si fec instrum̄ta in fraudē vsurarū scient mortale est ꝛ est piur⁹. si notari⁹ in offitio est salariat⁹ sufficiēt a cōitate ꝛ accipit etī ab his p q̄b⁹ scribit lr̄as ꝛ grās ꝛ h̄mōi. vel nō salariatus a cōitate accepit de ɔsuetudine p labore suo vltra debitum ꝛ equitatem peccauit ꝛ tenet ad restitutionem.

Si diebus festiuis sine necessitate. sȝ ex cupiditate fec̄
instrumēta l' copiauit l' extēdit scripturas cū possȝ differre.
mortale videt̄ Si fuit rogat᷒. l' dictauit l' redegit in scrip
tl statuta ꝯtra libtatē ecclesiasticā. mortal'r peccauit estꝗ
excōicat᷒ Si notari᷒ existēs epi ꝓ scribēdis nōib᷒ ordinan
dorū l' lr̄is ordinatōnū accepit pecuniā si salariat᷒ est ab e
piscopo simoniā cōmisit Si ꝟo nō salariatus satis accepit
vt de lucro accipet ordinator simōia est. de q̄ vide pleni᷒.
in. ij. pte ti. i. c.

De Doctorib᷒ ꝛ scolarib᷒. c. v.

Circa doctores ꝛ scolares inq̄rēdū est ꝛ primo Si do
cēs publice leges l' phisicā admisit ad lcōem suā sciē
ter religiosos vel sacerdotes sclares. l' alios clericos nō sa
cerdotes. sȝ in dignitate ꝯstitutos qꝛ excōicatos est. qn̄ ali
quē p̄dictorū aduertēter admittit sil' cū ill' c. sup. Spe. ex̄
ne cle. vel mo. Si docēs aut legēs in q̄cūꝗ facultate. ec̄
in sacra theelogia admittat religiosum exeūtē de mōaste
rio cū habitu ad audiēdū sine licentia p̄lati sui scienter est
excōicat᷒ cū eo. qꝛ p̄ticipat in crimine Itē si cū licētia p̄lati
sui sȝ sine habitu ad lcōem recipit s̄m Lapū Si mgr̄ vel
scolaris existēs bonōie tractat cū aliq̊ ciue bonōiensi de cō
ditōe hospitij irreq̄sit' inq̄linis nisi tp̄s ꝯditōis fuerit elap
sum excōicat᷒ est ex̄ de loca c. ex rescripto Et h̄ excōicatio
nō hȝ locū nisi bonōie Si q̄s ex eo pacto recept᷒ est in ca
nonicū vt scolas teneat simoniacus est. vn̄ ꝛ mortale. sȝ va
cāte p̄bēda p̄t ei ānecti hoc on᷒ docēdi licite. Ho. ꝛ Ber.
Si aliq̄d exigat̄ vel ꝓmittat̄ ꝓ licētia docendi q̄ꝫuis s̄m
Ho. nō sit simōia est tn̄ ꝯ iura vn̄ ꝛ mortale q̄ pȝ ex pēa
ꝓpter hoc imposita. qꝛ exactū restituit̄ ꝛ dn̄t exactores of
ficijs ꝛ bn̄ficijs expoliari. extra eo. c. i. Ray. Si mgr̄ hȝ bn̄
ficiū l' salariū sufficiēs ꝓ docēdo. si exigit a scolarib᷒ simoni
am cōmittit p̄cipue a clericis ꝛ paup̄ib᷒ exigēdo qꝛ vendit
doctrinā ꝛ tenet̄ ad restitutōem Ho. ꝛ Ray. Si āt non
sufficit salariū ei p̄t exigē si tn̄ sit idone᷒ in docēdo. al's nō.
A paup̄ib᷒ āt nō dȝ exigē oblata vero gratis sp̄ p̄t accipe.
ꝛ multo magl' si nullū hȝ salariū p̄t recipe collectā ꝓ laboē
Si mgr̄ festū colēdū de iure vel ꝯsuetudine nō vult ꝯce
dere nisi ꝓ pecūia vel eꝯ nō colēdo ꝯcedit colēdū ꝓ pecu
nia simoniā cōmittit Rai. Si magisteriū inde querit in
eptus ꝛ valde ignorās l' recipit. videt̄ esse mortalit̄ ꝓpter

periculum qd̄ sequitur. qꝫ rōne magisterij datꝛ fides in qbꝫ requiritur vn̄ nocumētū ,primo seqꝛ ex ꝯsilio malo. ꝛ hoc ꝑcipue in theoloica facultatate. ꝛ admittēs tales sciēt ad magisteriū eē videtꝛ mortliter peccare. Si q̄rit ꝗdꝰ. lꝫ magisteriū nō ad vtilitatē aīarū ꝛ dei honorē ſꝫ ad sui susten/tatōnem ꝛ honorem ptinꝫ ad ābitōeꝫ. iō vide de ambitōne qn̄ mortale. ē lꝫ vēiale Si inde q̄rit ēptōeꝫ lꝫ diuitias lꝫ liber/tatē. totū ē dānabile ꝑsertim in religiosꝭ. Si docuit pub/lice theologia exn̄s in mortali notorio peccauit mortaliꝫ pe. si sciētias ,phibitas legit lꝫ didicit vt nigromātiaꝫ lꝫ ar/tem notoriā ꝛ hmōi mortale ē. vel si notabiliter ignorans se ad docēd̄ posuit. ꝛ errores notabiles docuit eē mortale Si nō adhibuit diligētiā ad ꝑfecū scolariū in scia ꝛ moribꝰ quā debuit faciēs nimias vacatōs. vel nō vtilia ſꝫ curi/osa docēs. vel de moribꝰ eorū nō curās. nec cōpescēs in q̄ potuit. in hmōi negligētiā notabiliter ꝯmittēs mortale est Si vniuersitatꝭ iuramēta nō impleuit mortale est pctm̄ Si se iacuit de doctrina. vel alijs detraxit se ꝑferēdo. vel eis īuidit. vel sectas nutriuit inter scolaēs. vel scolaēs alterius doctorꝭ ad se traxit iniuste. vel pōpose indutꝰ est. de q̄bꝰ vi. sup. de hmōi ꝗuitate Si scolaēs nō fuerīt obediētes doc/tori in his in q̄bꝰ tenenꝛ. si rixas intꝛ se fecerīt. si minꝰ aptū elegerīt ad legēdū ex cā iniusta Si dimiserīt ieiunia ecclesi/astica cū ieiūare possent: lꝫ misse auditōm in festꝭ. lꝫ alia sa/cramēta Si ꝯtēdūt in disputatōe ꝯ ṽitatē ne videāt suc/cūbē Si suꝑbiūt ex scia. Si aliquē malū finē intēdūt ex sci/entia sua. lꝫ lucra iniusta curiositates ābitōes Si sunt ne/gligētes in studio. si ,pdigi in expendēdo. ꝛ de alijs inq̄rēdi sunt ,put videbiꝛ expediē de dictꝭ. sup. in. i. pte ꝛ in. ij. Si nimis ardētꝰ studuit in librꝭ gētiliū ,ppꝛ ornatū nis vacās studio vtiliori vel nc̄cario lꝫ sacre scripture ꝑcipue quo ad religiosos. lꝫ in poeticꝭ ,pter materiā turpē. qꝫ istud ē mor tale. xxxvij. di. c. iō ,phibetꝛ

De Medicꝭ ꝛ aromatorijs

Si posuit se ad practicā sine sufficiēti pitia Ca. vi qꝫ si parū. vel nihil studuit videtꝛ mortale. qꝫ exposuit se ꝑiculo occidēdi hōies. Si pitꝰ ꝛ sufficiēs existēs obmisit aliq̄d de ꝯtinētibꝰ circa infirmos quos hꝫ in cura ex negli gētia. qꝫ ex negligētia notabili vn̄ secutū est magnū nocumētū in infirmū. lꝫ seq̄ potuit. male potuit excusari a mor

tali. Si vo ex pua negligentia. est veniale. vt si non visitat infirmos sollicite et hmõi vbi nõ est piclm. Si dedit medicinã vt ꝯsiliũ ꝓ salute corporis in piclũ tñ aĩe ꝓpt q̃ veniat q̃s ad pctm̃. i. ꝯtra ꝑcepta. puta vt fornicet̃ q̃s. vt euitꝫ certas infirmitates. l' mediciãꝫ dat ꝑgnãti ad occidẽdũ puerũ. ꝓ ꝯseruatõe mr̃is l' potũ inebriãtẽ. et hmõi mortaliter. peccat. et h° ꝓhibet̃. in. c. cũ infirmitas. ex̃ de pe. et re. Si ꝑuauit ꝑceptũ factũ a medicis s. q̄ inducãt infirmos qñ primo vocant̃ ad visitãdũ eos ad ꝯfessiõm faciẽdã. q2 obmitẽdo h° s̃m doctores peccat mortaliter. vt di. c. cũ infirmitas de pe. et re. si paupes infirmos q̃s nouit nõ valẽtes solue nõ visitauit gratis. q2 ad hoc tenet̃ et etĩ soluẽ ꝓ eis medicinas si ꝑt alias mortale est. di. xliij. c. i. et in glo. sup vbo inferas Si nimis larg⁹ fuit ad inducẽdũ debiles ad frãgẽdũ ieiunia eccl'ie sine rõnabili cã. q̃d freqnt̃ faciũt. nõ est sine pctõ Si vo etĩ sanis dissuadꝫ ieiunia eccl'e dicẽs nociua eẽ et sic inducit ad frãgendũ ieiuniũ sine cã mortale est. d pe. di. i. c. noli Si dedit medicinã dubiã sanatõis l' mortificationis videt̃ mortale. vt dic. c. cũ infirmitas. ex̃ d pe. et re. potius dꝫ dimitti in mãib⁹ dei q̃ꝫ expõi piculo medicine De emulatõe vo et detractõe quã faciunt medici interrogãd est ꝑut hẽs sup.

De Aromatorijs

S I in cõponẽdis medicinis nõ ponuut q̃ ordinat medic⁹ cuꝫ nõ hñt. l' ita bõa vt est ncc̃e in q̃ offẽdunt medici nõ faciẽtes añ se ꝯpõi. nã si ex hoc seq̃t̃ ḡue piclm infirmo l' ñ opat̃ sanitatẽ q̃ꝫ fecissꝫ si bñ fecissꝫ illã mortale ẽ. et etĩ si in medico hoc dissilauit Si docẽt l' vẽdunt ea q̃ ꝓcurãt aborsum ad illõ faciẽd. l' vẽdunt venẽa his q̃s credunt ad vsuros mortale pe. est Si sophisticãt aroata q̃d freqnt̃ faciũt ponẽtes i eis vnuꝫ ꝓ alio. l' i eleuarijs siropis spẽb⁹ et ꝯfectib⁹ i cereis faciẽtib⁹ malas mixt̃as et vẽdentes ꝓ puris q2 vltra pctm̃ tenet̃ ad restitutõm ill' ad quos tales res vẽdunt seu erogaẽ paupib⁹ cum incti sunt De multis ꝑcijs piurijs et mẽdacijs et diminutis pdõib⁹ q̃ faciũt interrogãdũ ẽ. ꝑut sup. i. c. d fraudulẽtia et alijs vitijs in ꝑma pte c. i.

De mercatorib⁹ cãpsorib⁹. et proxenetis. c. vij.

M Er catorib⁹ cãpsorib⁹ et ꝓxenetis q̄redum est. si misit nõ solũ arma et lignamina ſꝫ etĩ q̃cunq3 mercimõia ad alexãdriã vel ꝑtẽ egipti. vel terras sarracenorum soldano subiectas

excōicatus est excōmunicatione papali si non habuit licē tiā a papa dr̄ q̄ veneti hn̄t Si negociant̄ nō ꝓpter ali quē finē honestū puta sustētatōem familie ex lucro mode/ rato. vl' ꝓpter sustētatōem paupm l' ꝓuisiōe eoꝝ ꝓ ciuita te necćarioꝝ ꝛ hmōi. negociat̄ ꝓpter auaritiā. ꝛ ad thesau rizādū est mortale pctm̄ si in lucro ꝯstituūt finē. vel si intē dūt lucrū p fas ꝛ nefas si pn̄t Si cōposuit se cū aliis mer catorib' q̄ nō vēdāt de aliquo minori p̄cio q̄ꝫ ꝯuentū fuit inter eos. qd̄ est excessum. vt si cogant̄ ꝑsone emē caro p̄/ cio pctm̄ est ꝛ legib' ꝓhibitū Ho. Si vēdūt merces ꝓ ma iori p̄cio q̄ꝫ valeāt. ꝛ ex eo q̄ nō soluit fecit ei terminū sꝫ ex mutuat ei pecuniā aliq̄ꝫ vsurā cōmittit Si vēdendo mer catātias suas puta lanā vel pānos recipiēdo ꝓ precio alia mercimōia puta sericū ꝓ aromatib'. vel alia. qd̄ vulgariter dr̄ barato multo maiori p̄cio vēdit sic q̄ꝫ si recipet pecuni am pctm̄ est iniustitie ꝛ mortale. nisi ille cui vēdit ec lōge maiori p̄cio tradat res suas tūc p̄t vn' excessus cōpēsari cū alio si sunt q̄si eq̄les Si vēdēdo ad terminū plus iusto p̄ cio vēdit rōe dilatōis tm̄ ꝛ diuers̄ spēb' cambioꝝ ꝛ variis modꝫ cābioꝝ vsurarū ꝛ frauduleti' in q̄ntitate ꝛ q̄litate. ꝛ suba rerū Interrogandū est ꝓut hēs sup̄. in c. de vsurpatō ne rei aliene. Si fraudauit vel fraudari fecit. vel ali' ꝓ eo iusta pedagia seu gabellas mortale est. ꝛ tenet̄ ad restitu tōem. sec' si de iniustis vel cū nō tenent̄ loca illa tuta a la/ trōib' ꝓpter qd̄ exsoluunt̄ ꝓpter defectū dn̄oꝝ. Si de/ dit falsas mōetas vel diminutas scienter ꝓ bonis. vel eas diminuit est pctm̄ ꝛ tenet̄. sec' si accepit mōetas valentes in loco ꝓ eo q̄ valēt ibi. ꝛ mittēs ad aliū locū Si faciēs societatē cū aliis nō fideliter se habuit aliqua occulta lu/ cra sibi soli retinēs. tūc ad satisfactōnem tenet̄. nisi certus essꝫ q̄ socii tātūdē occulte subtraxissent Si fecit ꝓ aliis securitatē cū fraudib'. nā sine frande assecurare merces p mare vel per terrā. ꝛ in die q̄rē emolumentū plus vel min' ꝯm q̄ntitatē periculi non videt̄ illicitū cū subsit periculo magno Assecuratio ỽo pecūie per modū satisfactionis q̄ vulgariter dr̄ scripta. vbi nullū est periculū ꝛ dānū nō in tu tū q̄ntū ad ꝯsciām. sec' si sibi est periculū ibi. Si accepit pecuniā aliquā sub nōie dispositi r̄ndens sex vel octo ꝓ cē tenario. ꝛ cum illis pecuniis lucrat̄ ip̄e mutuādo vel aliis

illicitis ꝯtractibꝰ ad ratione͂ io. ꝓ ce͂te͂ario ⁊ hmo͂i ꝯmisit
duo mortalia. vnu͂ est accipie͂do. aliud mutua͂do ⁊ te͂tur de
vsura. Si se intromisit in barochol' ritra͂colis achasinis
q̄ vocabula no͂ declaro ob breuitate͂ ⁊ de his vide in sum.
ti.ij.ti. q̇d malicie sit in eis. achasinu͂ dr̄ qn̄ q̇s gerit nego/
tia stipe͂dariorum. Ide͂ si dn̄oru͂ labora͂s ꝓ eis ⁊ cu͂ mutuat
eis pecu͂ias cu͂ expe͂dit recipie͂s inde certu͂ lucru͂ l' salariu͂
⁊ q̈tu͂ me͂tur labor ꝓ iust̄ cau͂ p̄t accipe ro͂e mutui nihil
plꝰ. al's vsura e͂. Si vsus est piurijs ⁊ me͂dacijs eme͂do ⁊ ve͂
dendo q̄ sole͂t ee͂ his cibꝰ ⁊ potꝰ. Et de his dic vt sup̄. in. i.
p̄te in loc̄ suis ⁊ cu͂ stat in tali ꝓposito vte͂do mendacijs ⁊
piurijs ⁊ dol' qn̄ occurre͂t sp̄ e͂ in mortali. Vn̄ no͂ est absol
ue͂dꝰ nisi dispo͂at abstine͂ ab ill' vbi e͂ mort'le. Ite͂ si emit res
raptas l' furatas p̄ mare l' p̄ terra͂. dic vt sup̄. in. i. p̄te. c. ij.
Si emit l' ve͂didit dieb festiuis abs͂ nc̄citate s͂ ꝓ cupi/
ditate. l' fec̄ ro͂cinia librorum. l' fecit fieri suis discipul'. dic vt
sup̄ d̄ obseruato͂e festoru͂. Si fuit ꝓxeneta seu mediator. q̄
dr̄ sensale ꝯtractuu͂ fraudulentoru͂ scie͂t mortale e͂. ⁊ tene͂t le
so satisface͂. Si fuit mediator ꝯtractꝰ vsurarij inte͂de͂s vtili
tate͂ vsurarij ⁊ sua͂ mag̃ q̈z accipie͂t̄ sub vsura mortale est
⁊ si ip̄e induce͂t ad mutua͂du͂ alios ad vsuras q̄ hoc no͂ co
gitaba͂t tene͂t ad restituto͂ez. Si mediator extat in alijs
ꝯtractibus. vt ve͂de͂do do͂s equos ⁊ alia a͂ialia. ⁊ male co͂/
suluit e͂ptori in eiꝰ da͂nu͂ l' sui vtilitate͂ ⁊ venditor̄ peccat
mortaliter ⁊ tene͂t leso ad ce͂z satisfacto͂z. ⁊ eco͂uerso si in
da͂nu͂ ve͂ditor̄ ꝯsuluit. Si in fie͂dis m̄rimo͂ijs vtit̄ me͂da/
tijs ⁊ hmo͂i in notabile da͂nu͂ ꝯtrahe͂tiu͂ peccat mortaliter

De artificibꝰ ⁊ mechanicis. c. viij.

Si fec̄ arte͂ cꝰ opꝰ est cu͂ pc̄to͂. l' ad pc̄m mortale. vt plu/
rimu͂ sic̄ face͂ taxillos seruire vsurarijs in illa arte. Mili
ti in bello iniusto. nauigio piratoru͂. lenocinio intende͂do
barataria͂ ⁊ hmo͂i. oportet q̄ dimittat ex toto arte͂. al's no͂
est absoluendus. Si artem fecit cꝰ artificiu͂ p̄t esse ad bo
nu͂ ⁊ malu͂ fine͂ ⁊ vsum. vt gladios balistras la͂ceas vene͂a
⁊ hmo͂i si verisiliter p̄t estimari q̄ emptor velit ad malu͂ vsu͂
no͂ p̄t face͂ l' ve͂nde͂ facta. vt puto in iniusto bello. secꝰ si du
bitat. Si q̄ ec̄ sp̄ q̄ sunt ad malu͂ vsum q̄si sp̄ vt face͂ fu/
cos. ⁊ serta ⁊ hmo͂i dz dimittere. Si mendacijs vtitur
piurijs dol' mal' mensuris vel po͂deribꝰ Si festi/

uis diebus laborauit Si nõ ieiunauit cum posset moderãdo laborẽ. de q̃bus dic vt sup̃. in. i. p̃te c. xxiij. & ix.

S I vendidit pan De Lanificibus

Unũ lane lani ex min⁹ p̃ciose p̃ pãno lane magis p̃cōse & sub illo p̃cio. vel vni⁹ tincture p̃ a ia. vel cũ aliquẽ decẽm hñtem ac si nõ hr̃et nil minuẽs de p̃cio. vel si in festĩ fecit lanã tendere sine nc̃citate Uel cũ nõ plene soluit laborantib⁹ & hmõi. in his. n. maius & min⁹ pctm̃ ẽm materiã

S I textorib⁹ serici p̃ciũ sui De Setariolo.

labor̃ dat nõ in pecuniã. sꝫ in reb⁹ diuers̃. puta panno serico tritico & hmõi. & cũ ille nõ indigeat illis. optꝫ eũ vendere minori p̃cio q̃ꝫ ille recepit. peccat mortalr̃ & tenetur ad restitutõem de dãno. nisi a p̃ncipio cũ eo sic ꝯuenerit q̃ daret de hmõi tali p̃cio. tũc ãt nõ videt̃ deceptio

S I vẽdit vnã spẽm vini De Tabernario & hospite

p̃ alia vel limphatũ vinũ p̃ puro. vel ad clarificãdum vinũ fecit. aut misit aliq̃ nociua corp̃ib⁹ l' nõ dedit plenas mẽsuras l' in taberna tenuit meretrices & ribaldos vel lusores ad taxillos. vel aduertẽter dedit his quos vidit inebriari peccauit in q̃busdã mortalr̃ In alijs ꝟo venialiter & tenet̃ de dãnis De Macellario.

S I vendidit carnes corruptas p̃ sanis qđ est mortale si vnã spẽm p̃ alia. vt caprã p̃ castrato. & hmõi. l' diminutũ põd⁹. vt. ij. vntias p̃ libra peccauit mortalr̃. & tenet̃ de dã

S I fecit panẽ nimis pon nis De Pistore

derosum ita q̃ emẽtes sint decepti. vl' minor̃ põderis q̃ꝫ dꝫ. l' farinã bonã alteri⁹ accepit cũ fecit panẽ & posuit min⁹ bonã. vel cũ nimio furfure peccauit & tenet̃ satisfacere.

De Sutore pãnorũ

S I qđ restat sibi de serico vel pãno vel tela. vel alijs sibi datis p̃ fiẽdis vestibus sibi furat̃ illud si sit qđ notabile. nisi ille diminute dedissꝫ sibi mercedẽ laboris & illud capit sibi ad supplẽdũ tm̃ vel vbi essꝫ in pacto. Si noctib⁹ vel dieb⁹ solẽnibus absq̃ magna nc̃citate laborat. vel si faciat nouas inuẽtões vanitatũ De Aurificibus

S I vtit̃ vel si vendit aurũ vel argẽtũ archimiatũ p̃ ꝟo. l' aurũ min⁹ purũ p̃ mag̃ puro peccat & tenet̃ de damno Si emit calices sacros nõ cõflatos p̃ se qđ p̃hibet̃

S I vendidit vnã spẽm corij p̃ alia De Cerdonibus.

SI ferrũ ꝓ calibe l' malũ ferrũ De locatorib' equorũ
SI sciens locauit equũ defectuosum l' viciosum ⁊ hmõi
q̃lib3 tenet vltra pctm̃ de dãnis. ⁊ sic discurrẽdũ est p alias artes. De histrionib⁹.

SI histrio fecit repñtatões ⁊ iocos in v̲bis l' facti turpia ptinẽtes l' in eccl̃ijs. l' in diuinis officijs l' tpib' indebiti est pctm̃ pl⁹ l' min⁹ graue fm q̃ntitatẽ De citharizãtib⁹.
SI music⁹ citharizauit ad ꝯgregatõs illicitas. l' in ecclesia in organis pulsauit balatas puto mortale in pulsante ⁊ ꝓcurãte De Seruitorib⁹ ⁊ laboratoribus
SI infideliter laborati sunt. i. nõ bono mõ ex incuria ⁊ negligẽtia. l' nõ tm̃ q̃ntũ cõmode potuert pctm̃ est. De
SI credit explicite misteria q̃ cõiter agricol' ⁊ rusticis. solẽnizat eccl'ia. vt incarnatõm passiõm. ⁊ resrectõm. si scit dñicã orõem De obsuatõe festorũ ⁊ ieiuniorũ si tñ p̃t. De auditõe misse in festi De ꝯfessiõe ⁊ ꝯmũiõe sẽl in ãno fienda Si recipit sacrm̃ ꝯfirmatõis vel nõ q2 tenet si p̃t Si tenuit ꝓpos filios ad baptismũ l' ꝯfirmatõm qd est ꝓhibitũ De mẽdacijs v̲o ⁊ piurijs ⁊ blasphemijs ⁊ ebrietatib⁹ interroga Si ad mẽtrices accessit qd aliq nõ credũt eẽ mortale. nec tñ tal' ignorãtia excusat eũ Si decimas soluit saltem fm ꝯsuetudinẽ loci illi⁹. q2 peccauit ⁊ tenet satisfacere de p̃terito. si sacerdos nõ remittit vel eẽ oblatõs fm ꝯsuetudinẽ loci nõ dedit Si de excõicatõe nõ curauit. s3 ingessit se diuinis vel ꝯtẽpsit vitare excõicatos qd est mortale pctm̃. Si nocuit p se l' p familiã suã l' animalia. puta discurrẽdo p prata aliorũ vel mittẽdo l' ꝑmittendo aĩalia intrare ad pascendũ. vel si mutauit terminos possessionũ. l'arãdo adunat de terra ꝓximi vicini agro suo in his peccauit fm q̃ntitatẽ dãni qd intendit facere. ⁊ tenet satisfacere Si dolum cõmisit in agricultura vel notabilem negligentiã in dãnũ p̃roni. vt non firmando terras vel cultiuãdo vel seminãdo l' recolligẽdo fruct⁹ debito tp̃e. ꝓpter qd depierunt vel boues nimis fatigando. vnde destruitur. ⁊ precipue ad lucrum habendnm suum peccat ⁊ tenetur de damno. Si tenens possessionem ad effectum

male tractauit. vel si ptiarius non rñdet dñis de quantita te tota debita fingēs se minꝰ recollegisse tenet dñis de dānis. Si aīalia tenēs ad soccidā nō rñdet ex integro danti de lana caseo ꝛ fetibꝰ. ꝛ hmōi In his est pctm̄ mortale vel veniale ꝭm q̄ntitatē dāni. ꝛ tenet satisfacē Si diebꝰ festiuis laborauit ꝛ p̄cipue tpe messiū ꝛ vindemiarū absq̄ mag̃ necītate. l' detulit ligna vl' victualia dñis suis mortale est. Si vacauit ludꝭ choreis ꝛ alijs vanitatibꝰ. Si gubnauit familiā ꝭm p̄cepta dei ꝛ eccl'e. De supstitōibꝰ ꝛ falſ opinionibꝰ q̄ solēt abūdare in eis Si hꝫ vota q̄ impleuit vel nō

Nq̄rēdū est de mē De Pueris ꝛ puellis c. i. dacijs ꝛ piurijs De votꝭ nō impletꝭ q̄ tñ nō obligāt si irritātur a parentibꝰ añ ānos pubertatꝭ. De missa non audita in festis. De ꝯfessione ꝛ cōione fienda semel in anno. De irreuerētia ad pntes ꝛ maiores. De rixis. Si ꝑbeāuit clericū. qꝛ ē doli capax excōicatꝰ est. De furtꝭ factꝭ de rebꝰ pntū l' magr̄orū suorū. De detractōibꝰ ꝛ turpibꝰ ꝟbis auditis l' dictis libēter. De ꝯtūelijs adīuicē. De inuidia ꝛ alijs put videt plꝰ ꝛ miꝰ ꝭm etatē ꝛ sensum. p̄cipue d̄ vitijs carnalibꝰ cū masculꝭ ꝛ feīs l' p seipos ꝯmissis. l' adīuicē q̄ hodie abūdat in ipis ꝑpter malas societates ꝛ occultāt. Interrogādi sunt cū mag̃ cautela ꝛ a longe vt nō addiscāt q̄ ignorāt. Multo magꝭ hoc ꝭuanō est erga puellas de oībꝰ p̄dictis si credāt tc̄ hūisse vsum rōnis iudicādū ē de mortali aut veniali ꝭm regulas in. i. ꝛ. ij. pte de illis

De Clericis ꝛ cōi. c. ij.

Circa clericos in cōi. a quolibꝫ clēico p̄t interrogari cū videt expedire. vt qñ talꝭ clericꝰ ē ignotꝰ. Si accepit aliq̄ꝫ ordīeꝫ p simoniā. qꝛ p hoc peccauit mortaliter ꝛ est suspēsus ꝭm iura āti q̄. nec p̄t exeq̄ susceptū l' ꝑmoueri vlteriꝰ. nisi p̄us. p papā dispēset. q̄ verū ē si ipe ꝯsciꝰuit simonie. qꝛ si ignorāte eo p̄t p aliū eē dispensari. al'r. n sp peccaret mortal'r exeq̄ꝫdo nec excusat eū iurꝭ ignorātia. Hec Rai. Si accepit aliquē ordīeꝫ lꝫ ñ p simōiā. tñ a simōiaco in ordīe vel digtate. siue occulto siue mōifesto est suspēsus ꝛ indigꝫ dispensatōe pape. sꝫ dū ignorat fcm̄. s. eū eē simōiacū excusat a pctō exeq̄ꝫdo officia sua. sꝫ cū rectificat non p̄t exeq̄ sine dispensatōe. Si suscepit ordīeꝫ a simoniaco in ordīe ꝯferēdo. l' bn̄ficio notorio silr est suspēsus. secꝰ si

monia non est notoria dum vero nescit excusat modo pre
dicto. sȝ nō postea qñ certificat sȝ indiget dispēsatōe pa
pe. alias nō pt exeq̄ Ray. Si recepit ordinē hñs aliquā
irregularitatē vt hōicidij mutilatōis illegitimatōis ⁊ hmōi
si absq̄ dispēsatōe peccauit mortalr nec pt exeq̄ absq̄ di/
spēsatōe alias peccauit mortalr Si recepit ordinē excōi
cat⁹ l' suspēsus l' interdict⁹ peccauit mortaliter. ⁊ nō hȝ exe
cutōm Si exeqt officiū alic⁹ ordinis. vt cātādo eplam l' le
gēdo euāgeliū. vt diacon⁹ in aliquo pdcōrū irretic⁹ senten/
tia peccauit mortalr nisi ignorātia facti eū excuset. ⁊ est ir
regularl Rai. Si accepit ordinē in aliquo pctō mortali
sciēter peccauit mortalr. ⁊ quociēscūq̄ exeqt officiū alic⁹
ordinis in mortali vt accolitatū subdiaconatū diaconatū
ministrādo aliqđ sacrm solēniter. vt baptizādo. ꝯmūicādo
ꝯfessiōs audiēdo. ⁊ hmōi Tho. mortale est si extitit publi
cus ꝯcubinari⁹ vel ali⁹ notori⁹ fornicator est suspēsus ab ex/
ecutōe officiorū suorū. pcipue a celebratōe misse ⁊ si exeqt
sic suspēsus efficit irregularl indigēs dispēsatōne pape ali
as nō pt exeq̄ Ho. Si non portauit tonsurā ex leuitate ⁊
lasciuia mortale videt Si se exercuit in negotijs sclarib⁹
negotiādo ⁊ hmōi l' si tenuit tabernas ibi ministrās vl' si
lusit ad aleas ⁊ taxillos vel se immiscuit enormitatib⁹ vel
turpib⁹ l' tripudijs cū feminis. Si vsus est offitio ordinū
sic debitl ornamtl vt faciēdo subdiaconatū sine manipulo
diaconatū sine stola. celebrādo missam cū defectu alicui⁹
sacre vestis ordinate s. cassula amictu alba ⁊ hmōi l' nō eē
in lapide sacrato. aut eē sine lūie vel sine adiutorio ⁊ sine
missali ⁊ hmōi. qr in quolibȝ horū est mortale pctm si scien
ter dimittit nec excusat iurl ignorātia Si exñs in sacrl in sb
diacōatu. ⁊ sup. obmisit horas canōicas. qr in quolȝ die q̄
obmisit aliq̄ȝ horā. eē b. virginis. cū possȝ peccauit mortalr
Si ex negligētia obmisit. sec⁹ si ex obliuiōe ⁊ tc̄ tenet dicē
qñ recordat. aut si obmisit ex ipotētia infirmitatl ⁊ hmōi
de cā Si dicēdo horas alijs exercitijs se occupauit māuali/
b⁹. vt faciēdo coquīā ⁊ hmōi videt mortle. qr nō satisfac p
cepto eccle Si mētē circa alia vagat volūtarie nō curās.
et q̄si p totū officiū videt mor. sec⁹ si ppōit velle attēdē. ⁊
distrahit. sȝ cū auertit displicȝ ei Petr⁹ Si recepit ordinē
sacrū añ etatē legittimā s. subdiaconatū añ l iij

xx. et sacerdotium ante. xxv. sufficit annus inchoatus. pec/
cauit mortal'r. nec tamen est irregularis ante etatem legittimam si non faciat non
efficitur irregularis secundum communem opinionem sed peccat. Si sacerdos exi/
stens commisit aliquam symoniam puta audiendo confessiones pro habendo pe
cuniam. alias non auditurus. baptizando. predicando. inungendo. venden/
do sepulturas et huiusmodi mortale est. Si in confessione. predicatione vel in
collatione sacramentorum obmisit debitam materiam vel formam vel ritum que
libet horum est mortale siue ex certa scientia facit siue ex ignorantia
crassa vel notabili negligentia. nam inde sequitur magnum periculum et irre
uerentia dei Interrogandus est enim de formis s. baptismi eukari
stie et aliorum sacramentorum que sunt maioris ponderis. si sciunt eas. quas
habes infra. c. vlt. Si notorijs peccatoribus dedit eukaristiam vel alia
sacra non penitentibus. Si occultis peccatoribus quos ipse sciuit denegauit
gauit publice eukaristiam. vel alia sacra. quia in vtroque videtur mor
tale. licet etiam ipsi peccent petendo et sumendo. Si celebrauit cum
mortali non confesso. licet contritus mortaliter peccauit. nisi aliqua necessita/
te instante. et sacerdotis copiam non habente tunc sufficit contritio. sed sine
hac celebrauit mortaliter pec. Tho. Si celebrauit non dictis
matutinis mortale est. Si dicendo missam non consecrauit. pu
tans ex hoc euadere peccatum mort. est. et grauissimum. si celebrauit ad
faciendum venefitia seu malefitia. Si non dixit ex integro corde
sed dimisit notabiles partes misse ex ignorantia seu festinatione
precipue canonis. Si dicens verba non intendit consecrare Si non sup
sit sacramentum. Si non ieiunus. Si plures missas in vna die dixit
in casu non concesso Si non in azimo sed fermentato accipit. Si
cum hostia quasi corrupta. vel vino acetoso vel quasi putrido. Si semper
in missa occupatus in varijs cogitationibus voluntarie vel non cu/
rans fuit de attentione Si non posuit aquam cum vino in calice ex
ignorantia vel certa scientia in quolibet horum predictorum est mortale. Si non
diligenter seruauit eukaristiam sub sera. propter quod aliquid perditur. vel a
muribus deuoratur Si non defert infirmis apte. et cum lumine modo debi
to Si euomuit sacramentum propter ebetatem vel ex voracitate. Si non
renouauit vt debet. propter quod efficitur putrida vel marcida vel ver/
mes generantur Si dedit infirmo pacienti vomitum scienter.
Si stilla sanguinis cadit in terram. et in his frequenter est mortale.
licet non semper Si nimis raro celebrauit. precipue si non celebrauit in
magnis solennitatibus videtur mortale secundum Tho. Si promisit ali
cui dicere missas recipiens elimosinas. et nihil intendit tacere videtur
mortale. Si habens pollutionem nocturnam die precedenti in medi

ate ex cā vbi fuit mortle.l' dubitat fuisse mortle celebrauit ec ꝯfessus videt mor.ꝭm Tho.l' ꝭm pe.ď palu.qñ sic incō trit⁹ accedit ad celebrād.veniale āt si ex cā vbi fuit vēiale n' subsit nccitas Si audiuit ꝯfessiōȝ alic⁹ nō hñs auctorita tē ab aliq̄ si absoluit a casib⁹ a q̇b⁹ ñ potuit.vt a r̄ꝭuatl siue ex c̄ta scia.siue ex ignorātia crassa Si intromisit se ď dispē satōe votorū.l' absoluit ab excōicatōe maiori absq̧ spāli cō missiōe.Si posuit se ad audiēď ꝯfessiōs oīno ignorās ⁊ ne sciēs discñē int' mortale ⁊ vēiale ꝯ̄ia mortalia.est mor.Si absoluit quē inuēit excōicatū maiori.⁊ a peccatl.q: nō p̄t. Si absoluit eū q̇ ñ vult a peccatl discedē l' satisfacē q̇b⁹ dȝ Si reuelauit pctm̄ auditū i ꝯfessiōe.ꝯgnoscēti ꝯfessū illū si ne licētia illi⁹.in q̄lȝ p̄dc̄orū videt mor.n' excusat ignorātia Si nīs festinauit i audiē° ñ sufficiēt introgādo Si i p plex is casib⁹ p̄itōres ñ ꝯsuluit.si incaut⁹ iniūgēdl pñīs q: l nīs g̃ues.l' nīs p̄uas ďdit.si introgauit ď his ď q̇b⁹ nō dūit.viȝ nom̄ p̄sone cū q̄ peccauit.l' incaute in t̄pib⁹.si p̄dicauit in pctō mortali exñs peccauit mor.⁊ totiēs q̈tiēs sic p̄dicat. Tho.si p̄dicat aduertēt mēdatia mor.est Tho.Iď videt si scādalosa.vñ ꝯcitat seditōs i pplo.si p̄dicauit indulgētias discretas.si p̄dicauit ꝑpt' pecūiā sibi ꝑmissā l' dādā simōia ē.vñ ⁊ mor.Si p̄dicat ꝑpt' ianēglām ibi ꝯstituēdo finē m.ē si p̄dicauit sñ licētia.si dix nīs curiosa allegā° poetas p̄hos freq̄nt.si fablosa ⁊ ꝑuocātia ad risū.si ab hmōi se ñ retrax cū possȝ.⁊ iiūgēt ei peccauit.si nīs familiarl ē cū mlierib⁹ ꝯuersā° visitādo eas ex nccitatē.ꝑpt' qď multi scādalizāt ⁊ ip̄e nouit hoc possȝ eē mor.si visitauit mōastēia.⁊ ď q̄ cā.si ꝯgnouit carnal: illā q̄ȝ audiuit i ꝯfessiōe.l' q̄ȝ suscepit ad ꝯ firmatōȝ l' bap.qď maximū ⁊ g̃uissimū ē zel⁹ ꝯiter reꝭuatū ep̄is De alijs ꝟo īhōestatib⁹ introga ꝑut videbit expedit Si vestes sacras calices ext' soria ⁊ alia p̄tinentia ad cultū dinū ñ tēuit mūda ⁊ ďcēt aptata ꝑpt' magnā ireuerētiā po ssȝ eē mor.si bñdcōm m̄se ⁊ grar acōs ñ dix qď dicē dȝ.xliiij di.c.nō lȝ.si nō obediuit mādatl iustl suorū sup̄iorū ⁊ sñījs ⁊ si ꝯtēpsissȝ mortale est. De alijs ꝟo peccatl mortalib⁹ ď q̄ b⁹ hēs in p̄ma ⁊ scda p̄te.s.interrogādū est ꝑut expedit ꝭm q̄litatē p̄sōarū

De bñficiatl canōicl.c.xij.

Eneficiatl cāoicl De oīb⁹ iā dictl in c. p̄cedēti pñt i trogari ꝑut cēdi p̄t ip̄os i illl' eē inuolutos ⁊ ec ďiuōtl i h°.c.

Si beneficium simplex siue curatũ obtinuit p̱ simoniã
c⁹ ip̄e fuit ꝯscius nõ p̄t nisi p̱ papã dispensari q̄ retineat.
Si ṽo ignorãte eo siue sciẽte. simoniã ꝯmisit. talẽ oportꝫ
renũciare tali bñficio. ſꝫ nõ dispensat̃. al̃s furtiue tꝫ. vñ cõ
tinue stat in pctõ mortali postq̄ꝫ hoc sciuit. quousq̄ꝫ renũ/
ciet. nec fac̃ fructus suos. sed tenet̃ restituere deductꝭ ex/
pen̄ꝭ factis in vtilitatẽ bñficij. ꝛ hoc maxime ꝺ simõia per
mun⁹a manu. Si ãt ignorãte eo possꝫ ec̃ p̱ aliũ dispensari
tñ nõ p̱ eũ cũ quo ꝯmissa est. Sꝫ si simõia est notoria. ẽ etiã
suspensus quo ad executõꝫ ordinũ ſꝫ dispensari p̄t p̱ ep̄m
si cũ eo nõ ẽ ꝯmissa simõia. non ãt si ẽ occulta. est suspẽsus
quo ad ordines. ſꝫ duꝫ tenet̃ tl'e bñficiũ ẽ suspẽsus quo ad
se. qꝛ sine mortali pctõ nõ exeq̄ p̄t. Si recipit bñficiũ sim/
plex l' curatũ p̱ p̄ces carñles. i. ꝓ indigno porrectas cũ eẽt
male vite ꝛ hmõi. l' p̱ obseq̄uꝫ tp̄ale factũ ep̄o. l' aliĳ ꝯferẽti
peccauit mortal'r. Si bñficiũ curatũ p̱ p̄ces suas recipit
ec̃ si al̃s dign⁹ sit. qꝛ tales p̄ces estiãt̃ ꝓ indigno tã q̄ꝫ am
bitioso ꝛ p̄sũptuoso. ꝯmisit simõiam. vñ mortl'e ẽ ẜm Tho
forte tñ nõ v̄r renũciare. ꝓ bñficio ãt simplici lꝫ porrigẽ p̄
ces ꝓ se si al' est dign⁹. l' ec̃ ꝓ bñficio in genẽali ꝛ hoc intẽ/
dens ad sui sustẽtatiõꝫ ñ ad curã nec magꝭ curatũ petẽs
q̄ꝫ aliud. Si querit l' hꝫ bñficiũ ñ intendẽs clericari sed
vxorari. ꝛ intendẽs gaudẽ de fructib⁹ bñficij v̄r vs̄patõ re
rum eccl'arum. ꝛ ꝯtra intẽtõeꝫ dotantiuꝫ eccl'ias. Et ideo
ḡue pctm̄ est. Si ñ fuit electus a p̄ronis. l' a collegio. ꝛ cõ
firmat⁹ p̱ supiorem ad q̄ꝫ spectat siue p̱ ep̄m institut⁹. ſꝫ ꝺ
mãdato l' manu dñi tp̄al' vel p̱ potẽtiã accepit. ꝛ d̄r intru
sus. qꝛ fur est ꝛ latro nec p̄t aliq̄d dispõẽ in tp̄alib⁹ l' spũali/
bus. vñ nec absoluẽ nec sacr̃a p̄t dare prochiãis illi⁹ eccl'ie
ſꝫ in quolibꝫ hmõi actu peccat mortal'r. Si renũciauit ali
cui bñfitio q̄d hꝫ eo pacto q̄ det̃ ꝯsanḡneo. l' ꝓpt̃ pecũiã
sibi ꝓpt̃ hoc datã simõia ẽ ꝛ mortale in vtroq̄ꝫ. nec p̄t ip̄e
sibi retinẽ tale bñficiũ sic sibi collatũ. Si ꝑmutatõeꝫ sui bñ
ficij l' eccl'e fec̃ cũ bñfitio alteri⁹ ꝯueiendo inter se. absq̄ꝫ iu/
ditio supiorũ ad quos spectat collatõ bñfitiorũ simõia re
putatur. ꝺ his vide pleni⁹ in summa. Si recipit bñficiuꝫ
exñs illegittim⁹ absꝫ dispẽsatõe qꝛ ꝯtra iura. iõ tenẽ nõ p̄t
Potest autem cũ eo dispensare ꝺ simplici bñfitio ep̄s De
curato ṽo l' dignitate sol⁹ papa. Si fuit elect⁹ p̱ simoniã

non valet electio vel si ipse aliquē elegit per simoniam.
vel ad episcopatuȝ vel canonicatum vel ad aliam eccl'am
vt clerici collegiatarum ecclesiaruȝ. vel si alias indignum
ignorātem ꝛ publice malum elegit ad p̄laturam ex amiti-
cia ꝛ huiusmōi mortale ꝛ grauissimuȝ est ꝛ om̄ia mala que
sequunt̄ ei imputātur. Si male tractauit beneficiuȝ seu
ecclesiam pmittens eccl'iam vel edificia ruere. vel possessi
ones incultiuari. ꝛ al' res deperire mortaliter peccauit. ꝛ
tenet̄ ad restitutōȝ. seu satisfactōeȝ si ɔmittit notabilē ne-
gligētiā. ꝛ dāpnuȝ sit notabile. Si fruct⁹ bn̄ficij nō bn̄ ex
pēdit. viȝ vltra subuētōȝ suā subueīēdo paupib⁹ sȝ dilapida
uit in ɔuiuijs ꝛ turpib⁹. l' ec̄ dedit ɔsāgneis n̄ indigētibus
mortale est. sec⁹ si ɔ sanguinei īdigēt. q2 ip̄e p̄t dae eis. Si
plura beneficia habentia curā tenet absq̧ dispensatōe fur
est ꝛ latro. nā bn̄s bn̄fitiū cū cura. si recipit scd̄m cuȝ cura
ip̄o iure vacat p̄mū. c. d̄ multa. de p̄bē. ex̄. ꝛ hoc. postq̄ȝ ha-
buit pacificā possessiōȝ scd̄i. l' hr̄e potuit ꝛ fruct⁹ ei⁹ pcepit
alias nō vacat p̄muȝ. viȝ si fruct⁹ scd̄i bn̄ficij ɔcedūt alteri
p papā. p illo tp̄e nō vacat p̄mū ex̄ d̄ p̄bē. li. vi. c. si tibi ɔce-
sso. Si bn̄s p̄bendā hn̄tē digtatē. ꝛ si non curā aīarū. si reci
pit scd̄aȝ. sil'r vacat p̄ma ex̄ d̄ p̄bē. c. de multa ꝛ in isto casu
ꝛ in p̄ori tenet̄ ad restitutōeȝ fructuū. si recipit. Si bn̄s be
neficiū vnū violent̄ occupat p̄m. l' si scient̄ se intrudit sil'r
pdit p̄mā. ꝛ si q̄ hēbat ius in scd̄o ec̄ pdit. ꝛ vacat illd̄ p̄m.
d̄ p̄bē. c. eū q. li. vi.. Itē nota p̄t q̄s hr̄e digtatem cū p̄bēda
absq̧ dispensatōe pape. Quicūȝ recipit psonatū l' digni-
tatē l' offm̄ l' bn̄ficiū cui cura aīarū sit ānexa. si an̄ obtine-
at sil'e cū sit p̄uat⁹ p̄mo vt dcm̄ est. si non dimittat p̄mam
absq̧ mora in mā⁹ ordinarij in c⁹ ep̄atu est ip̄o iure. est etiā
p̄uat⁹ scd̄o. ꝛ est inhabil' ad sacros ordīes ꝛ ad q̄dcūȝ aliud
bn̄fitiū. p ex̄uagātē. Johis. xxij. Itē absq̧ dispensatōe non
p̄t q̄s tenē plures eccl'as l' p̄bendas. q̄ tn̄ nō hēant curā aīa
ruȝ nisi in. v. casib⁹. Prim⁹ qn̄. sunt ita tenues q̄ neutra
illaruȝ sufficiūt ad sustentatōeȝ. Scd̄s si vna dependȝ ab
altera. Terti⁹. pp̄ter raritatē clericorū Quarta si eccle
sia est ānexa p̄bende l' digtati. Quīt⁹ si hȝ vnā intitulatā ꝛ
aliam ɔmēdatā. sȝ talis ɔmēda de p̄rochiali eccl'a fieri nō
p̄t. nisi ei q̄ attigērit vigesimū q̄ntuȝ ānū. ꝛ sit sacerdos. ꝛ ta
lis non p̄t ɔmitti nisi vna ex euidenti necessitate vel vtili-

tate. ꝛ durat nisi ꝑ sex menses. ex̄ de elec. c. nemo. in. vi.
Si hꝫ plures ecclas l' ꝑbendas hn̄tes curā aīarū absꝫ dis/pensatōe pape fur est ꝛ latro. ꝛ ꝯtinue in mortali. nec eps̄ pt̄ dispēsare in hoc. Si etiā hꝫ ꝑ dispensatōꝫ pape sꝫ surrep ticie. puta qꝛ petendo vnū tacuit de alio qd̄ hēbat vl' dixit se hr̄e legittimā etatē cū nō hr̄et. ꝛ hmōi idē iudiciū est.
Si ꝑ dispensatōꝫ epi hꝫ plura bn̄ficia sꝫ simplitia. sꝫ ad su/perfluitatē l' etiā ꝑ dispensatōꝫ pape simplitia l' curata cuꝫ vnū sibi sufficeret ſm statū suū non videt̄ tut9 in ꝯſcia sua. qꝛ dissipatō est. ꝛ nō dispensatō. Si accepit eccliā ꝑrochia/lē a quocūqꝫ cū nō attigisſꝫ. xxv. ānū absqꝫ dispensatōe pa pe. circa etatē nulla est dispensatō ꝛ nullū ibi ius hꝫ. c. licꝫ canon. de elec in vi. Si infra ānū ꝯputādū a die assigtōis sibi regimis eccl'e n̄ fecit se ad sacerdotiū ꝓmoueri ē ipso iure ꝑuat9. e. c. lꝫ canō. Itē tenet̄ ꝑsonaliter residē in residē tia. Pōt tn̄ eps̄ cā rōnabili dispēsare ad tps̄ tm̄. Sꝫ de ꝓ motōne ad sacerdotiū infra ānū nō extēdit̄ ad ecclas col/legiatas hn̄tes curā. nec ad assumptos ad earūdē regimē de elec. c. statutū. li. vi. Pn̄t etiā epi dispensaē cū ipis q hn̄t l' hēbunt ecclas ꝑrochiales vt vsqꝫ ad vij. lr̄aruꝫ studio in/sistentes ꝓmoueri nō teneat̄ nisi ad ordinē subdiaconat9. qꝫ nisi infra ānū suscipiāt sunt ipo fcō ꝑuati tali bn̄ficio. ꝛ medio tpe l' vicarios ill' ecclesiis ꝓuideat̄. d elect. in. vi. c. cū ex eo. Si hn̄s qcunqꝫ bn̄fitiū simplex. ꝛ qꝫtūcūꝫ ꝑ vū nisi dicit horas oī die peccat mortalit̄ omittēdo ex ne gligētia etiā si nō sit in sacris ꝯstitut9. Si canōic9 l' ali9 cleri cus recipit qtidianas distributōs q datur intessentib9 ho ris cū nō interfuerit furtuꝫ ꝯmittit ꝛ tenet̄ ad restitutionē.
Si cū nō possit ꝑ se curā exercē eccl'e non posuit ibi loco sui idoneū q bn̄ officiaret. sꝫ maluꝫ ꝛ ignorātē q ex suo ma lo scādalizat. vt notori9 fornicator ꝛ lusor ꝛ hmōi. l' q nescit ministrare debite sacra ꝛ ꝯfessiōes audire peccat mortali ter. qm̄ oīa mala q sequūt̄ ei imputat̄. Si hec nō pt̄ inue nire idoneuꝫ ꝑ se exerceat. vel si nō pt̄ aliter ꝓuidē renūci et. Itē non lꝫ ꝑlato sub ꝑcio l' ānuo censu ꝯcedē vices su as seu iurisdictōeꝫ qꝛ spūale est. ex̄ ne ꝑlati vices suas. c. i. ij. ꝛ iij. viꝫ si dicēt ꝯcedo qꝛ exerceas vices meas vel talē iu/risdictōꝫ. ꝛ totū lucruꝫ sit tuū. ꝛ dabis inde mihi tm̄. illicitum est. sꝫ ꝯmittēdo pure vices suas lꝫ ꝯstituere ei salariū

xij.q.ij.c.charitatē tuā.viȝ dicēdo dabo tibi tm̄ pro salario
tuo.⁊ totū lucruȝ erit meū.Juno.hec.Si alienauit res ec/
clesiasticas.vȝ mobilia bōa vt res sacras ł imobilia. vt po
ssessiones sine nccitate ł maiori vtilitate. vel n̄ ſuata fořa
iurꝭ ⁊ hmōi ğuiter peccauit. Jtē de exercitio cure aīaꝝ
quō se hūit in audiētia ꝯfessionū in collatōe aliorū sacroꝝ
in visitatōe infirmorū.ꝑcipue ne desitiāt eis sacřa cum ex
pedit.Jn admōitōe subditorū.in correctōe vitiorū ꝑcipue
quo ad notorios pctōres.ꝯcubinarios tenentes inimitici
as ⁊ hmōi. Si nō admonuit nō ꝯfitentes. ⁊ nō cōicātes
annuatim q̄ȝtum potuit ſcādo epo cū nō potuit. ⁊ hmōi
nā oues ex negligētia ꝑdite ab eo reqrēř.de q̇bꝰ ⁊ alijs su
pradictꝭ ⁊ hmōi hēs satꝭ in tertia ꝑte sum. Si aliēos par
rochianos audiuit nō hn̄s auctoritatē spālem ip̄e vel ip̄i.
q: non p̄t eos absoluē Si emit aliq̄s res immortales de
fructibꝰ ecclesie q: tales dn̄t remanē ecclesie.vn̄ si emit no
mine alteriꝰ.vt sic posset daē ⁊ legare cui vellȝ fraus est ⁊
furtū.⁊ ad r̄stitutōȝ teneř Si indulgētias ꝑ se dedit cuȝ
nō possȝ.vel pluēs dixit hr̄e ecclesiā suā.q̄ȝ hēbat ob q̄ltū
est mortale Si reliq̄as nouas exhibuit populo onoran/
das non apꝓbatas ab ecclesia Si nimis facilis fuit ad
dispensandum in ieiunijs ecclesie. Si elemosinas extor
sit a populo ⁊ a subditis ad q̄s nō tenebantur. Si que/
stores dicere mendatia in ecclesia sua ꝑmisit. ⁊ qō peius
est si fecit pactum cum eis de quota Si scd̄as nuptias
benedixit. Si ꝑmisit xp̄ianas nutrices ſuiē in domo iu/
deorū. Si substituit sortilegas.⁊ diuinatrices in sua ꝑ
rochia. Si ꝑmisit ludos vel malas ꝯsuetudines nō obui
ando q̄ȝtū potuit.Clerici v̄o q̄ māifestis vsurarijs alicui/
genis aut alias oriūdis de terris ip̄orū ad ſenꝰ exercendū
domos locant vel alio titulo ꝯcedūt ip̄o facto sunt excōi/
cati nisi sint ep̄i.de vsuris.c.vsurarū.li.vi. Clerici archi/
diaconi. plebani.decani. prepositi. cantores. ⁊ alij clerici
personatum habentes. ac etiam sacerdotes qui audiunt
in scolis leges vel phisicam.post duos menses si non di/
mittunt hmōi lcōes sunt excōicati.capitu super specula.
extra de cle.vel mona. Clerici ⁊ religiosi qui inducunt
aliquem ad vouendū seu iurādum.vel fide interposita seu
alias ꝓmittēdū vt sepulturas apō eos eligāt.vel iā electā

non mutent sunt excōicati. nec possunt absolui nisi p papā nisi in mort' articulo. cle. cupiētes de penis id de reli. ¶ Clerici q̄ sciēter ꝛ spōte ꝑticipauerit cū excōicat' a papa. ꝛ ip-sos in officijs receperit sunt excōicati. ꝛ absolutio pape reseruat. c. signi. ex̄ de sen. excō. ¶ Falsantes lr̄as pape. l' falsis sciēter vtētes. l' remouētes ec̄. vnā lr̄am de bull' pape sunt excōicati ꝛ absolutio pape reseruat. ¶ Clerici sepeliētes in eccl'ijs l' cimiterijs eorū excōicatos a iure. l' vsurarios māi-festos l' nōiatim interdc̄os tp̄e interdicti in casib' nō ꝯce/ssis sunt excōicati. cle. eos de sepul. ¶ Sepeliētes vo se occi-dētes. l' in torneamētis morietes ꝛ hm̄oi peccant mortal'r. nec sunt excōicati. De Religiosis. c. xiij.

Circa religiosos ꝛ religiosas Si sunt clerici l' ordina-ti interrogari pn̄t de his de qb' supdcm̄ est in. c. de cleric' in ꝯi. put erit expediēs Si vo sunt bn̄ficia-ti in eccl'ijs curatis de his hēs in c. ꝑcedēti. s3 ec̄ vltra. ꝑdi/cta ec̄ de infrascript' q̄ sunt ꝓpa eorū dicēdū est. ꝛ p̄mo Si fuit recept' ad mōasteriū p simoniā mortl'e est. si vo fuit si mōia mētal' tm̄ pn̄ia abolet. si vo pactōal. q2 s. monasteriū exigit tm̄. alias nolebat eū recipe ꝛ ingrediēs l' ꝓpinq̄ ei' tm̄ dederit l' mi' p ip̄o ingr̄ssu. nisi forte cū mōasteriū ē ita tenue q̄ nō sufficit illi ꝓuidē. nā tunc oblat' sp̄ualib' gtis. i ingressu l3 petē ꝛ pacifici de tpalib' de qb' dēat viuē. l' dicē illi porta tecum si vis cōedē mecum s̄m Ho. ꝛ aliquos ali os. sec' si mōasterium est pigue ꝛ pt illi ꝓuidē nō pt fiei ali-q̄ pactio l' exactio absq3 vitio simōie. tc̄ vltra pctm̄ recipi ens l' recept' l' recepta dn̄t expelli de illo mōasterio. ex̄ de simo. c. qm̄. Pōt tn̄ ep̄s in hm̄oi dispēsare. s. vt nō expellāt de monasterio Rai. ꝛ Uul. ꝑcipue repit tal simōia in mo nialib' vbiq3 trarum. nō sic vo est de vir' religios' Si ingre ssus est religiōm nō pura intētione. s. s̄uiendi deo. s3 alia de cā. vi3 non laborādi l' si est monial' q2 n̄ potuit nubē. ꝛ quia posuerit pntes ipam inuitā l3 malefecerint. tn̄ pt ꝛ d3 mu tare intētionē. s. vt ibi manē velit ad s̄uiendū deo. ꝛ sic erit in bono statu. alias erit in mortali. S3 si repit se in mona/sterio dissoluto n̄ viuēte regul'r q̄rat si pt mutare locū cum dispēsatione. si indiget qd tn̄ in moniali erit difficile. qd si n̄ pt non seq̄t turbā. i. alios l' alias in malum. s3 s̄uet ip̄sa ordinē suum si ad bonum non pt reducē alios vel alias

Si ingrediēs monasteriū reticuit impedimēta que habu it ad illū scienter. vꝫ qꝛ erat seruus vel hēbat occultā infir mitatem ꝉ alteriꝰ religiōis ꝓfessus ꝯiugatꝰ. debitor in mul tis. ꝛ hmōi peccauit mortalr. ꝑcipue si sciebat tale impe/ dimentū ꝛ ꝑ illud nō posse recipi ad religionē. Uel de his interrogatꝰ mēdatiū dixit. ꝛ pt ꝛ dꝫ de mōasterio expelli si aliter ꝓuidere nō pt Si hꝫ votū religiōis artiorꝭ añq̄ꝫ in trat laxiorē ꝑus dꝫ q̄rē dispēsatōm si eē essꝫ bona. ꝛ multo fortiꝰ pꝰ ꝓfessiōm in vna religiōe nō pt ad aliā trāsiē eq̄lē ꝉ laxiorē. ꝛ de mēdicāte ordine ad mēdicātē ꝉ de mēdicā tibꝰ ad mōachalē trāsire nō pt sine dispēsatōne pape nisi ad carbusiēses Si induxit aliquē ad religiōm ꝑ simoniam ꝉ ꝑ fraudes. puta asserēdo ibi obſuari regulā. qd̄ nō fit. ꝉ dicēdo se ad nihil obligari. ꝛ reticēdo seueritates religiōis q̄s ille nō intēdit ſuarē. ꝛ hmōi peccauit mor. De illꝭ q̄ eē vo lētes ingr̄di religiōm aliq̄ꝫ in q̄ bn̄ viuit. auertūt vt trahāt aquā ad suū molēdinū infamātes illos ꝛ crimina imponē tes. suas āt vsq̄ ad terciū celū extollētes non euadē dāna tōem certū est. qꝛ ꝯtra caritatē agūt ꝯtra iustitiā ꝛ ꝯtra sa crā scripturā agūt

De Uoto paupertatis.

Si in religiōe exn̄s obſuauit paupertatꝭ votū nihil re tinēs ꝉ retinē deliberās. est mortale. n. ꝓpriū hr̄e ꝛ to ciens quotiēs illud ꝓponit Dr̄ āt ꝓpriū qd̄ celāt ꝑori suo vt si hēat ꝛ teneat pecuniā ꝉ vestē nescēte ꝑlato. vel si sci at tn̄ ꝯtra volūtatē eiꝰ ꝛ absq̄ꝫ licētia. vel de licentia eꝰ ꝛ vo lūtate. tn̄ nō paratꝰ sibi tradē ad petitōm eiꝰ. sꝫ recusare si possꝫ de facto. ꝛ multo peiꝰ si nō solū mobilia. sꝫ eē immo bilia vt redditꝰ ꝛ possessiōs retinet vt ꝓpa dans vendens ꝛ dissipās vt placꝫ. nec ꝑlatꝰ pt dare licentiam sic retinendi nec papa pt in ꝓpo dispensare. ex de statu mōachorū. c. cū ad mōasteriū Si dedit bōa mōasterij siue ꝯuentꝰ absq̄ su periorū licentia habita vel ꝑsumpta Si aliq̄d occulte re cipit vel tꝫ mortale est ꝛ ꝓpetas Si reperiens se in loco vbi nō viuit in cōi. ꝓpter qd̄ oportꝫ eū sibi ꝓuideri de ne cessarijs hꝫ aliq̄ vestimēta vel pecuniā. ꝛ aliqd̄ hmōi. cum bona licentia bn̄placito ꝑlati aduertat diligent Primo q̄dem vt per eū nō stet q̄n oīa velit ponē in ꝯmūi. si alij vel lent. ꝛ ad hoc operat q̄ntū pt Scd̄o si hec nō pt semper sit paratus simpliciter ponē oīa ꝛ dimittē in manibus

prelati. Tertio vt de hmōi ꝯcessis nihil det sine licentia
supioris sui generali vel spāli etiā in elemosinis nisi in extre
ma necitate Quarto vt nō thezauriset nec superflua te-
neat. nec delitiosa q̄rat. nec multū inq̄rendo sollicitet. nec
habeat inordinatū affectū in hmōi. ⁊ sic poterit transire si
in alijs bn̄ se hēat. sec⁹ nō agendo nō religiose. sꝫ laicaliter
viuit Sꝫ ⁊ cū p̄dictis si possꝫ locū inuenire vbi in cōi vi-
uit meli⁹ ei essꝫ

De Voto castitatis.

SI fr̄auit votū castitatis nō solū ab omī carnali ope ⁊
ꝯtactu venereose abstinēdo sꝫ etiā ab omī locutōe turpi.
⁊ amatoria. ⁊ ab omī cogitatōe immūda deliberata ⁊ de-
lectatōe morosa. q̄ꝛ in quolibꝫ horū est mortale. vt dictum
est sup̄. circa s̄m ⁊ nonū p̄ceptum Est etiā sacrilegiū qd̄ g̃-
uis est. ⁊ q̄ꝛ ad illa deuenit ꝑ ꝯuersatōm ⁊ familiaritatem.
idō inq̄rendū est si hꝫ domesticitatē cū aliquo si monialis. l
cū aliq̄ si religiosus. ⁊ si hoc reperit̄ esse extra casum necessi
tatis ꝓhibēd⁹ est. alias nō absoluēdus. q̄ꝛ q̄si impossibile
est ꝙ tal' nō incidat in ruinā. di. xxij. c. hospitiolum. ⁊ di. lx
xxi ꝑ totū Scādala etiā multa ⁊ oblocutōes sequūt̄ in popu
lis ⁊ hmōi. ⁊ idō ꝓhibēd⁹ est ⁊ ꝯsanguineorū etiā rari⁹ sit ac
cessus

De voto Obedientie.

SI fecit ꝯ votum obedientie qd̄ est semꝑ mortale. ⁊ no-
ta ꝙ non semꝑ qn̄ q̄s agit aliquid ꝯtra regulā suam. l' trā
sgredit̄ regulā vel ꝯstitutōes facit ꝯtra obediētiam. sꝫ quā-
do facit ꝯtra p̄cepta ꝯtēta in regula ⁊ ꝯstitutōib⁹ suorū su-
periorū. vel qn̄ aliq̄d transgreditur ex ꝯtemptu quātūcūq; il
lud sit minimū Qn̄ v̄o p̄lat⁹ vel p̄lata iniungit aliq̄d fieri
p̄cipiēdo l' mādādo in v̄tute s. obediētie vel sp̄ūs s. vt facis
as hoc vel sub pena excōicatōis ⁊ hmōi. illud t̄c p̄ceptum
cui⁹ trāsgressio est mortal'. Idē essꝫ qn̄ p̄lat⁹ aliq̄d mādaret
subdito quocūq; loq̄ret̄ declarās sibi ꝙ intēdit obligare
illū sub pctō mortali ad faciendū illud. ⁊ intellige si man-
dat qd̄ nō sit illicitū. ⁊ tale q̄d ꝙ teneat̄ subdit⁹ ei obedire
Similiter qn̄ regula vel ꝯstitutio est aliq̄d p̄ceptorie man
datum. vel sub pena excōicatōis. vel sub pena carceris. vel
sub pena grauioris culpe. l' ꝑ silentij locutionem ꝯmūiter cē
set̄ obligare ad mortale. alias āt faciendo ꝯtra cerimōialia
vt frangere silentium tarde venire ad chorū ⁊ hmōi. est ve
niale. nisi quis faceret ex ꝯtemptu. q̄ꝛ tūc mortale. Cōsue-

tudo autem q̄uis non sit ipse ꝯtemptus est. tū̄ inductiua ꝯtempt⁹. τ iō caue ne assuesces alicui trāsgressiōi

De Officio diuino.

SI dixit horas canonicas τ offitiū defunctorū quādo dꝫ dici Nā religiosus etiā si nō hꝫ ordinem sacrū te/net ex p̄cepto ad offitiū. p̄cipue si est ꝓfessus. vn̄ obmittē do aliqꝫ horā peccat mortaliter. τ omi die q̄ omittit ex negligētia. nō āt ex p̄cepto tenet̄ dicere illud. vel illud qꝫ/uis nec debeat ad placitū suū mutare offitiū. sꝫ dꝫ dicere ſm ordinē suū. Si nō fuit cū alijs in eccl̄ia. τ nimis tarda uit ad dicēdū offitiū. Si somnolent̄ l' dormiuit. redicat ad aliq̄d loco ei⁹ dicat. sꝫ si ꝑ maiori pte dormiuit totū re iteret Si ibi incōposit⁹ fuit. τ ocul' vagis Si risit l' ridere fecit. l' aliqꝫ leuitatē. l' locutōm fecit nō necessariā Si mē te distract⁹ p̄cipue qū nō aduertit Si male legit l' cātauit l' inclinauit ex negligētia. in quolibꝫ horū est pctm̄ veniale ꝯmūit̄ Si elegit p̄latū ꝑ simōiam. l' ec̄ τ si nō simōiace tū̄ indignū scient̄ Si nō illū quē iudicauit meliorem ad offi/tiū illud. sꝫ aliū rōe amicitie. l' alia intētōe mūdane. morta le est Si accusauit calūniose p̄latū vel sociū de aliquo cri/minali. l' testificat⁹ est. vel desiuit ab accusatōe iniuste. vel alias infamauit p̄latū vel subditā dicendo criminalia de eis. etiā si essent v̄a intētōe infamādi mortale est. Idem si secreta sui ordinis reuelauit sine causa iusta τ rōnali τ quō q̄s teneat̄ ad restitutōnem fame in summa. ij. pte diffuse. Itē si in visitatōe p̄latorū nō reuelauit dicenda q̄ sunt ꝯ ho nestatē religiōis de p̄latis τ socijs. τ p̄cipue qū ꝯmūit sic ꝓuat̄. τ fit p̄ceptum a visitatore vt dicāt que indigent cor rectōe. tūc. n. obmittē aduertēter que dicēda sunt est mor tale pctm̄. dꝫ tū̄ intelligi p̄ceptū ꝓuato ordine fraterne cor rectōis. vn̄ omnino occulta de q̄b⁹ p̄t p̄sumi emendatio di/ci nō dꝫ. vbi āt nō sperat̄ emēdatio. τ p̄sumit̄ recidiuatō vel aliqd magnū scādalū dici dꝫ. nō tamen accusando si su fficienter ꝓbari nō p̄t. q: tūc grauiter peccaret. sꝫ simpl'r denūciando p̄lato. vt patri si speratur ꝙ inde ꝓuidebitur

Si fecit vel cooperatus est ad aliquam conspirationeꝫ contra prelatos ve. inuenit aut sectatus est partialitates τ sectas in monasterio aut conuentu. aut diuisiones.

q2 mortale est. ꝛ crimina mundanoꝝ vel deuotorum post
us q̃z religiosoꝝ Interrogādi eē sunt de. xij. abusionib⁹ clau
stri. ſm Ray. q ſm Ugonē sunt iste. plat⁹ negligēs. discipu
l⁹ inobediēs. iuuenis ociosus. senex obstinat⁹. mōach⁹ curialꝭ
mōach⁹ causidic⁹. habit⁹ p̄ciosus. cib⁹ exq̄situs. rūoꝛ in clau
stro. lis in capitulo. dissolutio in choro. irreuerentia circa al
tare In his q̄nq3 est mortale. q̄nq3 veniale ſm q̄litatē facti
ꝛ intētōm Mag. n. est abusio religiosum iurare in cōi lo-
cutōe. eē si dicat veritatē. ꝛ eē maledicē. ꝛ blasphemare. eē
si ex leuitate Interrogādū eē est p̄cipue de cerimōijs p̄n-
cipalib⁹. ꝛ de esu carniū ex̄ infirmitatē De lineis nō ꝛ teu-
tis ad carnē. de lectꝭ nō plumeis. de ieiunijs regule vel cō-
stitutōnū. de ob. uantia silentij in certꝭ horis ꝛ locis. Atq3
oīa obligant oēs mōachi. ꝛ eē plures religiosi. ꝛ mōachi
sancti Benedicti. ex̄ de statu mo. c. se. cū ad monasterium
ꝛ plures religiosi aliorū ordinū ex ↄstitutōib⁹ suis. Et lȝ in
his plat⁹ possit dispensare. nō tamen p̄t dispensare qd̄ est
ſm Ber. q̄ī fit absq3 cā rōnabili ꝛ vrgente. alias pctm̄ est
dispēsanti ꝛ dispēsato. pl⁹ ꝛ min⁹ ſm trāsgr̄ssiōem Si inobe
diendo male se habuit. vi3 q2 obediuit in malo. puta dicen
do mendatiū. vel ex negligētia dimisit ↄm̄ mādatum vel
tardus fuit ad obediendū vel nō effectuose lȝ ↄtolose. vel
dissolute ꝛ nō cū maturitate Si irreuerens circa maio-
res egre sustinendo rep̄hensores ꝛ cū indignatōe ↄmūiter
veniale.

De Exercitio.

SI vacauit ocio qd̄ est sentina oīm maloꝝ. ꝛ q̄ntū Si
inutiliter expendit tp̄s faciendo ea q̄ sunt nulli⁹ valo-
ris Si fecit exercitia mūdanoꝝ. vt faciendo bursas ve-
stes ope poli ito recamatōs vel linea reticulata ꝛ hmōi.
vel ↄfectōes nīs p̄ciosas. vel al a gulosa. q2 magnū pctm̄ ꝛ
abusio est ac occasio multoꝝ maloꝝ ꝛ iō ꝓhibenꝺ est hoc
malū. eē rep̄it in mōialib⁹ modernis Si ↄuersando fuit
nīs leuis. vel alios inducēs ad leuitatē. vel risum v̄bis. ge-
stib⁹ vel solacijs q̄ aliq̄n sine pctō fieri p̄nt ad recreatōnem
vel subleuandū se. vel alios ab accidia. raro tm̄ decet hmōi
religiosos. Si aliq̄n irrisit vel gestiuit. qd̄ simeis cōgruit
ꝛ histriōib⁹ nō religiosꝭ. Si murmurauit circa victū ꝛ vesti
tū Si impatienter tulit graues mores alioꝝ. Si se gra-
uem aliꝭs reddidit. Si singularitatē q̄siuit in cibo. vestitu.

dormitu. ⁊ alijs vnde frequenter orit in ipsis supbia ⁊ in alijs murmuratio ⁊ indignatio. Si frēm delinquentem nō fraterne admonuit. vel defect⁹ aliorū plato nō significauit vt adhiberet remediū huato tñ ordine fraterne correctōis in his cōmūiter est veniale Si murmurauit ↄtra sibi ↄmittentē tanq̄ȝ indiscretū Si impatiēter se habuit dure loqn do cū q̄bus se nō hȝ intromittē Si nō diligēter tractauit res mōasterij Si nimis tenax fuit in dādo vl' si nimis pdigus vel acceptor psonarū sine causa rōnabili dans magis vni q̄ȝ alteri de rebus ↄmūib⁹ Si dedit quib⁹ nō potuit viȝ q2 nō habebat licētiā Si pmisit res pire ex negligētia vel nimis sollicit⁹ fuit ppter hoc parū vocando sibi ppt multiplicationem tpaliū. qd vitiū hodie multū regnat Si nō fuit sollicit⁹ ad discēdū ea ad q̄ tenet fm regulam ⁊ cōstitutōes peccat. ex ignorātia vero etiā trāsgrediens non excusat a pctō. Si est sacerdos dȝ q̄rere scire q̄ ptinent ad debite celebrādū Si ↄfessor q̄ ptinēt ad illud offitium Si in his est negligēs pcipue cū pt ḡuiter peccat sȝ dȝ eē frequētare legē scripturā. l' doctores exponētes l' alios libros deuotos ⁊ vtiles vñ instruat ⁊ ↄfortet ad bonū. Si legit curiosa ⁊ inutilia ppter qd retrahit a magis necessarijs. l' doctores gētiliū. vel fictiones poeticas ⁊ hmōi. q2 pctm̄ est curiositatis De ptinētib⁹ vo ad religiōm hēs diffuse i iij. pte summe ti.

De Orōe ⁊ ↄfessione

Si nō orauit vltra offitiū diuinū puatim p se p alijs cōsanguineis bñfactorib⁹ viuis ⁊ defunctis. pcipue recomēdatis vt dȝ sollicite Si nō freq̄ntauit ↄfessiōem ⁊ ↄmunionē fm regulā suā ⁊ morē Mōachis vero nigris pceptū est q͞ cōmunicēt sel' in mēse. cle. ne in agro de statu mona. Si nō vacauit meditatōi q̄ p maxime inducit deuotōem. Si fuit tepidus in dilectōe dei ⁊ pximi nō ardenter affectās honorē dei. ⁊ salutē animarū vt decet Si ingrat⁹ ad recogitandū ⁊ cognoscēdū sua bñfitia ⁊ recōpensandum deuote ipsi deo huiendo Si nō ppauit se ad diuina vt debuit. hec sunt pctā in q̄bus quotidie offendit de⁹. ⁊ impedit pfect⁹ religiōis.

De Amore parentū

Si nimis carnaliter dilexit ↄsanguineos. nimis affectās eorū psperitatē. vel gaudens de ea. aut ↄtristat nimis de aduersitate Si nimis eos visitat

vel querit vel gaudet visitari Si cum eis loquitur de secu
laribus que nō expediūt. vl' etc cū alijs de guerris ⁊ hmōi.
frequēter interrogat ⁊ audit Si ꝓ eis ꝓcurat bñfitia eccle
siastica vel tꝑalia nō aptis bñfitijs in q̇bus posset esse mor/
tale De alijs vero vitijs cōmūib⁹ s. ira. supbia. inuidia ⁊ hu
iusmodi vi. sup̄ in p̄ma pte. De his x̄o q̄ ꝑtinēt ad regulā
suā ipēmet videat ꝑ se ⁊ dicat. Si penas aut pñias ta/
citas vel iniūctas a regula l' cōstitutōib⁹ vel a ꝑlato nō fec
peccauit si ex negligētia Si nullo mō est pat⁹ facere etc
ꝑlato ꝑcipiente est mortale Si nō intēdit ꝓficere in vi
tā. s3 q̄ vnat inuit⁹ facit ⁊ male cōtent⁹ est in religiōe hypo/
crita est ⁊ in statu dānatōis Tho. Qui vocant̄ ad dirigē
das moniales in electōib⁹. nisi abstineāt ab his ꝑ q̄ possit
oriri discordia inter eas sunt excōicati Religiosi ⁊ cleri
ci inducētes ad vouēdū. iurādū. l' ꝓmittēdum de eligendo
apud eos sepulturā. vel vt eā vlterius nō mutent iam ele
ctā sunt excōicati excōicatōne papali. cle. cupiētes de pe/
nis Religiosi q̇ absq3 spāli licētia ꝓprij sacerdotis solē/
nizarēt mr̄imōia. aut ministrarēt sacramētū eukaristie vel
extreme vnctionis excōicati sunt excōicatōe papali. cle. p̄/
ma de p̄ui. religiosi Religiosi q̇ excōicatos a canone absol
uūt in casib⁹ nō cōcessis. aut q̇ absoluūt a sentētijs ꝑ statuta
synodalia l' ꝓuintialia ꝓmulgatꝫ aut absoluūt a pena ⁊ a
culpa sunt excōicati excōicatōe papali ꝑ d. cle. p̄mā de pri
ui. religiosi Inq̇sitores hereticorum q̇ odio grā vel lucro
cōtra iustitiā ⁊ cōsciētiā obmiserit cōtra quēpiā ꝓcedē. l' ipsam
heresim alijs imponē aut imponerēt qō offitiū eorū impe
diret sunt excōicati excōicatōe papali. cle multorū de hereti
cis Religiosi mēdicātes ꝓfessi trāseūtes ad aliq3 religi
onē monachalē excepto ordine carthusieñ. ⁊ silr recipien
tes sunt excōicati excōicatōe papali ꝑ cōstitutōem Marti
ni q̇nti facta Cōstantie Clerici scienter ⁊ spōte excōicā
tes excōicatōe a papa in diuinis sunt excōicati excōicatōe
papali s̄m Hosti. ista excōicatio h3 dubiū Participan/
tes in crimine ꝓpter qō aliq̇s est excōicatus aliq̄ ꝑdictarū
⁊ aliarū excōicatōnū sunt excōicati ꝑ papā. c. si nō cōcubi/
ne de sen. ex. Absoluētes aliquē ab aliq̄ ꝑdictarū excōi
cationū citra sedē apostolicā ꝑterq3 in mortis articulo q̄
taliter absoluti si nō se reꝑsentant ei a quo possunt absolui

q̄ʒcitius possunt. vel mittant ꝑ absolutione reincidunt in eādem s. excōicatōem papalē. c. eos de sen. excō. li. vi. Se peliētes corpa in cimiterijs tpe interdicti in casib⁹ nō ꝯce ssis a iure sunt excōicati p excōicatōm epalē. cle. eos de se pul. Sepeliētes excōicatos publice aut nōiatim interdcōs l' vsurarios manifestos scient in cimiterijs sunt excōicati. dicta cle. eos Clerici locātes domos manifestl' vsurarijs ad fen⁹ exercēdū seu alio ti. ꝓcedētes sunt excōicati c. vsu rarū de vsur. li. vi Nō elect⁹ a duab⁹ ptib⁹ cardinaliū ꝛ se ge rēs ꝑ papa est excōicat⁹. c. lȝ de elec. Mōachi ꝛ canonici regulares archidiaconi. decani. ꝑpositi. plebani. cātores. ꝛ alij clerici ꝑsonatū hn̄tes a⁹ q̄ vis ꝑ̄sbiteri q̄ audiūt leges vel phisicā sunt excōicati c. nō magnope. ne cle. vel mona chi se rebus secu. imi. Religiosi dimittētes vbicūq; habi tū sue religiōis ꝛ accidētes ad q̄uis studia lr̄arū sine licētia p̄lati aut ꝯuēt⁹ sui sunt exconmūicati. c. vt picl'osa ne cle. vl' monachi. li. vi. Religiosi q̄ decimas debitas eccl'ijs sibi ap. ꝑꝑant l' vsurpāt. siue q̄ non pmittunt [illegible]lui ecclijs deci mas de aīab⁹ familiarū ꝛ pastorū suorū si non hn̄t admini strationē ꝛ bn̄ficia sunt excōmūicati. si hn̄t sunt suspēsi. nisi req̄siti destiterint infra mēsem. cle. religiosi. de deci. Mo nachi ꝛ canonici reglares non hn̄tes admīstrationē ꝛ se ꝯferētes ad curias pncipū. vt dānū monasterijs inferāt. a° p̄latl' sine licētia suorū p̄latorū siue q̄ tenēt arma infra sep ta monasterij sunt excon. cle. ne. in agro de sta. mo. Reli giosi nec non moniales ꝑfessi ꝯtrahētes mr̄imoniū ꝛ alij clerici ꝯstituti in sacris de facto s. sunt exconmūicati. cle. ne eos. de ꝯsang. ꝛ affi. Inq̄sitores hereticorū q̄ p̄textu offitij inq̄sitionis q̄busuis modis illicite pecuniā extorq̄nt l' scient' bona eccl'iarū ob delicta clericorū fisco eccl'ie ap plicāt sunt exconmūicati nec absolui pn̄t nisi plene satisfe cerint ill' a q̄b⁹ extorsert. cle. nolētes eⁱ de he. Religiosi non suātes interdictū qđ suat sctā romana ecc. cle. ex fre q̄ntib⁹ de sen. ex. Religiosi q̄ ꝯfitētib⁹ sibi ñ faciūt ꝯsciām scient' d. decimis soluēdl' t'es ab offi° p̄dicatōis sunt suspē si donec cōmode possunt faciant eis ꝯsciētiam. ꝛ si inte rim p̄dicant sunt exconmūicat. Silr ꝛ religiosi q̄ dicūt ali q̄ v̄ba vt retrahāt audiētes ab solutōe decimarū sunt ex cōmunicati. cle. cupientes de penis.

Religiosi mēdicātes q̄ domos ad habitādū l' loca de no/uo recipent aut mutarēt l' alienarēt de nouo recepta absꝫ licētia pape sunt excōicati. ex de exces. p̄la. c. i. li. vi. Fratres miores q̄ tpe interdicti recipiūt ad diuina fratres vel sorores tertio ordine sancti Francisci sunt excōicati. c. cū ex eo de sen. excō. in cle.

A Prelatis in communi inqrendū est in. c. xiiij.

Si legittime assecut' est dignitatē seu p̄latōeȝ an viꝫ alig̃ irregularitate viꝫ sentētia fuit irretit' cū fuit assūptus ad p̄laturam in q̄ nō fuit dispensat' l' absolut' viꝫ si fuit bigam'. Si opat' est in cā sanguinis. Si inlegitimus si excōicat' vel suspensus vel notorius ꝯcubinarius: quilibet horū hoc sciēs teȝ p̄laturā furtiue. vn̄ est ꝯtinue in mortali. Nota ꝙ illegittim' ad dignitatē l' bn̄ficiū curatum l' p̄oratum in religione. q̄ creat̄ p electionē sine dispēsatione papę ꝓmoueri nō p̄t ex p̄uilegio tn̄ magistri ordis cum his p̄t dispensari ad p̄laturas ordine p̄dicatorū. ō h' habes in tercia p̄te summe ti. de censuris eccl'asticis. Si rite ꝛ absqꝫ vicio simōie fuit elect' confirmatus ꝛ ordinatus. Si interposuit p̄ces ꝓ se. vel ꝓcurauit ꝙ ali' porrigeret p̄ces simōia est. ꝛ si fuit simōia pactōis indigꝫ dispensatōe pape. ꝛ anq̄ȝ sit dispensat' tenet furtiue dignitatem. de hoc in ij. p̄te sum. ti de simōia ꝛ in omnib' q̄ habes sup. in. c. de bn̄ficiatis. ꝛ in c. de clericis. in con p̄t interrogare, put erit expediēs Et si est p̄lat' religiosus interrogandum est de his que sunt in c. p̄cedenti ꝛ de alijs q̄ sequūt̄.

Si aliquod māifestū pctm̄ in subditꝭ dissimulauit ꝛ nō correxit. aut si nō māifestū q̄ tn̄ ad ei' noticia aliq̄liter peruenerūt vlterius non q̄suit. si hō ex negligētia dimittēt puto mortale q̄ ad criminalia. si aut ex aliq rōne. vt ad maius scādalū vitādū secus. Si in c. equus iudex nō fuit. Si de rebus mōasterij dilapidator fuit. Si supiorib' suis non obediuit. Si cās sibi a supiorib' ꝯmissas nō b'm ꝯsiliū peritorūꝫ. sꝫ b'm acceptōeȝ p̄sonarū determinauit. In oībus his est pctm̄ morta. vel vēiale b'm q̄ꝫtitatē excessus ꝛ malitiā ꝛ negligentiā. Si indignos ꝛ nō idoneos in officijs posuit. ꝛ maxime ad curā aīarū ꝛ male videt̄ talis posse excusari a mortali. si eos quos scit malos. ꝛ ī mortali p̄seuerare potuit ad curam animarū cū p̄ōt repellē. nec cre

do q excuset paucitas s. q2 non inueniuntur alij. et etiam si iste alias sit industriosus multu et bn ordinet ecclesia in exterioribus Idem cu sustinet tales si illos pt iuridice remouere. Si posuit ad audietia confessionu notabilr ignorates et ineptos. vel criminosos mortaliter peccauit p regula Qui ceu sam dani dat. Idem si tal tollerat cu possit remouere nisi forte a supiori sint ad hoc positi Et qua cura de ipis habebit cu ad sui danatoem exerceat tales offitiu audiedi confessioes. quo at dicat ineptus. vel notabiliter ignoras. habes in sum. Si fuit nimis poposus et curiosus in edificijs ecclesie vel moasterij in ornamentis et hmoi qd est contra sentetia Hieronimi. et Ambrosij. xij. q. ij. c. auru. et c. gla epi. et etiam Bern. Et tn a modernis fiunt hodie multe supfluitates et curiositates. et pallatia contra exepla omniu sctoru. et in his amittit multu tps et deuotio. ita vt copletis edificijs ex hau iis videat omis spus. et paupes interea moriunt fame. qs de supfluis eoru tenent sustentare. xij. q. i. c. eps ecclesiastica carum Si nimis fuit sollicitus circa tpalia. ex hoc minus debito vacas spualibus in se et in subditis vt leoni. oroni. admonitioni. vtiq pctm est plus et minus sm qntitate excessus Principalis. n. eius cura dz esse de spualibus Si p curias nimis discurrit litigado cu scadalo hoim cu posset p aliu modu magis pacificu sua repete. et si no tm. Si iura et puilegia sue ecclesie no suauit et defendit vt debuit. si in dispensando indiscrete se habuit. vel q2 nimis de facili et sine causa ronabili in ieiunijs dispesauit In esu carniu in retinedis rebus ad vsum In penitetijs taxatis sm regula. l' constitutoes et hmoi. q2 peccauit induceo relaxatoem et rigore religiois eneruado Un b. Bndictus in regula dic q de omi dispesatoe hz reddere roem Si fuit nimis durus in dispensando cu debuit pcipue cu debilibus et infirmis et hmoi no puides eis Si fuit exemplaris in incessu moderato habitu no pcioso in modestia gestus In locutoe rara qui et fructuosa caues discordias pace nutries. oes pat eter videns et tollerans. singularitates vitas. coia seqns cu sit nemini bladus. affabil' cunctis. susurratos. detractoes. irrisiones. confabulationes. maledictoes. ptetoes in se et in suis elimines. c rcuspectus in omnibus no delectatus de psidentia. sz times de negligentia cum de singul' habeat reddere

Quoniam rex noster sperat in te ... et dextera tua ... cur

rationem sibi cōmissis Ita curam aliorum habeant q̄ sui
non obliuiscant̄. vt docet Grego. in pastorali. Si in cor/
rigēdo fuit nimis remissus vel nimis rigidus vtrūq̄ cauē
dū est vt docet Gre. in mora. ⁊ habet̄. xlv. dis. ⁊ disciplina.
nā facilitas venie incētiuū p̄bet delinq̄ndi Ambro. xxiij. q.
iiij. c. est iniusta ⁊ aspitas nimie increpatōis. nec correctōz
recipit nec salutē Leo. di. xlv. c. cū btūs. ⁊ c. licʒ plerūq̄. ea.
di. Precipue ꝟo circa seniores dʒ p̄lat⁹ in corrigēdo se ha
bē hūan̄. vt dr̄ in illo. c. nisi essent habituati in malo. quia
tūc durius s̄m Gre. vt di. c. disciplina. ⁊ c. lʒ plerūq̄. ⁊ c. cū
btūs. ⁊ c. plēitudinis tp̄a. xxvi. q. vij. ⁊ c. tāta. lxxxvi. di Si
nō induxit q̄ntū potuit verbo ⁊ exemplo ad obſuādū om
nia cerimōialia ordinis sui Si malas ↄsuetudines seu cor
ruptelas regnare p̄misit Si ↄtra regulā ⁊ decētiā religi
onis etiā q̄s inuenit iā inductas nō abstulit q̄ntū potuit l̄
vitiū ꝓꝓetat̄. discursum fratrū ad placitū. familiaritatem
cū mulierib⁹ l̄ viris. si est monacha collatōem rerū amicis
⁊ ↄsanguineis sine licētia ⁊ rōnabili causa. esum carnium
vbi nō d̄ʒt comedi q̄d est vniuersale omi monacho de ↄse.
di. v. c. monacho. ⁊ p̄cipue q̄ sunt ↄ essentialia vota religio
nis nullo mō dʒ p̄mittē. nec eē ad receptōem simoniacam
monialiū. sic hodie fit q̄si vbiq̄. Qđ si nō p̄t talia remo/
uere. nec est spes in futurū dimittat curā exemplo s. Bn̄
dicci. v. j. q. i. c. aduersitas. circa fi. in. c. fi. ea. q. alias nec q̄e/
tē suā amittat. ⁊ tādē cū eis dānatōem incurrat q̄cūq̄ sit
ille abbas. l̄ abbatissa. p̄or vel p̄orissa vel alio quocūq̄ no/
mine cēseat̄. nec sufficit q̄ p̄lat⁹ corrigat vitia q̄ iam nosse
cōtigerit. sʒ dʒ diligenter agnoscē vultū pecoris sui ↄside/
rando vias eius Caueat āt ne crimina sibi delata in foro
ↄsciētie l̄ in secreto iudicet de ill̄ in foro ↄtentioso. seu in
c. vbi enī tm̄ manifesta sunt puniēda nec foro miscēda s̄ūt
iuditiali Si hʒ sub cura mōasteriū monialiū. de qua ma
teria dicet̄ in. c. se. Si indiscrete fecit p̄cepta in q̄b⁹ mul
tū dʒ cauē nisi sit res ardua. ⁊ si cogeret p̄ p̄ceptū l̄ sniam
ad aliq̄d faciendū vel dicēdū in quo nō essʒ ei subditus. vel
nō d̄ret ei obedire. vt reuelādo pctm̄ occultū omino esset
ei mortale In inq̄sitōe ꝟo criminū receptōe accusatōis vl̄
denūtiatōis. vel ꝓlatōe sentētie excōicatois. ⁊ hmōi non
sit. p̄ceps nō ꝓcedat p̄ suspitōem. sʒ p̄ ꝓbatōs ⁊ modos iu

ω

ced

inueniatur manus tua omnibus inimicis nostris

ridicos. alias incurreret graue pctm̄. ꝛ aliqñ sententiam excōicatōis. de his in. iiij. pte sum. Si plat⁹ recipit aliq̄ȝ ad ordinē mēdicātiū ad ꝓfessiōm añ annū cōpletū ꝓbatio nis seu nouitiat⁹. est suspēsus a receptōe alioꝝ ad ꝓfessio nē. ꝛ debitoꝛ pene grauioꝛis culpe. vñ mortalr peccat ex̄ de regularib⁹. c. nō solū li. vi De epis plat' supioꝛib⁹ c xvi

Circa epos ꝛ alios supioꝛes platos sic pñt formari in/terrogatōs Si nō sit tal' lrature ꝛ sciētie q̄ p se sci at explicare q̄ dȝ. ad qd̄ tñ tenet̄ cū habeat alios sup his informare ꝛ dirigē Nā si bon⁹ cōit' ab hōib⁹ reputat̄ ꝛ suffi tiēs nō essȝ necr̄iū nisi eū audire. ꝛ si de aliq̄ negotio nō intelligit eū ꝯfessoꝛ l' dubitat. pt̄ de illo loq̄ ꝓ sua serenita te. ꝛ si tle q̄d essȝ in q̄ variant̄ opiniōs vel nō pt̄ dari certa sn̄ia relinq̄ndū est sue ꝯsciē Idē dicēdū ꝯ alios clericos re/ligiosos platos ꝛ laicos pitos ꝛ timoꝛatos q̄ sciūt dicē su/fficient̄ fcā sua Si vo nō est tal'. sȝ indigȝ adiutoꝛio int'/rogāt' inq̄ntū cleric⁹ est inq̄ri ab eo pt̄ ꝓut expedire videt̄ de his q̄ hēs sup̄ circa clēicos ī cōi. vt de offi. diuino de ce lebratōe ꝛ admistratōe sacroꝝ. ꝛ mō. ꝛ hm̄ōi Si assūp/t⁹ ad epatū ex religiōe int'rogādū est de his q̄ hēs in c. cir ca religiosos q̄ ad multa. nā ad⁹ tenet̄ suaē oꝛdinē suū. nisi in his q̄ nō paciūt̄ offitiū pastoꝛale. vt silētiū solitudo ꝛ vi gilie. ꝛ hm̄ōi Inq̄ntū vo bñficiat⁹ seu curat⁹ est. ꝛ plat⁹ int'/rogand' est de his q̄ hēs sup̄. in. c. circa bñficiatos. ꝛ si reci pit digtatē se epatū hñs aliq̄ȝ irreglaritatē. l' p simōiā l' p intrusiōm dic vt in c. pce. in pn⁹. deiñ int'roga de his q̄ se/quūt̄ q̄ sunt sp̄ualia cure ꝛ offitij pastoꝛal' Si ꝯtulit oꝛdi/nes sacros indebite qd̄ ē vnū ī q̄ multū offēdūt Si ꝯtulit p simōiā sȝ occulte. moꝛ. pec. nō tñ est suspensus ex h⁹ q̄ ad alios. sȝ p simōiā notoꝛiā ē suspēsus et̄ q̄ ad alios Et in v/troq̄ casu oꝛdinat⁹ ab eo ē suspēs⁹ ꝛ indigȝ dispēsatōe Si ꝯtulit sciēt̄ nō hñtib⁹ legittiāȝ etatē moꝛ. ē. n⁹ pt̄ ipe dispen saē d etate Si ꝯtulit oꝛdies p saltū sciēt̄ l' duos sacros s. l' l' iiij. mioēs cū subdiacōatu pe. moꝛ. Si ꝯtulit oꝛdies sacros ex̄ tpa oꝛdinatōnū moꝛ. est. n⁹ ex disp̄ ēsatōe pape. ꝛ oꝛdina t⁹ ē suspēs⁹ Mioēs āt oꝛdies ꝯferre pt̄ dieb⁹ festis Si in oꝛ dinatōe obmisit aliq̄d faciēd. ꝛ si obmisit aliq̄d d subālib⁹ in q̄b⁹ imp̄mit' caract⁹. opȝ totū itaē in alia oꝛdinatōe. iiij. tpm si vo ē qd̄ nō est subāle Sȝ de simplici solēnitate nō

debet iterari. sed suppleri tantum obmissum in ordinatio ne alia. nec prius an̄ suppletōem iste ordinat⁹ dꝫ exercere offitiū. Peccat eps in hmōi si ex certa sciētia vel crassa ig norātia hoc facit. Idem videt̄ si ex notabili negligētia. Si ordinauit aliquē sine licētia sui supioris scienter mortle est ꝛ est suspēsus p annū ab ordinū collatōe. Si nō fecit fieri examinatōem de ordinādis. de scientia. etate. ꝛ morib⁹. ꝛ hmōi ꝰm iura peccat mortaliter. Idem si fecit fieri exami natōem p ineptos ad hmōi ordinandos. Si fieri fecit p tales quos estimabat ꝓpter malā eorū ꝯsciām admittere indignos si ad eū spectat ꝓuidē de talib⁹ vel remediare. Si sciēter admittit indignū quem iuste repellē ꝑt. vt ꝯcu binariū. illiteratū ꝛ hmōi. Si nō ꝯtulit sacramentū ꝯfir matōis qn̄ debuit. Soli em̄ epi pn̄t illud ꝯferre. ꝛ extra illō tps solitū omni tpe anni ꝛ hora morituri pn̄t ꝓcedere. ne sine hoc moriant̄. q̄uis sine hoc saluent̄. Cōmittendo er go magnā negligētiā vt p multos annos credo esse mor tale. Si nō dedit sacr̄m ꝰm debitā formā materiā ꝛ lo cū mortale est. Quāt sit ieiun⁹ non est nccē ꝛ si decēs ꝛ de iure. Si bis alicui dedit scienter peccauit mortalr̄. vnde in hoc dꝫ esse caut⁹ ne iteret. ꝛ etiā dꝫ aduertē q̄ aliq̄s cri sinatus teneat crism̄ adū nō ꝯsanguine⁹ ſꝫ alius. Si in ce na dn̄i nō ꝯsecrauit chri ma ꝛ oleū sctm̄ vt debuit. q̄z in nouāda sunt talia. ꝛ si non ꝰuauit debitā materiā ꝛ formā ꝛ ritū ecclesie mortale est ꝛ hmōi. Si ꝯsecratōes eccla rū vel altariū ꝛ calicū ꝛ patenarū ꝛ bn̄dictiones vestiū sa crarū nō fecit vt debuit ꝰm formā ꝛ ritū ecclesie. vel si q̄d horū fecit p simoniā. mortale est. Idē de bn̄dictōib⁹ abba tū ꝛ abbatissarum. Idem de recōciliatōne ecclesie violate. Monialē quā nouit esse corruptā nō de facili dꝫ ꝯsecrare in ꝟginē. nec tm̄ manifestare crimē si est occultū. ſꝫ mutat̄ nomē virginis in castā vt nō ꝑpedat̄. Si ꝯtulit bn̄fitia p simoniā mortale est. ꝛ si p notoriā est suspēsus. etc quo ad alios. sec⁹ si p occultā q̄z nō est suspēsus. Si ꝯtulit sciē ter indignis bn̄fitia siue simplitia siue curata mortale est. Idem si acceptauit a patronis pn̄tatū ineptū. idem si con firmauit indignū. Si ꝯtulit plura bn̄fitia in casu non con cesso vni vel plura offitia aut ꝑbendas aut dignitates. vel si ꝯsanguineis minus aptis ꝯtulit rōe ꝯsanguinitatis post

ponendo aptiores mortale est. Si admisit ad benefitia bñtia curā animarū seu ipa ptulit nō habentib⁹ ānū.xxiiij mortale est Si ecclesijs de iure vacantib⁹ nō puidit de rectore sicut vacāt curata bñfitia data absq dispēsatōne pape his q nō attingūt annū.xxv.vel si infra ānū nō faciunt se ad sacerdotiū puoueri.nisi causa studij sit obmissū de quo in c.circa bñficiatos sup. Si em̄ infra sex mēses p no po t hoc nō puid t nō pt postea se intromittē. alias vsparat qō nō pt qr mortale e st.z nō tz talis collatio.z sic tenētur errorē suū manifestare. Idem qñ recepto scōo bñfitio vacauit pmū vel scōa pbenda vacauit pma. de quo habes sup.sz plene in.iij.pte sum. Si ordinauit aliquē clericū ad ordinē sacrū sine titulo l bñfitio.l saltē primōio suffitiēti.qr vltra penā tenet ei expensas facē quousq de bñfitio sit ei puisum.nisi aliqs eps hoc ei cōmisissz determinādo psonā.qr tūc ille cōmittēs tenet ad id de hmōi.de qbus vi.in.iij.pte sum.ti. Si in visitatōe nō diligēter qsiuit de qbus debuit z maxime de vita z honestate sacerdotum offitiantiū.z quō se habeat in administratōe sacramētorū z de forma eorū Si bñ pnūtiāt pcipue baptisma qō est magis necessariū De audientia pfessionū quō se habeant.quō pplm admoneāt.z in reb⁹ ecclesie pcipue altaris. qō teneat mūdas. Si āt inuenit z hmōi notabilr excedē z piculose si nō punit z puidet q illi se emendent.vel de alio si iste est incorrigibil z omnino ineptus grauit peccat.z om̄ia mala z dāna animarū q inde sequunt ei imputant si pt obuiare.z nō facit.lxxxiij.di.s.p totū Si non visitauit epatum suū vt debuit Si in visitatōe nimis sumptuosus fuit.z cū nimia familia z eqtaturl nimijs vltra pscriptum nūerū.l si ipe vel familia ei⁹ mūera accepit.sup quo est specialr pena.de qbus plene in.iij.pte sum. Si sustinet in offitijs z bñfitijs notorios pcubinarios.quos dz p⁹ admonitionē.si nō dimittat eē bñfitio puare grauiter peccat

Si p alijs mal z scelerib⁹ manifestl nō punit in vsurl.ludl. tabernis aleis negotijs sclarib⁹ venatōibus pditoribus.z hmōi In his.n.nō puniēdo videt male posse excusari a mortali.nisi ex hmōi pūitōib⁹ sequeret scisma l magnum scādalū.di.i.c.vt pstitueret. Si laicos sibi subditos notorios pctōres quos p se nouit.vel sibi p procbianos eorum

denuntiatos vt adulteros vsurarios inimicitias manife/
stas exercentes nō corrigit p censuras ⁊ alios modos gra
uiter peccat. nisi obmittat. q: non spat emēdatō. ꝫ deteri
oratio ei⁹. Sed tñ hoc nō videt sufficient excusare. ꝫ hoc
aliud. si timētur ḡue scādalū in alijs. di. xliiij. c. ꝯmessatōes
Si malas ꝯsuetudīes q̄s repit in sua diotesi nō nitit au/
ferre q̄ntū p̄t. vt vendē laborae ⁊ hmōi in diebus festiuis
nō cōicari semel in āno. ⁊ ꝯtētei ⁊ hmōi. tripudiaē in eccle
sijs. ꝑmittē violare ecclasticā libertatē aut ꝙ clerici ꝯueni
antur ꝓ delict̄ l' ꝓ debitis in iuditio seculari. l' ecclīasticā
immūitatem. vt q̄ extrahantur debitores vel malefactoēs ꝑ
violētiā de locis sacris. ⁊ hmōi in casib⁹ nō ꝯcessis. dꝫ. n. ꝓ/
hibere ⁊ si p⁹ admōitionē nolūt desistē excōicare. ⁊ ꝓ ꝯmis
sis iam puniē. al's peccat ḡuiter obmittendo ex timore. vl'
negligētiā. di. xliij. s. t rector vel doctor. Si fruct⁹ l' reddi
tus epat⁹ sui male expendit dādo ꝯsangneis suis. l' alijs nō
indigentib⁹ peccat grauiter. ⁊ si distincta sunt ea q̄ depu/
tant ad mensam ei⁹ ab alijs. ⁊ si ea q̄ erogari dꝫ clericis vl'
ad repatōeꝫ eccl'e l' paupib⁹ dat ꝯsanguineis vel alijs ami
cis sine ꝓbabili indigentia tenet restituē illa q: rapinā fe
cit. ⁊ sīliter recipiētes ab eo. si xo nō sunt distincta hec bo
na cū inteligāt oīa ꝯmitti fidei sue. ea q̄ supfluūt ad vsū
sui ⁊ familie sue ꝯueniēter dꝫ paupib⁹ erogare. al's nō dā/
do paupib⁹ subtrahit. xij. q. ij. c. aurū. ⁊. c. glia epi. Tho.
Si ḡuauit suos subditos in indebit̄ collect̄. Si fecit cleri
cos suos soluē collectas talias positas a dño tpali. l' gabel
las ad eius instātiā. Si spōte ip̄e dedit absq̧ licētia ro/
mani pōtificis. q: ꝓhibet. Si delicta clericorū. vt blas/
phemātiū deū l' sctōs suffocātiū puulos ex inaduertentia
⁊ hmōi puniuit mag̃ pena pecuniaria ex auaritia. ⁊ mag̃
ꝓpter lucrū q̄ꝫ ꝓ salute eorū ad refrenandū. Si visita/
uit diotesim l' visitari fec magis ꝓpter lucrū q̄ꝫ ꝓpt aīa/
rum salutē. Si alienauit bōa epat⁹ sui sine licentia pape
in casu indebito. in quolibꝫ horū est mortale. Si iura alia
rū ecclarū nō suauit. Si bona vacātiū ecclarū sibi vsur/
pauit cū dēant successori reseruari. Si iusta debita a p̄de
cessorib⁹ ꝯtra rōe ecclie nō soluit. Si fruct⁹ alic⁹ bñficij
ad tp̄s accepit l' ptē ab eo cui ōdit in quolꝫ horū ē rapia.
Si nō suauit formā iur̄ circa māifestos vsurarios. ꝫ de

certa quantitate ꝯtentus non facta debita restitutōe re/
mittit sibi. ⁊ ad sacra ⁊ ad sepulturā admittit Si incerta
paupib⁹ dispēsanda in vsum suū ꝯuertit sine nccitate. Si
sniās excōicatōis de facili ꝑpt lucrū ꝓfert l' absolutōs Si
pmisit q̄stuarios l' alios ꝓnūciare indiscretas indulgētias
⁊ falsas. q̄olibꝫ est mortale ⁊ gue Si exēptos. vt p̄dicatoēs
frēs ⁊ miores. hēmitas s. Aug. carmelitas ꝟuitas cisterci
enses. ⁊ alios hn̄tes ꝑuilegia exēptōis iniuste molestat. nō
ꝟuādo eorū ꝑuilegia. l' ꝓ audiētia ꝯfessionū. nō admittēdo
sibi pn̄tatos idoneos. ꝟm cle. dudū de sepul. l' sibi retinēdo
nimios casus. l' incōsuetos vt q̄tidie hēant ire ad ip̄m l' ad
aliū cogēdo. q̄ntū ad id in q° sunt ꝑuilegiati. l' eos ad iudi
tiū trahēdo cū in nullo possit eos ꝯuēire n⁹ ꝓ hēi. peccat g̃
uiter Si mōasteria mōachorū l' mōachar̄ū nō exēpta non
honeste ⁊ diligēter visitauit. ⁊ eos l' eas ad ꝟuādū regulā
induxit. deponēdo abbates l' abbatissas. ꝓ relaxatōe cū ex/
pedit hn̄do curā de hōestate earū. ⁊ q̄ n̄ hēant familiarita
tē cū clericl religiol' l' laicl ꝓuidēdo de diligēti clausura ⁊
de ꝯfessore securo docto ⁊ dōe ꝯsciē. ꝓhibēdo ingr̄ssum si/
mōiacū ⁊ ꝯuia femiarum q̄ ibi fiunt. ⁊ festa vana ⁊ in conse
cratōe earum De iudicādo in foro ꝯtētioso.

SI nō tenuitū vicari pitū ⁊ bonū. p̄cipue q̄n ex se nō ha
buit debitā sufficiētiā iur̄l. Si n̄ ꝟuauit debitū ordi
ne iuditiariū. Si fuit acceptor psoar̄ū Si dedit iniq̄s sniās
dic vt sup. in c. ēca iudices Si n̄ ꝟuauit debitā formā iuris
inferēdo sniās excōicatōis suspēsiōis ⁊ int̄ dci. q̄ vltra ꝑ.
mortale incurrit ctā penā d q̄ in. iij. pte sum. p̄cipue ī cau/
mr̄imōialib⁹ opꝫ eē cautissimū. ⁊ pōdēosum circa diuortia.
si dēdit licētiā dn̄o tpali l' iudici xberādi l' ponēdi ī patiblo
l' icarcerādi l' al's puniēdi clicos suos. n' ī casu ī q̄ eēnt ī cor
rigibl'es ꝑ eū. q̄ eff. cit̄ cū p̄dictl exco. c. vt fame. d sen. exc.
Nemine tū dꝫ xberaē maib⁹ suis. n' tn̄ cū expedit ꝑ laicū
ꝭ ꝑ clēicū dꝫ facē xbaē clēicū ꝟm iura ⁊ a cau sangnn dꝫ
abstinē ope ꝯsilio ⁊ mādato Si hēticos diligēt̄ n̄ inq̄siuit ī
diotesi sua. ⁊ pūiuit ꝟm iura Si testamēta l' vltias volunta
tes n̄ fec̄ inplē p̄cipue legata fcā ad pias cās. si dispēsauit
ī votl ⁊ iuramētl ī q̄b⁹ n̄ potuit. l' si potuit tn̄ indiscrete ⁊ s n̄
cā rōnabili pctīn ē gue. si absoluit a sniꝭs a q̄b⁹ n̄ potuit. vt
pape reꝟuatl. l' dispēsauit ī irregularitate de q̄ nō potuit.
Si exemplaris fuit in habitu non p̄cioso. vel pomposo su/

pellectilib⁹ nō argenteis ꝛ curiosus in appatu domus. ꝛ or
natu nō sclari. victu sobrio non ꝯuiuali nisi ꝓ paupibus in
visitādo ecclesiā interessendo diuin⁹. ꝛ pcipue in diebus fe
stiuis. hec dꝫ facē ſm iura in solēnitatib⁹ pcipuis cātādo
missam. dicēdo offitiū deuote. nō ꝯursim ordinādo ꝙ dica
tur in ecclesia sua debite. freqntādo orōes puatas vacan
do lcōni. di. xxxvi. p totū pdicādo si scit. si nescit ꝓuidēdo
gregi suo de pdicatorib⁹ vtiliorib⁹ nō curiosis ꝛ de ꝯfesso
rib⁹ ten do honestā ꝛ deuotā familiā sollicit de ei⁹ salute
vitādo mulierū ꝯuersatōem sicut pt. In exitu de domo ra
ro nisi ad ecclesiā. sepe ꝯferēdo ꝛ qrendo ꝯsilia a ſuis del
quō possit suo gregi ꝓuidere adulatōes vt venenū abhor
reat. pr viduaru. paupm orphāorū ꝛ oppssorū existet. ꝛ cau
sas eorū sine expēses expediri faciat in iniurijs ꝓprijs nō
sit vindicatiu⁹. sꝫ pacietissim⁹. in verbo ꝛ gustu non subit⁹
ꝛ iracūd⁹ nemini multū familiarꝭ nisi ſuis dei. supioribus
obediēs. eqlib⁹ nō inuidēs. nō gaudēs de dignitate ꝛ hō
re. sꝫ lugēs ꝓ exteriori occupatōe ꝛ plebis offensiōe. ꝛ si in
omib⁹ diligēter se habuerit. nil deo acceptabili⁹. Si vero
pfunctorie ꝛ male nil miseri⁹ ꝛ dānabili⁹ epi dignitate. vt
dic Aug. di. xl. c. aū omia De platis hēs multa in. iij. pte
sum. ti. ti. p totū Epi ꝛ supra ꝯcedētes vnā domū vsurarijs
manifestis alienigenis ad fenus exercendū sunt ipo facto
suspensi. ex de vsu. c. vsurarū li. vi. Silr si pmittūt ꝙ hmōi
vsurarij alienigene exerceāt fen⁹ in terris eorū subiectꝭ iu
risdictōni. nisi infra tres mēses expulerint eos suspēsi sunt
vt in dicto c. vsurarū de vsurꝭ li. vi. Qui se gerit ꝓ papa
elect⁹ a minori pte qꝫ a duab⁹ ptib⁹ cardinaliū est ipo fcō
excōicat⁹. Et silr cardinal' q psumpserit nōiare talē papā
ꝛ silr oēs alij q talē recipent ꝓ papa. ex de elec. c. lꝫ. li. vi.
Oēs clerici ꝛ religiosi ac laici siue familiares curie siue a
lij q aliqd pactū fecerint. vel aliqd magnū l' puū ꝓmiserit
vel ꝓmissionē recepint ex pacto vel ꝓmissiōe occulta vel
māifesta dederint. l' recepint qd magnū l' puū. ꝓ aliq iusti
tia vel gra ꝓ se l' alio in cau iuditiarijs vel lrīs aplicꝭ. ꝛ qui
buscūqꝫ modꝭ ab aplica sede obtinēde ipo fcō sunt excōica
ti. In extrauagāti bōifacij. viij. c⁹ absolu pape reſuat. h' hūt
locū in curia rōana Jo. an. Anto. de butrio eā allegat.

De absolutōe ꝛ pnie iniūctōe c. xvi.

Postq̃z vero penitens dixit et se pctã sua siue ex interrogatõe ꝯfessoris interrogãtis pctã sua vt debuit. tã dẽ ꝯcludat In istis peccaui. ꝛ in multis cogitatõe. delectatione. locutõe ope. ꝛ obmissiõe vel aliquo de hmõi. de q̃bus dico meã culpã Cõfessor vero interroget eũ si sit tal' de q̃ nõ dubitet. qꝛ tũc sup̃fluũ ꝛ irrisibile Si ipe dolz de omib' peccat' venialib' ꝛ mortalib' ꝯfessis. ꝛ si ꝑponit firmit' ab illis abstine ̄ seu ab omib' mortalib' Si vero tal' hz aliqua restituere. l' famã. l' res vl' ꝑ iniuria satisface ̄. ꝛ hmõi. si est pat' face ̄ q̃z citi' pt. absq3 dilatõe aliq̃ q̃ restitutio quõ fie ̄da sit. ꝛ q̃ ordine quo ad certa ꝛ in certa. vi. in. ij. pte. sum. ti. de restitut' p totũ. q2 si dicat se nolle istud facere l' non posse. cũ tñ possit nõ est absoluẽdus Tho. vt dr. xi. q. iij. c. tũc vera pt tñ sibi dici Misereat' tui ꝛc. sz nullo mõ Ego absoluo te Põt et ei iniũgi aliq̃d bonũ faciendũ. nõ tame ̄ in pñia declarãdo sibi hoc q2 infructuosa sit tal' ꝯfessio ei ꝛ sine remissione pctõꝝ. de pe. di. v. c. falsas Sz si patus est facere omia ad q̃ tenet' tũc si essz aliq̃ excõicatõis snĩa ligatus. si nõ pt eũ absolue ̄ ab illo remitte eũ ad epm. seu ad aliũ q̃ possit absolue ̄. vel tu vadas ad ꝓcurãdũ absolutõem p eo. ꝛ cũ est absolut' ab excõicatõe postea tu eũ absolue a peccatis ꝛ nõ prius Tho. Si ãt potes eũ absolue ̄ hñdo in hoc spãle ̄ auctoritate ̄. si nõ absoluisti eũ in pncipio q̃d decenti' fuit. nec tñ est multa vis si fiat in fine ꝯfessiõis dummõ fiat añ absolutõem a peccat' absolue eũ p hũcmodum vt infra Primo exigẽdũ est ab eo iuramtũ vt sit patus stare mãdatis ecclesie q̃ illi fient ꝑ illa causa. quo iuramto pstito iniũgat' ei hoc. s. si incidit faciẽdo ꝯ aliquẽ canonem ꝓponat nõ amplius facere ꝯtra illũ Si vero ꝑ offensa vel dãno facto in aliũ ꝓmittat satisface ̄ quãtũ pt. ꝛ hoc facto denudatis hũeris ꝯfessor seu absoluens cũ disciplina l' virga pcutiat eũ dicẽdo psal. Misere ̄ mei de'. vel alium psalmũ penitẽtiale ̄ dãdo ictũ ꝑ quolibet versu. postea Ꝟ glã pa. ꝛ sicut erat. finit' subiungit. kyrieleison. x. k. Pr nr Et ne nos. Ꝟ. Saluũ fac s'nũ tuũ. ℟. De' me' spante ̄ in te. Ꝟ Esto ei dñe turris fortitu. ℟. A facie inimici. Ꝟ. Nihil ꝓficiat inimic' in eo. ℟. Et si fili' iniq̃tatis nõ apponat noce ̄ ei. Ꝟ. Dñe exaudi orõem meã. ℟. Et clamor me' ad te veniat. Ꝟ. Dñs vobiscũ. ℟. Et cũ spũ tuo Oremus De' cui

proprīū est misereri semper ꝛ parcere suscipe deprecatōes nr̄am. ꝛ hūc famulū tuū q̄ȝ s n̄ia excōicatōis ligatū tȝ mise/ ratio tue pietatis absoluat. p xp̄m. d. n. auctoritate oīpo/ tentis dei ꝛ btōꝝ aplorū Petri ꝛ Pauli ꝛ dn̄m pape ꝟ archiepi mihi ꝯcessa ego absoluo te ab hoc vinclo excōica tionis q̄ȝ incurristi ꝓpt̄ infectōeȝ man⁹ violentā in clericū vel religiosum ꝟ ꝓpter ingressum in mōasteriū mōialiū in casu non ꝯcesso ꝛ hmōi. Et si plurib⁹ sentēcijs est ligatus. est dicēdū totiēs ego absoluo te ab excōicatōe quā incurri sti, ꝓpter talē ꝛ talē cāȝ. ꝛ si pluries ꝓpter eādem cāȝ dicen dum est totiēs quotiēs incurristi. tociens ego absoluo te. ꝛ restituo te sctīs sacris ecclie ꝛ cōioni ꝛ vnitati fidelium In nōie p̄ris ꝛ filij ꝛ sp̄us sctī amē. Vberādo eū vsq̄ȝ amen Nota tn̄ q̄ɔ illa forma q̄ȝuis dēat obꝟuari. vt ex̄ de sen. ex c. nup. nō tn̄ est ita necessaria qn̄ simplici v̄bo fieri posset. sed pe. de pal. ꝛ Jo de lig. Sicut ergo excōicatio fieri p̄t simplici v̄bo q̄ȝuis nō dēat fieri. sic ꝛ absolutō. ex̄ d̄ reg. iurꝭ. c. oīs res. sȝ qn̄ fiēt hmōi absolutō in publico. vt erga muliēs tūc eēt obmittēda hmōi v̄beratō ne denudet̄ pec catū Si v̄o q̄s ꝓpt̄ rē ablatā alteri eēt excōicac⁹ q̄ȝuis restituerit. non tn̄ est absolut⁹. nisi iudex q̄ ꝯtulit s n̄iaȝ eū absoluerit. ꝛ h⁹ declarandū est ꝑ s oīs p⁹ absolutōeȝ ab hmōi vꝟ si nō est aliq̄ sentētia legat⁹ si hȝ aliquos casus pctōꝝ epō reꝟuatoꝝ de q̄bus nō potes absolue̅ nihiloi⁹ absolue eū ab illꝭ a q̄b⁹ potes sub hac forma. Si teneris aliq̄ vin/ culo excōicatōis mi[illegible]is ego absoluo te ꝛ restituo te sanctꝭ sacramentꝭ ecclie. In nōie p̄ris ꝛc. Misereat̄ tui ꝛc. Fili⁹ dei p suā miaȝ te absoluat. ꝛ ego auctoritate q̄ fūgor absoluo te ab oīb⁹ pctīs tuis. a q̄b⁹ possum te absolue̅. In nōie p̄ris ꝛc. Pctā v̄o a q̄b⁹ nō p̄t eū absolue̅ exp̄mat ei imponēs vt hēat recursum ad epm ꝟ ei⁹ vicariū ꝓpt̄ hmōi absolutōem ꝛ dicat ea sibi incōfessione ꝟ si eēt simplex ꝛ nesciēt ita bn̄ exp̄mere factū suū scribat ꝯfessor in cedula illō. ꝟ illa si sunt plura. vt illā portet penitēs epo ꝟ ei⁹ vicario sub hac forma ꝛ simili. Latorē ꝟ latricē p̄nciū ꝓ hōicidio ꝟ incestu tali gra du ꝛ hmōi ꝯmisso absoluēdū vr̄e p̄rnitati trāsmitto. vt ab solutōis bn̄ficiū impendendo ꝛ ei salutarē p̄niaȝ iniūgēdo ip̄am sancte ecclesie reconsilietꝭ. q̄ɔ si eps vel vicari⁹ remit tat eū ad ꝯfessorem ip̄m auctoritate illi⁹ iterū absoluat ab

omnibus. ꝛ imponat pñiam ꝓ illo ꝓ quo nondū imposu
erat ꝛ cautū reddat illū ne illā cedulā alteri legēdā tradat
vel etiā ipē ꝯfessor si pt vadat ꝓ eo ad epm ꝓ auctoritate. si
sibi velit dare Si vero ille non hꝫ casum de reſuatꝭ vł si
hꝫ. ꝛ ꝯfessor pt de omībꝰ absoluere pmissa absolutione ab
excōmunicatōe minori. ꝛ alijs. vt sup. Dicat ꝛc. Filiꝰ dei.
ꝛc. Ego auctoritate q̄ fungor absoluo te ab omībꝰ peccatꝭ
tuis In nomine p. ꝛc ꝛ faciat tūc signū crucꝭ cū dicit in no
mine sup illū. nec est nccaria manꝰ impositio sup penitētem
immo nec decēs sm Tho. pcipue sup muliēs. mag. n. de
cet signatio crucis. ꝛ postea addat Passio dñi nr̄i ihu xpi
ꝛ merita b. marie vginis ꝛ omīū sanctorū ꝛ sctārū dei me
rita. ꝛ qtq̄d boni feceris ł ꝓponis facere. ꝛ mala q̄ sustine
bis sint tibi in remissionē omīū pctōrū tuorū. que vba non
sunt obmittēda qꝛ sunt magne vtilitatꝭ ł. omīa huiusmo
di cū habeāt vim satisfactionis ex vtute clauiū ꝛ sic ma
gis valēt Tho. De pñia iniūgēda penitēti

Iniungēdo vo pñiam penitenti hoc maxime attēdē
dū est sm oēs. vt s. talē des q̄ credas eū omino pfice
re q̄ntūcūq sit magnꝰ peccator. ꝛ sm Cris. meliꝰ est in hu
iusmodi reddē rōnē de nimia mīa q̄ꝫ de nīa iustitia. xxvi.
q. viij. c. allegāt Dādo etiā libtatē q̄ cū vna die obmittit. s.
orōem iniūctā vel ieiuniū possit in alia die supplē Si vo
dubitat de aliq. ne faciat pñiam. puta ieiuniū. dicas q̄ fa
ciat loco ieiunij elemosinā ł aliud Orōes vo psonis q de
facili solēt recidiuar in mortali raro dāde sunt ł p pauces
dies dāde sunt Jeiunia vo elemosine ꝛ pegnationes ꝛ hu
iusmodi pñt dari p pl̄es dies. qꝛ hmoi etiā si fiāt in mortali
non sunt reiterāda qꝛ valēt q̄ntū ad effcm quē post se relin
quūt pꝰ expletionē in satisfaciēte cū q̄s reuertit ad grām.
Tho. Querēdū est etiā a penitēte si pt ł dubitat facē peni
tētiā sibi datā. qꝛ tūc nō essꝫ dāda. vel conmuntada vel re
mittēda essꝫ Declarandū est etiā peccatoribus magnis
sm Hosti. q̄ sm regulas ecclesie taxatas. xxij. q. i. c. pdican
dum ꝓ quolibꝫ mortali essꝫ septēnis pñia iniūgēda. ꝛ ideo
non credat pctā sua leuia. qꝛ pua dat ei pñia. qꝛ hoc fit ne
eam dimittat. quod esset ei mortale. oportet ei confessio
nem iterare si esset oblitus eius Potest etiam admo
neri q̄ faciat aliquod

memoriale de penitentia sibi iniuncta vt melius illius re:
cordet. ⁊ si obliuisceret ꝙ ad te reuertat. vel si nō ꝑt bn̄fa⸗
cere illā tu ꝯmutabis eā sibi Si vero postea recordatur
de aliquo pctō criminali. quo tūc fuit oblitus si ꝑt tui hr̄e
copiā reuertat ad te. q̄zuis nō sit ei nc̄cariū. vel vadat ad
aliū. nec tenet nisi tm̄ illud dicere Si hꝫ vota q̄ nō ꝑt im
plere vel dubitat. si tu hēs in hoc spālē auctoritatē dispen
sa. vel potius in aliud piū ꝯmuta. si vero nō hēs auctorita/
tē remitte eū ad epm̄ l' ei⁹ vicariū. Caue ec̄ ne iniūgas pe/
nitētiā ꝑ q̄ꝫ fiat ꝑiuditiū aliēo iuri. aut ꝑ quā ꝺet occasio
ruine spūalis alicui. aut ꝑ quā possit manifestari alteri⁹ pec
catū occultū. Confessum āt q̄ntū potes studeas ad ꝯtritō
nem inducere verb̄ siue an̄ siue in ꝓcessu siue post ꝯfessiōꝫ
vt nō dicat pctā sua q̄si fabulas ſꝫ cū detestatōne. ⁊ vt ait
Aug⁹. Caute ⁊ astute aliq̄n interrogādo q̄ credit illū ex ve
recūdia occultare Circa xo turpia ⁊ carnalia pctā nō de/
scēdās nimis ad ꝑticlares circūstātias. postq̄ꝫ habet spe/
ties suffitiens peccati ⁊ hmōi a remotis interrogando ne
addiscāt hōies malitias ⁊ pctā que nesciuit Tho. Admo
nendū eū sup oīa. vt vitet malas societates. freq̄ꝫtet ꝯfessi
onem. audiat sepe verbū dei. q̄rat orōes ⁊ ꝑticipatōes bo/
norum que fiūt in religionib⁹ ⁊ indulgentias.

De Infirmis. c. xvij.

Circa infirmos sic agenduꝫ est. Aut em̄ talis est in pe
riculo mortis. aut non. dico āt ꝑiclm̄ mortꝭ nō solum
q꞉ in extrēis ꝯstitut⁹. sed q꞉ frequēt ꝯtingit hōies mori ex
illa infirmitate. ⁊ medici dubitāt. In tali casu ꝑt quilibꝫ ab
solui a quolibꝫ sacerdote de quolibet pctō ⁊ a q̄libet s̄nīa
absqꝫ alia licētia cū ꝑiclm̄ est in mora. Talis em̄ infirmus
aut iam amisit loquelā l' vsum rōis. puta q꞉ iā freneticus
aut nō ⁊ in ꝑmo casu. si bn̄ viuebat. vt bon⁹ fidel'. ⁊ freq̄n
tabat cōfessionem cōionē ⁊ hmōi. si petierit sacra q̄zuis ex
insperato ⁊ talia acciderint. Uel ec̄ si mal⁹ ⁊ obstinatus
diu ꝑseuerās in pctīs. ⁊ diu nō ꝯfessus. si petijt sacerdotē
vt ꝯfiteret ⁊ ostēdit se velle facē oīa q̄ dꝫ. ⁊ interea factus
ē mut⁹ l' frenetic⁹ ⁊ ꝑiclm ē in mora dꝫ ꝑsupponi ꝯtrit⁹ ⁊ fa
ciente alio ꝯfessiōeꝫ genēalē ꝓ eo sic̄ fit in ꝑplo sacerdos
faciat absolutōeꝫ ab oī s̄nīa ⁊ pctō. ⁊ ꝑt iniūgē circūstāti/
bus aliqd̄ ꝓ eo faciendū l' hēdib⁹ aut ꝯsangneis ꝓ ei⁹ aīa.

si volunt acceptare Deinde dꝫ dari eukaristia a ꝓprio sa cerdote seculari. q̄zuis nō sit ꝯfessus q꞉ nō potuit. l ab alio sacerdote seculari. nō āt religioso. si nō habuit licētiā a ꝓ prio sacerdote vel epo. alias ip̄e religiosus incideret in ex cōicatōem papa'ē in hoc casu ⁊ hoc verū est nisi timeret̄ de expuitōe l' vomitu ei⁹ q꞉ tūc nō deberet sibi dari euka ristia. sꝫ extrema vnctio tm̄. ymmo eē si nō potuit cōmūi cari. q꞉ si ꝓpter frenesim nō ꝑmitteret se vngi. p̄t ligari ⁊ sibi violēter dari Astantib' āt infirmo dꝫ credi si ꝑhibent testimōiū q̄ petierit ꝯfessiōem. ⁊ oñderit signa ꝯtritōis Si āt nō est diu ꝯfessus. vel q꞉ notori⁹ pctōr incurrit subito a mētiā ⁊ mutitatē vel infirmitatē. nec p̄us nec p⁹ oñdit sig na ꝯtritōis nil ei dari dꝫ nec sacra. nec ecclesiastica sepul tura Si v̄o nec loquelā amisit. nec amentiā incurrit. debꝫ ab eo exigi pura ꝯfessio pctōrū pl⁹ ⁊ min⁹ ꝯm q̄ patit̄ tps Nā si est in extremis de p̄ncipalib⁹ est interrogādū ꝑmaxi me inducēdo eū ad ꝯtritōm cū spe venie. sꝫ si nō est ita in extremis. ⁊ vellꝫ facē generalē ꝯfessiōm de tota vita sua si cut multi infirmi fecer̄t. q̄zuis nō sit nccariū de his q̄ rite alias ꝯfessus est iterare ꝯfessiōem admittēda est. ⁊ tādē ab solutio inpendēda ab omī sententia excōicatōis ⁊ ab omī pctō. mō supradicto in ca. ꝓcedēti. ita tm̄ q̄ si ligat⁹ essꝫ ali qua excōicatione a q̄ ꝯfessor ex̄ illud ꝑiculū nō potuissꝫ ab soluē. dꝫ ei iniūgi. q̄ si euadat infimitatem q̄zciti⁹ comode p̄t p̄ntet se ei ad quē ordinare spectabat absolutio illi⁹ ex cōicationis. alias si nō faceret reincideret in eādē excōica tōem. ex̄ de sen. ex. c. eos li. vi. Sꝫ si erat detē⁊us aliquo pec cato de casibus epo reseruat⁹. nō optꝫ q̄ iniūgat ei q̄ post sanitatē ad epm̄ vadat ꝓ absolutōe. q꞉ ad illud nō tenetur sꝫ sufficit sibi illa absolutio Nota tm̄ q̄ si tal' essꝫ vsurarius public⁹ nō p̄t talis admitti ad ꝯfessiōem cōmuniōem ⁊ ad alia sacramēta. nisi facta pri⁹ cautōe de restitutōe vsurarū vel ꝓmissiōe ab heredib⁹ de hm̄oi. ⁊ si in casu q̄ amisisset ipse loquelā. vel vsum rōis oñdat p⁹ signa ꝯtritōis ꝯm for mā iur⁹ q̄ habet̄ in c. q̄zq̄z. de vsur. li. vi. His pactis non est p̄nīa infirmo iniūgēda. q꞉ eā facere nō possꝫ. sꝫ innotes cēda. vt dr̄. xxvi. q. vij. c. ab infirmis. declarādo sibi talē ti bi darē p̄niam si esses sanus. q̄zuis debēs facē multo ma iorē ꝯm regulas ecclesie. sꝫ q꞉ non potes mō.

cũ erꝭ san⁹ facies hoc ł illud. ł venies ad me ⁊ tibi dabo Istō
tñ vltimũ nō videt̃ securũ. qꝛ raro reuertũt̃ ꝓ pñia si ꝟo ds
alr̄ ō te disponet̃. dimittas ꝓ aīa tua tm̃ ꝓ pñia Pōt et̃ in
iũgi amicis ł ꝯsanḡneis aliq̇d ꝓ pñia si vterqꝫ acceptat ⁊
si credat̃ ꝙ satisfatiēs sit in statu gr̃e sup̱ oĩa em̃ auisan
dus est. vt si dꝫ aliq̇d alicui. vel rōe maleficij vel ꝯ̈ctus. ł de
positi vł aliter declaret bñ vt nō discedat cũ alieno ab h°
seculo. ne ineternũ dānet̃ Et de restitutōe ⁊ legatis ad pi/
as causas. ꝓ anima sua ita dispōat ꝙ cito cogant̃ executo
res expedire ⁊ nō ꝓlōgare sicut sepe ⁊ quotidie faciũt. ꝙ
si nollet sufficiēter disponē de restitutōe tnēda nō est absol
uēdus Exhortādus est āt ad ꝯtritōem siḃ ⁊ ꝯfidentiā diui
ne misericordie exemplo latrōis ⁊ meritꝭ passionis xp̄i Si
āt hr̄i nō possit copia sacerdotꝭ q̄zuis bonũ sit hr̄i in hmōi
ꝑicuł in mari viꝫ bello ł infirmitate vel morte violenta lai
co ꝯfiteri. tñ nō est necc̃ariũ. qđ si fiat. ⁊ q̇s euadat. tenetur
tał iterũ de om̃ib⁹ illis peccatꝭ ꝯfiteri. qꝛ nō hēbat ille cla
ues eccłie Si ꝟo infirm⁹ nō est in ꝑiculo mortis si hꝫ ca/
sum excōicatōis. ł pctā reŝuata eꝑo dꝫ ꝯfessor ire ł mitte/
re ad eꝑm si p̄t ꝑ auctoritate hmōi. tñ mō tali ꝙ nō ꝓdat
pctōrē. nisi ꝑ̄us ille sibi dederit licētiā nōiandi eũ. Si ꝟo
infirm⁹ hꝫ indulgētiā in articulo mortis a papa aꝓpinq̄n/
te morte sic p̄t fieri absolutio p⁹ oĩa supradicta ꝓ dicta
indulgentia Forma absolutōis in articło mortis

Isereat̃ tui ⁊c. Auctoritate dñi nr̄i ihu xp̄i ⁊ btōrum
apłorum Pe. ⁊ Pauli. ⁊ dñi nr̄i pape. N. ⁊ scte̅ roma
ne ecclesie. in hac p̱te tibi ꝯcessa spāliter ⁊ mihi ꝯmissa. cō
cedo ⁊ do tibi plenariā indulgētiā ⁊ remissionem oĩum
pctōrũ tuorũ. de q̇bus ore ꝯfessus es Nota h̄ an meli⁹ sit
dicē de q̇bus mō ꝯfessus es. an de q̇bus ore cōfessus es. ⁊
corde ꝯtrit⁹. q̄ nō cōmisisti sub p̄textu illi⁹ indulgētie inq̄n
tũ claues ecclesie. se extēdunt. q̄ quidē plenaria indulgētia
sit tibi in augm̄tũ virtutis ⁊ gr̃e ⁊ acquisitōis vite eterne.
In nōie pr̄is ⁊ filij ⁊ sp̄us sancti Amē

Forma Absolutōis ab excōicatōe minori

Go te absoluo a vinculo excōicatōis q̄ꝫ incurristi p̱ti
cipādo cũ excōicatꝭ in casu nō ꝯcesso in loq̇la. in cibo.
ł potu ⁊ hmōi. ⁊ restituo te sanctꝭ sacramētꝭ eccłe. In nōie
p. ⁊ f. ⁊ ss. Amē Nota vero ꝙ in absolutōe ab excōiatione

maiori dz primo exigi iuram͞ttum vt scz iuret stare manda tis eccl'e. que s. siēt ei ab absolucēte, p tali materia. quo fcō inpōi ei dn̄t mādata rōnabilia. vt satisfaciat ei quē lesit. vl' dānificauit si p̄t. si tm̄, p hmōi est excōicat⁹. p̄cipue ei iniun gēdū est. ne āpli⁹ veniat ꝯtra illū canonē vel si fuit excōica t⁹ ꝑpter verberationē clerici. non āpli⁹ verberet. Scdo exutis būeris absoluēd⁹ dz verberari cū virga dicēdo p̄s. Miserere mei ds. l' aliū p̄s p̄nialē ad quēlibz v'sum dādo vnū ictū. po stea subiūgat. pr̄ nr̄. Et ne nos. Saluū fac s'uū ꝛc. put pau lo añ sup̄ notatū est. De⁹ cui, ꝑpum est mise. ꝛc. tm̄ bn̄s au/ ctoritatē absoluat sic dicēdo. Auctoritate oīpotēt' dei. ꝛc. put sup̄. plene dcm̄ est Forma absolutionis a peccatis

S I tener' aliq̄ vinclo excōica excōicatōis minoris tionis l' ꝑticipatōis a q̄ possum te absoluē e° absoluo te. ꝛ restituo te sanct' sacris eccl'e. in nomine p. ꝛc. Dn̄s nr̄ ihs xp̄s te absoluat. ꝛ ego auctoritate q̄ fungor absoluo te a peccat' tuis. in n. pr̄is. Oīa bona q̄ fecer' l' facies ꝛ q̄tq̄d pater' l' pat. er' sit tibi in remissionē pc̄oꝝ tuoꝝ oīm̄ ꝛ ī augm̄tū gr̄e ꝛ p̄miū vite et'ne. Amē. Forma sacram/

E Go te baptiso. In nomine p. ꝛ f. ti baptismatis ꝛ ss. amē. Tho. in. iiij. ego ꝛ amē non sunt de subā sa/ cram͞ti. tm̄ dici dn̄t ex statuto ꝛ ꝯsuetudine eccl'e. Sz si du bitat' si es baptisat⁹ non te baptiso Si non es baptisatus ego te baptiso. in nomine. pr̄is. ꝛ f. ꝛ ss. amē. Forma

C Onsigno ꝯsecrationis seu crismat' dāde p ep̄m te signo cruc'. ꝛ crismo crismate salut'. In nomine p. ꝛ f. ꝛ ss. Amen. In fronte dec'. ꝛ cum crismate ꝯsecrato ab episcopo. Tho. in. iiij.

Absolutio a peccat'

E Go absoluo te a peccatis tuis In nomine pr̄is ꝛ f. ꝛ ss. Amen. omnia vero alia sunt ad bene esse Tho.

Forma Extreme vnctionis. ꝛ p'mo ad oculos.

P Er istam sctām vnctōem ꝛ suam pijssimam misericor diā parcat tibi dn̄s quitq̄d p visum deliq̄sti s'm ordi/ nē fratrū p̄dicatoꝝ. vel sic s'm clericos seculares. quitq̄d vitioꝝ oculo deliquisti Inungo oculos tuos isto oleo san ctificato In nōie p. ꝛ. f. ꝛ ꝛc. Tho. in. iiij. sz s'uanda est p̄or l.

Gregoriana ꝛ fienda eſt vnctio in ſex locis corpis ad mi/
nꝰ.ꝑmo in vtriſq̄ ocul' dicēdo vt ſup̄.ſcđo in vtriſq̄ auribꝰ
dicēdo ꝑ iſtā ꝛc.vt ſup̄.ad illud quitq̇d ꝛ exiñ ſic dereliq̇ſti
ꝑ auditū l' auriū vitio deliq̇ſti.tertio in naribꝰ dicēdo per
iſtā ꝛc.q̇tq̇d deliq̇ſti ꝑ odoratū l' nariū vltimo deliq̇ſti. q̄r/
to in ore clauſo dicēdo ꝑ iſtā ꝛc.q̇tq̇d ꝑ guſtū deliq̇ſti . vel
q̇tq̇d oris vitio deliq̇ſti.q̇nto in vtriſq̄ manibꝰ ab intro in
palmis.dicēdo ꝑ iſtā ꝛc.q̇tq̇d deliquiſti ꝑ tactū.l' tactus vi
tio.vi.in pedibꝰ ambobꝰ in ꝑte ſupiori dicēdo ꝑ iſtā ꝛc. q̇t/
q̇d deliq̇ſti ꝑ greſſum l' inceſſum.l' receſſum.l' taliū vitio đ
liq̇ſti Clerici ſeculares addūt.vij.ad lūbos.q̄ fieri dȝ vbi ē
ꝯſuetudo.ſȝ nō vtat' ordo p̄dicatorū erga frēs.ꝛ fit in reni
bus dicēdo ꝑ iſtā ꝛc.q̇tq̇d lūborū vel ꝑ carnis vitiū deliq̇/
ſti.ꝛ dū fiūt vnctōes dicant' hec v̾ba ſel' tm̄.

HOc eſt ſm Tho. Forma ꝯſecratōis corpis Xp̄i
in.iiij.Hoc eſt enī corpꝰ meū.enī tn̄ nō eſt de ſubā ꝯſe
cratōis.nihilominꝰ tn̄ nō dȝ obmitti.alias peccaret mort.

J eſt enī ca- Forma ꝯſecratōis Sanguinis
lix ſanguinis mei noui ꝛ eterni teſtamēti miſteriū fi-
dei q̄.ꝓ vobis ꝛ.ꝓ mult' effundet' in remiſſiōem pctōrum.
Omīa.n.v̾ba hec ſunt de ſubā ꝯſecratōis p̄ter.n.ſm tho.

QUi cū ſint.vij.ſm Forma ordinū in primo
Tho.q̇libȝ hȝ formā ſuā Sciendū eſt ſm Tho.in.iiij.
q̄ tūc inp̄mit' caracter ſeu recipit' ordo cū porrectū inſtru
mētū illiꝰ ordinis tāq̄ȝ materiā ab ep̄o dicēte formā illius
ordinis tāgit manū ordināt' ad illū ordinem.

ALis q̄ ordinant' ad hūc Forma oſtiarij.
ordinē tradit ep̄s claues eccleſie dicēs Sic agite q̄ſi
reddituri deo rōm.ꝓ his rebꝰ q̄ his clauibꝰ recludunt' Ar/
chidiacōꝰ v̾o oſtiū eccl'e facit illos tāgē Forma lectoratꝰ

hUic tradit ep̄s codicē de quo lecturꝰ v̾ba . ſic.ꝓph̄e.
vt miſſale.vel ep̄ľariū librū dicēs Accipite ꝛ eſtote ver
bū dei lectores habituri.ſi fideliter ꝛ deuote inpleueritis
offitiū vr̄m ꝑtē cū his q̄ v̾bū dei ab initio miniſtrauert

hUic tradit ep̄s libellū Forma Exorciſtatus.
in q̄ ſcripti ſunt exorciſmi.vel illū vbi exorcizat' aqua
bn̄dicta l' aliū dicēs Accipite ꝛ cōmēdate mēorie.ꝛ habe
tote ꝑtātem inponēdi manꝰ ſup energumenos.ſiue bapti
ȝatos.ſiue cathecūios Forma Acolitatus

hUic tradit eps ceroferariũ.i.cādelabrum dicens. Accipite ceroferariũ cuꝫ cereo ⁊ sciatis vos ad accendēda luminaria eccl'e mācipati. Accipiat etiā vrceolũ vacuũ ab archidiacōo dicēte epo. Accipite vrceoluꝫ ad effundēdum vinũ ⁊ aquam in eucharistiam sanguinis Christi.

Forma Subdiaconatus.

hUic datur calix vacu⁹ cũ patena ab epo. ⁊ vrceol⁹ cuꝫ aqua ⁊ manilli.i.bacili ⁊ manutergio ab archidiacono dicente. Uidete c⁹ misteriũ vob tradit. ⁊ iō si vsqꝫ tūc fuistis tardi ad ecclaꝫ āmō dētis esse assidui. Si vsqꝫ nunc fuistis somnolēti amodo vigilet. Si vsqꝫ nūc ebriosi amō sobrij. Si vsqꝫ nūc inhonesti amodo casti. Oblatōes q̄ veniunt in altari panes ꝓpositōis appellātur. de ipis oblationibus tm̄ dꝫ poni in altari q̄ztũ possit pplo sufficē ne aliquid putriduꝫ in sacrario remāeat. Palle xo q̄ sunt in substratoria altar in alio vase dñt leuari. In alio corpales ⁊ palle. Ubi āt corpales lote fuerint. nullũ aliud lintheamē dꝫ lauari. Ipa āt aq̄ dꝫ in baptisterio mergi. Iō admoneo vt vos exhibeatis ita. vt deo placere possitis.

Forma Diaconatus.

hUic tradit eps librũ euāgeliorũ dicēs. Accipite ptātem legendi euāgeliũ in eccla dei tam ꝓ viuis q̄ꝫ pro defunct. In nōie dñi amen. Itē eps pōit manũ sup caput eius dicēs. Emitte in eũ q̄sum⁹ spm̄ sctm̄ ꝛc. Itē dat ei stolam dicēs. Accipite stolā. vt pꝫ in pontificali. In datione tm̄ euāgeliorũ libri ꝰm Tho. character impmitur.

Forma Presbiteratus.

hUic eps tradit calicē cum patena pparata.i.cũ vino in calice ⁊ hostia in patena. al's nō reciperēt caracterem ꝰm Tho. Si non esset pparata dicēs. Accipite ptātem offerre sacrificiũ deo missamqꝫ celebrare tam ꝓ viuis q̄ꝫ ꝓ defunct. In nōie dñi amen. Itē ab epo impōitur manus sup ordinādũ ⁊ oēs sacerdotes cũ eo ibi pñtes dicēte ipo epo. Oremus Dilectissimi dñi ꝛc. vt in pōtificali. Pe. de tarantas.o dixit q̄ in impositōe manuũ impmat character. Primũ tñ veri⁹ est ⁊ cōius ꝰm Tho. s. in porrectōne calic pparati. itē iniūgūt man⁹ sacdot cũ ordinat ab epo. dicēte Cōsecrare ⁊ sctificare ꝛc Itē aptat sibi stolā sup hūeros dicens Accipite iugum dñi ꝛc Item vestit

Forma Sacramenti Matrimonii.

cū cū casula .i. planeta dicens. Stola innocentie ꝛc. Nota ergo ꝙ si pͥmū fuerit obmissum .i. porrectō calicꝭ ꝑparati totū dꝫ iterari quasi nihil sit factū. Si vō istud fuerit obſuatuꝫ ꝛ aliqd de ꝑdictis aliis fuerit obmissum. nullo mō dꝫ iterari ordinatio. ſꝫ qꝛ obmissuꝫ est dꝫ supleri ab epō in alia ordinatōe. ꝛ interim nō celebret.

Forma Sacramenti matrimonij.

NOn est determinata. Est āt forma illa expssio ꝯsensus ꝑ vba vniꝰ in alterū ꝯiugū vt accipio te in vxorē. ꝉ accipio te in virū. ꝉ cuꝫ interrogat̄. si vult talē in vxorē vꝉ virū ꝛ rn̄dꝫ ꝙ sic. ꝉ si loq̄ nō p̄t ꝑ scripturā. ꝉ alia sig expmē

Explicit. iij. ps. ꝛ ꝑ ꝯn̄s totꝰ tractatꝰ siue [illegible]tia ꝯsensuꝫ. summula de cōfessore cū interrogatōibꝰ fiendis Reuerendissimi fratris Anthōij. Florētie archiepi. Eiusdē incipit. c. i. de rstitutōibꝰ in genere in quo ponūt̄. xx. manꝰ rapiētiū q̄uꝫ q̄libet hꝫ. v. digitos seu modos. ec̄ sunt cētū mōi in q̄bus fit restitutō vel erogatio. vt pꝫ in .ij. pte sum. ti. ij.

DE prima manu feneratoria p̄t intelligi illud qō hētur Apoc. xvij. Uidi mulierē sedēteꝫ super bestiā coccineā .i. diabolū hn̄te in manu eꝰ poclm aureū. hec mlr ē cupiditas q̄ in manu sua ope vsure hꝫ diuitias q̄s sitit. ſꝫ n̄ extinguit̄ eꝰ sitis. ſꝫ solum delectat̄ in vidēdo. hec āt. v. modos sic maꝰ hꝫ. v. digitos. Et pͥmꝰ in pignoribꝰ. qn̄. s. q̄s ꝑ mutuo alteri fctō recipit pignꝰ ab eo rei mobilꝭ vt vestimētū. seu lucrū eq̄ seu huiusmōi aut imobilꝭ. vt possessiōꝫ. ex q̄ capit fructū seu lucrū nō ꝯputās in sortē. qō vsura est. nisi in casu cū gener a socero quousq꜓ hēat ab eo dotes sustinēs onera mrīmōij accipit possessiōꝫ ab eo in pignꝰ. ex̄ de vsurꝭ. c. salubriter. Et de hoc diffuse in .ij. pte sum. ti. i. c. Scd̄s digitꝰ seu modꝰ ē in dispōibus. cū. s. q̄s depōit pecuiaꝫ apud mercatorē vel cāpsorē vt vtat̄ ea. saluo tn̄ capitali suo. ꝛ cū intētōe pͥncipaliter aliqd ꝑcipiēdi vltra sortē nulla tn̄ fctā pactōe sup hoc. ec̄ vsura est. xiiij. q. iij. si feneraueris. ꝛ de hoc in .ij. pte sum. ti. i. c. Tertiꝰ modꝰ in emptōibꝰ ꝛ vēditis. cū. s. vendit̄ merces vltra iustū p̄tiū rōe dilatōis tp̄is in soluēdo p̄ciuꝫ ꝛ hoc in se rē illā intēdebat ſuare in futurū qn̄ tm̄ quātū vēdit ꝉ plus sperabat valiturā. Silr qn̄ rē emit minꝰ iusto eo ꝙ āticipat tp̄s solutōis p̄tij an̄q꜓ rcipiat mercē. vt puta

tpe veris triticū recolligēduz. Et hoc nisi dubiuz eēt vtrū plus minusue sit res illa valitura. ō hoc ex̄ de vsur. c. in ciuitate ꝛ. c. nauigāti. Et ō hoc diffuse in. ij. pte sum. ti. i. c. Quart' in cāpsōib' ꝛ fict assecuratōib' vt in cābijs q̄ dicūtur p venetias. ꝛ cābijs q̄ fiūt in rōana curia ꝑ bull' q̄ sunt ꝟe mutua cuz vsura ꝛ cū ip̄emet sibi satisdator simulat' ꝛ ver' mutuator est. ar. xiiij. q. iij. c. plerinq;. Et ō hoc in. ij. pte sum. ti. i. c. Quīt' in mutuis cuz exp̄ssis lucri pactōib' siue in pecūia siue in opib' siue in alijs q̄ p̄tio pn̄t estimari. ar. xiiij. q. iij. c. putāt. ꝛ ō hoc in ij. pte sum. ti. i. c. Mā' raptoria ē q̄ māifeste rapit aliēa māu violēta. i. raptoria eripit pauperē. s. de'. Thobi. xv. ꝛ hz. v. digitos seu modos. Prim' ɔsistit in vsurpat dn̄ijs ciuitatū. castroruz. villaruz. ex q̇bus oē emolumētū qō iī percipit rapina ē. Scōs est in talijs iniustis qn̄. s. dn̄s ciuitatis impōit collectas vltra debituz ɔsuetudinis l' statuti. sz vitia indebita operaruz exigit. ꝛ n̄ soluit eis de labore. l' si ciuitas est libera qn̄ nō ꝑ rata imponunt ciuib'. sz nimis aliquos ḡuāt. Terti' est in pedagijs seu gabellis illicitis qn̄. s. imponunt dn̄i terraruz vel ciues noua pedagia sine licentia principis. vel etiaz si antiquata vel noua cum licentia nō ꝟuāt vias suas cum tn̄ possent. Quartus in latrocinijs terrestrib' vl' maritinis. vel pirratis. qui discurrunt per mare p̄dādo ex naufragio etiā in mare ꝓiecta sibi accipere ad rapinā pertinet. vl' ec̄ de rep̄salijs illicit. de quib' in. iij. parte ti. ij. c. Quint' in personis capiēdis ꝛ vēdendis q̄ libē sunt seu cristiane. nā ꝛ si pagani vel sarraceni capti in bello iusto efficiant' ꝟui capiētiū. vn̄ ꝛ vendi pn̄t vt ꝟui ꝛ emi. nō tn̄ xp̄iani. dn̄t ergo ista restitui si pn̄t. vt dic̄ Aug. xiiij. q. vi. c. si res. de bis bēs in. ij. parte sum. ti. c. Man' furatoria est cū q̇s accipit occulte aliena nesciēte dn̄o Apo. Qui furabat' iā nō furetur sz magl operet' manib' suis Fur videt' operari manib' alienis in q̄ntum accipit lacrum de manib' aliēis. ꝛ h' mā' hz. v digitos Prim' est in inuētorum detētōe. qn̄ s. q̇s res alteri' inuētas q̄ nō h̄ntur ꝑ derelicto sibi retinet. xiiij. q. iiij. c si q̇. ꝛ ō h' bēs i. ij. pte ti. i. c. scōs ē ī illicita p̄scptōe. qn̄. s. q̄s p̄scribit aliēa mala fide. sciēs s. illa eē aliēa. n' aliq̄ iusto ti. habuisse c. possessor. ō re. iur. in vi. ō h' bēs i. ij. pte su. ti. i.

Tertius est in rei pignorate ꝯmodate vl' disposite vsu.s.
qñ dñs rei nõ ꝯsentit.⁊ tenet̃ de vtilitate idẽ habita.⁊ si a
mittẽt ex culpa sua tenet̃ reddẽ. Rai.d' hoc in.ij.pte sum.
ti.i. Quartus in occulta rerũ vsurpatõe.siue hoc fiat a fi/
lijs de reb⁹ pntuȝ.siue ab vxore de reb⁹ viri ipo nesciẽte si/
ue a s'uis de rebus dñorũ suorũ dispensatoribus de rebus
pronoruȝ suorũ. siue a discipul' de reb⁹ mgr̃orũ suorũ.siue
ab ex̃neis de reb⁹ aliorũ.ec̃ si hoc facerent dãdo iñ elemo/
sinas paupib⁹ nisi in extrema nc̃citate ꝯstitutꝭ.xiiij.q.iiij.c.
forte.de hoc in.ij.pte ti.i.p totũ. Quint⁹ in religiosa ap/
ppatione.qñ s.religios⁹ aliq̃d recipit.l' nesciẽte plato suo.l'
alteri dat ppinquo l' ex̃neo.l' cũ occultat ⁊ vt ppria retinȝ
acq̃sita p eũ.l' data nõ patus supiori libere assigñre.xij.q.i.c
nõ dicatꝭ.⁊ d' hoc hẽs in.iij.pte ti.c. Man⁹ bellatoria est
vbi s. rapiũt̃ ⁊ furta ⁊ rapine ⁊ sacrilegia. Manũ suã mi/
sit hostis.s.bellãdo ad oĩa desiderabilia. desiderabilia ãt
sunt blada pecũie ⁊ edificia vasa aurea tẽpli.⁊ alia ornam̃
ta ipm templũ. ad qd' misit manũ exercit⁹. Nabuchodo/
nosor bellãs ꝯtra hierosolimã rapiẽdo incedẽdo ⁊ destru
endo.⁊ hec man⁹ hȝ q̃nq; digitos seu modos. Primus
est cũ dñs l' cõitas aliq̃ assummit iniustũ bellũ.nã q ad hoc
ꝯcurrũt adiuuãbo ꝯsulendo coopando de oib⁹ dãnis illa/
tis aduersarijs etiã si nihil pueniẽt ad eos tenent̃ satisfa
cere.xiiij.q.v.c.nõ sane in fi. Scds est q' tenet̃ de oibus
dãnis ⁊ expens' q̃s patiũtur subditi sui q̃ inuolũtarij sunt
⁊ coacti.nã vltra expeñ.q̃s faciãt aliqñ ab aduersarijs de/
bellãtur ⁊ capiũt̃ ipi ⁊ bõa eorũ. Vari⁹ est.n.belli euẽt⁹.vt
c.si culpa ex̃ de iniu.⁊ dã da. Terti⁹ est q' q̃ hȝ iustũ bellũ
ea q̃ capit ⁊ destruit.l' hoc facẽ pmittit suis.sic cõiter faci
unt.satisfacẽ tenet̃.xiiij.q.i.c.militare.bõa aũt capta iuste
ab inimicꝭ q̃ dñt ꝯdiuidi occultãdo ⁊ retinẽdo sibi furatur.
xxiij.q.v.c.dicat. Quart⁹ est cũ iuste bellãs rapit bõa ec/
clesiaruȝ nõ incastellatarũ.aut bõa clericorũ ꝯrie ptꝭ.l' etiã
viatores pegrinos ⁊ alios innocẽtes.di.lxxxvi.c. singulis.
Quĩt⁹ est qñ hñs iustũ bellũ ex sua inertia ⁊ crassa negligẽ
tia non defendit suos cuȝ posset.pcipue cũ est ꝯduct⁹ mer
cede ad bellãd' ⁊ similiter cũ posset debellare inimicos.⁊
sic finem facere guerre vt plus lucret̃ ex duratione prelij.
vel quia corruptus ab aduersarijs nõ fideliter gerit nego/

guerre vt plus lucretur ex duratione prelij. vl' q2 corruptus ab aduersarijs nõ fideliter gerit negotiũ tenet. ex de iniu ris. 7 dã. da. c. si culpa. 7 de his omĩb' hẽs in. iij. pte ti. ij. c. de bello Man' dãnifica vsatoria dr ,puer. xvi. Si man' ad manũ fuerit nõ erit innocẽs man'. 7 qñ vna man' nõ suffi- cit ad vnũ op' alia iuuat. sic aliqñ si vn' nõ sufficeret ad ra- piendũ l' furãdũ vel dãnificãdũ aliũ. 7 tũc adhibz adiuto- riũ alter. 7 hec est man' ad manũ adiũcta. 7 tal' q2uis non sit pncipal' vel nil ,pueniat de rapina l' de dãno ad eũ tam tenet Et q2 nõ est innocẽs. sz in cã. 7 hec hz qnq3 digitos. q ptinẽt in hoc vsu Iussio. psiliũ. psensus. palpo. recursus.
Primus est cũ qs mãdat fieri rapinã furtũ vsurã l' aliõ dãnũ. 7 ex hoc sequit effect' dãni. qõ alias non fuissz factũ talis tenet insolidũ. etiã si nil puenit ad eũ Sic 7 tutor cu rator 7 ,pcurator 7 factor q ,p pupillis l' ,p alijs faciũt ptra ctus vsurarios tenent. si illi ,p quib' fecerũt nõ satisfaciant cũ sint pncipaliores. Scds qñ psuluit. ita q ex illo sequit dãnũ qõ alias nõ fuissz factũ tal' etiã tenet insolidũ etiã si nil puenit ad eũ Si ãt fuissz factũ etiã sine illo psilio 7 aliquid pl' fcm est ad illud pl' tenet Inno. 7 Hosti. Terti' est psen- sus s. coopatõis. nõ mẽtl tm. puta qñ vn' vel plures faciũt aliqõ furtũ l' dãnũ sil'. ita q vn' nõ facẽt sine altero. tenet qlibz insolidũ. sec' cũ etiã sine illo fcm fuissz. tñ cũ alias se re pit ad dãnificãdũ. tũc. n. tenet solũ de dãno illato p eum q etiã est mediator sciẽter alic' pct' frauduleti. vt sensales tenet tales de dãnis Quart' est palpo. s. cũ qs adulãdo seu laudãdo aliquẽ de furto. l' de dãno s. q sit strenu' ex hoc inducit est ad faciẽdũ malũ q alias nõ fecissz. 7 idẽ si detra hẽdo eũ ad hoc inducit Quint' est recursus. i. cũ qs recep tat fures 7 dãnificãtes. 7 ex hoc sequunt dãna vel etiã rap- tã rẽ cũ qrit. 7 ipse occultat ,ppt q nõ pt recupare Offitia lis etiã q pt sine sue psone piculo obstare ne fiat dãnũ l' ra- pina l' mãifestare fures 7 ablata 7 nõ facit. tenet. hoc tho. Alb. Pe. Ric. in. iiij. di. xv. Inno. Rai. 7 Vul. de his in. ij. p te sum. Man' pticipatoria s. de re furata vl' vsuraria. 7 de hoc pt intelligi illud Ione. iij. Recedat vnusqsq3 ab iniqui tate que in mãu sua est. 7 hec hz. v. digitos Primus est pticipãdo de hmõi p donatõnem. tal' ei cũ donat. cũ hoc scit dz reddẽ dño ei' rẽ ablatã. donũ ãt datũ ab vsurario

cum omnia bona sua sint obnoxia restitutioni tenetur et
reddere l' sibi l' his poti⁹ q̇b⁹ vsurari⁹ hꝫ restituẽ Scđs ẽ
p̱ victiatōem Familia.n.raptoris l' vsurarij.l' vxor.l' filij q̇
nō hn̄t nisi de rapinis l' vsurꝫ tenet̃ satisfacẽ de ꝯsumptis
sꝫ habēdo et alia bona comedēdo l' vtēdo reb⁹ male abla
tis in p̱ma spē tenet̃ de eo q̄ ꝯsumit.Rai. Terci⁹ est per
dotatōem filia ei q̄ dotat̃ p̱ eū q̇ nō hꝫ nisi de vsurꝫ l' alias
male ablatis.marit⁹ qui hoc nouit nō p̄t recip̱e dotē ⁊ re/
ceptā tenet̃ restituẽ creditorib⁹ soceri.⁊ ip̱a etiā filia mor/
tuo marito tenet̃ restituẽ dotes Rai.de hoc. in scđa p̱te.
sum.ti.i.c. Quart⁹ est p̱ticipādo de re rapta vel furata
p̱ emptōem.q̇ em̄ emit talia scient̃.vel ignorātia facti cra
ssa tenet̃ restituẽ cū inuenit dn̄m rei l' paup̱ib⁹ erogare.si
illū ignorat.Si et talia emit,p̱babiliter estimās esse vēdi
toris.postea sciēs fuisse ablata tenet̃ nihilomin⁹ dn̄o red/
dẽ si cognoscit.vel paup̱ib⁹ l' p̄tiū erogare si non inuenit.
Rai.⁊ de hoc in.ij.p̱te sum.ti.i.c. Quint⁹ p̱ legatū l' hē/
ditatōem Intelligit̃ em̄ hēditas deducto hē aliēo Heres
g° vel legatari⁹ ei⁹ cui⁹ bona sunt obnoxia restitutōi vel ex
ꝯtractu vel ex q̄si malefitio furti fraudis ⁊ vsure ⁊ hmōi.l'
q̄si oīa tenet̃ restituẽ de tali hēditate l' legato extra de
vsurꝫ.c.michael Man⁹ sacrilega.viꝫ vsurpatio circa sacra
⁊ ecclesiastica Io.xv. Tendit aduersus deū man⁹.i.sacri/
lega.Hec est man⁹ sacrilegi Nichanoris.q̄ꝫ extēdit ꝯ tem
plū dei comitat⁹ ip̱m fundit⁹ destruẽ sꝫ ip̱o occiso suspensa
est lingua auida Machabeo ꝯ tēplū.ij.Macha.xv. ⁊ hec
hꝫ.v.digitos Prim⁹ est cū aufert sacra vt calices ⁊ para/
mēta.cruces reliquie alia ⁊ hmōi Scđs est qn̄ auferuntur
aliq̄.⁊ si nō sacra.tn̄ de loco sacro.vt in eccl'ia.⁊ de vtroq̄.
xvij.q.iiij.c.q̄squis Terti⁹ est qn̄ fit incēdiū l' effractio in
loco sacro.i.iniuriose.tenet̃ et satisfacẽ.l' et inferunt alia
dāna ecclesijs vel p̱sonis eccl'iasticꝫ.vt exigēdo gabellas ⁊
pedagia.ex̄ de cēsi.c.quaq̄ꝫ in.vi.aut imponētes collctās
ex̄ de iniur.⁊ dā.da.c aduersus.aut faciēdo rep̱salias ꝯ p̱/
sonas ecclesiasticas c.⁊ si pignoratōes.ex̄.de iniur. Quar
tus est cū clerici male tractāt bona eccl'iarū dilapidando
indebite.alienādo in pōpas ⁊ lasciuias expēdēdo. ꝯsang/
uineos ditādo.xij.q.ij.c.nullus.⁊ bona debita paup̱ib⁹ vel
clericis vel rep̱atōi eccl'e subtrahēdo dꝫ restituẽ Quint⁹

cum subtrahunt legata facta ecclesijs.xiij.q.ij.c.q2 oblatõ nes. vel nõ soluunt decime vbi ꝯsueuerũt solui. l' cũ nõ est legittime in bñfitio ꝯstitut9.s3 p intrusiõm l' p simõiã l' h3 aliqd impedimẽtũ irregularitatis.tenet.n.fruct9 pceptos resti tuẽ.de re.iur.li.vi.de his in.ij.pte sum.ti.i.c.iii. an' iniuste iudicatoria. Btũs q̃ excutit mã9 suas ab oĩ mũere Isa.xxx iij.s.oq sequij pecũie z laudis.p mũera.n.freqñt puertit indi tiũ.z hec mã9 h3.v.digitos. Prim9 est qñ iudex seu q̃cunq3 offitialis dat iniustã sñiã ex certa scia q̃cunq3 de causa.siue odio siue amore siue corruptõe pecũie.z tal' tenet de omi dãno z int'esse pti lese.Rai.ij.q.iij.c.q̃tuor. Scds est qñ ex ignorãtia crassa ꝓfert iniustã sñiã.nõ.n.dẽbat se ponẽ ad id ad qd nõ erat idone9 cũ piclo alteri9.sec9 si decept9 ꝯsilio assessoris q̃ putabat idone9 ex malitia l' ex ignorãtia crassa male ꝯsulẽtis tũc tenebit assessor pti de expẽs. Rai. Ter ti9 est qñ ex notabili negligẽtia ꝓtulit iniustã sñiã.puta q2 noluit laborarẽ ad legendũ in libris qd potuiss3 inuenire. z vi det et teneri.vt.c.si culpa.ex de iniur. Quart9 qñ accipit pe cuniã ꝓ iudicãdo l' nõ iudicãdo a9 bñ aut male.Rai. et ta lẽ pecuniã sibi retinẽ nõ pt s3 paupib9 darẽ vl' reddẽ danti Quint9 cũ nõ vult iudicarẽ z darẽ sñiam ꝓut pt z d3 ne dis pliceat hñti iustitiã.a9 vt dãnific3 ius hñtẽ. z tal' tet si ps postea amittat iustã cã3.l' si remittat pẽas.l' diminuat iiu ste cũ ñ possit tet ꝯitati.si auxerit penã iiuste tet ei q̃ soluit. Tho.z ray.d his i.ij.pte su.ti.i.c.mã9 i iudi° iiuste assistoria d h°ne iũges manũ tuã vt ꝓ ipo dicas falsũ testioĩũ Exo. xxiij.z ysa.xxi.Eruite oppssũ d mãu calũniãtis.z h' h3.v. di gitos.s'm q̃.v.gña hõim ibi ꝯcurrũt s.aduocat9.iuriscõsult9 actor.z ꝓcurator.testis z re9 Prim9 ẽ g9 aduocat9 q̃ si scient assũit ad defẽsandũ.iiustã cã3 obtinẽs victoriã cãe d oĩ dã no tet aduẽsario si cliẽtul9 ñ satisfec.tho.ij.ij.q Si xo ñ ob tin3 tet cliẽti o d expẽs.qñ vi3 dix sibi cã3 eẽ iustã.cũ al's ille ñ litigass3.s3 si assũit cã3 iustã z ex crassa ignorãtia.l' nõbi li negligẽtia pdit.vr tenei cliẽtulo d dãno.c.si culpa. ex d in iur.z dã.Scds iuriscõsult9.si sciẽt ꝯstat malũ ꝯsiliũ.l' frau dulẽtũ.vñ ius hñs pdit cã3.siue sit ille cui ꝯsuluit.siue alter tet d dãnis.si xo fidẽli ꝯsulit vt scit ñ tet.vt.c.nẽo ex cõs. de reg.iu.li.vi.t'ci9 ẽ actor z ꝓcurato' q̃ accusat aliq3 falso crĩe l' petit indebitũ scient tenet de omi dãno qd iñ recipit et aduersari9 de expẽsis. Tho.scda scde.q.

Quartus est reus si negat veritatem de qua iuridice
interrogat̃ negãdo indebitũ pecunie tenet̃ actori.negãdo
ãt crimẽ vñ sequit̃ accusatori mors.vel mutilatõ.l' alia pe
na.vel fatigãdo scienter appellatõibꝰ vel dilatõibꝰ tenetur
ad arbitriũ boni viri Quintꝰ testis si ex falso testimõio
eiꝰ sciẽter facto actor vel reꝰ incurrit aliqḋ dãnũ iniuste te/
net̃ tal' in solidum.ex̃ de iniur.c.si culpa.⁊ si accipit pecuni
am ꝓ testimõio ferẽdo ec̃ vẽ tȝ illã paupibꝰ erogare.xiiij.
q.v.c.nõ sane.⁊ de his omibꝰ in.ij.pte sum.ti.i.c. Manus
fraudatoria Job.xiij. In manibꝰ.meis nõ adhesit macula
s.fraudis.⁊ hec hȝ.v.digitos seu modos Primꝰ est in re
rũ quidditate.dum s.vna subã vẽdit̃ ꝓ alia.vt vinum lim
phatum ꝓ puro.aurum l' argẽtum archimiatum ꝓ puro
⁊ hmõi Scḋs est in q̃ntitate.vt cum dant̃ diminute mẽ
sure l' põdera.puta vncie.ij.ꝓ libra.l' in vas de vino.oleo.
tritico.⁊ hmõi.vel in cãnis de panno laneo lineo.⁊ hmõi
Tertiꝰ est in q̃litate.vt cum vẽditur res defectuosa.vt vi/
num l' caro corrupta ꝓ bõa.animal vitiosum ⁊ claudicãs
ꝓ sano.nõ diminuẽdo de p̃tio.⁊ multo g̃uiꝰ essȝ vẽdẽdo rẽ
nociuã ⁊ piclosam hõi Quartꝰ est in p̃cij inequalitate vt
cũ vẽdit̃ res plꝰ iusto p̃tio q̃ȝ valeat sciẽter.vel cum multo
minꝰ p̃tio emit̃.q2 vẽditor nõ cognoscit rẽ.l' q2 ducit̃ maxi
ma nccitate Quintꝰ est in gabelle debite.vl' pedagij sub
tractõe.viȝ q2 occulte introducit rẽ ad ciuitatẽ l' asserit eẽ
ꝓ alio.l' minoris q̃ntitatl.vt minꝰ soluat.hi oẽs tenent̃ sa/
tisfacẽ ꝺm Tho.ij.scḋe.q.⁊ Rai.de his.omibꝰ hẽs in.ij.par
te sum.ti.i.c. Manꝰ falsificatoria Job.v. Qui dissipat
cogitatões malignorum ne possint manꝰ eorum implẽ qḋ
ceperint manifestãdo s.falsitates eorum.⁊ hec hȝ.v.digi/
tos vel modos Primus est in põderibꝰ ⁊ mẽsurl facien
do falsas monetas l' eis vtẽdo fals.⁊ diminutl in venden/
do ⁊ emẽdo mensuris excessiuis.tenet̃ ec̃ tal' de dãnis in
secutis illis talibꝰ Scḋs est in fals monetis fabricando
eas falsas vel incidẽdo.aut falsatis ⁊ diminutis ꝓ legitti/
mis sciẽter vtẽdo vltra pctm̃ tenet̃ de dãnis lesis Ter
tiꝰ est in bull' apostolic falsatis.l' ꝑ surreptõem obtinẽtis.
cum s.exp̃ssum est falsum in supplicatõne obmissum illud
de exp̃mẽdo.quo enarrato non obtinuissȝ Bñfitium.n. vel
gratia sic obtenta non vȝ.vñ tenet̃ satisfacere de emolu/

mento p ipsas obtento Quartus est instrumētis ⁊ scrip turis falsificatis. vt testamētis in quib⁹ scribunt̄ legata aliē q̄ȝ disponat̄ a testatore. l' scripture vbi apperent debita ⁊ cassant̄. ⁊ hmōi Quintus est in fals partub⁹ vt cū mulier ꝯcipit p adulteriū vel supponit sibi alienū partū. q tenet̄ de omīb⁹ q̄ cōsumit fili⁹ putatiu⁹ de bonis mariti. ⁊ de his que vt filio legittimo sibi de hereditate relinq̄rent̄. c. si cul pa. ex̄ de iniur. ⁊ de his in. ij. pte. sum. ti. i. c. Manus pdi toria. de qua Cristus Luce. xxij. Ecce manus tradentl me cū est in mēsa Nō em̄ fit pditio nisi p familiares. ⁊ hec hȝ v. digitos Prim⁹ est in caustris. populis ⁊ terris q̄n. s. q̄s aufert a legittimo dn̄o. ⁊ dat pditorie alteri q̄ ibi ius nō hȝ. talis tenet̄ de omīb⁹ dānis inde secutl. Scd̄s est in psonis. q̄n q̄s tradit dn̄m suū. vl' amicū in man⁹ inimici occidēdū vel redimēdū. vel impediēdū a negotijs suis te/ net̄ ill' ad oē interesse Tertius in rebus. q̄n pecūias l' alia bona sui dn̄i vel amici pcurat deuenire ad manus ini micorū. aut cū associat se cū aliquo vt ducat ad locum vbi spoliet̄ Quartus est. q̄n secreta reuelat sui dn̄i vel dā/ nificat̄. l' aduocatus secreta cause quā defendit. aduersa rio pādit. vt se possit defend̄. tenet̄ de dānis ex̄. de iniur. c. si culpa. ⁊ de his in. ij. pte sum. ti. i. c. Quint⁹ s. cū quis vtit̄ insidijs nō s̄uādo pacta pmissa. etiā si essȝ hostis. dum mō ⁊ ipe ei s̄uat fidē ⁊ nō alias. vt. xiij. q. i. c. noli. Ma/ nus simōiaca Et de hac. iij. re. xiij. Quicūq volebat imple bat manū suā s. pecunia quā dabat ⁊ fiebat sacerdos. ⁊ h' hȝ. v. digitos. Primus est accipe pecuniā. l' alia tpalia p sacramētis aut b̄n̄fitijs ꝯferendl. vel collatis p modū pcij nō p modū elemosine. ⁊ talē pecuniā retinē nō pt. sȝ paupi bus dȝ erogare. vel ecclesie in cui⁹ iniuriā data est Tho. ij scd̄e. q. 100. Scd̄s accipe pecuniā appciatiue p alijs re b⁹ sacris. vt ecclesijs. altarib⁹ ꝯsecratis. aq̄ baptismali ꝯse/ crata. oleo sctō. ⁊ reliqis sctōrū. sepulturl loci sacri iure pa tronat⁹. ingressu religiōis ⁊ hmōi. talis pecūia nō pt retine ri. sȝ optȝ eā paupibus erogare l' eccl'e p qua est ꝯmissa si/ monia Tertius est p spūalib⁹ exercitijs ⁊ p p̄dicando. orādo. visitādo. eligē. ꝯfirmando. a corruptōe desistēdo curā animarū excedēdo. ꝯsecrando. ⁊ hmōi alia recipiēdo pecuniā exactiue. vel psonaliter. vel appciatiue

o i

tenetur paupibus erogare. vel ecclesie in cuius iniuria data est. sȝ p modū elemosine sibi retinere pt sic data Quartus est qn accipit bñfitiū simplex. vel curā aut dignitatē simoniace. qȝ tenet resignare. ⁊ fructꝰ iñ pceptos restituere. ꝯsumptos deductꝭ expēs. factꝭ in vtilitatē bñfitij illius et p fructibꝰ colligendꝭ Quintꝰ est de mediatoribꝰ ad procurandū offitiū vel bñfitiū ecclesiasticū vel aliqđ spūale. hi tenent pecuniā pter hoc receptā paupibꝰ erogare Hec omia Tho. 2. 2. q. 100. Rai. ⁊ Inno. de his in. ij. pte sum. ti. i. p totū Manꝰ impeditoria Ecclesiastic. xij. Ve duplici corde ⁊ manibꝰ malefaciētibꝰ. i. impediētibꝰ bona aliorum ⁊ hec hȝ. v. digitos. Primꝰ est qn q̇s impedit aliquē a ꝯsecutōe alicꝰ offitij vel bñfitij. ⁊ si iā illud erat ꝯsecutꝰ ⁊ possidebat ⁊ iniuste pcurauit auferre. sibi tenet satisfacē in totum Si vero nōdū erat ꝯsecutꝰ sȝ in via habēdi tenet ad arbitriū boni viri Tho. ⁊ Ric. in. iiij. di. xv. Scđs est quādo impedit fructꝰ puenturos alicꝰ agri vel vinee. viȝ offēdēdo semina. destruēdo vineas arbores. ⁊ hmoi. q̇ tenebit ad q̄ntū estimat fructꝰ in illo dubio valituri Tho. in. iiij. Tenēdo et colūbarias ⁊ nō sufficient pascēdo columbos vñ dānū infert seminibꝰ vel fructibꝰ tenet de dānis Pe. de pal. in. iiij. Tertius est de his q̇ faciūt statuta vel capitula. ne vsure solute possint repeti vel ꝙ possint hōies cogi ad soluēdū ⁊ q̇ iudicāt sm ea. vel et sine statutꝭ dāt sententiā ꝙ soluant vsure. vel solute nō repetant. hi tenent ad restituendū eas si vsurarij nō restituāt Impediūt em̄ restitutionē. xi. q. iij. c. q̇ ꝯsentit Quartꝰ est de his q̇ dāt lr̄as emunitorias debitoribꝰ iniuste ne possint cogi a creditoribꝰ ad soluēdū eis cū possint. hi tenent illis de illꝭ dānis. Quintus est de iniuste impediētibꝰ ne quis possit exeq̇ negotia sua honesta occultādo instrumēta vl' scripturas p que manifestat ius suū. vel impediētes ne q̇s accedat ad iudicem ecclesiasticū in cā q̄ pt. vbi sibi faciet iustitiā vel alr iniuste ⁊ malitiose se impediēs inter suū ad iuditiū vl' ad negotia sua. vñ recipit dānū. ⁊ de his tenet Manus lusoria. de q̄ pt intelligi illud Iob. iij. Si. i. nō osculatꝰ sum manū meam in abscōdito Lusor. n. cū vincit attribuit manꝰ industrie. vñ aliqn osculat eā. vt cām lucri. ⁊ hec hȝ. v. digitos Pri.

mus cum decipitur in ludo. viz p falsos taxillos. aut char-
tas dicendo mendatium ꝛ sic vincit. tenetur eni restituere
de pcepto Scdo est qn vincit alijs q alienare non pnt. vt
sunt fui. filijfamilias. pcipue pupilli. vxores religiosi. ꝛ hu-
iusmodi. hec optet restitue ill q hnt cura illorum Tertius qn
vincit ei que induxit ad ludendu multa importunitate. cu no
vellz ludere vel volente a ludo recede inuitu detinet. tene
tur restitue Quartus qn vincit in loco vbi phibet ludus. ꝛ p
leges madat fieri restitutio. q nec p dissuetudine sunt ab/
rogate. ꝛ tunc etiam tenet restitue pdenti. sm T ho. ij. ij. q. xxxij
ar. vij. Ric. in. iiij. Rai. Inno. ꝛ alios. Quintus est qn vincit
in loco vbi no phibet ludus. vel si phibet. leges sunt abro
gate p pria psuetudine. ꝛ tunc dz paupibus erogare Utrum de
no necessitate l de honestate. vi. in. ij. pte sum. ti. i. c. de ludo.
vbi plene Manus locationis ꝛ pductionis vitiatoria. de hac
Deutro xxxij. Uidebit qr infirmata sit manus. i. defitiens
opus in locando ꝛ pducendo. ꝛ hec hz. v. digitos. Primus qn
qs locat alteri re vitiosam sciens. vt equu claudicante. vl do
mu ruitura. q tenet de dano inde secuto illi tali Scdus est
qn nimis notabiliter exigit ptiu de re locata. de mo. egro. ꝛ
hmoi. vel qn aufert ab eo re locata sine ca ronabili an tps
puetu. tenet eni ei de dano Rai. Tertius qn coducit qs
aliu ad opandu nimis paruo ptio notabiliter. vel debita
mercede nimis tardat dare cu pt. vn ille recipit damnum
vel loco pecunie debite dat sibi res qs optet eu vendere mi-
nori ptio qz dz hre Quartus si pductus ad opa ex festinatia
vel negligetia no fideliter est opatus ꝛ h n. vn sequit damnu
sue rei Quintus qn male tractauit re sibi locata. vt domu
vel agru pmittendo destrue. vl equos boues ꝛ hmoi nimis
fatigando ꝛ hmoi tenet talis de hmoi danis ad arbitrium
boni viri Rai. in sum. Uasallus at qui bona que hz in feu
du a dno male tractat ex malitia vel negligetia tenet de
damnis. ꝛ de his in. ij. pte sum. ti. i. c. Manus turpiter lu
cratoria. de q Isa. i. dns ait Manus vre plene sunt sangui-
ne. i. turpibus lucris. ꝛ hec habet. qnqz digitos. Primus
est lucrum ex opere carnali. vt meretrico. lenocinio. con/
cubinatu. adulterio. ꝛ huiusmodi. Secundus est ex ar/
et vel actu prohibito lucrari. vt ex arte mutuandi.

vel faciendi taxillos chartas fucos. cornea ineta. histriona tu turpi. seruiendo vsurario innuerando pecuniam ad vsu/ rā ꝛ scribendo ꝛ hmōi. in faciēdo indiuinatōes incātatio nes ꝛ hmōi. in scribendo instrumēta in fraudē vsurarum. Tertius est lucrādo tpe ꝓhibito. vt dieb⁹ festiuis vēdēdo ꝛ emendo sine necitate. scribendo. vel alia opa ob lucrū fa ciendo. Quartus est negociari in loc. ꝓhibitis. vt in ec/ clesijs vendēdo ł emēdo. ł ec̄ mittendo ad terras saracēo rum ł portando arma ł ligamīa. ł victualia. ꝛ qcūq merci mōia sine licētia pape tenetur illō qd lucrat⁹ est ꝛ tātūdē de suo mittē in subsidiū terre sctē. Quint⁹ est ex intētōe mere cupiditatis vacaē negotiatōi. ł intentōe introducē/ di caristiā. bi oēs dn̄t acqsita paupib⁹ erogaē. magł tn̄ ex hōestate ꝛ ꝯsilio q̄z ex necitate. xiiij. q. i. c. q̄ hētis. ꝛ de his in scda pte sum. ti. i. c. Man⁹ detractoria. ps. Erue s. deus de māu cāis. i. dtractoꝝ aīaz meā. i. vitā. ꝓuer. viij. Mors ꝛ vita in māib⁹ detractorie lingue. ꝛ hȝ qnq digitos. pri/ mus est cū qs accuset aliquē de f lo ꝛ ꝯuict⁹ de crimīe con dēnatur talis ei tenet satisfacē nō qdē detegēdo falsitatē postq̄z est punit reus. qꝛ sibi imminet pi clm psone. ꝛ illi iā punito nō satisfacēt. sȝ alit ad arbitriū boni viri an̄ satisfa cē dȝ q̄z puniat. debetq detegē falsitatē ł desistē ab accu satōe. Scd̄s est qn̄ ex iudiciū infamat aliqu ē de crimine sciens nō eē verū vł nesciēs si est verū. ꝛ tenet illis qb⁹ dix it declaraē se f lm dixisse. nisi sibi ex hoc imminēt magnū pēiclm vite ꝛ hmōi. nā tūc aliter ꝓut pt dȝ satisfacē. vel cū libellos famosos sup crimīe de eo ꝯpōit. ł cātilenas. quod peius est. Tertius qn̄ aliqd crimē ꝯmissum re ab alio auget aliqd aliud notabile. qd est falsum. vt cū dicit se vel aliū turpia cololqa. ł gest⁹ hūisse cū aliq sȝ ec̄ carnalē copu lam. ł etiā cū alij dicūt de eo turpitudinē cū aliq agē tacȝ studiose. ł aliq sig facit vt cdāt verū eē qd nō est. ꝛ tal te netur ad declarādū falsum esse. Quart⁹ est cū dic aliqd crimen alteri⁹ referēs se audisse qd occultū est. ꝛ ignorat si est verū ꝛ tal quō satisfacē dēat. hēs in c. se. §. iij. Quin/ tus est cū dicit crimē alteri⁹ re perpetratū. sȝ occultū. sed talis dȝ ec̄ famā restituē ꝓut pt. ł ec̄ cū dic ꝯtumeliā in pe nitētia alioꝝ. ꝛ talis dȝ petē veniā. vel aliter se cū eis recō siliare. Manus ꝑsone lesoria. Mich. vij. Uir fratrem

suum venatum ad mortem malum manuum suarum dict bonū. z hec hꝫ. v. digitos Primꝰ est auferēdo vitā occidē do aliū iniuste. i. extᵃ iuditiū ordinariū. z talis tenet ꝑut di/ cet in. c. se. §. i. de dāno iā secuto Scōs est mutilādo mē brū iniuriose. z tenet de expēsa in medicis. z de lucro ꝑdito z si ex mutilatōe nō pt laborare Tertiꝰ est vulnerādo vl ꝑcutiēdo. cū scit tollēdo sospitatē. z tenet ad damna iā se cuta ei Quartꝰ incarcerādo. z sic tollēdo ei libertatē qd faciēdo absq rōnabili cā tenet de dāno qd iā seqt. secꝰ si facit qꝛ ei est debitor. vt sibi citiꝰ soluat Quintꝰ cū mittit in exiliū. vel ꝯfinia iniuste. z ꝑ hoc aufert ei pñiam. z oē dā nū qd inde recipit qd ꝯiter est multū. z tenet ei satisfacere

Manꝰ aīarū ꝑdatoria. z de hac Sap. i. impꝑ manibus z vbis mōte accersiūt. z hꝫ. v. digitos seu modos Pri/ mus est qñ volētes ingdi religiōm ad fuiend deo alios re uocat. vel iā ingssum ꝑsuadēdo educit. tenet h illū reducē qntū in eo est. vel se. vel aliū ponē in religiōm fm Pe. de pal. Scōs qñ qs ꝑsuadꝫ alicui aliqd criminale blādien/ do. vt decipiat. z multo magis qñ qs aufert alicui vgini/ tatē ex mrīmōiū. z dꝫ eā ducē in vxorē. vel eā dotare si pt. de hoc infra Tertiꝰ est qñ qs suo fmōe trahit ad errorē fidei. vt faciūt hētici disseminantes falsam doctrinā. z hūi tenent reuocaē. Quartꝰ est cū ꝑlati z prēsfamilias ex sua negligētia ꝑmittūt suū gregē ꝑire nō corrigētes z admo/ nētes. z multo plꝰ cū suis mal exempl eos ad mala ꝑuocāt tenent. n. eos corrigē. ij. q. i. c. scelᵃ Quintꝰ cū hōies suis prauis actibꝰ alios scādalizat vt mlieres suis ornatibus. z aliis tripudiis ac ludis riris ac blasphemiis z hi dñt satisfa cē pñia z bonis actibꝰ edificādo quos ꝑus scādalizauerāt

Capitulū Scōm de restitutōibꝰ in q ōndit qd qntū. z qbus sit restituendū z quo ordine

Circa āt ipam restitutōem sunt. viij. vidēda. q in hoc ꝯ su ꝯtinent Quis. qd. vbi. ꝑ quos. cui. cur. quō. qñ. z qr de pmo dcm est sup. c. i. §. ij. z se. iō pmo omisso. vidēdū est de aliis. Quātū igit ad fm. s. qd sit restituend z qntū Dicēdū q ablatū si pt. xiiij. q. vi. c. si res. z si est aliqd fructi ficās ec fructꝰ eius. vel aliter satisfaciēdū. qñ id restitui nō pt. sꝫ ꝑ hmōi declaratione sciendū q damnū pt qdruplici ter inferri. Primo quo ad animam auferendo o iij

ei virtutes infusas ⁊ morales Scđo quo ad corpus infe/rēdo ei lesiões corpales Tertio q̄ ad honorē ⁊ famā per vitupatões ꝟbales. Quarto q̄ ad subām per actōs crimi nales Quātū ad pmū notadū est q̄zuis nemo possit esse causa suffitiēs peccati alteri⁹.nec per ꝯn̄s ei auferre ꝟtutes directe.⁊ efficaciter q꞉ volūtas cogi nō pt vbi ꝯsistit pctm̄ ꝓpter qđ dic̄ Amb.Nō est ꝙ cuiq̄ȝ nr̄am ascribā⁹ erūnaȝ nemo.n.teneť ad culpā.nisi ꝓpa volūtate deflexerit.xv. q i.c.nō est Pōt tn̄ aliq̄s esse alteri occasio mag̃ peccati. ⁊ decretal' dic̄ Qui occasiōem dāni dat dānū ꝙ dedisse videť.c.si culpa.ex̄.de iniur.⁊.dā.da.Pōt āt aliq̄s esse occasio dāni alteri⁹ q̄druplr.pmo ꝟbo suo inducēdo aliū ad peccatū.⁊ sic q̄ inducit aliū ad malū suadēdo ꝯsulēdo ꝑcipiendo id qđ est mortale.est occasio ꝑditōis illi⁹.q꞉ p hoc auferunť illi gr̄a ⁊ ꝟtutes ab aīa. Vn̄ Aug.si fratri tuo male ꝑsuades.occidis.s.illū q̄ ad animā.de pe.di.i.c.noli.Et tal' dānificās ꝟm Sco.in.iiij.teneť restituē dānā mō possibili s.inducēdo eū efficacit̄ ad pn̄iam.⁊ ad virtutes siue actus ꝟtuosos.⁊ si sola inductio p ꝟba nō sufficit.q꞉ facili⁹ est ꝑuertē q̄ȝ ꝯuertē teneť q̄ntū pt p orōs suas ⁊ ab alijs ꝓcu/ratas.⁊ per aliorū suasiōs efficaces dū tn̄ illis nō ꝓdat peccatū occultū ꝑdicti Quātū ad scđm s. reuocādo aliquem a meliori ꝓposito fit hoc dānū alteri cū reuocat eū a reli/giōe in q̄ ꝑfecti⁹ viuiť q̄ȝ in sclo.⁊ tal' dānificās teneť ipm reuocatū ab eo reducē ad ingr̄ssum l' reuersiōm ad religionē.Nā ꝟm Pe.de pal.in.iiij.nō.solū ille q̄ inducit ꝓfessuȝ ad egr̄ssum religiōis teneť ad inducēdū ipm ad ingr̄ssum religiōis l' ad reuertenđ.sȝ ec̄ q̄ trahit illū q volebat ingredi nec tn̄ intrauerat teneť ducē ad ingredienđ.ꝙ si ille nollet intrare.teneť aliū eq̄ idoneū ꝓcurare.qđ si nō possit teneť ipe intrare.qđ intelligēs Rai.c.adi.ꝑdic.q̄ auerterat q̄ndā ab ingr̄ssu religiōis.postea pro eo intrauit.rō est q꞉ abstulit dn̄o ꝟuū suum nouitiū l' intraturū Hec Pe.Sȝ Sco. dic̄ hoc esse ꝟm de obligato ad religiōm obligatōne ꝓfessiōis nō āt de eo q erat disposit⁹ad intrādū n' dum intrauerat Rō diuersitat⁹ est q꞉ interest int̄ hr̄e ⁊ ꝓpe esse hr̄e.vn̄ nō teneť ad tātā restitutōm religiōm.ad q̄ntā teneť si fuissȝ in religiōe.sȝ teneť ad aliq̄lē restitutōem.s.aliq̄lē inductōem illius vel alterius equiualētis.ad ingressum religionis.hec

Sco. Idem videtur dicēdum de eo qui auertit nouitium in religiōm iā ingressū aīo permanēdi sicut de ꝓfesso. nā tal' obligat religiōi saltē in genē ꝛ hoc intelligend̄ est si retrax erit illū intētōe dānificādi religiōs. tūc. n. tenet religiōi Si āt hoc fecit intētōe ꝯsulēdi ꝓpe vtilitati sine fraude nō te net religiōi. q̄ ad eū q̄ nōdū intrauit. s3 ipi ꝑsone q3 retraxit ꝑsuasiōib' ꝛ aliȷs bōis spūālib' ad equalētiā eorum in q̄b' dānificauit Si āt qs auertēt aliquē a religiōis ingressu non simplr. s3 ab ea vbi dissolute viuit intēdēs ꝓuidē saluti illi us in nullo tenet. ar. xxiij. q. v. de occidēdis. Et ex his pat3 ꝫm Jo. de rip. in quodā tractatu de ꝯctib' q̄d dicend̄ sit de his q̄ scolares retrahūt ꝛ subtrahunt doctorib' cū q̄b' au diunt. q2 a' hoc faciunt in odiū doctorum. l' volētes sibi ꝓ uidē. l' aliȷs ꝓuidē l' volētes scolarib' ꝓuidē Si pmo mō a' subtrahit scolarē qui iā intrabat scolas. ꝛ tūc tenet doctori ad restitutōm salarȷ ꝛ honoris sibi subtracti Si ecōtra doctor cui tal' subtrahit sit melior q̄3 ille cui eū ꝓcurat tenentur tali ꝓ q̄nto vtilitatē sciē sibi subtraxit Si āt nōdum scolas intrauit. s3 intrarē disponebat. nō tñ tenet. l3 obliget scola rē inducē vt redeat ad pmū Si āt hoc facit volēdo sibi ꝓ uidē puta 'ē doctor. ꝛ vult sibi ō scol' ꝓuidē si hoc sine frau de fec. ꝛ scolaris nōdū se dedit alicui doctori. nō cēdo eum i aliq̄ obligari. cum cuil3 sit licitum mō licito ꝛ debito ꝓcu rare vtilitatē suā. alr nō cēdo sibi licē Si āt hoc facit volēs aliȷ ꝓuidē sicut q̄n scolarēs alic' doctoris subtrahe cōaret sco lares aliȷs doctorib' vt intrēt cum doctore suo. in hoc solū honorē ꝛ vtilitatē sui doctoris intēdēs si sbtrahat intrātē cum alio doctorē cēdo ip̄m obligari. n' forte illi' doctoris cui subtrahit eum in suffciētia ꝛ scolaris aliq̄ spāli cura q̄ sibi tēt excus3 Si āt retrahat intrarē volētē eū ex hoc nullum ius doctoris sit acq̄situm. ꝛ hoc fac sine fraude nō cēdo eum doctori in aliq̄ obligari Obligat āt scolari. si eum retra hat ne audiat meliorē Si āt hoc fac vtilitati scolaris volēs consulere ꝛ super hoc a scolare requisitus ꝯsulit q' audiat alium doctorem meliorem bene facit. Et dicta in his casi b' sunt ceteris parib' intelligēda. iste enim casus est ita va rȷs modis circumferentialis q' vix potest dari certa regu la. Hec ille.

Quantum ad. iij. s. dānificando alios suo malo exemplo. si
cut scādalizāt plati subditos suos pōpis ꝛ lasciuijs ꝛ alijs
malis morib⁹ suis. mulieres suis supfluis ornatib⁹ ꝛ fucis.
ꝛ tripudijs ꝛ alij māifeste peccātes ꝛ pcipue qn̄ hoc inten
dunt l' ꝯtēnunt seu puipēdunt scādalū alioꝝ ꝑpter qd̄ alij
ruūt in diuersa vitia. d̄ quib⁹ in euāgelio. Ue mūdo a scā-
dalis. tales tenent̄ ad faciendū bonis exemplis māifestis
nō āt tenet̄ ob hoc ad aliq̄z publicā pn̄iā. vt dic̄ Alb. s₃ ad
edificādū alios bōis exēplis māifestis. sicut scādalizauerūt
p mala māifesta. Quātū ad iiij. s. d̄ se ducēte ꝟginē ꝛ cor
rumpentē ex̄ mr̄imōium dr̄ Exo. xxij. Qui seducit ꝟginē
ꝛ dormit. dotabit eā. ꝛ hēbit eā vxorē aut redd₃ ei iux̄ mo
du₃ dot̄ q̄₃ ꝟgines solēt accipe. Dānificauit em̄ tal' illā in
castitatē ꝟginali auferēdo ei thezaurū irrecupabilē. vn̄ te-
net̄ ei saltē ad resti. castitat̄ ꝯiugal' accipiēdo eā in vxorē l'
dotando. Et siq̄dē ꝑmisiss₃ eā ducē in vxorē tenet̄ ad hoc
ec̄ rōe ꝑmissiōis. nisi eēt nimis disparis ꝯditōis Un̄ fraus
potuit dephēdi. ꝛ tc̄ satisfaciat ad arbitriū boni viri. ꝛ idē
forti⁹ qn̄ violētauit eā Quāuis āt pceptū leg̃ mosaice al-
legatū sit iudiciale ꝛ in q̄₃tū hoc nō oblig₃. tn̄ inq̄₃tū sūp
tu₃ est ꝑ statuto ab eccl'a. l' aliq̄ ciuitate obligat sic̄ pt₃ ex̄
de iniur. ꝛ dāno da. c. i. ꝛ c. ij. ¶ De ij. dānificatōe q̄ s. fit cor
pi p lesionē aduertēdū est q̄ q̄tuor mod̄ ꝯtingit s. p occisi
onem. p mutilatō₃. p percussionē. p incarcēatō₃ Si ergo fi
at dānū p̄mo mō ſm Sco. pt satisfacē sustinēdo pēa₃ tali
onis a iudice. nō aūt a se. nec ec̄ tenet̄ iudici se offerre. sed
captū nō l₃ se defendē aut carcerē infringē. s₃ inuēta opor
tūitate l₃ fugē ſm Tho. ꝛ Hen. ꝛ ꝯdēnat⁹ d₃ patiēt mor-
tem ferre. Est ꝛ ali⁹ mō⁹ ſm Sco. sibi vtil' ad satisfaciēdum
q̄₃uis ad hoc nō teneat̄ necessario vt. s. expōat vitā suā in
cā iusti belli. vt ꝯ inimicos fidei ꝛ eccl'e ꝑ restitutōe seu sa
tisfactōe fienda illi c⁹ vitā abstulit. S₃ si nec hoc vult facē
tenetur ad satisfactō₃ spūalē ꝑ aīa occisi. vt ad faciendas
elemosinas ꝑ eo. vl' ad ſnmēdā aliq̄₃ pegnatō₃ ad limina
aploꝝ l' scti Jacobi ꝛ hmōi ꝑ aīa ei⁹. ꝛ ꝑcurādo aliorum
orōs inq̄₃tū pt n' h° sufficit S₃ si interfect⁹ hūiss₃ aliquos
vt prē₃ ꝛ matrē filios ꝛ hmōi. quos opib⁹ manuū suarū su-
stentabat. tenet̄ interfector oīb⁹ ill' ad tm̄ q̄₃tū illis abstu-
lit subsidij p occisionē ei⁹. Insup occisor tenet̄ placaē lesos

quantū pt.hec Sco. Quātū ad.ij.s. de mutilatōe dic idē Sco.q p hmōi nō est statuta aliq pena in eccl'a nisi pecu/niaria.τ ista dꝫ rndē nō solū dāno qd qs intulit p mutilatō nem ,p toto tpe q vsur'eēt qs mēbro absciso.sꝫ ec expens appositi in curatōe vt hēt ex de iniur.τ dā da.c.i.Et vltra hoc tenet ad placatōeꝫ lesi qꝫtū in ipo ē τ ꝯsolatōne ipius afflicti.q afflictio ppetua est.pl'ec pōderāda ē mutilatio paupis qꝫ diuitl si magl egebat pte abscisa ad victū necessariū.puta si abscisa eēt mā'dextera scriptori.q de illa arte viuebat.tc.n.magl tenet Quātū ad iij.videt deū optie imposuisse satisfactōꝫ.s.in lesione l' pcussione l' vulnēatōne corpali.Exo.xxi.vbi dr.Si rixati fuerint viri τ pcusseēit alter ,pxmū suū lapide l' pugno.τ ille mortu' nō fuerit.sꝫ ia/cuerit in lecto.si surrexerit τ ābulauerit sup baculū suū.in/nocens erit q pcusserit.s.a mortl pena sustinēda.ita tn q opas qs interim sic neglexerit impedit'pcussura τ impensas in medicos restituat cui pene addēda est recōsiliatio qꝫtū in eo est.Quātū ad satisfactōꝫ d iiij.lesione s.incarceratōe l' detētōe.sciēd q vltra recōsiliatōem τ veniā petitā leso fiet satisfactō iniurie.,put sapiēs determiabit.τ si le/sus plus vellꝫ exigē qꝫ dēret ad illō pl'nō tenet ledēs.vt il lū recōciliet.hec.Sco.sꝫ b. Tho. in sum.τ in.iiij.dic q in oib'dānis vbi nec in se nec in eqlenti pt fieri restitutō.vt in mutilatōm mbri.τ hmōi.satisfactio fiet p recōpēsatōm ad arbitriū boni viri.Idē Uul.τ qr tale exiliū reputat vt q dā carcer in iure.iō q mittit aliqꝫ in exiliū l'ad ꝯfiniū q est exiliū ad tps iniuste.tā ipe qꝫ oēs hmōi cā dantes auxiliū aut ꝯsiliū efficax ad hoc tenent exulāti de oi dāno inde secuto ex hoc ad satisfactōm.ar.ex de hōi.c.sic dignū.xi.q.iij c.q ꝯsentit De tercia dānificatōe s.in fama τ honore sciend q.iiij.modl pt ꝯtingē.s.p ꝯtūelie illatōm.p detractōꝫ. p detractōis ab alijs facte recitatōm p ꝟitatl negatōem cū qs accusat iuste.Quātū ad pmā dr qs ꝯtūeliari alteri. seu ꝯtūeliā inferre cū puati ei l' corā alijs in faciē dic ꝯtūeliā imptātē notabilē defcm culpe vocādo eū latronē.lenonē.,pditorē.adulterū τ hmōi.l' cū dic ꝟba exp̄mētia defe/ctū nature.vt cū dic intēdēs iñ iniuriari.vt vocādo strabonē.l' illegittimū τ hmōi.q ,ppe dr ꝯuitiū. Qn igit qs hoc facit animo iniuriandi vltra offensam mortalē tenetur sa/

tisfacere primo leso. ꝛ ipm placare quãtũ pt petẽdo veni
am l' alio mõ. ꝛ hoc in puato l' publico ꝰm qꝫ ipe puatim l'
publice iniuriã intulit seu ꝯtumeliã. nã si in publico ꝯtũeli
am intulit. ꝛ hoc ꝯtũeliatꝰ reqrit vt in publico veiã petat
tenet ad hoc Et si in ipa ꝯtumelia aliqđ crimiale falso ex/
pressit teneť corã ill' q̃ hoc audierũt expmẽ se flm dixisse.
Aug. vbi pctm inortũ fueit ibi moriať. ij. q. i. c. si peccauẽit
ꝟm si platꝰ subdito pr filio. vir vxori. mgr discipło dñs suo
dic ꝟba ꝯtũeliosa. faciẽs hoc ex correctõe ñ teť petẽ veiã
a tali ꝰm Aug. in rgła dicẽte de platꝭ. Si ipi modũ vos ex
cessisse sentitꝭ ñ a vob exigiť vt a nob sbditꝭ veiaꝫ postule
tis ꝛc. Sꝫ si hoc facẽt mł tũ iniuriose ꝛ liuore vindicẽ. tũc te
neť platꝭ subdito petẽ veiaꝫ ꝛ rꝯsiliare lesuꝫ ꝰm Rai. Idẽ
tꝫ glo. in. c. qñ. lxxxvi. di. ꝟm si ꝯtũeliã recipiẽs in ꝟb pꝰ cõ/
tũeliã si domestice ꝯuersať cũ ꝯtũeliãte ꝛ familiarit' respondere
sibi remissaꝫ iniuriã. ꝛ rꝯsiliatũ fore. ꝛ ꝯseqꝫter nõ teneri alis
ad peteñ. veniã ꝰꝫ Duran. in sum. Quãtũ ad ij. dãnuꝫ. s. p
dtractõꝫ hꝰ ꝯtingit fieri pncipal' ẽ duobꝰ mõis Priº im
ponẽdo alicui flm crimẽ ꝟbo cãtilẽa. l' famoso libello. ꝛ ta
lis tẽtur ill' corã q̃bꝰ dtraxꝫ declarare se flꝫ dixisse. q̃ꝫtũcũqꝫ
ei exinde exurgat erubescẽtia ꝛ ꝯfusio. nisi ex hoc ĩminẽt
ei magnũ piclm vite. l' aliqđ magnũ inconueniens sequeť ꝛ si
nouerit qꝫ is cꝰ famã abstulit sciuerit dtractorẽ ipm teneť
detrahẽs ꝯponere cũ infamato p euꝫ de iniuria sibi facta
ꝛ veniã postulaꝫ in ppa psona si audꝫ. l' p aliũ si p se apte
nõ pt. Sꝫ si ignorat diffamatꝰ dtrahẽtẽ rꝯsilietur ei tacito
nõie suo Scđoº ꝯtingit fieri detractõ dicẽdo aliqđ crimi/
nale de alio. sꝫ ꝟe ppetratuꝫ occultũ tñ. sꝫ ꝯ debitũ ordieꝫ
infamie dcm. tal' teneť famã restituẽ infamato q̃ꝫtũ pt si
ne mendatio tñ. vt s. nõ dicat mẽdatiose se illũ infamasse.
sꝫ dicat se male dixisse ꝛ iniuste diffamasse. l' alio ꝯgruo mõ
vt nõ credatꝭ ipꝫ eẽ talẽ male dixi ꝛ stulte locutꝰ sum. ꝛ hu
iusmõi. Addit hostiẽ. ꝛ dixit hoc ꝰuađ. nisi ex tali publico
recognitõe ille infamatꝰ ãpliꝰ infamaretur. Et Vul. hoc eẽ
addit nõ teneť qñ piclm sibi ĩminꝫ ex potẽtia aduersarij.
Videť insup ꝛ hoc ꝰuađuꝫ. qñ crimẽ qđ pꝰerat occultũ. pꝰ
denũciatõeꝫ fcm ẽ mãifestũ p aliũ mođ q̃ꝫ p ꝟba illiꝰ nõ te
neť ad hmõi restitutõeꝫ. qñ eẽ ñ pt q̃s famã restituẽ ꝰm
Tho. in sum. dꝫ p aliuꝫ mođ rꝯpensaẽ dãnuꝫ illđ. ꝟm siq̃s

crimē alicui occultū reuelat nō ex ex odio l' ex loquacitate. sꝫ ex caritate l' iusticia. l' ex necessitate puta dic ecclesie ꝺm or/ dinē fraterne correctōis. l' accusat eū corā iudice l' ꝯfessore cū nō possit aliter pctm̄ suū sufficienter declarare l' ec vt con fessor ore admoneat illū. l' plato vt meli' sibi ꝓuideat. ⁊ gre/ gi suo tal' nō tenetur ad fame rstitutōꝫ ꝺm pe. Rai. ⁊ Alb. Quātū ad iij. dānū s. recitādo detractōes auditas coram alijs nō ex se asserēdo. nec tāqꝫ certū dicēdo sꝫ qd audiuit tale l' tale crimē de aliquo ꝙ nescit ab auditorib'. Dic Sco. in. iiij. ꝙ talis incaute sic loquēs de alio flm̄ crimē dicēdo forte ille fec hoc certe pt eē qd fecerit. aut dicēdo ego au diui ꝙ ille h' fec nisi ondēt aliqꝫ certitudinē maiorē qꝫ ex relatōe cōi nō aufert ex natura act' illi famā in opiniōe au dientiū qꝛ si illi firmiter ꝯcipiūt ⁊ credūt illuꝫ ꝺ q̄ ē ꝺmo cri/ minosum. leues sunt. qꝛ q̄ cito credit leuis est corde. ꝓuer. xim qꝛ a scādalo pupillorū cauere oꝫ iuxta illud Math. xviij. Qui scādalizauerit vnū de pupill' istis q̄ in me credūt expe dit ei vt suspēdatur mola asinaria in collo ei' ⁊ demergatur in ꝓfundū. Et qꝛ multi sunt tales pusilli ⁊ leues. ideo piculo sum ē corā eis talia audita referre. ⁊ si hoc fiat intētōe ma la. s. ledendi famā ei' n̄ facile pt excusari a mortali Si āt fiat corā pusill' ⁊ leuib' ex inꝯsideratōe durū ē dicē ꝙ sit morta le. ⁊ dicūt aliq ꝙ siqs ex tali relatōe alic' notā incurrissꝫ in/ famie tenetur famā rstituē corā ill' qb' locut' ē de illo. Sꝫ si nō est secuta infamia n̄ tenetur Quātū ad. iiij. dānuꝫ ꝯtigit hoc qn̄ qs accusatur in iuditio de crīe qd ꝯmisit sꝫ occulto. ⁊ nō sufficienter ꝓbabili negat se ꝯmisisse. et' indirecte cri/ mē impōit accusatori ondēs eū in hoc mēdacē ⁊ notat eū de calūnia. vbi dic Sco. in iiij. ꝙ negās sic nō tetur rtractaē negatōꝫ suā qn̄ negauit in publico xꝫ crimē. tetur tn̄ p qdā xba sobria rstituē famā illi accusāti. q indirecte notauit ꝺ calūnia dicēdo n̄ bēat' euꝫ p calūniatore. credo ꝙ hūit bo nā intētōꝫ in accusādo. ⁊ hmōi. Econtra cūqs accusatur ab a lijs fl'o ꝺ aliq crīe ex doloē tortuē ꝯfess' ē crien. qd n̄ ꝯmi/ sit cū se if āueit. tetur īqꝫtū pt ꝺclarae se flꝫ dixisse. magl. n. tetur qs diligē se ⁊ ꝯnt ꝯbuatōꝫ vite sue ⁊ f āe qꝫ alios. ⁊ si ex h' seqretur if āia imo eēt mors accusator' n̄ ei iputatur. sꝫ mali tie ipi' accusator' si aduertētur hoc fec. l' isipi tie. si ex erroē h' fec sibi ḡ iputꝫ qꝛ ad hoc idebite se posuit cū piclo alti' ꝺ. p. ꝙ ex iiurys illat' qb' cūꝫ mō' solēt ta om p ordiēꝫ i leso

Primū est rancor in affectu. scḋm est signum rancoris in effectu. terciū est actio ꝯ iniuriātē Primū. s. rācorē statim dꝫ dimittē iniuriāti. i. nūqꝫ hr̄e. scḋm dꝫ dimittē cū iniuriās petit veniā ⁊ ista dimissio ext̄ior nō est aliud qꝫ acceptatio quedā satisfactōis l' indicatio recōciliatōis ṽbo l' facto expssa. vt cū offensus offendētē elevat genuflexū añ eū. l' cū dic. dn̄s pcā tuob ⁊ hmōi. t'ciū āt. s. actōm de iniuria nō tenet dimittē nisi facta satisfactōe Sꝫ aduertēdū est circa signa rācoris q̄ qdā sunt remota qdā ppinq̄ q ingerūt pbabilē suspitōm de rācore. vt cū aliqs nūqꝫ vult iniuriāti loq̄ l' obuiās ei diuertit ab eo. āt toruo vultu sp aspicit eum ⁊ hmōi Et ista sig̃ nulli lꝫ retinē nec añ nec p⁹ satisfactōm sibi factā. qꝛ ab oī spē mali abstinēdū est ſm aplm Vñ talis nō dꝫ talia sig̃ facē p que credat̄ pbabilr̄ esse in odio Sig̃ ṽo remota sunt que nō ingerūt de odio argumētū lꝫ odiū seq̄ret̄. vt sunt subtractio familiaritatꝭ. ⁊ ſuitiorū aliquorū ⁊ silia. ⁊ illa lꝫ retinē oīb⁹ siue post satisfactōm siue añ dūmō nō fiat malo aīo sꝫ p maiori sui ⁊ alteri⁹ pace. nō āt tenet̄ iniuriat⁹ q̄rē pacē l' recōciliatōm iniuriātꝭ ipo nō penitēte nisi in casu. s. eū crederet pbabl'r q̄ ppter hoc libaret aīam ei⁹ a mortali odio ⁊ non essꝫ occasio mali. puta qꝛ ex hoc iniuriās supbiret l' audaciā sumēt silia faciēdi. l' ondēret ex hoc iniuriatū offendisse ⁊ hmōi. hec oīa Umbtus in expōe regule. dꝫ āt fieri satisfactio l' restitutio fame qꝫcíti⁹ pt̄. ⁊ adest optunitas sine aliis picul' De q̄rta dānificatōne s. rerū exteriorū. notanḋ p̄mo q̄ restituēda est res rapta l' furata. l' alio mō ṽpatiue habita in ppē spē immo in indiuiduo si ipa habet̄. nec pt̄ dari alia p ea eiusdē bōitatꝭ. nisi forte pecūia ꝯ volūtatē dn̄i ipi⁹ rei. iiij. q. i. c. reintegrāda sunt oīa spoliatꝭ. ⁊ hoc ṽm nisi in casu cum ṽpatio rei aliene essꝫ occulta. ⁊ ex restitutōe ei⁹ in sua spē detegēꝛtur raptor. l' aliud incōueniēs seq̄ret̄. tūc. n. sufficēt dare p̄ciū ei⁹. scḋo notādū q̄ si ipa res male ablata pȳt morte. vt animal. vel sibi aufert̄. nihilomin⁹ restituē tenet̄ ſm Rai. ⁊ alias Si āt deteriorata est in bōitate l' diminuta in p̄cio supplēdū est p̄ciū. qꝛ dꝫ restitui eiusdē bonitatꝭ. ſm Rai. nā si equus vel bos ablatus est penes raptorem debilitatus ita vt extimetur. v. florenorum. qui prius valebat decē restituet decem non quinqꝫ.

Similiter si furatus est sextarium frumenti valentem tūc solidū.xl.cū vero restituit vȝ.20.duo sextaria tenet reddē. vel.xl.solidos.nec sufficeret reddē sextariū ꝭm Ray.ꝛ alios immo si ille intermedio.s.inter vsurpatōm ꝛ restitutōm plus valuit q̄ȝ tpe vsurpatōis illi pluri pcio restituet ꝭm aliquos Tenet etiā raptor post restitutōem dāni peter remissiōm de iniuria saltē p impositā psonā.vel p se expsso nōie furis.l' tacito ꝭm q̄ qualitas negotij reqrit.s.si est manifestū l' occultū Tertio vo si est res fructificās tenet restituē rē cū oībus fructibus inde pceptis ꝛ q̄ pcipi potuissent a diligēti possessore puta vsurpauit agrū alteri.exquo nō pcipit de fructibus nisi.20.sextaria frumēti.q2 male fecit cultiuare vbi.30.pcepisset diligens cultiuator annuatim tal' restituē tenebit nō solū.20.pcepta sȝ.30.Sil'r si equū furatus est cū quo lucratus est mēsuratim florenū vnū vbi dn̄s lucratus fuisset vnū cum dimidio tenebit restituē ad rōem vnius floreni cū dimidio p mēsem.ꝛ intelligit hoc de ductis expēsis factis in vtilitatē ꝛ ꝯseruatōm ipius rei necessarijs nō tn̄ supfluis ꝛ expensis factis grā colligēdorū fructuū.hmōi eñ deducunt tā a male fidei q̄ȝ a bone fidei possessore ꝭm Rai.ꝛ Tho. Dāna etiā q̄ passus est dn̄s carētia rei sue tenet satisfacē.extra de iniur.ꝛ dā.da.c.si culpa.Tho.ꝛ Rai. Itē nota q̄ si plures ꝯcurrerēt ad furtū.vel ad dānū aliqđ faciendū ita q̄ vnus nō faceret sine altero.q̄libȝ tenet insolidū.i.ad totū dānū restituēdū quousq; sit illi satisfactū integre Illo aūt restaurato p vnū illorū tenet postea q̄libȝ eorum ꝓ pte sua. satisfacē ei qui totum restituit ꝭm Tho.Rai.Inno.Hosti. ꝛ Al.ex de homi.c.sicut dignū.puta cū duo vel plures vadūt ad furādū aliqđ.ita q̄ vnus nō iret vel facēt sine altero.seu cū multi stipēdiarij bellāt iniuste.ita q̄ vnus nō faceret sine altero p̄cipue in p̄ncipalibus Multi ꝯsiliū p̄stant ad faciendū extorsiones vel expoliādū iniuste aliquē ciuē.ita q̄ sine assensu eorū non potuissȝ fieri oēs tenent insolidū.de hoc tn̄ plene hēs in.ij.pte.sum.ti.i.c.iij Quinto nota q̄ cum duobus vel pluribus existētibus hēdibus vsurarij vel raptoris si alter factus est nō soluēdo si vnus est tenet insolidū.si plures sunt q̄libȝ tenet ꝓ pte sua ad restituendū que vsurarie ꝛ vsurpatiue sunt accepta ab illo s.vsq; ad q̄ntitatē q̄ puenit ad illos de hereditate.nam oēs res hereditarie obligate

sunt.extra de vsuris.c.tua. Concor.Hosti.Ber.ꝛ Goff.ꝛ Jo.an.Ad vltra ãt q̃ȝ ꝑcepit de hereditate ꝑdicti vsurarij l'raptoris nõ tenet.q̃ȝuis nõ esset p illa satisfactũ in totũ creditorib⁹vsuraris l'rapine. Sexto qḋ nõ recipiẽs a religioso ꝯ volũtatẽ supioris sui tenet illud restitueͤ n⁹i extrema necessitate illud accepit.ar.xij.q.i.c.nõ dicatis.ꝛ recipiens ab ip̃o p̃lato religioso sine cã rõnabili ſȝ ex parẽtela vl turpitudine tenet ad restitutõem mõasterio ꝓ ilia religiosi ec̃ abbat' dotata notabiliter de bonis mõasterij tenet restitueͤ dotes.ꝛ vir ei⁹ec̃ si scit hoc.nisi per modũ elemosine moderate dotasſȝ. Sȝ q̃rit vtrũ oẽ lucrũ qḋ q̇s fecit ex re rapta furata.vel p fen⁹ acq̇sita teneat restitueͤ.vel paupibus erogare.ad hoc rñdet p distinctõem.aut eĩ tal' res est ex se fructificãs que ec̃ sui vsu nõ ꝯsumit nec distrahit vt ager vinea plãte pratũ dom⁹iumẽtũ.ꝛ hmõi.ꝛ ḋ hmõi re dȝ restitui oẽ lucrũ inde ꝑceptũ.ſm Tho.ꝛ omẽs alios Aut tal' res nõ est ex se fructificãs.ꝛ ei⁹vsus est ꝯsumptio vt granũ vinũ oleũ ꝛ hmõi.aut distractio.vt pecũia metalla.ꝛ circa hmõi res est triplex mod⁹ dicẽdi.nã q̇dã dicunt ꝙ oẽ lucrũ inñ ꝑceptũ dȝ restitui vel paupib⁹erogari.qꝛ radice infecta null⁹bon⁹fruct⁹ seq̇ p̃t.vt dr̃.i.q.c.fert. Cum g°radix illi⁹lucri sit vsura l'rapina.videt ꝙ fruct⁹vel lucrũ exinde sit infectũ ꝛ obnoxiũ restitutõi vel erogatõi Alij dicũt ꝙ ꝛ si pecuniã raptã l'fenebrẽ teneat indubie restitueͤ ac ec̃ dãna q̃ passus est is q̇ soluit vsurã ex carẽtia ip̃i⁹pecunie solute.puta qꝛ optnit eũ accipeͤ ad vsurã ꝓ suis necessitatib⁹ vel vẽdeͤ res suas multo minori p̃tio q̃ȝ valerent. Lucrũ tñ ꝑceptũ ex pecũia fenebri p licita negotia nõ tenet restitueͤ vel erogare paupib⁹.ꝛ hoc tenẽt Tho.ij.ij.q.lxviij.ꝛ Ric.ꝛ Pe.de pal.in.iiij.Jo.an ꝛ Jo.cal.ꝛ Abb.in c.fi.de vsur' Et ad rõnem aliorũ dici p̃t ꝙ radix iusti lucri nõ est rapina vel fen⁹ ſȝ industria vtentis ea ex se.n.illa pecunia nihil lucri attulisſȝ.ꝛ sic nõ est radix infecta.qꝛ industria de se est bona Sȝ si illa pecunia male acq̇sita vsus fuisset in fraudib⁹ꝛ in alijs illicit' acq̇sitõib⁹.tũc radice infecta teneret Alij dicũt vt Lau.de ridol.in sup̃ dcõ tractatu de vsuris ꝙ lucrũ ex tali pecũia acq̇situ trifarie diuidetur. ꝛ vnã q̇dẽ ꝑtẽ habebit vsurari⁹ ip̃e viȝ tm̃ q̃ntũ debet ex pẽse labori ꝛ industrie qḋ bõi viri dirimet arbitrio.ꝑtẽq;

aliam restituet creditori suo qui s. sibi dedit vsuras habito respectu ad dānū qd ille sustinuit in bonis ex carētia illi⁹ pecūie. vt dicit Tho. & seq̄ces. residuū tā̄q̄ incertū dabit̄ paupib⁹ qd sic pbat. penes vsurariū nō dʒ remanē ne. s. ex h⁹ paret via vsur et inuitet̄ hōies ad peccand. n̄ dʒ credi/tori restitui. q: tc recipiet vsuras de sorte sua. g° paupib⁹ ē erogādū. q: regula est q̄ qn̄ aliq̄d est erogand. & nō appa ret cui illd ē paupib⁹ dādū. ar. xiiij. q. v. c. n̄ sane Rai. etc̄ p̄su luit q̄ p⁹ restitutōm solū vsure recepte petat vsurari⁹ abso lutōem ab eo de alijs si teneret̄ ad cautelā̄. magne eq̄tati videt̄ inniti ista vltima opīo. tn̄ sufficere videt̄ absolutō q̄ dr̄ a b. Tho. cū alijs in sua opi. Itē q̄rit̄ vtrū mā̄ifesto vsu rario p̄stāte cautōm de vsur restituēd si ad p̄ces ei⁹ aliq̄s fide iubeat p eo teneat̄ ip̄e fideiussor c̄ditorib⁹ vsurarū. l' ep̄o l' paupib⁹ ad restitutōm oīm vsurarū extortarū c̄tarū & inc̄tarū Ad qd rn̄dʒ Lau. vbi sup̄ di. q̄ Lap⁹ cū plib⁹ ali is doctorib⁹ det̄mīauit talia fideiussorē nō teneri vltra vi res hēditat p̄ncipal etc̄ si se p̄ncipalem p̄stituissʒ. Et addit hāc etc̄ q̄stiōm disputauit Pau. de leaza. & det̄mīauit q̄ n̄ obligat̄ fideiussor vltra facultates vsurarij habito respc̄u ad tp̄s cautōis. q: si tp̄e cautōis p̄ncipal' ēat soluēdo. dato etc̄ q̄ facultates sint postea exhauste nō restitutōe vsurarū nec ex alieī sʒ p alios mōs fideiussor remāebit ad oīa obli gat⁹. lʒ. n. exceptō inopie p̄sit p̄ncipali. n̄ tn̄ fideiussori. sʒ si tp̄e cautōis p̄ncipal' n̄ ēat soluēdo n̄ tēt̄ vltra viēs p̄ncipal' Jō tn̄ pau. distinguit int̄ fideiubētē p cautōe & se obligātē ad restitutōm vsurarū ex alia cā In p̄mo. n. casu nō tēt̄ fide iussor vltra vires. q: n̄ vltra vires restituē l' cauē tenebat̄ p̄ncipal' In scd̄o casu sec⁹. q: p̄ncipal' est obligat⁹ insolid lʒ hēat exceptōs īopie l' si'le. q̄ excep° vtpote p̄soal' nō dirigit̄ ad fideiussorē Itē ₰m Ri. ī. iiij. di. xv. q̄ q̄ dānificat aliq̄ʒ iiu ste ī sua libtate s. iiuste pcurādo eū redigi in ₰uitutē tēt̄ se facē ₰uū p eo si n̄ p̄t eū ali restituē libtati. n⁹ forte tal' essʒ p̄ ditō p̄sōe q̄ h° dānū ītu'it. qd nōbili redūdarʒ in p̄iuditiū hōi p̄is. ī q̄ cāu n̄ tēt̄ se facē ₰uū sʒ tēt̄ ad oē alid int̄eē ad arbitriū b. v. q̄ntūcūʒ q̄s dānificarʒ aliq̄ʒ ī alijs possessiōib⁹ nūq̄ʒ tēt̄ p restitutōe se facē ₰uū e⁹ l' alti⁹. q: vt dr̄. ff. d reg. iu. libtas iestiabil' res ē. qd āt dr̄. Exo. xxij. si āt n̄ hūerit vn̄ reddat venūdet̄ Juditiale p̄ceptū fuit vn̄ mō n̄ obligat. h̄ ille. q̄ emit ī ₰uū. q̄ ab iīcō cū fuit capt⁹ ī bello iniusto ēat rā⁹

quãuis heretica liberũ dimittẽ debet. nec pt petẽ ptiũ ab ipo seruo. sed ab eo a quo emit si inuenit. alr sibi imputet sicut ⁊ qui emit rem alienã ignorãt cõperta ṽitate debet restituere dño eius. vel si ignorat dñm paupib⁹ erogare. non sibi retinere. Si ãt nõ erat xpian⁹. sꝫ sarracen⁹. turchus vel tartar⁹ ⁊ hmõi talẽ in suũ emptũ vendere põt ⁊ postea baptizatũ. pium est certo tpe ꝯuenienti ex seruitio habito eum libere dimittere. si tñ bñ vtitur libertate non tñ necessarium. Itẽ si qs impedit aliqꝫ iniuste ab offitio l' bñfitio iã obtento. puta ꝓcurãs sibi aufferri ex aliq̃ sinistra causa vel falsa tenetur ad satisfactionẽ de toto ṡm Tho. ⁊ Ric. in. iiij. di. xv. secus si iuste hoc ꝓcurat. q: meretur puari ex defectu suo. Sꝫ si impeditur a bñfitio ꝯsequendo nõ tenetur ad tm̃ q̃ꝫtum est bñfitiũ. sed ad arbitriũ boni viri ṡm Tho. ⁊ Ric. qḋ intelligendũ videt̃ qñ hoc fac̃ ex odio vel malitia. nam si facit vt sibi l' amico suo magl ꝓuidẽtur q̃ꝫ illi. puta testator aliqs vult legare ti. c. ⁊ ego rogo ꝙ magl leget mihi. vel cuidã psone mihi magis dilecte. ⁊ ille sic facit talis ṡm Pe. de pal. in. iiij. nulli tenet̃. q: nulli auffert ius suũ. nam illi nullum ius erat acq̃situ. ⁊ nemini facit iniuriam qui vtitur iure suo. cuilibet. n. licet se alteri cõmendare. vt donet sibi l' leget ꝑcipue cum indiget. ¶ Itẽ queritur vtrũ clerici teneant̃ restituẽ illos fruct⁹ quos voluptuose ꝯsumunt non facientes suitium in ecclia. s. non officiantes vel officiãdo. Rñ ṡm Archi. di. xliiij. §. i. vtiqꝫ tenẽtur. ⁊ hoc tripliciter. Primo rõne dati. Scḋo rõe sacrilegij. Tertio ratione odij. Primo rõne dati. nam illa bona tali ecclie iõ data sunt vt offerãt ꝑces ⁊ sacrificia ꝓ ipsis q̃ dederunt. ⁊ ex residuo alent̃ paupes. ad qḋ facit verbum Hyeronimi dicentis tibi. O sacerdos de altẽo viuẽ non luxuriari ꝑmititur. di. xliiij. §. i. ⁊ q̃ hoc non facit infideliter agit Scḋo rõe sacrilegij. q: defraudauit totã ecclesiã q̃ suis ꝑcibus ⁊ officijs iuuare dẽrẽt ⁊ ei ꝓdesse. Vñ Alex. papa. Ipsi sacerdotes ꝓ populo interpellãt ⁊ peccata populi comedũt. q: ꝑcibus suis ea delẽt. . q. i. c. ipsi. Tertio rõe odij q: ꝓuocant irã dei ꝯ pplm Grego. Cum his q̃ displicet ad intercedẽdũ mittit̃. irati anim⁹ ꝓculdubio ad deteriora ꝓuocat̃. di. xlix. §. i. qḋ verũ est qñ pplus est in causa malitie sacerdotis. Sꝫ q̃d si facit seruitiũ eccle.

sic sꝫ in mortali pseueras. R. non videtur teneri de fructi-
bus. ꝛ rō est qꝛ eē mali ministri oroēs pēs vt offitiū ꝛ mis-
sse psunt viuis ꝛ defunctis. ꝭm Tho. in. iiij. Sꝫ q̇d de ho-
ris omissis nunq̇d teneē restaurare totū. R. ꝭm Archi. ex
equitate dēꝫ sibi iniūgi in pn̄ia si possꝫ sꝫ nō est ncc̄ariū.
sꝫ in hoc est pn̄ia arbitraria sicut in aliis. ꝛ idē videē senti-
re Pe. de pal. in. iiij. ¶ Quātū ad tertiū pncipale s. vbi fiē-
da est restitutio. Circa hoc distinguēdū. qꝛ aut psona cui fi-
enda est restitutio sciē. aut inq̇rendo sciri pt. aut om̄ino ig-
noraē Si āt sciē aut inq̇rēdo sciri pt ipse. vl̄ heres eiꝰ ipso
mortuo in loco vbi facta est rapina vsura vel dān̄ū si vbi
ibi est. vel vbicūq ad inuicē se ꝯueniūt creditor ꝛ debitor
Si āt alter est absens a loco vbi facta est vsurpatio vel dā-
nificatio mitteē expensis eius qui se absentauit de loco. si
igiē est abs̄s is cui fienda est restitutio. puta qꝛ mutauit
domiciliū mittet sibi rē ablatā. vel pecuniā ip̄e q̇ abstulit
expenꝭ illiꝰ cui hꝫ restituē Si vero absentauit se a dcō lo-
co is q̇ rē vsurpauit ip̄e suis ꝓpriis expenꝭ trāsmittet rem
vel pecuniā ꝭm Host. ꝛ Jo. an. ꝛ hoc p talē modū q̄ nō de-
tegaē pctō: si pctm̄ est occultū ar. ij. q. i. c. si peccauerit. l' eē
pt creditori significari pcipue qn̄ est multū remotꝰ a debi-
tore occulte vel manifeste ꝭm q̄ expedit. ꝛ ꝭm q̄ creditor
ordinat. vl̄ demittēda illa re vel reꝭuāda. vel aliē dāda. sic
agat debitor ꝛ lib erit Si āt suo ꝓprio motu rē illā desti-
naret seu pecuniā debitor. ꝛ in via periret. vel auferreē si-
bi. periret ei q ad hoc teneret ad satiffaciēdū ꝭm Jo. in gl.
Vel etiā si speraē cito vēturꝰ ad locū pt sibi rē ꝭuare. Et
ꝭm Tho. Hosti. Jo. an. in edē sacrā deponē. vel alio tuto
loco. aut si res est parui valoris. ꝛ creditor distās multū. ꝛ
abundās fuerit Potest etiā ꝭm Vul. p anima eiꝰ paupibꝰ
erogari Idē tꝫ glo. in. c. cū tu. eē. de vsur. Si vero ignoraē
nec pquirēdo inueniri pt cui restitutio fieri dꝫ. tūc erogan-
da est res ablata. l' ptiū eiꝰ paupibꝰ, p anima illiꝰ in loco il-
lo vbi facta est vsura rapina vel dān̄ū. vel in loco in q̇ habi-
tat is cui fiēda est restitutio. ꝛ hoc iō. qꝛ meliꝰ est q̄ vicini
inde sentiāt cōmodū q̄ꝫ extnei. tū eē qꝛ verisile est ibi repi-
ri dān̄ū passum. vel heredē eiꝰ Ita notat Host. Jo. an. ꝛ io.
de lig. Vel saltē fiat taē erogatio ad arbitriū diocesani
loci vbi factum est damnum vel rapina. ꝭm

Rai. Si tamen cōmode fieri nō poss; in dicto cū hoc non sit necessariū. ꝑt tūc ꝛ alibi fieri ſm Ual. ſ; ꝛ beat⁹ Tho. in hmōi casu nil dicit de loco determiato. ſ; qꝛ ꝓ aīa illius c⁹res erat d; paupib⁹ erogari. Uñ ꝛ M. Ugo. ꝑitus in vtroqꝫ iure. ꝛ frater Clar⁹ dicebāt qꝛ cū paupes sint ꝛ vnū membrū in corpe ecclie. nec ab hac vnitate sequestrētur ꝓpt locorū distātiā sufficit si restitutō incertorū dec quibuscūꝫ paupibus eē alteri⁹ ꝓuintie. q̄z vbi facta est rapia vel dānū. ꝛ maxime q̄ sunt paupes xp̄i. ꝛ vtilioēs ecclie dī ꝛ saluti aīarū. ꝛ ex hoc apparet qꝛ loc⁹ nō est de necessitate restitutōis ſ; de ꝯgruētia Idē t; Fede. de senis c. xxxij. operis sui Usure tñ incerte extorte per manifestos vsurarios. quō debeant restitui. ꝛ in quo loco. ꝛ p quē diotesanū hēs in. ij. pte sum. ti. i. c. Quāuis em̄ qd habet in isto. §. nō ptineat ad vbi. ſ; magis ad q̄d. tñ h notabiliter q̄rit vtrū fideiussor possit repetē a debitore vsuras q̄s pro eo soluit creditori penes quē ꝓ ipo debitore intercessit ad qd rn̄det Lau. ꝛ Jo. an. in q̄stiōe sup mercuriali. de regula dānū. de reg. iur. in. vi°. hāc q̄stiōm explanat notabilr ꝛ ex ei⁹ dictis elicit. xi. ꝯclusiōs. q̄rū p̄ma est tal' Non recipit fideiussor a debitore obligatōem sciēte ꝛ ꝯdicēte vsuras suo solutas debitori. nec eē sortē. nec q̄d aliud inutilr impensum. ꝑl⁹ est em̄ ꝯtradicē q̄z nō ꝯsentire. ex̄ de simo c. sicut tuis Secūa ꝯclusio est. nō repetit debitore sciēte ꝛ patiēte. ſ; nō mādāte obligatōem fideiussor vsuras l' indebitū solutas. l' solutū creditori. ꝛ sibi imputet qꝛ se obtulit. ex̄ de reg. iu. c. bona fides in. vi. repetit tñ sortē indebitū qd soluit Tertia ꝯclo est. nō repetit a debitore sciēte ꝛ mādāte ipm obligari ꝓ sorte tm̄ fideiussor soluēs vsuras. tū qꝛ fines mandati excessit. tū qꝛ ad illas obligat⁹ nō erat Quarta ꝯclo est. nō recipit a debitore fideiussor vsuras sciēte ꝛ mādāte ipm ī oēm casum l' simpl'r obligari siue fideiubē. ꝑt; qꝛ in generali mādato nō inclusit indebitū ſ; de q̄ verisilr in spē nō mādass; c. in geñali. de reg. iur. in. vi. Quinta ꝯclo est. repetit a debitore sciēte ꝛ mādāte ipm ꝓ vsur. cū sub nōie sortis inclusit eas. vt est moris obligari siue fideiubē ipe fideiussor vsuras. qm̄ iuste credē potuit illā sortē totū debitum n' ꝓsumē dn̄it illō indbitū sb nōie sort. ꝑmittē. c. ex. d ꝓsū. c. qꝛ verisile Sex ꝯclo ē. repetit a dbitore sciēte mādāte nōiati

ꝑ vsurꝭ fideiuberi ip̄e fideiussoꝛ c̄ditoꝛi solutas si iurauit il
las soluē. ⁊ ista ē ꝯis opi. ex̄. ꝺ fideiuſ. c. ij. ⁊ istā opi. ep̄. ꝓbat
Jo. ā. hꝫ tn̄ fideiussoꝛ opinioꝫ soluēdi ł absolutōꝫ petēdi sic
hr̄et debitoꝛ Sep. ꝯclō est. repetit a debitore eṫ nōiatim
mādāte ꝑ vsurꝭ fideiuberi ip̄e fideiussoꝛ vsuras creditoꝛi
solutas eṫ si nō iurauit creditoꝛi illas soluē. Si ip̄i fideiu/
ssoꝛi debitoꝛ indēnitatē iurauit. dūmō alias ꝑpt̄ pignoꝛa
data. ł aliā cām debitoꝛi fuerit expediēs vsuras solui. c. per
uenit. ex̄ de fideiuss. Octaua ꝯclō est. nō repetit a debitoē
sciēte ⁊ mādāte nōiatim ꝑ vsuris fideiuberi ip̄e fideiussoꝛ
creditoꝛi spōte solutas. si nō iurauit creditoꝛi illas soluē. nᶜ
debitoꝛ iurauit fideiussoꝛi indēnitatē. nᶜ expediebat debi
toꝛi ꝑpt̄ pignoꝛa data ł aliā cām ip̄as vsuras solui. etᵒ ꝺ iu
re foꝛi Sꝫ opi. theolo. q̄ ſm Jo. an. multū fauet eq̄tati ē ꝙ
vrgeat̄ debitoꝛ ad soluēꝺ ī foꝛo ꝯscie. ꝺ reg. iu. c. sciēti li. vi
ix̄. ꝯclō est. nō repetit a debitoē sciēte ⁊ mādāte nōiatim ꝑ
vsurꝭ fideiubēi ip̄e fideiussoꝛ vsuras c̄ditoꝛi coacte solutas
si nō iurauēit c̄ditoꝛi illas soluē. nᶜ debitoꝛ iurauit fideiu/
ssoꝛi indētitatē. nec expediebat ꝺbitoꝛi ꝑpt̄ pignoꝛa data
ł aliā cām vsuras solui. si fuit ip̄e fideiussoꝛ ī culpa vt qꝛ n̄
excepit. secꝰ si n̄ fuit in culpa / x̄. ꝯclō ē. ꝙ ī oī casu q̊ p̄t a de
bitoē fideiussoꝛ vsuras repetē ꝺꝫ intelligi si n̄ intuēit fraus
ꝑsōe ad ꝑsonā s. ꝯstituētꝭ ob hᵒ fideiussoꝛē. ex̄. ꝺ ꝑui. c. q̄ꝫto
xi. ꝯclō ē ꝙ ī oī cāu q̊ p̄t a debitoē vsuras repetē. fideiussoꝛ
poṫit illas repetē a c̄ditoē cui soluit. ff. mād. li. si fideiuss. §
ī oībꝰ Quātū ad q̄rtā s. ꝑ q̊s ꝺꝫ fieri restiᵒ p̄mo dicenꝺ ē de
inctꝭ. ij. ꝺ certꝭ. Queīt̄ v. restitutō inctoꝛū ꝺēat fieri ꝑ eū qui
hꝫ restituē. ł ꝑ aliū cui ꝯmiſit aˀ solū ꝑ diotesanū. Rx circa
hoc sūt varie opi. ⁊ ꝯrie Host. sup c. cū tu ꝺ vsurꝭ. ⁊ in c. cū
sit. ꝺ iud. ⁊ ī sū. sua. ꝺ pe. c. fi. iux̄ finē tꝫ ꝙ vnꝰ ꝺ casibꝰ ꝑtinē
tibꝰ ad ep̄m ē restitutō male ablatoꝛū inctoꝛū qꝺ eṫ tꝫ Jo.
ā. ex̄ ꝺ pe. ⁊ re. ī c. si ep̄s ī gl̄. li. vi. ⁊ ī c. pctm̄. ꝺ re. iu. li. vi. ad
qꝺ vr̄ facē qꝺ hr̄. xij. q. i. c. ꝑcipiꝰ Addūt eṫ aliq̄ q tenēt hāc
roꝫ. Cū hmōi hōa īcta sint ꝑ aīabꝰ eoꝝ q̊ꝝ fuerīt fidꝭ dispē
sāda ac ꝑ ꝯn̄s iuit ad ꝺinū cultū eo ip̄o ⁊ sustētatōꝫ paupꝫ
oꝛdīata Solꝰ āt ecclastīcꝰ ꝑlatꝰ sit rcoꝛ ⁊ moꝺatoꝰ diui cultꝰ
⁊ paup paupꝫ. ⁊ dispēsatoꝰ reꝝ diuio cultui oꝛdinādaꝝ. vtꝫ
di. lxxxvij. c. diuīe. ⁊ in multꝭ alijs c. iō ſm iudiciū eius ⁊ ꝺe
bita incerta sunt per eum dispensanda.

Archi. āt in quadam questione disputata p eum ꝛ in rosario. xxiij. q. v. c. nō sane. tȝ ꝯriū ꝛ dic̄ sniam. Host. circa hec supradicta esse verā in casu vbi null⁹ deputat⁹ est a testatore qui hoc exequat̄. vt. xij. q. ij. c. de laicis Ubi vero certa ꝑsona deputata est a testatore illa ꝑsona dȝ exeq. vt in d. c. de laic⁊ ex̄ de testa. c. tua. immo credo q ipē raptor incerta q̄ dn̄t paupib⁹ erogari p̄t ipē paupib⁹ erogare absq licentia l' auctoritate epi. l' alteri⁹ iudic⁊ ecclesiastici vt sat⁊ colligit̄ in d. c. cū tu Et hoc innuit ec̄ clare glo. in c. sic̄ dignum de homi. §. eos Nec ob. c. cū sit de iude. p qd̄ ꝓbat Hosti. suā opinionē Nā illud. c. loqt̄ de iudeo non de xp̄iano cui⁹ act⁹ l' dispēsatio merito habet̄ suspecta ab eccl'ia quo ad xp̄ianos. iō iuste ꝛ bn̄ dicit ibi ꝓm ꝓuidentiā diotesani. q̄ suspitō cessat in xp̄ianos. ꝛ sic non dubito q eps nō habȝ se intromittē de talib⁹. hec Archi. Jo. de lign. idē sentit. ꝛ p⁹ adducit hanc rōnem. Qui indebitū extorsit obligat⁹ est ex malefitio. vel q̄si ill' q̄bus extorsit. si extant al's paupib⁹ Et regula hȝ q debitor p̄t se p absolutōeȝ liberarē. insti. q̄. mo. tol. ob⁰. p totū. Tu q̄ dicis ꝯrium da mihi casum exp̄ssū ꝯtra regulā. nec est verū q sit in. d. c. cū sit. q nō loquit̄ in xp̄iano. sed in iudeo. vt dicit. Archi. hāc opionē seqt̄ pau. ꝛ Gen. sup cle. i. de ꝓuilegijs. Hoc ec̄ ꝯsuluerūt Jo. cal. ꝛ recup⁹. Sȝ dn̄s Ugo vtriusq iurispitus. ꝛ frater Clar⁹. vt hētur in q̄dam summula ꝯcordauerunt in hoc q nullū ius expressum hoc dicit. nec in decret⁊. nec alibi nisi q eps est ꝓcurator paupm. Illud ꝟo adaptat̄ q p̄t ꝓcurare de suo ꝓprio si hȝ. vel de bonis eccl'e. i. de fructib⁹ l' alijs modis. Sed q sacerdotes simplices sunt imperiti. p maiori pte epi ꝟo reputātur sufficientes in scientia. hinc inoleuit q hmōi restitutōes remittūt̄ ad eps. Un̄ si ꝯfessor perit⁹ sit ꝛ sciat in hmōi sufficient̄ ꝯsulē. non est necesse remittē ad epos. hec ibi. ꝛ in hac snia est Jo. mo. hoc ec̄ inuit Inno. ex̄ de immuni. eccl'e c. q plerisq. ar. xxiij. q. fi. c. siqs romipetas Ad rōeȝ supius inductā. p alia opione posset rn̄deri q q̄ȝ uis epi ꝛ plati sint dispensatores rerū datarū eccl'ijs. non tn̄ seqt̄ q sint dispensatores oīm q̄ ꝓm deū sunt in diuinū cultū ꝛ in paupes erogāda. sȝ solū diuinū cultū iam ordinata. vt reddit⁹ eccl'iarū ꝛ hmōi. Nā si eēnt dispensatoēs erogandorū oīm supfluorū q̄ diuites ex diuino ꝓcepto dēret̄

pauperibus erogare quod a nullo conceditur Sz ꝛ Tho. scḋa scḋe. q. lxij. dic ꝙ si ille cui dz fieri restitutio sit oīno ignotꝰ dz ei restitui sicut pt scz dādo in elemosinas ꝓ salute eiꝰ siue sit mortuus siue sit viuus. pmissa tn̄ diligēti inq̄sitōe eiꝰ. ꝛ de auctoritate epi nihil dicit Scotꝰ in. iiij. di. v. dic si queras p cuiꝰ manꝰ debeāt talia dispēsari. si incerta Rn̄ ꝙ nō inueni q̄ necessario sit determinatꝰ mediator. ista paupibꝰ dispēsando. videt̄ āt mihi ꝙ p se ipm ꝯsilio nihil ominꝰ boni viri pt hoc paupibus erogare. q: tali mediatori ad dispēsandam tribui posse de cuiꝰ fidelitate p̄sumeret ꝛ nō sibi appriaret vel in alios vsus ꝯuertēt q̄z deberet vn̄ vbi lex diuina vel ecclesiastica nō ligat seq̄nda est iō naturalꝫ Illa āt dictat ꝙ q̄ tenet̄ restitue magꝭ hoc faciat p se q̄z p aliū. nō excludēdo tn̄ p hoc ꝯsiliū boni viri. ſꝫ includēdo. hec Sco. Quidā alij faciūt circa hoc distinctionem viz q̄ntū eorū in q̄bꝰ cōpetit repetitio. vt furto. rapina. vsura. fraude. ꝛ hmōi dispensatio incertorū ptineat ad epm. Sz aliorū vbi nō cōpetit repetitio. ꝛ si erogatio fiēda est paupibꝰ. vt in ludo ꝛ iniuste acceptis a iudice ꝓ iudicādo vel a teste ꝓ testimōio. a mētrite ꝓ fornicatōe. ꝛ hmōi. q̄ lꝫ p se possit dispēsare. lꝫ cū ꝯsilio ꝯfessoris Ego credo scḋam opiniōm sꝫ archi. ꝛ seq̄tiū oīno verā. ꝛ simplr̄ excepto vno casu viz incertis publicorū vsurariorū. quum casum nō dubito oēs illos excepisse intēdē. q: ibi expsse ꝛ clare ius ꝓuidit. vt s. p dispōem diotesani talia incerta determinent̄ ꝛ dispēsent̄. ex̄ de vsu. c. q̄z q̄z. li. vi. ibi tradit̄ forma de hmōi. de q̄ hēs in. ij. pte sum. ti. i. c. In hoc ergo casu tn̄ pt intelligi illud qḋ dr̄ p terciā opinionē s. in vsurꝭ publicis incertꝭ. Et si q̄rat̄ vtrū eps possit p sua sinodalia hoc statuere vt s. sibi retineat dispēsatōem incertorū ꝛ alijs non possit se intromittē. dicit in hoc Jo. an. ꝛ e lig. sup c. cū sit de iudeis. ꝙ q̄tq̄d dicit Jo. an. dubiū est an possit. ꝛ Jo cal. in quodā cōsilio dic̄ expsse ꝙ nō pt Ugo ꝛ frater Clarus dicūt ꝙ non pt eps excōicare de iur. sacerdotes. q̄ se intromittūt de dispēsatōe incertorū Quātū ad ſm p quos dz fieri restitutio certorū bonorū Ad qḋ rn̄det̄ ꝙ p eū q̄ abstulit seu recepit vsuras. seu male ablata. pt ec ꝛ p quācūq̦ p̄sonā aliam facē. in hoc. n. xa est regula iurꝭ. q̄ p aliū facit p inde est ac si p seipm facē videat̄ de re. iur. li. vi. Si tn̄ vtriū

vsure furti rapine. vel alterius damni est occultum ꝛ resti
tutio occulto mō p se l' per aliū fiēda est. vt nō detegat p/
sona. ij. q. i. si peccauerit Caueat eē diligent' qō p aliū fcit
ita caute faciat vt recipiat q̇ dꝫ ꝛ non ille sibi retineat. qꝛ
nō essꝫ per hoc liberat⁹. nec ꝯfidat de ꝯfessorib⁹ nec p̄dica
torib⁹ nec q̄stuarijs q̇ q̄rūt pecūias nō aīarū salutē. ꝛ si is
q̄ rapinā vsurā l' fraudē fec̄ nō restituat. cū heres teneat̄
ad oīa onera defuncti in q̄ntū sufficiat hēditas. tenet̄ ꝛ ip
se facē dictā restitutōm. de vsu. ca. michael. ꝛ eadē rōe hēs
heredis. ꝛ sic in in infinitū cū scit̄ ab eis hereditas obliga/
ta ad restitutōm ꝓpt vsuras ꝛ rapinas ꝛ dāna a p̄oꝛib⁹ fcā
ꝛ vbi nō sufficēt hēditas ad satisfaciendū tenent̄ legatarij
ꝛ dōatarij. qꝛ legari nec donari p̄t alienū. nec excusarēt̄ he
redes sciētes l' dubitātes. vl' merito dubitare debētes ex
publica fama l' ex scriptur̄ vel ex fideli relatu testatoꝛē illi
citos fecisse ꝯct⁹ vel vsurarios. ex hoc ꝙ nullus ponit q̄re/
lā sup boc l' postulat aliq̄d ab eis vt debitū Sꝫ dn̄t dilige
ter inq̄rē veritatē q̄ꝫ pn̄t. ꝛ si inueniūt sic esse notificēt. vl'
notificaē faciāt illis q̇b⁹ dn̄t se offerētes ad restitutōm. ꝛ si
nō inuenirent̄ paupib⁹ erogādo alias essꝫ in eis ignorātia
crassa q̄ nō excusat di. xxxvij. §. fi. ꝛ q̄ꝫuis defunct̄ nō ꝓsit
illa restitutio si decesserint impenitentes ꝓdest tn̄. immo
necāria est ip̄is heredib⁹ si volūt saluari. qꝛ nō remittit̄ pec
catū ꝛc̄. de re. iur̄. li. vi. Si āt licitā artē exercebat. l' patri
mōialia tm̄ hēbat testatoꝛ. nec app̄et ex fama l' scripť ō il
licit̄ ꝯctib⁹. seu aliēo p̄sumē dn̄t nō iuste acq̄sisse. qꝛ nemo
iudicād⁹ est immēoꝛ ꝓp̄e salut̄ ꝛ diuini timoꝛis. i. q. vij. c.
sancim⁹. ꝛ p̄cipue in mort̄ articulo. Itē nota ꝙ dic̄ h. osti.
in sum. ti. de vsu. ꝙ ꝛ aliq̄ hōesta p̄sona. puta sacerdos vel
ep̄s tractet inter debitoꝛē ꝛ creditoꝛē de satisfaciēdo. ꝛ di
cat creditoꝛi tal' mediatoꝛ tm̄ faciā tibi reddi si ex coꝛde re
siduū remittas nō decipias me. qꝛ mediatoꝛ sum. n' debi
toꝛē c⁹ aīe salutē q̄ro. ꝛ rn̄dꝫ creditoꝛ se ex toto coꝛde libē
ip̄m debitoꝛē q̄re nō dicā ip̄m libatū. nō video. nec curo q̄
litercūq; sit satisfactū dūmō sit satisfactū ei Si q̇ mouent̄
in ꝯriū hoc faciūt in odiū vsurarioꝛū Siq̇s. n. ex alia causa
alij iniuriet̄ eq̄dē hoc admittet q̄libꝫ theolog⁹ ꝙ ꝯcoꝛdia
int̄ p̄tes possit tractari. ꝛ pars e⁹ qō dēꝫ ex pacto remitti
alias titulus de trāsactis inutil' essꝫ ꝛ q̄re nō idē de vsura

Dicendum ergo ꝛ tenendum ꝙ ꝑtibus possit vel iussu iu
dici vel pactōe partiū remissio fieri ꝛ sic dicā vsurariū ab-
solutū. ħ Host. Que q̄dē intelligo verā eē in foro ꝯtētioso
nō in foro ꝯsciē. l' eē in foro ꝯsciē q̄ntū ad ea q̄ dubia essent
vtrū dēr ēt dari l' nō. q: rōes sunt ad vtrāq; ꝑtē. l' cū dubiū
est q̄ntū dēat satisfacē ꝓ dāno dato. ꝛ ad hoc faciūt rōes
q̄s facit ip̄e Hosti. Sʒ vbi certū l' clarū est debitū l' rōe vsu
rarū. l' alteri⁹ vl' patōis. nisi debitor libal'r remittat illud qd̄
remittit. eē si de mille tm̄ decē remittēt. si hoc facit q: pu
tat se al'r residuū nō posse hr̄e nil vʒ illa remissio facta eē
publico pctō q̄ ad aīam Vn̄ cū mercator infortūia passus
fallit ꝛ occultat multa de bōis suis mobilib⁹ vt nō ꝑueniāt
ad man⁹ creditorū. ꝛ q̄rit cōpositōm cū eis de minori q̄nti
tate q̄ʒ dēat. puta ꝯuenit rn̄dē singul' creditorib⁹ ad rōem
xv. solidor̄ ꝓ libra. cū tn̄ possʒ totū dare l' cedē bōis. cui cō
positōi assentiūt creditores. ꝛ ita recipiētes liberāt eū de
residuo. cū illi nō spōte. sʒ coacte fecerint illā remissiōm vo
lētes illa ꝑte poti⁹ carē q̄ʒ toto. q̄nimo ꝛ si cedēt bōis tota
lit' nihil sibi reſuādo ꝛ nō suffitiūt bōa illa ad satisfaciēdū
si postea ꝑuenerint ad piguiorē fortunā tenent̄ de residuo
de solut. c. odoard⁹ De dānis dat tp̄e guerre adinnicem
int' ciuitates quō ꝛ ꝑ quos p̄t fieri restitutio. qn̄ faciūt pa
ctū cū cert pact ꝛ capitul' Nota ꝙ in q̄dā summula sic
dr̄ ꝙ q̄ʒuis sint pupilli multi ꝛ absentes q̄ nō assentiunt. ꝛ
forte eē aliq ꝯdict ex ꝓuect q̄ recepūt dāna iniuste. n' eis
est satisfactū nihilomin⁹ tm̄ est bonū pac. ꝙ q̄ hn̄t rē publi
cā gerē pn̄t cū ꝯsensu maior ꝑt subiectorū sibi pact pa-
cis subdē ꝛ licite relaxare inuicē dāna data. ꝛ si fiat relaxa
tio ꝑdcā tʒ ꝛ vʒ Nā in hoc mō pn̄t eē ꝓ bono rei publice si
bi tallias imponē ꝛ hmōi. q̄s gabellas vocāt De bōis cl'o
clicorū ꝛ religiosor̄. n̄ pn̄t laici facē r'laxatōm. q: n̄ sunt eo
rū foro subditi. n' ō bōis eccl'iastic pmittit̄ eis aliq dispō.
vt. di. xcvi. Bn̄ pn̄t tn̄ h⁹ facē p̄lati spūales r'ar̄ adinuicē ō
ꝯsēsu ꝛ ꝯuēiētia clicorū ꝛ r'ligiosorū q̄ dāna receperūt i guer
ra Hāc āt relaxatōm q̄ ad laicos l' clicos intelligas ō dā.
da. ō reb⁹ ꝯsumpt. nā res extātes vt equos pānos. ꝛ hmōi
q̄ hn̄t ꝛ sciunt sua nō eē. vt puta q: bellum iustum nō fuit
ex ꝑte suorū. l' si iustū ab eis accepūt a q̄b⁹ n̄ poterāt ip̄a te
nē nō pn̄t. vt si dn̄os ꝓꝓos iueīre pn̄t eis reddere tenent̄

alias si non inueniūt pauperib⁹ erogare. Idem videtur di
cendū. si de iust tia belli dubitat. nā vbi clare bellū iustū est
res accepte efficiūtur capientiū. di. i. c. ius militare. q̄ tn̄ de
bent inter eos ꝓportionabiliter distribui ꝑ duces belli. vt
xxiij. q. v. c. dicat. nisi ꝑ publicū editū datū sit vnicuiꝫ qđ ca
pit. Paupm āt innocentū nō videt̄ tutū bōa auferre cuꝫ
sint sine culpa. ipsi subsit cā. cū sit aliq̄s puniēd⁹. de re. iur
li. vi. Pena tn̄ tpali freq̄ꝫter punit̄ vn⁹ ꝓ altero diuersis
de cau̇. vt in. q. iiij. ꝑ totū. De tutorib⁹ curatorib⁹ nego
tiorū aliorū gestorib⁹ filijs familias ꝛ hmōi q̇ extorserūt vsu
ras. fecerūt rapīas fraudes ꝛ dāna nōie aliēo. s. ꝓ pupill'
patrōis l' patrib⁹ suis. nil tn̄ eorū ꝑueīt ad ad eos. sꝫ ad pu
pillos dn̄os l' patres eorū. q̄ritur vtruꝫ ꝑ eos possit ꝛ deat
fieri restitutō ipis pupill'. l' pr̄ib⁹ seu dn̄is nesciētib⁹ ꝛ inui/
tis de bonis eorū ad quos ꝑueneȓt taliter extorta. R̷. di/
cuut q̇dā indistincte q̧ sic in foro ꝯsciētie. dūmō nō immi/
neat iiī ꝑiclm vite ꝯscie l' fame. si deꝑhendet̄ aut scandalū
seq̄tur. puta qꝛ aliq̄s creditur furat⁹ fuisse illa q̄ innocēs est
ꝛ hmōi. tales. n. vt dicūt illi non ꝯuertūt furtū occulte illa
recipiētes. cū pecunia fruct⁹. l' ꝑ rapinas ꝛ fraudes habita
nō sint eoruꝫ. ꝛ rō est cuꝫ ꝑ efficacē cāꝫ ꝑdcōruꝫ. s. tutorum
curatorū ꝛ hmōi. ꝛ ꝑ intermediū illorū tale iniustū lucrum
deuenerit ad mā⁹ pupillorū. patrōrū l' pr̄m. ꝛ ad restitutiōꝫ
sint obligati isti mediatoēs iustū eē videt̄. vt q̄ cā illorū in
iuste ablata sint. nūc iuste licētiā hēant illa satisface ne ipi
de ꝓprio satisfacē teant̄. ar. ad hoc de re. iur. vbi dic̄ Chri
so. Ois res ꝑ quascūꝫ cās ꝯbit̄ per easdē dissoluit̄. ꝓptea
ad hoc agēō ꝑdicti tenēt. ꝛ in hoc gerūt vtilē curā sui. ꝛ il
loruꝫ iniuste detinēt aliēa Alij āt perfecti⁹ ꝛ eq̄us rn̄dēt
per distinctōeꝫ viꝫ qꝛ aut tl'es adhuc hn̄t in māib⁹ adminis
stratōeꝫ reruꝫ illorū aut nō. ꝛ in p° casu pn̄t ꝛ dn̄t restitue
de bōis illorū ad quos ꝑueīt lucruꝫ. qđ hn̄t ꝑ māib⁹ si no/
lūt remanē ipi obligati ad satisfaciēduꝫ de suo. Et hoc si
ue eccl'e siue māifeste cū sufficienti cautela. vt ab ipis non
possit postea repeti. Et ad hoc videt̄ facē rō p̄me opīōis
cū regula illa Ois res. Si āt n̄ hn̄t āpli⁹ admīstratōeꝫ tūc
subdistinguēō ē. qꝛ aut ꝑdci tutores ꝓcuratoēs ꝛ hmōi. n̄
pn̄t illa restitue de suo. puta qꝛ paupēs sunt. aut pn̄t. ꝛ si n̄
pn̄t sufficit q̧ denūciēt ꝑncipalib⁹ ꝓ q̇b⁹ feceȓt vsuras frau

des ꝛ hmōi. qui ignorāt quō fecerunt ꝑ eis talia illicita lu
cra q̄ ad eos deueneꝛt. vn̄ ꝛ obligati sunt restitutōem. ꝛ si
nō satisfaciūt ipi pn̄cipales habeāt ꝓpositū satisfaciēdi d
suo cū poteꝛt. Ad accipiēdū āt occulte a p̄dictis ad hoc
tenent nec dn̄t. ꝛ rō est. qꝛ quo ad se excusati sunt a resti-
tutōe rōe impotētie. vt. xiiij. q. vi. i. c. si res. quo ad illos pro
quib' feceꝛt vsuras. l' fraudes auferēdo ab eis occulte. pro
hoc nō ꝓuidet saluti eoꝝ cū remaneāt obligati in ꝯscia.
ex quo sciūt talia fore facta. nec velint satisfacē. ꝛ sic nō di
ssoluit pctm̄ l' obligatio quo ad estimatōem. Sꝫ nec p̄t q̄s
a p̄uata persona cogi ad restitutōꝫ male ablatoꝝ. nisi per
iudicē ecclesiasticū. vl' ciuilē nec videt bn̄ posse excusari a
furto cū ꝯtractet rē alienā inuito dn̄o. cum in vsura trāsfe
rat dn̄ium per hoc et exponit se multi periculi. Si āt tres
mediatores de q̄b' dcm est. pn̄t restituē cum illi ad quos
extorta perueneꝛt nolunt restituē q̄ pn̄cipalr obligant. po
ssunt petē humilr nō per coactōm l' fraudē a creditoribus
vsurarū. l' fraudum remissiōm. cum penes eos nō remāse-
rit pecunia fenebri. ꝛ illi q̄ eā habueꝛt remaneāt pn̄cipalr
obligati. qꝛ remissiōe obtēta libere ꝛ spōte ampli' nō tene
bunt. sꝫ tm̄ pn̄cipal. nisi ꝛ eis fieret remissio. ꝙ si remissio
nē facere nō vellēt tenet satisfacere de suo. ꝛ tunc vsqꝫ ad
q̄ntitatē solutā ꝑ ill' poteꝛt occulte accipere de bonis eo-
rum. si alias per viā iuditij hr̄e nō pn̄t. ita tn̄ qn̄ nō sequat
scādalum l' periclm̄ q̄ semper vitāda sunt. Ubi āt media-
tor tal' sic satisfecit. dn̄t per aliquē modum cautum decla-
rare illi q̄ sciebat se obligatum ad illō āpli' nō teneri. vt pu
ta si dicat se nō curare ab eo illa recuperare q̄si ac si dona
ssꝫ l' declare hēdib' suis. ꝙ nō recipiat a tali persona aliq̄d
vt debitum ꝑ tali cā ꝛ hmōi Boa. n. fides nō patit vt sel'
exactum bis exigat. de re. iu. li. vi. q̄ntum ad t'cium s. cui fi
enda est restitutō seu datio rei ablate l' alias illicite acq̄si-
te. ꝓ fundamēto notāda est distinctio q̄ꝫ pōit Tho. ij. ij. q.
xxxij. di. Tripl'r p̄t eē aliq̄d acq̄situm Uno mō qꝛ id qd acq̄
rit illicite debet ei a q̄ acq̄situm extortum est. ꝛ siue nō trā
sferat dn̄inm illi' rei in accipiētē. vt in furto ꝛ rapina. siue
trāsferat. vt in vsura tn̄ ꝯpetit repetitō Scdo mō dr aliq̄d
illicite acq̄situ. ita ꝙ ille q̄ illicite acq̄siuit. nō p̄t illō retinē
nec tn̄ debet illi a q̄ acq̄siuit. qꝛ ille ꝯ iustitiā dedit. ꝛ ille ꝯ

iustitiam accepit. vt in simonia ɀ similibus. in quibus ipa datio ɀ acceptio est ꝯ legē Tertio° dr̄ illicite acq̄situ̅ non q̄ ipa acq̄sitō sit illicita. ſ3 illud ex q̄ acq̄rit est illicitu̅. et q̄ trāsfert dn̄iu̅ nec cōpetit repetitō. vt ī metritio ɀ hmōi. nā meretrix turpit agit ɀ ꝯtra legē dei fornicādo. ſ3 ipa acq̄sitio l' datio pecūie ꝑ hmōi illicitꝫ. nō est illicita nec ꝯtra legē dei. ɀ hoc ꝓpe dr̄ turpe lucru̅ De illicitꝫ ergo isto tertō mō acq̄sitꝫ ꝟm Tho. ɀ Rai. p̄t dari elia. ɀ p̄t ec retineri. nisi supfluu̅ ꝑ fraudē l' dolu̅ mlr̄ extorsit q2 illō ess3 restituendu̅. ɀ ad h° ꝑtinēt lucra fcā ex histrionatu illicito ex duello. ex torneamto. ex sertꝫ factꝫ de florib⁹. ɀ alijs hmōi. quoru̅ vsus ē ꝯiter ad lasciuiā. ex dc̄ijs factꝫ ex mathematica seu arte diuinatoria. ex lucro negotiatōis aduocatōis l' medicine in casu nō ꝯcesso q̄ ad clericos. in his dixert aliq̄ non posse fieri elina. q2 vt dr̄ ꝓuer. iij. honora deu̅ de tua subā ɀ iteru̅ honora deu̅ d̄ tuis iustꝫ laborib⁹. ɀ. xiiij. q. v. c. elina. ɀ i. q. i. nō est putāda Sz hoc nō est xm ꝟm Tho. ɀ Rai. ɀ alios ꝯiter Predcā āt captl'a allegata hoc intēdu̅t. q̄ nō l3 dare elinā de male acq̄sitꝫ. q̄ s. dn̄t certꝫ ꝑsonis restitui. vl' q̄ nō d3 aliqs aliqō facē illicitu̅ vt det elinā Et q̄3uis q̄dā distinguāt vt dic̄ Uul. q̄ in his q̄ ꝓhibita sunt. q2 mala ɀ nō puniunt a iure nisi infamia. vt metritiu̅ duellu̅. ɀ hmōi. talia pn̄t retinēi Sz q̄ mala sunt q2 ꝓhibita a iure. vt torneamta. ɀ negotiatio quo ad clericos. ɀ hmōi. ɀ talia nō pn̄t retineri ad vsum suu̅. ſ3 dn̄t paupib⁹ erogari. l3 h' distinctio videat esse ꝓbabil'. tn̄ q2 pene sunt restringēde nō āpliāde. ɀ q nīs emūgit elicit sangnē. Credo q̄ in p̄dcis oīb⁹ casib⁹ ɀ silib⁹ bonu̅ est ɀ salubre q̄ penitēs inducat ad erogādō paupib⁹. nō tn̄ cogēd⁹ ad hoc. n' si nō velit in hoc est iudicād⁹ nō esse in statu salutis si nō velit hmōi pn̄iā agē. vl' accipe s. q̄ hmōi lucra paupib⁹ eroget nisi in casib⁹ a iure expssis vt in simōia ɀ iō d̄ eo qō dat iudici ad corrūpēō eu̅ ɀ hmōi vt infra dicet Scōm g° Tho. Uul. Rai. ɀ Inno. de hmōi d3 dari elina debito hōestatꝫ ɀ ꝯsilij. nō debito nc̄citatꝫ salutꝫ. ɀ si intelligit illō. xiiij. q. v. qui hētꝫ Nō est ergo illud acceptu̅ sic restituenō ei a q̄ acceptu̅ est. q2 ī turpi cā melior est ꝯditio possidētꝫ. ff. de ꝯditōe ob turpē cām l. si ob turpē De illicite acq̄sitꝫ scōo mō. vi3 cu̅ illō sit acq̄situ̅ nō debet ei a q̄ sic est acq̄situ̅. nec tn̄ acq̄rēs p̄t ꝑ se retinē. Illud p̄t

⁊ dꝫ de neccitate salutis nõ solũ de ꝯsilio ⁊ honestate pau-
perib⁹ erogari. ⁊ hmõi. rõ est s. Tho. ij. ij. q. lxij. qꝛ ipa datio
⁊ acceptio est lege ꝓhibita. vt in simõia. Quidã tñ extẽdũt
istũ scõm modũ ad oẽ lucrũ in q̃ cõmittit pcm̃ in dãte ⁊ re
cipiẽte nõ solũ in simõia. ſꝫ ec̃ in pecũia accepta ex adulte
rio. ⁊ ꝓ vsura. cũ q̇s accipit mutuũ sine cã rõabili. puta vt
ãpli⁹ ditet ⁊ iñ soluit vsurã. Illã vsurã vt dict q̃ accipit reti
nẽ nõ p̃t. n̄ tñ ei dꝫ reddẽ q̃ dedit. qꝛ turpit opat⁹ est. dãdo
mutuũ ei quẽ nouerat nõ indigẽ. Sꝫ Tho. nõ dic̃ hoc ſꝫ cũ
datio est ꝯ legẽ. In dcõ ãt casu datio pecũie ꝓ mutuo non
est pctm̃. ſꝫ accipe illo mõ vsurario mutuũ est pctm̃. qꝛ dat
illi occasiõm mali. Vñ lꝫ peccet mortalr sic mutuũ accipi
endo. dꝫ tñ poti⁹ reddẽ illi a q̃ accepit q̃ꝫ paupib⁹ erogare
nisi vbi nõ inueniret ille a q̃ accepit. l' ec̃ nõ vellꝫ illã vsuraꝫ
reddẽ nõ vsurario. ſꝫ his a q̇b⁹ extorsit ipe vsurari⁹ vsuras ꝓ
eo satisfaciẽdo ꝓ illa pte. ⁊ tũc dꝫ vsurario pcare ne iterũ il
li restituat ⁊ p̃cipue dꝫ h° facẽ cũ licẽtia epi. vt si dict⁹ vsu-
rari⁹ vellꝫ ab eo repetẽ eps cogat illũ desistẽ a receptõe. ⁊
ex quo vtilr gestũ est negotiũ ratũ hr̃e dꝫ nõ tñ tet̃ ad hoc
s. inq̇rẽ l' daẽ his q̇b⁹ debitor est vsurari⁹. ſꝫ sufficit q restiti
tuat a q̃ accepit. paupib⁹ ãt erogaẽ nõ dꝫ. cũ nouit eũ a q̃
accepit. ⁊ p̃t ei daẽ. qd̃ expsse Aug. d. Nolite facẽ elmas d̃
fenoẽ ⁊ vsur. xiiij. q. v. nã cũ dat paupib⁹ qd̃ debet̃ cte pso
ne nõ libeat̃ a restitutõis obligatõe ad illã psonã. vt hr̃ ex
d̃ hõi. c. sic̃ dignũ. ẽca finẽ ſꝫ in simõia ipa datio ⁊ acceptõ
pecũie est ꝓhibita. Vñ dr̃. i. q. i. c. anathẽa dãti anathẽa ac
cipiẽti. ⁊ iõ n̄ sibi retinẽ vꝫ. nec illi reddẽ q̃ d̃dit. ſꝫ dꝫ d̃ ne
cessitate salut paupib⁹ erogaẽ si p̃t. l' illi eccl'e in c⁹ iniuriã
data est pecũia applicari l' alteri ꝓuideri ꝓut hẽs in. ij pte
sum. ti. c. i. Silr in iuditõ ꝓhibitũ ẽ iudici l' assessori cũ hñt
ctũ salariũ accipe aliq̇d a ptib⁹ ꝓ iudicãdo l' nõ iudicãdo l'
iudicãdo bñ l' male. ⁊ testi ẽ ꝓhbitũ accipe ꝓ testimõio fe
rẽdo. vñ Aug. Iõ nõ dꝫ vẽdẽ iudex iustũ iuditiũ. a⁹ testis x̃m
testiõiũ. qꝛ vẽdit aduocat⁹ iustũ p̃ociniũ. ⁊ iuris cõsult⁹ x̃m
ꝯsiliũ. Illi. n. i vtrãq ptẽ ad exam̃ adhibet̃. isti i vna pte ꝯsi
stũt. xiiij. q. v. c. n̄ sa. q g⁹ rcipit iudex ꝓ h⁹ i. l' testis ꝓ se rtinẽ
ñ p̃t. ſꝫ dꝫ illi rstitui q̃ d̃dit si iuste d̃dit. puta vt iuste iudicaꝛꝫ
itẽdẽs rdimẽ q̃dã mõ vexatõꝫ suã. Aug. ille solꝫ male sibi ab
latã pecũiã rpetẽ. q̇ iustũ iuditiũ emit. qm̃ vẽale eẽ ñ dñit.

Sꝫ si pecunia data fuit iudici ad eum corrumpendum. vel testi ad falsum testimoniũ dicendũ vel alicui ad falso accusandũ. vel aduocato ad iniuste aduocãdũ. illi datori reddi nõ dꝫ. qꝛ turpiter dedit. nec sibi retinẽ dꝫ. ſꝫ paupib⁹ elargiri. vel illi in cui⁹ iniuria data est. ꝛ pcipue si ex hoc amisissꝫ iustã cãm. hẽtur hec in .c. nõ sane. put ibi notat Jo. an. ꝛ Archi. ꝛ .ij. q. iij. c. q recte. ꝛ Inno. ex de immu. ecc. c. qꝛ plerisq. Rai. ꝛ Hosti. in sum. Silr inferiores offitiales vt nuncij missi. ꝛ hmõi. si aliqd extorquẽt p impbitatẽ. vt denarium paruũ ꝛ hmõi. tenent paupib⁹ erogare ꝛ hoc vbi certũ salariũ recipiũt vt dic glo. in c. nõ sane Nã cũ salariũ sufficiẽs recipiũt. siqua extorquẽt dñt restituẽ. si ẽ qd notabile ꝛ idẽ videt dicẽdũ de notarijs cãtrarijs ꝛ hmoi. qꝛ offitio suo exercẽdo exigũt aliqd a psonis Si. n. hñt sufficiẽs salariũ tenent ad restitutõem eorũ q accipiũt nec videt excusare ꝯsuetudo cũ sit irrõnabil. ar. xxiij. q. i. c. militare. vl paupib⁹ erogare. si de facili nõ pt inueniri. Si vo salariũ nõ haberẽt l' nõ sufficiẽs credo q ꝯsuetudo excusart. qꝛ nemo cogit suis stipẽdijs militaẽ. ar. insup de his q accipiũt pecuniã ab accusatl vl incarceratl anqꝫ pferat sniam ꝯ eos vt intercedãt p eis ꝛ liberent Sciẽdũ q si accusati l' incarcerati sunt culpabiles vñ ꝛ merito ꝯdẽnãdi. illã pecuniã nec reddẽ dñt datorib⁹. qꝛ turpit dedert. nec sibi retinẽ pñt. qꝛ turpit acceperũt impediẽtes iustitiã. ſꝫ dñt paupib⁹ erogari ar. xiiij. q. v. q hẽtl Si vo sunt innocẽtes. ꝛ ad redimẽdam suã vexatõem dedert ꝛ pcurãdã sui liberatõm. si intcessores eorũ sunt officiales salariati alias pecuniã p hoc recep tã reddẽ dñt l' paupib⁹ erogare. nisi data fuissꝫ p modũ doni ꝛ liberalitatl. ꝛ pcipue p⁹ liberatõm. qꝛ tũc retineri possꝫ ar. i. q. ij. c. sic epm ꝛ silr si intcessores nõ sunt officiales salariati. ſꝫ pvate persone laborãdo p hmõi iusta libatõe iuste faciũt ꝛ qd eis dat iuste retinẽ valẽt Itẽ de pecũia data p adulterio cõmisso l' cõmittẽdo qꝫuis qdã dicãt q dꝫ dari nõ ei q dedit. nec sibi retineri. ſꝫ ei dari in cuius iniuriã data est s. marito. si vxor ei⁹ ꝯmisit adulteriũ. ex q pecuniã habuit videt q poti⁹ debeat pauperib⁹ erogari nisi ille maritus esset pauper quia propter paupertatem posset etiam confessor ipsi mulieri tanqꝫ pauperi dimittere. ꝛ similiter de viro committente adulterium quo ad vxorem

caste viuentem et videtur esse in huiusmodi. quasi idem ius sicut et in turpi lucro. vt in meretritio. quod etiam potest retineri sic acquisitum. nisi quia leges prohibent adulteria et puniunt. non autem simplicem fornicationem et meretritia. Nihilominus de pecunia data pro adulterio nil statuunt sicut de pecunia simoniaca et aliis huiusmodi. vnde pauperibus erogari potius inducendi sunt. xiiij. q. v. c. non sane. De acquisitis per ludos fortune extra illos casus in quibus debet acquisitum per huiusmodi restitui debent pauperibus erogari. quamquam etc possunt sibi retinere. Sed de hoc supra. e. li. ti. i. De illicite acquisitis primo modo. i. cum debetur illud acquisitum ei. a quo acquisitum est vt in furto. rapina. vsura. et huiusmodi. Regula est quod huiusmodi sunt restituenda spoliatis. siue sint domini illarum rerum. siue ad eos spectet rem non fuisse ablatam. vt accidit in pignore deposito commodato et huiusmodi. licet enim tales qui habent pignora deposita et huiusmodi non sint domini illarum rerum. tamen ex honesta causa illa tenent. ideo his debet restitui talia oblata non dominis ipsarum rerum. et sic intellige illud. iij. q. i. c. reintegranda sunt omnia spoliatis. extra. de resti. spo. per totum. Si autem res ablata est ab eo qui iniuste habuerat puta per furtum vel per rapinam restituenda est domino illius rei. non illi furatori quamuis autem malefaceret talis restituendo furatori a quo ipse accepat. et non domino rei ipsius quem nouit tamen secundum Ub. liberatus est ab obligatione restitutionis. quia reposuit rem in pristinum statum et gradum. Quidam tamen dicunt quod illud quod acquiritur ex vsura mentali tantum. non debet illi restitui qui dedit. quia a se voluntarie abdicauit nec tamen sibi debet retinere. quia contra legem accepit. extra. de vsu. c. consuluit. sed debet pauperibus erogari. arg. c. sicut dignum. extra. de homi. de vsu. c. cum tu. Sed ista iura inducta videntur esse contra talem opinionem. nam ibi dicitur quod debent ablata restitui eis quorum fuerunt si repiuntur vel eorum heredibus. nec aliquod ius. nec aliquis doctor solennis facit istam distinctionem inter vsuram mentalem et pactonalem. vt prima debeat restitui ei qui dedit. secunda autem non. sed pauperibus erogari. Sed sicut indistincte dicit Aug. de acceptis per furtum et rapinam quod debent restitui. non dari pauperibus sic inquiens. Qui contra ius societatis humane furtis rapinis inuasionibus oppressionibus aliquid abstulerunt reddenda potius quam donanda censemus exemplo zachei. xiiij. q. v. c. non sane. ita et indistincte dicit idem de vsuris. Nolite elemosinas facere de vsuris. q. ea quasi dicat hec reddenda sunt non pauperibus danda. cum scilicet inueniuntur qui dederunt ipsas vsuras. Et cum dicitur quod qui dedit vsuras voluntarie

illud a se abdicauit. Vel ꝙ si dedit ex liberalitate ꝛ ꝑ modū doni verū eēt. ꝛ tūc recipiens hoc sciens nō tenet restitue nec paupib⁹ dare. Sȝ si dedit rōe mutua. ꝑncipaliter nō abdicauit illud volūtarie. supple sȝ ꝯditionate. nec mutuans reputaret se ḡuatuȝ. ꝛ istū ingratū. ꝛ sic alia vice nō inueniret mutuū. ꝛ iō sibi dȝ restitui vsura. Si autē nil accepit vltra sortē q̄zuis hoc nō intendēt in nullo tenet nec illi nec paupibus. Pro hmōi āt maiori declaratōe sciēdū ꝙ in re q̄ dȝ restitui se aliq̄s tripl'r pt hr̄e. qꝛ aut verus dn̄s aut heres ei⁹ aut solū est dispensatoꝛ circa illam rem ꝛ in p̄mo casu cū. s. est ver⁹ dn̄s rei ablate dȝ sibi restitui si pt. iij. q. i. c reintegranda. ꝛ fere ꝑ totā questionē. ꝛ hoc nisi iusto bello. vel iusto edicto impiali. vel eccl'iastico illi cui res sublata est. ꝑuaretur iure rehabendi simpliciꝑl'r. l' ad tp̄s. nam cū ꝯtingēt hoc. puta qꝛ tāq̄ȝ heretic⁹ ꝯdēnat⁹ est dn̄s rei vl de crimine lese maiestatl ꝯuict⁹. in quib⁹ casib⁹ oīa bn̄ficāt post snīam sup hoc nō sibi sȝ fisco dȝ oīa sua applicari. ex de here. c. excōicam⁹. Insup si dn̄s rei ablate nō hȝ administrationē bonoꝝ suoꝝ. vt pupillus dȝ illud reddi tutori vl curatori. In scdo vo casu. s. cū legitimus heres est sibi dn̄t ablata restitui. sed cū tali distinctōe ɓm Rai. qꝛ si heredes sunt plues vnicuiq; ɓm ꝓportōes sue hēditarie ptis restituendū est. Si āt heres in aliq̄ determinata q̄ntitate constitut⁹ sit. puta in c. l' in domo ꝛ nō plus. tūc restititutō nō fiet hēdi. sȝ illi l' illis q̄bus testatoꝛ ꝯmisit dispensatōeȝ bonoꝝ suoꝝ. Si vero defunct⁹ in morte sua. oīa bona sua legauit paupib⁹ ꝛ pijs locl q̄bus illa legata sunt acq̄ritur ius in bonis defuncti pn̄tib⁹ ꝛ futurl vn̄ ꝛ eis dȝ restitui. In tertio casu. s. cū est dispensatoꝝ rerū. vt epi ꝛ alij ꝑlati ecclesiarū. ꝛ gubernatores hospitaliū est distinguēdū. qꝛ cum dant aliq̄ alijs. aut dāt de rebus suis ꝓprijs. puta p̄rimōialibus vel ꝑ industriā acq̄sitis sic scriptue doctrine ꝛ hmōi ꝛ de hmōi dādo q̄buscūȝ ec mal' vt meretricib⁹ ꝛ histrionibus q̄zuis ḡuiter peccent. vt illud. lxxxviij. di. c. donare. tn̄ nō tenet ad restitutōeȝ. nec illi q̄ hmōi recipiūt ab eis ɓm Rai. ꝛ Ulri. aut dant de fructib⁹ eccl'iarū suarū ꝛ locoꝝ pioꝝ ad mēsam eoꝝ seu vsum spetialiter deputatis. ꝛ tūc etiā male vtendo ꝛ dando male faciūt. nō tn̄ tenet ad restitutionem ipi. nec q̄ recipiūt ab eis nisi recepent ꝑ extōsiones

fraudes ⁊ violen̄tias ⁊ hmōi. tūc tenerent̄. ⁊ hoc ſm Tho.
ſcđa ſcđe. q. lxij ⁊ ſm Ulri.. Aut dāt de bōis eccl'ie de/
putatꝪ ad cultū diuinū. vel. c. deſtruendis. aut pauꝑib⁹ ero
gandis ſpāīr. vł cū ec̄ multiplicit̄ ꝯmittunt̄ diſpēſatōi ſiue
ſine diſtinctōe ſibi deputatorū ad vitā ab alijs. ⁊ tūc ſi dāt
cā neceſſitatꝪ ł elemoſine bn̄ faciūt. nec ipi tenēt̄. nec qui
recipiūt ad reſtituendū. niſi darēt de his q̄ ſunt diſtincte
deputata clericꝪ. qꝛ tūc tenent̄ eis de eo qđ abſtulit ab eis
qꝛ non dāda eſt elemoſina de alieō. xiiij. q. v. c. neqꝫ. Si dāt
ꝑſonis hōeſtis ꝓ ꝓcinio ⁊ labore q̄z impēdūt eccl'ijs ec̄
laudabiliter faciūt ſm q̄ntitatē laboris ⁊ induſtrie. Eccl'a
ſticis em̄ vtilitatib⁹ ſeruiētes eccl'aſtica optet renumerare
gaudē. xij. q. ij. c. q̄cūꝫ. Nec ergo ꝓlati dantes nec recipien/
tes ꝓ hmōi tenent̄ in aliq̄ reſtitutē. Sꝫ ſi dāt rōe ꝑntele. cū
tn̄ nō indigeāt ł cā fauoris hūani erga ꝑncipes nō facerēt
ad redimendā vexationē q̄ ad tyrānos ⁊ ſiles. ł dāt cā tur
pitudinis vt meretricib⁹ ⁊ hmōi tenēt̄ ad reſtituēduꝫ. que
ſic male dederūt. non q̄dē de bōis eccl'e. ſꝫ de bōis ꝑrimo/
nialib⁹ ſi hn̄t ł ꝑ induſtriā acq̄ſitꝪ. Illi ec̄ q̄ ſic talia q̄ alijs d̄
bebant̄ male accipiūt. tenent̄ reſtitutē. niſi ipē q̄ dedit ſa/
tiſfeciſſet. Tho. vbi ſup. dn̄t autē dare ł ſucceſſori ei⁹ qui
dedit ł in vtilitate eccl'ie ꝯuertē cū licētia ſupioris. ł paupe
rib⁹ debebātur. Qui āt recipiūt a religioſ ꝓpter iniuſtam
cāꝫ ł ſine licētia ſuperioris dn̄t reſtitutē ꝓlato ipi⁹ mōaſterij
ł ꝯuent⁹ ł alˢ in vtilitatē mōaſterij ꝯuertē ł expēdē. ꝑcipue
ſi ipē ꝓlat⁹ fuit q̄ male dedit. In oī āt caſu ex ſupdc̄is dꝫ fi
eri ita ꝙ pctm̄ qđ ē occultū n̄ mānifeſtet. ⁊ ita ꝙ nō ſeq̄tur
mai⁹ ſcādalū. ar. di. xiij. c. duo. Qui āt tenēt̄ alicui eccl'e vł
loco pio dn̄t illō daē gubnatori ſeu rcōri e⁹ loci. n̄ ille rcōr
n̄ hret iuſtū titulū ſꝫ vſ̄patū ł ꝓbabl'r credat̄ male vſurū tc̄
em̄ poſſꝫ in vtilitatē illi⁹ loci ꝯuerti vel ſucceſſori reſeruare
Quantum ad ſextum ſcilicet cur ſit fienda reſtitutio. Ad
hoc beatus Tho. ſecūda ſcđe. q. lxij. aſſignat rationem. vi
delicꝫ qꝛ reſtitutio eſt actus iuſticie. ad iuſticiā autē hab ē
dam ⁊ exercendā quilibet tenetur. Cōſiſtit autem iuſticia
in quadā eq̄litate q̄ tollit̄ per vſ̄patōeꝫ ⁊ detētōeꝫ aliene
rei. ⁊ reparari n̄ pt. n̄ ꝑ iteatā ſatiſdatiōeꝫ. ſeu ꝑ aſſigtōeꝫ
rei ei cui⁹ erat ſi pt ⁊ ideo tenetur reſtituere. Sed nota ꝙ
ſicut q̄libet qui eſt ſui iuris pt donaē rē ſuā. ita pt etiam

remittere rem sibi debitam gratis ꝛ relaxare suo debito-
ri. q̄ remissio siue donatio libere facta sine fraude. ꝛ coac-
tione postq̄ꝫ facta est ꝑ penitētiā non p̄t reuocari. vt dicit
Rai. ar. vij. q. i. c. q̄ꝫ ꝑiculosum Sꝫ sciēdū ꝙ illi q̄ ponūt se
in manib⁹ creditorū ꝓmittēdo seu offerendo se ad dandū
qd̄ peterēt. rogātes tn̄ ꝙ totū vel ꝑtē dimittāt sꝫ nō inten-
dūt restituere. ymmo sperāt ꝙ ꝓ nihilo vel modico quieta-
bunt̄. alias nō se ponerēt in manib⁹ eorū. a pctō q̄dē rapi-
ne vsure seu alteri⁹ male vsurpatōnis non sunt absoluti. qꝛ
pctm̄ ꝑ pn̄iam ꝛ ↄfessiōm dimittit̄ q̄ꝫ illi vere nō hn̄t. Sꝫ
vtrū absoluti sint a debito seu obligatōe restituendi distin-
guēdū s̄m Egi. in quolibe. qꝛ si creditor ꝓpria volūtate ꝛ
deliberalitate dimisit ꝛ donauit nō curās ꝙ debitor intē-
deret nō tenet̄ ip̄e debitor ampli⁹ restituē si ei clare cōstat
Sec⁹ āt si creditor decept⁹ vel coactus vel desperatus. i. ꝙ
nunq̄ꝫ sperabat se illud debitū ab eo posse hr̄e vł nō posse
hr̄e totū. ꝛ iō potius voluit hr̄e ꝑtē q̄ꝫ nihil dubitās ne ni-
hil hr̄et si totū vellet hr̄e Talis. n. remissio nō vꝫ. ꝛ adhuc
obligat̄ ad restituendū Sꝫ hec materia est multum vtil̄ ꝛ
necc̄aria sciri. ꝛ in frequēti practica. ꝛ iō serosius ꝛ plenius
tractāda. ꝛ q̄d sentiāt doctores. in hoc referendū Cum er-
go querit̄ vtrū vsurario vel cuilibꝫ alteri q̄ hꝫ aliena suffi-
tiat in foro ↄscientie remissio sibi facta ab his a q̄b⁹ extor-
sit vsuras vel alia male ablata. vel ab heredibus eorū si illi
nō viuūt. rn̄det̄ diuersimode a diuersis. vt in. §. seq̄ntibus
Girar. de senis or. here. asserit ꝙ habens male ablata nisi
reddat aut sufficientē faciat cautōm non p̄t liberari a sua
obligatōe ꝑ alium modū. cū p̄t aliquo modo restituē nec
em̄ p̄t debitum deobligari Et p̄mo ꝑ viā remissionis. secū-
do nec ꝑ viā satisfactōis. tertio nec ꝑ viā liberationis. q̄r-
to nec ꝑ viā translatōis q̄nto nec ꝑ viā donatōis. sexto
nec ꝑ viam renūtiatōis. septimo nec per viā ↄuenientie ꝛ
discretōis Inducit ad hoc has rōes q̄ nō vident̄ multum
vrgere. sꝫ sine multa difficultate solui pn̄t ꝑ eos q̄ tenēt ꝙ
absq̄ actuali restitutōe p̄t tolli obligatio male ablatorum
ab eo q̄ obligat̄ ꝑ quēlibꝫ horū modorū. dūmō nil fiat in
fraudem. ł ꝑ metū. ł ꝑ dispatōnem s. nō rehabēdi. sꝫ libere
spōte grat̄ ꝛ scient̄ Si em̄ fraudulent̄ coacte ł hmōi fierꝫ
talis obligatio locum habet qd̄ dicit ꝛ non alit̄. ꝙ nō po-

ssit tolli talis obligatio p viam remissionis nisi restituatur
pbat sic. Nullus est capax remissionis nisi a pctō prius de
sistat. ſʒ hñs rem male ablatā q̄ʒ diu remanet obligat⁹ ad
reddendū nō dr̄ distincte a pctō. ergo nō est capax remi
ssionis ⁊ p ꝯseq̄ns obligatō illa tolli nō p̄t p viā remissiōis
ad qd̄ facit regula pctm̄. de re. iu. in. vi. Restitutio eni p q̄ʒ
obligatio tollit̄ est p̄uia remissiōi. vñ nō videt̄ remissio fie
ri nisi p restitutōm tollat̄ pri⁹ obligatio. Sʒ ad hoc rñdet
maioꝛ p̄t intelligi dupl̄r Uno mō vt intelligat̄ de remissi
one debiti rei ablate ⁊ sic videt̄ falsa. nā p̄t alicui remitti
debitū si vult creditoꝛ libere ⁊ spōte. q̄uis ille debitoꝛ nō
intēdat dare ⁊ nō sibi ampli⁹ obligat̄ ſm Egi. Secūdo
mō vt intelligat de remissiōe peccati. ⁊ tūc est v̄a maioꝛ ⁊
minoꝛ falsa. nā hñs male ablata si nō p̄t restituere vllo mō
remaneat obligat⁹ ad restitutōm cū poterit. ex de solut. c.
odoard⁹. ⁊ tñ desistit a pctō si penitet ⁊ ꝓponit restituere
in futurū Sʒ si p̄t restituē ſʒ male. ⁊ hoc intēdit facē si cre
ditoꝛ nō remittat. talis etiā adhuc remanet obligat⁹ ad re
stituendū. ⁊ tñ desistit a pctō penitēdo. ⁊ qd̄ pendet ex re
gula Aug. pctm̄ de re. iu. in li. vi. ꝙ restitutio est p̄uia remi
ssioni verū est de restitutōe nō solū actuali ſʒ etiā mentali. ⁊
in ꝓposito ⁊ in equalēti Q nō tollat̄ p viā satisfactōis ꝓ
bat sic Satisfacere est pctōꝝ casus excidere ⁊ eoꝝ sugge
stionib⁹ aditū nō indulgē. de pe. di. iij. satisfactio circa p̄n.
Cū ergo ablatio ⁊ detētio rei aliene sit cā peccati nisi ipa
cā peccati excidat̄ qd̄ fit p oppositū suū. s. restitutōem nisi
restituat̄ nō videt̄ posse satisfacere q̄ntūcūq; acceptet cre
ditoꝛ Insup cū p satisfactōm nō solū reparet̄ amititia. ſʒ
etiā eq̄litas iustitie q̄ ablata erāt p vsurpatōm ⁊ detentōem
alienoꝝ nisi tollat̄ cā iniustitie ⁊ ineq̄litat. q̄ fit p restitu
tionem subtractoꝝ dū creditoꝛi reddit̄ qd̄ min⁹ hēbat q̄ʒ
debebat ab ipo vsurpatoꝛe q̄ pl⁹ hēbat q̄ʒ debat. nō repa
bit̄ iustitie eq̄litas. ⁊ sic nō fiet satisfactio nisi reddat abla
ta Satisfactio. n. fieri dʒ p ipm debitoꝛē q̄ violauit iustiti
am vsurpādo aliena nō per creditoꝛē Ad hoc rñderi p̄t ꝙ
vtiq; peccati cā excidi nō p̄t nisi p restitutōm. ſʒ restitutio
nō solū fieri p̄t actu ſʒ etiā mente ⁊ ꝓposito alias q̄ nō p̄t re
stituere cū nil hēat seq̄ret̄ ꝙ nō possʒ satisfacē ꝓ peccatis
qd̄ est falsum Silr̄ etiā eq̄litas iustitie repari p̄t

non solum p actualem restitutionem. sȝ etiam p aliū mo/
dū p quē sibi creditor l'iniuriā passus reputat sibi satisfac/
tū Fit qꝫ in hmōi remissiōe satisfactio p debitorē q̄ viola/
uit iusticiā dū hȝ aīm paratū. ꝛ se offert ad restituēdū si nō
remittit Tertio, pbat q nō tollat p viā libatōis sic Cri/
so. dic. ex de reg. iur. c. oīs res p q̄scūqꝫ causas nascit p ea/
sdē dissoluit Sȝ obligatio tal' iniusti detētoris nascit per
solā ei⁹ deprīuatā volūtatē s. rapiendo l'tenēdo l'detinēdo
rē alienā. ergo dissolui nō potuit nisi p volūtatē s. retifica/
tā s. in restituēdo ablata. ꝛ sic videt q nō sufficiat volūtas
ei⁹ cui fieri dȝ restitutio ad tolleñ. obligatōm cū nō fuerit
causa ipsi⁹. Ad qō rñderi pt q volūtas deprauata vs'patio
nis rectificari pt nō solū p actualē restitutōm. sȝ p intētōȝ
volūtariā restituēdi si ille spōte noluerit remittē ꝛ sic nō so
lū volūtas creditoris. sȝ ꝛ debitoris volūtas. q̄ fuit cā obli
gatōis pcurrit ad liberādū obligatorē dū se offert ad satis/
faciēdū creditori ad placitū Qrtū ad. iiij. s. p viā trāslatōis
ꝛ acq̄sitōis dnīj, pbat q nō possit tolli obligatio sic Pres
supposito q in vsurra nō trāsferat dnīū fm quosdā tūc as/
sumit tal' regula Null⁹ pt in re detinēda iniust⁹ titul⁹ adue
nire nisi prius iust⁹ auferat titul⁹. nā iniust' titul⁹ auferri nō
pt absqꝫ hoc q iust⁹ titul⁹ acqrat ꝛ ecōuerso. ꝛ idcirco erit
alia actio p quā iniust⁹ titul⁹ tollit ꝛ p quā iust⁹ titul⁹ acqui
rit Null⁹ ergo aduenire poterit iust⁹ titul⁹ p aliq̄m actōm
nisi ei auferat iniust⁹ titul⁹ p aliā actōem Sȝ ill' q̄ acq̄rūt
dnīū in re detinēda aduenit iust⁹ titul⁹ p dnīj acq̄sitōm. er/
go si pri⁹ habuit iniustū titulū p rei aliene vs'patōem ꝛ de
tētōem optȝ q dict⁹ titul⁹ iniust⁹ auferat p eiusdē rei resti/
tutōem aut dnī acq̄sitōm. ꝛ sic nō est capax dnīj añ restitu/
tōem. ꝛ multo forti⁹ in furti ꝛ rapinis in q̄b⁹ fm oēs nō trā
sfert dnīū Sȝ ad h⁹ rñdet q ad hoc vt dcm est. restitutio
p quā auferē iniust⁹ titul⁹ in foro pscīe fieri pt nō solū ma/
nualr. sȝ etiā mētalr dū s. est pat⁹ reddē realr si ñ vult dimit/
tere. ꝛ sic ablato iniusto titulo p spōtaneā ꝛ liberā remissi
onē creditoris acq̄rit dnīū Quātū ad. v. q nō possit tolli
p viā donatōis, pbat sic p has, pbatōes. Ille cui restitutio
fieri dȝ donare nō pt pus q̄ȝ sit restitut⁹. ꝛ ipē iniuste deti
nēs aliena añq̄ȝ restituat ablata certificari non pt de tali
donatōe vtrū sit vā donatio. pmā sic pbat Donatio nisi

sit libera non est donatio vera. ff. de iadimē. le. l. rē legatam
Iste aūt q̄ tn̄ donat s. anq̄ȝ sit restitut⁹ nō libē ↄ dat. q̄ nō li/
bē illō bȝ. cū nō actualr̄ hēat. ↄ si dicat̄ q̄ libē restituēd⁹ p̄t
hr̄e. ↄ p ↄn̄s libe p̄t donare. q̄ detētor bonorū suorū p̄atus
est reddē. tal' instātia nihil vȝ. q̄ restituēd⁹ certificari nō p̄t
q̄ tal' bn̄s sua male ablata sit pat⁹ ad ea restituēda. nisi ea
statim cū p̄t reddat. l' p eis reddēdo l sufficiētē cautōm faci/
at. qd̄ ptinȝ ad scd̄am ppositōem Nā ↄ si videant̄ aliq̄ sig
q̄b⁹ se paratū ad satisfaciēdū ond̄at nō pbat̄ eē sufficiētia
cū ill' vti possit. ita ille q̄ nō bȝ intētōm restituēdi sic ille q̄
bȝ. ↄ tal' alieno2ū detētor iniust⁹ cui dōatio fit an̄ restitutōm
nō p̄t eā vt verā dōatōm acceptaē l' accipē cū bona ↄsciā.
Ad qd̄ r̄ndet̄ q̄ dōari pn̄t nō solū res habite. sȝ et iura ↄ a
ctōes ↄ q̄ sperāt̄ hr̄i. n̄ ppt̄ ea p̄t dici q̄ nō sit dōatio libā.
q̄ res actu n̄ hēt̄. Et cū hoc negotiū agat̄ ↄ discutiat̄ s̄m
forū ↄscie. vbi credēdū est cuilibȝ p se ↄ ↄ se Et nēo sit ar/
bitrād⁹ īmeor ppe salutl. vt d̄r. i. q. vij. sancim⁹. ex q̄ d̄bitor
offert se patū ad restituēd̄ si vult. rogat tn̄ vt donȝ n̄ coac/
t⁹ nō decept⁹ sȝ spōtāe⁹ p̄t sibi psuadē ↄ credē libe dōasse p̄/
cipue si n̄ egeat multū. n̄. n. p̄sumit̄ de facili q̄s pice sua
ↄ dōaē/ q̄ntū ad. vi. q̄ n̄ possit tolli p viā renūciatōis pbat
sic. v' renūciatō n̄ bȝ locū. obligatō tolli n̄ p̄t p viā renūcia/
tōis. sȝ an̄q̄ȝ fiat male ablatorū r̄stitu° n̄ p̄t ille cui r̄stitutō
fiēi dȝ r̄nūciaē. g° n̄ p̄t tolli obligatō ↄtinēt l aliēa iniuste p
viā r̄nūciatōis. maior ē nō M̄ior pbat̄. nā r̄nūtiatō illa q̄
fit a spoliatoa n̄q̄ȝ restituat ipā decnit̄ eē nlla. sic pȝ. ȝ. q. i.
c. ep̄is. ↄ ex̄ d̄ r̄sti. spo. c. sollicite. ↄ id̄ q̄ p̄suīt̄ n̄ libe fiēi q̄ n̄
ē v̄isile q̄ spōte iuri suo r̄nūciauerit q̄ r̄nūciat spoliat⁹ Sic ī
ppōito vr̄ dicen̄. q̄ c̄ditor r̄nūciās n̄ r̄stitut⁹ n̄ vr̄ spōte r̄nū
ciaē sȝ coact⁹ ↄ hm̄oi Ad qd̄ r̄ndet̄ q̄ ea q̄ ↄtinet̄ ī dc̄is c.
hn̄t locū ī foro ↄtētōso v⁹ pcedit̄ p p̄suptōm. sȝ ī foro ↄscie
et spoliat⁹ p̄t r̄nūciar̄ iuri suo. vt ī ppōito. p̄tēa eo ip̄o q̄ of
fert se ad restitutōȝ. si vult iā r̄nestit ↄ r̄stituit eū ī suo / q̄n
tū ad. vij. q̄ n̄ possit tolli p viā ↄueniētie ↄ discōis pbat sic
Suppōito dc̄e regl'e pcm̄ li. vi. obliga° illa q̄ iiust⁹ dtētor a
lieno2ū est obligat⁹ ad restitutōȝ ncc̄e ē q̄ tollat̄ p viā r̄stitu
tōis. l' aliā eq̄pollētē. ↄ q̄rēdo q̄ sit via eq̄pollēs r̄stitutōi. si
dicat̄ q̄ sit remissiōis via l' dōatōis. seq̄t̄ r̄ alia istō īpueīes
q̄ p̄t dici r̄stitutō. ↄ tn̄ ī possessiōe mīe pōit⁹ q̄ pȝ eē f lm p

q̄ habeẗ.ff.de verbo.signi l.plus est.dr̈.n.ibi q̄ restituere est nō solū pn̄tiā rei p̄bē.s ec̄ possessorē facere fructusq̄ reddere.q̄.ppter null⁹ p̄t dici restitut⁹.nisi in possessiōe fuerit ꝯstitut⁹ Si ergo remissio q̄ fit an̄ restitutōm eq̄pollz resti tutōi ipī seqūiẗ hoc incōueniēs.q̄ ec̄ nō posit⁹ in possessione diceẗ restitut⁹ Sꝫ ad hoc rn̄deẗ q̄ in foro ꝯsciētie ꝛ ab Aug.nō sumiẗ ista stricte restitutio sicut in foro ꝯtētioso. s̄m iura Nā quōcūq̄ impleat volūtas creditoris a debitore dr̄ restitutio facta.ꝛ cū q̄s cedit bonis etiā an̄q̄ ponet eos in possessionē nō restituit quo ad ꝯsciām Qd̄ ergo dicit p̄fat⁹ Girar.s.q̄ nō sufficit remissio.nec p̄t liberari.nisi restituat si p̄t.videẗ hr̄e locū qn̄ remissio fieret nō libere ꝛ sincere.s remittēs induceret ad hoc vi:fraude.vel timore seu desp̄atōe s.nil inde ꝯseq̄ndi Hāc eādē q̄stionē formās Lauren.de rodul.in tractatu de vsur̄ pri⁹ recitat opiniōm doctorū.dicit ergo glo.ꝛ in regula pctm̄ tꝫ q̄ sic.Sꝫ dicim⁹ ibidē ꝯ s.q̄ nō sufficit nisi pecūia sit restitutōi parata. Aliquorū vero theologorū opi.fuit.q̄ ec̄ nō sufficit q̄ res sit p̄ata restitutioni.s ec̄ op̄tꝫ q̄ offerat Jo.an.ibid̄ super glo.demū assumit viā mediā dicens.q̄ aut gerit in mente vsurari⁹ restituē.ꝛ remissio sufficiat aut nō ꝛ tūc sec⁹. Sed Fede.de senis in op̄e suo firmat indistincte opinionē dc̄e glo.sic di.si is cui dn̄t restitui pecūie l' male ablatā nō coact⁹ l' decept⁹ nō circumuēt⁹ ꝛ omī dolo ꝛ vi ꝛ calliditate ꝛ metu cessantib⁹ ec̄ p̄cibus vel conuitiorum exhibitōe induct⁹ debitā sibi pecuniā nō oblatā nec restitutioni p̄atā vsurario dimittat.liberat⁹ est vsurari⁹ a restitutōe.nō tn̄ a peccato q̄d ꝯtraxit exercendo vsuras.nisi ꝛ de illo pctō pn̄iam agat Potest ec̄ dici q̄ pl⁹ est q̄ si vsurario p̄seuerante in crimine ꝛ nō disposito ad aliq̄ restitutōm is qui dꝫ recipe vsuras remittat illas,p̄po motu.l' ad petitōm vsurarij liberat⁹ est.vsurari⁹ a restitutōe rei.ꝛ si non a pctō q̄ de hoc op̄tꝫ satisfacere deo per pn̄iā Hec ille. Hāc opiniōm videtur firmaẗ Hosti.in sum.ꝛ Archi.in.c.ij.de vsuris li.vi.sup v̄bo satisfactū di.Satisfactū accipim⁹ quōcūq̄ voluntati creditoris satisfiat Idē Lapus de coll.Idē Gof.ꝛ Guil.ꝛ demum idē Lau.sic ꝯcludit.vt tollaẗ oīs dubitatio an sit l' non sit liber anim⁹ remittēs.ꝛ per ꝯseq̄ns clara ꝯscientia vsurarij.ꝛ vt facili⁹ inducanẗ hōies ad ꝯtritionē.ꝛ decente

ro a talibus abstineant.cautum est predicare q non suffi-
cit remissio fcā q̄zuis se dispōat ad satisfaciēdū.si nō remi
ttēt creditor.ꝛ cautius q optz q pecūia sit restitutōi pata ꝛ
cautissime q offerat pecūia.l q plꝰ est q ponat in māibꝰ
creditoris Sz de iure ꝛ in foro ꝯscie puto illā gl.cꝰ opionē
seqt Fede.vt dcm̄ est esse verissimā.ꝛ adhoc inducit ipse
Fede.plures rōes Et pma est tal. In maiorib crimib sic
est in crimie furti l rapine l violētie.re furtiua vl rapta re
manēte apud furē l raptorē de voluntate dn̄i purgat vitiū
furti l rapine sine aliq restitutōe.vt li.si fur.ō vsur.in pn.ꝛ
ff.ō pcario li.si certe.gꝰ purgat vitiū vsure remanēte vsura
apd vsurariū de volūtate dn̄i.ꝛ q illa sint maiora crimia.
pz ex maioritate pene siue agat ciuilr siue crimialr Grauiꝰ
āt est pctm̄ qd quiꝰ pūit.vt.xxiiij.q.iij.c.nō offerāꝰ Scda rō
est.qꝛ in crīe vsurarū ꝛ in aliis maiorib sufficit facē ꝯdignā
satisfactōm l emdatōm.ex de rapto c.i.vt si qs libatꝰ a pcō
c.qnto.ex.ō vsur. Sz satisfactū intelligit quocūq desiderium
riū creditor impleat.ec si nō soluat.ff.q satisda.co.li.i.
Tercia rō est q videt sm eū insolubil. Sūt qdā spāles ca-
sus in qb obligat ad restitutōm nō sufficit remissio. vt.c.
exigit.de cēsi.li.vi.ꝛ ibi de hoc.ergo in aliis casib stabit re
gula q sufficit remissio Jō tz pe.de pal.in.iiij.di.xv.q dic q
obligatꝰ restitutōm excusat ppt remissiōm creditor. qꝛ p
acceptatōm tollit.ꝛ hoc nisi sit tal psona q nō hēat admi-
stratōm l q nō pt donare.nec p ꝯns remittē.qꝛ remittē est
dare Itē qn̄ in iure est cautū q remissio nō valeat.tc nō ex
cusat sic in iudice delegato q mūera ꝛ expēsas recipiēs vl
extorqns tenet redde nulla partiū remissione sibi pfutura
ex.de rescr pt c.statutū.li.vi.Et de visitāte iure ordinario
recipiēte munꝰ ad cꝰ duplū restituēdū tenet.ex.de cēsi.c.ex
igit.li.vi.Hec pe.q siqs obiicēt regulā.Nō remittit pctm̄
ꝛc.qd est vbū Aug.ꝛ restituē est rē in pstinū statū reponē.
vn̄ nō videt satisfacer remissio.ad qd rn̄det pdci pe.Lau.
post Fede.q Aug.i dc̄a regula nō habuit respectū ad stri
ctā sⁱcatoz vbi.sz eiꝰ mēs q est vbis pferēda.ex.de vbo sig.
c.intelligētia fuit q si offendisti pximū tuū rapiēdo.furā-
do.vsuras extorqndo.recōcilies te cū ipo.ꝛ ꝯit qꝛ hōies n̄
iactāt pecūias suas.sz volūt sibi restitui res ablatas.pptere
rea Aug.se retulit ad vbū restituat q āt sic in. q iij

tellexerit Aug. ostdit multipliciter. hec ille Quod autem dic Lau. sup. s. esse pdicandu no sufficere remissiom nisi fiant ea q dicut diuersi no videt tutu l' cautu. na ex tali pdicato ne ita pt seq piclm aiaru sicut cautela Sic. n. pdicator dz sibi caue a pdicado ea q hnt hoies inducere ad malu. z ab al legado mala. ita dz cauere a pdicado scrupulosa z ardua. qn pis opio est in ptrariu hoc. n. essz inijcere laqueu aiab9. qd fieri no dz. xxvij. q. i. c. viduas Audiedo. n. talia z no hua do cu ex auditl format sibi psciam. hoc sibi nccariu fiedu. q hz hmoi remissiom. z ex difficultate nolit pone se ad fa/ ciedu erit in malo statu rone pscie sibi facte sup eo in q bn poterat trasire cum bona pscia Pretea si pdicator hoc di cat in pdicatoe s. sibi no sufficere remissiom nisi zc. z postea in audietia pfessiois faciat ptrariu z dicat illi sufficere. no ne ex hoc pt seq magnu scadalu ptra doctrina pdicatois. Ex hoc. n. poterit crede hoies sic esse de multl alijs q pdicato/ res dict. s. q no sunt simplr vba. sz ad terrore dca. z sic peri clitabit fidei doctrina. no video etc cu bona pscia q absq sui magno pcto possit hoc dice in pdicatoe si sentiat priu. qr hoc piter tenet doctores Sz z si tenerz aliqz alia opi/ nione cu ille sint scrupulose. no dz velle induce hoies ad su os scrupulos. no ergo pdicando dicat q sufficiat remissio. ne inducat occasioem mali. z apiat via vsurl. neq dicat q no sufficit ne dicat medatiu l' scrupulos z laqos inijtiat au ditorib9 Sz dicat qd dic Aug. q optz q restituat si pt. xiiij q. vi. c. si res. z in restitutoe includit remissio. Sz qd si post remissiom libe facta z ver vsurario. vsurari9 madat in te/ stamto suo reddi vsuras. nunqd qd sel' remissum est. dz resti tui his qb9 tenebat pus Dicen. sm Fede. q in hoc disting uend est. qr aut tal' tenor locut9 est p vba trasferetia se ad factu vtputa qr iubz vsuras restitui his qb9 debat eas rsti tue. z pbaret eas soluisse. z tuc no obstate remissioe tebit satisfacere heres z hoc casu loqtur. c. ad nram de iure iur. Aut loqt p vba trasferetia se ad ius no ad factu. vt puta qr iubz ea restitui qb9 dz. z tuc sec9 dicedu est. hec ille Item sciend q cu alicui fit remissio libe z sine fraude. no tc tal' illd qd sibi remissu est paupib9 dar sibi. n. acqrit illud ius si ue debitu no paupib9. sic n' qs tenet paupib9 dare qd sibi donatu est Hosti. in sum. ti. d vsurl dic q si fenerator gtez

pecunie fenebris restituat ei a quo habuerat l' hedi suo ꝛ
de volũtate eꝰ ptẽ retineat. di. thologi indistincte ꝙ nõ est
libatꝰ n' totũ offerat. Tu dicas ꝙ si ex pacto fit nõ est liba
tꝰ. ar. c. veniẽs. ex. de simo. Si ãt vsurariꝰ ptẽ sine pcõ libalr
soluat. vt offerat ꝛ de alt'a pte miam petat ꝛ c̃ditor libalr
remittat. libatꝰ est debitor. n' tẽt vlteriꝰ ad restitutõm. sic
n' tenet si gtl accepissꝫ gtl oblatũ ſm Gof. h tñ bõꝰ iudex
ex certl piecturl motũ sui aĩ informabit. Nã si creditor est
paup ꝛ inops. ꝛ vsurariꝰ diues ꝛ potẽs. nõ p̃sumo ꝙ c̃ditor
ip̃m vsurariũ spõte ex corde libet sꝫ hᵒ faciat qꝛ vltra recu
pare nõ p̃t. vt illõ tãtillũ qd offert recuparꝫ. ꝛ nõ amittẽt.
Si vo creditor sit diues ꝛ potẽs q̃ ec̃ psueuit histrionibꝰ ꝛ
ioculatoribꝰ tãtũd de suo dõare l' plꝰ freq̃nt p̃sumi p̃t. ꝙ ex
corde hoc faciat. h' ille. Itẽ in q̃dã sũmula dr̃. ꝙ si vsurariꝰ
offert libe totã summã pecũie creditori oñdẽs plẽariã vo
lũtatẽ cũ nõ hẽat. qꝛ si c̃deret ꝙ aliq̃d accipet nõ offerrꝫ. c̃
ditor nihil penitꝰ vult accipe. sꝫ libalr dimittẽ totũ. iste ple
narie satisfec̃ pximo sꝫ nõ deo. ꝛ iõ postea sufficit sibi sola cõ
tritio. vt satisfaciat deo. Vñ psulendũ ẽ nõ p̃ttl vt haud mi
nꝰ hãc liberã satisfactõm faciãt pximo. Itẽ sunt aliq̃ vsurarij
q̃ nitunt decipe deũ. q nũeratã pecũiã ꝛ acceptã tc̃ expo
nũt c̃ditoribꝰ credẽtes ꝙ illã nõ accipiãt. qꝛ si crederẽt ꝙ
illã recipẽt. nõ illã repñtarẽt. ac ille tiore l' verecundia ductꝰ
nihil l' parũ recipit residuũ dãs ꝛ sic isti tl'es dicerent se sa
tisfecisse. qd nõ est vm. Itẽ no. ſm quosdã ꝙ sunt. v. mõi sa
tisfaciẽdi. Primꝰ est cũ pecũia libe offert. Sc̃dus est cũ pe
cũiã nõ hꝫ offert pignora. Tertiꝰ est. cũ pecũiã nõ hꝫ n' pig
nora pgruẽtia. fac̃ tñ instrm. vt hẽdes cõpellant ad satisfa
ctõem ꝛ ec̃ ip̃emet. Quartꝰ ẽ cũ mediãte sacerdote l' aliq̃
alio religioso fit volũtaria ꝛ liba pcordia. iste tñ modꝰ dꝫ sp
oñdẽ creditori velle ꝛ posse liberũ d̃bitor. Quintꝰ ẽ cũ psen
su ꝛ mĩa creditorl põit d̃bitor aliq̃ꝫ possessiõm ĩ mãu alicꝰ
hõesti viri. ex cꝰ fructibꝰ soluãt p tp̃s d̃bita. d̃iñ possessio ad
hẽdes reuertat. l' ita dꝫ pmanẽ. p ĩcertl. h' ibi. Itẽ Arch. ĩ ro
sa. xiiij. q. v. c. nõ sa. dic̃ ꝙ Ho. dicebat ꝙ in his ĩ q̃bꝰ ẽ pcm̃
mortle ſm legẽ diuiũ. vt ĩ furto l' rapina dispẽsaẽ ñ p̃t ep̃s
ĩmo n' ec̃ papa vt aliq̃ dic̃t. q̃ miꝰ pñiã egat. ꝛ r̃lliᵒ fiat li p̃t
ex. d vsu. c. cũ t. In his vo ĩ q̃bꝰ ẽ pcm̃ m. ſm ius positm̃. ꝛ cũ
ep̃is seu ĩferiorꝰ pape ĩt dcã ẽ dispẽsaᵒ nll's dispẽsaẽ l' dilatõ

neqꝫ prestare potest nisi solꝰ papa.iij.q.c.reintegrāda. vel
hi q̇bus spāliter ꝯmiserit. Si xͦo non est interdctā poteīt
hec ibi. Sꝫ ꝙ dr̄ papā nō posse dispensare in his restituti
onibꝰ.vbi est pctm̄ mortale ꝑpetrādū in vr̄patōe ꝯ̄ legem
diuinā facta.vt furto.rapina.vsura ⁊ hmōi.quomiꝰ restitu
tio fiat si p̄t videꝛ intelligendū q̇ ad restitutōez certorū si
sciūtur ꝑsone ł quo ad incerta.cuz dispensaret absqꝫ cā rō
nabili vel saltē dubia ꝓ libito volūtatꝪ. Nō.n.p̄t tollē que
ꝓp̄a hōim ⁊ dare alijs sine cā. sꝫ cū cā rōnabili p̄t puta ꝑ
modū pene.vt cū aufert regnuz ł imperiuz alicui ꝓpꝛ de-
merita sua.q2 eēt inimicꝰ ecclie hēticus ł scismaticꝰ.nec se
vellet corrigē.ł faceret mouere bellū ꝯ̄ aliq̄z dn̄m ł ciuita-
tem ꝑseq̄ztē ecclīā.vt fauēte hereticꝪ ł detinēte bōa eccłe
⁊ tradent alijs digtatē iura ⁊ bona illorū.sic factū est pluri
es. Nec p̄t papa cū bona ꝯscia q̄ paupibꝰ dēret dispensaē
dare diuitibꝰ sine cā rōnabili.sꝫ cū cā rōnabili p̄t talibꝰ ob
ligatis remittē.seu vt paupibꝰ dare ea q̄ acq̇sierūt ꝑ furta
rapinas ⁊ vsuras cū sunt incerta ꝭm oēs alꝭ cuz sit supmꝰ
⁊ vlis pr̄ pauperuz magisqꝫ epi.q̇ hmōi solēt dispēsare. vt
lxxxvij.di.c.eps.ex̄ de. Quia ec̄ hꝫ plēitudinē ptātis in
dispensatōe bonorū ecclesiasticorū. ⁊ plenā iurisdictōez in
terris eccłe forte ō hmōi bonis.s.ecclīarū ⁊ horū q̇ hītant
in terris eccłe posset remittē debita ex furtꝪ rapina.⁊ vsu
ra ec̄ cuz sciūꝛ ꝑsone sine eorūz ꝯsensu.⁊ ex aliq̄ cā rōnabi
li.nam quotidie hoc fit vt iura vniꝰ eccłe ⁊ fructꝰ auferat.⁊
det alteri q̄z curato illiꝰ eccłe cuz cā tn̄.vt creditur rōnabi
li. ⁊ sic multomagꝪ in hmōi p̄t dare dilatōez. q2 plus est re
mittē debituz q̄z dilatōez dare ad soluendū. Queritur
vtruz sup incertis cuz epo q̇ est pr̄ pauperuz possit fieri cō
positio ł trāsactio. Rn̄det Lau. Sciēdū ꝙ pau. in cle.scd̄a
de pe.⁊ re.hunc passuz examīat.⁊ finalr̄ determīat ꝙ non
per illuz tex.⁊ ꝑ c.fi.ō of.vica.li.vi.vult em̄ ꝙ sine mandato
aplico id facē neq̄ant epi. nisi ꝯponerēt de tāta q̄ntitate
q̄zta est illa ad q̄z ascendūt.⁊ nō de minori. Cōtra seruatur
lꝫ facta tacita ꝯpositō ne feraꝛ demū snīa taxatiua ipor̄uz
incertorū.⁊ si xͦa sunt q̄ fatꝰ est pau. qd̄ videꝛ de iure. nec
videꝛ ꝯ̄ria ꝯsuetudo valē.alꝭ mltorū aīe illaqueaēnꝛ. Tex
tn̄ illi vidē meo non ꝓbāt ita clare. Vn̄ forte possꝫ rn̄deri
ꝙ non est credendū ꝙ papa q̇ ꝑficit epos pr̄es paupm in

distincte nõ ꝯcessiss3 eis in spẽ ꝙ ex cã poss3 cũ altib⁹ transi gere. ⁊ isti hñt maiorẽ ptãtẽ q̃3 illi q̇b⁹ libera admĩstratio ꝯcessa est. Item nõ simpliciť dõauit. Itẽ papa scit hãc ꝯsue tudinem ⁊ diu tolerauit. Fiũt tñ taxatõs ꝑ sñiaȝ. hec lau. Forte posset dici ꝙ ex q̊ ad eccliam militãtẽ vi3 dcm̃ lau ⁊ ec̃ q̊ ad deũ ⁊ eccl̃a triũphãtẽ cu3 ex cã rõnabili fac̃ ꝯpo sitõ3 de minori q̃3titate q̃3 sint incerta. puta qꝛ residuũ di mittit ei vt paupẽi. cu3 al's nõ poss3 viuẽ sine indecẽtia sui stat⁹ notabilr̃. S3 absq3 cã eps scient̃ ꝯpõat de minori q̃n titate notabilr̃ vi3 dcm̃ pau. in foro dei. nõ em̃ credendu3 est papã fecisse ep̃os dispensatoꝝ bõꝝ paupm̃. vt poss ẽt ꝓ libito volũtatꝫ remittẽ l' ꝯpõere sup incertꝫ vt õ bis post modu3 pompose viuãt. Nec ip̃e papa poss3 cũ bona ꝯscia absq3 aliq̃ rõnabili cã facẽ hm̃õi taxatõs lõge min⁹ q̃3 sit debitũ incertoꝝ ⁊ residuũ. sciẽt̃ ill' debitorib⁹ dare. cũ oĩa bñ ⁊ plẽe possit restituẽ. Sec⁹ cũ dubitat̃ vtrũ restituere possit debitoꝝ ꝓ incertꝫ. nã in dubio est sp̃ int̃ ptãõ fcm̃ pa pe ꝑ maxime in bonũ vt dis. xl. c. nõ nos. cũ glo. Papa. n. ⁊ si hẽat plẽitudinẽ ptãtꝫ errare p̃t vt hõ. ⁊ int̃ cetera sue po testatꝫ ñ auferẽt sibi ꝯditõ ista cõis hoĩm q̃n possit peccare mortlr̃. ⁊ dñdẽ ad inferos ⁊ g̃ui⁹ ceterꝫ puniẽd⁹ si delinq̃rit vt dr̃ di. xl. c. si papa. ⁊ in glo. Insup cũ restitutõ certoꝝ dẽ at p̃cedẽ restitutõ3 incertoꝝ. ꝙ ep̃i circa vsurarios publi/ cos. vt licẽtiẽt ad sacr̃a eccl'e ⁊ sepulturã p⁹ ꝯpõant sup cer ta q̃3titate ꝓ incertꝫ q̃3 sibi solẽt inbursaẽ magꝫ q̃3 paupe rib⁹ dare. ⁊ de ceterꝫ ñ ꝓuideãt sufficient̃. vt reddãt integ̃ lit̃ mi⁹ bñ faciũt. q̇nimo si nõ sufficerẽt bõa q̃ rẽanẽt vsura rijs vel heredib⁹ eoꝝ tenẽt̃ q̃ acceperunt ꝓ incertis ꝯtri/ buere ꝓ restitutõe certorum. al's fures sunt ⁊ latrões aufe rẽtes q̃ dñt̃ certis ꝑsonis. ex̃ õ vsu. c. cu3 tu. xiiij. q. vi. si res S3 ꝯsuetudo in hoc non excusat. q̇ poti⁹ dicẽda est corrup tela. qꝛ ꝯ̃ ius diuinu3. di. viij. c. q̃ contra mores. xxxij. q. vij. c. flagitia. Quãtu3 ad vij. s. de mõ restituẽdi seu ordie cir/ ca q̇õ ꝯsiderãda sunt tria. ꝑmo est ꝙ restitutõ certoꝝ pre ponẽda est restitutõi incertoꝝ. Scienõ igit̃ ꝙ certa oĩa obligat restitutõi. i. cu3 sciunt̃ ꝑsone q̇b⁹ est faciẽda prius integralit̃ soluẽda sunt q̃3 soluãtur incerta q̃n. s. scitur l' du bitatur bona restituẽtis nõ sufficere ad vtrumq3. nã tunc restituẽda sunt plene ꝑus ⁊ integraliter certa. ⁊ hoc tripli

ci ratione. primo rõe successionis. scõo rõne obligationis. tertio rõe silitudinis Quãtũ ad pmã rõem s. successiõis aduertẽdũ diligẽter q nõ succedit in paupib9 ipe xps nisi qñ nõ repiunt psone certe qb9 restitui dñt certa. vt qsi per substitutõm succedẽ videat. ac si diceret testator dimitto meos hẽdes tales z tles qb9 dẽo. l'ec si nõ dẽo. Sz si eos nõ repiri ptingat. substituo m9 xpm cũ paupib9 suis. Quãtũ ad scdam rõm obligatõis pbat hoc sic. nã paupib9 nõ tenent hẽdes dare s. p restitutõe deõrũ incertorũ nisi vnica rõe s. in foro dei. sz creditorib9 certi. tenent duplici rõe. s. in foro dei. z in foro mũdi. qr hẽdes pñt a creditorib9 in iuditio pueiri Quãtũ ad terciã rõm. s. silitudinis pbat idẽ a sili de voto simplici z solẽni Nã votũ simplex nõ ita obligat sic id q ẽ solẽne. nã q ad deũ simplex obligat. z solẽne q ad deũ z mõm. i. torũ mõi. vñ simplex votũ impedit matrimoniũ phẽdũ. sz nõ dirimit ptractũ Solẽne ãt impedit ptrahẽdũ z ptractũ dirimit. vtz di. xxvij. p totũ. z rõ h9 est. qr in voto simplici est vnũ vincl'm ligãs in solẽni duplex. De restitutõe vo certorũ sciend q restitutio ec fieri dz cũ quodã ordine. p c9 declaratõe sciend q sm triplicẽ volũtatẽ creditoris ptingit debitorẽ hre subãm ei9. pma est violẽta. scõa est pditionata. tercia pformata. pma repit in furto z silib9 scõa in vsura. tercia in ptractib9 liciti. siue iusti. z sm hũc triplicẽ volũtati gdũ varie pus z posteri9 hõ restituere obligat. Cũ igit pma volũtate s. violẽta debitor tenet. vt puta qr abstulit p furtũ z rapinas z hmõi violentias. talia pus restituẽda sunt qz vsura z alia debita. z hoc pper tria s. pper offensiõm. pper expbatõm. z pper cõpulsiõem. Propt offensiõm qdẽ nã maior in eis fert iniuria. qr illa penit9 sunt inuolũtalia. s. rapina furtũ z hmõi. vsura vo alt q mõ est volũtaria. s. volũtate pdcõnata pptere a de sui natura minorẽ iniuriã in pximũ sapit. alia vo debita sine iniuria fiũt. qr sunt volũtaria. puta id qd debet rõe emptõis facte alic9 rei l' rõe mutui liciti z hmõi. z iõ rapina z furtũ pus restitui dñt qz ipa vsura. z alia debita licito mõ ptracta. z eadẽ rõe pri9 rapina. qr gruior in ea fit violẽtia z iniuria qz in furto. scõo dz suari tal' ordo ppt' expropatõz Nã in rapina z furto sm oẽs dñiũ nõ trãsfert. z iõ talia nũqz totalr fiũt possidẽtiũ In vsura vo dñiũ trãsferri videt. ter

tio fuād'est tal' ordo ,ppter cōpulsiōem.magis.n. debitor ɔpellit' ꝛ artat' a iure restitue͂ q̄ extorsit p furtū ꝛ rapinā q̄ȝ q̄ hūit p vsurā.nā ad r̄stitutōȝ vsure ɔpellit' diuio ꝛ eccīasti co iue.ſȝ ad restituēdū rapinā ɔpellit' l' artat' iure diuino ec cliastico ꝛ ciuili Ex q̄b' seq̄t' ꝙ ōbitor si n̄ p̄t insolid̄ r̄stitue͂ ꝙ extorsit p rapinā ꝛ furtū ꝛ ec̄ qd̄ hūit p vsurā.ꝛ h° cū rōe volūtat' ɔcurrēt' q: i soluēte vsurā aliq° volūtas e' ɔcurrit ad illā expoliatōm vsure Sȝ expoliate p furtū seu rapinā ɔ oēm suā volūtatē expoliat'.tū ec̄ rōe iur' coartāt'.nā a iure ciuili hō ɔpellit' ad restitutōȝ rapīe ꝛ furti isolid̄ ec̄ si n̄ hēat ad restituēdū vsuras ꝛ hmōi sūe est. Siꝛ.oꝛ.hemitat'.q̄ vi/ dent' rōnabl'r dcā hoc excepto.s.ꝙ dn̄t p̄us restitui rapina furtū ꝛ vsura q̄ȝ alia debita mō licito ɔtracto.hoc.n.esſȝ of fēre holocaustū de rapina Sic̄.n.iniuste accipet' ab aliq̄ di uite vt daret' elīna paupi.vt d.Aug.xiiij.q.v.c.forte . ita ꝛ iniustū videt'.vt de eo qd̄ iuste dēt' alt' i.puta hōesti mu/ tui l' ēptōis l' alic' liciti ɔtract° restituat aliēa hoc.n.esſȝ ra pe alienū vt reddat alienū.ꝛ nō sunt faciēda mala.vt eue/ niāt bōa.ait Apl's ad Ro.Ad hoc.xiiij.q.v.c.neq; eni. q̄n tū ad scdam volūtatē q̄ dr̄ ɔdcōnata.q̄ s.cadit in vsura.dic̄ Ale.lōbard' ꝙ p̄us tenet' q̄s restitue͂ q̄ habuit p vsurā q̄ȝ q̄ habuit p alios ɔtract° factos volūtarie Et h' rōe.q: in' resti tutōe ōbitor' solū fuat' iustitia.ſȝ in restitutōe vsure ꝛ male ablator' n̄ solū iustitia fuat'.ſȝ ec̄ iiuria deo fcā ꝛ ,p̄ximo ad monet'.ꝛ iō r̄stitutio vsure p̄ferēd a ē Si tn̄ ɔtrariū obfuet' q: s.talia iusta ōbita in satiſfacōe p̄ponēt' male ablat'.ad/ uertēd ꝙ duplici cāu hoc fieri p̄t.s.qn̄ ōbita sunt clare māi festa. ꝛ r̄stitutō male ablator' n̄ sic ſȝ obscure sic iḡredo Se cūdo qn̄ res q̄ dēt' ē det'miata puta.qo.l' ioo.ꝛ male abla/ ta indēt'miata.nā clarū sp̄ p̄cedit obscurū i iure ꝛ dt'miā ta rō in̄ t'miatā.ſȝ illō ɔiter n̄ obfuat' ec̄ i p̄dcos duos ca sus ꝙ ec̄ vr̄ rōnabl'r fieri.q: indecēs vr̄ vsurā dr̄e r̄stitui ō re iuste alteri obligata Nā p hoc n̄ tollt' iiuria fcā ,p̄xio ꝛ deo ſȝ addit' noua ꝙ alienū aufert'.n'.n.tēt' deo ꝛ ,p̄xio rōe vsu re p̄petrāte.l' alteri° male ablati n' inq̄ntū p̄t ō iure.a:.ex de re.nēo ad iposſibile obligat' Si g' n̄ p̄t r̄stitue͂ vsurā n̄ sōtra hēdo ius alt'° ,p tc̄ excusat' a r̄sti.,ppt' a h° magi' ē it vi clētū seu ɔ volūtatē e' cui dēt' aliq̄d rōe ɔct' iusti siue liciti.s. sub habere suum creditor q̄m fuerit accipe vsurā ab alio ,pp/

terea nō videť rōnabile vt de iusto obseq̄o q̄ fecit ꝓ primo s.ei mutuādo seu expectādo ꝑciū rei vēdite repoꝛtet incō/ modū ⁊ dānū. ꝙ ꝯtingēt hoc ꝟuādo cū q̄ dedit vsurā reci/ pit iā cōmodū magnū ex mutuo sibi facto ⁊ iō dꝫ sibi suffi/ cere vt vsurariꝰ restituat sibi cū poterit de suo ⁊ nō alieno q꞉ ꝟm regulā nēo dꝫ locupletari cū alteriꝰ iactura ł dāno. ꝺ re.iu.li.vi. ⁊ hoc nisi iura ꝯia ł mūicipalia aliť disponerent q꞉ in hmōi ꝟuāda sunt. nā iure hūano possessiōes ⁊ alia vt ꝓpa possidenť. vt pꝫ. di. viij. c. q̄ iure. Quātū ad terciam volūtatē q̄ ď ꝯfoꝛmata hec repiť in ꝯctibꝰ licitł vbi volun tas ꝯhētiū ꝯfoꝛmať insił In restitutōe eť taliū aliq̄ ꝑus re stituēda sunt. nā ꝑus restitui dn̄t oīcūq꜠ certa debita. q̄m q̄cūq꜠ ad pias cās relicta atq꜠ dōata. cꝰ rō est꞉ q꞉ donatio ⁊ ad pias cās largitio sunt ex sup erogātł ꝯsilio vł sunt forte bona incerta. Restitutio āt male ablatoꝝ seu alioꝝ debi toꝝ certoꝝ sunt obligatōis ꝑcepto Priꝰ. n. restitui dn̄t q̄ sunt ꝟm nc̄citatē ꝑcepti q̄ꝫ q̄ sunt sup erogatōꝫ ꝯsilij. huic snīe ꝯcoꝛdat Archi. in. c. nō sane. xiiij. q. v. Hinc eť Rai. ait ꝙ si creditoꝛes ł legatarij sił venerāt ad hēdē ꝑmo satisfaci endū est creditoꝛibꝰ. ſ; si veniūt sepatim libabiť heres sol uēdo p oꝛdinē cuilꝫ venienti siue creditoꝛibꝰ siue legatario dū tn̄ nil in dolo ł in fraudē opeť. verūtn̄ si legatarij ꝑueni ant creditoꝛes ⁊ accipiunt. ł posterioꝛes creditoꝛes. ꝑoꝛes ⁊ posterioꝛes in iure ꝑueiūt Creditoꝛes postmoď venien tes heredē inq̄etare nō dn̄t n̄ ꝰtm̄ de ħeditate remāsit ei. vn̄ possit adᵒ satisfacere ill. ſ; hn̄t tāq̄ꝫ potioꝛes ius suum saluū ꝯtra legatarios q̄ ꝑmo acceperť Siłr ⁊ creditoꝛes ā terioꝛes ꝯtra posterioꝛes q̄ acceperť Iō q꜠ Vul. ait ⁊ addit ꝙ si heres scit ł credit hereditatē vltra debita nō extēdi si ue ex ꝯtractu ł q̄si. seu ex malefatio vł q̄si nihil legatarijs dꝫ dare Si ꝟo q̄ntitatē debitoꝝ nescit dꝫ creditoꝛibꝰ satis/ facere ꝑmo. ⁊ si legatarij pꝰ ł sił cum creditoꝛibꝰ legata pe/ tāt ⁊ creditoꝛibꝰ potioꝛibꝰ ꝑmo soluēdum est Si āt de here ditate nihil remanꝫ pꝰ solutł debitł legatarijs n̄ teneť. Si ꝟo hunc oꝛdinē mutaueit heres ꝑmo. s. soluēdo legatarijs seu scd̄arijs creditoꝛibꝰ ꝑoꝛibꝰ in foro ꝯsciē mīme libať. nisi hoc faciat ignoꝛāť reputās. s. ħeditatē sufficere ad oīa sol uēda. ł nesciēs hunc c̄ditoꝛē esse potioꝛē. his āt ꝯcoꝛ. Host. Item nota ꝙ ceteris paribus seruanda est regula.

Qui prior est tempore potiorem in iure de regl.li.vi. Ubi ãt sunt puilegia paria.s.psonarū z actonū insimul. z equa liter satisfatiendū est nisi de aliquo illorū pbet q̄ alteri pferend⁹sit ſm legē pacti l' scripti l' vsus pbati. Hec ãt no tari solent. C. de bo.auc.iudi.possi.l.p õbito. Cū ergo mer cator l' ali⁹ frangit.vel vt vulgariter dr fallit non sufficiens satisfacē creditorib⁹ oībus ex integro vēientib⁹ cūct! vt si/ bi satisfatiat.h ordo suat ſm Bal.in.l.p debito. C. de bo· auctoritate iudi.pos.pmo dz satisfieri dnis rerū. Ubi gtia deponentib⁹si depōita erãt sibi facta.vt.ff.de puil.credi.l. fi.z.l.veteri Scdo satisfit mertiuz vēditori si extāt merces hoc est ipē merces restituūt tanq̃z singulariter p ptio ob ligate. Si ãt plus valerēt id plus reddit ad comodū credi/ torum.vt.ff.de ac vē.l.iulianus. Si autē ipe merces non extant z vēdite sunt sz loco earū alie subrogate tales sub/ rogate nō reddūt loco earū.qz nō sunt p ptio obligate vt ff.d in rē vso.l.qdā. H⁹rō assigtur.qz ptiū ex illa re redactū obligatū nō erat. ergo nec ec res q emit z hēt ex eo. Idē quoz in pmutatōez dcm est. qz vbi spēs in obligatōe est n̄ succedit loco lateri⁹altera. vt nota.ff.de vbo.sig.l. labeo. Tercio ceteris pib⁹pfert vxor.qz hyppothecam hre cēse tur.z iō pfertur.ne dū ptēdentib⁹ psonalē obligatioez.sed ec ptendētib⁹ tacitā hyppotecā.l.l.assiduis. C.q pt.in pi ba.nō tñ pfertur creditorib⁹hñtib⁹ hyppothecas expēsas Fiscus quoz sile hz puilegiū cū mnliē. C. de puil.fisci.l.qz uis.z de hoc ec hēs ex de pig.c.ex lris in gl.qm. Quarto p⁹hyppothecas vēiūt deponētes.s.si nō extat depositū.ff. depositi.l si hōis.§.fi.hoc ei puilegiū dat cāe depōiti ppt frequentiā ↄctuū depositorū tñ sicut in.l.pdctā ptz tali p uilegio non gaudēt q sub nōie deposito mutuāt ad vsurā hyppotheca ãt est potior.qz ptinēt ad ipaz rem.ff.d pac. l.rescriptū. Quinto vēiūt simplices puilegiati.i.hñtes pri uilegia.psonalia n̄ realia. Sexto z vltimo vēiūt chirogra/ pharij p rata non attenta poritate ↄtractum. qz licitū est debitori p cumulo creditorū facē detēiorē cā increditorū porū nō hñtiū dñiuz nec hyppothecā.nec puilegiū hñtiū vt.ff.de sepa.l.i.§prio. Et ista est rō.qz in chirographarijs creditorib⁹nō attendit tps.hec ille verū vbi lex mūicipal' seu statutū ciuitat! alit disponēt.illi est standuz ec in foro

conscientie. si nō sit expsse ꝯtra deum. ꝙ non de facili iu/
dicādū est. qꝛ nemo est arbitrād⁹ immeīor diuini timoris ⁊
sue salut. i. q. vij. c. sancim⁹. nihil euident appareꝫ ꝯriū. Vñ
in aliqb⁹ ciuitatib⁹ vt florētie fallēte mercatoē p sindicos
institutos a cōitate sup hmōi. vbi nō sufficiūt bōa debito/
ris fallēt ad plene restituēdū oīb⁹ satisfacit vnicuiqꝫ ꝙ ra/
ta ꝓm facultatē bonorū illi⁹ ⁊ nō ꝑus vni qꝫ alt i nisi aliqb⁹
psonis ꝑuilegiat in hoc. vt ī mlierib⁹ ꝓ dotib⁹ rebn̄dis ⁊
hmōi qb⁹ plene satisfacit añ qꝫ cuiqꝫ aliorū Itē ꝑmo nota
ꝙ hi q tenēt restituē. si oīo nō pn̄t soluē ł restituē sufficit cō
tritio ⁊ ꝓpositū restituēdi. qn̄ ⁊ cōmode potert. xiiij. q. vi. c
si res. qd ꝟm est cū nota sit pauptas. tal. n. nō dꝫ excōicari
vt dr ex. ꝺ solu. c. odoard⁹ n aliq pēa mulctari. ex ꝺ vsu. c. cū
tu. ⁊ dꝛ nota paupertas qn̄ cedit bōis. idqꝫ tli dꝫ ꝯsulē sac
dos. si ꝺ paupertate dubitat ꝙ cedat bōis. nota tn̄ ꝙ nō su
fficit h cessio ita ꝙ nō sit ei aliq pn̄ia iniūgēda. qꝛ nec solu
tio n satisfactio plēaria sufficeret Nā lꝫ cessio seu solutio q
ad satisfactōm hōi sufficiat. adhuc tn̄ eccl'e nō est satisfcm.
ergo iudex ecclīastic⁹ seu sacdos ꝓ vsurpatōe rei aliene iniū
gat sibi pn̄iā. ⁊ in hoc offēdūt plimi pcōres delinqntes q
putāt sufficē qd satisfaciāt nec trāsgssiōm qꝫ fecert p⁹mo
dū ꝯfitet. h host. in sum. ti. ꝺ pe. ⁊ re. Scdo nota ꝙ si tal
peruenerit p⁹ ad piguiorē fortunā tēt satisfacē eē si cesserat
bōis. qꝛ ꝓ hoc nō sunt libati. sꝫ tal cessio ad hoc eis ꝓdest
ne iudicati trahēt in carcē. C. q bōis ce. pos. vbi eē di. glo
ꝙ cessio ī hoc eē ꝓdest ꝙ postea nō potert ꝯueīre. n⁹ in qn
tū facē pn̄t. ⁊ sic hēt rō ne egeat ⁊ ꝓtēa ꝯueīri nō dꝫ. n⁹ tm̄
sit id qd acqsiuit. ꝙ merito videat debē ꝯueīri. hec in glo.
Sꝫ q hn̄t restituē si ꝯueīāt ex malefitio si nō sunt soluēdo
ꝟberādi sunt ꝓ ꝺbito Sꝫ si n̄ ꝯueīunt ex malefitio nō dn̄t
tl'es ꝟbari. sꝫ sufficit ꝙ cedāt bonis. Archi. xiiij. q. vi. si res.
No. tercio ꝙ is q aliēa abstulit ꝑt restituē ⁊ n̄ restituit n̄ ē
in statu salut. xiiij. q. vi. c. si res Dic āt Rai. in sum. sua ꝙ
dn̄s alic⁹ t're tēt restituē indebite exacta a se ł a suis directe
ł indirc̄e. glo. su. indirc̄e. vt qn̄ ꝺnegat eis iustitiā ł n̄ defen
dit eos vt dꝫ ⁊ sic extorqt aliq Si tli dn̄o ex aliqb⁹ ccūstā/
tijs appareat multū difficile ł impossibile tal restitutio sa
tl videt ꝙ possit ꝯsuli hmoi ꝙ in ꝯpēsatōe ł remittat eis ꝯi
ter cū eorū ꝯsensu ⁊ liba volūtate aliqꝫ ꝟuitutē vel annuā

pstantiã in perpetuũ l' ad tps.ita q plenissime videat eis satisfactũ.l' ec faciat in remissionẽ pcorũ illorũ qb' tẽt ali/ qd hospitale l' aliqd sile op'pietat/ cũ ƿsẽsu.tũ eorũ dз si pt reqri.hec ibi Quarto ñ q is q̃ hз aliẽa restituẽ ⁊ ctẽ per sonis si pt in totũ l' ĩ partẽ.sз ñ ƿmode.sз cũ multa sui inƿ moditate.tc ƿponat l' ƿueiat cũ ipo leso l' spoliato amica bili d redditib' suis modate.ita q vict' sibi remãeat assign do sibi quousq3 fuerit plẽarie satisfactũ.l' paulatĩ singul' ã nis l' msib'.l' alijs tpib' emẽdз qd pt.⁊ hoc cũ voluntate illi' cui dз satisfacẽ.qr si nullã inuẽirз mat'iã apd eũ absз dila tione tẽt satisfacẽ l' bonis cedẽ.qr tal' pcor sp est in mora. Hosti.⁊ Rai. Sз hoc meli' declarabit' in vltio.§.se. Si ãt pdict' inueiat grãm apd cditores suos faciẽtes sibi remi/ ssionẽ l' dilationẽ tc pt ea vti.⁊ inẽ bono statui aĩe.si tñ hз in pposito faciẽdi qd debuissз.si ñ potuissз obtinẽ ipsã rmi ssionẽ l' dilationẽ. v.nota.q vbi eẽnt plẽs creditores ali c'.⁊ dbitori petẽti dilationẽ aliq̃ creditoẽs volũt daẽ.aliq̃ ñ.sз q cedat bõis stabit' maiori pte creditorũ.⁊ intell'e ma iorẽ ptẽ.v'ẽ mai'⁊ forti' dbitũ.ec si vn' essз cui pl' q̃з oib' dẽat'. Si vo par sit dbitũ stãdũ ẽ maiori nũero cditorũ. Si vo sunt paria cligẽda ẽ clemẽtior sñia s.dilatio dãda.C.de cessi.bono.l.fi.Rai.No.h q io.ã.sup c.q̃з q̃з.d vsu.li.vi.mo uз q̃sti.an hẽs vsurarij q̃ñ hẽditas ñ suffic oib' dẽat satisfa cẽ p'veniẽtib' ⁊ fert se dixisse q ñ.imo fiet eis ⁊ alijs satis factio p rata vnũ queq3 ƿfigẽte.ar.sup d testa.c.rlatũ.ĩ fi. Sз dic ipe sat/ vr' hoc cãu hri debẽ ƿsidatio tpis.vt ille q̃ p us soluit vsuras recipiat qd suũ ẽ integl'r et' d singul' rm re gulã.i.d re.iu.q̃ por cũ illorũ ps sit cã.vt dixi ibi ⁊ ĩ hyppo theca hoc ƿsidam'.C.q̃ pt ĩ pig.ha.l.sз si fũd'.⁊ bõa vsura rij vr' eẽ hyppotheca.d vsu.c.cũ tu.multi tñ doctoẽs tenẽt ƿriũ in hoc s.q bõa vsurarior' sunt hyppothecata.vt host. Arch.Fe.gof.⁊ Jo.ã. ec dic q d hac hyppotheca ñ hẽm' certũ expressum. Sexto nota q vbi aliq̃s institutus tit' heres.⁊ nõ sufficit hereditas ad soluendũ oĩa legata ⁊ de/ bita dicit Rai.q credit in iuditio aĩe q nõ teneat'.nisi in q̃ntũ hereditas se extendit.l' sufficit ec si non fecit inuen/ tariũ JdJo.an.⁊ Fede.sec' in iuditio ƿtentõso.si nõ fecissз inuentariũ.sз si fecissз nõ tenet' nisi durante hereditate

Distinguit tamen inter legata et debita. quia debita sine diminutõe dz psolue durante. s. ad hoc hereditate. de legatis vero si tot sunt q non remaneat legittimã. pt detrahe suã legittimã. et iterũ q̃rtã sm quosdã si fuit institut heres. Et nota q hes pt deduce añ oĩa expensas funeris et als necessarias q̃s fec cã hereditatis vt in testamẽto et hmõi. Expensas tñ q̃s fecisset supfluas ad honorẽ et pompã mũdi nõ possz cuz tuta ɔsciã trahe de here alieno. sz face intelligẽtur de suo. pe. de palu. in iiij. Si ãt sunt plures heredes ad debita l legata regulariter tenet q̃lz p hereditaria pte. C. de her. ac. Excipiũt v. casus sm ipz Rai. Primus est si aliqd indiuiduũ est in obligatõe faciendi l nõ faciẽdi. tũc em q̃lz tenet insolidũ. ff. de ver. ob. l. in executõib. §. ij. glo. ponit h exm̃. vt si testator pmittit se aliqd op facturũ et pmisit p se l hedem suũ non fieri q̃ mi pfundũ suuz tibi ire liceat. h q̃lz hedum erit insolidũ obligat. Scõs casus est si res q̃ dz restitui ab vno insolidũ possideat. C. de acq̃re he. li. ij. §. nemo. Tertius est in alimentis legatis q̃ p volũtate defũcti l iudicis vl ab vno insolidũ l a pluribus p ptibus desigtis petũt. ff. de alimẽ. le. l. z. Quartus ẽ si testator ab vno heredũ legauerit creditori hereditario aĩo ɔpẽsãdi. tunc em hes ille vsq ad q̃ntitatẽ legatõis illius debiti sustinebit ff. de le. iij. l. cuz ab vno. Quintus in expens funeris vxoris. nõ tñ abstrinxit heredes p hereditarijs portionibus. sz et virũ p portõe q̃ pueñit ad eũ de dote vxoris sue. puta si ad eum puenerit. 100. et in hereditate sint. 200. ipe vir tenebitur p tertia et heredes p duabus ptibus. ff. de reli. et sumpti. fune. l. quotiens et. l. veluti. hec oĩa etiã hosti. Quõ deat fieri restitutio vxoris ɔcipiẽtis filiũ p adulteri q̃z vir reputatũ suũ d his q̃ ɔsumit ipe filius spurius de bonis pris putatiui. et hereditate tota l parte ad euz pueniẽte. Primo videdũ ẽ de ipa vxore adultera quomodo teat ad q̃d. Scõo de ipo filio spurio si tenetur et quomodo. Tertio vero d ipo pre q̃ ex adulterio talẽ filiuz habuit quomodo et ad q̃ntum tet. Silis casus videt qui ponit ex d pe. et re. c. officij. s. d muliere supponẽte sibi alienuz ptuz q̃z vir eius reputãs suuz nutrit et heredẽ instituit. vñ idẽ vr dicẽduz q̃ntuz ad restitutionẽ d ipa muliere et filio supposito. et huic fraudi dãtibus operã efficacẽ. et d muliere adultera q̃rit pmo si deat reuelare marito. ad hoc di

cendum q̄ aliquando non. aliquando sic Nam vbi immi-
neat aliqḋ eorū piculorum nō dꝫ reuelare marito Primū
piclm est infamie s. mulieris. qꝛ talr reuelādo cū essꝫ antea
bōe fame seipsam pessime ac turpissime diffamaret. qḋ q-
dem magnum periclm est mlieri Nā qḋ puer. xxij. scriptū
est meli9 est bonū nom̄ q̄ꝫ diuitie multe. lꝫ intelligat de vi-
ris. tñ ꝛ piculosius in honestꝫ infamia mulierib9 ingerit no
tā Scōm est piclm scādali s. viri ꝯsanguineorū ꝛ amico-
rū ei9 si illis hoc innotesceret malū. nā nō solū apud se tur
baret ex eo. ſꝫ vix extūc possent cū ea amititiā ꝛ pacem ꝛ
ꝯcordiā ꝛ societatē hr̄e. immo forte eā marit9 dimitteret.
iō nō valētes forsitā ꝯtinere vterqꝫ adulteriū ppetraret. ꝛ
sic innūerabilia ꝛ irrecupabilia inter eos orient mala Ter
ciū est piclm mortꝫ s. ꝛ vxoris ꝛ sue spurie plis atqꝫ adulte
rij sui. nā pbabilr timē possꝫ. q̄ ei9 marit9 seu q̇cunqꝫ alius
dū occidē aliū q̄rerꝫ necaret s̄m Sco. in. iiij. Cōcurrētibus
p̄dictꝫ picul q̄ videut valde pbabilia. ꝛ in pluribus euenie-
tia. nō dꝫ talis mlr suo ꝯiugi reuelare ppt bonū incertum
restituendi hereditatē talib9 picul se exponere manifeste.
Quartū ppt piclm in pbabilitatꝫ. nam nc vir nec fili9 nec
ec̄ publicus iudex hoc mulieri reuelāti credere obligant. ni
si pbet dicta sua p ineffabilia signa. aut p violētas pbatō
nes. siue p testes idoneos Nam ex solo ei9 dicto non p̄t ex
hereditate talem filiū. maxime in terris in q̇b9 p̄mogenita
ex ꝯsuetudine in toto l in pte succedunt Insup s̄m Scotū
in talib9 terrꝫ. si pr̄ crederet vxori sue in hoc non possꝫ tñ a
spurio auferre hereditatem. nisi in publico foro. cū pbarꝫ
talē. ꝛ tūc opteret mulierē nō tm̄ apud maritū. ſꝫ apud to-
tā pr̄iam diffamari ꝛ isto p̄supposito s. q̄ nō debeat reue-
lare rōe malorum grauiorum exinde ꝯtingentiū. Quō de
beat tal mulier satisfacere dicet infra. vbi tñ nō imminet
aliud piclm l malū nisi infamie ipi9 adultere vl mortis sue
videt q̄ si p̄moriat viro suo debeat an̄ mortē ordinare cū
ꝯfessore suo l alia psona matura. q̄ si moriat postea reuelꝫ
ex pte sua viro qn̄ s. ex hoc p̄t obuiari ne putatiu9 filius ha
beat hereditatē totā l ptē Aliqn̄ xo hoc marito l alijs p
sonis ex̄ ꝯfessiōm tenet mlr reuelare. viꝫ si hec tria ꝯcurrāt
sil. p̄mo si apud maritū ꝛ alios fortꝫ ꝛ ḡuis suspicio imp̄ssa
essꝫ ꝛ occasio suspicādi talr. Scōo si ex certis

ꝛ sufficiẽtibus caus᷑ pt̄ ꝛ dꝫ vehemter ꝛ valde ꝓbabilr cꝫ̄dere
ꝙ nihil d̄ p̄missis picul' supdictꝫ h̄ subseq̄ret. a' cscerꝫ sꝫ poti⁹
minneēt. Ter⁹ si firmit̄ p̄suat̄ ꝙ fili⁹ hōis mariti volūtarie
cedꝫ. sꝫ si puul⁹ ē fili⁹ cessꝫ ista rō q: mitte pt̄ illū ad hospitale
cū n̄ teat̄ alē alieos n' i extrēa ncitate cū alij desūt q ꝓuide
āt. Ibis āt r̄b⁹ ꝯcurrētib⁹ r̄uelari dēreꝫ ꝛ possꝫ. Si vir ista ꝯcur
rūt ꝛ rarissime p̄sumdēū est ꝙ ꝯcurrāt. Insup dici possꝫ l'm
Vul. ꝙ etiā reuelare possꝫ si nō timet maritū. l' aliud immi-
neret picl'm. Sūt q̄dā vtiq꞉ viri scient̄ vxorū adulteriū su-
stinētes vel etiā ꝯsentiētes. immo q̄nq꞉ vxores suas ad hoc
hortātes. l' q: ꝓpos filios nō p̄nt hr̄e l' alia q̄cūq꞉ pudenda
occasiōe. Facta etiā hac notificatōe an̄q̄ꝫ vir ei⁹ ꝓ edit. cas
tōe tal' filij expēdat. videt̄ obligari a restitutōe aliq̄ fiēda.
q: fecit q̄d in se fuit vt dānū euitaret viri expēsarum in e-
ducādo. ꝛ hēditatōnis q̄ ad alios. ar. ex̄. de iniu. ꝛ dā. da. c. si
culpa. Nec tn̄ dꝫ manifestare adulteriū ꝓpt̄ picl'm p̄sone
ꝛ infamie detrimētū. ꝛ odiū ad eū euitand̄. ꝛ si an̄ manifesta
tōm iā aliq̄ ꝯsumpsissꝫ hmōi putatiu⁹ fili⁹ tenebit̄ ip̄a mr̄
inq̄ntū pt̄ satisfacē si aliq̄d vt suū possidꝫ ꝛ si magn⁹ extis-
q̄n notificat̄ nollꝫ ip̄e fili⁹ credē hoc. n' cedere hōis putati
ui p̄ris petēs saltē legittimā q̄ sine caus᷑ exp̄ssis a iure au-
ferri nō dꝫ vt legittim⁹ fili⁹. nec ꝯtrariū pt̄ ꝓbari tenebitur
nihilomin⁹ ip̄a mlier hēdib⁹ de portōe illa ablata sibi d̄ eo
tn̄ ꝙ pt̄ ꝛ nō plus. ex̄. de reg. iu. li. vi. c. nemo. ꝛ hoc q: fuit i
mora notificādi. q̄n potuit ꝓuideri. Dꝫ nunq̄d mlr tal' dꝫ
reuelare crimē suū filio suo spurio ꝛ inducē eū ad dimittē
dū hēditatē p̄o hm̄oi. Ad hoc dicend̄ l'm Sco. vbi sup̄. ꝙ
aut fili⁹ credēt mr̄i a' nō. Si āt crederꝫ. nō āt ꝓbl'e est ꝙ ꝓp
ter dc̄m dimitteret hēditatē. Nā paucos repire ꝯtingit ꝙ
ita p̄fecti sint ꝙ ꝓpter ꝯs'uādā iustitiā in foro dei dimittāt
mag̃s possessiōes. q̄s retinē p̄nt iure exteriori. ꝛ vellēt spu-
rij reputati. n' hoc mr̄ p̄sumere pt̄. nisi antea multū fuisse
expta de bona volūtate filij sui. Nō ergo dꝫ se exponē picl'o
certo diffamatōis apud filiū ꝓpt̄ incertā correctōm illius
Si p̄o nō crederet. tc̄ seq̄ret̄ in̄ duplex malū. Primū q: ip
sa diffamaret̄. Scd̄m q: ab illo sic antea hēditas possideret̄
Siq̄s āt instet ꝙ tali filio dēat reuelari. ne si ignorant̄ for
te copularet̄ p mr̄imōiū sue sorori aut alteri sue ꝓpinq̄. seu
alia faceret q̄ a iure spuris ꝓhibita sunt. dicēdum ꝙ talis

ignorãtia dũ pseuerat oĩo excusat cũ sit ignorantia facti.
Si qñ tñ factũ venirz ad lucẽ tale mrimoĩũ dirimendũ essz
Si vo q̃rat an dato q tal' fili' ex rõb mris se spuriũ credat
teneat reddẽ bona q̃ habit e marito mris ceterĩ filijs atq
he. lib' alijs pdicti mariti. dõ q sic hoc indubitant' cdit. z
rõem illõ credẽdi hz tenet' sm deũ nõ tñ hũano iure Si tñ
nõ hz sufficiẽtẽ cãm z rõm credẽdi illõ tc reddẽ nõ tenet'
ex q̃ p se l' p alterũ sibi claret q nõ hz sufficiẽtẽ cãz seu cõ
dignã rõm cdẽdi Sũt ãt int' cet' a q̃tuor sig q̃ reddũt suspe
ctã talẽ mrem. ita q ei de facili nõ dz credi. pmũ est amor
i. si pdiligit aliã. plẽ viri sui. scdm est odiũ. viz si psuit mrez
ipm l' e' vxorẽ odire. t'ciũ est stultitia. q2 mlr fatua z leuis ẽ
z ptinacĩ sensus. q̃rtũ est incertitu° cũ nõ ɔstat ipam esse l'
fuisse certã q hũc ɔcedit de adulterio l' de viro. nõ. n. hoc
pt oĩ adultẽ eẽ certũ Sz qd remediũ tali mlieri dz adhiberi
dicẽdũ q ei s. Sco. vbi sup' t'plex remediũ dari pt Primũ ẽ
q inducat filiũ intrae religiõm. z tñ tale q possit ɔfessiõz
suã suaẽ. ne s. incidat in syllã volẽs vitare caribdi. Sm est q
cleric' fiat. vñ vz tñ sm deũ eccliastica bñfitia acceptare. z
his q̃si sufficiẽtib' merito iã ɔtẽt' dimittat hereditatẽ alteri
f'ri laico in sclo remanẽti Si tñ p nullã psuasiõm hõestam
cor tal' filij mr' flectẽ nõ pt vt hereditatẽ dimittat nõ videt' q
deat se. pdẽ illi cũ certa nõ sit q tal' ab ea ĩpsuasibil' i alijs
tã licitĩ z hõestĩ flectet' ex i°. imo forte tenaci' retinerz. ne
spuri' putaret' cũ talẽ notã multi caueãt male nati Ac de
mũ. iij. rmediũ addẽdũ ẽ. s. q saluo iuẽ hũano z absz infamia
sua pt z dz d sua dote cũ eã hẽbit i ptãte l' d pafrealib' si hz
z ctĩ bõis z laborib' z sudorib' suis idẽnẽ facẽ virũ z legit/
timã e' plẽ Obligat'. n. satisfacẽ viro d ɔsũptĩ ab illegittio
filio Sz tal' fili' ñ tet' satisfacẽ q̃ ɔsũpsit q̃zdiu hõe fidei fu
it De hereditate ãt mlr obligat' herib' viri ab intestato l' he
dib' scptĩ l' q̃b' visilr cdit' q reliq̃ssz hereditatẽq si nescit dz
paupib' erogari. tet' in q̃z sm corñdẽtiã iustitie ñ. n. dico q
teat' ad r'ti. equalẽs hereditati. q2 su. dcm ẽ. plimũ qd differt
int' hre z. ppe eẽ. sz q2 iste legitti' hẽs vtrãq hũit hereditatẽ
lz sm iustitiã fuẽit. ppe. ppt' a mi' q̃z equalẽs hereditati suffi
cit sibi. p hereditate fiẽda. illõ ãt mi' determiet' sm arbitriũ
boni viri Qd si nec hoc fieri i pt q tc nõ obligat'. tenebit' tñ
cũ pueneret ad piguiorẽ fortunã. ex̃ de solu. c. odoardus

Si vero talis mulier nunq̄z hz vnde possit restituere. tūc ex impotētia excusat̄ si habeat satisfaciēdi ꝓpositū.xiiij.q vi.si res De adulterio āt ei⁹ est fili⁹ dicēdū videt̄ si scit vl' credit verisilr illū esse suū.vbi mr̄ sua satisfacē nō valeat videt̄ ꝙ teneat̄ de expēs̄ pr̄i putatiuo.qꝛ causam efficacē dedit tali dāno.ex̄ de iniur.ꝛ dā.da.c.si culpa.ſm tñ possibilitatē suā.ꝛ si mitteret ip̄a adultera ad hospitale.l' quia finxit mortuū pepisse.l' qꝛ notificauit sine sui pic'lo nō esse filiū suū tenebit̄ hospitali de nutrimēto ꝛ alijs expens̄.nisi notabil' paupt̄as excuset eā cū de iure naturali ad hoc teneat̄ di.i.c.ius naturale.ꝛ hospitalia ꝑpt' paupes nutriendos sint facta nō ꝑpter diuites Sz ꝛ de hereditate l' dote si dotaret̄ a pr̄e putatiuo teneri videt̄ ad arbitriū boni viri attēta sua facultate.q̄ tñ satisfactio occulte fieri debz cū sine piculo manifestari nō possit.ar.ij.q.i.c. si peccauerit Si āt dubitat adulter ex eo ꝙ mulier leuis est ꝛ cū alijs adulterat̄ l'ec̄ qꝛ ip̄a adultera dubitat vtrū sit ei⁹ vl' mariti relinq̄tur iuditio dei cui oīa nuda sunt ꝛ apta.ꝛ grauari nō videt̄ de restitutōe Indecēs est.n.vt in re dubia certa det̄ sn̄ia ait Grego.ij.q.iij.ꝛ di.xiiij.habuisse. In nullo tñ casu ad obuiādū hmōi picul' l' mal' dz adultera vel adulter q̄rere aborsum l' mortē puuli.xxij.q.iij.c.faciant.

¶ Capitulū Septimū s. qñ debeat fieri restitutio. qḋ ꝯtinet in se magnā difficultatē Quātū ad octauū s.qñ dz fieri restitutio.dic̄ Tho.scd̄a scd̄e.q.lxij.ꝙ statim.qꝛ sic accipe rē alienā est ꝯ iustitiā ita ꝛ remittē eā qꝛ ꝑ hoc ꝙ aliq̄s detinet rē alienā inuito dn̄o impedit eū ab vsu rei sue ꝛ sic facit ei iniuriā Manifestū est āt ꝙ nec ꝑ modicū tp̄s lz alicui in pctō morari.sz q̄libz tenet̄ statim pcm̄ dimittē vel deserē Vñ dr̄ q̄si a facie colubri fuge pcm̄ Et iō q̄libz tenet̄ statim restituē. l' dilatōem petē ab eo q̄ p̄t vsum rei ꝯcedere.ꝛ siq̄dē teneant̄ de incert' cū illud eēz erogandū in pias cās cū ꝯsilio eccl'e si hmōi ꝑsone hn̄tes restituere remaneāt ita paupes cū filijs ꝛ familia ꝙ nō habeāt vñ viuāt.fiat dic̄ Rai.vt dixi in casu sili ē.in ti.de decimis Ibi āt sic dic̄ Si qs retinuit decimas lōgo tp̄e ꝛ tc̄ veniat ad satisfactōm.ꝛ postulat intuitū dei ꝛ eccl'e.ꝛ qꝛ hz ꝑuā substātiā sibi remitti ꝙ accepit tp̄e p̄terito cū al' oꝑtet cum sua familia mēdicare.q̄uis eccl'a oēs decimas possz petē

si viderit istum ɔtritũ ⁊ ꝑces eiꝰ inniti ɔtati. dꝫ ei tanq̃ꝫ pauperi dimitte vñ viuat cũ hoc eẽt ei datura postea. xvi. q. i. c. qm̃ hec Rai. ꝙ intelligẽdum videt̃. vbi datur decime de more ꝑut est de iure cõi. Nã secꝰ vbi de more nõ dant̃ l' valde diminute videt̃ excusari. de hoc tam plene hẽs in i. ꝑte ti. i. ⁊ dicit ibi glo. Uul. ꝙ illi q resignt in mãu pñiarij q̃ hoc nõ facerẽt nisi pñiarij restituerẽt eis ꝑ ꝑte l' ꝑ toto qñ nescitur cui fiẽda est restitutõ ꝙ nõ credit eos eẽ in sta salutis dicit eẽ paulopost ꝙ non est necesse. ꝙ fiat hmõi restitutõ in mãu pñiarij dũmõ tñ sit patꝰ ad arbitriũ eiꝰ vl' alteriꝰ bõi viri satisfacẽ. dic̃ eẽ ꝙ in hoc casu eps q est dispensator paupm p̃t dilatõꝫ daẽ l' ꝑtẽ dimittẽ l' eẽ totuꝫ si videit se expedire ad necessariã sustẽtatõꝫ illiꝰ tanq̃ꝫ alt iꝰ paupis. ita tñ ꝙ q̃ꝫto vtiliꝰ p̃t gẽat negociũ illiꝰ cui faciẽda eẽt r̃stitutõ. si ꝑsona eiꝰ eẽt nota. viꝫ exponẽdo illa q̃ essent restituẽda in vsus tales q̃ magꝰ ei possent ꝑficẽ q̃ ad deũ hec ibi. Si tenet̃ certis ꝑsonis q̃ nolũt dare dilatõꝫ. dꝫ ad petitionem ipoꝝ absꝫ dilatõe satisfacẽ l' ɔcedẽ bõis. qꝛ fur ⁊ raptor sp est in mora. ⁊ iõ sp augẽt pctm̃. ff. de cõdi. fur. l. in re fur. vbi lesi egent ⁊ fame ꝑeunt. ne interueniẽte paululũ mora inueniri nõ valeãt q̃ redimant̃ di. v. Semp. n. vitãda est mora vbi est piclm̃. di. xxviij. c. de siracusane ⁊ hoc eẽ si optet ipm mendicaẽ Uñ nõ dico habito respectu ne egeat Nã ɔtra hoc nota. ex̃ de vsur. cũ tu. tñ Uul. addit si ne culpa p̃t accipe vite necessaria s. extreme Rai. moderate sibi vita retenta quousq̃ plene sibi satisfaciat Host. Xo sic dic̃ Sꝫ q̃d si nõ immineat tale piclm necessitatꝭ ⁊ is q̃ tenet̃ restituere nõ p̃t induci ad restitutõem statim faciẽdam. puto ꝙ discretꝰ sacerdos p̃t ɔsciãm suã informare. ex eo ꝙ intẽdit vtiliter gerẽ negotiũ creditoris Nã si videt ꝙ aliter nõ p̃t recupare in ꝑpetuũ l' nõ ita cito. l' ita comode p̃t recepto iuramto l' alia sufficiẽti cautõe si hr̃e p̃t dilatõnẽ ɔcedere. ⁊ sub hac ɔditõe si hec adimpleuẽit in talẽ diẽ pctõrẽ absoluẽ. ⁊ sic creditor qd ei debet̃ recupet. ⁊ pctõr nõ recedat a p̃sbitero despatꝰ. hr̃ ille Sꝫ ꝙ in fine hꝰ. §. s. ꝙ absoluat sub ɔditꝭ. ɔriũ asserit Uul. di. ꝙ absolutio peccatꝭ nunq̃ꝫ dꝫ fieri sub ɔditꝭ. ⁊ iõ p̃t dic. ꝙ absoluat simpliciter si est absoluẽdus. sꝫ declaret ꝙ nõ valebit absolutio nisi adimpleat ꝑmissum Uul. Archi. Xo sup

c.si res.xiiij.q.vi.qrit vtrum hñti restituere debeat hri re/spect⁹ne egeat Et dic videt q sic.ff.de re.iur.l.in cõdẽnati ff.de cessi.bo.l.ij.⁊ sic nota p.B.de solu.c.odoard⁹.⁊ facit ad hoc qd habet.xiiij.q.ij.qcũqȝ Sȝ Inno.p nota.in.c.cũ tu.ex.de vsur.sec⁹credit ẽm canões.vt ibi notat Ala.B.⁊ Hosti.q insolidũ tenent detẽtores vsurarũ.⁊ nõ solũ in qn tũ facẽ pñt.q Hosti.in sum.di.q q bñt restituere paulatim singulis mẽsib⁹soluãt creditorib⁹.si alr nõ pñt sine magno sui detrimẽto put poterit.vel cõponãt se cũ exspoliatis.q si nullã pñt inuenire mircordiã apud eos absqȝ dilatõe tunc tenet satisfacẽ l'bõis cedẽ.qr pctõr sp est in mora.ff.de con di.fur.l.in re furtiua.ex de si c.cũ in eccl'ia Multi tenẽt di ctũ pcedẽs tanqȝ equũ s.q tenent soluẽ qntũ pñt retenta sibi vita cõmoda.ar.de cõ.di.v.c.discipl'os.ex de fur.c.siqs sȝ Archi.ꝯ sup vbo reddẽ eiusdẽ.c.ibi dic q statim dȝ red dẽ totũ qd pt.allegãs Tho.scda scde.q.lxij.q dic q statim est fiẽda restitutio.dictũ tñ Tho.pt dici non esse ꝯ si sane intelligat.vt infra dicet. Sȝ in qdã summa dr q q bñt restituẽ vsuras ⁊ male ablata.⁊ pponunt firmiter reddẽ.⁊ nõ pñt statim.qr nolũt cũ familia egere vl' mẽdicare.⁊ tñ incipiũt iux posse satisfacẽ.vtrũ tales pñt absolui ⁊ cõicaẽ Rñ.aut sciũt psonas certas aut nõ.⁊ si sciũt ipi hñtes male ablata.⁊ ipi ec qb⁹debent hmõi nolũt tutũ est.q de ꝯscia eorũ stẽt ad terminũ ipoꝝ ⁊ volũtatẽ Si vo tales nesciũt dãna sibi data ⁊ reuelatio possȝ esse piculosa ill'q volũt re stituẽ tc nõ est reuelandum ill'.sȝ psumendũ q ꝯfessor cau/sam illorũ vtil'r agat.⁊ ꝯfitẽs intẽdat ⁊ pmittat satisface/re qȝcito pt.qr hic hȝ locũ ratihabitio de bono ⁊ equo.tc ꝯfitens absolui ⁊ cõmũicare pt.qr est in via salutis Si ve ro oio nesciant psone qbus est restitutio fiẽda.tũc est libe in ptãte plati l' discreti cõfessoris dare ⁊ cõstituere termi nũ ꝯfitenti.sic viderint necitatẽ ⁊ cõtritõem ei⁹ ⁊ volunta tẽ pmptã restituẽdi.⁊ infra iustũ terminũ tal' pt absolui ⁊ cõicare Itẽ vbi maior est ꝯtritio.ibi maior mircordia ⁊ ve nia est fienda ⁊ remissio.⁊ qr tot⁹mũd⁹ fere est inuolut⁹ in rapinis.sic pposse tuo curre per mediũ ne nimia securitas vel remissio pire faciat.quos discreta eqtas poterat reuo care Item semper iniuriãs ⁊ spoliãs l'cõplices eorũ debẽt humiliter postulare veniã ab eis quos offenderit.ne illi res.

maneāt in rancore ꝛ mala voluntate ¶ Quid autem debeat facere vxor ꝛ familia raptoris ꝛ vsurarij ꝛ hmōi. qui non hn̄t nisi de obligatis restitutioni. habes sup̄ in c. de rapina §. xij. in fi. Nota ꝙ Rai. ꝛ Host. circa istā materiā restitutōis dicūt Hoc notēt sacerdotes ꝛ retineāt ꝙ ſm maior vł minor fuerit fraus vel dolus ł violētia maior. vł minor dꝫ esse discretio iudicantꝭ. ꝛ ſm hoc in vsuris q̄ fiūt in depositis vt dictū est sup̄. in. c. de vsura q̄ omnino sunt restituende tn̄ q2 minor est ibi violētia q̄ꝫ in ceterꝭ poterit ꝯfessor etc̄ cū scit psona cui fiēda est restitutio magꝭ moderare tp̄s restituēdi retenta sibi vita cōmoda ꝛ familie sue ¶ Quidā circa materiā istā dicūt ꝛ in eo iudito satꝭ rōnabilr ꝙ incertꝭ casib⁹ nō tenet̄ qs ad statim restituendū actualr etiā si hꝫ modū aliq̄lē ad restituēdū. ꝛ ab eo cui tenet̄ inuenire non possit nͨ dilatōꝫ nͨ remissiōꝫ. sꝫ subitā velit fiei sibi restitutōꝫ qn̄ vꝫ ex r̄stitutōe stati ł stati r̄stituēdo seq̄ret̄ in̄ euidēs ł pbabile dānū spūale ł tpale notabile ipsi⁹ restituētꝭ ł aliorū q̄ꝺ p̄pōderaret dāno ei⁹ q̄ dꝫ hr̄e ex carētia illi⁹ rei. p̄t tale dānū esse triplex. seu scādalū notabile vł dānū. piculū mortis infamia ḡuis piculū notabile mortał culpe. Rō āt hmōi est ꝙ. s. tał restitutio possit differi. q2 ſm Sco. creditor q̄ dꝫ hr̄e magis dꝫ velle in hmōi casibus vt maximū incōmodū seu dānū ei⁹ q̄ hꝫ restituē euitet̄ in modica restitutionis dilatōe q̄ꝫ suū modicū incōmodum ł dānum ex carētia ad tp̄s sue rei. Et si obijciat̄ ꝙ restituē est act⁹ negatiui p̄cepti q2 reducit̄ seu explicat̄ p hoc q̄ꝺ est nō retinere alienū. sꝫ p̄ceptū negatm̄ obligat sp ꝛ ad semp Rn̄det̄ ſm Sco. ꝙ alienū iniuste ꝛ inuito dn̄o retinē simplr ꝓhibetur ꝓpterea semp ꝛ ad sp illo mō nc̄c̄e est saluti alienū nō retinē. sꝫ qn̄ q̄s hꝫ volūtatē ꝛ ꝓpositū restituendi alienū ꝓ tp̄e oportuno ex tc̄ tenet̄ dn̄o rei volēte. i. velle debente Vult āt hoc dn̄s rei ꝛ si nō actu. i. licito. tn̄ actu debito ꝛ hōesto q2 velle dꝫ ꝙ q̄ suū hꝫ retineat quousq3 potuerit oportune Et si dicat dominus rei hoc agit inuite. ꝛ quia non vult ꝙ per quātumcunq3 tempus suum retineat Dicendum secundum Sco. ꝙ domino etiā inordinate volente statim rehabere suum. ꝛ per cōsequens cōtra rectam rationē nolente, primum retinere suū. tc̄ tenēs nō est detētor iniust⁹ nā ꝛ depositum dꝫ redditōe strictissima reddi cū repetit̄

vt. C. depositi. l. fi. ꝛ tñ inuito dño volūtate inordinata eā
repetit. vt cū eo malū faciat sibi l' alteri pt retineri Et Aug.
dicit ꝙ multa bona sunt pstāda inuitis dū eorū poti⁹ vti/
litati q̄3 volūtati ↄsulit. di. xlv. c. ꝛ q̄ emēdat. ꝛ exm̄ ponit.
xxiij. q. iiij. c. ipa pieta. de eo. s. q ↄ̈ volūtatē suā extrahit de
domo ruitura qd̄ laudabiliter fit. Est ergo vn⁹ casus cū im
minet ex ei⁹ restitutōe subita picl'm dāni inↄpabiliter pua
lentis dāno qd̄ iñ h3 creditor ex carētia rei sue. puta cū ip
se creditor impugret bonū cōe. ꝛ hñdo illā rē seu pecuniā
q̄3 q̄s de suo retin3. magl posſ3 impugre ꝛ pualē ↄtra bo/
nu3 cōe. Nā tūc ẜm Ric. in. iiij. nō tenet illō rstitue illi. sed
fidelite r reẜuaē vt restituat sibi l' hēdib⁹ suis qñ hoc fieri
poterit sine piuditio bōi cōis. vt depolitare illō ordinādo
ꝛ puidēdo ꝙ tpe suo restituat. Idē videt dicēdū. cū quis
male vtētur re sua rehita. puta gladio ad occidēdū se l'ali
u3 l' hmōi. Idē videt dicēdū cū ex subita restitutōe. ille qui
restituēt rem ablatā p furtū l'aliud vitiū detegēt ꝛ iñ infa
maret. cū fama sit q̄d notabili⁹ suba tpali. vñ grui⁹ reputat
pctm̄ ðtractōis q̄3 furti ceterl paupib⁹ ẜm. Tho. scōa se/
cūde. q. lxxiij. ꝛ vi. q. i. c. deteriores. Cū ergo q̄lib3 dēat pui
dere ↄẜuatōis fame sue. ar. xij. q. i. c. nolo. pt tal' deferre re/
stitutōnē vsq3 ad tps q̄ nō dephēdat in crimine ꝛ infame
tur si aliter puideri nō pt. Idē dicēdū est cū id qd̄ d3 resti/
tui non possit restitui. nisi faciēdo mag̃s expensas ad mit/
tendū sibi. q2 in remotl est creditor. Tūc. n. qd agēdū hēs
sup. ec eo ti. c. iij. Et idē dicēdū qñ mlr h3 filiū p adulteriū
nesciēte viro. l' supposuit. sibi alienū ptū q̄ nutrit de bōis
viri. l' etiā heres dimittitur vt ppri⁹ fili⁹ cum teneat mat
talis de omib⁹ q̄ pcipit talis fili⁹ bonis. s. putatiui pr̄is. nō
tamen d3 reuelare factū. qñ ex hoc seq̄retur l' seq̄ pbabilr
posset mors sua vel plis talis. vel etiā notabilis infamia
seu alia grauia scandala secūdum Ray. ꝛ Ioh. neapoli. in
quolibet. de quo habes supra. plene eo. li. ti. c. de furto. ibi
vide. Alius casus quando ex huiusmodi restitutis subi
ta posſ3 seq̄ mors spūal' seu pct3 mortle pbabl'r i rstitutōe
l' fāilia ei⁹. puta restituē⁰ q̄ h3 aliēa ad tātā vēit pauptatē
l' miseriā ꝙ ñ pt viuē l' puidē filijs suis ð victu ꝛ vestitu. ꝛ
cū sint alic⁹ nobil' ↄditōis mēdicaē nīs erubescūt. ab amicl
ad sufficiētiā nō inueniūt. laborare nesciūt vel nō possunt

quia puuli vel infirmi. ⁊ sic restituēdo exponitur periculo
ipe cū familia sua furandi vel ꝓstituēdi filias ł desꝑatōis
vbi retinēdo qđ hꝫ alienū cuꝫ ipo ⁊ industria sua ꝓuidꝫ. ⁊
ꝑcet sibi ⁊ familie sue. ⁊ dispōit ad satisfaciēdū paulatim.
Hoc sentire videt̄ Sco. in. iiij. Hen. in q̄libet. vi. q. xxiiij. ⁊
idē vr̄ dicendū cuꝫ q̇s hꝫ instr̄a artis sue vn̄ ex labore suo
gubnat se ⁊ suos. ⁊ vēdendo ł tradēdo ea vt restituat suis
creditorib⁹ nō poterit laborare ⁊ in̄ lucrari. puta libros q̊
ad iurispitos ⁊ medicos. ferreamēta quo ad artifices. La
borādo āt cū p̄dictꝪ vltra sustentatōꝫ suā poteīt in futurū
paulatim satisfacē. Nec credo eē ꝯ hoc qđ dic̄ Tho. scđa
scđe. q. lxij. s. ꝙ statim r̄stituendū est alienū simplicit̄. Non
em̄ ita amare ꝟba accipiēda sunt. dic̄ lex sꝫ ciuilit̄. ⁊ in sa
cra scriptura statim dꝫ fieri qđ in ꝓlixo tp̄e vt ptꝫ Mala
chi. iij Statim vēiet ad tēplū ⁊c̄. ⁊ p̄cipue cuꝫ ex cā ita vrgē
ti differt̄ vt dcm̄ ē. Pōt eē mltiplicit̄ capi in iure. ⁊ nō so-
lum p potentiā facti sꝫ iurꝪ ⁊ ꝯmoditatꝪ vt ptꝫ. xxij. q. iij. c.
faciat in glo. Hec tn̄ nō sunt p̄dicāda ne aperiet̄ via detē-
tioni aliēorū ad qđ nīs ꝑsone sunt inclinate se cū mag̃ dis-
crepatōe in ꝯfessiōe ⁊ ꝯsilijs tractāda: ⁊ cū mltꝪ circūstan-
tijs ꝯsiderāda q̄ hōestēt fcm̄. Ad hoc eē fac̄ qđ dic̄ Jo. ne-
apoli. in quolibꝫ. ix. q. xxij. ⁊ Ric. in. iiij. ⁊ pe. de. pal. Itē po
tenti r̄stituē. male ablata statim vtrū sufficiat relinquē. in
testamēto ł instrumento ꝙ hēdes r̄stituāt. Rn̄det ad hoc
Jo. neapoli. in. ix. q̄libet. q. xxij. ꝙ hoc sufficit in duob⁹ casi-
bus tm̄. Prim⁹ ē qn̄ hn̄s male ablata credit ꝟe ⁊ ꝓ cer-
to vel quasi ꝓ certo ꝙ talis retentio nō sit ꝯ voluntatem
dn̄i. talis em̄ retētio non est iniuriosa ł iniusta null⁹. n. pati
tur iniusticiā volēs vt dr̄. v. ethicorū. Scđs casus qn̄ talis
retentio rei aliene est ꝯ volūtatem dn̄i sꝫ inordinata. puta
cū nō reddit̄ gladi⁹ furioso cū repetit ipm in furia. hoc em̄
iuste fit. vt. xxij. q. ij. c ne q̇s. Et silr̄ hoc est qn̄ vult rē suam
statim hr̄e q̄ꝫ retinēs non p̄t daē sine notabili dāno suo ⁊
ꝯtra ille cui⁹ est p̄t sine dāno ⁊ inꝯmodo carē ad tp̄s. Ex-
tra istos casus non sufficit ad salutē nisi statim restituat.
Rō est. q: de necessitate salutꝪ est vitaē pcm̄ mortle. sꝫ nō
soluꝫ auferē alienū. sꝫ eē detētio rei aliene ex̄ p̄dctōs casus
est mortle q: ꝯtra iusticiā. q: cū faciat iniuriā ꝓximo ⁊ h°
cū p̄t restituē Vn̄ non sufficit ad salutē tali relinquē in in-

strumento. vel per testamentum q heredes restituant. sed de necessitate salutis est statim restituere si pt. Sz si ille cui est res l cui obligat non pt illa re carere sine incomodo suo ec ad tps oportz q restituat etiã cũ magno incomodo suo nec sufficeret dimittere p testamẽtuz. Tertius casus excusãs a restitutõe subita est cuz ex hoc imminet piclm mortis corporalis. Et nota fm Ric. in. iiij. di. xv. q si ille q dãnuz intulit hz aliqd vltra neccitatẽ sustẽtationis nature q̃zuis sibi necessariũ ad victũ fm decentiã sue psone restituere tenet Non eñ licitũ est de alieno viuere cũ seculari honore Si at non hz nisi necessaria ad sustentatõz nature. tũc subdistinguẽdum est. qz aut iste q est passus dãnũ nõ indigz ad sustẽtationem nature eo qd ab eo ablatũ est. z ille q abstulit pt retinere. z restituere non tenet qz ex iure nature licitus est vnicuiqz vsus possessiõis necessarie ad sustẽtatõez nature. Extrema. n. neccitas facit oĩa cõia. ff. ad legẽ rhodiaz de iactu l. ij. §. cũ in eadẽ. in tex. z glo. Aut indigz ad sustẽtatõz nature eo q ablatũ est. z tũc subdistinguo qz aut pmus. i. dñs ipius rei indigz ista re ad sustẽtatõz sue nature priusq̃z fuit necessaria ad sustẽtatõz nature illius q abstulit aut eodẽ tpe vterqz indigẽs factus est ista re ad sustẽtatõz sue nature. aut iste q abstulit factus est indigẽs re. iste ad sustẽtatõz sue nature pusq̃z iste a q ablata est. Primo mõ z scdo pt dici sine piuditio. q iste q abstulit rẽ istaz teneat restituere illi a q abstulit. qz nũq̃z fcã fuit res illius q eã abstulit. sz sp remãsit illius de iure postq̃z eñ sum in statu in quo res mea necessaria est mihi ad sustẽtatõz nature. nõ pt fieri alterius me ꝯdicente. Si tertio mõ. tũc ille q abstulit restituere nõ tenet. qz ab isto tpe quo facta est necessaria sibi acq̃situ fuit. ius in illa re illi q abstulit. Et iõ q̃zuis dãnũ passus veniat postea ad statũ in quo sibi res ablata eẽt sibi necessaria ad sustẽtatioẽ nature. nõ ꝑpter hoc hz ius instare q̃z iste q eam abstulit. nisi iste q eã abstulit deuenisset ad statuz in q amplius res ista nõ eẽt sibi necessaria ad sustẽtatõz nature. Idẽ per totũ pe. de pal. in. iiij. z Sco. Ex pdictis boniũ pz q tales qui hñt restituere z retineãt sibi quodãmõ necessaria ad sustentatõez sui z familie ad vitãdũ multa pericla anime z corporis q verisimiliter seq possent bõis suis cedẽdo z oĩbus expoliãdo ꝑ restitutione fienda. qd forte tutius eẽt restituere

⁊ in deo confidere. etiam si oporteret mendicare s'm Rai
Ad hoc nõ videt teneri de necitate salutis. tñ dñt tales lau
te viuẽ ⁊ põpose vestiri cũ familijs. ⁊ filias suas cũ magis
dotib' nuptui tradẽ. sic si nõ eẽnt obligati restitutõi. s; pce
viuẽ ⁊ paruas dotes tradẽ. ⁊ si nõ pñt nobili l' mercatori
nuptui dare. dñt artifici ⁊ plebeo tradẽ. ⁊ alia superflua
resecare cum multa ergo prudentia hoc negocium agen-
dum est. cum efficaciter videntur facere qd possunt ad resti-
tuendum ⁊ in alijs se bñ hre cum timore dei. credo q pos-
sint absolui ⁊ communicari. Qui at ⁊ de eo qd possunt sem-
per pcastinant ⁊ annuatim reperiunt, pmittere confessori-
bus restitutionẽ facere. ⁊ postea nõ faciunt nõ videntur ab-
soluendi. nisi prius faciant vel disponant efficaciter nego
tium vt habeat executõem. ⁊ multo min' ei permitti d;
communio sumi. q̃ntum dico spectat ad consilium confessoris.
Nam q̃ntum ad sacerdotem qui habet communicare cum il
le se in manifesto ad hoc ingerit. qd iuris habes in. iij. par
te ti. e. De vsurarijs autem manifestis quõ sit agendũ
cum eis in restitutõe ⁊ collatõe sacramentorum. habes su
pra. e. c. de vsur. Possent etiã tales petere remissionem a
creditorib'. quã si sine fraude ⁊ spõte obtinent. nõ ipsi em
plius obligant. nec etiã pauperib' illa remissa eis dare te-
nent. Nõ tñ decẽs est vt diues a paupẽ. ⁊ indigẽs parũ a
multũ indigẽte peteret remissiõm. Querit vtrũ eps elapsis
xxx. l. xl. annis possit agere contra heredes vl' possessores bo-
norũ quõdã illi' q in testamẽto reliqt mille libras soluẽdas
nõie vsurarũ incertarum cũ de extorsione dictarũ vsurarũ
non appareat nisi p confessiõem dicti testatoris. Rñd; Lau.
post Fede. q cum actio que competit ex testamẽto vel cdi
ti que competit epo p. l. nulli. sit personal' ⁊ spatio. xxx. ãno
rũ claudat p pñs. C. de per scrip. xxx. vel. xl. annorũ id contra
heredes bona fide possidẽtes. que semper psumit nõ cõ-
petit actio ad dictas mille libras. nisi pbaret hẽdẽ malam
fidẽ habuisse. ⁊ sciuisse vitiũ ⁊ crimẽ defuncti. quo casu d;
intelligi. c. tua nos. cũ si. Et id si de extorsiõe appareat p
aliõ q; p testamẽtũ. Quo at ad possessores bonorũ in quos
per testatorem vel eius heredem bona sunt alienata. nõ
est aliquod dubium si possiderũt spatio decem annorum

q2 actio psonalis non cōpetit cōtra successorem singularē. vt l.i.§.si heres.ff.ad trebel.nec ob pmo dicta s. q actōes epo cōpetētes duran.xl.annis.q2 intelligit hoc de actionib9 cōpetētib9 epatui l' ecclijs collegiat.sz h nō cōpetit actio epo vt epo.sz vt iconomo z administratori bonorū pauperū Querit qd sit pmisso generali edicto q qcūq dederit vsurarū nōie aliqd tali veniat infra tot dies zc Si nemo veniat nec etiā aliqs vsuras certas vsurarius assignauerit infra terminū sibi ad id statutū lataq est sententia p epm declarās illas esse certas.vtrū vsurari9 sit tut9 si postea appareāt psone certe qbus est restitutio fienda Federic9 de senis sentit q sic.etiā quo ad illos q tunc erant ex diotesim. fatet tn q talib9 cōpetit remediū ptra epm l' paupes. Sz cogita dic Lau.an sit vm.z ptrariū practicat qn non est determinatū q omia veniāt sub nōie incertorū.hoc est qn nō fit taxatio vere.z vm qntitatē ad quā ascendunt.sz minor.z vm q inter eos puentū est.z de hoc iudici p cui9 sententia alio non dato psumit q stat legittime. An āt talis practica sit iuri psona.tu ipe vide. Prompti sunt tn epi ad eius obsuatōem.q2 p seipis incerta bursant.nec ad illorum volūt restitutōez venire l' teneri.sz sit certa taxatio vm puentōnem vm qd moris est.q tn an possit de iure fieri videndū est. Querit etiā Archi.q siqs decedēs rlinqt sibi hedem ex testamēto l' ab intestato.z ordinauit qzdam executorē tm ad emēdā suorū fore factorū q decedēs tpe mortis sue creditoribus tenebatur z iam termini solutōnis fluxerant. Dicit rndendo q iste executor debita hmōi soluē tenetur.z potest pueniri.quia elaps terminis solutōnis cepit iniuriari creditorib9 in non soluendo defunctus. Ex pcepto āt dni est solutio facienda.ar.ij.q.i.c.magnum. xxiij.q.vel.c.tributū.q2 peccat in termino nō soluēdo.tum quia frangit pmissum.ex de pact.c.i.z.ij.tū q2 illo elapso inuito dno detineat alienū.ff.de excep.doli.li.ij.§.circa.z hoc tenent quidā.s.vt nōie forefactorū hoc casu veniāt debita.quorū termin9 solutōnis tpe mortis elapsus erat z p illis agi posset. Secus de debitis quorū termin9 non aduenerat. Et ita notat Spe.in rubrica qualit scripta in iudicio pferri.§.nūc vo De eo vo demū cui datū est aliquid p errorem dic Jo.de rip.in tractatu de ptractib9 qd

in tali datione aut est error persone vel fortune vel alteri-
us ꝯditõis apposite. Si primo mõ. puta intẽdo dare Pe
tro ⁊ do Martino. tũc martin⁹ tenet̃ acceptũ restituere l'
dãti l' illi cui intẽdebat dare. ar. xxix. q. i. §. i Si vero error
fortũe. puta intẽdo tibi dare vt paupi. ⁊ tu es diues. dr̃ ꝙ
sic acceptum tenet̃ restituere dãti l' alicui paupi nisi reci
piẽs interim effect⁹ fuissꝫ paup. Si vero sit error alic⁹ alteri
us ꝯditõis alterius. puta credo te sctm̃ cũ tu nõ sis. ⁊ ideo
dono tibi. vel credo te celebraturũ missas. iõ do tibi dr̃ ꝙ
si receptori ꝯstat de p̃cisa intẽtõe. dãtꝭ s. q₂ alias nõ daret
nisi ista ꝯditio subessꝫ. talis error obligat ad restituendum
receptũ. aut ad sufficient' supplẽdũ p se l' p aliũ intẽtõnem
dãtis. quorũ rõ est q₂ cũ res in istũ nõ trãseat nisi eo mõ q̃
vult dans trãsferre si nõ exigat ꝯditio in ipm res nõ tran
sfert̃. Alij ãt dicũt ꝙ ad talẽ restitutõem tal' error non obli
gat. nisi ipa ꝯditio circa quã errat̃ essꝫ cã motiua ⁊ final' ta
lis datõis ꝙ ꝓbãt p sil'e. Do tibi libras centũ q₂ credo te
esse amicũ meũ dato ꝙ accipiẽs nõ sit amic⁹ me⁹ nõ obli-
gat̃ ad restitutõem. Si ãt amititia sit causa ꝓpter quã
do tibi centũ libras. i. si sis amic⁹ me⁹ ⁊ nõ amic⁹ fueris ob
ligaris ad restitutõem. Ex his ptꝫ ꝙ questores sancti An-
tonij. vel alij quicũq₃ nullo mõ pñt sibi retinere ea que illis
paupibus vel locis ꝓ q̃bus petũt dant̃. q₂ hic est error pso
ne. Verũ tñ q₂ nullus tenetur ꝓprijs stipendijs militare
nec causas aliorũ. agere ad suas expẽsas. dico ꝙ tales pñt
viuẽ sup quest⁹ quos faciũt. ⁊ p̃t eis moderatũ salariũ dari
hec ille. Illa vero q̃ dant̃ eis ex mẽdatijs eorũ questorum
videlꝫ q₂ asserũt ꝙ dicent̃ multe misse ꝓ dãtib⁹ vel habe-
bũt talẽ indigẽtiã. l' absoluent̃ a votꝭ eorũ l' a casib⁹ reserua
tis l' ꝙ fiẽt lectisternia in hospitali de hmõi ꝓ q̃b⁹ illi dãt
alias nõ daturi. cũ nec talia fiũt. l' vera sunt. totũ est rapina
⁊ restitui dñt dantibus ea vel paupibus erogari. ar. xiiij. q.
v. c. non sane

Explicit titulus de restitutõib⁹ fratris Antonini ar-
chiepi Florẽtini in quo diffuse tractatur de hac materia.

Explicit tabula sc̄de partis interrogatorij.

Incipit tabula tertie ptis interrogatorij. que est de sta

Anthon.